ՅԱՌԱՋ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — Téléph. : PRO. 86 - 60

R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 1er OCTOBRE 1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9218 — 37EME ANNEE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5019

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Վերջին օրերուն հակասական լուրեր հասան Իրաքէն՝ քրտական ապստամբու–թեան մը մասին :

Մինչ Պաղտատի կառավարութիւնը իր պետին՝ զօրավար Ապտէլ Քէրիմ Քասը–մի բերնով պաշտօնապէս կը հաստատէր թէ հիւսիսային նահանգներու մէջ ծայր առած քրտական շարժումը զսպուած է, Սուրիայէն եւ անգլիական աղբիւրներէ ստացուած տեղեկութիւնները ընդհակա–ռակն կը պնդէին, որ ապստամբները կը արձանագրեն կարեւոր յաջողութիւններ առաջ բերել :

Ինչ ալ ըլլայ իրականութիւնը, յայտնի է, որ գոյութիւն ունի Քրտական Հարց մը, ինչպէս կայ Հայկական Հարց մը :

Չկայ ճշգրիտ վիճակագրութիւն մը քիւրտերու թիւին մասին : Անոնք ցրը–ուած են չորս երկիրներու մէջ,— Թուր–քիա, Իրաք, Սուրիա եւ Իրան :

Առաջին աշխարհամարտէն վերջ Փա–րիզի հաշտութեան ժողովին առջեւ դըր–ուեցաւ քրտական հարցը : Քիւրտ Շէրիֆ փաշա, նախկին Օսմանեան դեսպան Սթոքհոլմի, որ տարիներով Իթթիհատի կառավարութեան դէմ պայքար մղած էր Փարիզի մէջ ֆրանսերէն լեզուով իր հը–րատարակած Մէշրութիյէթ պարբերա–կանով, ղեկավարն էր անցած քիւրտ ազգայ–նական դատին :

Շէրիֆ փաշա սերտ կապ հաստատած էր մեր զոյգ Պատուիրակութեանց վա–րիչներուն հետ :

Իր ջանքերուն արդիւնքն այն եղաւ, որ Սեւրի դաշնագիրը ինքնավարութիւն կը շնորհէր Թուրքիոյ Քիւրտերուն, Թուրքիոյ վրայ :

Թուրքերը, որ դարերով այս վերջին–ներու իսլամական կրօնքը օգտագործեր էին՝ Հայերուն դէմ գրգռելու համար զանոնք, սկսան հալածել Քիւրտերը, ար–գիլելու համար անոնց անկախութեան ձգտումները :

1925ի եւ 1930ի քրտական ապստամ–բութիւնները Թուրքիոյ արեւելեան նա–հանգներուն մէջ՝ բոլորովին ամրապնդե–ցին Քիւրտերու ազատագրական ձգտում–ները :

Մուսթաֆա Քեմալի կառավարութիւնը յաջողեցաւ զսպել կրկնակ շարժումնե–րը, մեղսակցութեամբ Մոսկուայի :

Հայդուն ազգայնական կուսակցութիւ–նը արտասահմանի մէջ կարեւոր աշխա–տանքներ տարաւ ազգայնական զգացումը արթնցնելու համար ցիրուցան Քիւրտե–րու մէջ : « Հոյպունի» վարիչ դէմքերն էին Պետրխան երեք եղբայրները, Սիւ–րէյա, Ճէլատէթ եւ Քեամուրան :

Ողջ մնացած է վերջինը միայն, որ քիւրտերէնի ուսուցիչ է Փարիզի Արեւել–եան կենդանի լեզուներու վարժարանին մէջ ու միաժամանակ կը հետապնդէ քիւրտ ազգային դատը :

1945ին խորհրդային իշխանութեանց համաձայնութեամբ «Քրտական Հանրա–պետութիւն» մը հաստատուեցաւ Ուրմիոյ լիճի շրջանին մէջ, մայրաքաղաք ունե–նալով Մահապատը, պարսկական հողի վրայ : « Ինքնավար Ատրպատականի » հետ միաժամանակ հռչակուեցան են–թարկուեցաւ այդ «Հանրապետութիւնը » եւ վարիչներն ալ կախաղան հանուեցան : Մոսկուա ոչ մէկ ճիգ ըրաւ փրկելու հա–մար իր պաշտպանեալները :

Համաձայն այս տխուր փորձին, քիւրտ ազգայնական շարժման վարիչները կը–րկին վրայ դրած են իրենց յոյսերը :

Մոլլա Մուսթաֆա Պարզանի, որուն ա–նունը յեղյեղուեցաւ անցեալ շաբաթ, երբեմն վարիչ Իրաքի ապստամբական շարժումներուն, ջերմ բարեկամ մըն է Մոսկուայի : Երկար ատեն ապրած խորհրդային երկիրներու մէջ, Իրաք վե–րադարձաւ 1958 Յուլիս 14ի յեղափո–խութենէն վերջ, երբ Հաշէմիները հրա–պարակէն քշուեցան եւ իշխանութեան գլուխ եկաւ Զօր. Քասըմ, ծաղումով քիւրտ :

Կը կարծուէր թէ շնորհիւ նոր Սահմա–նադրութեան, քրտական հարցը լուծ–ուած էր Իրաքի մէջ : Քիւրտերը որոշ ինքնավարութեան տիրացած էին հոն :

Սակայն կը թուի թէ ներկայ շարժումը միայն Իրաքի մէջ չի սահմանափակուիր : Միւս երկիրներու մէջ ալ խլրտումներ կը նշմարուին :

Վերջերս Ֆրանս. լուրէ թերթ մը տա–սը միլիոն կը հաշուէր Մերձաւոր Արե–ւելքի Քիւրտերուն թիւը : 1945ին քիւրտ ազգայնականները ինը միլիոնի կը հաս–ցնէին զայն : Չափազանցուած են ան–շուշտ այս թիւերը :

Սակայն օրակարգի հարց կը դառնայ կրկին քրտական խնդիրը :

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԸ ԿԱԶՄՈՒԵՑԱՒ

ՆԱՍՐ ՏԵՂԻ ՏՈՒԱՒ

Ինչպէս գրեցինք երէկ վերջին պահուն, Սուրիա տէր դարձած էր իր անկախու–թեան Ուրբաթ օր եւ անմիջապէս կազ–մած իր դահլիճը, որ առժամեայ բնոյթ ունի եւ պիտի պատրաստէ յետագայ ա–զատ ընտրութիւններ :

Այս փոխանցման շրջանի դահլիճին գլխաւոր դէմքն է՝ Մամուն Քուզպարի, ազգայնական քաղքենի մը որ ստանձնած է վարչապետութիւնը, Արտաքին նախա–րարութիւնը եւ ազգային պաշտպանու–թիւնը :

Ծանօթ դէմք մըն եւ երբեք չէ ծած–կած որ կողմնակից է զօրավար Շիշաք–լիի :

Շիշաքլի 1954ին հրաժարած էր եւ երկ–րէն ալ հեռացած : Իրեն յաջորդած էր քաղաքային դահլիճ մը, որուն իսկական ղեկավարն էր, բանակի Բ. Գրասենեակին պետը՝ Ապտել Համիտ Սարաճ : Շիշաքլի այն ատեն ըսած էր «Սարաճ պիտի խաբէ Նասրը ինչպէս զիս խաբեց » եւ Սարաճ կը հետապնդէր «Շիշաքլիականները » : Այն ատեն քաջութիւն էր խոստովանիլ թէ Շիշաքլիի համակիր ես, եւ այդ քա–ջութիւնն ունեցած էր Տոքթ. Մամուն Քուզպարի :

Դամասկոսի քաղքենի ընտանիքներէն, Քուզպարիի գերդաստանը բազմաթիւ վարչական գլուխներ տուած է Օսմանեան կայսրութեան եւ մեծ դէմքեր ունի զին–ուորական եւ այլ բարձր ասպարէզներու մէջ, որոնց մէջ զնդ. Քուզպարի, Ճէզի–րէի ուժերուն պետը, որ բաւական կա–րեւոր դեր խաղցած է առջի օրուան դէպքերուն ընթացքին :

Մամուն Քուզպարի թէ բժիշկ է, թէ փաստաբան եւ Շիշաքլիի շրջանին ամէ–նէն փայլուն դէմքերէն մէկը : 1953ին խորհրդարանին նախագահ էր, երբ Շի–շաքլիի աստղը կը սկսէր մարիլ : 24 ժամ, Քուզպարի Հանրապետութեան փոխ – նախագահ եղաւ բայց ապստամբ–ները հիմնական փոփոխութիւն մը կ'ու–զէին :

Յաջորդ տարին երբ Սուրիա ժողովր–դավար երեւոյթ մը ունէր, Մամուն Քուզպարի, «Արաբական Ազատական կու–սակցութեան » գլուխը անցաւ, ուր հա–մախմբուած էին Շիշաքլիի կուսակից–ները : Մինչեւ Եգիպտոսի հետ ձուլումը, Քուզպարի նախարարական զանազան պաշտօններ վարած է (Արդարութիւն, Ներքին, ընկերային հարցեր) :

Միշտ կողմնակից մնացած է Սուրիոյ անկախութեան : Այդ իսկ պատճառաւ երբ 1958ին Շիւքրիւ Քուաթլի իբրեւ մը–ղիչ ունենալով Պաասականները և Սարա–ճը Սուրիան նետեց Եգիպտոսի գիրկը, Քուզպարի հեռու մնաց : Ընդունեցաւ մի–այն փաստաբանապետ նշանակուիլ : Իր կարծիքը ծանօթ էր, միշտ կը քննադա–տէր «միասնական» քաղաքականութիւ–նը եւ կը պատրաստէր անկախ Սուրիան :

Այս պայմաններու տակ, յեղափոխա–կաններու ընտրութիւնը շատ յաջող է եւ հաւանաբար չէին կրնար աւելի լաւ ընտ–րութիւն մը ընել : Քուզպարի վստահու–թիւն կը ներշնչէ ներքին եւ արտաքին ճակատներու վրայ : Քուզպարի կը վա–յելէ բանակին եւ Դամասկոսի քաղքենի–ութեան համակրանքը :

Այս փոխանցման շրջանի կառավարու–թիւնը անմիջապէս ճանչցուեցաւ Յորդա–նանի կողմէ : Քիչ եաք Իրաք եւ Թուրքիա իրենց կարգին կը ճանչնային սուրիական այս կառավարութիւնը : Քասըմ յայ–տարարեց նոյնիսկ թէ պատրաստ է գոր–ծակցելու նոր կառավարութեան հետ.— «Կը վստահեցնեմ թէ մեր սիրելի Սու–րիան երբեք աշխարհակալներու եւ յա–փշտակիչներու ձեռքը պիտի չիյնայ : Պատրաստ ենք օգնելու Սուրիացիներուն աշխարհակալներուն դէմ իրենց պայքա–րին մէջ » , շեշտեց Իրաքի վարչապետը :

Դահլիճին մէջ Քուզպարիի կողքին ե–ղած դէմքերը աւելի «աջ» ամբողջու–թեան մը տպաւորութիւնը կը թողուն : Գահիրէի լուրերուն համաձայն զնդ. Սարաճ փախած է, խզելէ եաք յեղափո–խականներուն հետ : Յստակ է, ամէն պա–րագայի մէջ, թէ Սարաճի դերը յստակ չէ այս գործին մէջ :

Քուզպարիի առժամեայ դահլիճին մէջ կան ինը մասնագէտականներ եւ երկու յու–նադաւաններ (մէկը՝ ուղղափառ, մէկը՝ կաթողիկէ) : Չկայ ոչ մէկ տիւրզի, ինչ որ թերացում մը կը նկատուի :

Այս նոր դահլիճը ազատ ընտրութիւն–ներ կը խոստանայ, ի մօտոյ : Հինգ կէ–տերէ բաղկացած իր ծրագիրն է.— Ա) Անմիջական օրէնքներու ջնջում եւ դըր–խաւոր ազատութեանց վերահաստա–տում : Բ) Բանակի վերակազմութիւն : Գ) Ընկերակցական (սենտիքալ) ազա–տութիւն եւ բանուորներու մասնակցու–թիւն գործատուներու շահաբաժիննե–րուն : Դ) Տնտեսական բարգաւաճում, դրամին եւ գիներու կայունութեամբ : Ե) Միջոցներ արդիւնաւոր վարչակարգի մը համար :

ԻՆՉՈ՞Ւ ՆԱՍՐ ՏԵՂԻ ՏՈՒԱՒ

Առաջին բուռն ճառերէն եւ յոխոր–տանքներէն եաք, Նասր ձայնը քաշել ըս–կըսաւ իբրեւ պատճառաբանութիւն տա–լով սա ազնիւ պատրուակը .— Արաբա–կան արիւն պէտք չէ հոսի Արաբներու ձեռքով :

Նասրի այս նահանջը կարելի է բացատ–րել երկու ձեւով :

Նախ յիշելով իր ղրկած երկու հարիւր վայրաշուներու ճակատագիրը, կարելի է մտածել թէ Ռայիսը ուզեց փորձ մը ընել հասկնալու համար թէ զինուորական գետնի վրայ, կարելիութիւն մը կա՞յ սուրիական ապստամբութիւնը ճզմելու : տեսնելով թէ իր երկու հարիւր վայրա–շուները տեղն ու տեղը բնաջնջուեցան, այդ պարագան դաս մը նկատելով, նա–հանջեց :

Կայ նաեւ երկրորդ բացատրութիւն մը : Մարգարէ ըլլալու պէտք չկայ գիտնալու համար թէ Միջին Արեւելքի մէջ, մանա–ւանդ Սուրիոյ ,ոչ մէկ բան յաւիտենական է կամ նոյնիսկ տեւական : Կրնայ պատա–հիլ, ուրեմն որ Նասր ետ կեցաւ այսօր, նախատեսելով կամ նոյնիսկ պատրաս–տելով վաղը : Արդարեւ իր ճառին մէջ, « Արաբական Միութեան» պարտուած ա–խոյեանը յայտարարեց թէ կը պահէ Ե–գիպտոս–Սուրիա միութիւնը : Ի՞նչ ըսաւ այս երրորդ ճառին մէջ : «Երէկ յայտա–րարած էի թէ իրենց ճակատագրին պիտի չթողում այն շրջանները որոնք կը շա–րունակեն կռուիլ Դամասկոսի յետադի–մական շարժումին դէմ : Այն ատեն Հա–լէպ եւ Լաթաքիէ ըմբոստներու ձեռքը չէին : Հրահանգեցի որ վայրաշուները եւ ծովային ուժը յարձակին բայց այն ատեն լսեցի որ Հալէպ եւ Լաթաքիէ ըմբոստ–ներու ձեռքը ինկած են եւ Դամասկոսի փոքրիկ շարժումը ցոյց տուաւ որ ի վի–ճակի է հայրենասիրական տարրերը ըն–նաջնջել : Պէտք էր կրկին խորհիլ կացու–թեան մասին : Չեմ ուզեր տեսնել Արաբ–ներ կռուիլ Արաբներու դէմ : Հրահանգե–ցի որ ղրկուած ուժերը ետ կենան եւ Ե–գիպտոս վերադառնան » :

Ապա, Նասր բացատրեց թէ ինչեր ը–րած է 1958էն ի վեր Սուրիոյ համար որ «բեռ» մը եղած է իրեն : Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը «աշխարհակալ յետա–դիմական» շարժում մըն է :

✕ Պէյրութի լուրերուն համաձայն Սարաճ ձերբակալուած է Դամասկոսի մէջ :

✕ Պարսկաստանն ալ ճանչցաւ Սուրիոյ նոր դահլիճը :

✕ Պուրկիպա շատ ցաւ յայտնեց Նաս–րի, Սուրիոյ դէպքերուն առթիւ :

✕ Դամասկոսի ձայնասփիւռը յայտա–րարեց թէ եգիպտացի վայրաշուներուն վրայ մէկուկէս միլիոն սուրիական ոսկի գտնուած է, ինչ որ կը փաստէ, ըստ Դամասկոսի, թէ Նասր կ'ուզէր խիղճերը գնել :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ ՀԵՐԸԼՏԻ Պերլինի թղթա–կիցը կը հաղորդէ թէ ամէն շաբաթ 2000 Արեւմտեան Պերլինցիներ կը հեռանան : Այս «տեղափոխութիւնը» սկսած է Օ–գոստոս 13ին եւ օրէ օր կը զարգանայ :

ՆՈՐ ՏԵՀԼԻԻ թրքական դեսպանատան խորհրդատուն զնդ. Ալփասլան Թիւրքէշ, որ զինուորական յեղափոխութեան «ու–ժով մարդ»ն էր իր հրաժարականը տը–ւաւ : Այդ պաշտօնին նշանակուած էր Ազգ. Միասնականութեան Կոմիտէէն ար–տաքսուելէն եաք : Վերջերս հրաժարած էր նաեւ Թոքիոյի դեսպանատան խորհր–դատուն, հարիւրապետ Օզտէք :

ՎԵՆԵՏԻԿԻ մօտ գտնուող Սան – Տոնա Տէլ – Փիավէ վանքին պատկանող եօթը մայրապետներ աշխարհական կեանքի վերադարձուեցան Վատիկանի որոշու–մով : Վերջերս ծանր միջադէպեր պատա–հած էին այս վանքին մէջ, ուր մայրա–պետները իրար ծեծած էին եւ ստիպած որ ոստիկանները միջամտեն :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2ԻՆ դրօշակի տակ պիտի կանչուին 1942 Փետրուար 21էն Ապրիլ 5 ծնած երիտասարդները :

ՏԱԿ ՀԱՄԸՐՇՈԼՏԻ յուղարկաւորու–թիւնը տեղի ունեցաւ Շուէտի մէջ, մեծ հանդիսութեամբ : Ներկայ էին Ազգաժո–ղովին նախագահ՝ Մոնժի Սլիմ եւ գրեթէ բոլոր պետական ղեկավարներու ներկա–յացուցիչները : Հինգ հարիւր ծաղկեպը–սակներ կային աշխարհի բոլոր կողմերէն իր վերջին հանգիստին առաջնորդելու համար « Խաղաղութեան Զօրավարը » :

ՆԵՀՐՈՒԻ դէմ մահափորձ մը տեղի ունեցաւ : Քանի մը հոգի վիրաւորուե–ցան Նեհրուի ճամբուն վրայ պայթած ռումբէն :

ՖՐԱՆՍԱ եւ Թունուզիա համաձայնու–թիւն մը ստորագրեցին Պիզերթի հա–մար :

ԿԻ ՄՈԼԷ – Մենտէս – Ֆրանս մէկու–կէս ժամ տեսնուեցան, բայց ոչ մէկ յայտարարութիւն ըրին ոչ մէկը : Կրկին պիտի տեսնուին :

ԲԱ-Ո-ՑԿ

Երիտասարդական ընթերցասրահ-գրադարան, հանրային ժողովրդական համալսարան, գրական ակումբ, ազգագրական թանգարան, ուսումնական կաբինետներ, գրական ընթերցումներ, դասախոսություններ, զրույցներ, գրական երեկոներ, ասմունքի, երգի, նվագի, պարի, թատերական խմբակներ, գրական շրջանակներ, ընթերցողների կոնֆերանսներ, գրքի ցուցահանդեսներ, գրքի տոներ, գրքի շաբաթներ, գրքի ամիսներ, գրքի տարիներ, գրքի դարեր, գրքի հազարամյակներ, գրքի հավերժություն, գրքի անմահություն, գրքի հավիտենություն, գրքի ամենակայություն, գրքի ամենակարողություն, գրքի ամենագիտություն, գրքի ամենագթություն, գրքի ամենասիրություն, գրքի ամենաբարություն, գրքի ամենաճշմարտություն, գրքի ամենագեղեցկություն, գրքի ամենակատարելություն, գրքի ամենաիմաստություն, գրքի ամենաարդարություն, գրքի ամենաազատություն, գրքի ամենահավասարություն, գրքի ամենաեղբայրություն, գրքի ամենաերջանկություն, գրքի ամենաառողջություն, գրքի ամենակենսունակություն, գրքի ամենաերկարակեցություն, գրքի ամենահարատևություն, գրքի ամենահավերժություն, գրքի ամենանվիրականություն, գրքի ամենասրբություն, գրքի ամենաանձեռնմխելիություն, գրքի ամենաանձնազոհություն, գրքի ամենաանշահախնդրություն, գրքի ամենաանշահասություն, գրքի ամենաանշահություն, գրքի ամենաանշահաբերություն, գրքի ամենաանշահամարտություն, գրքի ամենաանշահակռվություն, գրքի ամենաանշահամաքարտություն, գրքի ամենաանշահամաքարտեզություն, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրություն, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերություն, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածու, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարց, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքներ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումներ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրություն, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքներ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտ, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման կատարում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման կատարման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման կատարման ապահովում, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման կատարման ապահովման, գրքի ամենաանշահամաքարտեզագրական ընկերության նախագահության անդամության թեկնածության հարցի քննարկման արդյունքների մասին զեկուցումների ամփոփման արձանագրության կազմման աշխատանքների ավարտի մասին հաղորդման ընդունման մասին որոշման կատարման ապահովման մասին։

Ե՛վ ես, ե՛վ դուք, ե՛վ նա, ե՛վ մենք, ե՛վ դուք, ե՛վ նրանք,

Ս. ՍՄԻՐՆՈՎ

(1 Շար.)

Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի «Յուսիս»ի բանասիրական ինստիտուտի աշխատանքները ամբողջ ծավալով ներկայացնելու համար անհրաժեշտ է նախ և առաջ ծանոթանալ ինստիտուտի ստեղծման պատմությանը, նրա կազմակերպական կառուցվածքին, նրա գիտական ուղղությանը, նրա աշխատանքների ընթացքին։ Ինստիտուտի ստեղծման պատմությունը սերտորեն կապված է Հայաստանի գիտական կյանքի ընդհանուր զարգացման հետ։

Հայ գիտական միտքը, որ ունի հարուստ ավանդություններ, սկիզբ է առնում դեռևս հին ժամանակներից։ Հայ գիտնականները, որոնք ապրել և ստեղծագործել են տարբեր ժամանակներում, տարբեր պայմաններում, ունեցել են տարբեր հետաքրքրություններ, տարբեր ուղղություններ, տարբեր մեթոդներ, տարբեր հայացքներ, տարբեր աշխարհայացք։ Նրանց ստեղծագործությունները ներկայացնում են մեծ հետաքրքրություն ոչ միայն հայ ժողովրդի, այլև ամբողջ մարդկության համար։

Հայ գիտական միտքը ծաղկում է ապրում 5-րդ դարում, որը կոչվում է հայ մշակույթի «ոսկեդար»։ Այդ ժամանակ ստեղծվում է հայոց գրերը, թարգմանվում են հունարեն և ասորերեն գրքերը, ստեղծվում են հայ պատմագրության, գրականության, փիլիսոփայության, մաթեմատիկայի, աստղագիտության, բնագիտության, աշխարհագրության, բժշկության, երաժշտության, ճարտարապետության, գյուղատնտեսության, ռազմական գիտության և այլ գիտությունների հիմքերը։ Այդ ժամանակ ստեղծվում են հայ գիտության մեծ գործիչների՝ Մովսես Խորենացու, Եղիշե Վարդապետի, Դավիթ Անհաղթի, Անանիա Շիրակացու, Ստեփանոս Սյունեցու, Գրիգոր Մագիստրոսի, Հովհաննես Երզնկացու, Ստեփանոս Օրբելյանի, Կիրակոս Գանձակեցու, Վարդան Արևելցու, Մխիթար Գոշի, Թովմա Մեծոփեցու, Հովհաննես Վանականի, Հովհաննես Որոտնեցու, Գրիգոր Տաթևացու, Հովհաննես Թլկուրանցու, Ստեփանոս Լեհացու, Ամիրդովլաթ Ամասիացու, Գրիգոր Սկևռացու, Ստեփանոս Ասողիկի, Թովմա Արծրունու, Կիրակոս Գանձակեցու, Մխիթար Հերացու, Ստեփանոս Օրբելյանի, Հովհաննես Երզնկացու, Ստեփանոս Լեհացու, Գրիգոր Տաթևացու, Հովհաննես Թլկուրանցու, Ստեփանոս Օրբելյանի, Կիրակոս Գանձակեցու, Վարդան Արևելցու, Մխիթար Գոշի, Թովմա Մեծոփեցու, Հովհաննես Վանականի, Հովհաննես Որոտնեց

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Մշակութային Միութեան Փարիզի Վարչութեան ժողովը ստիպողաբար տեղի պիտի ունենայ այս Երկուշաբթի, ժամը 19ին, Մշակոյթի Տան Շաւարշ Միսաքեան սրահին մէջ: Վարչութեան անդամներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԼԻՈՆԻ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Լիոնի Ազգ. Միութիւնը կը յայտարարէ թէ Հայկազեան վարժարանը վերաբացուած է: Ծանօթ ուսուցչուհի եւ մանկավարժուհի Օր. Ընծայ Ստեփանեան կը դասաւանդէ ամէն Հինգշաբթի առաւօտ ժամը 9էն մինչեւ կէսօր, եւ կէսօրէ վերջ ժամը 14էն մինչեւ 16:

Նոյնպէս Կիրակի առաւօտները:

Կը յանձնարարուի Լիոնահայ ծնողքներէն փութով արձանագրել տալ իրենց զաւակները, ամէն օր դիմելով եկեղեցւոյ գրասենեակը ժամը 16էն մինչեւ 19:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղին դպրոցը կը վերաբացուի Հոկտեմբեր 5-ին, Ահարոնեան Ակումբը, 26 Րիւ տէ Քոնվալէսան: Ծնողքներէն կը խնդրուի իրենց զաւակները արձանագրել: Ուսուցչուհի՝ Տիկին Հազարեան:

ԾԱԽՈՒ ԵՆ

Հիւսելու մեքենաներ, ծօծ 12, 10 և 8: Դիմել Արզումանեան,

7, Cité des Haydamilles,
Issy-les-Moulineaux
MIC. 81-05

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Միջին տարիքի հայ կին մը, երախայ մը նայելու եւ իրիկուան ճաշ պատրաստելու համար:

Հասցէ.— Արեւեան,

13, Rue Jean Poulmarch, Les Lilas
Métro : Mairie des Lilas.
VIL. 36-47

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հոկտեմբեր 2ին, Երկուշաբթի կը վերսկսի հայերէնի դասընթացքը: Տարեկան միայն 10 Ն. Ֆ. Լիսէ Քոնտորսէի մէջ:

«Ասօսիասիոն Ֆիլոթէքնիք» որ հաստատուած է 25 տարիներէ ի վեր եւ ճանչցուած իբրեւ հանրօգուտ ձեռնարկ, հայերէն լեզուի եւս դասընթացք մը նշանակած է իր ծրագրին մէջ:

Աշակերտները հոն արձանագրուելով այն առաւելութիւնը ունին որ օտար լեզուներու ալ կրնան հետեւիլ միեւնոյն վճարումով:

Ուսուցչուհին է Տիկին Աւրինէ ԶԻԹՈՒՆԻ:

Արձանագրուելու համար դիմել՝

47, Rue St-André-des Arts
Métro : St-Michel ou Odéon.

Երկուշաբթի՝ ժամը 17·30 – 19·30:
Շաբաթ՝ ժամը 14 – 16:
Ուրբաթ՝ ժամը 18 – 19:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Երիտասարդ մը 20 – 35 տարեկան, իբրեւ վաճառորդ (վանտէօր) կերպասի վաճառատան համար:

Օգնական տղայ մը 15 – 20 տարեկան նոյն վաճառատան համար:

Դիմել՝

Etbs AGEDER
67, Rue de Cléry, Paris 2e

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՆԻԿՈՂ-ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ. Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (էքս) խումբ, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները: Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր-ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր-ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի եւ վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Սէնթ Անթուանի Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ Թաղ. խորհուրդը եւ նորակազմ Կրթ. մարմինը Թաղիս եւ շրջաններուն բոլոր ծնողքներուն կը յայտարարեն թէ մայրենի լեզուի ուսման համար դասաւանդութիւնները կը սկսին Հինգշաբթի 5 Հոկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, եկեղեցւոյ խորհրդարանի մէջ, արձանագրութիւնները Կիրակի առաւօտները եկեղեցւոյ խորհրդարանը:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Ֆ. Կ. Խաչի Պօմոնի մասնաճիւղի վարժարանին վերաբացումը պիտի կատարուի՝ Հոկտեմբեր 5ին, Հինգշաբթի առաւօտ, ժամը 9ին, Ս. Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ:

Արձանագրութիւն, դասարանական բաժանում եւ դասաւանդութիւն տեղի պիտի ունենան նոյն օրը՝ ուսուցիչ Պ. Վահրամ Միսթիքի կողմէ:

Վարչութիւնը կը խնդրէ յարգելի ծնողքներէն որ նկատի ունենան վերոյիշեալ թուականը եւ անյապաղ արձանագրել տան իրենց զաւակները, եւ նորեր ալ, յանուն մատաղ սերունդի ազգ. դաստիարակութեան:

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՌԱՋԻՆ

FOURRURES
Roger YOPIAN
PRIX INTÉRESSANTS
NEUF et RÉPARATION
84, Boulevard de Stalingrad, 84
— CHOISY-LE-ROI (Seine) —
Autobus : de la Porte de Choisy, descendre 3 Communes ou Rue du Docteur-Roux.

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՎԱՃԱՌՔԸ

Շաբաթ, Դեկտեմբեր 2էն, Կիրակի, իրիկուն Դեկտեմբեր 10

Այս տարի, յաւելեալ նոր բաժին մը՝

ԶՈՒՏ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ուր պիտի ներկայացուին հայ արուեստագէտներու զանազան գործերը:

ԳԱՂՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20·30էն մինչեւ առաւօտ 6րդ թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ:

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

Կը նախագահէ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

Կը խօսի ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ.—

Կը մասնակցին.— ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ (երգ), ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ (արտասանութիւն), ԻԹԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ (ձայն-պատկեր-ռասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա. մրցանակ եւ Ռոյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր), Օր. ԹԱՌՕՆ (պար), ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

նուագախումբով:

Խօսնակ՝ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ԺԱՆ ՏԷՐ-ՄԵՐԿԵՐԵԱՆԻ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս Երկուշաբթի իրիկուն, ժամը 21ին

ԺԻՄՆԱԶԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Rue du Théâtre-Français (Քանըպիէրի վրայ)

Մարկրիթ-Լոն-Ժագ Թիպօ 1961 միջազգային մրցումին մէջ վերջերս առաջին մրցանակի արժանացած ջութակի վիրթիւոզ Ժան Տէր-Մերկերեան Մարսէյլի հայ գաղութին կողմէ հրաւիրուած ըլլալով, այս շաբթու վերջ պիտի տայ ջութակի «ռեսիթալ»մը, որուն կազմակերպութիւնը ստանձնած է Հայ-Ֆրանսական Յանձնախումբ մը:

Տոմսերը ապահովել Յանձնախումբէն:

MORY et Cie

ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ:

Գնեցէք զանոնք ձեր ուզած տեղը եւ առաքումը մեզի վստահեցէք: Նուազագոյն ծախքերով կը դրկենք Խորհրդ. Միութիւն:

Դիմեցէք մեր նոր գիները գիտնալու համար.—

10, Rue St. Vincent de Paul, Paris 10e
(PRÈS DE LA GARE DU NORD)
Téléphone : TRU. 27-70

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս...

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e
Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet
136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes
Tél. : GRE. 09-47
11, Bd. de la République, La Garenne
Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON-SOUS-BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.-COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY-SOUS-BOIS

ՅԱՌԱՋ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — Téléph. : PRO. 86-60

R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

MARDI 3 OCTOBRE 1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9219 — 37EME ANNEE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5020

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Բ.

Համաշխարհային երկրորդ պատերազմէն ի վեր մեծապէս զարգացաւ քիւրտ ազգայնական զգացումը :

Թուրքիոյ 1925ի եւ 1930ի կրկնակ ապստամբութիւնները բիւրեղացուցին անկախ հայրենիք մը ունենալու գաղափարականը :

Ցեղապետներն իսկ, որոնք Թուրքիոյ, Իրաքի, Սուրիոյ եւ Իրանի մէջ տեղական իշխանութեանց պաշտպանութիւնը կը վայելէին, որպէսզի հաւատարիմ հպատակի դիրքին մէջ պահէին իրենց ենթակայ ցեղախումբերը, տողորուեցան նոյն գաղափարականով :

Հոլանդի մտաւորականներուն յաջորդեցին քիւրտ երիտասարդ համալսարականներ, որոնք դարձած են ջահակիրները ազգային ազատագրութեան :

Արտասահմանի մէջ կը հրատարակեն թերթեր եւրոպական լեզուներով, օտարներուն ծանօթացնելու համար իրենց դատը : Կազմած են Ուսանողական Միութիւն մը, որ պարբերաբար կ'ունենայ իր համագումարը Եւրոպայի մէջ :

Թուրքերը տարիներէ ի վեր կը ջանան «թրքացնել» իրենց սահմաններուն մէջ ապրող Քիւրտերը : Սակայն չեն յաջողիր : Արեւելեան նահանգներուն մէջ, Հայերու մեկնումէն ի վեր, մնացած են միայն Քիւրտեր, որոնք բառ մը Թուրքերէն չեն գիտեր եւ կը խօսին իրենց մայրենի լեզուն : Թուրք ուսուցիչ մը դժուարութեամբ կը զանգատէր վերջերս այս մասին :

Հակառակ տարագրութեանց եւ «տեղափոխութեանց», Քիւրտերը կը պահեն իրենց ազգային դիմագիծը Թուրքիոյ մէջ : Անցեալ Յունուարին Վանէն ու Հէքեարիէն յիսունէհինգ քիւրտ բնտանիք տարագրուեցան եւ Անգարայի մէջ բանտուեցան հինգ քիւրտ ազգայնականներ պատերազմի յանձնուեցան՝ անկախ Քիւրտիստան կազմելու ամբաստանութեամբ :

Սուրիոյ Քիւրտերն ալ պարբերաբար կը խլրտին : Տարւոյս սկիզբը Դամասկոսի մէջ երեսուներկու Քիւրտեր զանազան բանտերու դատապարտուեցան զինուորական ատեանի մը կողմէ՝ նոյն ամբաստանութեամբ :

Իրաքի Քիւրտերը Մահապատի դասէն աւելի խոհեմ են :

Իրաքի մէջ է որ աւելի սուր հանգամանք առած է քրտական հարցը :

1958 Յուլիս 14ի յեղափոխութիւնը մեծ յոյսեր ներշնչած էր Քիւրտերուն, որոնք անկախութիւն կը կազմեն հիւսիսային շրջանին մէջ, հոն՝ ուր կը գտնուին Քերքիւքի հարուստ հորերը :

Հաշուեմներու օրով Իրաքի Քիւրտերը կազմած էին «Քիւրտ դեմոկրատ կուսակցութիւն»ը, որ գաղտնի կը գործէր : Յեղափոխութենէն վերջ այս կազմակերպութիւնը հրապարակ իջաւ եւ ստացաւ Զօր. Քասըմի պաշտպանութիւնը : Մոլլա Մուսթաֆա Պարզանի, տասնեւերկու տարի խորհրդային երկիրներու մէջ ապրելէ ետք, մեծ շուքով վերադարձաւ Իրաք եւ ողջագուրուեցաւ Քասըմի հետ : Ու մինչ կը կարծուէր թէ «տեղական ինքնավարութեան» գծով լուծուած էր քրտական հարցը Իրաքի մէջ, պայթեցաւ ապստամբութիւնը Պաղտատի կառավարութեան դէմ :

Պաղտատի դրութեան նոր քաղաքականութիւնն էր :

Քիւրտ դեմոկրատ կուսակցութեան պաշտօնաթերթը խապար եւ քրտական միւս թերթերը փակուեցան մէկը միւսին ետեւէն : Ձերբակալուեցան Քիւրտերուն քանի մը պատասխանատուները : Ձերբակալուեցան քիւրտ մտաւորական – ները : Զիպարի ցեղախումբի հրոսակները հանուեցան քիւրտ դեմոկրատներուն դէմ, Պաղտատի կառավարութեան կողմէ հայթայթուած զէնքերով :

Ապստամբական շարժումը սկսաւ Յունիս 8ին, երբ Մոլլա Մուսթաֆա Պարզանի յարձակելով Զիպարիներուն վրայ, գրաւեց անոնց զէնքերը եւ ծանուցագիր մը ուղղեց Զօր. Քասըմի՝ պահանջելով բանտարկեալներուն ազատ արձակումը, հալածանքներու դադարումը եւ ինքնավարութեան խոստումներուն իրականացումը :

Պատասխան չստանալով, քրտական ուժերը յարձակողականի անցան, հետզհետէ գրաւելով Իմատիյէ — Ռուանտուզ շրջանը, մինչեւ Իրանեւթրքական սահմանագլուխը, Սուլէյմանիէի հիւսիսը, ինչպէս նաեւ մեծ ու փոքր Զապի եւ Տիալա գետի հովիտները : Ճէպէլ Սինճարի Եզիտիներն ալ միացած են Քիւրտերուն :

Սեպտեմբեր 10ին Իրաքի զինուորները օդանաւերու օգնութեամբ փորձեցին զսպել ապստամբական շարժումը : Սակայն Քիւրտերը տեղի չեն տար :

Խորհրդային Միութիւնը 1945էն ի վեր կը ներկայանայ իբրեւ պաշտպան Քիւրտերու ազատագրութեան : Հայաստանի մէջ իր պաշտպանութեան տակ առած է քանասուն հազար Քիւրտերը : Երեւանի ձայնասփիւռը ամէն օր քիւրտերէն լեզուով քարոզչութիւն կ'ընէ :

Միւս կողմէ զէնք ու ռազմանիւթ կը հայթայթէ Զօր. Քասըմի, ճնշելու համար քրտական ապստամբութիւնը :

Ի՞նչ է վերջապէս Մոսկուայի դերը :

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱ

ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԻՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԽԶԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՀԵՏ

Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը իր վարչապետին բերնով ներկայացուց իր ծրագիրը : Քուզպարի հանդիսաւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ, որուն ընթացքին չեշտեց. — Ա) Նասր բռնաբարած է Միութիւնը եւ յեղափոխական շարժումը աշխատեցաւ ի շահ արաբ ազգին մեծ միութեան : Բ) Կառավարութիւնը կը նուիրուի հողային ամբողջականութեան պահպանման : Գ) Կը յուսայ (կառավարութիւնը՝) չորս ամիսէն վերահաստատել սահմանադրական վարչաձեւ մը : Դ) Կ'երաշխաւորէ հանրային ազատութիւնները : Ե) Ձեռք կ'երկարէ բոլոր արաբական պետութեանց իրագործելու համար արաբ ազգի մեծ միասնականութիւնը : Զ) Սուրիա հաւատարիմ կը մնայ ՄԱԿի Ուխտին : Է) Կառավարութիւնը կ'երաշխաւորէ բանուորներու եւ գիւղացիներու բոլոր իրաւունքները ընկերվարական իսկական հիմերու վրայ եւ եղբայրական յարաբերութիւններ պիտի ըստեղծէ անոնց եւ գործատէրերու միջեւ : Ը) Կառավարութիւնը ազգային տնտեսութիւնը պիտի առաջնորդէ դէպի բարգաւաճում, ազատ ձգելով անհատական նախաձեռնութիւնները :

Այս ծրագիրը իր ընդհանուր գիծերուն մէջ այն տպաւորութիւնը կը թողու թէ նոր կառավարութիւնը կ'ուզէ ժողովրդավար կարգեր հաստատել երկրին մէջ եւ ձեռք առած առաջին միջոցները ցոյց կուտան թէ վերջ կ'ուզէ դնել Արաբ Միացեալ Հանրապետութեան ժամանակ տրըուած որոշումներուն եւ գործադրուած օրէնքներուն, նոյնիսկ տնտեսական գետնի վրայ :

Այս յայտարարութեան զուգընթաց, կառավարութիւնը կը հրապարակէր իր տուած առաջին որոշումները : Զօրավար Ապտէլ Քերիմ Զահրէտտին Սուրիական ընդհանուր ուժերու հրամանատար նշանակուեցաւ, բուն տիտղոսն է «Արաբական Սուրիական Հանրապետութեան» ուժերու ընդհանուր հրամանատար : Այս նշանակումը կարծել կուտայ թէ ինք է եղած յեղափոխութեան գլուխը : Մինչեւ Սեպտեմբեր 29 ման կը կազմէր Միացեալ բանակին, ուրեմն մինչեւ վերջին օրը Նասր լուր չունէր Զահրէտտինի խաղացած դերէն : Ոստիկանութեան վերատեսուչ նշանակուած է Զօրավար Ֆաթ Պաքէր :

Բոլոր Եգիպտացիները որոնք Սուրիա կ'ապրին պէտք է մարդահամարի ենթարկուին որպէսզի մաս մաս «հայրենիք» վերադառնան, այլ խօսքով Եգիպտացիները կ'արտաքսուին : Այս գործողութեան իր մասնակցութիւնը կը բերէ Լիբանան որ «կամուրջի» դեր կը խաղայ : Արդարեւ բոլոր Եգիպտահպատակները Լիբանան կ'երթան, ուրկէ Եգիպտոս կը փոխադրուին :

Սուրիացի բոլոր քաղաքայինները պէտք է վերադարձնեն իրենց զէնքերը :

Բոլոր օտարականները որոնք ցոյցերու կը մասնակցին պիտի արտաքսուին :

Արաբ Միացեալ Հանրապետութեան միակ արտօնուած կուսակցութիւնը «Ազգային Միութիւն» լուծուեցաւ :

Պէտք է սակայն նկատի ունենալ թէ երկրին կացութիւնը յստակ չէ : Կիրակի օր Գահիրէէն եկած լուրերու համաձայն նոր խլրտումներ պատահած էին երկրին մէջ, մանաւանդ Հալէպի : Նոյն ատեն Դամասկոսի ձայնասփիւռը կը հաղորդէր թէ երկրին կացութիւնը շատ հանդարտ է եւ համակրական ցոյցերը իրարու կը յաջորդեն : Լաւագոյն է, հաւանաբար, երկու լուրերն ալ որոշ վերապահութեամբ ընդունիլ : Սուրիական նոր կառավարութեան ձեռք առած կարգ մը միջոցները, ինչպէս բոլոր համալսարաններու եւ դպրոցներու փակումը, ցնոր տնօրինութիւն, այն տպաւորութիւնը կը թողու թէ երկիրը այնքան ալ հանդարտ չէ եւ այդ ձեւով Քուզպարիի դահլիճը կ'ուզէ արգելք հանդիսանալ նոր ցոյցերու : Միւս կողմէ Սուրիայէն հեռացող Եգիպտացիները կը յայտարարեն թէ նոր կարգերուն դէմ ցոյցեր տեղի կ'ունենան, գլխաւորաբար երկրին հիւսիսը, մանաւանդ Հալէպ : Լուսարգելի դրութիւնը միշտ ի զօրու կը մնայ ժամը 20էն 6 :

Գահիրէի մէջ, զանգուածային ցոյցեր տեղի կ'ունենան ի նպաստ Նասրի որ կը շարունակէ շնորհաւորական (իր կեցուածքին համար) կամ ցաւակցական (պատահածին համար) հեռագրեր ստանալ : Սուրիա պատահածը բաւական բարդ հարցերու ծնունդ կուտայ նաեւ դիւանագիտական գետնի վրայ : Իբրեւ գերիշխան պետութիւն, կ'ուզէ ՄԱԿի անդամակցիլ, բայց Նասր ոչ միայն որոշած է պահել «Արաբ Միաց. Հանրապետութիւն» տիտղոսը այլեւ խզեց իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները այն երկիրներուն հետ որոնք ճանչցան անկախ Սուրիան, ինչպէս՝ Թուրքիա եւ Յորդանան (Պարսկաստան վերջին պահուն ետ կեցաւ) : Ամերիկա, Անգլիա Ուէթ էնտ Սի (սպասել եւ դիտել) քաղաքականութեան կը հետեւին :

ՍԱՐԱՃ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Դամասկոսի ձայնասփիւռը Երկուշաբթի առաւօտ հաղորդեց թէ Գնդ. Սարաճ ձերբակալուած է, որպէսզի առաջքն առնուի յետադայ խափանարարական գործունէութիւններու :

× Արտասահմանեան մամուլին այն մասը որ կ'արդարացնէ եւ բնական կը գտնէ Դամասկոսի այս շարժումը կը յիշէ նախկին վարչակարգին բռնատիրական քաղաքականութիւնը որուն զոհերուն մէջ, Ֆրանս–Սուար կը նշէ Հայերը :

× Եգիպտացիներու մեկնումը դէպի Եգիպտոս իսկական աքսորի երեւոյթ ունի կ'ըսեն Պէյրութի մէջ, ուրկէ 1400 Եգիպտացիներ արդէն ճամբայ ելած են դէպի Աղեքսանդրիա :

× Վերջին լուրերուն համաձայն Նասր զինուորական նոր պատրաստութիւններ տեսած է, ինչ որ կարծել կուտայ թէ հրաժարած չէ Սուրիան վերագրաւելու գաղափարէն :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼՈՐՏ ԷԹԼԻ Մոսկուա մեկնեցաւ ուր նախապատրաստական աշխատանքներ պիտի կատարէ «համաշխարհային կառավարութեան» մը կազմութեան համար : Անգլիոյ նախկին վարչապետը յայտարարեց թէ պետական բազմաթիւ դեկավարներ նպաստաւոր կարծիք ունին նման կառավարութեան մը համար :

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ Մոսկուայի դեսպանը իր երկրին «Ժողովրդական Հանրապետութիւն» հռչակման 12րդ տարեդարձին առթիւ կազմակերպուած ընդունելութեան մը ընթացքին յայտարարեց թէ Չին ժողովուրդը միշտ Խորհրդային Միութեան կողքին պիտի ըլլայ : Մինչ Փեքին կը տօնէր նոյն տարեդարձը 500.000 հոգինոց տպաւորիչ տողանցքով մը : Հիւրերու կարգին պէտք է յիշել Պելժիոյ Էլիզապէթ Մայր Թագուհին : Խորհրդային պատուիրակութիւնը շատ անշուք էր, մինչ Սթալինի հսկայ նկարը կ'իշխէր Փեքինի վրայ :

ԽՐՈՒՇՉԵՒ մերժեց ճափոնի բողոքագիրը հիւլէական վերջին փորձերուն առթիւ եւ ցաւ յայտնեց որ ճափոն ապագինման խորհրդային տեսակէտը չի պաշտպաներ ՄԱԿի մէջ :

ՏԸ ԿՈԼ Նոյեմբերին նոր շրջապտոյտ մը պիտի ընէ այցելելով Վոժլիւզի, Պուշ Տիւ Ռոնի, Վառի եւ Քորսիքայի նահանգները :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ նպաստները հարիւրին 6 յաւելում մը պիտի կրեն Յունուար 1էն սկսեալ :

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ կառավարութիւնը որոշեց չարձակել այն զինուորները որոնց զինուորական ծառայութեան շրջանը վերջացած է, մինչեւ արեւելեան Գերմանիոյ հետ հաշտութեան դաշնագրի ստորագրութիւնը : Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցին մէջ, Պուլկարները կ'ըսեն թէ այս միջոցները ձեռք կ'առնեն պատասխանելու համար Յունաստանի եւ Թուրքիոյ ռազմական պատրաստութիւններուն :

ՖՐԱՆՔՈՅԻ վարչակարգի հաստատման 25ամեակը տօնուեցաւ անցեալ օր :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30ին վերջացաւ 16րդ յոզուածին գործադրութիւնը, զոր տը Կոլ ստանձնած էր ապրիլ 22էն ի վեր : Ներկայիս այդ իրաւասութիւնները կը պատկանին խորհրդարանին, բայց տը Կոլ իր կարգին կրնայ լուծել խորհրդարանը ինչ որ չէր կրնար ընել 16րդ յօդուածի գործադրութեան ժամանակ :

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ կրնայ առաջարկել որ ՄԱԿի ընդհ. քարտուղար մը նշանակուի եւ 4 – 5 «օժանդակ» քարտուղարներ ունենայ, մինչեւ 1963 : Այդ թըւականին կը վերջանար միայն Համըրշոլտի պաշտօնը : Տեսակ մը «փոխանցման» գիւան է, Մոսկուայի առաջարկելիքը :

ԱԼԺԷՐԻ մէջ, Երկուշաբթի առտու գործադուլը սկսաւ : Ծանօթ է որ «կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակը» գործադուլի հրահանգ տուած էր Հոկտեմբեր 2ի համար Ալժէրի պետական հեռատեսիլէն այն ժամուն երբ տը Կոլ կը խօսէր :

Ի ՊԱՏՍՈՒ ՍՏԻՎ ՍԱՀԱԿԱՑ

Մեր ընտանեկան կյանքում ամենից ավելի ինձ հետաքրքրում էին հարսանիքները։ Ինչպես հայտնի է, այդ ժամանակ հարսանիքները տևում էին երեք օր։ Առաջին օրը հարսանիքը գնում էր հարսի տանը։ Երկրորդ օրը՝ փեսայի տանը։ Իսկ երրորդ օրը՝ նորից հարսի տանը։ Ես այդ երեք օրերն էլ հարսանիքում էի լինում։ Ինչո՞ւ։ Ես ինքս էլ չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ հարսանիքներում ինձ շատ էին սիրում։ Ես ամենափոքրն էի ընտանիքում։ Ինձ ամենքն էլ փայփայում էին։ Ես էլ ամենքին սիրում էի։ Ես ամենքի հետ էի խաղում։ Ես ամենքի հետ էի ուտում։ Ես ամենքի հետ էի պարում։ Ես ամենքի հետ էի ծիծաղում։ Ես ամենքի հետ էի լաց լինում։ Ես ամենքի հետ էի ամեն ինչ անում։

Տնո՛ր մեր։ արեք ինձ ասեք, ինչի՞ համար էր ինձ հարսանիքում այդքան սիրում։ Ես ինքս էլ չգիտեմ։ Ես ոչ գեղեցիկ էի, ոչ խելոք։ Ես ոչ մի առանձնահատկություն չունեի։ Ես ոչ մի տաղանդ չունեի։ Ես ոչ մի բան չգիտեի։ Ես ոչ մի բան չէի անում։ Ես ոչ մի բան չէի կարողանում անել։ Ես ոչ մի բան չէի ասում։ Ես ոչ մի բան չէի լսում։ Ես ոչ մի բան չէի տեսնում։ Ես ոչ մի բան չէի հասկանում։ Ես ոչ մի բան չէի զգում։ Ես ոչ մի բան չէի հիշում։ Ես ոչ մի բան չէի մտածում։ Ես ոչ մի բան չէի ուզում։ Ես ոչ մի բան չէի սիրում։ Ես ոչ մի բան չէի ատում։ Ես ոչ մի բան չէի վախենում։ Ես ոչ մի բան չէի ուրախանում։ Ես ոչ մի բան չէի տխրում։ Ես ոչ մի բան չէի ամաչում։ Ես ոչ մի բան չէի զայրանում։ Ես ոչ մի բան չէի հպարտանում։ Ես ոչ մի բան չէի նախանձում։ Ես ոչ մի բան չէի կարեկցում։ Ես ոչ մի բան չէի ներում։ Ես ոչ մի բան չէի մոռանում։ Ես ոչ մի բան չէի ներողություն խնդրում։ Ես ոչ մի բան չէի շնորհակալություն հայտնում։ Ես ոչ մի բան չէի ողջունում։ Ես ոչ մի բան չէի հրաժեշտ տալիս։ Ես ոչ մի բան չէի ժպտում։ Ես ոչ մի բան չէի ծիծաղում։ Ես ոչ մի բան չէի լաց լինում։ Ես ոչ մի բան չէի ամեն ինչ անում։

Տնո՛ր մեր, փոքր էի, ուրեմն ինձ համար ամեն ինչ նոր էր։ Ամեն ինչ հետաքրքրական էր։ Ամեն ինչ գրավիչ էր։ Ամեն ինչ ուշադրության արժանի էր։ Ամեն ինչ ինձ համար էր։ Ամեն ինչ ինձ համար էր սարքված։ Ամեն ինչ ինձ համար էր ստեղծված։ Ամեն ինչ ինձ համար էր գոյություն ունենում։ Ես ամեն ինչի կենտրոնում էի։ Ես ամեն ինչի սկիզբն ու վերջն էի։ Ես ամեն ինչի պատճառն ու հետևանքն էի։ Ես ամեն ինչի հիմքն ու գագաթնակետն էի։ Ես ամեն ինչի սկիզբն ու ավարտն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին տողն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին էջն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին գլուխն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին նախադասությունն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին բառն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին տառն էի։ Ես ամեն ինչի առաջին ու վերջին կետն էի։

Ես ամեն ինչ էի, որովհետև ես ոչ մի բան չէի։ Ես ոչ մի բան չէի, որովհետև ես ամեն ինչ է

պարսից Նասրէդդին Շահի հետ։ Բոյթեպարսից ըստ համաձայնագրի, Պարսկաստանի կողմից, 40 րը քարիւղի չահագործման դիմաց, 40 հազար սթերլինգ լինդ յանձն առաւ վճարել, որ չատ մեծ գումար էր այն օրերի Պարսկաստանի համար։ Այլեւ Ռէյթերի կոնցեսիայի մասն էին կազմում՝

1) կասպից ծովից մինչեւ Պարսից ծոց երկաթուղի, իր ճիւղերով ։

2) Գործարաններ բանալ ։

39 Դրամատներ հիմնել ։

4) Բոլոր հանքերի կոնցեսիան ։

Սակայն յաջորդ, 1873 թուին, պարսից Շահը, Ռուսիոյ ճնշման տակ, չեղեալ համարեց Ռոյթըրի կոնցեսիան եւ Ռոյթըրը մնաւ այդ ցաւից ։

Ռոյթըրը մեռաւ, բայց քարիւղի հարցը չմեռաւ ։ 1903 թուին Դ'Արսին յայտարարեց Պարսկաստանի հարաւային նաւթը եւ անձնական կոնցեսիա առաւ ։ Այնուհետեւ հետաքրքրուեց նաեւ անգլիական կառավարութիւնը եւ Չըրչիլն էր միայն, որ քարիւղի յարգն ու արժէքը հասկացաւ, ինչպէս որ հարկն էր, Առաջին Աշխարհամարտի նախօրեակին, եւ որոշում անցկացրեց անգլիական Խորհրդարանում ։

Առաջին նաւթային ընկերութիւնը, որ կոչուեց «Անգլեւ - Իրանեան քարիւղի ընկերութիւն», հիմնուեց 1909ին։ Իսկ 1912ին ծնունդ առաւ «Թրքական քարիւղի ընկերութիւնը» ։

19րդ դարու վերջերին եւ 20րդի սկզբին, Անգլիան եւ Ռուսաստանը արդէն ձեռք էին բերել որոշ կոնցեսիաներ, այսպէս, օրինակ, Անգլիան իրաւունք ունէր՝

1) Անցկացնելու հեռագրալարեր - «Հնդկաեւրոպական» անունով, մինչեւ Հնդկաստան ։

2) Ծխախոտի (Թամբաքու) մենաշը - նորհը ։

3) Ճանապարհներ կառուցանել հարաւում ։

4) Կայտոն գետը նաւարկելի դարձնել ։

5) 1903ի նաւթային (Դ'Արսիի) կոնցեսիան հարաւային Պարսկաստանում ։

6) Անգլօ - Իրանեան բանկ (դրամատուն) ։

Այս կոնցեսիաներից ծխախոտինը (Թամբաքու) վերացրուեց 1890 - 91 թըւերին, մի հայ երեւելի քաղաքական գործչի բուռն պայքարի չնորհիւ․ այդ հայը հռչակաւոր պարսկահայ պետական գործիչ Միրզա Մելքոն Խանն էր ։

Ռուսաստանը եւս, իրեն հերթին, ունէր հետեւեալ կոնցեսիաները ․

1) Ճանապարհներ կառուցել հիւսիսային Պարսկաստանում - Ջուլֆա - Թաւրիզ, նաեւ՝ երկաթուղի, Ռաշտ - Ղազվին - Համատան խճուղի, Ջուլֆա - Խոյ խճուղի ։

2) Ուրմիոյ լճի նաւարկութիւնը (1912ին հայազգի առեւտրական Ջիբրայէլ Բուդաղեանն էր կապալով վերցրել) ․

39 Հեռագրացծերի հաստատում ։

4) Կասպից ձկնորսարանը 1888ից ի վեր․ նախ՝ Լիանոզով անունով մեծահարուստը, ապա՝ ռուս պետութիւնը ։

5) Անտառներ (Խոշտարիա վրացին, Թումանեան հայ առեւտրական տունը) ։

6) Նաւթահանքեր հիւսիսում - Սարիի եւ Սեմնանի ։

7) Բամբակամշակման խառն ընկերութիւն, քսան հազար էյքըր, յիսուն տարով ․

8) Ռուսական բանկ, «Ուչօտնօ - Սսուդնի» բանկ անունով ։

1907 թուին, Ռուսական եւ Անգլիական ազդեցութիւնն ու մրցութիւնը հասաւ գագաթնակէտին, ուստի երկու մեծերը Պարսկաստանը բաժանեցին ազդեցութեան երկու գօտիների՝ հիւսիսային (Արաքս գետից մինչեւ Թեհրան) ռուսական, Թեհրանից հարաւ ընկած հողամասերը՝ անգլիական ։

1906ին սկիզբ առաւ պարսկական յեղափոխութիւնը որ տեւեց մինչեւ 1912 ։

Ցարական Ռուսիան պահանջ դրեց, որ ամերիկացի ելեւմտագէտ - փորձագէտներ չվերցնի Պարսկաստանը։ Շուստերը այդ փորձագէտներից էր։ Պարսկական Ներկայացուցչական Մէճլիսը (Խորհրդարան) դէմ քուէարկեց այդ պահանջին ։ 1911ին ցարական զօրքը մտաւ Պարսկաստան եւ Թաւրիզում կախաղան հանուեցին մի քանի յեղափոխականներ (նաեւ հայազգի ընկեր Պետրոս Մելիք Անդրէասեան) ։

Անգլիայի սրտովը չէր ցարական զօրքերի մուտքը Պարսկաստան, ուստի եւ ուժ էր տալիս պարսկական սահմանադրական կառավարութեան, ցանկանալով բուֆեր ստեղծել Ռուսիոյ յառաջխաղացման ճամբին ։

ՎԻԼՀԵԼՄԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ

Մինչդեռ Իրանի չուրջ ուժեղ մրցման մէջ էին ցարական Ռուսիան եւ կայսերական Անգլիան, հրապարակ իջաւ նաեւ Վիլհելմեան Գերմանական կայսրութիւնը, իբրեւ երրորդ ախոյեան ։

Գերմանիան եւս, իր հերթին, ձգտում էր Հնդկաստան հասցնել իր ձեռքը, Բալքանների եւ Թուրքիոյ վրայով, մինչեւ Պարսկաստան եւ Հնդկաստան ։

Այս նպատակով, Գերմանիան կառուցեց Պաղտատի (Իրաք) երկաթուղին, եւ ձգտում էր այդ երկաթուղին երկարել Պաղտատից Խանեգինի վրայով մինչեւ Թեհրան ։

Գերմանական ապրանքները, միժամանակ, սկսեցին հոսել Պարսկաստան, Պերլին - Պաղտատ գծով, նաեւ, սկիզբը, Ռուսիոյ տրանզիտ գծով ։

1911 թուին ռուս - գերմանական համաձայնութիւն կնքուեց Պոտսդամում, հետեւեալ պայմաններով ․

1) Գերմանիան հրաժարւում էր հիւսիսային Պարսկաստանի կոնցեսիաներից, յատկապէս երկաթուղու ․

2) Փոխարէնը Թեհրան - Խանեգին երկաթուղի պիտի կառուցէր վեց տարում ։

Առաջին աշխարհամարտին նախորդող տարիներում, ուրեմն, Վիլհելմեան Գերմանիայի հեռաւոր նպատակը բնորոշւում էր երեք բարձրակէտերով, որոնք բնորոշւում էին իբրեւ երեք Պ․, այսինքն, Պերլին - Պաղտատ - Պոմպէյ։ Իսկ անգլիականը՝ երեք Կ-երով՝ Կէյր - Կահիրէ Կալկաթա ։

Ցարական Ռուսիան էլ իր հերթին, ձգտում էր, Պարսկաստանի եւ Աֆղանիստանի վրայով՝ Հնդկաստան ։

Ի հարկէ, Հնդկաստանն իր ձեռքն ունենալը պիտի ունենար նաեւ Մերձաւոր եւ Միջին Արեւելքի ամբողջ հարստութիւնները — յատկապէս՝ քարիւղը ։

1912 - 13 թուերին ցարական Ռուսիան փակեց Կովկասեան տրանզիտի ճամբան (Բաթում - Թիֆլիզ - Ջուլֆա) ․ սա, ի հարկէ, ծանր հարուած էր արեւմտեան պետութիւնների առեւտրին ։ Սակայն նաւերով եւս առեւտուր էր արւում Պարսից ծոցի միջոցով ։

Մնաց, իբրեւ տրանզիտի ճամբայ, միայն Տրապիզոն - Թաւրիզ գիծը (խճուղին) ։

Գերմանիան դիմեց խորամանկ միջոցի․ Քօլի Փօսթալներով (փոստային ծրարներ) սկսեց ապրանք ուղարկել Կովկասեան տրանզիտ ճամբով Պարսկաստան․ 1913 թուին նա աւելի քան 200․000 նման ծրարներ էր ուղարկել արդէն, երբ Ռուսները գլխի ընկան ։

Ռուսիան եւս սկսեց, 1912 - 13 թուերին, նաւերով ապրանք ճամբել դէպի Պարսկաստանի հարաւային նաւահանգիստները ․ այդ թուին ռուսական 32 նաւեր այցելեցին․ իսկ գերմանական, 1913 - 14 թուերին՝ 146 նաւեր ։

Գերմանիան առեւտուր էր անում նաեւ Պերլին - Պաղտատ երկաթուղիով ։

Այսուամենայնիւ, այդ թուերին, առեւտրական տոկոսային համեմատութիւնը երեք մեծերի միջեւ հետեւեալն էր ․

Ռուսաստան՝ 63 տոկոս ։

Անգլիա՝ 21 տոկոս ։

Գերմանիա՝ 3 տոկոս ։

Սակայն, գերմանականը արագօրէն աճելու ընթացքի մէջ էր, իր հաչիւ միւս երկուքի ։

Պարսկաստանը, ուրեմն, առեւտրական եւ ռազմագիտական ճամբաների խաչաձեւման վայր էր ։

Լուրջ պատճառներ կային պատերազմի․ երեք մեծերի շահերը խաչաձեւում էին․ Պարսկական նաւթը եւ Հնդկաստանի ճամբան վտանգի տակ էր։ Անգլիան, յատկապէս, մտահոգ էր ։

Ա․ ԱՄԻՐԵԱՆ

(2 Շար․)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

«ԹՈՆԴՐԱԿԵՑԻՆԵՐ» — Լոյս տեսաւ Վահագն Դաւթեանի «Թոնդրակեցիներ» պատմական - եղերական քերթողագիրքը (տպ․ 1961, Երեւան, տպաքանակ տասը հազար) ։

Քերթուածը կը պատկերացնէ 9րդ դարուն Հայաստանի մէջ աղանդաւորական քօղին տակ ծայր տուած ընկերային եւ քաղաքական մեծագոյն շարժումներէն մէկը՝ Թոնդրակեան շարժումը ։

Քերթուածին գլխաւոր հերոսն է Թոնդրակեան աղանդին հիմնադիրը՝ Սմբատ Զարեհաւանցին ։ Քերթողագիրքին մէջ պատկերացուած է ժողովրդական խաւերուն հերոսական պայքարը աւատապետներու, եկեղեցիի եւ օտարազգի բռնապետներու դէմ ։

«ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԵՐ» — Ժողովրդական եւ ազգային թատերախաղերու ուսումնասիրութեան նուիրուած է Փրոֆ․ Արչալոյս Արչարունիի նոր գործը (Տպ․ 1961, Երեւան, տպաքանակ 2000) ։

Հեղինակին նպատակը եղած է ցոյց տալ հայ ժողովրդական թատերախաղերուն ազգային եւ ժողովրդական նկարագիրը ։

Այս գրքին մէջ մանրամասն փաստերով նկարագրուած է հայ ժողովրդական թատերախաղերուն մէկ մասը։ Սակայն ինչպէս դիտել կուտայ հեղինակը, ան կանգ չէ առած «Ղարագէօզը»ի պէս ժողովրդական խաղերուն, լարախաղացներուն, ծաղրածուներուն, մենակատարներու ներկայացումներուն վրայ, որոնք նոյնպէս կարեւոր երեւոյթներ են ։

Գրքին կցուած են հետաքրքրական ծանօթութիւններ եւ մատենագիտութիւն ։

«ՈՒՐՈՒԱԳԾԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ» — Թ․ Յակոբեանի այս աշխատութիւնը (Երեւանի Պետհամալսարանի հրատարակութիւն, 1960, Երեւան, տպաքանակ 7000), շահեկան տեղեկութիւններ կուտայ հայկական լեռնաշխարհի, բնութեան, պատմական Հայաստանի ճամբաներուն, վարչական բաժանումներուն, կարեւոր վայրերու, բնակչութեան թիւի, զբաղումի, դասակարգային եւ ցեղական կազմի վերաբերեալ՝ ըստ պատմական ժամանակաշրջաններու ։

Գրքին առջին բաժնին նիւթը կը կազմեն հայկական լեռնաշխարհի բնական պայմանները, հին Հայաստանի գլխաւոր ուղիները, բնակչութիւնը, վարչական եւ քաղաքական վիճակը։ Բ․ բաժնին մէջ տրուած են հին Հայաստանի պատմաաշխարհագրական նկարագրութիւնը՝ ըստ Անանիա Շիրակացի «Աշխարհացոյց»ին մէջ կատարուած վարչական, հողային բաժանումներուն ։ Գ․ բաժինը կ'ընդգրկէ Ժ․ — ԺԸ․ դարերը։ Դ․ բաժինը կ'ընդգրկէ 1801 - 1917 թուականները ։

Աշխատութեան կցուած են հայկական լեռնաշխարհի բնական եւ Մեծ Հայքի վարչական մանրադնին քարտէսները ։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (57)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

(ՎԷՊ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

ԳՐԵՑ

ԱՐՄԷՆ ՇԻՏԱՆԵԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

«Ունայնութիւնը սրտիդ դուռը կը փակէ ...

«Ունայնութիւնը քու հոգիդ կը խղդէ իր խաւարային գալարումներուն մէջ ...

«Կեանքը ծովի մը պատկերացումն է ։

«Հանդարտ, անուշ ու նախանձելի է այսօրուան կեանքդ ... սպասէ, մի յոխորտար ... ահա վաղն ալ փոթորիկ մը կը պատէ զայն ... սեւ ամպ մը կուգայ կ'իջնէ անոր վրայ ... ու կ'իյնաս անխծեալ ալեկումի մը մէջ ...

«Օ՜ֆ ...

«Ատոնք իմ խօսքերս չեն ... ատոնք այն Աստուծոյ պատգամներն են որ վճռած է մարդերու ճակատագիրը ։

«Այն Աստուծոյ որ քեզի կը հրամայէ․ «Կռչումիդ մէջ՝ անչահախնդիր, իսկ գործունէութեանդ մէջ՝ պարտաճանաչ եղիր ...» ։

Այս վերջին պարբերութիւնն արտասանելէ ետքը, տէրվիշը լռեց ։

Լութֆի աղա չափազանց յուզուած էր ։

Որչափ որ Տէրվիշին ըսածները կցկըտուր, անորոշ ու տարօրինակ էին, սակայն իմաստալից նշանակութիւններ ունէին ։

Քիչ յետոյ Տէրվիշը չարժում մը ըրաւ, աչքերը բացաւ ու ոտքի ելաւ այնպիսի դիրքով մը որ կարծես դերեզմանէ մը կուգար ...

— Երախտապարտ եմ, բարի Տէրվի - շը", մրմնջեց Լութֆի աղա ։ Խօսածներդ պիտի չմոռնամ ։ Հիմա ընդունէ նուէրս, որ վարձատրութիւն չէ ... ։

Տէրվիշը ժպտելով քայլ մը ետ քաշուեցաւ ... Լութֆի աղային տուած նուէրին վրայ նայեցաւ ու այնպիսի սարսուռ մը զգաց, զոր՝ մարդուս նկարագրին մէջ հոգին չատ քիչ անգամ կրնայ արտայայտել ։

— Ոհ ... Աստուած չընէ, մրմնջեց Տէրվիշը ։ Ե՞ս ... ես դրամ առնեմ ձեռքը", ես ատոր վրայ նայիմ այս ալեւոր հասակիս մէջ ... սոսկալի բան է այդ ։ Պահէ, ցոյց մի տար ինծի ։ Չե՞ս տեսներ, միթէ՞ հարկաւոր է այդ մետաղը ... միթէ՞ բանի մը կրնայ ծառայել մարդերու աչքը շլացնող այդ անարգ նիւթը ... ։

— Ի՞նչպէս չկրնար բանի մը ծառայել, բարի Տէրվիշս, չէ՞ որ ապրելու համար միջոց մը պէտք է .... չէ՞ որ առանց այդ մետաղին բան մը չես կրնար ընել ։

— Հա ... իրաւ է, իրաւ է ... կը հասկընամ ինչ ըսել կ'ուզես, պէյս ... գիտեմ թէ մարդիկ այս անցաւոր աչխարհիս մէջ «ապրուստի միջոց» անուն տուած են այդ անարգ նիւթին ... այդ փայլուն մետաղին ... ես մոռցայ այդ կէտը ... սակայն իմանալու ես որ ինծի համար չէ ։ Օհ, սիրելի բարեկամս, նայէ անգամ մը ... մտածէ որ աչխարհը՝ լայն ու կեանքըս՝ չատ կարճ է ։ Երբեք չեմ հոգար ապրիլս ... ։ Անօթի չեմ մեռնիր ... Պատառ մը հաց կը մուրամ դունէ մը եւ այդ օրը կ'անցնի ինծի համար ։

— Շատ՝ աղէկ, Տէրվիշս, ի՞նչ կ'ուզես որ տամ քեզի ... ինչո՞վ կ'ուզես որ վարձատրուիս ։

— Վարձատրե՞լ ... ։

— Այո ։

— Ի՞նչ ըրի որ կ'ուզես վարձատրել զիս ։

— Ախ, կ'ուզեմ որ մտերիմս ըլլաս ... ահա նպատակս ։

— Ես ամէնուն մտերիմն եմ ։ Ով որ անուչ լեզու կուտայ ինծի, ես իմ սիրտս չեմ խնայեր անոր։ Ով որ աշխարհքիս մէջ իմ դէմս կ'ելնէ բարութեան ժպիտ մը փոխարինելով, ես պարտաւոր եմ կեանքս անոր նուիրելու ։ Ահա այս է իմ նշանաբանս ... այս է այն ճշմարտութեան ուղին, որուն մէջ մտած եմ մանկութենէս ի վեր ։ Գուցէ զարմանալի կ'երեւայ քեզի տէրվիշներու կեանքը ։ Գուցէ երկրի վրայ եղած թշուառներու ամէնէն թշուառը նկատես զանոնք ։ Բայց սըխալ է այդ կարծիքը ։ Թշուառն այն է որ ինքնիրեն համար կ'ապրի, ինքնիրեն համար կը մտածէ ու ինքնիրեն համար կը վայելէ ... որովհետեւ չգիտեր թէ մարդուս երջանկութիւնն ուր է ։

Լութֆի աղայ ակամայ սարսուռ մը զգաց ։ Իրեն այնպէս եկաւ որ այդ անձնուրաց մարդը հրեչտակ մըն էր ... ։

— Ուրեմն ըսէ ինծի, բայց տէրվիշս, ընդհատեց Լութֆի աղա՝ հոգեկան անհուն զառնութեամբ մը․ ո՞ւր է մարդուս երջանկութիւնը ։

— «Մարդուս գերագոյն երջանկութիւնը թշուառ մը երջանկացնելու մէջ է» ․ նկատել տուաւ տէրվիշը ։

Այդ պահուն ներս մտաւ Թիարանի վերակացուն, որ մեր ծանօթ Զէքին էր ։

— Ի՞նչ կայ, հարցուց Լութֆի աղա ։

— Կալանաւորները կը սպասեն ձեր մեծութեան ... պատասխանեց Զէքի կակազելով ։ Ժամանակը կ'անցնի ։

Լութֆի աղա ժամացոյցը նայեցաւ ։ Արդարեւ, քառորդէ մը աւելի անցած էր՝ որոշեալ ժամանակէն ։

(Շար․)

Պ· Ստեփան Գազազեան, Այրի Տիկին Ա· Խանճեան, Տէր եւ Տիկ· Կարպիս Գազազեան եւ զաւակը, Պ· Արման Խանճեան, Տէր եւ Տիկին Գալճեան եւ զաւակը, Պ· Գառնիկ Գազազեան, Այրի Տիկ· Կ· Գազազեան, ինչպէս նաեւ Գույումճեան, Փէշտիմալճեան, Հէքիմեան եւ Ալթունեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հարսին եւ ազգականին՝

ՏԻԿԻՆ ԱՐՈՒՍԵԱԿ Խ· ԳԱԶԱԶԵԱՆԻ
(Ծնեալ Յակոբեան)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Սեպտեմբեր 30-ին, 86 տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Չորեքշաբթի ժամը 14ին Փարիզի Ս· Յովհ· Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Մոնփարնասի գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար իր ընտանեկան դամբարանին մէջ:

Մասնաւոր մահազդ չստացողներէն, կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել:

ՅԱՌԱՋ· — Մեր ցաւակցութիւնները Գազազեան եղբայրներուն:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Լակառէնէն Տէր եւ Տիկին Եղնիկեան եւ Տէր եւ Տիկին Գափուճեան քսանական Ն· Ֆ· կը նուիրեն Սողոմոն Թէհլիրեան սրահին, փոխան ծաղկեպսակի ողբացեալ Պ· Տրդատ Հիմինեանի մահուան առթիւ:
(Ստանալ «Յառաջ»էն):

×

Ալֆորվիլէն Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս եւ Արաքսի Սիմոնեան իրենց ամուսնութեան 25ամեակին առթիւ կը նուիրեն դաշնակ մը, Սողոմոն Թէհլիրեան սրահին»:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապոյտ Խաչի Մարսէյլի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Շամլըեանէ քսան Ն· Ֆ· իրենց սիրեցեալ եղբօր, Գրիգոր Մանուկեանի մահուան առթիւ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Սրբուհի Լոռէնեան (Տըրակինեան) եւ իր զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ողբացեալ ամուսնոյն, եղբօր եւ հօր, ողբացեալ՝
ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՌԵՆԵԱՆԻ (Պոլսեցի) եւ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՐԱՆԵԱՆԻ (Նիկոմիտիացի), մահուան քառասունքին առթիւ, այս Կիրակի, Փարիզի Ս· Յովհ·Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ:

Կը հրաւիրուին անոնց յիշատակը յարգողները:

×

Այս առթիւ Այրի Տիկին Սրբուհի Լոռենեան հետեւեալ նուիրատուութիւնները կ'ընէ·—

«Յառաջ»ի բարգաւաճման 50 Ն· Ֆ· Փարիզի եկեղեցւոյն յիսուն, Եկեղեցւոյն կրթ· ձեռնարկներուն վաթսուն, Աղքատախնամի ծերանոցներուն 50, Քլամարի աղէտեալներուն յիսուն, Մշակոյթի Տան երեսուն Ն· Ֆ·:

Ստանալ այս գումարները Փարիզի եկեղեցւոյ դիւանատունէն: (Մշակոյթի Տան նուէրը ստանալ «Յառաջ»էն):

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԼԻՈՆԻ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Լիոնի Ազգ· Միութիւնը կը յայտարարէ թէ Հայկազեան վարժարանը վերաբացուած է Մանօթ ուսուցչուհի եւ մանկավարժուհի Օր· Ընծայ Ստեփանեան կը դասաւանդէ ամէն հինգշաբթի առաւօտ ժամը 9էն մինչեւ կէսօր, եւ կէսօրէ վերջ ժամը 14էն մինչեւ 16:

Նոյնպէս Կիրակի առաւօտները:

Կը յանձնարարուի Լիոնահայ ծնողքներէն փութով արձանագրել տալ իրենց զաւակները, ամէն օր դիմելով եկեղեցւոյ դրասենեակը ժամը 16էն մինչեւ 19:

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՄԱՐՍԷՅԼ·— Հ· Յ· Դ· Շրջ· Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը·—

ՆԻԿՈԼ - ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ· Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (էքս) խումբ, 15 Հոկտ·, Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները: Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր-ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր - ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի և վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ· Կոմիտէի ներկայացուցիչները:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ
Քառասնամեայ Յոբելեանական Փառատօնը
Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ:
Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Վիէնի Կապ· Խաչի երեք դպրոցներու վերաբացումը այսօր Երեքշաբթի իրիկուն, ժամը 7·30ին, առաջին առթիւ ըսկըսելով Փոնթէվէքի Թաղէն:

Յաջորդաբար, հայերէնի դասընթացքները կը սկսին, Չորեքշաբթի իրիկուն Փասքալի Թաղը եւ Հինգշաբթի կէսօրէն ետք Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ:

Ուսուցիչ Պ· Կ· Տէրմոյեան:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղին դպրոցը կը վերաբացուի Հոկտեմբեր 5-ին, Ահարոնեան Ակումբը, 26 Rue de Bonvalaisant: Ծնողքներէն կը խնդրուի իրենց զաւակները արձանագրել: Ուսուցչուհի՝ Տիկին Հազարեան:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Արուսեակ Մալաթեան (ծնեալ Մարտիրոսեան, Զարաթցի), Ամերիկայէն, հօրը անունը՝ Մարտիրոս, մօրը՝ Աննա, կը փնտռէ կնքամօր աղջիկը՝ Սաթենիկ Վարդանեան, որուն վերջին հասցէն Փարիզ էր: Հօրը անունը՝ Վարդան, մօրը՝ Պայծառ, հօրեղբայրները՝ Միհրճան, Օննիկ, Ռաշթիկ: Մօտաւորապէս 67 տարեկան, միասին դպրոց գացած են Պոլիս: Տեղեկացնել՝ Պ· Ժօզէֆ Թոմասեանի,

12 Boulv· Lamper, Marseille:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

MAGASIN
BIJOUTERIE - HORLOGERIE
Cherche une vendeuse ayant expérience
Tél. : MAI. 67-81.

ՇԱՀԱՆ
Ա
Հ
Ն
Ո
Ւ
Ր

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Ա· Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն· Ֆր·

Դիմել ՅԱՌԱՋԻՆ

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԳԱՂՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20·30էն մինչեւ առաւօտ 6րդ թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ:

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ·—

Կը մասնակցին·— ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ (երգ), ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ (արտասանութիւն), ԻՌԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ (ձայն - պատկեռասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա· մրցանակ եւ Ռոյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր), Օր· ԹԱՌՕՆ (պար), ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ· Ա· ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

նուագախումբով:

Խօսնակ՝ ԸՆԿ· ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ձոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն· Ֆ·

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Կիրակի, ժամը 16էն 24

Salle des Fêtes, Rue Voltaire, Alfortville

Գեղարուեստական բաժին·

Orchestre TEB-LYRO et sa grande formation typique et Tango

ՊԻՒՖԷ — ՄՈՒՏՔ 5 Ն· Ֆ·

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

Զանազան անակնկալներ

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը: ՓՐՕվանս 77-73 — ՄՈՒՏՔ 6 Ն· ՖՐԱՆՔ

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս···

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլ պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.–COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
4
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
4 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9220 37EME ANNEE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5021

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐԸ

ՏԸ ԿՈԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆ Կ'ՈՒԶԷ

ԿԸ ԳՈՎ�է ԲԱՆԱԿԸ, ԿԸ ԶԱՂԿԷ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐԸ

Նախագահ ոը կոլի ճառին վրնասուը նկատեցին էին, ինչպէս մինչ, Ալժերիա, Պոլին եւ աղգային համերաշխութիւնը, որ աւելի քան երբեք անհրաժեշտ կը դառնայ նախագահին համար, երկիրը վերանորոգման մէջ է, որովհետեւ Ֆրանսան, այնպէս ինչպէս որ է մէկ ընտրութիւն միայն կրնայ ընել՝ մեծ յաղողութիւն մը կամ անդարմանելի անկում մը: Շնորհիւ այն խոր միութեան զոր ժողովուրդը ցոյց կուտայ, Ֆրանսա դէպի յաղողութիւն կ'երթայ: «Բայց եթէ նորէն թոյլ որուի որ անհանդարտ տրամադրութիւնները, խառնակութիւնները տէր դառնան մեր գործերուն այն ատեն դէպի անկում կ'երթանք»:

Ըստ կոլ չէշտեց թէ ներքին ճակատի վրայ, երկիրը բարեփոխութեան մը մէջ է, որ ի նպաստ իր բոլոր զաւակներուն, իրեն արժանի բարգաւաճման եւ զօրութեան կը տանի: Բայց հոս հասնելու համար ոչ մէկ անհատական չահ պէտք է վերագնդէ ընդհանուր չահը:

«Գալով Ալժերիոյ, երեք տարի է չենք դադրած մօտենալէ այն նպատակին, զոր, յանուն Ֆրանսայի, նշանակեցի,— ինք – նորդում Ալժերացիներուն համար, եթէ կ'ուզեն, եւ չեմ կասկածիր որ չուզեն, անկախ ալժերական պետութեան մը հիմնարկութիւնը, զործակցութիւն Ֆր – անսայի հետ իր նոր կեանքին եւ իր զարգացման համար, ինչ որ կը պարտադրէ որ եւրոպական ծագում ունեցող համայնքը իր իրաւունքները եւ երաշխիքները ունենայ: Միեւնոյն ժամանակ եւ սկսելով 1958 Մայիսի այն ցնցումէն, երբ կը զործադրուի այդ յեղաշրջումը, որ Ֆրանսացիներու եւ Ալժերացիներու հարց մեծամասնութիւնը կ'առաջնորդէ դէպի այդ յստակ եւ վճռական լուծումը, միեւնոյն ժամանակ կ'ըսեմ, Ֆրանսական բանակը, Ֆրանսական կարզապահու – թեան ուժերը կը պարտէին եւ կը պար – տին տէր կենալ հողամասին: Եղաւ ա – տիկա: Վերջապէս, պէտք էր որ հակա – ռակ անհնազանդութեան դրդռուքեանց եւ մոլորածներու դասալքութեան, բա – նակը մնար եւ մնայ պարտականութեան մէջ: Մնաց: Կը մնայ: Պահե՛ւ իրեն»:

«Հիմա, կը չարունակէ ոը կոլ, կըը – նաք կառուցանել: Պատրաստ ենք նորէն համաձայնութիւն մը փնտռելու ըմբռնութեան ղեկավարներուն հետ, խաղաղութիւն բերելու համար Ալժերիոյ մէջ, կարզադրելու համար ինքնորոշման պայմանները, ճշդելու համար Ֆրանքեւալ – ժերական գործակցութեան մը հիմերը: Նոյն ատեն, կը փափաքինք, որովհետեւ մէկը մեսին արդելք չէ, որ ներկայացուցչական տարրերը, ինքնաղլուխ, պատրաստեն այդ մեծ գործողութիւնը որ հանրաքուէն պիտի ըլլայ: Ամէն պարագայի մէջ, վճռած ենք, այսօրուընէ, զարգացնել ալժերական հանրային ուժ մը կազմակերպել, զոր առժամեայ իշխանութիւնը իր ձեռքին տակ պիտի ունենայ երբ պատասխանատուութիւնն ունենայ երկիրը առաչնորդելու դէպի որոշումը: Ես յայտարարեցի Ալժերացիներուն որ հաղորդութիւնը, լուծումը, Ալժերիոյ ապագան իրենց ձեռքն է: Կը թախանձենք Ալժերիոյ Ֆրանսացիներէն, ինչ որ ալ ըլլան անոնց զաւերը զորս կը ներչնչէ ան – ցած – վերջացած չրջան մը, որ մնան Ֆրանսայի հետ, որ իրենց անկեղծ մասնակցութիւնը բերեն նոր Ալժերիոյ ծը – նունդին, ուր ունենան իրենց արժանա – վայել տեղը: Պարզ է թէ եթէ այդպէս չըլլայ, իրենց հոգատարութիւնը ապա – հովուած է, ըլլայ համախմբումներով, ըլլայ Մայր Հայրենիք վերադառնալով»:

Ըստ կոլ յիշեց թէ երկրին բարեփոխումը եւ Ալժերիոյ հետ յարաբերութեանց հիմնական փոփոխութիւնը կը պատահին համաչխարհային վտանգի չրջանի մը ըն – թացքին: «Ինչ որ ունինք ընելիք սար – սափելի բարդ է: Եւ որովհետեւ Ֆրան – սան ենք, կենսական՝ Եւրոպայի եւ ան – հրաժեշտ՝ ազատ աչխարհի, մեզի կ'իյնայ որոշել եւ թելադրել մեր զաչնակիցնե – րուն որ ուղիղ եւ վճռական մնան բռնա – տիրական պլոքին սպառնալիքներուն առ – ջեւ: Որովհետեւ ոչ մէկ բան աւելի վը – տանգաւոր կրնայ ըլլալ, մեր դատին, մեր ապահովութեան, մեր պինակցու – թեան, մեր խաղաղութեան համար քան քայլ առ քայլ նահանջել անոնց առջեւ ո – րոնք կը սպառնան մեզի: Բայց թոյլ ա – րեւմուտքի եւ արեւելքի յարաբերու – թիւնները բնականոն դառնան, այն ատեն Ֆրանսան պատրաստ է չինարար բանակ – ցութիւն մը բանալու մեծ պետութեանց միջեւ աչխարհի հարցերուն չուրջ:— Գերմանիա, ապագինում, օժանդակու – թիւն թերաճ երկիրներուն, համագոր – ծակցութիւն մարդկային յառաջդիմու – թեան համար: Անկասկած պիտի կարե – նայ (Ֆրանսան), միւս կողմէ նպաստել հաւասարակչռուած Եւրոպայի մը երե – ւումին Ատլանտեանի եւ Ուրալի միջեւ, այն օրէն երբ բռնատիրական աչխար – հակալութիւնը դադրի իր բառամոլու – թիւնները ցուցադրելէ»:

Բայց Ֆրանսա այս բոլորը չի կրնար ընել եթէ, կը չէշտ նախագահը, իչխա – նութիւնը կրկին վերածուի երկկուան «խաղաթուղթի պալատին»:

Եւ ոը կոլ կը խօսի խորհրդարանա – կաններու մասին խիստ եւ արհամարհա – կան ոճով «է հարկէ, մեր ազգային պարտականութիւնը, եթէ մեծ է յոյսե – րով, շատ հոգեր ալ ունի: Բայց ի՞նչ կարծիք կարելի է ունենալ երկկուան վարչաձեւին պատասխանատուներուն հանդէպ որոնք կը փորձեն տանիլ Հան – րապետութիւնը, այն խաղերուն որոնց ծանօթ ենք: Ցանուն ի՞նչ ուժի, ի՞նչ ա – ռաքինութեան, ի՞նչ օգտակարութեան մէջ տեղ կը դնեն իրենց յատկանութիւն – ները, երբ ոչ ոք կ'անգիտանայ թէ ինչ փոսի առջեւ էր հայրենիքը եւ Հանրա – պետութիւնը երեք տարի առաջ, երբ ոչ ոք, իրենք ալ մէջն ըլլալով, կ'անգիտա – նայ թէ զարուս զործերը չատ բարդ են իրենց կարզադրութիւններուն համար, երբ կարելի է համոզուած ըլլալ, որ եթէ վայրկեան մը վերահսկողութենէն իրենց վարչակարգը, ծայրայեղ զործունէու – թիւնները չատ չուտ պիտի պատակէին հայրենիքը»:

Եւ եզրակացնելով, ոը կոլ կոչ կ'ընէ ազգային համերաչխութեան.— «Հանրա – պետութիւնը կը չարունակէ իր ճամ – բան», կ'ըսէ ոը կոլ որ կը յիշէ թէ վերջ զրած է 16րդ յօդուածի զործադրութեան բայց կրնայ նորէն զայն օգտագործել եւ կը վերջացնէ չէշտելով թէ «Ֆրանսայի համար, որ զօրաւոր եւ վստահաւոր չըր – ջան մը կ'անցընէ, փրկութիւնը եւ յաղո – ղութիւնը ազգային համերաչխութիւն կը պահանջեն»:

×

Այս ճառը որ մասնաւոր նորութիւն մը չբերաւ նոյն հակազդեցութեանց առիթ տուաւ: Ինչպէս անցեալին Ալժէի մէջ, այս անգամ Օռանի հեռատեսիլը խան – դարուեցաւ «կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակի կողմէ» եւ Օռանի ժողովուրդը չտեսաւ նախագահը երբ կը խօսէր:

Քաղաքական չրջանակները հակասու – թիւններ կը դտնեն ոը կոլի ճառին մէջ, իր էն էին անչուչտ բոլորովին համա – ձայն է ոը կոլի բոլոր ըսածներուն: Ըն – կերվարականները դիտել կուտան թէ այս վարչաձեւը չարունակելու կամ Դ· Հան – րապետութեան վերադառնալէ զատ կա – րելի է ուրիչ լուծումներ դտնել:

ՍՈՒՐԻԱ

ՄԻՋԱԴԷՊԵՐ ԿԱՆ, ԸՍՏ ԳԱՀԻՐԷԻ

Գահիրէի մէջ կը չարունակեն պնդել թէ նոր կառավարութեանդէմ ցոյցեր տե – ղի կ'ունենան Հալէպի եւ Դամասկոսի մէջ:

Նասը խօսք առնելով համալսարանա – կան ուսանողներու առջեւ, ըսաւ թէ ա – րաբ ազգայնականութիւնը ծանր ձախո – ղութիւն մը կրեց Դամասկոսի դաւա – դրութեան պատճառաւ: Նասը չէշտեց սակայն թէ այդ ձախողութիւնը նոր զարթօնքի մը առիթ պէտք է տայ եւ Նասը վստահ է որ «մեր սերունդը պիտի յաղթէ»:

Նասը հաստատեց թէ Դամասկոսի, Հա – լէպի եւ Տէր էլ Զորի մէջ ցոյցեր կան եւ թէ Հալէպի ազգիները յարձակած են ձայնասփիւռի կայանին վրայ առանց վախնալու կրակէն: «Կ'ըսեն, չէշտեց Նասը, թէ սուրիական բանտերը լեցուն էին, բայց այսօր ոչ մէկ թիւ կը տրուի: Ես կ'ըսեմ թէ բանտարկեալներուն թիւը հարիւրը չէր անցներ որուն 75ը համայ – նավարներ էին»:

Դամասկոս կը վստահեցնէ թէ ամէն ինչ հանդարտ է երկրին մէջ բայց կաս – կած չկայ թէ նոր վարչաձեւը լուրջ դժ – ուարութեանց կը բախի: Քուվպարիի դահլիճը նախ նիւթական դժուարութիւն – ներ ունի, ապա միջազգային պետի վը – րայ բաւական ծանր է իրեն համար դի – ւանագիտական ներկայացուցչութիւնը պատրաստել: Մնաց որ ոչ ոք կ'ուզապա – րէ Դամասկոսի նոր դահլիճը ճանչնալու մանաւանդ Նասրի սպառնալիքէն ետք: Թէհրան, վարանումներէ ետք ճանչցաւ Քուվպարիի դահլիճը, Ուաչինկթըն որո – չում չի տար, որովհետեւ կացութիւնը դեռ ատոյդ չէ եւ կը մտածէ «ի՞նչ կ'ըլ – լայ, ինչ չըլլար, սպասենք»:

× Լոնտոն կը ճշդէ, պատասխանելով կարգ մը լուրերու, թէ յեղափոխական չարժումէն առաջ, Քուվպարի Լոնտոն չէր:

× Պուրկիպա Արաբական Լիկայի ժո – ղով պահանջեց, հարցը ծեծելու համար:

× Սուրիական սահմանը բաց է բոլոր օտարականներուն համար բացի Ֆրան – սացիներէն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ մէջ ձերբակալուեցաւ «Ազգարութեան կուսակցութիւն» իմմիրի նախագահը՝ Հանդստեան կոչուած զօրա – վար Մեհմէտ Ալի Այաք որ ընտրապայ – քարի ընթացքին Մենտերէսի ներքողը ը – րած էր: Այաք չէշտած էր թէ «Սուրբ մը» թաղուած է յանձին Ատաան Մենտե – րէսի:

ԽՐՈՒՇՉեւի նամակ մը ղրկած է Թի – թոյի բայց Եուկոսլաւիոյ Թանիուկի ղործակալութիւնը չի ճշդեր անոր բնոյ – թը:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ մեթրական ղրութիւնը սկսաւ ղործադրել Հոկտ· 1ին:

ՀԱՆՐԻ Ալէկ Լա Քէսթիոն պիրքին հե – ղինակը որ անդամ էր ալժերական հա – մայնավար կուսակցութեան, փախաւ Ռենի Հիւանդանոցէն, ուր կը մնար:

ԻՐԱՔի կառավարութիւնը որոշեց ղը – րաւել քիւրտ ժողովրդավար կուսակցու – թեան բոլոր ունեցուածները, չէնքերը եւ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11 ԻՆ

«Մարմարա» կը գրէ·—

Պոլսոյ Հայոց պատրիարքական ընտ – րութեան համար անհրաժեշտ արտօնու – թիւնը Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ տրուած ըլլալով, Պատրիարքարանի մաս – նաւոր հրաւէրով Ինամակալութիւններու եւ Թաղ· Խորհուրդներու լիազօրները ժո – ղով մը զումարեցին Պատրիարքարանին մէջ կրօնական ժողովի ներկայացուցիչ – ներուն հետ:

Ժողովը բացաւ Պ· Վահան Միւտավէր – ճի եւ յայտնեց թէ պատրիարքական ընտրութեան մասին սպասուած հրամա – նը, որ տրուած է կառավարութեան կող – մէ, մօտերս կը սպասուի, հետեւաբար մօտ օրէն պէտք է կատարուին ներկայա – ցուցիչներու եւ Պատրիարքին ընտրու – թիւնները: Այս մասին «Պատրիարքա – կան ընտրութեան նախաձեռնարկ Մարմ – նի» անունով Պ· Կարապետ Ղազարեան բա – ցատրեց ցարդ կատարուած աչխատու – թիւնները եւ յայտնեց թէ զանազան պատճառներով յարմար կը տեսնուի պատրիարքական ընտրութիւնը կատարել կարելի եղածին չափ չուտ:

Ժողովը կարգ մը խորհրդակցութիւն – ներէ եւ զաղափարի փոխանակումներէ ետք որոչեց ժամ առաջ անհրաժեշտ պատրաստութիւնները կատարել եւ Պե – տական ընտրութիւններէն առաջ աւար – տել Պատրիարքին ընտրութիւնը:

Ժողովը այս առթիւ ընտրական աչխա – տանքներու եւ ձեւակերպութիւններու մայր դիծերը ճշդեց:

Տրուած որոչումներու համաձայն՝ ընտրողները պէտք է 21 տարին լրացու – ցած ըլլան եւ իրենց անունները գրուի ե – կեղեցւոյ մէջ կախուելիք ընտրողներու ցանկին մէջ:

Թաղերը իրենց բնակչութեան թիւին համեմատ ներկայացուցիչներ պիտի տան ընդհանուր ժողովին, որ պարտականու – թիւն պիտի ունենայ Պատրիարքը ընտ – րել, պատրաստուելիք հնգաւնուն պատ – րիարքական թեկնածուներու ցանկին մէ – ջէն:

Որոշուեցաւ մէկական ներկայացուցիչ ունենալ այն բոլոր թաղերուն համար, որոնց եկեղեցւոյ շուրջ գտնուող բնակչութիւնը նուազ է հազար հոգիէ: Իսկ բազմամարդ թաղերը պիտի տան իրենց բնակչութեան թիւին համեմատ ներկայացուցիչներ: Ասկէ զատ Ս· Փըր – կիչ Հիւանդանոցի եկեղեցիէն պատըս – պաբեալներու եւ հիւանդանոցի մէջ գտ – նուողներու համար մէկ ներկայացուցիչ, իսկ Ղալաթիոյ Ս· Լուսաւորիչ եկեղեց – ւոյ շրջանին համար Ղալաթիայէն մէկ ներկայացուցիչ պիտի ընտրուի:

Գաւառի համար ճշդուած ծօթը ներկա – յացուցիչներով պատգամաւորներու թիւը կը հասնի 80ի:

Պատրիարքական ընտրութեան արտօ – նագիրը հասնելէ ետք, Ներկայացուցիչ – ներու ընտրութիւնը պիտի կատարուի յառաչիկայ 8 Հոկտ· կիրակի օր, իսկ Պատրիարքի ընտրութիւնը 11 Հոկտ· Ջո – րեքչաբթի Մայր Եկեղեցւոյ մէջ:

Եկեղեցիները այս օրուընէ իսկ իրենց չրջափակին մէջ պիտի կախեն ընտրողնե – րու ցանկերը ինչպէս նաեւ պիտի պատրաստեն ընտրելիներու եռապատիկ ցանկը:

կարասիները: Իրրեւ պատճառ կը տրուի այս կուսակցութեան բերած մասնակցու – թիւնը երկրին հիւսիսային կողմը կա – տարուած ապստամբութեան:

ՊԻՑՐԻՒԹի Թրքական դեսպանատան մէջ ռումբ մը պայթեցաւ: Աղմուկը ա – ւելի մեծ եղած է քան վնասը:

ԱՐՇԱԿ ՉՈՒԿԱՍՅԱՆ

(ՏՐՏԵՍՈՒՆԸ, ՖՈՆՈՒՖՈՒՆԸ, ՄՈՂՈՒՊՍՏՈՒՆԸ)

ԱՄՈՒՍՆԻ ԶԲՈՍԱՀԱՐՏԸ

Գ.

Ամուսնանալ էր պետք։ Ինչպե՞ս կարելի էր մի աղջկան կին դարձնել, առանց նրան հարցնելու, թե ինքն ինչ է ուզում։ Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ընդունված էր համարվում որպես ամենաբնական բան։ Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ամենաշահավետ գործարքն էր։ Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ամենահեշտ ճանապարհն էր դեպի հարստություն։ Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ամենաարագ միջոցն էր դեպի ազատություն։ Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ամենաանվտանգ ելքն էր դեպի ինքնուրույն կյանք։

Ամուսնանալ էր պետք, որովհետև ամուսնությունը ամենաանվնաս միջոցն էր՝ ինքնասպանության չափ ծանր հարվածներից ազատվելու համար

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄՍԱԳԻՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱՓԱՍԱԿԱՆ

ԳՈՂԳՈՏԱՀԱ ՂԱԶԱՐՈՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՏՈՐ

ՎԱՀԱԳՆԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

Ուսում առաջ կերթայ Տիկնիկը, որ ըն-դունած է իր մեջ հոգի մը եւ կը սկսի խօսիլ եւ շարժիլ:

— Ես ուզեցի ձեզ ցնծացնել, ըսաւ Տիկնիկը ծիծաղելով:

Տիկնիկը կեցաւ:

Երեխաները զայն չկրցան հասկնալ:

— Ես ուզեցի ձեզ ցնծացնել, կրկնեց Տիկնիկը:

Երեխաները նորէն չհասկցան:

— Ես ուզեցի ձեզ ուրախացնել, ըսաւ Տիկնիկը:

Երեխաները ուրախացան:

Տիկնիկը կեցաւ:

Ան կը սպասէր, որ երեխաները ծափ զարնեն:

Երեխաները ծափ չզարկին:

Տիկնիկը կրկնեց

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Նուարդ Փափազեան եւ Տէր եւ Տիկին Գարանֆիլեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի

ԼԵՒՈՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆի (Ռոտոսթոցի) մահուան առաջին տարելիցին առթիւ, այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղին դպրոցի վերաբացումը՝ այս Կիրակի առաւօտ ժամը 9էն սկսեալ: Ծնողքներէն կը խնդրուի արձանագրել տալ իրենց զաւակները:

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի թատերասրահին մէջ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ պատրաստուած

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՄՍԱԳԼԽՈՒՆ

ՀԱՅ - ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Մինչեւ ամսագլուխ՝ բաժանորդները կը ստանան ՀԱՅ - ԲՈՅԺի 229 - 230*րդ թիւը, հետեւեալ ճոխ եւ չահեկան բովանդակութեամբ.—*

Նիցչէ մեռաւ խենթութեան մէջ (Հայ - Բոյժ).— *Ծոմապահութիւն* (Տոքթ. Գ. Ալթունեան).— *Երբ աղիքները չեն գործեր* (Տոքթ. Փօլ տը Պօէսի).— *Վիշապածառ* (Յ. Իշխանեան).— *Դարձեալ խլիրդ* (Քաղիան).— *Հեռաձայնով խօսողներու հիւանդութիւն* (Տոքթ. Աշնեան).— *Հայերը հնարած են զարեջուրը* (Յովհ. Պապէսեան).— *«Բժիշկ» մեքենաներ* (Փրոֆ. Պարին).— *Ուղեղը՝ հրաշակերտ գործիք* (Տոքթ. Գալուստեան).— *Ի՞նչպէս կը մեծնայ երախան* (Տոքթ. Մառի Շիրլի).— *Ի՞նչպէս լոգցնել երախան* (Մ. Աղաւելեան).— *Երեւանի ձեռագրատունը* (Ա. Աղայեան).— *Հայկական կերակուրները* (Տոքթ. Շ. Այվազեան). — *Ջաւակագործութիւն՝ ըստ արհեստի* (Տոքթ. Պանծալի). — *Ի՞նչպէս կերակրել երախան* (Տոքթ. Մառի Փարմանթիէ):

ՄԱՄՈՒԼԻ տակ է 231 - 233*րդ թիւը:*

Ահաւասիկ թերթ մը, որ կոչուած է Տունին Բժիշկը: Մէկ բաժնեգինը տասը այցեգին կ'արժէ:

Ch. Aïvazian
Au journal HARATCH
32, Rue de Trévise, Paris (9e)

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը.—

ՆԻԿՈԼ - ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ. Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (էքս) խումբ, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները: Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր - ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր - ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի եւ վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԹՈՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս Կիրակի, ժամը 16ին, սովորական հաւաքատեղին:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Երիտասարդ ուսանողուհիի մը համար, սենեակ մը, ի հարկին խոհանոցի դիւրութեամբ: Դիմել «Յառաջ»ին:

JACQUES TORANIAN

Agent Immobilier
Assureur Conseil.

Ձեզի պիտի ընդունի ամէն օր իր գրասենեակը

RIVE GAUCHE IMMOBILIER

42, *Bld. Arago — Tél. : POR.* 03–94

կամ ձեզի կ'այցելէ ժամադրութեամբ ՓԱՎԻՅՈՆՆԵՐՈՒ, ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ՇԷՆՔԵՐՈՒ (fo-փրոփրիէթէ) ՀՈՂԵՐՈՒ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ, ԱՌՈՒԾԱԽԻ ձեր բոլոր խնդիրներուն համար

Expertise Gratuite

Ձեր տրամադրութեան տակ է նաեւ բոլոր ապահովագրութեանց համար

Auto
Incendie
Dégâts des eaux
Vie

— PRIX ETUDIES —

Tous risques assurés

ԵԻՐՈՊԱՅԻ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ

ՀԷԼՎԱ ԹԱՀԻՆ
ԼՈԳՈՒՄ ՇԱՐՈՑ
Սուսամ - (ՌՈՃԻԿ)
ՀԷԼՎԱ ՎԱՐԴԷԱՆՈՅՇ

LE BOSPHORE
MARQUE DÉPOSÉE

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...

CHOC-ALVA • CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ԳԱՂՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20.30էն մինչեւ առաւօտ 6րդ թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ:

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ.—

Կը մասնակցին.— *ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ* (*երգ*), *ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ* (*արտասանութիւն*), *ԻՌԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ* (*ձայն - պատկերասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա. մրցանակ եւ Ռօյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր*), *Օր. ԹԱՌՕՆ* (*պար*), *ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:*

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

նուագախումբով:

Խօսնակ՝ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Կիրակի, ժամը 16էն 24

Salle des Fêtes, Rue Voltaire, Alfortville

Գեղարուեստական բաժին.

Orchestre TEB-LYRO et sa grande formation typique et Tango

ՊԻՒՖԷ — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Վիէնի Կապ. Խաչի երեք դպրոցներու վերաբացումը այսօր Երեքշաբթի իրիկուն, ժամը 7.30ին, առաջին առթիւ ըսկսելով Փոնթէվէքի Թաղէն:

Յաջորդաբար, հայերէնի դասընթացքները կը սկսին, Չորեքշաբթի իրիկուն Փասքալի Թաղը եւ Հինգշաբթի կէսօրէն ետք Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ:

Ուսուցիչ Պ. Կ. Տէրմոյեան:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը

Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ: Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԼԻՈՆԻ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Լիոնի Ազգ. Միութիւնը կը յայտարարէ թէ Հայկազեան վարժարանը վերաբացուած է: Մանօթ ուսուցչուհի եւ մանկավարժուհի Օր. Ընծայ Ստեփաննեան կը դասաւանդէ ամէն հինգշաբթի առաւօտ ժամը 9էն մինչեւ կէսօր, եւ կէսօրէ վերջ ժամը 14էն մինչեւ 16:

Նոյնպէս Կիրակի առաւօտները:

Կը յանձնարարուի Լիոնահայ ծնողներէն փութով արձանագրել տալ իրենց զաւակները, ամէն օր դիմելով եկեղեցւոյ գրասենեակը ժամը 16էն մինչեւ 19:

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ, ՅԱՏԿԱՊԷՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Տպարան ՍԵՒԱՆը կը ստանձնէ տպագրութիւնը այն գիրքերուն, որոնց հեղինակները կամ հրատարակիչները հեռու են հայկական տպարաններէ եւ միջոց չունին իրենց գործերը անձամբ սրբագրելու:

Հայ հեղինակները իրենց գործերուն տպագրութիւնը վստահելով Տպ. ՍԵՒԱՆԻՆ, կը տիրանան հետեւեալ առաւելութիւններու.

1.— ԱՆԹԵՐԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
2.— ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
3.— ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՏԱՂՏՈՒԿՆԵՐԷ ՁԵՐԲԱԿԱԶԱՏՈՒՄ
4.— ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇԱՀ
5.— ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱՐԱԳ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արտասահմանի հայ հեղինակները ի նկատի ունենալու են որ Լիբանանի մէջ գիրքի մը տպագրութիւնը առնուազն կրկնապատիկ աժան է քան այլուր տպուածը:

Յետոյ տպարան ՍԵՒԱՆը ունի — ՍԵՒԱՆ Հրատարակչական Տան Տէր եւ Տնօրէն Պ. Սիմոն Սիմոնեանի հսկողութեան տակ — մասնագէտ սրբագրիչներու խումբ մը, որ կրնայ բաւարարութիւն տալ ամէնէն բծախնդիր եւ դըժուարահաճ հեղինակներուն:

Բազմաթիւ հեղինակներ իրենց գիրքերուն տպագրութիւնը արդէն վստահած են Տպ. ՍԵՒԱՆի:

Հայրենակցական Միութիւններ իրենց գաւառներուն պատմութեանց տպագրութիւնը յանձնած են Տպ. ՍԵՒԱՆի, ուր տպուած են եւ կը տպուին ՍԱՐՈՆԻ, ԹՈՄԱՐՁԱՅԻ և ՄԱԼԱԹԻՈՅ մեծահատոր պատմութիւնները: Հայագիտական եւ գրական մեծարժէք գործեր տպագրուած են եւ կը տպագրուին Տպ. ՍԵՒԱՆի մէջ:

Տպ. ՍԵՒԱՆի մէջ տպագրուած իւրաքանչիւր գիրք գերծ կը մնայ գրաշարական եւ նոյնիսկ հեղինակային բազմաթիւ սխալներէ:

Տպ. ՍԵՒԱՆի մէջ տպուած իւրաքանչիւր գիրք կրկնապէս օրակաւոր կը դառնայ:

Հասցէ՝

S. SIMONIAN, B. P. 2669, Beyrouth, Liban, Tél. 37433

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
5
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
5 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9221 37EME ANNEE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5022

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՐԱԲ ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

Երեք տարուան բաղդատաբար խաղաղ շրջանէ մը վերջ, Մերձաւոր Արեւելքը դարձեալ խօսեցնել կուտայ իր վրայ : Քրտական ապստամբութեան լուրերէն վերջ, Սուրիոյ դէպքերը կը գրաւեն մի– ջազգային մամուլի առաջին էջերը :

1958 Թուականը պատմական դարձա – կէտ մը եղաւ արաբական աշխարհին հա– մար :

Այդ տարուան Փետրուար 1ին Սուրիա ժխցաւ Եգիպտոսի, կազմելով Արաբա – կան Միացեալ Հանրապետութիւնը :

Մայիս 8ին պայթեցաւ Լիբանանի քա– զաքային կռիւը, որ տեւեց մինչեւ Սեպ– տեմբերի վերջը, երբ Հանրապետութեան նախագահ Քամիլ Շամունի յաջորդեց Զօր· Ֆուատ Շէհապ : Լիբանան պահեց իր անկախութիւնը : Նասըրականները չյաջողեցան իրենց ծրագրին մէջ :

Յուլիս 14ին Պաղտատի մէջ զօրավար Ապտէլքէրիմ Քասըմ եւ ընկերները տա – պալով Հաշիմիներու թագաւորութիւ – նը, Հանրապետութիւն հաստատեցին :

Այստեղ եւս Նասըրականները պարտը – ւեցան : Իրաք չմիացաւ Արաբ· Միացեալ Հանրապետութեան եւ պահեց իր անկա – խութիւնը :

Պաղտատի յեղափոխութեան օրերուն , նախագահ Շամունի եւ թագաւոր Հիւ – սէյնի հրաւէրով, ամերիկեան եւ անգ – լիական զինուորներ օգնութեան փութա – ցին Լիբանանի եւ Յորդանանի , որոնց անկախութիւնը վտանգուած էր :

Ամերիկեան վեցերորդ նաւատորմի ներկայութիւնը Միջերկրականի ջուրե – րուն մէջ՝ վճռական դեր կատարեց :

Սուրիա անկախութեան տիրանալէ ի վեր քանիցս իշխանութիւն փոխեց :

Հիւնի Զայիմ, ծագումով քիւրտ պին – ուրական մը, տապալելով օրուան կա – ռավարութիւնը՝ հաստատեց մենատիրա– կան իշխանութիւն մը : Դարձաւ «մարա – խոտ» եւ հանրաքուէով ամրապնդեց իր դիրքը : 1949 Օգոստոսին, ուրիշ պին – ուրական մը, Զայիմի ընկերներէն դա – պետ Հինաուի՝ վերջ տուաւ անոր մենատիրութեան : Սակայն ինք ալ երկար չապրեցաւ :

Զօրավար Ատիլ Զիչաքլի երբորդ յե – ղափոխութեամբ մը տէր դարձաւ Սու – րիոյ, զոր կառավարեց մինչեւ 1954 Փե – տրուար, երբ բանակը ստիպեց զինքն ալ հրաժարիլ իշխանութենէ եւ ապաստա – նիլ արտասահման :

«Երկրորդ Գրասենեակ»ի պետ գնդա – պետ Ապտէլ Համիտ Սարաճն էր այս նոր յաջողութեան գլխաւոր վարիչը : Հանրա – պետութեան նախագահի պաշտօնէն կոչ – ուեցաւ Շիւքրի Քուվաթլի :

Նոր վարչաձեւին տակ զործունէու – թեան լայն ասպարէզ գտան համայնա – վար գործակալները Սուրիոյ մէկ ծայրէն մինչ ծայր :

1957ին տեղի ունեցաւ վտանգաւոր կա– ցութիւն մը : Երկու հոսանքներ առաջ ե – կան,— ազգայնական եւ համայնավարա– կան :

Գնդապետ Սարաճ կը պատկանէր այս վերջինին :

Սուրիա կը գտնուէր երկընտրանքի առջեւ : կա՛մ պէտք է դառնար «ժողո – վրդական Հանրապետութիւն» մը՝ խոր – հրդային ազդեցութեան ենթակայ, կա՛մ՝ միանար Արաբական Միացեալ Հանրա – պետութեան, զոր կը ծրագրէր հիմնել Ե– գիպտոսի նախագահ Կամալ Ապտէլ Նասը :

Ցաղթեց երկրորդ լուծումը : Եւ Սու – րիա 1958 Փետրուար 1ին պաշտօնապէս յայտարարեց թէ կը միանայ Եգիպտոսի հետ, հիմը դնելով Արաբ· Միացեալ Հանրապետութեան, որուն մաս կազմե –

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՒՐԻԱ

ՁԱՅՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՆ ՆԱՍՐԻ ԴԷՄ

—o—

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԻՆ ԴԷՄՔԵՐ ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ ՆՈՐ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ

—o—

Սուրիացի քաղաքական 22 պարագլը – լուխները որոնք կը ներկայացնեն սուրիա – կան բոլոր հոսանքները, բացի համայ – նավար եւ ժողովրդական կուսակցու – թիւններէն մանիֆեստ մը ստորագրեցին ուր կը յայտարարեն թէ անվերապահօ – րէն կը միանան Սեպտեմբեր 28ի պետա– կան հարուածին : Ստորագրութիւննե – րուն մէջ չհեկեկան է յիշել հեռեւեալնե – րը :— Աքրամ Հուրանի եւ Սալահ Պիթար որ ԱՄՀի օրով նախարար եւ փոխ–նա – խագահ եղած են, Սապրի Ասսալի որուն կառավարութիւնը նախաձեռնարկ եղած է Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի միացման , Ֆալէտ Ազըմ· որ «նախանասրեան» Սու– րիոյ գլխաւոր դէմքերէն էր :

Դամասկոսի զինուորական շրջանակնե– րը կը հերքեն Նասրի ճառին ակնարկու – թիւնները Սուրիոյ միջադէպերուն մա – սին : Երկիրը հանդարտ է եւ ընդհակա – ռակն եղած ցոյցերը միայն համակրական բնոյթ ունին, նոր վարչակարգին հան – դէպ, ինչպէս ցոյց կուտայ արդէն 22նե– րու յայտարարութիւնը : Ասոնք խօսո – րէն կը դատապարտեն «Սարսափի եւ չ– գումի վարչակարգը որ հաստատուած էր Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մէջ եւ որուն պատճառաւ միութիւնը կորսնցուց իր իսկական իմաստը եւ պատմական մեծ նշանակութիւնը » : Միւս կողմէ ազատ ընտրութիւններ կը պահանջեն եւ կոչ կ'ը– նեն եգիպտացի ժողովուրդին որ ձերբա– զատուի բռնատիրութենէն , որպէսզի Սուրիոյ , Եգիպտոսի եւ միւս պետու – թեանց ժողովուրդները իրարու մօտե – նան :

Սուրիոյ գլխաւոր կուսակցութեանց (ազգայնական, ժողովրդապաշտ, Շի – ւաքլիստ, մահմետական եղբայրներ եւ Պաաս) այս յայտարարութիւնը լաւագոյն յենարանն է նոր զեկավարներուն համար որոնք ապացոյցը ունին թէ կրնան կըռ – ծընիլ ժողովուրդին վրայ :

× Բանակի ընդհ· հրամանատարը՝ Ապտէլ Քարիմ Զահրետտին մամուլի ա– սուլիսի մը ընթացքին յայտարարեց թէ բանակին յեղափոխական չարժումը կը ձգտէր բանակին արժանապատուութեան եւ ժողովուրդին պահպանման : Բացա – տրութիւններ տուաւ Ամէրի հետ եղած համաձայնութեան եւ անոր խոման մա – սին : Ծանօթ է որ յեղափոխութեան ա – ռաջին ժամերուն, զեկոյց մը հրապա – րակուեցաւ որ կ'ըսէր թէ մառէչալ Ամէր

լու համար հրաւիրուեցան արաբական միւս պետութիւններն ալ :

Փետրուար 5ին Գահիրէի եւ Դամասկո– սի խորհրդարանները վաւերացուցին միացումը : Սուրիա դարձաւ ԱՄՀի հիւ– սիսային նահանգը, Եգիպտոս՝ Հարաւա– յին նահանգը : Փետրուար 21ին զոյգ նահանգնե – րուն մէջ տեղի ունեցած հանրաքուէով , դնդապետ Նասր զրեթէ միաձայնու – թեամբ ընտրուեցաւ նախագահ :

Երեքուկէս տարուան կեանք ունեցաւ Արաբ· Միացեալ Հանրապետութիւնը :

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

(Նասրի ներկայացուցիչը) ընդունած է յեղափոխականներու բոլոր պահանջները եւ այդ պատճառաւ «դինադուլ» հռչակ – ուած է : Քիչ առաջ սակայն, կը յայտա – րարուէր թէ Ամէր եւ առած է համա – ձայնութիւնը եւ Գահիրէ մեկնած : Այս առթիւ Զահրետտին յայտնեց թէ ձերբ ձգած էին Նասրի մէկ հետապիրը ուր կ'ըսէր Ամէրի թէ լեզու գտնէ յեղափո – խութեան զեկավարներուն հետ, ժամա – նակ չտեղու համար մինչեւ որ ինք , Նասր, յարձակումը պատրաստէ : Երբ ծանօթացած են այս հետապրին, յեղա – փոխականները չեղեալ նկատած են հա – մայնութիւնը եւ Ամէրն ալ Գահիրէ ճամբած :

Ներկայիս Նոր կառավարութիւնը ամէն ջանք կը թափէ ինքզինքը ճանչցնել տա – լու համար : Նման կարեւոր զործողու – թեան մը յապաղումը կրնայ միայն լուր քսել Նասրի եւ Սուրիոյ նասրականներուն հագին : Կարեւոր է նախ Միացեալ Նա– հանգներու դիրքը : Կը թուի թէ Ուշինգ– թըն որոշած է ճանչնալ Քուվպարիի դա– լիճը, Հոկտեմբերի կիսուն երբ նոր վար– չապետը լրացնէ «ճանչցուելու» անհրա– ժեշտ բոլոր պայմանները, այսինքն երկ– րին հակակչիռը իր ձեռքն ունենալ , ի վիճակի ըլլալ սահմանները պաշտպանել եւ յարդել միջազգային համաձայնու– թիւնները :

Դամասկոսի կառավարութիւնը դիմաց Նոր Տէհլի եւ Լոնտոն որպէսզի երկու երկիրներն ալ ճանչնան նոր վարչաձեւը : Մինչ այդ սասցուած լուրերը կը հաս – տատեն թէ Քուվպարի տէրն է կացու – թեան եւ երկիրը հանդարտ է հակառակ Նասրի «լուրերուն» :

Ֆիկառոյի թղթակիցը կրցած է Սու – րիոյ սահմանը անցնիլ եւ նոյնիսկ տե – սակցութիւն մը ունեցած է Քուվպարիի հետ, որ անած ֆրանսական մշակոյթով եւ ուսած ֆրանսական համալսարաններ – րու մէջ, քալ կը խօսի ֆրանսերէնը : Մաքս – Օլիվիէ Լաքան (թղթակիցը) կ'ըսէ թէ Սուրիա ազատագրուած երկրի մը տպաւորութիւնը կը թողու, ժողո – վուրդը ուրախ է եւ մթնոլորտը թեթեւ – ցած :

Քուվպարի ըսած է ֆրանսայի լրագրո– ղին թէ Ֆրանսայի հետ յարաբերութիւն– ները կրնան վերսկսիլ երբ ալժերական հարցը կարգադրուի :

× Նասր հեռագիր մը ղրկած է Թիթո– յի ուր կ'ըսէ թէ արաբական միասնակա– նութիւնը չատ ամուր է որպէսզի «խախ– տի աշխարհակալներու եւ իր զործակալ – ներուն դաւերով » :

× «ԱՀԱԿ»ը յայտնեց թէ Նասրի կողք– քին է Սուրիոյ «ցաւոտ» դէպքերուն առ– թիւ :

× Ներքին նախարարը, մամուլի ասու– լիսի մը ընթացքին, ապահովութիւն տը– ւաւ թէ համայնավար կուսակցութիւնը միշտ արդիլուած պիտի մնայ Սուրիոյ մէջ, բայց ամերիկեան Նիւզուիֆ չա – բաթաթերթը կը վստահեցնէ թէ սուրիա– կան համայնավար կուսակցութեան նախ– կին պետը՝ Խալէտ Պէքթաշ Հալէպ վե – րադարձած է : Պէքթաշ երկու տարուան «կամաւոր աքսոր» մը ապրած է, կ'ատէր Նասրը : Մտադիր է օգտագործելու ներ – կայ քիչ մը չփոթ մթնոլորտը զործի լը– ծելու համար իր կուսակցութիւնը :

—o—

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ԳԱՂՏՆԻ Բա – նակի չրջանակներու մէջ ձերբակալու – թիւնները կը չարունակուին, ինչպէս նա– եւ փլասթիֆ ռումբերու պայթումները : Առջի գիշեր չատ ուժեղ պայթիւն մը ե – ղած է Փիւթոյի քաղաքապետարանին մէջ ուր քանի մը օր առաջ Ընկերվարական – ները իրենց Ազգային Խորհուրդը հաւա– քած էին :

ՌՈՒՍԵՐԸ ԴԺԳՈՀ ԵՆ ԹՐՔԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԷՆ

Գրած էինք թէ Թուրքեւամերիկեան բանակն ու նաւատորմը մեծ ռազմափոր– ձեր կատարեցին արեւմտեան Թուրքիոյ մէջ : Անզարայէն կը հաղորդուի թէ այս ռազմափորձերուն առթիւ Խորհ· կառա– վարութիւնը ծանուցագիր մը տուաւ Թուրքիոյ : 23 Սեպտեմբեր Թուակիր բո– ղոքի այս ծանուցագրին արտաքին գոր– ծակարութիւնը քանի մը օրէն պիտի պա– տասխանէ : Ռուսերը ծանուցագրին մէջ կը պնդեն թէ այս ռազմափորձերը «վըր– դըռիչ» բնոյթ ունին , թէ անոնց կատա– րումը Ռուսիոյ եւ արբանեակներուն սահ– մաններուն վրայ թշնամական ցոյց մը կազմէ ներկայ պայմաններուն մէջ :

Խորհ· արտաքին փոխ – նախարար Նի– քոլայ Ֆէդորենկո քանի մը օր առաջ Մոս– կուայի մէջ հաւաքոյթի մը ընթացքին դեսպան Ֆահրի Քորութիւրքի կը յայտ– նէ· «Մէկն պարագայի աւելորդ է յիշե – ցնել թէ այսօրինակ արարքի մը մէջ գ– նուող Թուրք կառավարութիւնը պէտք է ստանձնէ պատասխանատուութիւնը այն հետեւանքներուն որոնք կրնան ծնունդ առնել ասկէ » :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ վերամուտը կատար– ուեցաւ առջի օր, պաղ մթնոլորտի մը մէջ : Երեսփոխանները վիրաւորուած են տը կոլի ճառէն եւ իրենց հանդէպ ունե – ցած վերաբերումէն : Ընկերվարականնե – րը միշտ մտադիր են արգելքի բանաձեւ մը ներկայացնելու բայց պատեհ առի – թին կը սպասեն : Համայնավարները կը պահանջեն որ Ժողովը լուծուի եւ սահ – մանադրական իրաւասութիւններ ունեցող նոր ժողով մը ընտրուի : Առջին նիս – տին Տըպրէ փայլուն պատկեր մը պար – զեց տնտեսական կացութեան : Մինչեւ 1965 Ֆրանսացիներուն եկամուտը հա – րիւրէն 24 յաւելում պիտի կրէ : Ցաւե – լում պիտի կրեն նաեւ ընտանեկան նը – պաստները բայց այդ բացը պիտի զոցեն զործատէրերը որովհետեւ «վլաֆոն»ը ազատ պիտի ձգուի : Նման կարգադրու – թիւն մը բաւական զժգոհութիւններ պի– տի յառաջացնէ զործատիրական չրջա– նակներուն մէջ : Ծերակոյտը Ապրիլկէն արտաքսուած Ֆրանսացիներով զբաղե – ցաւ :

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՄԱՐԿԱՐԷԹԻ ամուսինը՝ Ամպերոնկ ձոնս Սնաուտըն կոմսի տիտ– ղոս ստացաւ , իրենց զաւկին ծնունդէն ամիս մը առաջ :

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ մէջ քրիստոնեաներու պարենաւորումի իրաւունքը զեղչուած է իշխանութեանց որոշումով : Ֆորմոզա հասած լուրերու համաձայն քրիստոնեա– ները ԷՊուտտայականները մէկ երրորդ պակաս անունդ կը ստանան եւ յաւելեալ աշխատանք :

ԹՈՒՐՔ ճարտարապետ մը՝ Տոկան Սահին Մանչը անցած է լոզալով : Անգ– լիական ցամաքը հասած է 14 ժամ եւ 21 վայրկեան ջուրին մէջ մնալէ ետք :

ՖՈՐՍի ԴՈՒՔՍը , հմուտ պատմագէտ եւ անդամ Ֆրանսական կաճառին , մե – ռաւ առջի օր : 83 տարեկան էր :

ՍԱՒԱՆ նոր նամակ մը ղրկած է, այս անգամ քաղաքապետներուն, որոնց կը յայտնէ թէ պէտք եղած օրը իրենց կոչ պիտի ընէ , որովհետեւ իրենք են օրինա– ւոր իշխանութիւնը :

ՄԱԿի եւ Զոմպէի յարաբերութիւնները խղուած են որովհետեւ Քաթակայի վար– չապետը մերժեց որ քննիչ յանձնախում– բը ժամադրվի երթայ : Հոն են իրլանտա– ցի զերիները :

ԽՈՐՀ· ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ պայթեցուց հիւ– լէական 16րդ ռումբը :

ՄՈՍԿՈՒԱՑի ամերիկեան դեսպանը Ուո– չինկթըն կանչուեցաւ խորհրդակցութեան համար :

ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ՅՈՎՍԷՓ ՕՐԲԵԼԵԱՆ

1961 Թուականին մեր մեծազոյն կորուստներէն մէկը եղաւ ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելեան, որ ծնած էր 1887 Մարտին եւ մեռաւ 1961 Փետրուարին :

Արեւելագիտութեան եւ հայագիտութեան այս մեծ դէմքը չատոնց անխառն ու ջերմ հիացումս ըրաւած էր : 1929ին , Մերձաւոր Արեւելք իմ ճամբորդութիւնիս ներքս մէկէն վերադարձին, բախտը ունեցայ պտտուելու այն նաւուն վրայ, որով ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելիի նոյնքան մեծանուն եղբայրը՝ վիտնական Լեւոն Օրբելի Մխիթարեան Նահանգներ կ'երթար Թաւ խորհրդային դիտնականներու պատուիրակութեան մը հետ : Իժիկ Ձեմպըրս (որդին մեծանուն քարոզիչ Ռոպըրթ Ձեմպըրսի) իմացուց ինծի դիտնական նաւուն վրայ պտտուիլը եւ առաջին առթիւ պիտի նաւուն վրայ պտտուիլը եւ առաջին առթիւ պիտի ներկայացուց անոր : Այնուհետեւ ամէն օր նաւուն վրայ էր – կար ժամեր կ'անցընէի մեծ դիտնականին հետ : Օր մը քաղաքավարութիւնը ունեցայ լսելու, որ չատ կը փափաքէի Լենինկրատ երթալ, գոնէ կարճ առենուան մը համար եւ վայելել իր եղբօր՝ արեւելագէտ Յովսէփ Օրբելեանի արեւելագիտական մեծ համբաւութիւնը եւ առաջնորդութիւնը : Իմ խոր բաղձանքիս եւ խանդավառութեանս իրրեւ պատասխան , իր վեհ դէմքին վրայ անոյշ ժպիտ մը ղոյացաւ եւ ըսաւ. « Երիտասարդ էք, օր մը ձեր այդ բաղձանքն ալ կը կատարուի» : Ձինք նամակով մը յանձնարարեցի սիրելի մեծ մօրեղբօրս՝ բժիշկ Վարազդատ Գազանճեանի ի Պոսթըն, ուր ան այն առեն կը դասախօսէր Հարվըրտ Համալսարանին մէջ : Ապա դիտնական Լեւոն Օրբելի նամակով մը իր ուրախութիւնը կը յայտնէր ինծի, որ ճանչցեր եւ այնքան սիրալիր ընդունելութիւն էր ցոյց մեծ մօրեղբօրմէս : Նամակին մէջ կ'աւելցնէր, թէ կ'ուզէր ինծի ալ զալ այցելութեան, բայց , դժբախտաբար, վերահասու չէր, թէ որքան հեռու էր Ուչիզան Պոսթընէն : Այս հեռաւորութիւնը արգելք եղաւ իր այդ փափաքելի այցելութեան :

Քանի մը տարի եռք առիթ ունեցայ երկիցս Խորհրդային Հայաստան այցելելու, սակայն առիթ չեղաւ Երեւանի եւ Էջմիածնի ճեռագրական մատենադարանները ժամանակ խլելու եւ մինչեւ հեռաւոր Լենինկրատ երթալու : Եւ, այդ պատճառով, անկարելի երազ մը մնաց ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելեանը տեսնելու իմ հին բաղձանքս :

1960ին յանկարծ հրաւէր կը ստանայի Մոսկուայի Արեւելագիտական 25րդ համագումարին մասնակցելու : Ափիկա առաջին առիթն էր եւ , ուաղ, վերջին առիթը, ակադեմիկոսը անձամբ ճանչնալու : Համագումարին առաջին օրն իսկ մեծ ուրախութիւնը կ'ունենայի ծանօթանալու հայագէտներ Ղաֆադարեանի , Աշխիկեանի , Երեմեանի, Աբրահամեանի, Ղարիբեանի եւ ուրիշներու, որոնց հետ, համագումարին ամբողջ ընթացքին, անմոռանալի ժամեր անցուցի :

Դժբախտաբար , ես արձանագրուած էի համագումարին բիւզանդական մասին մէջ, ուր պիտի կարդայի այդ ճիւղին վերաբերող աշխատութիւն մը : Սակայն ժամանակիս մեծագոյն մասը անցուցի կովկասագիտական բաժնի սրահին մէջ , որուն մաս կը կազմէր հայագիտական բաժինը : Հոն էր, որ հանդիպեցայ ուրիշ հայագէտներու, նաեւ, անակնկալօրէն, Վրաստանի ակադեմիայէն Թան-կագին դիտնական Շանիձէի : Սակայն մեծագոյն ընորհը, զոր վայելեցի, նոյն ինքն ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելեանի անձամբ ծանօթանալս էր : Ակադեմիկոսը կը նախագահէր համագումարի կովկասագիտական ժողովներուն, զմայլելի ձեւերնահասութեամբ :

Լեւոն Աշխիկեանն էր, որ առաջին առթիւ տարաւ եւ կովկասագիտական սրահին ընդունարանին մէջ նստած ակադեմիկոսին ներկայացուց զիս : Մեծանուն դիտնականը, որուն հետ թղթակցած էի, յիշեց զիս : Հոն էր նաեւ խիստ համակրելի, երիտասարդ եւ չատ կարող հայագէտ Իւզպաշեանը, որ, եթէ չեմ սխալիր, ակադեմիկոսին քարտուղարն էր : Նիստի բացումէն առաջ, հաճելի երկար խօսակցութիւն մը ունեցանք, որուն ընթացքին, ինչպէս նաեւ նիստերուն մէջ , ծերունազարդ եւ ալեհեր ակադեմիկոսը ցոյց տուաւ զարմանալի սուր յիշողութիւն եւ սքանչելի համառութիւն : Չիս հրաւիրեց գոնէ 15 օր Լենինկրատ անցընելու, ուր կավկասագիտական նորաբաց հաստատութեան վարիչն էր : 1960ին կարելի չէր. սակայն մեծ յոյս ունէի, որ 1961ին պիտի կարենայի այդ երջանկազոյն 15 օրերը անցընել մեծ դիտնական ակադեմիկոսին մօտիկէն չունէին տակ, ըմբոշխնելով զոնէ կաթիլ մը իր մեծ դիտնականի հմայութենէն :

Սակայն՝ կամք Տէառն : 2 Փետրուար 1961ին կը դուժէին անոր կսկծալի մահը :

Ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելեան ծնած է 1887ին, Քութայիսի մէջ եւ իր կրթութիւնը (մինչեւ գիմնազիոն) ստացեր է Թիֆլիսի մէջ : 1904ին կ'ընդունուի Պեթերբուրգի Համալսարանի պատմաբանասիրական բաժնին մէջ : Մեծ կարողութիւն ցոյց կուտայ հնագիտական արուեստագիտութեան եւ լեզուաբանութեան մէջ : 1906ին կը մասնակցի Անիի պեղումներուն՝ Նիկողոս Մառի հետ : Իսկ Մառի բացակայութեան՝ արշաւախումբին կ'ղեկավարը կ'ըլլայ : 1911ին , համալսարանէն փայլուն կերպով շրջանաւարտ, Ռուսական Գիտութեանց ակադեմիայի կողմէ Թուրքիա կը ղրկուի՝ վաստպուրականի յուշարձանները (ուրարտական, հայկական եւ սելճուքեան) ուսումնասիրելու : Մաղխարոսական քարնութիւնը տալէ եռք, դարձեալ Մառի հետ, 1916ին Վան կ'անցնի, նոր պեղումներ կատարելու համար :

1920էն սկսեալ մեծ եռանդով եւ տաղանդով կը ծառայէ Լենինկրատի Պետական էրմիտաժ թանգարանին արեւելեան դիտական բաժնին մէջ : 1934ին կը տիրանայ մինչեւ իսկ էրմիտաժի անօրէնութեան մեծ պատուին : Այս պաշտօնը կը վարէ մինչեւ 1951 :

Ակադեմիկոս ընտրուեցաւ 1935ին : 1938ին ակադեմիայի Հայկական ճիւղին նախագահ ընտրուեցաւ, մինչեւ որ 1942ին Երեւանի մէջ հիմնուեցաւ Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիան, որուն արժանաւոր առաջին նախագահը ըլլալու մեծ պատիւը վիճակուեցաւ ակադեմիկոս Յովսէփ Օրբելեանի :

Ցուսանք , որ Հայաստանի Գիտութեանց ակադեմիան չուշանար մեզի տալու այս մեծանուն եւ մեծատաղանդ հայ դիտնականին բոլոր աշխատութիւններուն ընտիր հրատարակութիւնը՝ իրրեւ անկորնչելի, յաւիտենական յուշարձան հայագիտութեան :

Այլեւս անդարձ մեկնած է մեզմէ համաշխարհային մեծ համբաւով այս հայ դիտնականը, այնքան համակրելի, այնքան տաղանդաւոր եւ սիրելի :

Երկար, խիստ երկար տարի պիտի անցնի մինչեւ որ հայութեան մայրական բեղմնաւոր կուրծքը ծնուցանէ երկրորդ Յովսէփ Օրբելեան մը :

Որքացածի մը խորունկ կսկիծով կու-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐԸ

(Բ. եւ վերջին մաս)

Հանելուկներուն մէջ, իւրայատուկ այլաբանական պատկերներով, ի յայտ է – կած է հայ ժողովուրդի ընկերային – տնտեսական կեանքը : Հանելուկներու մի – ջոցաւ հեղինակը կը պատկերացնէ ժո – ղովուրդին առօրեան եւ ղբաղումները : Անասնապահութեան , երկրագործու – թեան, այգեղործութեան եւ բանջարա – բուծութեան, ձերմակագործութեան եւ այլ բնագաւառներուն վերաբերող բազ – մաթիւ հանելուկներու քննութեամբ հե – ղինակը կը պատկերացնէ գեղջկական կեանքը : Այս բաժնին մէջ վերլուծուած են նաեւ արհեստներուն եւ արհեստա – գործութիւններուն նուիրուած հանե – լուկները : Տնտեսական կեանքին եւ ա – ռօրեային հետ մէկտեղ հեղինակը քննու – թեան առած է ընկերային եւ դասակար – գային հարցերուն նուիրուած հանելուկ – ները : Հոս եւս Ս. Ցարուքիւնեան ի յայտ կը բերէ դիտելու եւ վերլուծելու կարողութիւն : Ահա բնորոշ օրինակ մը : Ծանօթանալ այն մասին, թէ ինչպէս անցեա – լին պետութեան յատուկ պաշտօնեաները դիւղացիներուն կալած ցորենը անձեռնմխելի պահելու համար յատուկ գործիքի մը՝ դալի միջոցաւ նշան կ'ընէին, հեղինակը բերած է այդ գործիքին մասին ժողովուրդին մէջ տարածուած հանելուկը.

Գեղմ՝ եմ մէկ շուն,
Պոչը պոչատ (կարճ), ինք ինձմէ չուն :

Շատ հետ դալի համեմատութիւնը ինքնին պերճախօս ապացոյց մըն է հարկադրաբար հաւաքութեան դէմ դիւղացիին ունեցած մշտական դժդոհութեան եւ ատելութեան :

Ազգագրական հարուստ տեղեկութիւններ կան ժողովրդական սովորութիւններուն, կենցաղին, վարք ու բարքին նուիրուած հանելուկներուն մէջ : Առանց մէջ յատուկ ուշադրութիւն դարձուած է բարոյական ըմբռնումներուն եւ հասարակական հասկացողութիւններուն, որոնց մէջ հեղինակը կը տեսնէ դաստիարակչական առողջ միտքեր : Բաւական պատկերաւոր եւ խորհրդատու գործ մըն է այդ տեսակէտէն գործանի խոհին նուիրուած հանելուկը, որ աշխատասիրութեան ջատագովութիւն մըն է իրականին մէջ : «Մեզ մի հարսն ունենք, գնում ա չանք (մինչեւ) իրիկուն խոզը տալի գալխին, իրիկունն ամէնից սիրուն տուն գալի » :

Նոյնքան կարեւոր եւ հետաքրքրական

դամ այս վայրի ծագիկը —անմշակ, այլ հարազատ — դնել իր անհիւթ մահարձանին ... վայրի ծագիկ, հեռաւոր պան – դուխտի մը ողբով սնած, անոր ցաւով ծագիկած :

Ց. ՔԻՒՐՏԵԱՆ

է արտաքին իրերու եւ երեւոյթներու մասին ժողովուրդի պատկերացումներուն , անոր մտածումներում եւ աշխարհայեացքին անդրադարձումը : Հանելուկներուն մէջ : Բաւական համոզիչ եւ մանրամասն բացատրութիւններ տրուած են հանելուկներուն մէջ տեղ գտած ժողովրդական հին հաւատալիքներուն, հեթանոսական – կրօնական ծէսերուն (հողի եւ մարմնի, կրակապաշտութիւն, երկնային մարմիններ եւ երեւոյթներ՝ երկինք , աստղեր, արեւ, լուսին, ծով, ջիններ, ցերեկ) եւայլնի մասին :

Աշխատութեան վերջին դլուխը կը վերաբերի հայկական հանելուկներու արուեստին, ուր նոյնպէս երեւան կած է հեղինակին հմտութիւնը : Ս. Ցարուքիւնեան այստեղ հիմնականին մէջ կը ծանրանայ հանելուկներու այլաբանական պատկերներու՝ վոխաբերութիւններու կառուցման սկզբունքներուն վրայ : Այնուհետեւ կը քննէ հանելուկներուն գարուեստական արտայայտութեան ձեւերը եւ եղանակները (համեմատութիւն , անձնաւորում եւայլն) : Մանրամասն կերպով կը նկարագրէ նաեւ հանելուկներուն տաղաչափական կառուցուածքը եւ ձեւերը :

Մեր ըսածներէն կը հետեւի, որ Ս. Ցարուքիւնեան կատարած է արժէքաւոր գործ մը, որ գնահատելի նորութիւն է մեր բանագիտութեան մէջ : Այսուհանդերձ կը փափաքինք մէկ քանի դիտողութիւններ ընել աշխատութեան վերաբերեալ :

Ընդհանուր առմամբ հեղինակը կարող մը առիթներով կ'ընդգծէ հանելուկներու սերին առանձնայատկութիւնը, անոնց այլաբանական բնոյթը, այսինքն այն , որ բնութեան եւ հասարակական երեւոյթներուն արտացոլումը հանելուկներուն մէջ անմիջական նպատակադրում չեն, այլ ի յայտ կուգան կողմնակի ձեւով, ածանցեալ կերպով, գեղարուեստական այլաբանութեան եւ խորհրդանշական միջոցաւ : Այս տեսանկիւնէն հանելուկներուն մէջ արտացոլուած ընկերային հարցերը քննած պահուն Ս. Ցարուքիւնեան բազմաթիւ առիթներով կը բերէ համապատասխան օրինակներ : Այդ օրինակներուն մէջ թէեւ այլաբանօրէն, բայց ուշագրաւ արտայատութեամբ ցոյց տրուած է ժողովրդական խաւերուն քմծիծաղը հարուստներուն , իշխանաւորներուն (թագաւոր , տանուտէր, գլուխ) : հոգեւորականներուն (վարդապետ, տէրտէր) նկատմամբ : Սակայն ունեղրկութեան , աղքատութեան, ընկերային անհաւասարութեան չուրջ հիւսուած հանելուկները մէջտեղ բերած առեն Ս. Ցարուքիւնեան կը բերէ նաեւ այնպիսի օրինակներ, որոնք ճառագ համոզիչ են. ինչպէս, օրինակ՝ «Գիշերն աղախին, ցերեկը տիկին» (անկողին) : «Պառաւը կայնել է առուին, քառասուն կարկատան դրչին» (կաղամբ եւայլն (էջ 72) :

Ընդհանրապէս պէտք է նկատի ունենալ, որ Ս. Ցարուքիւնեան իրեն չների եւ կարող է պատժել, տեսնելով որ տուած երեխաներին չի պահում ինքը, Նա միւսներն էլ կը խլի իրենից ...

Այս միտքն այնպէս վախցրեց խեղճ կնոջը, որ նա կանդնած տեղը դողաց, քիչ մի դուցէ Աստուած հէնց հիմա իրագործի իր պատիժը — ու բնազդաբար նայեց օրօրոցին ... Ուչ, նա իր երեխէն ուրիշին չի տայ ... Աստուած որ երեխայ տուել է, նրանց ապրուստ էլ կը տայ , — եկաւ ու հակադրեց նա :

Ու ահեղ պատժից՝ միւս երեխաներից դրկուելու մտքից սարսափած, նա չկարողացաւ մի տեղ նստել, կանչեց : Մի քանի վայրկեան անց մտաւ թաղուն ձայն կարծես չարունակ տանում էր նրան . «Եթէ երեխէդ ետ չտրես , միւսներից կը դրկուես ...» :

×

Փոքր անց Սանամն արդէն գնում էր դէպի կայարան : Ընծայ տացած կռնատակին, նա դրեթէ վազում էր ցեխոտ փողոցով — ոտնամանները խրում էին ցեխի մէջ, չրջապատը փաթաթում էր ոտներին, բայց նա աւելի էր արագացնում իր քայլերը, յոյս ունենալով ճանապարհին հասնել սայլին :

ՍՏ. ՁՕՐԵԱՆ

(3 Շար.)

ՄԱՐԴԸ ԵՒ ՀՈՍԱՆՔԸ

(ԱՌՄ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ԿԱՆԱՉԻՆ)

գիրք Գ

ԱՐՏԱՍՈՒՔԸ

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ՀԱՅ ԿԱՆԱՑ

— Ուրեմն ինչո՞ւ չես ուզեր ամուսնանալ :

— Ես, տիկին Տիլիզ, ասոր համար – ասոր համար կ՚ըսեմ – որ ինծի համար ամուսնութիւնը ուրիշ բան մը չէ, եթէ ոչ ստրկութեան մը նման մը, որուն մէջ կինը ամբողջովին կը կորսնցնէ իր ազատութիւնը :

— Ա՜խ, տիկին Տիլիզ, ասիկա լաւ բան չէ, որ դուք այդպէս կը խօսիք ամուսնութեան մասին, որովհետեւ ամուսնութիւնը ամենէն սրբազան կապն է, որ կրնայ գոյութիւն ունենալ մարդոց միջեւ :

— Ներեցէք Տիլիզ, որ ձեզ կը հակաճառեմ, բայց ես կը կարծեմ, որ ամուսնութիւնը ամենէն անբարոյական կապն է, որ կրնայ գոյութիւն ունենալ մարդոց միջեւ :

— Ինչպէ՞ս կրնաք ասանկ բան մը ըսել, տիկին Տիլիզ, դուք որ ամուսնացած էք :

— Ներեցէք, տիկին Տիլիզ, ես ձեզ չեմ վշտացներ, ոչ ալ ուզեմ ձեզ նեղացնել, բայց ես ամուսնացած չեմ, ես ամուսնացած չեմ, ես ամուսնացած չեմ,

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հարուստ Գարակէօզեան Հիմի նախկին Սանուց Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ազգային բարերար՝

ՄԻՀՐԱՆ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

հոգւոյն ի յիշատակ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

×

Պ. Ալեքսան Նուրեան եւ զաւակը Դանիէլ, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Թորոսեան եւ զաւակը կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, իրենց կնոջ, մօր եւ մեծ մօր՝

ԱՍՏՂԻԿ ՆՈՒՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ Խտրշեան)

մահուան տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

×

Այրի Տիկին Սրբուհի Լոռէնեան (Տըրակինեան) եւ իր զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ողբացեալ ամուսնոյն, եղբօր եւ հօր, ողբացեալ՝ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՌԷՆԵԱՆԻ (Պոլսեցի) եւ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՐԱՆԵԱՆԻ (Նիկոմիտիացի), մահուան քառասունքին առթիւ, այս Կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ:

Կը հրաւիրուին անոնց յիշատակը յարգողները :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Պանեէօ Քաշանի մասնաճիւղի վարչութիւնը խորին շնորհակալութիւններ կը յայտնէ իր ընկերուհիներուն եւ այն բոլոր հայրենակիցներուն, որոնք սիրայօժար մասնակցեցան, ի նըպաստ Քլամար – Իսիի աղէտեալներու բացառիկ հանգանակութեան, որպէս մարդասիրական պարտականութիւն: Արդիւնքը վաթսուն հազար հին ֆր. իր ատենին լրիւ յանձնուեցաւ Պանեէոյի քաղաքապետ Պ. Ալպեր Փըթիի, փոխանցելու համար առ որ անկ է :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 21ին :

×

Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ :

×

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը

Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ :

Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հայկազեան վարժարանի հայերէնի դասերը տեղի կ'ունենան ամէն Հինգշաբթի ժամը 2–6, Ազգային Տան մէջ, (32, Րիւ տը Թրէվիզ):

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՋՐՈՅՑ

Սէն – Ժոն Փերսի (Նոպելեան մըրցանակ)

Հայր Ներսէս Ակինեանի

Անդրէ Ռուսոյի

Կոստան Զարեանի

Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի Հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN

53, Avenue de St-Julien

Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ.,

Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ.:

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՎԻԷՆ.— Հ. Յ. Դ. Անի կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Հ. Օհանջանեան ակումբին մէջ: Շատ կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը .—

ՆԻԿՈԼ – ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ. Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (Էքս) խումբ, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները : Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր – ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր – ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի և վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ օր, ժամը 4ին, 17 Րիւ Պլէօ, Մշակոյթի Տան մէջ:

ԹՈՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս Կիրակի, ժամը 16ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՀԱՄԱԽԱՐԲ. Հայր. Միութեան Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները եւ հայրենակիցները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Պ. Սիմոնեանի սրճարանը : Օրակարգ՝ Պատգամաւորական ժողովի տեղեկագրի ընթերցում, նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Երիտասարդ ուսանողուհիի մը համար, սենեակ մը, ի հարկին խոհանոցի դիւրութեամբ: Դիմել «Յառաջ»ին :

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղին դպրոցի վերաբացումը՝ այս Կիրակի առաւօտ ժամը 9էն սկսեալ: Ծնողքներէն կը խնդրուի արձանագրել տալ իրենց զաւակները :

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՄՍԱԳԼԽՈՒՆ

ՀԱՅ - ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Մինչեւ ամսագլուխ՝ բաժանորդները կը ստանան ՀԱՅ – ԲՈՅԺԻ 229 – 230րդ թիւը, հետեւեալ ճոխ եւ շահեկան բովանդակութեամբ .—

Նիցչէ մեռաւ խենթութեան մէջ (Հայ – Բոյժ) .— Ծոմապահութիւն (Տոքթ. Գ. Ալթունեան) .— Երբ աղիքները չեն գործեր (Տոքթ. Փօլ տը Պօէսի) .— Վիշապածառ (Յ. Իշխանեան) .— Դարձեալ խլիրդ (Քաղհան) .— Հեռաձայնով խօսողներու հիւանդութիւն (Տոքթ. Աշնեան) .— Հայերը հնարած են զարեջուրը (Յովհ. Պապէսեան) .— «Բժիշկ» մեքենաներ (Փրոֆ. Պարին) .— Ուղեղը՝ հրաշակերտ գործիք (Տոքթ. Գալուստեան) .— Ի՞նչպէս կը մեծնայ երախան (Տոքթ. Մառի Շիրլի) .— Ի՞նչպէս լոգցնել երախան (Մ. Աղաւելեան) .— Երեւանի ձեռագրատունը (Ա. Աղայեան) .— Հայկական կերակուրները (Տոքթ. Շ. Այվազեան). — Ջաւակագործութիւն՝ ըստ արհեստի (Տոքթ. Պանծալի). — Ի՞նչպէս կերակրել երախան (Տոքթ. Մառի Փարմանթիէ) :

ՄԱՄՈՒԼԻ տակ է 231 – 233րդ թիւը :

Ահաւասիկ թերթ մը, որ կոչուած է Տունին Բժիշկը: Մէկ բաժնեգինը տասը այցեգին կ'արժէ :

Ch. Aïvazian

Au journal HARATCH

32, Rue de Trévise, Paris (9e)

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »

32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20·30էն մինչեւ առաւօտ 6րդ թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ :

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ.—

Կը մասնակցին.— ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ (երգ), ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ (արտասանութիւն), ԻՌԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ (ձայն – պատկեբասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա. մրցանակ եւ Ռօյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր), Օր. ԹԱՌՕՆ (պար), ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

նուագախումբով :

Խօսնակ՝ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Կիրակի, ժամը 16էն 24

Salle des Fêtes. Rue Voltaire. Alfortville

Գեղարուեստական բաժին .

Orchestre TEB-LYRO et sa grande formation typique et Tango

Պիւֆէ — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ Տիկ. Յ. ՔԻՒԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի :

2.— Պ. ՓԱՊԼԻԹՕՅԻ սպանական պարի կազմը

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը : ՓՐՕվանս 77–73 — ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս···

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլ պատրաստութիւններու : Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք :

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը :

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e

166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)

4 bis, RUE P. V.-COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.

24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE

48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ՈՒՐԲԱԹ
6
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
6 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9222 37EME ANNEE

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5023

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՐԱՔ ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

Բ.

Լայն չունչ մը առին Սուրիոյ ազգայնական տարրերը, երբ կազմուեցաւ Ա. Բաթ. Մ. Հանրապետութիւնը :

Համայնավարական վտանգը միանգամ ընդ միշտ անհետացաւ : Սուրիական կոմունուկան նախագահ Խալէտ Պաղթաշ չունէր բորշրդային երկիրներու մէջ առաւ, իբրեւ քաղաքական ապաստանեալ :

Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ մէջ հարիւրաւոր համայնավարներ 1958 Դեկտեմբեր 24ի եւրոպական Ծնունդի տիւերը ձերբակալուելով բանտարկուեցան :

Նախագահ Նասր մէկ կողմէ կը հալածէր զոյդ նահանգներու արաբ համայնավարները, միւս կողմէ դիւանագիտական եւ առեւտրական սերտ գործակցութիւն հաստատած էր Մոսկուայի հետ : Տարօրինակ քաղաքականութիւն, որուն գաղտնիքը կրնայ լուծել միայն Կրեմլինի մեծ նահը :

Այժմ կազմութենէն անմիջապէս վերջ, եգիպտական կիսը գահերէց երթալով կարգ մը համաձայնագրեր ստորագրեց նախագահին հետ, որոշ հարցերու մէջ ենթարկուելով անոր :

Լիբանանէն եւ Իրաքէն վերջ, Սուտանի եւ Յորդանանի միացման փորձերն ալ ի դերեւ ելան : Որով նախագահ Նասրի ծրագրած արաբական մեծ կայսրութիւնը — Գարսից ծոցէն մինչեւ Ատլանտեան — յաղթութիւն չտեսաւ :

Արաբական Լիկային մէջ եւս կարելի չեղաւ յաճախ միացեալ ճակատ կազմել : Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ միացումը կը նաեւ թերեւս աւելի արդիւնաւէտ դառնալ, եթէ երկու երկիրները սահմանակից ըլլային :

Եգիպտոսի տարածութիւնն է մէկ մի. լիոն քառակուսի քիլոմեթր, գրեթէ Ֆրանսայի կրկնապատիկը, 26·080·000 բնակչութեամբ : Սուրիոյ տարածութիւնը է 184·920 քառ. քիլ., բնակչութիւնը՝ 4·361·000 հոգի :

Երկու «նահանգ»ները ոչ միայն սահմանակից էին, այլ բնակիչները նոյն ծագումը չունէին եւ լեզուական մեծ տարբերութիւններ ունէին, մանաւանդ տնտեսական տեսակէտէն :

Ճիշդ է, որ միացումէն քաղաքականապէս օգտուեցաւ Սուրիա, ձերբազատելով համայնավարական մղձաւանջէն, սակայն տուժեց անտեսապէս :

Ձորս յաջորդական տարիներու երաշտութիւնը մեծ վնասներու ենթարկեց հողագործները : Դրացի երկիրներու հետ առեւտրական գործառնութիւնները պրեքի դադրեցան եւ բնակչութեան մեծ մասի մակարդակը փոխանակ բարձրանալու, նահգետէ նուազեցաւ :

Միւս կողմէ ներքին վարչական կեանքին մէջ դնդապետ Սարաճ հաստատեց անասելի վիճակ մը, իբրեւ ներքին նախարար իր ձեռքին մէջ կեդրոնացնելով ամէն իշխանութիւն : Շնորհիւ ոստիկան նախարարութիւնը ամէն ոստիկանի ձեռքին մէջ դրաւ մեծ քանակութեամբ զէնքեր, ինչպէս կը պնդէ Մոսկուա : Սարաճ ոչնչացուց ամէն ընդդիմադիրներ, իր ենթակաները մասնաւոր գրասենեակի անձնական մեթոտներով», ինչպէս կը գրէ Le Monde (28 Սեպտ.), որ կ'աւելցնէ թէ՝ Սուրիացիները չատ յաճախ եգիպտացի վարիչներէն աւելի բուն իսկ իրենց հայրենակիցներուն դէմ կը դանդաղէին :

Նոյն այս Սարաճի սադայելական ուղղի ծնունդն էր դարձեալ վերջերս Սուրիոյ Դաշնակցականներուն դէմ ուղղուած զգրեւի ամբաստանութիւնը, — զգրեակալ Իսրայէլի... : Սուրիոյ նոր կառավարութեան վարիչ դէմքերը չատ կը ճանչնան Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը եւ ատոր ունեցած յարաբերութիւնները, մանաւանդ Լիբանանի մէջ, ուստի ոչ մեծ դժուարութիւն պիտի հանդիպի ճշմարտութիւնը, քօ-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԿՌՂՋՈՒՆԵՆ ՆՈՐ ՎԱՐՁԱՁԵՒԸ

—o—

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ

—o—

Մինչ ամէն ոք կ'ուզէր գիտնալ թէ ի՞նչ է, ի վերջոյ, Դամասկոսի այս «քաղաքին» դահլիճին բուն գոյնը, համայնավար կուսակցութիւնը զգրեցուց իր վարանումները եւ հրապարակաւ ողջունեց «բանակին եւ ժողովուրդին այս պատմական յաղթանակը» : Կարելի չէ խորհիլ թէ նասրեան վարչաձեւին պարտադրած հետապնդումները եւ չարչարանքները համայնավարներուն, բաւական են որպէսզի սուրիական համայնավար կուսակցութիւնը անմիջապէս ոգեւորուի, Քուզպարի զալուստով : Արդարեւ Քուզպարի կառավարութիւնը տակաւին չատ մութ կէտեր ունի ինչ կը վերաբերի իր քաղաքական ուղղութեան եւ պէտք չէ մոռնալ թէ կը խօսի ազգայնականացման եւ «իրական ընկերվարութեան» մասին :

Անգլիացիները մտահոգ էին, արդէն, անցեալ Հինգշաբթի եւ միչտ այն վախն ունին թէ Արաբ. Մ. Հանրապետութեան պայծառումը կրնայ ծառայել խորհրդային չահերուն : Սուրիական համայնավար կուսակցութեան ողջոյնի այս գիրը կրնայ միայն ամրապնդել Անգլիացիներու վախերուն պատճառները եւ կը սպասուի որ Մոսկուա աւելի չատ ջերմայ երթայ եւ քաղաքական նոր արշաւ մը սկսի Նասրի դէմ : Այս վերջինը եւ կենալով իր սկզբնական սպառնալիքներէն, չատ բարեց թէ չարաբերութիւնները պիտի չխզէ այն երկիրներուն հետ որոնք կը ճանչնան Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը :

Նշանակալից է համայնավար մանիֆեստը զոր տպած է Պէյրութի համայնավար պաշտօնաթերթը Ալ Նիտաա : Հոն կ'ըսուի մէջ այլոց.— «Բանակին գործակցութեամբ, սուրիացի ժողովուրդին տարած յաղթանակը, պատմական չրջադարձ մըն է» : Ժողովուրդը, բանակին այս ապստամբութեամբ, արտայայտեց իր թշնամական զգացումները աչխարհակալութեան եւ փարաւոնեան բռնատիրութեան դէմ » :

Սուրիացի համայնավարներու այս մանիֆեսթը կ'աւելցնէ .— «Սուրիացի ժողովուրդին այս յաղթանակը պահպանել լու լաւագոյն միջոցն է ժողովրդավար վարչակարգի մը ստեղծումը, դէմ աչ խորհակալութեան եւ հաստատուած խորհրդարանական ազատ ընտրութիւն - ներով : Այդ վարչակարգը կրնայ ժողովրդին եւ յառաջդիմական ազգայնական ուժերու վրայ, պիտի վերահաստա -

---

զգեցնելով Սարաճի հակամարդկային մեթոտները :

Սուրիացիները դժգոհ էին նաեւ նախագահ Նասրի Յուլիս 23ի որոշումներէն,— կարգ մը ընկերվարական սկզբունքներու կիրարկում, ազգայնացում զանազան ա - ռեւտրական եւ ճարտարարուեստական հիմնարկութեանց եւ սեզմումներ հողային սեփականութեանց :

Երեքուկէս տարուան դժգոհութիւններ - ը վերջոյ յանգեցան Սեպտեմբեր 28ի յեղափոխութեան :

Վատահ ենք , որ այսուհետեւ լաւագոյն օրեր վերապահուած են Սուրիոյ ազգի բնակիչներուն :

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

տէ ժողովրդավար ազատութիւնները , դատապարտէ ոճրագործները որոնք նը - ւաստացուցին ժողովուրդը եւ ազատ բանտարկուած հայրենասէրները » :

Մանիֆեստը կ'առաջադրէ նաեւ ազգային ճակատ մը կազմել եւ ճգմել որեւէ արկածախնդրութիւն որուն մէջ կրնայ նետուիլ նասրեան բռնատիրութիւնը :

Դամասկոսի մէջ, Քուզպարի յայտա - րարեց թէ դէպքերու ընթացքին միայն մէկ հոգի մեռած է եւ երկու հոգի վիրաւորուած : Այդ ալ պատահած է մառեչալ Ամէրի ձերբակալութեան պահուն : Ցայտարարուեցաւ նաեւ թէ դնդ. Սարաճ հսկողութեան տակ կը պահուի որովհետեւ իր կեանքը ամէն վայրկեան վտան - գուած էր, նկատի առնելով որ «վրա - ժուժութեան» իր սպասարկութեան զոր - ծակալները չարչարանքներու ենթար - կած են բազմաթիւ քաղաքացիներ , նախորդ վարչակարգի առեն :

Դամասկոսի չրջանակները հերքեցին նաեւ այն լուրերը ըստ որոնց նախագահ Շիչաքլի եւ Խալէտ Պաղթաշ Սուրիա վե - րադարձած են (այս վերջինին վերադարձի լուրը հրատարակած էր ամերիկեան Նիւզուիք չաբաթաթերթը) : Այս առթիւ, բանակին ընդհանուր հրամանատարը չէշտեց .— « Չինեալ ուժերու կատարած յեղափոխութիւնը , իրրեւ նպատակ ունի երկրին կացութեան բնականոն բնոյթ ստանալը, իրական ընկերվարութեան վերայ հիմնուած արաբական մեծ միասնականութեան մը չրջանակին մէջ : Այս յեղափոխութիւնը, ծնած ժողովուրդին կամքէն, ոչ մէկ անձնասիրութեան կամ համախմբման հրահանգներէն ներչն - չուած է » :

× Եգիպտացիներու փոխադրութիւնը կը չարունակուի, միչտ պէյրութի ճամ - բով : 27000 կը հաչուուի Սուրիայէն հեռացող Եգիպտացիներու թիւը : 5000 արդէն մեկնած են :

× Արաբ. Միացեալ Հանրապետու - թեան սուրիացի երեսփոխանները յայտարարեցին թէ կը միանան նոր վարչա - կարգին եւ իրենց պոհունակութիւնը յայտնեցին բռնատիրական վարչաձեւի տապալումէն :

× Ֆիֆառոյի թղթակիցը չարունակե - լով իր յօդուածաչարքը կը պատմէ թէ սուրիացի երկու սպաներ որոնք չեն ու - զած իրենց ինքնութիւնը յայտնել յայ - տարարած են, մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին թէ չարժումը ի սկզբանէ ան - ջատման ծրագիր չունէր , կ'ուզէին պար - զապէս ճնչում բանեցնել Նասրի վրայ որ բարեփոխութիւններ կատարէ բայց Ա - մէրի յեռակոչումը պատճառ դարձած է որ յեղափոխութիւնը փոխուի իր բնոյ - թին մէջ, թէեւ դինուորականները միչտ դէմ կը մնան անջատման : Կը մնայ պիտի նալ թէ ո՞վ է այսօրուան Սուրիոյ բուն տէրը, դինուորակա՞նները թէ քաղաքացիները : Առաջին պարագային, պատկերը տարբեր չէ Թուրքիոյ պատկերէն, Մայիս 27ի յեղափոխութենէն ի վեր :

× Նասր մերժած է Արաբական Լիկային այս հարցով զրպարելու իրաւունքը , զայն նկատելով իրրեւ «միջամտութիւն երկրի մը ներքին հարցերուն» : Ծանօթ է որ Պուրկիպա պահանջած էր Լիկային ժողովը բայց հիմա ետ առաւ իր դիմումը : Նասրի այս ընթացքը լաւ ընդունե - լութիւն չի գտներ արաբական երկիրնե - րու մօտ նկատի առնելով որ հարցը զուտ արաբական է : Կը կարծուի թէ Նասր չատ վատահ չէր որ իր տեսակէտը կը յաղթանակէ :

× Շիչաքլիի (Հանրապետութեան նախկին նախագահ) մուտքը արգիլուած կը մնայ : Դամասկոսի իչխանութիւնները յայտարարեցին թէ եթէ Շիչաքլի փորձէ Սուրիա վերադառնալ, իրեն դէմ ուղ - ուած մահապատիժը կը գործադրուի :

ՆԵՐԳԱՂԹ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ 1962 ԻՆ

«ԱՍՏԻՃԱՆԱԲԱՐ, ՓՈՒՐ ԽՈՒՄԲԵՐՈՎ»

« Սով. Հայաստան» (23 Սեպտ.) կը հրատարակէ Հայաստանի կոմունիստ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի քար - տուղար Զարոբեանի զեկուցումը կու - սակցութեան Իբ. համագումարին առ - ջեւ : Այս զեկուցման մէջ կը կարդանք.—

« Բախտի քմահաճոյքով աչխարհի չատ երկրներում սփռուած մեր հարիւր – հազարաւոր հայրենակիցների հանդէպ մենք մեր պարտքն ենք համարում օգնել նրանց վերադառնալու իրենց միակ հայրենիքը, Սովտ. Հայաստան, բոլոր պայմանները ստեղծել նրանց նորմալ կեանքի եւ ստեղծագործական աչխատանքի համար :

Այդ կապակցութեամբ՝ որոշուած է 1962 թուականից սկսած կազմակերպել արտասահմանեան տարբեր երկրներից գալու ցանկութիւն յայտնած Հայերի հայրենադարձութիւնը : Այս խնդիրը քաղաքական մեծ նչանակութիւն ունի, եւ մենք պէտք է այն կատարենք մեծ կազմակերպուածութեամբ, մտածուած կերպով, ընդոծին չկրկնելով բնակարանով ու աչխատանքով ապահովելու գործում այն թերութիւնները, որոնք թոյլ տուեցին 1946 – 1947 թուականներին՝ Հայերի զանգուածային հայրենադարձութեան ժամանակ :

Արտասահմանեան Հայերի հայրենադարձութիւնը կը կատարուի աստիճանաբար, ոչ մեծ խմբերով, նրանց համար բնակարանային – կենցաղային պայմաններ նախապատրաստելուն եւ աչխատանքով ապահովելուն համընթաց »:

ՆՄԲ.— Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, ներգաղթի առաջին չարժումը պիտի կատարուի Եգիպտոսէն : Զարոբեանի այս զեկուցման մասը, որ կը վերաբերի ներգաղթի կազմակերպութեան, պիտի հրատարակենք ամբողջութեան :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՆԿԱՒՆԵՐԸ որոչեցին բոլորովին խզել կառավարութեան հետ : Մանիֆեստի մը մէջ զատապարտելէ եաք կառավարութեան կղզիացումը, բանի ուժով իչխանութիւնը ձեռք առնելու որեւէ փորձ եւ 4րդ հանրապետութեան վերադարձը , կը պահանջեն 1958ի Սահմանադրութեան գործադրութիւնը :

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ Գերագոյն Խորհուրդը որոչեց որ գաճաճները այլեւս տուրք չվճարեն : Հանգստեան կրնան կոչուիլ 45 տարեկանին :

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 17րդ հիւլէական ռումբը պայթեցաւ առջի օր : Քանի մը մեգատոնի (միլիոն – թոն) ուժ ունի, առաջին անգամ ըլլալով Սեպտեմբեր 1էն ի վեր :

Ա.ԶԳԱՅՆԱԿԱՆ Չինաստանի ՄԱԿ ներկայացուցիչը խօսք առնելով վերջին նիստին յայտարարեց թէ Խորհրդային Միութիւնը ի. դարու աչխահակալ մեծագոյն պետութիւնն է :

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ Ալժերիոյ հետեւազօրքի հրամանատար նչանակեց մահմետական մը՝ Զօր. Ռաֆա : Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ ազգային եւ մի - ջազգային ընթացիք հարցերով :

Ն'ՔՐՈՒՄԱ սկսած է լեցնել Ղանայի բանտերը : Առջի օր յիսուն ընդդիմադիրներ ձերբակալուեցան : Ի զօրու վերջին հրովարտակին հիման վրայ կառավարութիւնը առանց դատի կրնայ, մինչեւ հինգ տարի, ձերբակալուած պահել ուզած մարդը :

ԿՈՒՌԲԵՐՈՒԻ փարիզի 48րդ «Սալոնը» բացուեցաւ Հինգշաբթի օր :

ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ ԴԱՍԸ

1917ի վերջն էր կամ 1918ի սկիզբը : Հայկական Լեգէոնը կը պատրաստուէր Կիպրոսի մէջ : Օր մը , Լեգէոնի հրա – մանատար գնդապետ Ռոմիէօն, որ Գա – հիրէի Ազգային Միութեան հետ կը թղղ– թակցէր , նամակ մը ստացաւ Լեւոն Մը– կըրտիչեանէն , որ կը յայտնէր թէ Պօղոս Նուպարի որդիներէն մէկը — Վարդան կամ Վահան, չեմ յիշեր — կը փափաքէր կամաւոր արձանագրուիլ, բայց պէտք էր նկատի ունենալ իր մարմնական տկարու– թիւնը եւ ըստ այնմ կարգադրութիւն մը նախապէս յանձն առնել :

Գնդապետը նամակն ինձ տուաւ եւ պատուիրեց որ պատասխանը խմբագրեմ : Ես ալ , երիտասարդական անզիջողու – թեամբ , գրեցի թէ անշուշտ մեծ գոհու – նակութեամբ Պօղոս Նուպարի որդին պի– տի ընդունուի Լեգէոնին մէջ, բայց թէ կարելի չէր , ըստ զինուորական կանոնա– գրութեան , կանխապէս անհատական ա – ռանձնաշնորհում մը խոստանալ :

Երբ գնդապետը գրածս կարդաց , գը– լուխը աջ ու ձախ շարժեց եւ «այդպէս չըլլար» ըսաւ եւ զարմանքս տեսնելով՝ ժպտեցաւ եւ յարեց · «պատասխանը ես կը գրեմ» :

Իսկապէս ինք ձեւաւորեց Լեւոն Մկըր– տիչեանի նամակին պատասխանը : Յայտ– նեց թէ պատրաստ է Լեգէոնին մէջ ըն – դունիլ Պօղոս Նուպարի որդին , թէ անոր առողջական վիճակին պահանջած միջոց– ները կարելի էր ապահովել :

Հակառակ այդ պատրաստակամու – թեան՝ առաջարկը անհետեւանք մնաց , բայց այդ դէպքը , ինքն ըստ ինքեան ան– կարեւոր , ինձ խորհել տուաւ :

Գնդ · Ռոմիէօն հայասէր էր թէ ոչ , չգիտեմ : Աւելի հաղուադիւտ յատկու – թիւն մը ունէր , լուսամիտ հասկացողու– թիւն մը հայկական իրականութեան : Աչքի առջեւ ունէր Լեգէոնին իրական նը– պատակը , հայկական հայրենիքի մը վե– րահաստատումը : Կ'ըմբռնէր թէ զայն ի– րականացնելու համար հարկաւոր էր ըն– դունիլ , միացնել , գործածել ամէն ինչ որ կրնար նպաստել նպատակին եւ որեւէ ուժ մը կը ներկայացնէր նիւթական կամ բարոյական , առանց բծախնդիր կամ օ – րինամոլ խորութեան :

Քանիցս լսած եմ բերնէն · «Ինչո՞ւ հայ երիտասարդ մտաւորականները չեն գար մեզի հետ : Ինչո՞ւ օտարական Լեգէոնի հայ զինուորները , որոնք հոն փոխարի – նելի են՝ չեն խնդրեր հոս փոխադրուիլ : Ինչո՞ւ բարձր դասակարգէն կամաւորներ չենք տեսներ : Ձե՞ն հասկնար որ բոլորին ալ պէտք ունինք , մեր գործը միայն ֆը– րանսական գործ մը չէ » :

43 տարի ետքը կը յիշեմ գնդապետին հարցումները : Թող պատասխանէ պատ – մութիւնը · այլապէս ուշ է :

Վ · ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Արտատպումի պարագային, կը խնդ – րուի աղբիւրը յիշել :

ԻՐԱՆԻ ՄԵԾ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ , ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ , ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ)

Բ · ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԸ ԵՒ ԻՐԱՆԸ

Երկրորդ Աշխարհամարտին Իրանը չէ – զոք էր · պատերազմին մասնակցելու ո՛չ շահ ունէր եւ ոչ էլ՝ ուժ : Իր բանակը , Ռզա Շահի ճիգերով , հասել էր հարիւր հազարի , որ ներքին կարգ ու կանոնի պահպանութեան միայն ատակ էր :

Երբ Գերմանիան յարձակուեց Խորհրդ · Ռուսիոյ վրայ 1941 Թ · Յունիս 22ին եւ Սովետները դաշնակից դարձան Անգլեւ – ամերիկեան պլոքի , նոյն թուի Օգոստո– սին անգլեւռուս բանակները հարաւից եւ հիւսիսից մտան Իրան , պատրուակելով գերման գործակալների գործունէութիւ – նը , բայց իրականում Խ · Ռուսաստանին օգնութիւն հասցնել եւ գերման առաջխա– ղացքը կասեցնելն էր իրենց նպատակը :

Իրանի չէզոքութիւնը խախտուեց դաշ– նակիցների կողմից : Սկսուեց գերման գործիչների որսը · Նրանք , որոնք ընկան Անգլիացիների ձեռքը (եւ բոլոր Գերմա – նացիներն ուզում էին ընկնել Անգլիա – ցիների ձեռքը) , տարուեցին Աւստրալիա եւ պատերազմից յետոյ վերադարձան Ֆիզիքապէս առողջ եւ գրպանով լեցուն իսկ Սովետների ձեռքն ընկած կին թէ այր Գերմանացիներից ոչ մէկը վերա – դարձաւ · Նրանց ճակատագիրը մնաց Սո– վետ ճամբարների (լագեր) մէջ ...

Իրանում Սովետ Չեկան սկսեց մաքրա– գործումներ առանց դատ ու դատաստա – նի · տեղի ունեցան սպանութիւններ , ա – ռեւանգումներ եւ բանտարկութիւններ : Բանտարկութիւնների մէջ Անգլիան եւս մասնակցութիւն ունեցաւ :

Ռզա Շահ Փահլաւին աքսորեց Ափրի – կէի մօտ , Մօրիս կղզին եւ յետոյ այնտեղ գտաւ իր մահը : Գահ բարձրացաւ նրա որդին՝ Մամէդ Ռզան , որ իրեն յայտա – րարեց դեմոկրատական կարգերի կողմ – նակից : Դաշնակիցները պայմանագիր կնքեցին Իրանի հետ, երաշխաւորելով նրա անկախութիւնը , իսկ Իրանը իր հերթին պատերազմ յայտարարեց Հիթլե– րական Գերմանիային :

Անգլեւամերիկեան զէնքն ու ռազմամը– թերքը , իբրեւ օգնութիւն , սկսեցին օր ու գիշեր , կարաւանների ձեւով հոսել դէպի Խորհրդ · Ռուսիա , գլխաւորապէս Սթալինկրատի ուղղութեամբ : Ամերիկան միայն , 11 միլիառի օժանդակութիւն հասցրեց Սովետներին , Իրանի վրայով : Իրանի աշխարհագրական – ռազմագիտա– կան դիրքը գերազանց առաւելութիւն եւ կարեւորութիւն ունէր , ուստի իրաւամբ նա կոչուեց յաղթանակի կամուրջ :

Սովետներն սկսեցին ներքին խլրտում– ների եւ անջատումների աշխատանքներ տանել գլխաւորապէս պարսկական Ատր– պատականի թրքութեան եւ քիւրտ տար – րերի մէջ : Քրտերին խոստանում էին ինքնավարութիւն , քիւրտ մեծամեծներին տանում էին Սովետները այցելութեան եւ կազմակերպում էին · իսկ Ատրպատա– կանում ստեղծեցին այսպէս կոչուած «դեմոկրատական իշխանութիւն » , Փի– շեւարի անունով մի թուրք կոմունիստի գնելով իշխանութեան գլուխ եւ Ղոլամ Եահիա անունով մի կոմունիստի՝ իբրեւ զինուորական կոմիսար : Սկսուեցին խժ– դժութիւններ , կամայականութիւն եւ բռնութիւն : Իսկ ամբողջ Իրանի կարգերը փոխելու մտադրութեամբ , հիմնեցին «Թուդէ» կոչուած քօղածածուկ համայ– նավար կուսակցութիւնը , որ նոյնիսկ պատգամաւորներ ունեցաւ Իրանի Խոր – հրդարանի մէջ , իսկ երկրի ներքին կեան– քում սկսեց գաղտնի բջիջներ կազմել եւ ընդյատակեայ գործունէութիւն ունենալ :

Այլեւ Սովետները Իրանի պետական դրամատնից գրաւեցին 11 միլիառ ոսկե– դրամ եւ փոխադրեցին Խ · Ռուսիա :

Իրանի քաղաքացիները ապրում էին ահ ու սարսափի մէջ · Չեկան գործում էր ան– ընդհատ : Իրանի իշխանութիւնները ան – զօր էին կասեցնելու խժդժութիւնները :

Որքան տականքները տիրում էին հրա– պարակին , նոյնքան զարգանում էր պարսիկ ազգայնական տարրերի զառնու– թիւնն ու վրդովմունքը :

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Անգլեւամերիկեան եւ Խորհրդային դաշնակից զօրքերը Իրան էին գտնւում , երբ 1943 թուի Նոյեմբեր 28ին Թեհրա – նում տեղի ունեցաւ Երեքմեծերի՝ Ռուզ– վելթ – Չըրչիլ – Սթալին հանդիպումը :

Այս հանդիպման նախօրեակին (հան – դիպումը խիստ գաղտնի էր պահուած , նոյն իսկ մինչեւ Երեք Մեծերի ժամանե– լը , Պարսից կառավարութիւնն անգամ անտեղեակ էր) տեղի ունեցան ձերբակա– լութիւններ :

Երեք Մեծերի տեսակցութիւնը տեւեց երեք օր , 1943 թուի Նոյեմբեր 28ից մին– չեւ Դեկտեմբեր մէկ : Հակառակ Չըրչիլի պնդումին , որ Գերմանիոյ դէմ երկրորդ ճակատը բացուի Պալքաններից ,Ռուզվելթ եւ Ստալին որոշեցին ճակատը բանալ Նորմանտիից ...

Այս երեւոյթը ցոյց էր տալիս որ Ամե – րիկան , յանձին Ռուզվելթի , չէր ըմբռ– նել բոլշեւիզմի էութիւնը եւ ակամայ գործակցում էր նրան :

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՆԱՒԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

Մէկ կողմից Սովետները գործակցում էին Անգլեւամերիկեան ուժերին , իբրեւ դաշնակիցների , միւս կողմից սակայն , ձեռքի տակով խմորումներ էին առաջա – ցնում Իրանի ներքին կեանքում :

Այդ օրերին էր որ հրապարակ իջաւ եւ սկսեց ազդեցութիւն ձեռք բերել Տոքթ · Մոսատեղը , որ Ղաջարական հարստու – թեան հետ ազգակցութիւն ունէր :

Տոքթ · Մոսատեղ եւ Կրօնապետ Աբդուլ Ղասէմ Քաշանի , բուռն քարոզչութիւն սկսեցին ընդդէմ «Անգլեւիրանեան նաւ – թային Ընկերութեան » Կոնցեսիայի , եւ պահանջում էին Իրանի նաւթի ազգայնա– ցում :

Անգլիան տրամադրութիւն ցոյց տուեց նաւթի Իրանի չահաբաժնի տոկոսը աւե– լացնելու , սակայն այս եւս չօգնեց · Հր– րապարակ իջան Սովետները , որոնք վը– րացի Քաւթարաձէի գլխաւորութեամբ պատուիրակութիւն ուղարկեցին Իրան , սակարկելու նաւթի խնդիրը : Սովետնե– րը կէս առ կէսի պայմանն առաջարկե– ցին , Անգլիային դնելով աւելի նեղ դրու– թեան մէջ :

Մոսատեղի շարժումը ծաւալուեց եւ այն աստիճանի հասաւ , որ անգլիացի պաշտօնեաները եւ Ինթելիճընս Սըրվիսի գործակալ – պաշտօնեաները վտարուե– ցին երկրից : Նաւթահորերը եւ զտարան– ները կանգ առին եւ մնացին երեսի վրայ : Պարսիկ պաշտօնէութիւնը ի վիճակի չէր գործը զեկավարելու , պարսիկ մասնա – գէտներ եւս չկային :

Մօտ երեք տարի , Մոսատեղի օրօք նաւթի եկամուտը դադրեց · եթէ , մինչեւ հաշուով , 250 միլիոն տոլար նաւթի եկամուտի Իրանի բաժինը , ապա այդ երեք տարիների ընթացքում Իրանը զրկուեց 750 միլիոն տոլար եկամուտից · իսկ եթէ ամբողջ եկամուտը հաշուենք , ապա՝ 1500 միլիոն ...

Բնական է որ այս վիճակը տնտեսական եւ ֆինանսական սաղնապի պիտի մատ – նէր Իրանին · Թշուառութիւնը աճեց եւ հող պատրաստուեց Թուդէ կոմունիստ – կուսակցութեան համար , որը շատ զօ – րացաւ , այն աստիճանի , որ օրը սպասւում էր թէ Թուդէն կը տիրանայ իշխանութեան : Մոսատեղը յենւում էր այդ ուժի վրայ , չնայած ինքը արքայա– կան տոհմի (Ղաջարներ , որ դէմ էին Փահլեւի տոհմին) ծագում ունէր եւ շատ մեծ կալուածատէր էր ...

Ա · ԱՄՈՒՐԵԱՆ

(4 Շար ·)

ՖՐԱՆՍ · ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՄԵՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

La Monologue Passionné (1)

Վէրօնիք Վալքօ կը պատմէ իր երկա – րատեւ սիրային յարաբերութիւնը հան – գուցեալ գրագէտ Լէօթոյի հետ : Իբրեւ վէպ հրատարակուած այս գործը հեռու է իր նպատակէն , որ Ֆրանսայի ամէնէն արտակեդրոն գրողին անհատականու – թեան ներկայացումը պէտք է ըլլար : ժամով , երկվայրկեանով պատմուած խ– չատակները չարք մըն է , որոնք հեղի – նակին սիրային ապրումներն ու վիշտերը կը պատկերացնեն առանց լոյս սփռելու Լէօթոյի բացառիկ անհատականութեան վրայ : Եթէ գոնէ հեղինակը սիրուած ըլ– լար Լէօթոյէ տարբեր չահեկանութիւն մը կը ստանար պատմութիւնը , բայց ո – րոշ կերպով կը յայտնուի թէ Լէօթոյի զգացական աշխարհին մէջ պարզ զարդե– գէն մը եղած է կամ չիչ մը չամփանեա՝ այս տիկինը :

Չեմ կարծեր որ գրական աշխարհը չա– հագրգռէ այս պատմութիւնը , բայց Լէօ– թոյի արտառոց կեանքով հետաքրքր – ուողները թերեւս կարգ մը տեղեկու – թիւններ ստանան կարդալով զայն :

ՍԱՐՏԻՆԻՆ ԹԱՂՈՒՄԸ

L'enterrement de la Sardine (2)

Արրապալի այս «վէպը» , որուն անու– նը Կոյայի նշանաւոր մէկ նկարէն առնուած է թղունի մը բանտապուշանքներով եւ կարձամիտ յիմարութիւններով պատ – րաստուած խձանկար մըն է : Տեսակ մը գերիրապաշտութիւն եւ նախնականու – թիւն : Նկարչութեան եւ երաժշտութեան մէջ փորձուած նորութիւնները սկսած են մուտ գործել գրականութեան մէջ : Ար – դիւնքը երբ արուեստի գոհացում մը բե– րէ , լաւ · բայց Արրապալի այս գործը բոլորովին հեռու է այս արդիւնքէն :

Անշուշտ պէտք է կարդալ այս եւ նը– ման գործեր գաղափար մը ունենալու համար նոր հոսանքներու մասին : Օր մը ,

ԱՆՅԱՅՏ ԹԵՂԵՐ

Նա գնում էր երեխային ետ բերելու :

Երեք վերստ տարածութիւնը նա անցաւ կէս ժամում : Բոլոր ժամանակ նա մտա– ծում էր , թէ եթէ յանկարծ գնացած լի – նեն եւ երեխին տարած ... Օ , եթէ տա– րած լինեն , նա մինչեւ քաղաք կ'երթայ նրանց ետեւից , նա թոյլ չի տայ , նա իր երեխէն պիտի ետ բերի ...

Նրա սիրտը հանդարտեց այն ժամանակ միայն , երբ դեռ հեռուից նկատեց իրենց տայլը կայարանի չէնքի մօտ , Լծարձակ եզները՝ թոկով իրար կապուած , որո – ճում էին հանգիստ : Ուրեմն դեռ չեն գնացել :

Նա քայլերն արագացրեց :

Հասնելով կայարանին , նա գլխապա – տառ մտաւ նրա միակ դահլիճը եւ , ա – ռանց որեւէ խօսք ասելու , խելագարի պէս սկսեց համբուրել այդտեղ , ծեր ա – մուսինների եւ Երէմի մօտ կանգնած ե – րեխային :

— Ես քեզ ուրիշի չեմ տայ , չէ , չեմ տայ , — ասում էր նա երեխային ու համ– բուրում :

Ծեր ամուսինները , իրար կողքի նըս – տած , չաչն ուսերին , զարմացած նայում էին Սանամին եւ կարծես հարցնում էին իրար · «Ի՞նչ է պատահել սրան» : Պակաս զարմացած չէր եւ Երեմը · նա մորթէ փափախի տակից ամօթահար մերթ կնո– ջը , մերթ կենւորներին էր նայում եւ չէր համարձակւում տեղից շարժուելու :

Աղջկան համբուրելուց յետոյ , Սանամն իսկոյն դարձաւ պառաւին ·

— Էս ձեր չալը , մայրիկ ,— ասաւ նա , ընծան պառաւի ծնկների վրայ դնելով ,— առէք , ես իմ երեխէն կարալ չեմ տալ , կարալ չեմ տալ , ներողութիւն կ'անէք , կարալ չեմ ...

Ներողութեան էլի մի քանի խօսքեր քրթմնջալով նա երեխային գրկած ըշ – տապով դուրս եկաւ կայարանի չէնքից :

Թէ ծեր ամուսինները , թէ Երեմը եւ թէ կայարանում հաւաքուած մարդիկ մնացել էին ապշահար , Սանամի արար – քից տարակուսած :

Պառաւ «մայրիկն» այդ տեսնելով , եր– կար չկարողացաւ համբերել եւ լաց ե – ղաւ :

— Նա երեխին տարաւ , Գօքոր ,— ա – սաց նա մարդուն , թաշկինակն աչքերին սեղմելով :

Ծեր ամուսինն սկսեց մխիթարել նրան :

— Ոչինչ , ոչինչ , երեւի Աստուած էդ – պէս է կամեցել : Նրա կամքն է , մեր ճա– կատն երեւալ չէ գրած :

Շուտով գնացքը եկաւ : Ծերունները զգուշօրէն քայլելով , ազատւողի նման դուրս եկան դահլիճից : Երեմը նրանց վագոն նստեցնելուց յետոյ , նոյնպէս ամ– խուր , ամօթահարուած , կարծես մի մեծ յանցանքի մէջ բռնուած , սայլը լծեց ու շտապեց տուն :

Կինը ճանապարհին սպասում էր նրան :

— Չէ , Երեմ , չէ , ինձ բան չասես , ես իմ երեխին կարող չեմ ուրիշին տալ , — ասաց նա սայլը նստած , — կարող չեմ :

Մարդը ամօթից բան չէր գտնում ա – սելու :

— Աստուած դրա համար չէ ինձ երե– խայ տուել , որ ես բաժանեմ · չէ , Երեմ , դու չես բարկանայ , Աստուած որ երեխին տուել է , ապրուստ էլ կը տայ : Ես գի– շերներն էլ կ'աշխատեմ , իմ երեխին ու– րիշին չեմ տայ ...

Ու նա կրկին համբուրեց աղջկան :

Ամէն ամէն բան թւում էր պայծառ : Թրջուած աղջիկները , կարծես լացած , գոհունակութեամբ նայում էին երկնին , ծառերը շողում էին զուարթ ու– րախութեամբ , իսկ արեւածաղիկները , կար– ծես ժպտում էին անցորդներին :

ԱՍ · ՋՈՐԵԱՆ

(4 եւ վերջ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

ՀԱՆԴԵՍ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Ֆրանսերէն դասեր

Le Cinéma (4)

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Նկատառումներ, ձայներ, ձայնաոլորտ, ձայնաոլորտներ, ձայնային պատկերասլաքներ եւ այլն եւ այլն, որոնք մեզ պիտի պատկան ապագային։ Ներկայիս մենք կը գտնուինք ֆիլմի արուեստի մանկութեան շրջանին։ Ֆիլմը կը գտնուի իր սկզբնական շրջանին։ Ան կը գտնուի իր ծնունդին եւ իր առաջին քայլերուն մէջ։ Ան կը գտնուի իր ստեղծողներուն ձեռքին

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԼԻՈՆ.— Ց. Կ. Խաչի Լիոնի մասնա-ճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Յ. Գասպարեանէ քսան Ն. Ֆ. իրենց աղջկան Մաւլէնի ամուսնութեան եւ ընկերուհի Ա. Ալթունեանէ ափսէ մը թերթանոյշ դաշտահանդէսին առթիւ:

×

Լիոնի Եկեղեցաշէն Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացաւ Պ. Ճ. Պահատուրեանէ յիսուն Ն. Ֆ., փոխան ծաղկեպսակի, երիտասարդ Արթին Գազօրեանի ղառնաղէտ մահուան առթիւ:

ՆՈՒԷՐ

Այրի Տիկին Վերգինէ Փափազեան իր ամուսնոյն Լեւոն Փափազեանի մահուան առթիւ, քսան Ն. Ֆ. կը նուիրէ եկեղեցիին եւ երեսուն Ն. Ֆ. Ազքատախնամին: (Ստանալ «Յառաջ»էն):

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հարուստ Գարակէօզեան Հոմի նախկին Սանուց Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ազգային բարերար՝

ՄԻՀՐԱՆ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

հոգւոյն ի յիշատակ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

×

Պ. Ալեքսան Նուրեան եւ զաւակը Տանիէլ, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Թորոսեան եւ զաւակը կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, իրենց կնոջ, մօր եւ մեծ մօր՝

ԱՏՐԻՆԷ ՆՈՒՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ Խտրշեան)

մահուան տարելիցին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէսինի Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ, այս Կիրակի առաւօտ ժամը 8·30ին պատարագ պիտի մատուցուի տեղւոյս Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ: Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Տէր Վարագ քհնյ. Աւագեան:

Տէր եւ Տիկին Յովսէփ Մալոյեան եւ զաւակները հոգեհանգստեան պաշտօն կը խնդրեն իրենց զաւկին Վարդան Մալոյեանի վաղահաս մահուան քառասունքին առթիւ, ինչպէս նաեւ Մալոյեան համայն ննջեցելոց:

Կը հրաւիրուին բարեպաշտ ժողովուրդը, եւ հանգուցեալին յիշատակը յարգողները:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հայկազեան վարժարանի հայերէնի դասերը տեղի կ'ունենան ամէն հինգշաբթի ժամը 2–6, Ազգային Տան մէջ, (32, Րիւ տը Թրէվիզ):

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ԶՐՈՅՑ

Սէն – Ճոն Փերսի (Նոպելեան մրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով:

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ.:

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՎԻԷՆ.— Հ. Յ. Դ. Անի կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Հ. Օհանջանեան ակումբին մէջ: Շատ կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը.—

ՆԻԿՈԼ – ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ. Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (Էքս) խումբ, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները: Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր – ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր – ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի և վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ԿՐԸՆՈԲԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղին դպրոցի վերաբացումը՝ այս Կիրակի առաւօտ ժամը 9էն սկսեալ: Ծնողքներէն կը խնդրուի արձանագրել տալ իրենց զաւակները:

ՇԱՀԱՆ ՆԱՏԱԼԻ

Նահանջը Առանց Երգի

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՌԱՋԻՆ

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՄՍԱԳԼԽՈՒՆ

ՀԱՅ - ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

—o—

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Մինչեւ ամսագլուխ՝ բաժանորդները կը ստանան ՀԱՅ – ԲՈՅԺի 229 – 230րդ թիւը, հետեւեալ ճոխ եւ չահեկան բովանդակութեամբ.—

Նիցչէ մեռաւ խենթութեան մէջ (Հայ – Բոյժ).— Ծոմապահութիւն (Տոքթ. Գ. Ալթունեան).— Երբ աղիքները չեն գործեր (Տոքթ. Փօլ տը Պօէսի).— Վիշապածառ (Յ. Իշխանեան).— Դարձեալ խլիրդ (Քաղհան).— Հեռաձայնով խօսողներու հիւանդութիւն (Տոքթ. Աշ – ճեան).— Հայերը հնարած են դարեջուրը (Յովհ. Պապէսեան).— «Բժիշկ» մեքենաներ (Փրոֆ. Պարին).— Ուղեղը՝ հրաշակերտ գործիք (Տոքթ. Գալուստեան).— Ի՞նչպէս կը մեծնայ երախան (Տոքթ. Մառի Շիրլի).— Ի՞նչպէս լողցնել երախան (Մ. Աղաւելեան).— Երեւանի ձեռագրատունը (Ա. Աղայեան).— Հայկական կերակուրները (Տոքթ. Շ. Այվազեան). — Զաւակագործութիւն՝ ըստ արհեստի (Տոքթ. Պանծալի). — Ի՞նչպէս կերակրել երախան (Տոքթ. Մառի Փարմանթիէ):

ՄԱՄՈՒԼԻ տակ է 231 – 233րդ թիւը:

Ահաւասիկ թերթ մը, որ կոչուած է Տունին Բժիշկը: Մէկ բաժնեգինը տասը այցեգին կ'արժէ:

Ch. Aïvazian
Au journal HARATCH
32, Rue de Trévise, Paris (9e)

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20·30էն մինչեւ առաւօտ Ճրդ. թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ:

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ.—

Կը մասնակցին.— ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ (երգ), ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ (արտասանութիւն), ԻՌԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ (ձայն – պատկերասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա. մրցանակ եւ Ռօյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր), Օր. ԹԱՌՕՆ (պար), ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

նուագախումբով:

Խօսնակ՝ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Կիրակի, ժամը 16էն 24

Salle des Fêtes. Rue Voltaire. Alfortville

Գեղարուեստական բաժին.

Orchestre TEB-LYRO et sa grande formation typique et Tango

ՊԻՒՖԷ — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 21ին:

×

Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ:

×

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը

Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ: Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ օր, ժամը 4ին, 17 Րիւ Պլէօ, Մշակոյթի Տան մէջ:

ԹՈՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս Կիրակի, ժամը 16ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՀԱՄԱԽԱՐԲ. Հայր. Միութեան Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները եւ համակիրները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Պ. Սիմոնեանի սրճարանը: Օրակարգ՝ Պատգամաւորական ժողովի տեղեկագրի ընթերցում, Նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր:

AU BEAU NOYER

A 50 mètres du Métro MARCEL SEMBAT
7 ETAGES D'EXPOSITION
D'AMEUBLEMENTS
CRÉDIT SANS FORMALITÉS
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
185, BD. JEAN JAURÈS --- 15, AV. ANDRÉ MORIZET - BOULOGNE — MOL. 06.03 et 60.38

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ
ՀԷԼՎԱ ԹԱՀԻՆ
ԼՈԳՈՒՄ ՇԱՐՈՑ
Սուսամ – (ՌՈՃԻԿ)
ՀԷԼՎԱ ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA · CHOCO-LOC
Ste le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE
HARATCH
Directrice : ARPIK MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e
Fondé en 1925 Téléph. : PRO. 86-60
R. C. Seine 57 A 2731 C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ՇԱԲԱԹ
7
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
7 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9223 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5024

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՓԱՌԱՊԱՆԾ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Եօթանասունեւմէկ տարի առաջ հայ–կական խաւարչտին երկնակամարին վրայ իբրեւ լուսատու փարոս փայլեցաւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը :

Անիկա կուգար վհատած եւ յուսալքուած հոգիներուն յոյս, ուղեկորոյս բազմութեանց լոյս բաշխելու :

Մէկ նշանաբան էր արձանագրած ան իր դրօշին վրայ,— Մահ կամ ազատութիւն :

Հաւատարիմ մնաց անոր իր երկար ու բեղմնաւոր կեանքի ամբողջ տեւողութեան եւ պիտի շարունակէ մնալ՝ մինչեւ որ իրականանայ, վերջնապէս, հայ ժողովուրդի ազատութիւնը, անկախ ու միացեալ հայրենիքիստեղծումը :

Դուրսէն, օտար ուժերու պարտադրանքով չէ, որ կեանքի կոչուեցաւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը : Անիկա հարազատ զաւակն էր հայ ժողովուրդին : Հաւատարիմ արտայայտիչը անոր ազգային ձգտումներուն եւ քաղաքական պահանջներուն :

Իր պատմութիւնը բուն իսկ ժամանակակից պատմութիւնն է հայ ազգին :

Տասնեւիններորդ դարու վերջին տասնամեակէն սկսեալ հայկական կեանքին մէջ չէ պատահած դէպք մը, որուն իր հեղինակաւոր մասնակցութիւնը բերած չըլլայ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը :

Անիկա իր շուրջն է համախմբած միշտ Հայութեան ընտրանին,— մտաւորականներ ամէն ճիւղի,— գրագէտ, բանաստեղծ, հրապարակագիր, հռետոր, ուսուցիչ, հանրային գործիչ :

Իր դրօշին տակ զինուորագրուած են հայ ժողովուրդի անձնազոհ զաւակները, որոնք «սուրբ գործ»ին համար ընտանիք ու հանգիստ կեանք լքած՝ լեռ են բարձրացած եւ արիւն թափած ազատութեան ճանապարհին վրայ :

Պատմութիւնը ոսկի տառերով արձանագրած է Դաշնակցութեան ամէնէն փառապանծ յաղթանակը, Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծումը 1918 Մայիս 28ին :

Եթէ Հայութիւնը իր ծոցէն ծնունդ տուած չըլլար Հ. Յ. Դաշնակցութեան, մեր պատմութեան ամէնէն բախտորոշ օրերուն, երբ ազգը ի սպառ բնաջնջուելու վտանգին էր ենթարկուած, մենք երբեք պիտի չունենայինք Արարատեան դաշտի վրայ, Հայաստանի վերածնունդը :

Շնորհիւ մարտական կուսակցութեան ղեկավարներուն եւ կազմակերպական կարգապահ մեքենային է, որ հայ ժողովուրդի ամէն դասակարգի պատկանող զաւակներ համախմբուեցան օրուան քաղաքային ու զինուորական վարիչներուն շուրջ եւ մեր դարաւոր թշնամիին պարտադրեցին նոյնիսկ Հայաստանի Հանրապետութիւնը :

Առանց այդ յաղթանակին չէինք ունենար այսօրուան փոքրիկ Հայաստանը :

Հայ ժողովուրդը երեսուն ամիս ազատօրէն շնչեց իր անկախ, սեփական հայրենիքին մէջ :

Աղէտէն վերջ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը տէր կանգնեցաւ ի սփիւռս աշխարհի ցրուած Հայութեան, շարունակելով իր առաջնորդի դերը :

Զորս տասնեակ տարիներէ ի վեր արտասահմանի բոլոր այն անկիւնները, ուր հայ. բազմութիւններ կ'ապրին, ներկայ է Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, իր կազմակերպչական կարգ ու սարքով :

Դաշնակցական մամուլը, կրթական, բարեսիրական, երիտասարդական, մարզական, մշակութային կազմակերպութիւններն ու հիմնարկութիւնները լծուած են ազգապահպանման, հայապահպանման սրբազան ու նուիրական գործին :

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը տէր է կանգ–

նած Հայկական Դատին : Ամէն առթիւ աշխարհի մեծերուն կը յիշեցնէ թէ հայ ժողովուրդն ունի քաղաքական արդար դատ մը, որ իր լուծումին կը սպասէ :

Այն պահուն, երբ Ասիոյ եւ Ափրիկէի գոյնզգոյն ազգերը անկախութեան կը տիրանան, Հայը չի կրնար անազատ ապրիլ :

Փառապանծ տարեդարձին առթիւ, անգամ մը եւս կը կրկնենք մեր անխախտ հաւատքը Հայութեան լուսաւոր ապագային, Անկախ ու Միացեալ Հայաստանի ստեղծումին համար :

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱ

ՔՈՒԶՊԱՐԻ Կ'ԱՄՐԱՊՆԴԷ ԻՐ ԴԻՐՔԸ

ՆԱՍՐԻ ՆՈՐ ՃԱՌԸ

Լուսարդելը վերցած է եւ օդակայաններր բաց են քաղաքային երթեւեկին համար, ինչ որ նոր փաստ մըն է թէ երկրին կացութիւնը կը բարելաւուի օրէ օր եւ վարչապետ Քուզպարի կ'ամրապնդէ իր դիրքը : Իր գլխաւոր մտահոգութիւններն են ճամբել մնացած Եգիպտացիները եւ ճանչցուիլ օտար պետութիւններէ : Եգիպտացի սպաներու մեկնումը սակայն առ այժմ դադրած է, արդարեւ սուրիական նոր իշխանութիւնները կ'ուզեն առկախ պահել այդ խնդիրը մինչեւ որ Եգիպտոսի սուրիացի սպաները Սուրիա վերադառնան :

Քաղաքական պարագլուխներէն, խորհրդարանի երեսփոխաններէն, համայնավար կուսակցութենէն եւք, Տիրդիները իրենց կարգին միացան շարժումին : Հաւաքուած Սուլթան Աթրաշի բնակարանը, ցեղապետները հանդիսաւորաբար յայտարարեցին թէ իրենց ամբողջական օժանդակութիւնը կը բերեն «սուրիական բանակի յեղափոխութեան եւ այդ շարժումէն ծագած կառավարութեան» :

Քուզպարիի կը մնայ ինքզինքը պարտադրել միջազգային եւ անկէ առաջ՝ արաբական բեմին վրայ : Այս ուղղութեամբ արդէն, Քուզպարի դիմում ըրաւ Պուրկիպայի յայտնելով թէ կը փափաքի «բարեկամական յարաբերութիւններ ստեղծել Թունուզի հետ» եւ միաժամանակ աշխատիլ Արաբական Լիկայի ամրապնդման : Նոյն ժամանակ Գահիրէի Նասրեան շրջանակները ամէն միջոց ձեռք կ'առնէին բոլորովին կղզիացնելու համար Սուրիան արաբական աշխարհի մէջ : Թրքական եւ պարսկական նաւերը այլեւս պիտի չըն–դունուին եգիպտական նաւահանգիստներուն մէջ, այսինքն պիտի կարենան միշտ անցնիլ Սուէզէն, բայց ոչ մէկ օգնութիւն պիտի ստանան եգիպտական իշխանութիւններէն : Ծանօթ է որ Թուրքիա եւ Պարսկաստան այն երկիրներն են որ արագօրէն ճանչցան Սուրիոյ նոր վարչակարգը : Նոյն ատեն Արաբական Լիկան որոշեց անպատասխան թողուլ Քուզպարիի դիմումը, ուր Սուրիոյ վարչապետը կ'ըսէր թէ արաբական լիկան պէտք է արձանագրէ անկախ նոր կառավարութեան գոյութիւնը :

«Արաբներու Ձայնը» կը շարունակէ գրգռել զանգուածները «Միութեան ոճրագործներուն» դէմ : «Ձենք կրնար լքել սուրիացի ժողովուրդը իր դահիճներուն ձեռքը» կ'ըսէ Ահմէտ Սայիտ, «Արաբներու Ձայնին» խօսնակը : Այդ պատճառաւ Լաթաքիէի նաւահանգիստը միշտ ահազանգի տակ կը պահուի, կանխելու համար եգիպտական ցամաքահում մը :

Մինչ «Արաբներու Ձայնը» այսպէս կը բարձրանար Նասրի ձայնը յանկարծ կ'իջնէր եւ Արաբ Մ. Հանրապետութեան նախագահը նոր ճառով մը բոլորովին նոր լեզու մը կը գործածէր Սուրիոյ հանդէպ : Նասր կը յայտարարէր թէ դէմ պիտի չըլլայ Սուրիոյ անդամակցութեան ՄԱԿի կամ Արաբական Լիկայի :

Ռոյթըր կը շարունակէր .—«Հրահանգներ տուի ՄԱԿի մեր մշտական ներկայացուցիչին որպէսզի չընդդիմանայ Սուրիոյ անդամակցութեան : Պիտի չընդդիմանամ նաեւ Արաբական Լիկայէն ներս անոր մուտքին» : Նասր կ'ընդունի նաեւ որ որեւէ պետութիւն ճանչնայ անկախ Սուրիան, բայց չեշտեց թէ որպէսզի Արաբ Միացեալ Հանրապետութիւնը ճանչնայ Սուրիան, հարկ է որ անոր նոր վարչակարգը ժողովուրդին վաւերացումը ստանայ : «Հրամայական չեմ գտներ, աւելցուց Նասր, որ Սուրիան մաս կազմէ Արաբ Միացեալ Հանրապետութեան, բայց հրամայական կը գտնեմ որ Սուրիան ապրի եւ շարունակէ ապրիլ իբրեւ մէկ մասը արաբական մեծ հայրենիքին» :

Նասր ուզեց նաեւ արդարացնել Եգիպտոսի միջամտութիւնը Սուրիոյ ներքին հարցերուն, վերջին տարիներու ընթացքին եւ այդ առնչութեամբ յայտնեց թէ Արաբական Լիկային դիմած է որպէսզի յատուկ յանձնախումբ մը երթայ Դամասկոս եւ քննութիւն բանայ հետեւեալ կէտերուն շուրջ.— ոսկիի պահեստը եւ սուրիական դրամի երաշխաւորութեան գումարը անձեռնմխելի մնացած են Դամասկոսի կեդրոնական դրամատան մէջ, ինչպէս էր միացումէն առաջ : Յանձնախումբը պէտք է նաեւ հաստատէ թէ սուրիական կառավարութիւնը եգիպտական գանձէն ստացած է 13·5 միլիոն սուրիական ոսկի, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի միացման վաղորդայնին, դէմ դնելու համար Սուրիոյ պիւտճէին բացին, միացման նախորդող տարին : Պէտք է նաեւ (յանձնախումբը) հաստատէ թէ եգիպտական նահանգը ամէն տարի սուրիական նահանգին երեք միլիոն ոսկի տուած է որպէսզի կարենայ տէր մնալ իր պարտաւորութեանց : Նոյնպէս միացման տարիներու ընթացքին եգիպտական նահանգը սուրիական նահանգին ի նպաստ 9 միլիոն սթերլինկ յատկացուցած է որպէսզի ներածման ապսպրանքները կարենայ վճարել : Այս յանձնախումբը ուրիշ պաշտօն մըն ալ պէտք է ունենայ՝ պէտք է հաստատէ թէ Արաբ. Միացեալ Հանրապետութեան վայրաշուները, որ Լաթաքիէի վրայ նետուեցան, հրահանգ ստացած էին որ չկրակեն Սուրիացիները :

«Ձեմ կրնար երեւակայել Գահիրէն առանց Դամասկոսի, աւելցուց գնդ. Նասր : Ինչ որ պատահեցաւ այս վերջին օրերուն խրամ մըն է որ բացուեցաւ մեր շարքերուն մէջ ի նպաստ մեր աշխարհակալ եւ յետադիմական թշնամիներուն : Ինչ փոյթ թէ Սուրիոյ նախագահ եղած եմ կամ ոչ : Իմ մտահոգութիւնս է որ Սուրիոյ արաբ ժողովուրդը մնայ եւ չեմ կրնար երեւակայել որ այդ ժողովուրդը վտանգի ենթակայ ըլլայ» : Ըստ լուրերուն, Նասր յոգնած եւ խուլ ձայնով մը կը խօսէր :

Յետագայ օրերը միայն կրնան բացատրել Նասրի այս նոր ոճը որ խոտոր կը համեմատի 5 – 6 օր առաջ գործածած սպառնական շեշտին հետ : Ի՞նչ պատահած է, կամ ո՞վ ճնշում բանեցուցած է, դժուար է գիտնալ երբ դեռ չփոթ կը մընայ Սուրիոյ կացութիւնը : Կարգ մը շըրջանակներու կարծիքով ձախերը պիտի օգտուէին այս «աջ» շարժումէն եւ ներկայ տպաւորութիւնն այն է թէ Սուրիոյ ազգայնական տարրերը իրենց յեղափոխութիւնով պարզապէս «կրակէն շագանակները» հանած են ի շահ միջազգային համայնավարութեան : Արդարեւ Սուրիոյ Համայնավար կուսակցութիւնը միշտ դէմ եղած է Եգիպտոսի հետ միացման եւ անջատման այս շարժումը կ'ուզէ օգտագործել իր նպատակներուն համար :

× Սուրիական ուժերու ընդհ. հրամանատարը յայտարարեց թէ «Սեւ գիրք» մը կը պատրաստուի եգիպտական «չարչարանքներուն» վրայ :

× Սուրիոյ կառավարութիւնը ընդհանուր ընտրութիւններ կը պատրաստէ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ Ուրբաթ առտու քանի մը մեկաթոն ուժով հիւլէական 18րդ ռումբը պայթեցուց, ցարդ պայթածներուն ամէնէն զօրաւորն է :

ՔԻԷՎԻ մէջ երկու հոլանտացի զբօսաշրջիկներ որոնք ամբաստանուած էին իբրեւ լրտես, 13ական տարի «ազատութեան զրկանքի» դատապարտուեցան :

ԱՆԱՍՏԱՆ ՄԻԿՈՅԵԱՆ Արեւելեան Պերլին հասաւ մասնակցելու համար, խորհրդային պատուիրակութեան գլուխը, ժողովրդավար Գերմանիոյ 12րդ տարեդարձին :

ԷՔՍՓՐԷՍ շաբաթաթերթին մէջ, Կաթոն Տէֆէռ կը գրէ թէ Ֆրանսայի շահը Տրպրէի մեկնումը կը պահանջէ :

ԿԱԼՈՔՍԱՅԻ (Հունգարիոյ) Արքեպիսկոպոսը՝ Գերապայծառ Կրէօց վախճանած է 74 տարեկանին : Իր մահը բաւական բարդ կացութիւն մը կը ստեղծէ, նկատի առնելով որ 1956ի դէպքերէն ի վեր Կարդինալ Վիշինսքի Ամերիկեան դեսպանատունը ապաստանած է եւ գերապայծառ Կրէօցն էր որ կը վարէր կրօնական հարցերը :

«ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ» որոնք Սան – Ֆրանսիսքոյէն ճամբայ ելած էին տասը ամիս առաջ, Մոսկուա հասան : Այս «ուխտագնացութիւնը» կազմուած է 31 հոգիէ, որոնք խաղաղութիւն կը քարոզեն իրենց ճամբուն վրայ եւ թռուցիկներ կը բաժնեն : Մամուլի ասուլիս մը տուին Մոսկուա ուր յայտնեցին թէ 20րդ դարուն արդար պատերազմներ գոյութիւն չունին : «Գեր–ռումբը» կը սպառնայ համայն մարդկութեան :

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ Ուխտի նախարարներու ժողովը պիտի գումարուի Դեկտեմբեր 13ին, Փարիզ :

ՉՈՄՊԷ պատրաստ է հանդիպում մը ունենալու Լէոփոլտվիլլի կառավարութեան վարչապետ՝ Ատուլայի հետ, պայմանաւ որ ՄԱԿը իրենց գործին չխառնուի :

ՄԱՌԵՇԱԼ ԶՈՒԻԽՈՎ խորհրդային ցամաքային ուժերու ընդհանուր հրամանատար նշանակուեցաւ :

ՓԱՐԻԶԻ ոստիկանութիւնը կարգ մը միջոցներ ձեռք առաւ մահմետականներու դէմ : Մահմետական սրճարանները պիտի փակուին ժամը 19ին, թելադրուած է ալժերացի բանուորներուն որ ժամը 20·30–էն 5·30 չպտտին Փարիզի փողոցներուն մէջ : Պէտք չէ նաեւ խումբով քալեն :

ՏԸ ԿՈԼ կրնայ Ալժերիա երթալ Նոյեմբերին : Լուրը հաստատուած չէ բայց հաւանական կը նկատուի որ նախագահը անձամբ երթայ Ռոշ – Նուար (ընդհ. պատուիրակութեան նոր կեդրոնը) ամէն ինչ արագօրէն կարգադրելու համար :

ԵՐԿՈՒ ՊԵՐԼԻՆՆԵՐՈՒ սահմանին վըրայ նոր միջադէպեր պատահեցան : Արեւելեան Պերլինի «ժողովրդական ոստիկանները» (փօփօս) կրակ բացին, ֆրանսական շրջագօտիին ուղղութեամբ : Վիլլի Պրանտ, այս առթիւ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Քենըտիի անձնական ներկայացուցիչ՝ Ջօր. Քլէի հետ :

ՊԱՐՍԻՑ Շահը որոշեց իր շարժուն եւ անշարժ կալուածները ժողովուրդին տալ : Արժէքն է՝ 665 միլիոն Ն. Ֆ. :

ՋՕՐ. ՔՐԷՎՔԷՕՐ որ վերջերս ձերբակալուած էր ազատ արձակուեցաւ, բայց Վանիւքսէն միշտ արգելափակուած կը պահուի հակառակ իր բողոքներուն :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՅԼ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության Կենտրոնական Կոմիտեն և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարությունը, ելնելով Հայկական ՍՍՀ-ի և Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության միջև ստորագրված պայմանագրից, որի համաձայն Հայկական ՍՍՀ-ն Վրաստանին է զիջում Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածություն, որոշում են.

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը։

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջելու մասին Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության որոշումը հաստատել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա։

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի քարտուղար Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության նախագահ Ա. ՄԻԿՈՅԱՆ

Մոսկվա, Կրեմլ, 1938 թ. հոկտեմբերի 4։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ ԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության Կենտրոնական Կոմիտեն և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարությունը, ելնելով Հայկական ՍՍՀ-ի և Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության միջև ստորագրված պայմանագրից, որի համաձայն Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը Հայկական ՍՍՀ-ին է զիջում Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածություն, որոշում են.

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը։

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջելու մասին Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության որոշումը հաստատել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա։

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ Ա. ԽԱՐԱԴԶԵ

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի քարտուղար Ա. ՍՈՒԼԱԿԱՎԱ

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության նախագահ Ա. ՄԱՄՈՒԼԻԱ

Մոսկվա, Կրեմլ, 1938 թ. հոկտեմբերի 4։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱԳԾԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության Կենտրոնական Կոմիտեն և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարությունը, ելնելով Հայկական ՍՍՀ-ի և Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության միջև ստորագրված պայմանագրից, որի համաձայն Հայկական ՍՍՀ-ն Վրաստանին է զիջում Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածություն, որոշում են.

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը։

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջելու մասին Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության որոշումը հաստատել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա։

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի քարտուղար Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության նախագահ Ա. ՄԻԿՈՅԱՆ

Մոսկվա, Կրեմլ, 1938 թ. հոկտեմբերի 4։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԾԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության Կենտրոնական Կոմիտեն և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարությունը, ելնելով Հայկական ՍՍՀ-ի և Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության միջև ստորագրված պայմանագրից, որի համաձայն Հայկական ՍՍՀ-ն Վրաստանին է զիջում Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածություն, որոշում են.

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը։

Հայկական ՍՍՀ-ի Ախալքալաքի շրջանի Ցալկայի շրջանի 1 հազար 500 հեկտար հողատարածությունը զիջելու մասին Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի և Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության որոշումը հաստատել Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա։

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ Ա. ԽԱՐԱԴԶԵ

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կենտրոնական Կոմիտեի քարտուղար Ա. ՍՈՒԼԱԿԱՎԱ

Վրաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության նախագահ Ա. ՄԱՄՈՒԼԻԱ

Մոսկվա, Կրեմլ, 1938 թ. հոկտեմբերի 4։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ

(ԱՀԱ ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆԴԱՆԻ)

ԳԼՈՒԽ ՀԻՍԵՐՈՐԴ

ՄՈՐԵՂԲՈՐԸ

— Ո՛չ, որքան էլ ձեզ համոզեմ, որ ես ձեզ նման մարդ եմ, ոչինչ չի օգնի, որովհետև ես ձեզ համար ուրիշ եմ, ես ձեզ համար մի անծանոթ եմ, որ ներկայանում եմ ձեզ առաջին անգամ, ուրեմն ինչպե՞ս կարող եմ ձեզ համոզել, որ ես ձեզ նման մարդ եմ, որ ես ձեզ նման եմ ապրում, ձեզ նման եմ տառապում, ձեզ նման եմ ուրախանում, ձեզ նման եմ ատում և սիրում, ձեզ նման եմ ծիծաղում և լացում, ձեզ նման եմ ուզում ապրել, ձեզ նման եմ վախենում մահից, ձեզ նման եմ ուզում ազատ լինել, ձեզ նման եմ ուզում ունենալ հայրենիք, ձեզ նման եմ ուզում ունենալ ընտանիք, ձեզ նման եմ ուզում ունենալ երեխաներ, ձեզ նման եմ ուզում ունենալ ընկերներ, ձեզ նման եմ ուզում ունենալ ամեն ինչ, ինչ որ ունեն ձեզ նման մարդիկ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Օր. ԼՈՒԻԶ ՀԱՅԱԳՈՐԾԵԱՆ
Պ. ԷԴՈՒԱՐԴ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ
Նշանուած

ՄԱՐՍԷՅԼ 24 Սեպտ. 1961 ՓԱՐԻԶ

Այս առթիւ կը նուիրեն.— 30 Ն. Ֆ. «Յառաջ»ի բարգաւաճման, 30 Ն. Ֆ. «Հայ-Բոյժ»ին :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Պօմոնի Ս. Սահակ-Մեսրոպ սրահին մէջ, Նոյեմբեր չորսին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, մեծ պատրաստութեամբ եւ գեղարուեստական շատ խնամեալ բաժինով մը, ուր պիտի ունենան բանախօսութիւն, նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ խմբական պարեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին կողմէ :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՆՈՒԷՐ

Ողբ. Աւետիս Գալիկեանի կսկծալի մահուան առթիւ Վիէնէն Տիկին Երանիկ Օվանովիկ, փոխան ծաղկեպսակի կը նուիրէ 10 Ն. Ֆ. «Յառաջ»ի բարգաւաճման :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալֆորվիլի Ս. Պ. Պ. եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը պարտք կը համարի եկեղեցւոյս բարերար Պ. Արմենակ Համբարձումեանի ընտանիքին եւ պարագաներուն համար պատարագ եւ հոգեհանգիստ կատարել տալ այս Կիրակի :

Կը խնդրուի Համբարձումեան գերդաստանի յիշատակը յարգողներէն ներկայ գտնուիլ պատարագի արարողութեան :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապ. Խաչի Շրջ. վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է ձեռամբ Տիկ. Գարոյեանի վաթսուն Ն. Ֆ., բարեսէր տիկինէ մը, ի յիշատակ իր սիրելի ծնողած :

×

Որբերու Օգն. մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Արմենակ Համբարձումեանէ հարիւր Ն. Ֆ., Լեւոն Փափազեանի յուղարկաւորութեան առթիւ :

ԱՌԱՆՁԻՆ ԴԱՍԵՐ

Յարութիւն Թորոսեան տրամադրելի պահեր ունի հայերէնի եւ գծագրութեան առանձին դասեր տալու :

Պայմաններուն տեղեկանալու համար գրել՝ 57 Պուլվ. Ժուռտան, Փարիզ (14) : Հեռ. ԿՈՊըլէն 31-53 :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

Հ. Յ. Դ.

ՎԻԷՆ.— Հ. Յ. Դ. Անի կոմիտէի ընդհանուր ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Հ. Օհանջանեան ակումբին մէջ: Շատ կարեւոր օրակարգ :

ՊԱՆԵՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Երեքշաբթի, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը.—

ՆԻԿՈԼ-ԴՈՒՄԱՆ խումբ, 8 Հոկտ. Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՔԵՌԻ (Լէքս) խումբ, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

Այս բոլոր ժողովները տեղի կ'ունենան իրենց սովորական հաւաքատեղիները : Շատ կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր-ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Վարչութիւնները պէտք է նախապէս բոլոր ընկեր-ընկերուհիներուն տեղեկացնեն ժողովներու թուականի և վայրի մասին: Ներկայ պիտի ըլլան Շրջ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները :

JACQUES TORANIAN
Agent Immobilier
Assureur Conseil.
Ձեզի պիտի ընդունի ամէն օր իր գրասենեակը
RIVE GAUCHE IMMOBILIER
42, Bld. Arago — Tél. : POR. 03-94
կամ ձեզի կ'այցելէ ժամադրութեամբ ՓԱՎԻՅՈՆՆԵՐՈՒ, ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ՇԷՆՔԵՐՈՒ (fo-փրոփրիէթէ) ՀՈՂԵՐՈՒ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ, ԱՌՈՒԾԱԽԻ ձեր բոլոր խնդիրներուն համար
Expertise Gratuite
Ձեր տրամադրութեան տակ է նաեւ բոլոր ապահովագրութեանց համար
Auto
Incendie
Dégâts des eaux
Vie
— PRIX ETUDIES —
Tous risques assurés

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կը տօնուի Շաբաթ իրիկուն, Հոկտեմբեր 7, ժամը 20.30էն մինչեւ առաւօտ 6րդ թաղամասի քաղաքապետարանի շքեղ սրահներուն մէջ :

Place St-Sulpice (Métro : St-Sulpice)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Խօսք կ'առնէ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչը :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄ ՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ.—

Կը մասնակցին.— ՇԱՔԷ ՊԷՆԿԵԱՆ եւ ՍՈՒՐԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ (երգ), ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ (արտասանութիւն), ԻՌԷՆ ՖԱՐՇԻԵԱՆ (ձայն-պատկերասփիւռի երաժշտութեան, Ազգային Մրցումին Ա. մրցանակ եւ Ռոյանի արծաթեայ բաժակին մրցանակաւոր), Օր. ԹԱՌՕՆ (պար), ՀՆԳԵԱԿ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՄԵՍՈՒՄԵՆՑԻ:

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

ROBERTO SÉTO

Նուագախումբով :

Խօսնակ՝ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ծոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Կիրակի, ժամը 16էն 24

Salle des Fêtes, Rue Voltaire, Alfortville

Գեղարուեստական բաժին.

Orchestre TEB-LYRO et sa grande formation typique et Tango

ՊԻՒՖԷ — ՄՈՒՏՔ 5 Ն. Ֆ.

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէսինի Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ, այս Կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին պատարագ պիտի մատուցուի տեղւոյս Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ: Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Տէր Վարագ քհնյ. Աւագեան :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 21ին :

×

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ :

×

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը Սորպոնի Մեծ Ամֆիթատրոնին մէջ : Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ օր, ժամը 4ին, 17 Րիւ Պլէօ, Մշակոյթի Տան մէջ:

ԹՈՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս Կիրակի, ժամը 16ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՀԱՄԱԽԱՐՔ. Հայր. Միութեան Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները եւ համակիրները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, Պ. Սիմոնեանի սրճարանը : Օրակարգ՝ Պատգամաւորական ժողովի տեղեկագրի ընթերցում, նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիք հարցեր :

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղին դպրոցի վերաբացումը՝ այս Կիրակի առաւօտ ժամը 9էն սկսեալ: Ծնողքներէն կը խնդրուի արձանագրել տալ իրենց զաւակները :

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս...
ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ
ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ
PEINTURES THOMLAC
16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e
Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet
136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes
Tél. : GRE. 09-47
11, Bd. de la République, La Garenne
Tél. : STA. 19-06
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու : Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք :
Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը :
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.-COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՁԵՐ ԲՈԼՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
→ ՄԷԿ ՀԱՍՑԷ ←
OFFICE INTERNATIONAL DES VOYAGES
36, Galerie Monpensier, PARIS
(Jardin du Palais Royal)
RIC. 54-30 et 72-80
Միակ լիանս ունեցող գործակալութիւնը որ հայ տնօրէն մը ունի.— ՔՐԻՍԹԻԱՆ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ
ՕԴԱՆԱՒ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ՆԱՒ: ՎԻԶԱ ԵՒ ՏՈՄՍԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՁԵՒԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՁՐԻ, ԿԸ ԲԱՒԷ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ
Բոլոր տոմսերու գիները պաշտօնական գիներն են, ոչ մէկ յաւելում :
Licence d'Etat agrée par la Direction Générale du Tourisme Français sous le No 438
Agrée IATA-ATAF-Atlantique Nord et Sud-USAV.
ՀԱՅ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄԻԱԿ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
Այս տարի կը կազմակերպէ ճամբորդութիւններ
ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Ամէնէն նպաստաւոր եւ հանգստաւէտ պայմաններով համաձայնութեամբ Խորհրդային եւ Ֆրանսական սպասարկութեանց
19 Դեկտեմբեր
ՓԱՐԻԶ – ՄՈՍԿՈՒԱ – ԵՐԵՒԱՆ
Օդային գիծով, տեւողութիւն 16 օր
Գին՝ 2420 Ն. Ֆ., որուն 242 Ն. Ֆ.ը կանխիկ եւ մնացեալը ամսականով :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — Téléph. : PRO. 86 - 60
R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ԿԻՐԱԿԻ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — DIMANCHE 8 OCTOBRE 1961

37րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9224 — 37EME ANNEE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5025

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

ԽՄԲ.— Հայաստանի կոմունիստ կուսակցութեան 22րդ համագումարը հետաքրքրութեան արժանի էր մանաւորաբար Սեպտեմբեր 22ի նիստով: Այս նիստին մէջ, կեդր. կոմիտէին քարտուղարը, Զարոբեան, ներկայացուց կուսակցութեան մէկ տարուան եւ խօրը ամսուան գործունէութիւնը եւ յառաջիկայ տարուան գործունէութեան ծրագիրը: Այս նիստին մէջ զեկուցում մը կարդաց նաեւ կուսակցութեան վերստուգիչ Յանձնաժողովին նախագահը, Ռ. Վէլիբեկով: Յետոյ խօսք առին Անդրկովկասեան զինուորական մարզի հրամանատար՝ զօրավար-գնդապետ Ա. Ստուչենկօ, ինչպէս նաեւ Պետ. Համալսարանի տեսուչը, Ն. Յարութիւնեան, Հայաստանի Գերագոյն Խորհուրդի նախագահ Շ. Առուշանեան, Հայաստանի կոմունիստ կուսակցութեան կրասնոսելսկի շրջանային կոմիտէի քարտուղար Ա. Հասանով, ինչպէս նաեւ կուսակցական այլ վարիչներ՝ Բ. Մուրադեան, Իկիլիկեան, Դրամփեան, Առաքելեան, Փիւսկիւլեան, Լալայեան: Կարդացուեցան Կիրգիզիայի եւ Ուզբեկստանի կոմունիստ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէներու ողջոյնի հեռագիրները:

Զարոբեանի զեկուցման պորտաքարը կը կազմէր *ներգաղթի հարցը*: Հայրենադարձ կատարելու կառավարական որոշումը տուինք Ուրբաթ օր: Փարիզի *Թամպա* թերթը եւս տուաւ այդ լուրը անցեալ Հինգշաբթի օրուան թիւով: Զարոբեանի ամբողջական զեկուցումը կը գրաւէ «Սով. Հայաստան» պաշտօնաթերթին մէջ ութ էջ (48 սիւնակ): Կու տանք միայն ներգաղթի վերաբերեալ մասը.—

— Մեր խորհրդային հայրենիքը հըսկայական ձգողական ուժ է ձեռք բերել դրամատիրական շատ երկրներում ապրող աշխատաւոր Հայերի համար: «Սովետական Սոցիալիստական Հայաստանը, — Սաւաց ընկեր Խրուշչովը 1961 թուականի Մայիսի 6ին, — մագնիսի պէս իրեն է ձգում հայ ժողովրդի լաւագոյն զաւակներին ու որդիներին»: Իրօք, յատկապէս վերջին տարիներս աւելացել է դրամատիրական երկրներում ապրող Հայերից ստացուող դիմումների հոսանքը, որոնցում ջերմ ցանկութիւն է յայտնւում դառնալու իրենց հայրենիքը, Խորհ. Հայաստան:

Բախտի քմահաճոյքով աշխարհի շատ երկրներում սփռուած մեր հարիւր – հազարաւոր հայրենակիցների հանդէպ մենք մեր պարտքն ենք համարում օգնել նրանց վերադառնալու իրենց միակ հայրենիքը, Խորհ. Հայաստան, բոլոր պայմանները ստեղծել նրանց նորմալ կեանքի եւ ստեղծագործական աշխատանքի համար:

Այդ կապակցութեամբ որոշուած է 1962 թուականից սկսած կազմակերպել արտասահմանեան տարբեր երկրներից զանգուածային յայտնած Հայերի հայրենադարձութիւնը: Այս խնդիրը քաղաքական մեծ նշանակութիւն ունի, եւ մենք պարտք է այն կատարենք մեծ կազմակերպուածութեամբ, մտածուած կերպով, նրանց շինելով բնակարանով ու աշխատանքով ապահովելու գործում այն սխալները, որոնք թոյլ տրուեցին 1946 – 1947 թուականներին՝ Հայերի զանգուածային հայրենադարձութեան ժամանակ:

Հայաստանի կոմունիստ կուսակցութեան կենտկոմը եւ Հանրապետութեան կառավարական խորհուրդը մշակել են գործնական միջոցառումներ, որոնք ապահովում են հայրենիք վերադարձող Հայերի ճիշդ տեղաբաշխումը երկրին արդիւնաբերական նոր կենտրոններում եւ նրանց համար անյապաղ բնակարանային ու կուլտուր – կենցաղային նորմալ պայմանների ստեղծումը: Այս նպատակներով նախատեսուում է աւելացնել բնակարանային ու կոմունալ շինարարութեան կապիտալ ներդրումները այն չափով, որն անհրաժեշտ է արտասահմանից վերադարձող Հայերին տեղաւորելու համար, ինչպէս նաեւ նոր գործարանների կառուցումը Խորհ. Հայաստանի նոր քաղաքներին աշխատանքի տեղաւորելու համար:

Բացի դրանից, առանձնացւում են անհրաժեշտ միջոցներ ծածկելու համար այն ծախսերը, որոնք կապուած են հայրենիք վերադարձող արտասահմանեան Հայերի ընդունելութեան կազմակերպման հետ:

Արտասահմանեան Հայերի հայրենադարձութիւնը կը կատարուի աստիճանաբար, ոչ մեծ խմբերով, նրանց համար բնակարանային – կենցաղային պայմաններ նախապատրաստելուն եւ աշխատանքով ապահովելուն համընթաց:

Այս կապակցութեամբ մեր պարտիական, սովետական, արհմիութենական եւ կոմերիտական օրգանները պէտք է կազմակերպչական եւ քաղաքական – դաստիարակչական մեծ աշխատանք կատարեն: Մեր եղբայրներն ու քոյրերը հայրենի հողը ոտք դնելու առաջին իսկ րոպէներից պէտք է զգան մայր Հայրենիքի ջերմ հոգատարութիւնը:

Տարակոյս չկայ, որ Խորհ. Հայաստանի կոմունիստական պարտիան ու կառավարութիւնը պատուով կը կատարեն արտասահմանեան Հայերի հայրենադարձութեան կազմակերպման կարեւոր ու պատասխանատու խնդիրը, կ'օգնեն նրանց աւելի արագ հաղորդակից դառնալու մեր սոցիալիստական իրականութեանը, եւ ամբողջ ժողովրդի հետ ակտիւ պայքարի ներգրաւուելու իրենց պայծառ ապագայի՝ կոմունիստական հասարակարգի կառուցման համար:

Արտասահմանեան Հայերին իրենց հայրենիքը՝ Խորհ. Հայաստան վերադարձնելու գործը կարճատեւ կամպանիա չէ: Յառաջիկայ 20 տարում մեր երկրի ժողովրդական տնտեսութեան զարգացման փայլուն հեռանկարը, որի ուրուագծերն արդէն մշակուած են, թոյլ կը տայ յաջողութեամբ իրականացնել Հայերի յետագայ հայրենադարձութիւնը:

Ներկայումս կապեր են հաստատուած աշխարհի բազմաթիւ երկրների հայ յառաջադիմական կազմակերպութիւնների հետ: *Հայ յառաջադիմական կուլտուրական, երիտասարդական, մարզական կազմակերպութիւնները եւ մամուլի օրգանները արտասահմանում աշխատաւոր Հայերի մէջ մեծ աշխատանք են կատարում՝ նրանց Խորհ. Հայաստանի նուաճումներին ծանօթացնելու ուղղութեամբ, նրանց ճշմարտացիօրէն պատմում են մեր իրականութեան մասին:*

Մեր խնդիրն է ընդլայնել եւ բարելաւել մեր կապերը արտասահմանեան Հայերի ու նրանց յառաջադիմական կազմակերպութիւնների հետ, աւելի յաճախ կազմակերպել խորհրդահայ գիտութեան եւ արուեստի գործիչների, գեղարուեստական ու մարզական խմբակցութիւնների կոլեկտիվների ուղեւորութիւններ արտասահմանեան հայկական գաղութները: Դրա հետ միասին հարկաւոր է աւելի յաճախ Խորհ. Հայաստան հրաւիրել արտասահմանեան յառաջադէմ Հայերին ու աւելի լայնօրէն ընդունել տուրիստական խմբեր: Այս ամէնը պէտք է նպաստի կապերի ընդլայնմանը, որպէսզի մեր հայրենակիցներն աւելի սորվ եւ աւելի լաւ ճանաչեն Խորհ. Հայաստանի կեանքը»:

ԽՄԲ.— Զեկուցման այս մասը պոչ մըն ալ ունի, խորհրդային տուրք, որու մասին՝ առանձին:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔԵՆԸՏԻ-ԿՐՈՄԻՔՕ ԳԼՈՒԽ ԳԼԽԻ

—o—

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

—o—

Շատ բան կը սպասուէր Սպիտակ Տան այս տեսակցութենէն, Քենըտիի եւ Կրոմիքօյի միջեւ: Երկու քաղաքագէտները երկու ժամ խօսեցան Պերլինի եւ այլ նիւթերու շուրջ:

Կրոմիքօն ընդունելէ առաջ, Քենըտի երկտող մը ստացած էր Ատընաուըրէն, ուր ծերունազարդ վարչապետը կը զգուշացնէր երիտասարդ նախագահը եւ խոհեմութիւն կը թելադրէր, աւելցնելով թէ մտահոգ չէ, քանի որ գիտէ թէ Քենըտի կը բաժնէ իր բոլոր մտահոգութիւնները:

Երկու ժամ խօսակցութենէ ետք, կը թուի թէ մասնաւոր նորութիւն մը չկայ, Կրոմիքօ չէ սպառնացած Գերմանիոյ հետ դաշնագրի ստորագրութեան առթիւ եւ յայտնած թէ այդ դաշնագիրը տարուս վերջ միայն կրնայ կնքուիլ: Նախքան այս տեսակցութիւնը, արդէն, Կրոմիքօ երբ Ուաշինկթըն կը հասնէր, կը յայտարարէր.— «Խորհ. Միութիւնը կը փափաքի որ խաղաղ լուծում գտնուի Արեւելքը եւ Արեւմուտքը բաժնող ամէնէն փափուկ հարցին մէջ»: Քիչ ետք պատասխանելով Պերլինի մասին եղած հարցումի մը, ըսած է «մէկ բան պէտք է որ ըսուի, վտանգը պէտք է հեռացուի»:

Ամէն պարագայի մէջ, երկուքը չէին կրնար առանձին կարգադրութիւն մը ընել Պերլինի շուրջ: Տեսակցութենէն ետք, Կրոմիքօ կրկին չտեսնուեցաւ Ռըսքի հետ բայց կրնար, Մոսկուա մեկնելէ առաջ, նոր խօսակցութիւններ ունենալ իր ամերիկացի պաշտօնակիցին հետ: Զհաստատուած ուրիշ լուրի մը համաձայն, Կոզլով ի մօտոյ Ուաշինկթըն պիտի երթայ պատրաստելու համար Քենըտի – Խրուշչեւ գլուխ գլխի տեսակցութիւն մը: Ամէն պարագայի մէջ կը սպասուի Համայնավար կուսակցութեան համագումարին որ պիտի բացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր 17ին: Անկէ վերջ, միայն կարելի է յստակ գաղափար մը ունենալ խորհրդային քաղաքականութեան մասին:

Հաւանական է նաեւ որ չորս Արեւմտեաններ տեսակցութիւն մը ունենան, իսկ ծերակուտական Հըմֆրէ որ Պոն կը գտնուի շատ ազդուած է Գերմանացիներու անցուցած «վստահութեան տագնապէն» Ամերիկայի հանդէպ եւ կը թելադրէ որ Քենըտի Ատընաուըրի հետ տեսնուի փարատելու համար բոլոր թիւրիմացութիւնները:

× Արեւելեան – Պերլինի տօնակատարութեանց առթիւ, Վալթէր Ուլպրիխթ ճչեց թէ Արեւելք – Արեւմուտք բանակցութիւններ փափաքելի են հաշտութեան դաշնագրի ստորագրութենէն առաջ: Այս խօսքերը կը հաստատեն այն լուրը ըստ որուն Կրոմիքօ ըսած է Ռըսքի որ կարելի է նախ Պերլինի մասին համաձայնիլ, ապա միայն հաշտութեան դաշնագիրը ստորագրել:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶԻ Շերիֆեան դեսպանը՝ Շերքաուի յայտարարեց թէ Մարոքը պատրաստ է ՄԱԿի որոշումը ընդունելու, Մաւրիտանիոյ մասին:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ պատուիրակը՝ Էմելեանոֆ յայտարարեց թէ Խորհրդային Միութիւնը կրնայ քաշուիլ «Հիւլէական Ուժի Միջազգային Գործակալութենէն», Վիէննայի ընդհանուր ժողովին ընթացքին: Խորհրդային ներկայացուցիչը կ'ուզէ որ հոս ալ թրոյքայի դրութիւն մը հաստատուի, գործակալութեան ղեկավարութեան համար:

ՔՈՒԶՊԱՐԻ պատասխանեց Նասրի ճառին յայտարարելով թէ Սուրիա պիտի չընդունի որ Արաբական Լիկան քննիչ յանձնախումբ մը ղրկէ Դամասկոս: Սուրիոյ վարչապետը աւելցուց թէ այն յոյսն ունի որ Եգիպտոսի ժողովուրդն ալ ազատ ընտրութիւններ պիտի ունենայ: Նասրի յանկարծական յետսկոչումը (առաջին ճառին մէջ յայտարարեց թէ երբեք պիտի չհամակերպի Արաբ Մ. Հանրապետութեան բաժանման), մտահոգութիւն ալ կը պատճառէ եւ կարծողներ կան որ նման «համակերպում մը» պարզապէս նոր խաղ մը կրնայ ըլլալ:

ՊՈՆԻ կառավարութիւնը յուշագիր մը յանձնեց ՄԱԿի, որուն մէջ կ'ըսէ թէ Գերմանիա ոչ ռազմապաշտ է ոչ ալ աշխարհակալ, ինչպէս յայտարարեցին համայնավար պլոքի կարգ մը պատուիրակներ Ազգաժողովին առջեւ: Յուշագրին մէջ կը շեշտուի թէ ծիծաղելի է ամբաստանել Գերմանիան իբրեւ պատերազմ թատէր երբ քառասուն տարի է ոչ մէկ գաղթավայր ունի:

ՆՈՒԿՈՍԼԱՒ կարգ մը եպիսկոպոսներ Վատիկան գացին, ինչ որ մասամբ կը հաստատէ տարի մըն է շրջող զրոյցները ըստ որոնց Վատիկանի եւ Նուկոսլաւիոյ Կաթոլիկէ Եկեղեցւոյ յարաբերութիւնները բնականոն ընթացք պիտի առնեն:

ԺՈՐԺ ՊԻՏՕ անդրադառնալով դը Կոլի վերջին ճառին եւ անոր մէջ եղած ակնարկութիւններուն 16րդ յօդուածին վերաբերեալ կը գրէ «Խորհրդարանին Թերթին» մէջ.— «Այդ բառերը իմաստ մը ունին: Կը նշանակեն թէ մինչեւ Հոկտեմբեր, 16րդ յօդուածը թուլութեամբ գործադրուեցաւ, բայց եթէ պէտք ըլլար կրկին սկսիլ, այն ատեն տեսնալիքը պիտի տեսնուի, ոչ մէկ սահմանափակում Պետութեան ղեկավարին իրաւասութեանց: Պէտք չէ ըսել թէ բացարձակապաշտութեան սպառնալիք մըն է, կամ հանրաքուէին ուժով կեսարականութիւն: Ոչ միապետութիւնը, զոր բացարձակ կը կոչեն, արհամարհեց խորհրդարանները, ոչ Պոնափարթները Շաթօպրիանը ձերբակալեցին (Տիկին դը Սթալ շատ – շատ աքսորուեցաւ), բայց բոլոր իշխանութիւնները մէկ ձեռքի մէջ, ինչպէս կ'ըսէ «ազգին առաջնորդը», ոչ ընդունելի է ոչ ալ հանդուրժելի: Եւ նախընթաց ալ չունի:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ Շիքակօ Տէյլի Նիւզ *թերթին համաձայն համայնավար Չինաստանը իր հիւլէական ռումբը ունի:*

ԷԼԻԶԱՊԷԹՎԻԼԻ մէջ արիւնալի միջադէպեր պատահած են. ՄԱԿի ապաստարանին մէջ, ուր քառասուն հազար Պալուպաներ կան: Ասոնք սլոյներով 250 Շուէտացիներուն վրայ յարձակած են: Շուէտացիները կրակ բացած են, մեռեալներ եւ վիրաւորներ կան:

ՍԱՍՏԻԿ ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԸ մեծ աւերներ գործած է Ֆրանսայի հարաւը, գլխաւորաբար Մարսէյլի մէջ:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարը՝ Թօմկարթնըր, հաւանաբար Լոնտոնի դեսպան նշանակուի: Իր պաշտօնին կրնան կոչուիլ՝ Թիֆքար տ'Էսթէն, Կէօյ կամ Պլոք:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԲԱՌԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

—o—

Զ.

Ահա դարձեալ մեր առաին մէջ :

Լեզուաբաններու վարկածներով, ար – կածներով հարուստ կալուածը թողած , ահա դարձեալ հոն՝ ուր լքեցինք բժշկա – կան տարաշներու պիրքը եւ իր հեղինա – կը, Տոքթ. Գրօ :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ. —

« Ֆասցիա (*ռուսական տառերով*).— *Փակեղ*» (էջ 76) :

Ռուսերէն բառը կը ծագի լատիներէնէ, ինչպէս հայերէն բառը՝ յունարէնէ (Գր. Մագիստրոս) : Հակառակ իրենց երեւոյ – թին, լատիներէն եւ յունարէն երկու բա – ռերը երբեք կապ չունին իրարու հետ , թէեւ նոյն իմաստն ունին, — խուրձ, փաթաթ :

Հայերէնը ո՞րքան կը համապատասխա – նէ այդ բառերուն եւ, իրրեւ բժշկական տարաշ, ի՞նչ կը նշանակէ, — ահա հար – ցը որ կը գրաղեցնէ մեզ :

Մեր մատենագրութեան մէջ, այս բա – ռը ծանօթ է նաեւ փակեղն, (հոլովեալ՝ փակեղաս) գրչութեամբ, — ճիշդ չէ , ո – րովհետեւ ն տառը արմատական չէ, (ըստ յունարէնին՝ փակելոս) : Գործած – ուած է ծածկոց նշանակութեամբ՝ այլա – դան ձեւերով, — վրայի ծածկոց՝ փե – լոն, ուսի ծածկոց՝ վահան, գլխի ծած – կոց՝ վեղար : Առաւելապէս՝ վերջին նը – շանակութեամբ,— գլխապատ (վարչա – մակ) :

Օրմանեան, որ չի գրաղիր բառագի – տութեամբ, կը գրէ թէ հայ եկեղեցա – կաններէն, մինչեւ 1845 թուականը, կը գործածէին միայն վեղար, «կրօնաւորին գլխէն անմեկնին», եւ փակեղը չունէր այն ձեւը, որ ծանօթ է այժմ՝ իրրեւ եկեղե – ցականներու գլխանոց : 1845ին, Գալոյ պատրիարքարանը կը ձեւէ հայ կրօնա – ւորներուն յատուկ գլխանոց մը, արդի փակեղը : Արեւելեան Հայաստանի մէջ չընդհանրացաւ փակեղ անուամբ ու ձե – ւով գլխանոց գործածելու այդ սովորու – թիւնը :

Աճառեան կ'ընդօրինակէ Օրմանեանի այս վկայութիւնը, որ կարօտ է սրբա – գրութեան : Օրմանեան կը մոռնայ Տա – թեւացիի վկայութիւնը, որ կը հաստատէ թէ փակեղ կը գործածէին քահանաները՝ Թե. գարուն, ոչ անչուշտ արդի փակե – ղը : Հայունի կը յիշատակէ նաեւ «արե – ւելահայ փակեղ» մը, որ վարչամակ մըն է միայն :

Վեղարին անկախ, նոյնպէս օտար բառ, ուրեմն փակեղ կը կոչուէր այն գմբե – թարդ գլխանոցը, որ «ծածկէր զճակատն մինչեւ յօնսն»— ասիկա տեսակ մը փաթ – թոց էր, երիզներով խրձուած, սպիտակ եւ կարմիր, (Թուրքերը իրենց սահմա – նած էին ամբողջովին ճերմակ դոյնին գործածութիւնը), կամ վարչամակով : Փաթթոցի այս ձեւէն կը մնայ դղումի տեսակի մը անունը, — վակեղաւոր (պոնե թիւրք) :

Հետաքրքրական է դիտնալ թէ յունա – րէն բառը, խուրձ կամ փաթաթ նշանա – կութեամբ, ի՞նչպէս գարձած է գլխանո – ցի հոմանիշ : Պարզ է պատասխանը , — երիզները, յետագային՝ վարչամակ , փաթթելով գլխուն չուրջ իրրեւ ծածկոց եւ վարսակալ, գմբէթի ձեւ կ'առնէին եւ այսպէս կը վերածուէին գլխանոցի(*) :

Բոլոր այս ծանօթութիւնները, սա – կայն, չեն զօրեր բժշկական տարագի յարմարութիւն տալու՝ փակեղ բառին :

Ուրկէ՞ այս նոր իմաստը :

Լսինք թէ յունարէն բառը իմաստով կը համապատասխանէ լատիներէն բառին , որ կը նշանակէ խուրձ,— այս վերջին բառէն՝ ֆրանսերէն ֆեսօ : Անգլերէնի եւ գերմաներէնի մէջ, այս խուրձ բառը նոր նշանակութիւն ստացած է իմաստի ընդ – լայնումով եւ... չփոթութեամբ : Այդ չփոթութիւնը իւրացուցած են նաեւ Ռու – սերը :

Սկիզբները, խուրձի նմանութենէն մեկնելով՝ անգլիական եւ գերմանական բժշկական մատենագրութիւնը խուրձ կո – չած է մկաններու «պոչերը», դրա մեկ կ'անուանենք, թարգմանաբար, ձգան (թանտոն) : Ռուսերը փոխ առած են գեր – մանական կամ անգլ. բառը, ֆասցիա ձեւին տակ, չփոթութիւնն ալ միասին :

Կ'աւելցնեմ որ կրկնակ է այդ չփոթու – թիւնը, — մկաններու «պոչը» ի վերջոյ կը դառնայ մկաններու պատեան (ափո – նեվռոզ) : Նման չփոթութեանց վկայու – թիւններ ունինք նաեւ մեր բժշկական մա – տենագրութեան մէջ,— լուսերակը երակ չէ, այլ ջիլ (ներ վ'օփքիֆ) :

Ահաւասիկ ապացոյցն այդ չփոթու – թեանց. —

Դաղրաչեան կը գրէ.— «Ֆասցիա. — կապ, յօդակապ, երիզ» : Փրոֆ. Արծրու – նի՝ նոյն բառին դէմ. «Երիզ, փաթա – թան, ռուսերէն՝ բինտ» (էջ 57) : Այլ տեղ՝ նոյն բառին դէմ. «կապ, ռուսերէն՝ պավիազկա (ըստ արտասանութեան, իսկ ըստ ուղղագրութեան՝ պովիազկա, էջ 243) :

Եւ յանկարծ, Փրոֆ. Արծրունի կը գրէ. «Ափոնեվռոզ.— Ջլօն, լայն տափակ ջիլ : Այս անունը կրում են նաեւ ամուր փակեղները» (էջ 35),— ապահովաբար ակնարկութիւն՝ ձգաններու : Իր կար – ծին՝ Ս. Մալխասեան եւս փակեղ բառը կը գործածէ ափոնեվռոզ նշանակու – թեամբ, մինչ Փրոֆ. Մ. Աբեղեան եւ Փրոֆ. Լ. Յովհաննիսեան ջլօն (թան – տոն) կը թարգմանեն ափոնեվռոզը :

Նման չփոթութիւն ամէն ժողովուրդի մէջ, ուր սիրտ եւ ստամոքս... հոմանիշ էին դարձած, ժամանակ մը : Արաբները հիմա սիփաֆ կը կոչեն ափոնեվռոզը, մինչ Մենինգիի եւ Քալիմիրսքիի վկա – յութեամբ՝ սիփաֆ կը նշանակէ ընդերա – փառ (փերիքառան) :

Զգարմանանք, ուրեմն, եթէ Հայաս – տանի մէջ թանտոնը կամ ափոնեվռոզը կը կոչեն ... փակեղ :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

1.— «Ռեֆլեկս (*ռուսական տառերով*). — Ռեֆլեկս» (էջ 70) :

2.— «Ռեֆլեկս (*ռուսական տառերով*). — Անդրադարձում , ռեֆլեկս» (էջ 65) :

3.— «Ռեֆլեկտարնի (*ռուսական տա – ռերով*).— Անդրադարձ , ռեֆլեկտոր » (էջ 65) :

4. — «Ռեֆլեկսոլոգիյա (*ռուսական տառերով*).— Ռեֆլեկսաբանութիւն» (էջ 65) :

5.— «Օտրաժենիէ (*ռուսական տառե – րով*).— Անդրադարձում» (էջ 53) :

Հոդեբանութեան կամ հոգեբ-ախօսու – թեան մէջ՝ անդրադարձ չարժում կը կո – չենք արտաքին գրգիռի մը անմիջական պատասխանը : Կ'ընդգծեմ «անմիջական » բառը, մատնանշելու համար որ «պա – տասխանը» կը տրուի առանց պիտակցու – թեան միջամտութեան : Կարելի է ըսել՝ մեքենաբար : Կամ՝ ըստ բնալիտական օ – րէնքներու , ճիշդ նիւթի՛ պես մը կ'իյնայ փայլուն եւ հարթ մակարդակի մը վրայ եւ անմիջապէս կը դառնայ եւս, «յետս դառնալ անգրէն», կ'ըսենք՝ կը ցոլանայ : Երբ կը դպիս քնացող մարդու մը ոտքին, քնացողը կը քաշէ ոտքը՝ ա – ռանց հսկումին գիտակցութիւնն ունենա – լու : Կը նշանակէ թէ գգացողական ջիղե – րը տարին «լուրը» (գրգիռ), ու չարժո – ղական ջիղերը բերին «պատասխանը» (պաշտպանել ոտքը), մինչ անտեղեակ կը մնայ գիտակցութեան կեդրոնը : Այս կարգի անդրադարձները կը մեկնին ջղա – յին գրութեան ստորին կեդրոններէ, — ողնուղեղ ու կոճուղեղ : Ըստ Պավլովի՝ ջղային գրութեան բարձրագոյն կեդրոնն ալ կը գործէ նոյն ձեւով :

Այժմ թողունք վարդապետութիւնը :

Բառագիտական տեսակէտով՝ ռեֆլեքս *բառին ընտրութեան մասին առաջին քըն – նադատութիւնը կատարեց Լալանտ, ա – ռարկելով թէ չփոթութիւն կը ստեղծէ* ռեֆլեքսիոն *բառին հետ, որ բոլորովին հակառակ գաղափար մը կ'արտայայտէ : Արդարեւ ռեֆլեքսին մէջ բնազդութիւն կայ, բայց հոգեբանութիւն չկայ ու կապ չունի մտածման հետ :*

Այսպէս կամ այնպէս, սակայն, բառը մեծ ընդունելութիւն գտած է հիմա, այնքան որ կը վիճին բառին հայրութեան մասին : Ռուսերը կ'ըսեն թէ ռեֆլեքս *բա – ռը գործածած է առաջին անգամ Պրո – չասկա, 1788ին : Արեւմուտքցիները, ընդ – հակառակն, այդ պատիւը կուտան Խոմ – փրոֆ. Լ. Յովհաննիսեան ջլօն (թան – տոն) կը թարգմանեն ափոնեվռոզը :*

Նման չփոթութիւն ամէն ժողովուրդի մէջ, ուր սիրտ եւ ստամոքս... հոմանիշ էին դարձած, ժամանակ մը : Արաբները հիմա սիփաֆ կը կոչեն ափոնեվռոզը, մինչ Մենինգիի եւ Քալիմիրսքիի վկա – յութեամբ՝ սիփաֆ կը նշանակէ ընդերա – փառ (փերիքառան) :

Զգարմանանք, ուրեմն, եթէ Հայաս – տանի մէջ թանտոնը կամ ափոնեվռոզը կը կոչեն ... փակեղ :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

1.— «Ռեֆլեկս (*ռուսական տառերով*). — Ռեֆլեկս» (էջ 70) :

2.— «Ռեֆլեկս (*ռուսական տառերով*). — Անդրադարձում , ռեֆլեկս» (էջ 65) :

3.— «Ռեֆլեկտարնի (*ռուսական տա – ռերով*).— Անդրադարձ , ռեֆլեկտոր » (էջ 65) :

4. — «Ռեֆլեկսոլոգիյա (*ռուսական տառերով*).— Ռեֆլեկսաբանութիւն» (էջ 65) :

5.— «Օտրաժենիէ (*ռուսական տառե – րով*).— Անդրադարձում» (էջ 53) :

Հոգեբանութեան կամ հոգեբ-ախօսու – թեան մէջ՝ անդրադարձ չարժում կը կո – չենք արտաքին գրգիռի մը անմիջական պատասխանը : Կ'ընդգծեմ «անմիջական » բառը, մատնանշելու համար որ «պա – տասխանը» կը տրուի առանց պիտակցու – թեան միջամտութեան : Կարելի է ըսել՝ մեքենաբար : Կամ՝ ըստ բնալիտական օ – րէնքներու , ճիշդ նիւթի՛ պես մը կ'իյնայ փայլուն եւ հարթ մակարդակի մը վրայ եւ անմիջապէս կը դառնայ եւս, «յետս դառնալ անգրէն», կ'ըսենք՝ կը ցոլանայ : Երբ կը դպիս քնացող մարդու մը ոտքին, քնացողը կը քաշէ ոտքը՝ ա – ռանց հսկումին գիտակցութիւնն ունենա – լու : Կը նշանակէ թէ գգացողական ջիղե – րը տարին «լուրը» (գրգիռ), ու չարժո – ղական ջիղերը բերին «պատասխանը» (պաշտպանել ոտքը), մինչ անտեղեակ կը մնայ գիտակցութեան կեդրոնը : Այս կարգի անդրադարձները կը մեկնին ջղա – յին գրութեան ստորին կեդրոններէ, — ողնուղեղ ու կոճուղեղ : Ըստ Պավլովի՝ ջղային գրութեան բարձրագոյն կեդրոնն ալ կը գործէ նոյն ձեւով :

Այժմ թողունք վարդապետութիւնը :

Բառագիտական տեսակէտով՝ ռեֆլեքս *բառին ընտրութեան մասին առաջին քըն – նադատութիւնը կատարեց Լալանտ, ա – ռարկելով թէ չփոթութիւն կը ստեղծէ* ռեֆլեքսիոն *բառին հետ, որ բոլորովին հակառակ գաղափար մը կ'արտայայտէ : Արդարեւ ռեֆլեքսին մէջ բնազդութիւն կայ, բայց հոգեբանութիւն չկայ ու կապ չունի մտածման հետ :*

Այսպէս կամ այնպէս, սակայն, բառը մեծ ընդունելութիւն գտած է հիմա, այնքան որ կը վիճին բառին հայրութեան մասին : Ռուսերը կ'ըսեն թէ ռեֆլեքս *բա – ռը գործածած է առաջին անգամ Պրո – չասկա, 1788ին : Արեւմուտքցիները, ընդ – հակառակն, այդ պատիւը կուտան Խոմ – պուրկցի բժիշկին, Հուայթի, որ գործածած է 1761ին :*

Թողունք այս վէճն ալ, որ երկար է :

Տոքթ. Գրօ պէտք չէ չփոթէր ռեֆլեքս *եւ* ռեֆլեկտոր *բառերը, անդրադարձ թարգմանելով երկուքն ալ, — վերջինը հարկ է ընդունիլ «ցոլացնող» նշանակու – թեամբ, եւ բաժանում մը դնել «անդրա – դարձ» եւ «անդրադարձում» բառերուն միջեւ : Երկրորդը հին տարագ մըն է փի – լիսոփայական ու քերականական , «որոյ – դն երեք տեսակ,— պարզ, բաղ – տահմանն եւ բաղադրութեան », — կը գրէ Աբսէն Դպիր (1749) : Կամ «է ձեւ ճարտասանական՝ բաղձութիւն ա – սացեալ յարղեաց», դարձեալ՝ «է եւս այլ ձեւ ճարտասանական՝ յորժամ նոյն բառ կրկնի ի նմին բանի» : Այժմեան նշա – նակութեամբ՝* ռեֆլեքսիոն :

Գալով «ռեֆլեկսաբանութիւն» բառին՝ չուրը նեակ :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

«Սպերմա (*ռուսական տառերով*) .— *Սերմ, սաղմ*» (էջ 70) :

« Էմբրիոն (*ռուսական տառերով*).— *Սաղմ*» (էջ 82) :

Այստեղ սրբագրութիւնը չէ գժուարը , այլ սխալիլը : Ջնջել առաջին բառն որ – ուած երկրորդ իմաստը, որ սխալ է :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

«Կոլիկա (*ռուսական տառերով*).—*Ծա – կոց, խիտ*» (էջ 35) : Վերջին բառը գրել՝ *խիթ* : *Փրոֆ. Արծրունի կ'ուզէր կոչել՝ խոս – տուկ, ուզղել՝ խոցոտուկ* : Գալով ռուս – երէն կոլիկա *բառին, ծագումով արաբե – րէն՝ մեզի տուած է խուլինջ, կոլինջ ձե – ւերը, — ոմանք յունարէնի մէջ կը փըն – տռուեն ծագումը :*

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

« Օլիկոտրիխիա (*ռուսական տառե – րով*).— *Սակաւամազութիւն* » (էջ 51) :

Ուղիղ է իմաստը ըստ յունարէն այս բարդ բառին կազմութեան : Թերի՝ ըստ արդի տարազաբանութեան .— Մազային դրութեան անկատար աճումին պատճա – ռով, ազդումազային վիճակի մէջ մնա – լը :

Տոքթ. Գրօ կը գրէ .—

« Սակրալիզացիա (*ռուսական տառե – րով*).— *Գաւակացում*» : Անմիջապէս ը – վը՝ « սակրոդիսիյա.— *Գաւակացու –* » (էջ 65) :

Մեծ բան մը չեմ գիտեր գաւակի կազ – մութեան մասին, անատոմաբուժական նիւթ : «Ցետին կողմն ձիոյ կամ իշոյ , եւ այլոց նմանեաց, որ առաջիկայն ասի սաղրի, ի վերայ որոյ մերթ նստի մար – դն՝ յետակոյս առաջնոյ նստողին» : Կամ՝ «Ձիուն եռեւի կողմը, պոչէն մինչեւ մէջ – քը» : Կ'ըսուի՞ նաեւ մարդոց գաւակը ,— կը յիշեմ սակայն արաբական ժողովրդա – կան երգ մը, որ կը գովէ «սիրականին գաւակը» : Նաեւ հայ ժողովրդական սա երգը .

« Սեւ ձին տակըս,
Նախշուն հարսը գաւակս» :

Բայց այստեղ գաւակը ձիու գաւակ է դարձեալ : Մարդոց մօտ՝ նախատական ձեւով գաւակ կը կոչուի այն մասը որ ե – բատան կը կոչուի սովորաբար : Գաւակ կը կոչուի նաեւ լեռներու սարը՝ որ կ'ներ – կարի հորիզոնական՝ փոխանակ բարձ – րանալու սրաձեւ :

Արդ, երբ մէջքի ողնոսկրերուն հինգե – րորդը անբնականօրէն կ'ընդլայնի իր թեւերուն կողմէ ու կը կցուի սրբանի ոս – նոսկրերուն՝ մէկ գանգուած կազմելու ձեւով, — այս է սաքրալիզասիոնը, — *պատճառ կը դառնայ պոչի այնպիսի գա – ւերու, որոնք կը կոչուին* սաքրոտինի : *Ախտաբանական այս վիճակը, որ է յայտ – կուզայ չորաքննութեամբ, յաճախ չփոթ – ուած է փոթի հիւանդութեան, ճոպաչի եւ կոնքի այլ ոսկրացաւերու հետ :*

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

—o—

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

—o—

«ԻՇԽԱՆԱՑ ԻՇԽԱՆԻ » ՅԱՓՇՏԱԿՈՒՄԸ

Լոյսը Նոր էր բացուել, երբ նաւակով «Փիւնէի» ափից Սեւանայ լիճը մտանք ու կախեցինք մեր կաթիները : Շարժում ենք հա չարժում՝ ձուկ չկայ :

... Կէսօրն անցաւ, մի քանի ձուկ ենք միայն բռնել՝ երկու բոլակ, միջակ չափի երեք իշխան :

— Քաշիր, թափով քաշիր, — երբեմն խրախուսում ենք իրար եւ եմ ընկեր Ռենիկը ու զոռ ենք տալիս մեր յոգնած բազուկներին : Իսկ ձուկը չկայ ու չկայ : Քամին մեր թեթեւ նաւակը քշում է դէպ ի ափ եւ մենք ստիպուած ենք լինում նո – րից ու նորից թիավարել քամու եւ ալիք – ների դէմ, մինչեւ որ հասնինք այն խո – րութեան, ուր ձուկն է «արածում» :

Ջանձրոյթից սկսեցի հաչուել եւ ահ – ռելի բան ստացուեց՝ իւրաքանչիւր ձու – կը որսալու համար ես թեւս թափով չար – ժել եմ հազար երեք հարիւր վեհաուն անգամ ...

Այլեւս սիրտս չի դիմանում , բայց խակի կը հրաժարուե՞մ որ : Որսը բախտի բան չէ՞, մէկ է լ տեսար ...

Վերջապէս մենք վարձատրեցինք մեր ամբողջ օրուայ տանջանքների համար . եկաւ «եաբանին»՝ իշխանների մէջ ամէ – նից խոշորը, թափահարելով ու գազազե – լով եկաւ ... Նետեցի նաւակի մէջ եւ կարծես մի հրաշքով ցնդեցին տանջանք – ները, եւ անցաւ թեւերիս ծանրոցը :

— Ահա եւ քեզ իշխանների իշխանը , պաճուճով յայտարարեցի ես, ցոյց տալով նաւակի յատակին տպրտացող ձուկը : Բայց ընկերս չարձագանգեց իմ ուրախու – թեանը այն պատճառով, որ միայն որ – սորդները դիտեն ...

Ցաջորդ երկու ժամերը գարձեալ ան – պտուղ դուրս եկան : Այլեւս մեր մէջ ուժ չէր մնացել· քաղցած ու յոգնած ափ է – լանք, մի փոքր հանգստացանք, անուե – ցինք եւ որոշեցինք չարունակել մեր ձկ – նորսութիւնը : Բայց ո՞ւր թաքցնենք մեր բռնած ձուկերը :

— Աւազի մէջ, առաջարկեց ընկերս :

Թիակով փոս փորեցինք,, մեր որսը թաղեցինք նրա մէջ՝ ընդամէնը վեց ձուկ, մէկը, որի անունը իշխանաց իշ – խան էի կնքել, միւսները միջակ ու մա – նրը :

Արեւը թեքուել է դէպի լեռները, Դեկ – տեմբերի կարճ օրը մօտենում է իր վախ – ճանին, առուամանիքը սաստկանում է , բայց վճռել ենք, ինչ էլ որ լինի, դիմա – նալ մինչեւ ալլամուղը· էհ, որսորդի բախտ է, մէկ էլ տեսար կորած – մոլո – րած մի ուրիշ «եաբանի» թիւրիմացաբար կարթդ բերանը առաւ ...

Այդ յոյսով, սառչող ձեռքներիս փչե – լով թիավարեցինք դէպի լճի խորքն այն – քան, որ ափին կանգնած մեր ինքնաչար – ժը փոքրացաւ :

Հա փչում ենք ձեռքներնիս, հա թա – փով չարժում – խաղացնում ենք մեր փայլախայծերը՝ անօգուտ, ոչ մի ձուկ չի մօտենում :

— Ռենիկ, դիմեցի ընկերոջս, արի ափ գնանք, վախենում եմ մեր էն բռնածից էլ զրկուենք :

— Ինչի՞ պիտի զրկուենք որ ... անյա – ջողութիւնից նեղացաւ նա : Իրր թէ բա – նածներս մի բան է, նրանի՞ց էլ զրկը – ւենք :

— Ո՞վ գիտէ... ամէն բան նախատեսել չես կարող :

Ո՞ւմ եմ փորձում համոզել, նրա տա – րիքին ես իսկի ծովից զո՞ւրս կը գայլ որ, թէկուզ սառնամանիքից նաւակին էլ կպչէի ...

Լուռ ու անտրամադիր չարժում ենք մեր կաթիները՝ ժամում հազար երկու հարիւր անգամ ...

Արեւը պռունկը գրեց Աժդահակի ճեր – մակ ուսին, օդը միանգամից ցրտեց եւ սառնամանիքն ծանրացաւ լճի վրայ ...

— Ռենիկ, գնանք ...

Լուռ է :

Ափին մի կենդանի նկատեցի : Սպասիր մի խուճապ յառաջ բերեմ, գուցէ դա ազդի :

— Տես, Ռենիկ, ապուհասը աւազները հոտոտելով գնում է դէպի մեր պահես – տը... հիմի կը գանի ձկները ....

— Ինչ ապուհաս, չորանի՛ չուն է, ինչ է, գժգոհեց ընկերս՝ իր գործիքն աւելի եռանդուն աշխատացնելով :

Հանաքը չիտակ չգառնա՞յ· կենդանին աւազի վրայ մեր թողած ոտնահետքերը հոտոտելով իսկապէս որ գնում է դէպի մեր պահած ձկները :

ՎԱԽՏԱՆԳ ԱՆԱՆԵԱՆ

(2 Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔԻ ԿՈՂՄԻՑ

Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կազմակերպության Հասարակ Մարմնի հանրահավաքը տեղի ունեցավ Գրողների Միության Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ալազանի բացման խոսքով։

Ընկ. Ալազանը հանրահավաքի առաջ դրեց հետևյալ օրակարգը.

1. Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կազմակերպության Հասարակ Մարմնի ընտրությունները։
2. Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կազմակերպության Հասարակ Մարմնի ներկայացուցիչների ընտրությունները Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կենտրոնական Կոմիտեի համար։
3. Զեկուցում Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կազմակերպության Հասարակ Մարմնի ներկայացուցիչների ընտրությունների մասին։

Ընկ. Ալազանը հանրահավաքի առաջ դրեց հետևյալ օրակարգը.

1. Հայկական Սովետական Գրողների Միության Կազմակերպության Հասարակ Մարմնի ընտրությունները։
2.

Այրի Տիկին Խրտըչեան, Տէր եւ Տիկին Արթիւր Խրտըչեան, Տէր եւ Տիկին Աշոտ Սէրճանեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Լօրան տը Տուքասի եւ աղջիկը, Պ. Կրեկուար Նարլեան, Այրի Տիկին Թամուրեան, Պ. Վիտուար Թամուրեան, Այրի Տիկին Ռէխեան, Այրի Տիկին Եաւրուեան, Տէր եւ Տիկին Ձիլքան, Այրի Տիկին Փըրիքեան, ինչպէս նաեւ Խրտըչեան, Սէրճանեան, Վարդանեան, Գարայեան եւ Տուքասի ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, մեծ մօր մայրիկին եւ ազգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՆԱՐԼԵԱՆԻ

(Ծնեալ Թամուրեան)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 3-ին, 82 տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս Երկուշաբթի ժամը 14ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի, ժամը 15.30ին, Ժուէնվիլլի գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար իր ընտանեկան դամբարանը:

Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել:

ՆՈՒԷՐ

Պ. Գրիգոր Գավէճեան եւ զաւակները իրենց կնոջ եւ մօր՝

ԶԱՊԷԼ ԳԱՎԷՃԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին առթիւ 50 Ն. Ֆ. կը նուիրեն Հանգստեան տուներուն: (Ստանալ «Յառաջ»էն):

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ մէջ Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Հոկտեմբեր 28ին, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, «Ալհամպրա»ի սրահներուն մէջ, աննախընթաց պատրաստութեամբ:

Մարսիլիահայ կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի չխաչաձեւել:

×

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Ռիւ տիւ Նուառի սրահը:

ԱԶԳ. ՏՈՒՈՂՆԵՐՈՒ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Յառաջի վարչութիւնը ջերմապէս կը խնդրէ իր յաճախորդներէն որ հեռաձայնով ազդ չտան:

Թիւրիմացութեանց եւ ժամավաճառութեանց առաջքն առնելու համար, վարչութիւնը միայն ԳՐԱՒՈՐ ազդեր կ'ընդունի:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Չէք - Փոսթալի թիւն է.—

C. C. P. PARIS 5460-11

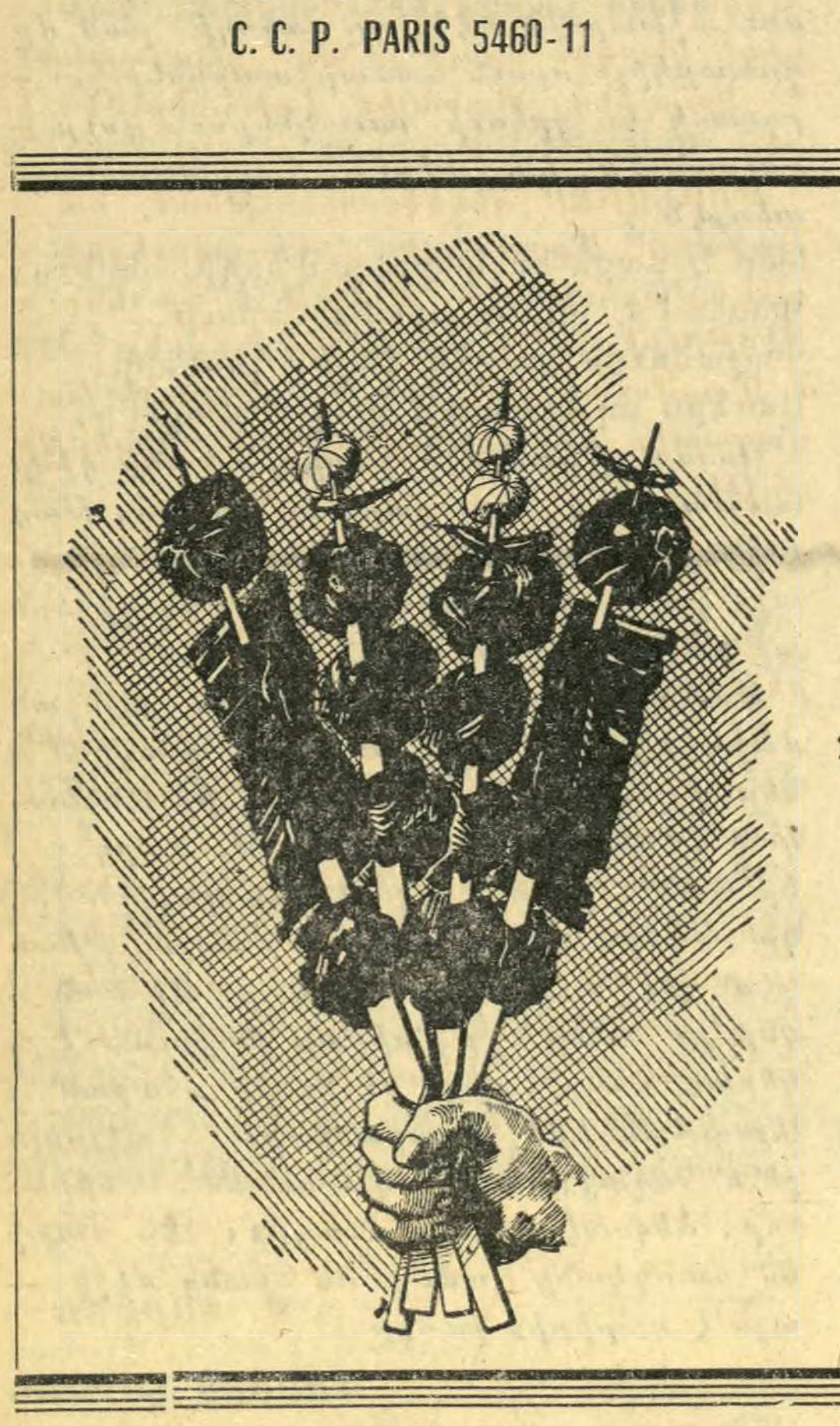

Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Օրեր եւ Ժամեր

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ, Նոյեմբեր չորսին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, մեծ պատրաստութեամբ եւ գեղարուեստական շատ խնամեալ բաժինով մը, տեղի պիտի ունենան բանախօսութիւն, նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ խմբական պարեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին կողմէ:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՋՐՈՅՑ

Սէն - Ժօն Փերսի (Նոպելեան մրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով:

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de t-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ.,
Լաթակազմ 7.50 Ն. Ֆ.:

FOURRURES

Roger YOPIAN

PRIX INTERESSANTS
NEUF et REPARATION

84, Boulevard de Stalingrad, 84
— CHOISY-LE-ROI (Seine) —

Autobus : de la Porte de Choisy, descendre 3 Communes ou Rue du Docteur-Roux.

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՃԱՇԱՐԱՆ

ԵԱՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Եւրոպական, հայկական եւ կովկասեան ընտիր ճաշեր:

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, շաշլիք, քարսքի:

ՀԱՃԵԼԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

Bar Américain

AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES

4, RUE ROBERT-ETIENNE
(Rue Marbeuf) PARIS - 8e
Téléphone : BAL. 31-21
Métro : F. D. Roosevelt

ՇԱՀԱՆ
ՇԱՀՆՈՒՐ

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՌԱՋԻՆ

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

—o—

ՊԱՆԵՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Երեքշաբթի, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ.—

ՔԵՌԻ (Էքս) խումբը, 15 Հոկտ., կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին:
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 21ին:

×

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ:

×

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ: Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ	1/4	սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ	1/8	սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	»	»	»
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	»	»	»
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	»	»	»
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	»	»	»
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	»	»	»
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	»	»	»
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	»	»	»

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել վարչութեան:

MORY et Cie

ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ:

Գնեցէք զանոնք ձեր ուզած տեղը եւ առաքումը մեզի վստահեցէք: Նուազագոյն ծախքերով կը ղրկենք Խորհրդ. Միութիւն:

Դիմեցէք մեր նոր գիները գիտնալու համար.—

10, Rue St. Vincent de Paul, Paris 10e

(PRÈS DE LA GARE DU NORD)

Téléphone : TRU. 27-70

ԵՒՐՈՊԱՅԻ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ

ՀԷԼՎԱ
ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ - ՀԷԼՎԱ

ԹԱՀԻՆ
ՇԱՐՈՑ
(ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ

LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSÉE

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...

CHOC-ALVA · CHOCO-LOC

Ste le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9°

Fondé en 1925 — Téléph. : PRO. 86 - 60

R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

MARDI 10 OCTOBRE 1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9225 — 37EME ANNEE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5026

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

—o—

Մայր հայրենիքէն հեռու, լքուած իր հարազատ պետութենէն, բաժնուած երկաթէ վարագոյրով, բայց եւ այնպէս հայ ժողովուրդը գիտէ պահել իր գաղափարի ապատութիւնը եւ արժանի յարգանքը տալ այն մեծ կազմակերպութեան որ կը կոչուի Հ. Յ. Դաշնակցութիւն եւ որ իր հերոսական պայքարներով վիտցաւ հիմը դնել ու աշխարհի քարտէսին վրայ արձանագրել անկախ Հայաստան մը, նոյն Հայաստանն է որ գոյութիւն ունի մինչեւ այսօր տարբեր վարչակարգի տակ :

Այդ է պատճառը, որ ինչպէս միշտ, այս տարի եւս Հայոց ժողովուրդը եկած էր, աւելի քան հաւատաւոր լեցնել, Զ. Թագաւորի քաղաքապետարանի մեծ սրահը Հոկտեմբեր 7ի գիշերը :

Հանդէսը բացուեցաւ «Մշակ բանուոր» ով : Բեմի ճակատը կը զարդարէր Դաշնակցութեան զինանշանի մեծադիր պաստառը շրջանակուած Ֆրանսական ու հայկական եռագոյններով :

Օրուան նախագահ ընկեր Հրանտ-Սամուէլ բեմ բարձրանալով ծափերու մէջ սկսաւ իր բացման խօսքը հետեւեալ բովանդակութեամբ .—

«Եօթանասունեւմէկ երկարաձիգ տարիներու բեղմնաւոր վաստակով բեռնաւոր, Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը կուգայ հանդիսաւորապէս ըսելու այսօր հայ ժողովուրդին, որ իր հարազատ զաւակը պատնէշի վրայ է միշտ, իբրեւ արթուն պահակ հայկական դատին» :

«Դաշնակցութիւնը անցեալին մէջ ամէնէն դժնդակ պայմաններու տակ իր տարած արի արանց գործերով արժանացած է հայ ազգի երախտագիտութեան եւ անկեղծ համակրանքին» :

«Երեք շրջանի կարելի է բաժնել իր պատմութիւնը : Առաջինը կը սկսի 1891-ին եւ կը վերջանայ 1918 Մայիս 28ին : Այս շրջանը հերոսական դրուագներու անվերջ շարան մըն է : Հազարաւորներ զինուորագրուած են անոր սուրբ դրօշին տակ՝ իրենց արիւնն են տուած յանուն ազատութեան :»

«Ցարգանք անոնց պանծալի յիշատակին : (Ցոտնկայս մէկ վայրկեան լռութիւն) :

«Երկրորդ շրջանը կը կազմեն Հայաստանի հանրապետութեան փառապանծ տարիները : Հայ ժողովուրդը, Դաշնակցութեան ղեկավարութեան տակ, ապրեցաւ ազատութեան խանդավառ օրեր, իր սեփական հայրենիքին մէջ : »

«Երրորդ շրջանը սկսաւ անկախութեան կործանումէն վերջ եւ ցարդ կը շարունակուի : Աւելի քան չորս տասնեակ տարիներէ ի վեր Դաշնակցութիւնը իր հաւաքական մեքենան շարժման մէջ դրած է հայապահպան գործին, բացի իր կուզքին աշխատող կանացի-բարեսիրական, կրթական – մշակութային, մարմնամարզական ու մարզական կազմակերպութիւնները, որոնք իրենց շուրջ համախմբած են Հայութեան լաւագոյն տարրերը եւս նուիրուած են նոյն նպատակին : Իր թերթերն ու հրատարակութիւնները վառ կը պահեն հայրենասիրական զգացումները նոր սերունդին մէջ :»

«Ազատ եւ անկախ Հայրենիքի գաղափարականը դարձած է իր հաւատամքը, որուն հաւատարիմ կը մնայ իր ծնունդէն ի վեր :

«Դաշնակցութիւնը իբրեւ վերջնական չընդունիր ներկայ գոյավիճակը : Կը պայքարի նահանջականներուն եւ պարտուողականներուն դէմ : Ներկայ Հայաստանը որ իր ձեռակերտն է, կը նկատէ կորիզ մը, որուն վրայ պէտք է աւելնան մեր պապերու պատմական հողամասերը, Արարատէն անդին : Կը պայքարինք մեր ժողովուրդին պարտադրուած խորթ վարչաձեւին դէմ, ու կը պահանջենք ազատ ու անկախ Հայրենիք : Երբ բոլորը դասալիք եղած, գլուխ կը ծռեն բռնաւորներու առջեւ, Դաշնակցութիւնը անխախտ կը մնայ իր գաղափարականին վրայ : Տէր ու պաշտպան կը կանգնի հայկական արդար դատին, մինչեւ իրականանայ անկախ եւ միացեալ Հայաստանը :

«Ձեն մեռնիր այն ազգերը, որոնք հաւատք ունին ապագային վրայ, կը դիմակալեն ձախորդութեանց եւ չեն կորսնցներ իրենց յոյսը : Հայը դարերով կուրծք տուած է ամէն գոյնի բռնակալութեանց եւ յաղթած, պահելով իր գոյութիւնը, իր լեզուն, կրօնքը, գրականութիւնը եւ մշակոյթը : Մենք կը պահանջենք Հայաստանի ներքին թէ արտաքին սահմաններու ընդարձակումը, Այսինքն Միացեալ Հայաստան : Այսօր Ասիոյ եւ Ափրիկէի գոյնզգոյն ժողովուրդները անկախութեան տիրանալով իրենց ազգային դրօշակը կը տնկեն ՄԱԿի հոյակապ շէնքին առջեւ : Մենք կը պահանջենք անկախ Հայաստան, որպէսզի մեր նուիրական եռագոյնն ալ երթանք տնկելու ազատ ազգերու պալատին առջեւ : »

Ապա բեմ կը հրաւիրուի օրուան բանախօս ընկեր Խաչիկ Մկրտիչեան, որու խօսքերը հետեւեալ կերպով կարելի է ամփոփել .—

«Եօթանասուն տարի յետոյ, այսօր այս բեմէն Հ. Յ. Դաշնակցութեան իբր մէկ համեստ զինուորը կը կրկնեմ մեր նախնիքներու խօսքը՝ «Մահ կամ Ազատութիւն» : Այս երեք բառերուն մէջ է պարփակուած ամբողջ իմաստը Հ. Յ. Դաշնակցութեան խէղճին :

«Ան, Հրապարակ իջաւ այս նշանաբանով եւ ինչ մեծ հերոսներ Հրապարակ նետեց որոնք խոր հաւատքով կռուեցան ու զոհուեցան հայ ժողովուրդի պատուին եւ հայրենիքին համար : »

«Այս է մեծութիւնը Դաշնակցական կազմակերպութեան : Մեր բարոյական ուժը երէկ պարտուեցաւ Փիզիքական ուժէն եւ մենք այսօր ստիպուած ենք կրկին պայքարելու այդ նպատակին համար, ի խնդիր ազատութեան : Մեր այս պայքարը սակայն, մեր հակառակորդները տարբեր ձեւով կը ներկայացնեն դժբախտաբար, չարափոխելով : Դաշնակցութեան համար դիւրին է կռուիլ թշնամիին դէմ, սակայն որքան դժուար է իրեն համար պայքարիլ իր իսկ եղբօրը դէմ : Մեր դրացի ժողովուրդները, նոյն իսկ Թուրքերը ունեցան բազմաթիւ կուսակցութիններ, սակայն անոնք ժամանակի ընթացքին փոշիի վերածուեցան, իսկ Դաշնակցութիւնը, ի պատիւ իրեն կ'ապրի մինչեւ այսօր որովհետեւ ան հայ ժողովուրդի հարազատ զաւակն է, անոր անկախութեան եւ ազատութեան ծառայող անձնազոհ միակ կազմակերպութիւնն է : «Քառասուն տարի է քառասուն անգամ թաղեցին Դաշնակցութիւնը, բայց ան այսօր աւելի քան երբեք կանգուն է իր առողջ գաղափարաբանութեամբ, նոյն իսկ հայրենիքի մէջ, ապացոյց՝ որ Սասունցի Դաւիթներու արձաններ կը կանգնուին Երեւանի հրապարակներուն վրայ : »

«Բոլոր տեսակի մեր հակառակորդները, օտար երկիրներ նստած, չեն ուզեր իրենց հանգիստը զոհել ու Հայաստան երթալ, սակայն հայրենասիրութեան դասեր կուտան Դաշնակցութեան նման կազմակերպութեան մը որ իր անհամար ընկերներու արիւնով ներկած է Հայաստանի հողը, կուրծք տալով թշնամիին դէմ : Գիտենք որ մեր գաղափարական պայքարը դժուար է, բայց աննկուն կերպով պիտի պայքարինք մինչեւ հնչէ ազատութեան ու անկախութեան ժամը : »

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կեդր. վարչութեան կողմէ ուղերձ մը կարդաց ընկեր Օ. Ալթունեան :

Գեղարուեստական բաժինը կը կազմէր հանդէսին երկրորդ մասը :

Պ. Ա. Մեսումենցի ղեկավարութեամբ քառեակ մը նուագեց զանազան կտորներ եւ մասնակցեցաւ մեներգներուն :

Օր. Շաքէ Պէնկեան և Սուրէն Անդրէասեան ինչպէս նաեւ Գրիգոր Ցովէփեան յաջողով մեներգեցին զանազան ազգային երգեր : Արա Գրիգորեան արտասանեց յաջողապէս : Զանազան մրցանակներու արժանացած, Օր. Իռէն Ֆարչիեան դաշնակի վրայ վարպետութեամբ նուագեց եւրոպական դժուարին կտորներ եւ արժանացաւ ծափահարութեան : Օր. Թառօն եւ Օսմանճեան իրենց հաճելի մասնակցութիւնը բերին հայկական պարերով :

Խօսնակի պարտականութիւնը կատարեց Ընկեր Ե. Գրիգորեան :

Կէս գիշերէն յետոյ սկսան եւրոպական պարերը Րօպէրթօ Սէթօ նուագախումբի ղեկավարութեամբ :

Մասնաւորաբար ոգեւորիչ էր տեսնել Նոր Սերնդական երիտասարդութիւնը, որ քովընտի սրահին մէջ սեղաններու շուրջ տասնեակներով բոլորուած Հայրենասիրական ու յեղափոխական երգերով օդը կը թնդացնէր ծայրահեղօրէն խանդավառուած : Պարերն ու խրախճանութիւնները տեւեցին մինչեւ կիրակի առաւօտ շատ հաճելի մթնոլորտի մէջ :

Պ. ՊԱՐԹԵՒ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՆ ԻՐ ՀՈԳԵՐՈՎ

—o—

Շաբաթ առտու սպանական ոստիկանութիւնը ընդառաջ երթալով ֆրանսական կառավարութեան դիմումին, ձերբակալեց 17 Ֆրանսացիներ, ծանօթ իբրեւ ատբիվիսթ : Ֆրանսական կառավարութեան ստացած լուրերուն համաձայն, նոր խլրտումներ կը պատրաստուին Ալժերիոյ մէջ եւ այդ պատճառաւ, Ֆրանքոյի ոստիկանութիւնը ուզեց «անգործութեան» մատնել Արկու, Լաշըրուա, Լակայառ, Օրթիզ եւ իրենց ընկերները : Կարգ մը աղբիւրներու համաձայն այս ձերբակալութեանց թիւը կրնայ 200ի հասնիլ :

Կիսամսեայ Իտալական թերթ մը Էուրոփա Լիպերա կարգ մը լուրեր կը հրատարակէ ըստ որոնց Ֆրանսացի ատբիվիսթները կը փորձեն համախմբուիլ Իտալիոյ մէջ, ուր փաշական ուրիշ շարժում մըն ալ գործի անցած է եւ ասոնց հեռանկարներն են.— Ա) Փուչ մը Ալժէի վրայ : Բ) Գերահարեկչական շարժում մը Ֆրանսայի մէջ : Գ) Ֆաշական շարժում Հռոմի մէջ : Ծայրայեղ ձախ հռոմէական թերթ մը արձագանգ կը հանդիսանայ այս տեղեկութեանց, որոնք խնդրոյ առարկայ կ'ընեն նաեւ ժադ Սուսթէլ (ծանօթ է որ այս վերջինը Իտալիա կ'ապրի Ալժէի դէպքերէն ի վեր) :

× Արմատականներու համագումարը տեղի ունեցաւ Լիոյանի մէջ : Կուսակցութեան նախագահ ընտրուեցաւ Մորիս Ֆօռ : Կուսակցութեան փափաքն է որ «Եթէ վարչաձեւը պիտի տեւէ», ձախերու համախմբումը կատարուի, դանդաղօրէն : Դէմ են Մենտէս – Ֆրանսի հրապարակ դրած գաղափարին, 60 օրուան աժամեայ կառավարութեան մը համար :

Ժողովրդական Շարժումը, իր կողմէ չինայեց քննադատութիւնները որ Կոլի վարչաձեւին դէմ : Ընդհանուր գիծերուն մէջ, սակայն խոհեմ կը մնան եւ որոշեցին պահել իրենց երեք նախարարները դահլիճին մէջ : Կ'ուզեն սակայն որ որ Կոլ կազմէ «ազգային համերաշխութեան» դահլիճ մը : Ցետոյ չեն գիտեր թէ որո՞ւն կրնայ շահ ապահովել, որ Կոլի անկումը : Զեն կարծեր (Ֆլիմլէն յայտնեց այս կարծիքը) որ ժողովրդավարութիւնը շահի : Այդ պատճառաւ կուսակցութիւնը կը շարունակէ զօրավիգ մնալ որ Կոլի :

× Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ, միջադէպերը կը շարունակուին : Կիրակի օր, Օռանի մէջ, մահմետական մը սպաննելէ ետք Եւրոպացի մը որ հեծանիւով կ'երթար, վառելանիւթ լեցուց դիակին վրայ եւ կրակի տուաւ : Նոյն օրը 114 անձնաւորութիւններ կոչ մը ստորագրեցին, հանդարտութեան հրաւէր կարդալով գրգռուած ամփոփին :

Նախարար Լուի Ժոքս կը շարունակէ իր խօսակցութիւնները Բոշ – Նուար (Ալժէ) :

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՓԱՐԻԶ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Կաթ. Պատուիրակ՝ Սերովբէ Եպիսկ. Մանուկեան, որ, ինչպէս գրած էինք, Հռոմ մեկնած էր, յանուն Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ, ուղղափառ եկեղեցիներու ժողովին մասնակցելու, Փարիզ վերադարձաւ առջի օր :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ճանչցաւ Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը, իրեն հետեւեցան Պուլկարիա, Չեխոսլովաքիա եւ Ժողովրդավար Գերմանիոյ Հանրապետութիւնը : Միացեալ – Նահանգները հաղորդագրութիւն մը հրատարակեցին, ուր կը յայտնեն թէ կը յուսան որոշում մը տալ «ի մօտոյ» :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ կառավարութիւնը ճշդեց թէ Եգիպտոս երբեք նուէրներ չէ տուած Սուրիոյ (Նասր այսպէս յայտարարած էր առջի օր) : Այդ «նուէրները» պարզապէս փոխատուութիւններ էին, ըստ Տնտեսութեան նախարարը, զորս Եգիպտական Ազգային դրամատունը կ'ընէր 4,5առ հարիւր տոկոսով :

ՊԷՅՐՈՒԹԻ մէջ կարգ մը ռումբեր պայթած են, առջի օր Քուէ Շէյ եւ Պէյրութ Մասսաա թերթերու շէնքերուն մէջ :

ԱՆՏԻՈՔԻ Յոյն Ուղղափառ Պատրիարքը՝ Թէոտոսիոս Զ., ընկերակցութեամբ Դամասկոսի բոլոր քրիստոնեայ համայնքներու պետերուն, այցելութիւն մը տուած է Սուրիոյ նոր կառավարութեան ղեկավարին եւ յայտնած Քուզպարիի թէ քրիստոնեայ զանազան համայնքերնը անվերապահօրէն զօրավիգ կը կանգնին իրեն :

ԻՐԼԱՆՏԱ նոր խորհրդարան մը ունի : Կառավարութեան կուսակցութիւնը Ֆիանննա Ֆէյլ կորսնցուց իր բացարձակ մեծամասնութիւնը : Բայց 144 աթոռի վրայ կը պահէ 70 աթոռ (նախապէս 78) :

ԱՐՔ ՏԸ ԹՐԻՈՆՖԻ մրցանակը շահեցաւ իտալական ձի մը Մոլվետօ որ 70 միլիոն շահ բերաւ իր տիրոջ :

ՍՈՒՐԻՈՅ յեղափոխական կառավարութիւնը լուծեց բոլոր քաղաքական կուսակցութիւնները :

ՅՈՅՆ ուղղափառ եկեղեցւոյ պատրիարքը՝ Բենետիկթոս Ա. առջի օր «Սուրբ – Գեթսեմանի» կարգի մեծ Խաչը տուաւ Քենըտիի : Միացեալ Նահանգներու նախագահը ութերորդ անձնաւորութիւնն է, Դ. դարէն ի վեր, որ կ'արժանանայ այս շքանշանին : Ս. Գեթսեմանի ուղղափառ կարգը կը տարբերի կաթոլիկէ կարգէն որուն աւագ կարգապետն է՝ Կարդինալ Քանալիի վախճանումէն ի վեր, Կարդինալ Թիսըրան :

ԹՈՒՆՈՒԶԻ տեղեկատուութեան նախարարը՝ Մասմուտի «հեռացուեցաւ» կառավարութենէն : Ծանօթ է որ Նոր – Տեսթուրի «տաք գլուխները» որոնց մէջ է Մասմուտի դէմ էին Պուրկիպայի խաղաղարար քաղաքականութեան, Պիզերթի առթիւ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

—o—

(Ի· եր վերջին տպ)

Ինչպես տեսանք, Հայկական Սովետական Հանրապետության ստեղծումը ոչ միայն ամրապնդեց Հայաստանի միջազգային դիրքերը, այլև հնարավորություն տվեց նրան ակտիվ մասնակցություն ունենալ միջազգային հարաբերությունների կարգավորման գործում։ Հայաստանի ներկայացուցիչները մասնակցեցին Մոսկվայի, Կարսի, Անգորայի, Սևրի, Լոնդոնի, Լոզանի և այլ կոնֆերանսների աշխատանքներին։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Մոսկվայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սև ծովի նեղուցների մասին կոնվենցիան։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Կարսի կոնֆերանսում ստորագրեցին Կարսի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Անգորայի կոնֆերանսում ստորագրեցին Անգորայի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Սևրի կոնֆերանսում ստորագրեցին Սևրի պայմանագիրը։ Հայաստանի ներկայացուցիչները Լոզանի կոնֆերանսում ստորագրեցին Լոզանի պայմանագիրը։

ՖԱՅԼԵՐ

—o—

(Ի· եր վերջին տպ)

ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

—o—

(Ի· եր վերջին տպ)

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

Սովետահայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

Սովետահայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

Սովետահայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետահայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

Սովետական Հայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

Սովետական Հայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

Սովետական Հայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

Սովետական Հայաստանի մասնակցությունը համաշխարհային կյանքում ամենից առաջ արտահայտվում է նրա տնտեսական կապերի զարգացման մեջ։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։ Սովետական Հայաստանի տնտեսական կապերը ընդլայնվում են ամեն տարի։

ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՆԻԵԼԵԱՆ

ՄԱՐԴԸ ՀԱՏՆԵՒ ԱՒԱԶԱԿԸ

(ԱՌԻ ՅԱՐՈՒՆԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՓԱՅԻՆ)

ԳԻՐՔ Ց

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՄԱՉԱՅՆ ԹԵՐԹՈՒԻ»

Լուսինէ ինք ալ չէր սպասեր այդ ցնծագին ընդունելութեան զոր իր ծանօթները կը պատրաստէին իր վերադարձին համար։ Ան ինքզինքը կը գտնէր ուրախ, ինչպէս ամէն անգամ որ ճամբորդութենէ մը կը վերադառնար։ Ամէն ինչ կը ժպտէր իրեն, ամէն ինչ կը թուէր գեղեցիկ, ամէն ինչ կը խոստանար երջանկութիւն։ Ան կը զգար որ ինքն ալ գեղեցիկ էր, որ ինքն ալ երջանիկ էր։ Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, ինչո՞ւ։ Ինչո՞ւ ամէն ինչ կը ժպտէր իրեն։ Ինչո՞ւ ամէն ինչ կը թուէր գեղեցիկ։ Ինչո՞ւ ինքն ալ կը զգար գեղեցիկ եւ երջանիկ։ Ինչո՞ւ։ Ինչո՞ւ։ Ինչո՞ւ։

Ան չէր գիտեր պատասխանը։ Ան չէր ուզեր գիտնալ պատասխանը։ Ան կը վայելէր իր երջանկութիւնը, ինչպէս կը վայելէր գարնան առաջին ծաղիկներուն բուրումը, ինչպէս կը վայելէր ամպերուն մէջ ծիածանին գոյները, ինչպէս կը վայելէր ծովուն վրայ մայրամուտին ոսկեգոյն ճաճանչները։ Ան կը վայելէր իր երջանկութիւնը, ինչպէս կը վայելէր կեանքը։ Ան կը վայելէր կեանքը, ինչպէս կը վայելէր իր երջանկութիւնը։

Ան կը վայելէր իր երջանկութիւնը, ինչպէս կը վայելէր իր գեղեցկութիւնը։ Ան կը վայելէր իր գեղեցկութիւնը, ինչպէս կը վայելէր իր երջանկութիւնը։ Ան կը վայելէր իր երջանկութիւնը, ինչպէս կը վայելէր իր գեղեցկութիւնը։ Ան կը վայելէր իր գեղեցկութիւն

Տէր եւ Տիկին Մերանկիւլեան, Տէր եւ Տիկին Սայլանճեան, Տէր եւ Տիկին Ին–ճէյեան, Տէր եւ Տիկին Մ. Աչճեան ցաւով կը ծանուցանեն իրենց եղբօր եւ ազգականին՝

ԱՇՈՏ ՄԵՐԱՆԿԻՒԼԵԱՆԻ

մահը որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 5ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, Պօժոնի հիւանդանոցը:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր, Երեքշաբթի առաւօտ ժամը 11ին, Փանթէնի գերեզմանատունը:

Մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՀԱՃՆՈՅ ԳՈՅԱՄԱՐՏԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ ՓԱՐԻԶ

Փարիզի Հաճնոյ Հայր. Միութեան նախաձեռնութեամբ Հաճնոյ հերոսամարտի 41րդ տարեդարձի առթիւ, ուր հազար դիւցազներու ննջեցելոց, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ մէջ: Այս Կիրակի առաւօտ: Կը հրաւիրուին հայրենակիցները եւ անոնց յիշատակը յարգողները, յետ պատարագի մատաղ եւ յուշահանդէս Մշակութային Տան մէջ, 17, Րիւ Պլէօ:

×

ՇԱՄԻ ՄԷՋ.— Հաճընի Հայր. Ընդհ. Միութիւնը «Արծուաբոյն»ի հերոսամարտին 41րդ տարեդարձը կը տօնուի այս Կիրակի: Տէսինի հոգեւոր հովիւ Տէր Վարդ. քհնյ. Աւագեան հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ, ուր հազար նահատակներու յիշատակին եւ պիտի քարոզէ: Աւանդական հոգեճաշ նահատակներու հոգւոյն:

Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր հայրենակիցները եւ նահատակներուն յիշատակը յարգողները:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Խաչի Վիէնի վարչութիւնը եւ բոլոր ընկերուհիները իրենց խորին եւ զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ընկերուհի Արտեմիս Ագպըյըգեանի, իր զաւակներուն եւ ընտանեկան պարագաներուն, իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազգականին՝ Պ. Օննիկ Ագպըյըրգեանի անակնկալ եւ կսկծալի մահուան առթիւ:

Այս տխուր առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ դրամական նուէրները.— Այրի Տիկին Արտեմիս Ագպըյըգեանէ եւ զաւակներէն յիսուն Ն. Ֆ.: Տէր եւ Տիկին Ճ. Պահատուրեանէ 25, Տէր եւ Տիկին Վ. Թորամանեանէ 10, Տէր եւ Տիկին Մինասեանէ տասը, Տէր եւ Տիկ. Արսէն Տէր Զաքարեանէ եւ զաւակներէն տասը, Յ. Նազար Նազարեանէ տասը

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Պօմոնի Ս. Սահակ – Մեսրոպ սրահին մէջ, Նոյեմբեր չորսին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, մեծ պատրաստութեամբ եւ գեղարուեստական շատ խնամեալ բաժինով մը, տեղի պիտի ունենան բանախօսութիւն, նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ խմբական պարեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին կողմէ:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

×

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին:
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վիէնի Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Արտեմիս Ագպըյըգեանի, զաւակներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազգականին՝ Պ. ՕՆՆԻԿ ԱԳՊԸՅԸԳԵԱՆԻ (պատուոյ նախագահ Հ. Մ. Ը. Մ.ի) անակնկալ եւ ղառնակսկիծ մահուան առթիւ:

×

Այս տխուր առթիւ եւ փոխան ծաղկեպսակի, Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.— Այրի Տիկին Արտեմիս Ագպըյըգեանէ եւ զաւակներէն յիսուն Ն. Ֆ., Տէր եւ Տիկին Ճ. Պահատուրեանէ 25, Տէր եւ Տիկին Վ. Թորամանեանէ եւ զաւակներէն 10, Տէր եւ Տիկին Մինասեանէ եւ զաւակներէն տասը Ն. Ֆ.:

ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կամ. եւ Ռազմիկներու Բարեկ. Միութիւնը կը պատրաստուի՝ մեծ շուքով տօնելու Արարայի ճակատամարտին եւ Կիլիկիոյ գրաւման 43րդ տարեդարձը՝ պատ. նախագահութեամբ՝ քաղաքապետ Պ. Կասթոն Տէֆէռի:

Այս Կիրակի առաւօտ, հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Փրատոյի եկեղեցւոյն մէջ՝ Արարայի եւ բոլոր ճակատներու ազատագրութեան զոհերուն համար:

Յաւարտ պատարագի, եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի պիտի ունենայ մասնաւոր հանդիսութիւն մը որուն ներկայ պիտի ըլլան՝ քաղաքային եւ զին. ներկայացուցիչներ: Պիտի խօսի Պ. Շ. Տ. ԹԷՔԷԵԱՆ:

Կէսօրէ վերջ, ժամը 1ին, կոչունք՝ Շաթօ տէ Ֆլէօրի մէջ: Կոչունքին հրաւիրուած են բոլոր տարեց ընկերները:

Փառատօնին մասնաւոր կերպով կը հրաւիրուին Փարիզի, Լիոնի եւ այլ շրջաններու քոյր ընկերակցութիւնները:

Միութիւնը վստահ է թէ Մարսիլիոյ հայ հասարակութիւնը, ինչպէս միշտ, պիտի բերէ՝ յարգանքի իր տուրքը՝ զոհերու նուիրական յիշատակին:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Բ. Ը. Մ. Լիոնի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Շաբաթ երեկոյ 16 Դեկտեմբեր:

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՁՐՈՅՑ

Սէն – Ժոն Փերսի (Նոպելեան մըրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով:

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de t-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7.50 Ն. Ֆ.:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ իր հիմնած հայերէն լեզուի եւ հայրենագիտութեան դասընթացքը վերսկսած է Բարեգործականի սրահին մէջ, 19ա, Րիւ Վանթիւր, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը, ժամը 18–21, ուսուցչութեամբ Տիկին Ս. Թորոսեանի: Ծնողներ կը հրաւիրուին օգտուիլ առիթէն, իրենց զաւակները ղրկել չձգելու համար մայրենի լեզուի ուսումէն: Արձանագրութիւն նոյն պահերուն:

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Այրի Տիկին Արաքսի Յ. Մալաքեանէ եւ Տէր եւ Տիկին Աշոտ Մալաքեանէ շնորհակալութեամբ ստացած է երկու հարիւր Ն. Ֆ., իրենց ամուսնին եւ հօր ողբացեալ Յակոբ Մալաքեանի մահուան 6րդ տարելիցի հոգեհանգստին առիթով: Տէր եւ Տիկին Պօղոսեան – Ֆրանքեանէ՝ իրենց սիրելի հիւանդին ապաքինման առիթով քսան եւ քսան բուրակինի: (Նուիրած են նաեւ քսան եկեղեցիի դպրախումբին, քսան Հայ Կապ. Խաչին եւ քսան Մարսէյլի Աղքատախնամին): Ողբացեալ Իսահակ Տէլիպօյաճեանի մահուան քառասունքի հոգեհանգստեան առիթով՝ Պ. Ն. Դրդոչեանէ 30, Տիկին Մ. Անտոնեանէ հինգ (նաեւ տասը Սէն Ժերոմի դպրոցին): Այրի Տիկին Տէլիպօյաճեանէ քսան (նաեւ քսան դպրախումբին եւ քսան Աղքատախնամին): Աւանդ գումարները ստանալ եկեղեցիի քարտուղարութենէն:

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՊԱՆԵՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Երեքշաբթի, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ ժամը 21ին: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչը: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ.—

ՔԵՌԻ (էքս) խումբը, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ՀՐԱՒԷՐ

Հայ Գրողներու Ընկերութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ, այս Շաբաթ օր, 32 Րիւ տը Թրէվիզ, Ազգ. Տան մեծ սրահին մէջ, ժամը 17էն 19:

Օրակարգ՝ Վարչութեան ընտրութիւն:

ԾԱԽՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

38, Rue d'Aboukir, Paris (2e)
Tél. : GUT, 57-29

Հիւսուածեղէնի, հագուստի, ժիփի եւ քորսաժի գեղեցիկ աշխատանոց մը ծախու է:

Դիմել ամէն օր ժամը 15 – 18

BAKERD

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ
ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ
GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը
Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻՒԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի:

2.— Պ. ՓԱՊԼԻԹՈՅԻ սպանական պարի կազմը

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը: ՓՐՕվանս 77–73

ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս...

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e
Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes
Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne
Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.–COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տարի 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
11
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

MERCREDI
11 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9226 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5027

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱԶԱՏՈՒԹԻ՜ՒՆ ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ԱՌԱՋ

Առաջին օրերու անստուգութենէն վերջ, յեղափոխութիւնը կը պայծառանայ հետզհետէ Սուրիոյ մէջ, ուր բնականոն վիճակ հաստատուած է արդէն :

Դամասկոսի Սեպտեմբեր 28ի անարիւն յեղափոխութիւնը քանի մը ժամուան մէջ վերջ տուաւ վարչաձեւի մը, որուն են-թարկուած էր Սուրիա 1958 Փետրուար 1էն ի վեր :

Սուրիոյ յեղափոխութիւնը կը տարբերի Թուրքիոյ 1960 Մայիս 27ի «պետական հարուած»էն :

Մինչ Անգարայի մէջ անկեալ դեմոկրատ կուսակցութեան փոխարէն իշխանութեան գլուխ եկաւ զինուորական խմբակ մը՝ Ազգ. Միաբանութեան Կոմիտէ անունով եւ գործադիր ու օրէնսդիր, նոյնիսկ դատական բացարիկ իրաւասութիւններով, Դամասկոսի մէջ անմիջապէս կազմուեցաւ ոչ-զինուորական քաղաքացիներէ բաղկացած կառավարութիւն մը, որուն շուրջ բոլորուեցան քաղաքական բոլոր կուսակցութիւնները, — մինչեւ իսկ համայնավարները, որոնք կը հալածուէին նախորդ վարչաձեւին տակ :

Տարակոյս չկայ, որ Սուրիոյ բաժանումը Եգիպտոսէն մեծ հարուած մը տուաւ Արաբական Միացեալ Դաշնակցութիւն մը կամ Համադաշնակցութիւն մը կազմելու ծրագրին : Փորձը ցոյց տուաւ, որ ժամանակը հասած չէ տակաւին նման ծրագիր մը իրագործելու համար :

Վերջին չորս տասնեակ տարիներու ընթացքին ազատագրուած արաբական երկիրները ճաշակած ըլլալով անկախութեան բարիքները, չեն յօժարիր տարբեր վարչաձեւի մը տակ, որուն մէջ պիտի ստիպուին հրաժարիլ կարգ մը դերիշխանական իրաւունքներէ :

Ազատութի՛ւն ամէն բանէ առաջ : Այս է իրենց նշանաբանը :

Սուրիոյ նոր կառավարութեան վարչապետ Մամուն Քուզպարի իր մամուլի ասուլիսին մէջ չեշտեց թէ Սուրիոյ ժողովուրդը սիրահար է ազատութեան, անհատական եւ քաղաքական ազատութեան :

Ազատութեան սէրն էր, որ մղեց երիտասարդ զինուորականները այդ յանդուգն քայլն առնելու :

Երեքուկէս տարի առաջ Սուրիոյ բնակիչները հարիւրին 99 համեմատութեամբ քուէարկութիւն էին Նախագահ Նասրի ձախողման տակ Արաբ Միացեալ Հանրապետութեան մէջ, մտնելու ծրագիրը, այրենասիրութենէ տարուած :

Կը յուսային, որ իրենց օրինակին պիտի հետեւէին դրացի երկիրները, — Լիբանան, Յորդանան, Իրաք, եւայլն : Այդ յոյսերը ի դերեւ ելան : Հակառակ արտաքին եւ ներքին ճնշումներու :

Եգիպտոս իր տարածութեամբ եւ բնակչութեան թիւով գերակշիռ դերքի վրայ կը գտնուէր : Կեդրոնական կառավարութիւնը կը մնար Գահիրէ : Կարելի չեղաւ իրագործել այն ծրագիրը, որ կը նախատեսէր Դամասկոսը դարձնել երկրորդ մայրաքաղաքը, տարուան կէսը :

Երկու երկիրներու միացումը աւելի իրական դարձնելու համար, կարեւոր փոփոխութիւններ տեղի ունեցան Սուրիոյ բանակի եւ քաղաքային վարչութեան ղեկավար հրամանատարներու եւ պաշտօնէութեան մէջ :

Սուրիացիները նկատեցին, որ տարուէ տարի Եգիպտացիներու ազդեցութիւնը կ'աւելնար բոլոր մարզերու մէջ : Կը ստեղծուէր կացութիւն մը, որ, ըստ նոր կառավարութեան, փնտռել կուտար Ֆրանսական հոգատարութեան ... [illegible]

[illegible]

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀՈԳԵՐԸ

ՄԱՏՐԻՏԷՆ ԱԼԺԷ

Բոլորին կարծիքն այն է թէ բան մը պատրաստուի, չուտով, առանց ստոյգ գիտնալու թէ ի՞նչ է պատահելիքը : Ընդհանուր խրարանցումը որ կը տիրէ Փարիզի, Մատրիտի եւ Ալժէրի ու Օռանի մէջ չի կրնար տարբեր տպաւորութիւն թողուլ, եթէ, մանաւանդ, աւելցնենք թէ «ԱՀԱԿ»ը ժողովի նստած է, Թունուզ :

Ի՞նչ եղած է Սպանիոյ 17 աքսորականներու ճակատագիրը : Հոս ալ կացութիւնը յստակ չէ : Հակասական լուրեր իրարու յաջորդեցին, առջի օր եւ ցարդ յայտնի չէ թէ ո՞ւր են եւ ի՞նչ պայմաններու տակ : Ֆրանքօ չէ ուզած, անշուշտ, նոյնիսկ անուղղակի, պատասխանատու ըլլալ յետադայ փուչի մը պարագային : Բայց նոյն ատեն, Ֆրանքօ օգտուելով առիթէն «հրաւիրած է» Ֆրանսան որ մաքրէ սպանացի հանրապետականներու խլրտումի կեդրոնները : Ցիչենք թէ քանի մը շաբաթ առաջ, հանրապետական զօրավար մը՝ Կոնծալէս աւելի ծանօթ էլ Քամփեսինօ անունին տակ, ձերբակալուեցաւ ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ եւ յանձնուեցաւ Փոյի դատարանին :

Ալժերիոյ մէջ միշտ նոյն լարուած կացութիւնն է :

«Կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակը» յաջողեցաւ ձայնասփիւռի նոր հաղորդում մը տալ, Ֆրանս. Ե.ի (ռատիօ Ալժէ) կայանէն : Խօսնակը կը յայտարարէր. — «Հոս, Ռատիօ Ֆրանս որ իր հաղորդումները կուգայ Կոլիստ ձայնասփիւռի ալիքներուն մերձաւոր ալիքներու վրայ : Ամէն օր կրնաք այս նոյն ալիքին վրայ, լսել Ֆրանսայի ձայնը» : Ապա յայտարարուեցաւ թէ Կ. Գ. Բ.ը մինչեւ տարւոյն վերջ հարիւր հազար զինուած մարդ պիտի ունենայ իր տրամադրութեան տակ, խօսնակը աւելցուց թէ Կ.Գ.Բ.ը տէրն է Ալժերիոյ, «կազմակերպութիւնը, ոչ հերձուած մըն է, ոչ կուսակցութիւն մը, այլ՝ բովանդակ երկիրը» : Այս խօսնակին յաջորդեց Սալան որ խիստ յարձակում մը ըրաւ տը Կոլի «սուտերուն» դէմ : Նման հաղորդումներու առաջին արդիւնքն է, գիտել կուտայ տեղական մամուլը, լաւատեսութեան ալիք մը Ալժէցիներուն մօտ :

× Ֆրանս կը հերքէ փարիզեան օրաթերթի մը այն լուրը որուն համաձայն Ալժ. Ազատ. Ճակատի պատուիրակութիւն մը ընդունուած էր Մաթինեոն (վարչապետարան) :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄԻ մերձաւոր օդակայանին մէջ (Շիփհոլ) ծանր միջադէպ մը պատահեցաւ տեղական ոստիկանութեան եւ խորհրդային պաշտօնեաներու միջեւ : Զբօսաշրջիկներու խումբի մաս կազմող խորհրդային քաղաքացի մը «ապաստարանի իրաւունք» ուզած էր Հոլանտայէն, հրաժարելով Խորհրդային Միութեան վերադառնալէ : Կինը, սակայն, որոշած էր վերադառնալ, բայց երբ խորհրդային պաշտօնեաները կը փորձէին կինը օդանաւ դնել, Հոլանտացիները ուզեցին խօսիլ կնոջ հետ հասկնալու համար թէ արդեօք կամքէս կ'ուզէ վերադառնալ թէ կը «տարուի» բռնի ուժով : Ռուսերը ընդդիմացան եւ կռիւը սկսաւ : Ի վերջոյ խորհրդային դեսպանը զեկոյց մը հրատարակեց յայտնելով թէ Տիկին Կոլուպ կը մերժէ հետեւիլ իր ամուսնոյն եւ կ'ուզէ հայրենիք վերադառնալ : Տիկին Կոլուպ, զբօսաշրջիկներու խումբին հետ մեկնեցաւ եւ այս ձեւով վերջ տուաւ «մարդկային ողբերգութիւն» մը ինչպէս ըսաւ հոլանտացի դատախազը :

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՉԻՆԱՍՏԱՆ, Թունուզ, Լեհաստան եւ Իրաք պաշտօնապէս ճանչցան Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը : Դամասկոսի նոր իշխանութիւնները յայտարարեցին թէ բանակը պիտի չմասնակցի կառավարութեան :

ԿՐՈՄԻՔՕ Լոնտոն հասաւ, ուր պիտի տեսնուի լորտ Հիումի հետ :

ԵՈՒՐԻ ԿԱԿԱՐԻՆ (առաջին տիեզերագնացը) հիւանդ ըլլալով պիտի չկարենայ ձեռնովա երթալ ուր Հաղորդակցութեանց Միջազգային 9րդ համագումարը բացուեցաւ առջի օր : Կակարին, անձամբ մրցանակ մը պիտի ստանար, բայց Մոսկուայէն հաղորդեցին թէ չի կրնար ճամբորդել :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ խորհրդարանականներու ամսականը 25.000 հին ֆրանքի յաւելում մը պիտի կրէ եւ հասնի 513.000 ֆրանքի : Էլիզէի վարկն ալ 26 միլիոնի յաւելում մը պիտի կրէ 1961ի վրայ եւ հասնի 2256 միլիոնի :

ՊՈՒՐԿԻՊԱ կնաթող ըրած է իր ֆրանսացի կինը, առաջին պատերազմի այրի մը, որուն հետ ամուսնացած էր երբ ուսանող էր Փարիզ : Կ'ըսուի թէ ի մօտոյ պիտի ամուսնանայ մահմետական կնոջ մը հետ, որուն հետ կը կենակցէր երկար տարիներէ ի վեր : Թունուզի նախագահը 56 տարեկան է :

ՄԱՌԵՇԱԼ ՄՈՆԹԿՈՄԸՐԻ վերադառնալով Չինաստանէն յայտարարեց թէ սով չկայ համայնավար Չինաստանի մէջ ինչպէս կ'ըսեն դուրսը :

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ եւ կայսրուհին Փարիզ կը հասնին այսօր : Թեհրանի մէջ ցոյցեր կատարուած են Մոսադեղի ի նպաստ :

ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ Կ'ԸՆՏՐՈՒԻ ԱՅՍՕՐ

—o—

Գրած էինք թէ Թուրք կառավարութիւնը արտօնած է կատարել Հայոց պատրիարքին ընտրութիւնը : Արտօնագիրը պատրիարքարան հասնելէ ետք, անցեալ Կիրակի պատրիարքարան հրաւիրուեցան բոլոր թաղերու ներկայացուցիչները՝ ընտրելու համար պատրիարքական ընտրութեան մասնակցելիք աշխարհականները եռապատիկ ցանկի վրայ : Ասկէ զատ, ուրբաթ օր տեղի ունեցաւ Եկեղ. Համագումար մը՝ ընտրելու համար պատրիարքական ընտրութեան մասնակցելիք հոգեւորականները, թիւով տասը հոգի :

Այդ ժողովներու ընթացքին խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ պատրիարքական թեկնածուներու եւ կրօնական ժողովի թեկնածուներու մասին :

Պոլսոյ կուսակալութիւնը ուզած է որ ընտրութեանց կանոններու մասին տեղեկագիր մը պատրաստուի եւ յանձնուի կուսակալութեան, որ քննելէ ետք պատրիարքական ընտրութեան ազգային կանոնները՝ կատարէ անհրաժեշտ կարգադրութիւնները :

Կիրակի օրուան հաւաքոյթներէն ետք, ընտրողները եւ թեկնածուները որոշուած, այսօր, Չորեքշաբթի, կ'ընտրուի նաեւ պատրիարքը : Իբրեւ թեկնածու, Պոլսոյ հայերէն թերթերը կուտային Շնորհք, Սերովբէ, Բարգէն, Սիոն եւ Տիրան եպիսկոպոսներու անունները :

Այս առթիւ մամուլին յանձնուած է Հայոց պատրիարքական ընտրութեան հրահանգը, կառավարութեան կողմէ վաւերացուած :

Իբրեւ պատմութեան նիւթ, պիտի տանք այդ հրահանգին հիմնական մասերը :

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

—o—

ԽՄԲ.— Կիրակի օրուան թիւով հրատարակեցինք Զարոբեանի զեկուցման հիմնական մասը՝ ներգաղթի վերաբերեալ : Գրեր էինք թէ «պոչ» մըն ալ ունի այդ զեկուցումը : Ահաւասիկ ... պատմութեան համար : Զարոբեան կ'ընդունի գործուած սխալները, որոնք կատարուած են ներգաղթի նախորդ գործողութեանց ժամանակ : Այս «պոչով» կը հաստատէ թէ նոյն սխալները պիտի գործուին այն ձեւով որ կը խորհին ներգաղթ կատարել : Այսօր իր խօսքը, իսկ մեր քննադատութիւնը՝ ընդհուպ :

×

« Արտասահմանում կոմունիստներից բացի, հայրենասիրական օգտակար աշխատանք են կատարում նաեւ մի քանի այլ յառաջադիմական կազմակերպութիւններ : Մենք պէտք է պարզ ու որոշ յայտարարենք մեր վերաբերմունքը նրանց նկատմամբ : Այդ բխում է կոմունիստական պարտիայի քաղաքականութիւնից, որի նպատակն է ամրապնդել կապերն այն բոլոր յառաջադիմական կազմակերպութիւնների հետ, որոնք պայքարում են խաղաղութեան համար, ռեակցիայի, իմպերիալիզմի եւ պատերազմի դէմ, բոլոր յառաջդիմական ուժերի միասնական ճակատ ստեղծելու համար :

Ներկայումս, օրինակ, Հնչակեան պարտիան վարում է Խորհ. Հայաստանի գիծը, պրոպագանդում է մեր ռեսպուբլիկայի նուաճումները, պայքար է մղում Դաշնակ Թափթփուկների դէմ, հանդէս է գալիս իմպերիալիզմի դէմ, յանուն խաղաղութեան : Մօտաւորապէս նոյնպիսի դիրքերում է կանգնած Ռամկավարների պարտիան :

Այդ կուսակցութիւնների դիրքերը միանդամայն պարզ են : Մենք մտադիր չենք նրանց գաղափարական որեւէ զիջում անել, բայց մենք ողջունում ենք նրանց հայրենասիրական գործունէութիւնը կապիտալիստական երկրների հայկական գաղութների պայմաններում : Արտասահմանեան հայ յառաջադիմական կազմակերպութիւնների գործունէութիւնը միշտ կ'արժանանայ մեր աջակցութեանն ու օգնութեանը : Խնդիրն այն է, որպէսզի համախմբել արտասահմանեան հայկական յառաջադիմական կազմակերպութիւնների բոլոր ուժերը, ակտիւօրէն գործակցել տուեալ երկրի յառաջադիմական բոլոր ուժերի հետ եւ այսուհետեւ եւս անհաշտ պայքար մղել հայ ժողովրդի ոխերիմ թշնամի հակառեւոլուցիոն, բուրժուա - նացիոնալիստական Դաշնակցական պարտիայի դէմ՝ յանուն խաղաղութեան, ազատութեան եւ ժողովուրդների երջանկութեան » :

ՆՈՐ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

—o—

Հայաստանի ընդհանուր դատախազը պաշտօնանկ եղած է, իսկ իր երկու օգնականները եւ Գերագոյն Ատեանի նախագահը յանդիմանութեան արժանացած են, որովհետեւ խստապատութեան պակաս ցոյց տուած են ոճրագործներու հանդէպ : Նոյն աղբիւրին համաձայն (Եունայթըտ Փրէս) Ներքին նախարար՝ Մելքոնեան ուրիշ պաշտօնի մը կոչուած է :

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՓՈԹՈՐԻԿ ԳԻՐՔԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋ

Պատերազմը լրանալէն տասնըվեց տարի ետք, պատմագիրները սկսած են բաղդատականն ընել զինուորական իրենց յաջողութիւններուն ու ձախողութիւններուն: Փնտռել անոնց պատասխանատուները: Այդ պատասխանատուութեանց չափն ու դատողութիւնը: Ու փաստաթուղթերու լոյսին տակ օգտուիլ փորձառութիւններէն, — քաջալերական կամ դառն դասերէն. հարկ եղած պարագային չկրկնելու համար նոյն սխալները :

Այդ նպատակին կը ծառայէ, կը կարծենք, գիրքը՝ որ լոյս տեսաւ վերջերս, Լոնտոնի մէջ, եւ որ մեծ աղմուկ յարոյց Անգլիոյ քաղաքական, զինուորական ու կառավարական շրջանակներու մէջ :

Զօրս հատորնոց այս գիրքը կարելի է համարել պատմութիւնը Անգլիոյ օդային գործողութիւններուն : «Օդային ռազմավարական յարձակում ընդդէմ Գերմանիոյ, 1939 – 1945» գրքին խորագիրը: Հեղինակներն են հանգուցեալ Սըր Զարլզ Ուէպսթըր եւ Նոպըլ Ֆրէնքլէնտ, տնօրէն արքայական պատերազմական թանգարանին: Հատորին պատրաստութեան համար հեղինակները աշխատած են տասը տարի, պրպտած բոլոր պաշտօնաթուղթերը, դիւանները ու վկայագրութիւնները :

Նախապէս արդէն հրապարակ ելած էին Զըրչիլի, տը Կոլի, Իտընի եւ այլ պետական մարդոց տպաւորութիւններն ու խորհրդածութիւնները, յուշագրութեան ձեւին տակ :

Յիշուած հատորը սա առաւելութիւնը կը ներկայացնէ, որ անոր հեղինակները օգտուած են ուղղակի պաշտօնական աղբիւրներէ: Հետեւաբար կարելի է զայն համարել անկաշառ, անկողմնակալ :

Հակառակ այս իրողութեան, սակայն, կարծիքները կը տարբերին, ըստ էութեան եւ ըստ պատմագրութեան: Մարդիկ որոնք երէկ տակաւին ղեկավարներն ու գլխաւոր դերակատարներն էին այդ գործողութիւններուն, որոնց կարգին Զըրչիլ, Իտըն եւ ուրիշներ, անխնայ կը քննադատուին, գրքին հեղինակներուն կողմէ: Անոնք իրենց քննադատական սլաքները առաւելապէս կ'արձակեն ռմբակոծութեանց կազմակերպիչ եւ հրամանատար Սըր Արթհըր Հէրիսի, ծանօթ՝ ռմբաձիգ, Թուրքերէն ասացուածքով պոմպաճը Հէրիս անունով :

Քննադատութեանց հիմը կը կազմեն Անգլիոյ կատարած օդային ռմբակոծումները, «գիշեր ատեն եւ լայնատարած շրջանակի մը մէջ, գերման քաղաքներու զանգուածային ռմբակոծութեամբ, պարզապէս խուճապի եւ սարսափի մատնելու համար անոնց բնակիչները, գէթ առժամապէս», ինչպէս կը հրահանգէր Զըրչիլ, 1944 Մարտին, սպայակոյտերուն ուղղած իր հրամանագրով :

Սարսափ ազդելու համար կազմակերպուած գիշերային այս ռմբակոծումներուն մասին ժողովուրդը տեղեակ չպահուեցաւ : Զըրչիլ գաղտնի պահեց զայն, նոյն իսկ անյայտացուցած է այդ հրամանագիրը պաշտօնական վաւերաթուղթերուն մէջէն, վախնալով որ Քենթըրպըրիի Արք.ը եւ ուրիշ ղեկավարներ կրնային զինքը դատապարտել իրենց այս անգութ արարքին համար, կ'ըսեն հեղինակները :

Գիշերային այս լայնածաւալ ռմբաձգութիւններու շրջանին, Անգլիացիք ունեցած են երեսունեւհինգ հազար, գերման բնակչութիւնը՝ մօտաւոր հաշուով մէկ միլիոն մեռեալ :

Իբրեւ եզրակացութիւն, գիրքը պատրաստողները կը գտնեն, որ այդ արշաւանքները եղան ձախողանք մը, որ շատ սուղ արժեց երկրին :

Այսպէս՝ Գերմանիա սարսափի չմատնուեցաւ, ինչպէս կը կարծուէր: Նացիներու ռազմական արտադրութիւնը մեծ վնաս չկրեց : Գերման օդային պաշտպանութեան ցանցերը ռմբաձիգ յարձակումներէն շատ աւելի լաւ կազմակերպուած էին: Ամերիկեան օդուժի ցերեկուան ռմբակոծումները աւելի ազդու, աւելի օգտակար եղան: Եւ վերջապէս Ֆրանսա ցամաքահանումի միջոցին, երբ վերջ տրուեցաւ զանգուածային ռմբաձգութեանց ու հրահանգուեցաւ զարնել միայն ռազմագիտական խարիսխները, ձեռք բերուեցաւ առաւելագոյն շահ, մարդկային նուազ կորուստով: Պատերազմէն վերջ կառավարութիւնը հայրենիքին երախտագիտութիւն չյայտնեց այդ արշաւանքներուն առթիւ, ոչ ալ պատուանշանով վարձատրեց անոնց գլխաւոր հեղինակը՝ Սըր Հէրիս :

Պարզելէ ետք Անգլիական օդային ուժին եւ ռմբաձիգ հրամանատարութեան պատմութիւնը, պատմագրքին հեղինակները տխուր կը գտնեն անոր սկզբնական կազմութիւնը, — թերի էր ան, գէշ սպառազինուած և անպատրաստ: Ռուրի ճարտարարուեստի կեդրոնին վրայ յարձակման ատեն, իւրաքանչիւր հարիւր ռմբաձիգներէն եօթը միայն հասան իրենց նպատակակէտին, 75 քառ. մղոն :

Սըր Հէրիս եւ իր համախոհները, ընդունելով հանդերձ որ սխալներ գործուած են, համաձայն չեն հեղինակներուն յայտնած բոլոր տեսակէտներուն : Մնաց որ ռմբաձիգ Հէրիս ինքն ալ գրած է գիրք մը այդ մասին, ուր կը հերքէ իրեն վերագրուած թերութիւնները : Հրամանատարութեան կողմէ իրեն ուղղուած հրահանգներուն երկդիմի ըլլալը պարզան: Կը ծաղրէ «գթութիւն վաճառողները», որոնք կը մոռնան Պելկըրը, Գովինթրին եւ Վարշաւան :

Այս պաղ, քննադատական եւ անճիշդ պատմութիւնը, չգործածելու համար ուրիշ բառ, ապերախտութեան զարմանալի արտայայտութիւն մըն է հանդէպ մեր հերոսներուն, կը յարեն ուրիշներ :

Ա. ՀԱԲԷԼԵԱՆ

ԻՐԱՆԻ ՄԵԾ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ
(ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ)

ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊՆԵՐ

Միջին Արեւելքը եւ արաբական աշխարհը պարբերական տագնապների ենթակայ են, Յորդանան, Լիբանան, Սուրիա, Թուրքիա, Իրաք իրերայաջորդ տագնապներ ունեցան. մեծ մասամբ՝ զինուորականներ եկան իշխանութեան գլուխ, դիկտատուրական եւ կէս – դիկտատուրական իշխանութիւններ ղեկավարում են այդ երկիրները :

Իրանը, զօրավար Զահեդիից յետոյ, թէեւ ունեցաւ քաղաքացի վարչապետներ, բայց երկրի գլուխը կանգնած է զինուորական Շահը, իսկ նախարարներից ոմանք էլ զինուորականներ էին: Այնուամենայնիւ, լրիւ եօթը տարի, 1953 թուի Օգոստոս 16–19ից ի վեր, Իրանը մեծ ցնցումների չենթարկուեց, Թուդէ կուսակցութիւնը անդամալուծուած էր :

Իրանը հակառակ իր գործարանային կեանքի սկզբնաւորութեան, կալուածատիրական – աւատատիրական երկիր է. հազար խոշոր կալուածատէրեր իշխում են երկրին. կալուածատէր կայ, որ Զըւիցերիոյ տարածութեամբ հողեր ունի .. Այս պարագան քարոզչութեան առատ եւ դայթակղեցուցիչ նիւթ էր մատակարարում համայնավարներին, որոնք գիւղերը յաճախելով, դժգոհութիւններ սերմանում էին չքաւոր գիւղացիութեան մէջ եւ բաց անում նրա աչքերը :

Ատրպատականի «դեմոկրատ իշխանութեան» օրերին, կալուածատէրերը եւ հարուստները հեռացան եւ հաստատուեցին գլխաւորապէս Թեհրանում եւ հարաւային քաղաքներում: Կալուածատէրերի սպանութեան դէպքեր եւս տեղի ունեցան Ատրպատականում: Գիւղացիք չվճարեցին տասանորդը եւ այլ տուրքեր :

Երբ Ատրպատականը վերագրաւուեցաւ, կալուածատէրերը վերադարձան եւ վերահաստատեցին իրենց գերակայութիւնը, գանձեցին չվճարած տասանորդի մեծ մասը ...

Կալուածատէրերը ապահովութիւն եւ անվիճող կեցուածք ունեցան եւ յամառեցին հողային բարենորոգման հարցում: Միայն երկրի Շահն էր, որ սկսեց իր կալուածները բաժանել գիւղացիութեան, սակայն սրանով վէրքը չէր բուժուի. պէտք էր վերացնել աւատապետական կարգերը, հակառակ պարագային համայնավարութիւնը նորից հող պիտի գտնէր :

Կալուածատէրերից ոչ ոք չհետեւեց Շահի օրինակին, հողերը չբաժանեց: Մէջլիսը յանձնախումբ ընտրեց, որպէս զի մշակէր օրէնքը, սակայն տարիներ ձգձգուեց այս հարցը, որովհետեւ Մէջլիսի եւ Ծերակոյտի մէջ նստողների մեծամասնութիւնը խոշոր կալուածատէրներ էին :

Այս վէրքի վրայ աւելացաւ նաեւ մէկ ուրիշը. ղեկավար դասը սկսեց արագօրէն հարստանալ, պալատանման շէնքեր կառուցել, շուայտ կեանք վարել. Ամերիկայի եւ միջազգային դրամատան տրուած դրամները հալւում էին ղեկավար դասի շրջանում, գումարները չէին հասնում ժողովրդին, որ տուայտում էր կեանքի սղութեան եւ չքաւորութեան ճիրաններում : Կաշառակերութիւնը չափ ու սահմանն անցել էր. ունեւորները խուսափում էին պետութեան տուրք վճարելուց, միջին դասակարգն էր որ քիչ թէ շատ բարեխղճօրէն վճարում էր տուրքը: Պետական մեքենան եւ բարձր պաշտօնէութիւնը բնորոշւում էր «նեխած» բառով :

Միւս կողմից, խորհրդային գաղտնի ձայնասփիւռը ամէն օր, տարիներ շարունակ, անընդհատ յարձակումներ էր գործում, քննադատում, աւելի՝ հայհոյում ու գրգռում էր բազմութիւններին Իրանի Շահի եւ կառավարութեան դէմ:

Այս բոլորը հող պատրաստում էր ժողովրդական դժգոհութիւնների, եւ այդ պոռթկումը եղաւ ուսուցիչների դասադուլով եւ հրապարակային ցոյցով. նրանք պահանջում էին ռոճիկի յաւելում, կեանքի տարապայման սղութեան դէմ : Ցոյցի ընթացքում, ոստիկանական մի սպայ սպանեց մի ուսուցչի. ցոյցերը աւելի զանգուածային դարձան բողոքի արտայայտութիւններով :

Տեղի ունեցել էին Մէջլիսի ընտրութիւնները, սակայն կատարուել էին ապօրինութիւններ. ոմանք կաշառք էին տուել ընտրուելու համար, սակայն չէին ընտրուել ...

Այս տագնապալի պահուն էր որ հրապարակ իջաւ Տոքթ. Ամինին, իբրեւ վարչապետ կտրուկ միջոցների դիմեց, առաջին հերթին ձերբակալեց մի քանի նախարարների եւ բարձրաստիճան պետերի, որոնք դատարկել էին պետական գանձարանը... Շահը պտոյտի էր ելել Եւրոպա, անմիջապէս վերադարձաւ: Վարչապետը ուսուցիչներին խոստացաւ բարւոքել: Յայտարարեց, ի լուր ժողովրդին, որ պետութեան գանձարկղը դատարկ էր ...

Իրանը օրական տասը միլիոն թումանի ծախս ունի, ինչպէս որ յայտարարում էր նախորդ կառավարութեան ելեւմտական նախարարը: Արդ, այս հաշուով, տարեկան երեք միլիառ 650 միլիոն թուման ծախս է լինում :

Այս ծախսի դիմաց Իրանն ունի եւ –

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

1.— Վերյուշ երանելի ժամանակների մասին ···

Արեւմուտ ափերը մենք հետազօտել ենք մեր կարթերով, սուզել ենք ամէն խորութիւն եւ եկել այն եզրակացութեան, որ իշխանի «Զմեռնային բախտակ» կոչուող ցեղը ձուադրման համար կենտրոնանում է գլխաւորապէս գետաբերաններում, նոյնիսկ փոքր առուակների դիմաց :

— Երեւի ուզում են, որ իրենց ձուաերը ծնուեն ու մեծանան զուլալ ջրերի մէջ, իմ կարծիքը յայտնեցի իմ ընկեր Ռենիկին: Համաձայնուեց, դրանից էլ « բանաստեղծական » ու ռոմանտիկ բացատրութի՞ւն: Մայր է, է, կատակ բան չի ···

Բայց յետագայում ես զարմանքով նըկատեցի, որ մայր իշխանները ձուադրման համար կենտրոնանում են նաեւ չորացած հեղեղատների դիմաց : Դէպքեր եղան, երբ մենք նրանց գտանք նոյնիսկ անձրեւաջրերից առաջացած ու դէպի լիճը ձգուող ակօսների դիմաց :

Ի՞նչ բան է սա, այստեղ հօ լեռներից եկող զուլալ ջուր չկա՞յ :

Իմ երիտասարդ ընկերը հարցական նայում էր ինձ ու պատասխանի սպասում. « Հը՞, հիմի՞ ինչ բացատրութիւն կը տաս», ասում է նրա հեգնող հայեացքը: Եւ ես ալ զոռ տուի իմ երեւակայութեանը. կար ժամանակ, երբ այս ափերը ծածկուած էին ստուերախիտ անտառներով, եւ նրանց բացատներում արածում էին նախնադարեան զուբրերի ու գիգանտ եղջերուների նախիրները: Այն ժամանակ հաւանական է, որ այս հեղեղատների տեղ գետեր էին, վերեւից ցած՝ դէպի լիճը ձգուող այս ակօսների տեղը՝ քչքչան առուներ: Այսօրուայ իշխան ձկան նախնիք սերունդներ էին տալիս այդ գետերի ու առուակների «գետաբերաններում», ուր ջուրը յստակ էր եւ քաղցրահամ :Յետագայում, հազարամեակների ընթացքում վերացան անտառները, Սեւանի կլիման խստացաւ, ցամաքեց նրա մէջ թափուող գետակների մի մասը: Այս հեղեղատները այդ հնադարեան առուների հուներն են՝ այժմ չոր ու քարքարոտ ..

Վերացան սերունդների օրրան հիւրընկալ գետաբերանները, բայց մնաց մայրական բնազդը ձկների յետագայ սերունդների մէջ, մնաց հնից եկող սովորութիւնը: Ու այժմ էլ հնազանդ այդ սովորութեանը եւ սերունդը պահպանելու հզօր բնազդին, մայր ձկները կենդրոնանում են «գետաբերաններում» այն ջրերի, որոնք վաղուց արդէն չկան, բայց որոնց մէջ ծնուել ու մեծացել են մի ժամանակ իրենց հեռաւոր նախնիք ...

Ընկերս շատ վերացական համարեց իմ այս բացատրութիւնը, բայց ես նրան ջախջախեցի հետեւեալ փաստերով. անցեալում գեղարքունին գնում էր Սեւան թափուող գետակներն ի վեր եւ ձկնկիթ թափում լեռներում, զուլալ առուների հանդարտաւէտ ջրափոսերում: Այս է նրա ծնողական բնազդը, ձկնկիթ դնելիս նա պիտի դուրս գայ լճից եւ գնայ գետերն ի վեր, յաճախ մինչեւ նրանց ակունքները: Խորհրդային իշխանութեան տարիներին դարաւոր այդ «կարգը» փոխուած է . ահա երեսունեւհինգ տարի է, որ Ձուկտրեստը ցանցերով փակում է Սեւան թափուող գետերի եւ գետակների « բերանները » եւ չի թողնում, որ ձուարկման գնացող գեղարքունին բարձրանայ ջուրն ի վեր: Հէնց մտաւ գետը՝ ընկնում է ջրի առաջը փակող ցանցը եւ գերի դառնում : Գերու փորից հանում են հասուն ձկնկիթը, լցնում արհեստական աւազանները, ուր եւ ծնւում ու աճում են տասնեակ միլիոնաւոր ձկնիկներ: Ապա նրանց բոլորին բաց են թողնում, որ գնան մեծանան լճի բնական պայմաններում :

Այդպէս են այժմ զարկ տալիս ձկնաբուծութեանը Սեւանում, գետերի մէջ այլեւս գեղարքունի չի ծնւում: Բայց ահա թէ որն է զարմանալին: Ոչ թէ գետում, այլ ձկնաբուծարանում. ծնուած ձկնիկները հենց որ լճում մեծանում են ու յղիանում՝ անզուսպ պահանջ են զգում անպայման ճամբորդելու գետերն ի վեր եւ ձկնկիթ դնելու լեռնային առուակներում ... Իրենց նախնիների նման: Նրանցից ոչ մէկը չի ձգտում դէպի այն աւազանը, ուր ծնուել է ինքը, ծնուել են իր պապերն ու տատերը այս երեսունեւհինգ տարիների ընթացքում: Հենց մտանք աշունը՝ լճի բոլոր կողմերից ու բոլոր խորութիւններից երամ – երամ, հարիւրներով ու հազարներով շարժւում են դէպի գետաբերանները, դէպի այն թակարդները, որոնց զոհ են գնացել իրենց ծնողքները ...

— Ահա այս բնազդի մասին եմ ասում քեզ, Ռենիկ: Հիմի հասկացա՞ր, թէ ինչպէս հնարաւոր է, որ այսօրուան ձկները իրենց բնազդով ձգտեն դէպի այն գետերը, որոնք ցամաքել են վաղուց ...

Ահա եւ ձկների ողջ ցեղի «հաւաքական յիշողութիւնը» իրենց ապ ու պապի ապրած հմայիչ վայրերի մասին ...

ՎԱԽՏԱՆԳ ԱՆԱՆԵԱՆ

(4 Շար.)

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ «ՅԱՌԱՋ»

ՄԻՐԱՆՏԻ

(ՀԱՅ ՅԵՂԱՓԱՍԱՆԱՑ ԿԵՆԴԱՆԻ)

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐԵՔ

ՊՈՂՈՍ ԴԱՎԱՌՈՎ

— Կեցիր ... դուրս կը գայ Լուբֆիի տղա Ալիպին :

Իսկույն ելաւ ոտքի Ալիպին ու վազեց դիմաւորելու հօրը, որ ձիուն վրայ էր եղեր :

— Ա՛ն , ինչ ես ուզում ասել , տղա՛ս , ինչո՞ւ ես ինձ կանգնեցրել ... Ես շտապում եմ տուն , ինձ սպասում են ... Ի՞նչ կայ ... ասա՛ , ասա՛ , ես լսում եմ քեզ :

— Հայրի՛կ , ես ուզում էի ասել , որ ... Ես ... ես ... Ես ուզում էի ասել , որ ... Ես ուզում էի ասել , որ ... Ես ուզում էի ասել , որ

Գ. ՎԱՀԱՆ ՀԻՒԱՆԴ

Ծանօթ Թատերագիր Գրիգոր Վահան Հիւանդանոց փոխադրուած է վիրաբուժական ծանր գործողութեան մը համար :

Գործողութիւնը կատարուած է յաջողութեամբ : Գրիգոր Վահան այժմ երկար ապաքինման կը կարօտի :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պ. Ժիրայր Քիւրքճեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, այս Կիրակի առաւօտ, Առնուվիլի Վարդայ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ իրենց կնոջ եւ մօր՝

ՍՕՆԱ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ Լօփմակէօզեան)

եւ հօր ու մեծ հօր՝

ՎՌԱՄ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆԻ

յիշատակին :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշատակը յարգողները :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Ստեփան Գազազեան, Այրի Տիկին Ա. Խանճեան, Տէր եւ Տիկին Կարպիս Խանճեան եւ զաւակը, Պ. Արման Խանճեան եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր եւ ազգականին՝

ԱՐՈՒՍԵԱԿ Խ. ԳԱԶԱԶԵԱՆԻ
(Ծնեալ Յակոբեան)

մահուան առթիւ :

ՆՈՒԷՐ

Ողբացեալ Տիկին Սօնա Քիւրքճեանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի, Շաւիլի եկեղեցիին կը նուիրեն՝ Տիկին Զուլհակեան յիսուն Ն. Ֆ., Տիկին Անիկ Բաստրմաճեան 10 Ն. Ֆ. :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՀԱՃՆՈՅ ԳՈՅԱՄԱՐՏԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ
ՓԱՐԻԶ

Փարիզի Հաճնոյ Հայր. Միութեան նախաձեռնութեամբ Հաճնոյ հերոսամարտի 41րդ տարեդարձի առթիւ, ուր հազար դիւցազներու ննջեցելոց, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ մէջ : Այս Կիրակի առաւօտ : Կը հրաւիրուին հայրենակիցները եւ անոնց յիշատակը յարգողները, յետ պատարագի մատաղ եւ յուշահանդէս Մշակութային Տան մէջ, 17, Րիւ Պլէօ :

×

ՇԱՄԻ ՄԷՋ.— Հաճընի Հայր. Ընդհ. Միութիւնը «Արծուաբոյն»ի հերոսամարտին 41րդ տարեդարձը կը տօնուի այս Կիրակի : Տէսինի հոգեւոր հովիւ Տէր Վարդ. քհնյ. Աւագեան հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ, ուր հազար նահատակներու յիշատակին եւ պիտի քարոզէ : Աւանդական հոգեճաշ նահատակներու հոգւոյն :

Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր հայրենակիցները եւ նահատակներուն յիշատակը յարգողները :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ իր հիմնած հայերէն լեզուի եւ հայրենագիտութեան դասընթացքը վերսկսած է Բարեգործականի սրահին մէջ, 19ա, Րիւ Վանքիւր, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը, ժամը 18–21, ուսուցչութեամբ Տիկին Ս. Թորոսեանի : Ծնողքներ կը հրաւիրուին օգտուիլ առիթէն, իրենց զաւակները զուրկ չձգելու համար մայրենի լեզուի ուսումէն : Արձանագրութիւն նոյն պահերուն :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ մէջ Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Հոկտեմբեր 28ին, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, «Ալհամպրա»ի սրահներուն մէջ, աննախընթաց պատրաստութեամբ :

Մարսիլիահայ կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի չխաչաձեւել :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կամ. եւ Ռազմիկներու Բարեկ. Միութիւնը կը պատրաստուի՝ մեծ շուքով տօնելու Արարայի ճակատամարտին եւ Կիլիկիոյ գրաւման 43րդ տարեդարձը՝ պատ. նախագահութեամբ՝ քաղաքապետ Պ. Կաստոն Տէֆէռի :

Այս Կիրակի առաւօտ, հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Փրատոյի եկեղեցւոյն մէջ՝ Արարայի եւ բոլոր ճակատներու ազատագրութեան զոհերուն համար :

Յաւարտ պատարագի, եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի պիտի ունենայ մասնաւոր հանդիսութիւն մը որուն ներկայ պիտի ըլլան՝ քաղաքային եւ զին. ներկայացուցիչներ : Պիտի խօսի Պ. Շ.Տ. ԹԷՔԷԵԱՆ :

Կէսօրէ վերջ, ժամը 1ին, կոչունք՝ Շաթօ տէ Ֆլէօրի մէջ : Կոչունքին հրաւիրուած են բոլոր տարեց ընկերները :

Փառատօնին մասնաւոր կերպով կը հրաւիրուին Փարիզի, Լիոնի եւ այլ շրջաններու քոյր ընկերակցութիւնները :

Միութիւնը վստահ է թէ Մարսիլիոյ հայ հասարակութիւնը, ինչպէս միշտ, պիտի բերէ՝ յարգանքի իր տուրքը՝ զոհերու նուիրական յիշատակին :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Բ. Ը. Մ. Լիոնի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Շաբաթ երեկոյ 16 Դեկտեմբեր :

×

Պատրաստուեցէք Շաւիլի եկեղեցւոյ տարեկան պարահանդէսին, Նոյեմբեր 26ին : Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՋՐՈՅՑ

ՍԷՆ – Ճօն Փերսի (Նոպելեան մըրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ. :

JACQUES TORANIAN
Agent Immobilier
Assureur Conseil.

Ձեզի պիտի ընդունի ամէն օր իր գրասենեակը

RIVE GAUCHE IMMOBILIER

42, Bld. Arago — Tél. : POR. 03-94

կամ ձեզի կ'այցելէ ժամադրութեամբ ՓԱՎԻՅՈՆՆԵՐՈՒ, ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ՇԷՆՔԵՐՈՒ (ֆօ-փրօփրիէթէ) ՀՈՂԵՐՈՒ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ, ԱՌՈՒԾԱԽի ձեր բոլոր խնդիրներուն համար

Expertise Gratuite

Ձեր տրամադրութեան տակ է նաեւ բոլոր ապահովագրութեանց համար

Auto
Incendie
Dégâts des eaux
Vie

— PRIX ETUDIES —
Tous risques assurés

Հ. ՂԵՒՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆԻ
ՄԱՀՈՒԱՆ 60ԱՄԵԱԿԸ

Կ'ոգեկոչուի Միլանոյի մէջ, նախաձեռնութեամբ Հայ Մշակութային Միութեան եւ Հայ Տան Վարչութեան :

Այս Կիրակի ժամը 17ին, Հայկ. Տան մէջ՝ Փիացցա Վելասքա 4 :

Կը նախագահէ Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան Ընդհ. Աբբայ՝
ՍՐԱՊԻՈՆ ԱՐՔ. ՈՒԼՈՒՀՈՃԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ.— Բժ. Ե. Արզումանեան, Հոգեւոր Հովիւը, Հ. Վահան Յովհաննէսեան, Բժ. Մ. Խանպէկեան, Ե. Հիւսիսեան, Բժ. Բագրատ Եղիազարեան, Բժ. Ա. Սրապեան եւ Ուլուհոճեան արք. :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին.— Տիկին Ա. Պողպալեան, Ա. Երազենց, Օր. Ս. Մինասեան, Ն. Պողպալեան, Երէցեան : Երգչախումբը կը ղեկավարէ Հրանդ Բամպակեան : Դաշնակով կ'ընկերանայ Տիկին Ա. Բամպակեան :

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Ֆ. Կ. Խաչի Պուլվ. Օտտոյի մասնաճիւղի եւ տեղւոյս Թաղական խորհուրդի դպրոցը կը վերաբացուի այս Հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Ս. Յակոբ եկեղեցին, ուսուցիչ Պ. Յակոբ Արթինեան : Ծնողքներէն կը խնդրուի իրենց զաւակները արձանագրել տալ :

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այս Կիրակի հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի Շաւիլի եկեղեցիին մէջ, երգեցողութիւնները երաժշտապետ Պ. Նշան Սերգոյեանի ղեկավարութեամբ : Յաւարտ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Մկրտիչ եւ Յովհաննէս Շահինեան եղբայրներու յիշատակին : Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը :

ՀՐԱՒԷՐ

Հայ Գրողներու Ընկերութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ, այս Շաբաթ օր, 32 Րիւ տը Թրէվիզ, Ազգ. Տան մեծ սրահին մէջ, ժամը 17էն 19 :

Օրակարգ՝ Վարչութեան ընտրութիւն :

Հ. Յ. Դ.
ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՊԱՆԵՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Երեքշաբթի, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ ժամը 21ին : Ներկայ կ'ըլլան Կեդր. եւ Շրջ. կոմիտէներու ներկայացուցիչները : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՇԱՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Արդութեան խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ.—
ՔԵՌԻ (էքս) խումբը, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Պօմոնի Ս. Սահակ – Մեսրոպ սրահին մէջ, Նոյեմբեր չորսին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, մեծ պատրաստութեամբ եւ գեղարուեստական շատ խնամեալ բաժինով մը, տեղի պիտի ունենան՝ բանախօսութիւն, նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ խմբական պարեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կողմէ :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

×

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ
ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին :

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ
ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան :

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ
ՀԷԼՎԱ
ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ
ԹԱՀԻՆ
ՇԱՐՈՑ
(ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ
LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSEE
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA · CHOCO-LOC
Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86-60 — C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

JEUDI 12 OCTOBRE 1961

37րդ ՏԱՐԻ — Թիւ 9227 — 37EME ANNEE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5028

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԿԱԽ ՍՈՒՐԻԱ

Արաբական Միացեալ Հանրապետութեան մէջ մնալով, Սուրիա չտեսաւ իր յոյսերուն իրականացումը:

Ընդհակառակն քաղաքական եւ տնտեսական զոյգ ճակատներու վրայ հիասթափութիւնը չուշացաւ:

Եգիպտացի զինուորական եւ քաղաքային վարիչներու գերակշիռ դիրքը որուն պատճառով կը վիրաւորէր արժանապատուութիւնը հայրենասէր Սուրիացիներուն, որոնք օրէ օր աւելի կը զգային թէ ստորադաս վիճակ մը վերապահուած է իրենց նոր վարչաձեւին տակ:

Դուրսի միջամտութիւնները անախորժ կացութիւն մըն էին ստեղծած արդէն երկրին մէջ:

Ներքը գնդապետ Ապտէլ Համիտ Սարաճ, որ գլխաւոր դերակատարներէն մէկն էր եղած Եգիպտոսի հետ միացման, ոստիկանական – լրտեսական զարհուրելի ցանցով մը պատած էր ամբողջ Սուրիան, ահուսարսափի վարչաձեւ մը ստեղծելով:

Երկրորդ գրասենեակի նախկին պետը ներքին նախարար դարձած՝ իր ձեռքին մէջ կեդրոնացուցած էր երկրին ապահովութեան ամբողջ գործը: Իր «Մասնաւոր Գրասենեակ»ի գործակալներուն եւ «Մաֆիէ»ներուն միջոցաւ կը սպառնար բոլոր հայրենասէրներուն, անոնցմէ հարիւրաւորներ չարչարելով բանտերու մէջ: Կարծես կ'ուզէր գերազանցել իր անուանակիցը՝ կարմիր սուլթան Ապտիւլ Համիտը:

Ընդհանուր դժգոհութիւն առաջ եկած էր Սարաճի դէմ, որ փոխանակ մեղմելու՝ օր ըստ օրէ աւելի կը խստացնէր հալածանքներ իր հակառակորդներուն դէմ:

Նախագահ Նասր, որ փոխ-վարչապետի պաշտօնին բարձրացուցեր էր զինքը երկու ամիս առաջ, պաշտօնանկ ըրաւ զայն յեղափոխութեան նախօրեակին, մարէշալ Ամէրի հետ իր տարակարծութեան առթիւ:

Սարաճի պաշտօնազրկումը սփոփանքի շունչ մը քաշել տուաւ սուրիացի հայրենասէրներուն, որոնք աւելի շատ դժգոհ էին իրենց հայրենակիցէն՝ քան Եգիպտացիներէն:

Բանակը այժմ բանտին մէջ կը քաշէ իր մեղքերը:

Տնտեսական ճակատին վրայ Սուրիա մեծ օգուտ մը չտեսաւ Եգիպտոսի հետ միանալով: Յաջորդական չորս տարիներ բախտաւոր չեղան երկրագործութեան համար, որ գլխաւոր աղբիւրն է երկրի հարստութեան:

Դրացի երկիրներու հետ առեւտրական գործառնութիւնները գրեթէ դադրեցան: Մասնաւորապէս Լիբանանի հետ փոխանակութիւնները մեծապէս տուժեցին, քաղաքական պատճառներով:

Այս կացութեան մէջ մեծ դժգոհութեամբ ընդունուեցան անցեալ Յուլիսին նախագահ Նասրի կողմէ հրատարակուած հրամանագիրները «ազգայնացման» մասին:

Դժգոհ էին մանաւանդ մեծ գործարանատէրերն ու առեւտրականները:

Ինչպէս Եգիպտոսի, նոյնպէս Սուրիոյ մէջ սկսան գործադրուիլ «ընկերվարական» սկզբունքները, որոնց սեղմումներու ենթարկելով առեւտուրն ու ճարտարարուեստը:

Դժգոհ էին նաեւ մեծ կալուածատէրերը, որոնց հողերը սկսան բաշխուիլ գիւղացիներուն:

Նոր կառավարութիւնը ազատ ձգելով անհերձ անհատական նախաձեռնութիւնները, կը խոստանայ երաշխաւորել բանուորներու եւ գիւղացիներու բոլոր իրաւունքները իսկական ընկերվարական հիմերու վրայ եւ եղբայրական յարաբերութիւններ պիտի ստեղծէ անոնց եւ գործատէրերուն միջեւ»:

Այժմ որ նախագահ Նասր հաւանեցաւ Սուրիոյ բաժանումին, թոյլ տալով որ անիկա ընդունուի ՄԱԿի եւ Արաբական Լիկային մէջ, պետութիւնները իրարու ետեւէ պաշտօնապէս կը ճանչնան Մամուն Քուզպարիի կառավարութիւնը:

Ներքին եւ արտաքին ճակատներու վրայ իր դիրքն ամրապնդելէ վերջ, նոր կառավարութիւնը արդէն լծուած է շինարար աշխատանքի:

Սուրիոյ մեր հայրենակիցներն ալ վերջին ամիսներու ցնցումներէն ձերբազատուած՝ կը շարունակեն, իբրեւ հաւատարիմ քաղաքացիներ, աջակցիլ իրենց երկրորդ հայրենիքի բարգաւաճման:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ ՓԱՐԻԶ ՀԱՍԱՒ

ՓԱՐԻԶԻ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒՀԻՆ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

—o—

Փարիզ, անգամ մը եւս զարդարուած դրօշակներով Քոնքորտի հրապարակէն մինչեւ Հանրակառքերը, արեւոտ բայց աշնանային օր մը ընդունեցաւ Շահնշահն ու Ֆարա Տիպան: Այս վերջինը երկու տարի առաջ, ուսանողուհի էր Փարիզի մէջ, կը վերադառնայ Լոյս-Քաղաքը իբրեւ Թագուհին աշխարհի վերջին Թագաւորութիւններէն մէկուն:

Փարիզեան մամուլն ալ էջեր կը նուիրէ, այս առթիւ, Պարսկաստանի զոր կը «գտնէ» այնպէս ինչպէս Քրիստափոր Քոլոմպոս «գտաւ» Ամերիկան: «Օռոր» կը գրէ թէ Իրանի պաշտօնական կրօնքը Իսլամն է, որուն կը պատկանին իր բնակիչներուն 98 առ հարիւրը: Կան նաեւ, կը գրէ «Օռոր», 50.000 Հայեր, (ԽՄԲ.— Այս թիւը միայն Թեհրանի Հայերը կը ներկայացնէ, Պարսկաստանի ընդհ. թիւը՝ 140.000 է), 40.000 Հրեաներ, 30.000 Նեստորականները եւ քանի հազար Զրադաշտականներ:

Մոհամէտ Ռըզա Փահլեվի քաջ Թագաւոր մըն է որ ամէն գնով կը փորձէ պահպանել իր գահը: 42 տարեկան, իր երրորդ ամուսնութիւնը կնքեց 1959 Հոկտ. 12ին, գահաժառանգ մը ապահովելու համար Պարսկաստանի: Քանի մը օր առաջ ժողովուրդին բաժնեց իր շարժուն եւ անշարժ կալուածները, միշտ մտահոգ յեղափոխական շարժումէ մը:

Շահնշահը միշտ շարունակած է արեւմտեան քաղաքականութիւն մը վարել Արեւելեան կողմն աշխարհի: Այս քաղաքականութիւնը եւ երկրին տնտեսական վիճակն ու ժողովուրդին աղքատութիւնը միշտ խախուտ կը դարձնեն Պարսկաստանի կացութիւնը: Այսօր ալ, երբ Թագաւորը Փարիզ կուգայ, իր երկիրը կը ձգէ շփոթ կացութեան մը մէջ ուր ամէն օր ցոյցեր իրարու կը յաջորդեն:

Քաջ ֆրանսախօս (ինչպէս կարելի է դատել, երեքշաբթի իրիկուն պատկերասփիւռէն), Ռըզա Փահլեվի կը սիրէ Ֆրանսան, անոր մշակոյթը, գրականութիւնը, փառքը: Խօսելով այս մասին «Ֆիկարօ»յի Թեհրանի թղթակիցին ըսած է.— «Մեր երկու երկիրները, մէկը Արեւմուտքի մէջ, միւսը Արեւելքի մէջ, հասարակաց բազմաթիւ կէտեր ունին: Այդ պատճառաւ կը մաղթեմ որ շատ աւելի մեծ թիւով Ֆրանսացիներ Պարսկաստան գան: Պէտք ունինք ձեր թէքնիսիէններու փորձագէտներու եւ գիտուններու սքանչելի դրամագլուխին, շահելու համար Աշխարհի ժամացոյցին դէմ կատարած վազքին»:

Մեկնելով Ժընեւէն, Պարսից Շահը եւ կինը Օռլիի օդակայանը հասան ժամը 11ին: Հոն զիրենք դիմաւորեցին Նախագահը եւ Տիկին տը Կոլ: Ազգային երկու փառերգներէն ետք, տը Կոլ ողջոյնի իր խօսքը արտասանեց: «Մեր երկու երկիրները հասարակած շատ կէտեր ունին: ... Օգտակար Թագաւոր մըն էք ձեր երկրին համար եւ բարեկամ մը՝ մեզի համար»: Իր պատասխանին մէջ, Շահը փառքը հիւսեց Ֆրանսայի եւ իր հիացումը յայտնեց անոր ղեկավարին հանդէպ:

Քէ Տ'Օրսէի իրենց յատկացուած յարկաբաժինը տեղաւորուելէ ետք, Ռըզա Փահլեվի եւ Ֆարա Տիպա ճաշեցին Էլիզէի պալատը: Կէսօրէ ետք մինչ Թագաւորը աւանդական ծաղկեպսակը կը դնէր Անծանօթ Զինուորի գերեզմանին վրայ, Ֆարա Տիպա, Տիկին Տըպրէի հետ կ'այցելէր մանկարան մը: Իրիկունը կոչունք մը տեղի կ'ունենար, Շահնշահին ի պատիւ, Էլիզէի մէջ, որուն կը յաջորդէր ընդունելութիւն մը:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԱԲ Մ. Հանրապետութեան գիւղական գործերու նախկին նախարարը՝ Ահմէտ Ապտէլ Խերիմ, յայտարարեց սուրիական մամուլին թէ Եգիպտոս արգելափակուած 93.000 հոգիներ ջարդուած են որովհետեւ անօթութեան գործադուլ ըրած էին, բողոքելու համար իրենց պարտադրուած չարչարանքներուն դէմ: Նախարարը աւելցուց թէ զգուշացուցած էր Նասրը Սուրիոյ կացութեան առթիւ, բայց Նասր պատասխանած էր թէ Սուրիոյ մարդիկը բոլորն ալ «դաւաճաններ, յետադիմականներ, արտասահմանի գործակալներ են» եւ թէ Փալմիրի ովասիսին բանտերը պարապ են եւ կրնան լեցուիլ:

ՔԱՍԸՄ յայտարարեց «Ալ Թավրա» թերթին թէ իրաքեան ուժերը ճզմած են քրտական ապստամբութիւնը: Բանակը, աւելցուցած է վարչապետը, տէրն է երկրին հիւսիսային շրջանին:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ «Իզվեստիա»ն կը գրէ թէ խորհրդային ծովայիններուն համար, Նիքիթա Խրուշչեւ հիւլէական նաւատորմին հայրն է: Խրուշչեւն է որ պարտադրած է ատոմական սուզանաւերու շինութիւնը:

ԽԱԶԱԽՍՏԱՆԻ մէջ, նոյն օրը երկու մահապատիժի եւ երեսուն բանտարկութեան վճիռներ տրուած են: Երկու դատավարութիւններ տեղի ունեցած են, նոյն ատեն տեղական ատեանին առջեւ, գողութեան համար:

ԱՆԳԱՐԱՅԻ մէջ մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, երեք նախարարներ յայտարարեցին թէ ընտրապայքարին սկիզբէն ի վեր, 26 հոգիներ ձերբակալուած են: Նախարարները ճշդեցին նաեւ թէ 2018 ընտրական ժողովներ տեղի ունեցած են:

ՓԵՔԻՆԻ մէջ տօնուեցաւ չին առաջին յեղափոխութեան յիսնամեակը: 1911ին, տապալելով Չինկ տոհմը, յեղափոխականները վերջ դրին երկու հազար տարուան բացարձակ միապետութեան:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՆ ալ ճանչցան Սուրիոյ նոր վարչաձեւը: Կը սպասուի Անգլիոյ ճանաչումին: Ցարդ 17 երկիրներ ճանչցած են Քուզպարիի դահլիճը: Պէյրութի համայնավար «Էլ Նիտաա» թերթը կը գրէ թէ Խալետ Պէքթաշ հեռագրած է (Մոսկուայէն) Քուզպարիի յայտնելով թէ կը փափաքի Դամասկոս վերադառնալ: Գոհ է որ «արաբական Սուրիան ազատագրուած է բռնատիրութենէն եւ ճնշումէն»: Քուզպարիի կառավարութիւնը յայտարարած էր թէ համայնավար կուսակցութիւնը միշտ օրէնքէ դուրս կը մնայ եւ Ջահրետտին աւելցուցած է թէ Պէքթաշ կը կախուի եթէ ոտքը սուրիական հողին վրայ դնէ: Միւս կողմէ, Շիւքրիւ Քուվաթլի հեռաձայնած է Քուզպարիի ըսելով որ զօրավիգ կը կենայ իրեն:

ՍՈՒՐԻՈՅ նոր կառավարութիւնը առաջարկեց որ Արաբական Դաշնակցութիւն մը կազմուի որուն մաս կազմեն փափաքող բոլոր արաբական պետութիւնները, պահելով իրենց իւրայատուկ սահմանադրութիւնը, դահլիճը եւ միջազգային դիմագիծը:

ԳԱՀԻՐԷԷՆ կը հաղորդեն թէ նոր վարչաձեւին դէմ ցոյցեր կատարուած են Սուրիոյ զանազան շրջաններուն մէջ:

ՄԱՔՄԻԼԸՆ խիստ ազդարարութիւն մը ըրած է Կրոմիքոյի, Պերլինի առթիւ: Կրոմիքօ նամակ մը յանձնած է Անգլիոյ վարչապետին, Խրուշչեւի կողմէ: Կ'ըսուի թէ խորհրդային վարչապետը կ'առաջարկէ որ Մաքմիլըն «խաղաղութեան ուխտաւորի» նոր ճամբորդութիւն մը կատարէ՝ Մոսկուա:

ԱԼԺԻՐի մէջ փլասթիք ռումբեր պայթած են սպանական հիւպատոսարանին առջեւ, միայն նիւթական վնասներ պատճառելով:

ԳԱՂՏՆԻ ԲԱՆԱԿԻ խօսնակը կրկին խօսեցաւ Ալժէի ձայնասփիւռի կայանին ալիքներուն վրայ, ծանր «նամակ» մը կարդալով Զօր. Այլրէի ուղղուած:

ԱՆԳԼԻԱ ընդունեցաւ Հռոմի դաշնագրին (Հասարակաց Շուկայ) բոլոր յօդուածները եւ այս իմաստով յայտարարութիւն մը կարդաց Հիթ, Հասարակաց Շուկայի ներկայացուցիչներուն առջեւ: Եւրոպական հաւաքականութեան մը մաս կազմելով, Անգլիա պատմական քայլ մը կ'առնէ:

ԲՈՒՌՆ ՄԻՋԱԴԷՊԵՐ ԹԻՖԼԻԶԻ ՄԷՋ

ՍՊԱՐՏԱԿ (Երեւան)-ՏԻՆԱՄՕ (Թիֆլիզ) ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՄԱՆ ԱՏԵՆ

Ռուս իրաւարարը կը կեցնէ մրցումը, երբ Հայերը յաղթական էին 1 – 3 արդիւնքով

Մոսկուայէն կը հաղորդեն թէ Վրացիներու եւ Հայերու դարաւոր հակառակութիւնը Կիրակի օր Վրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիզի մէջ բուռն կերպով մը արտայայտուելու նոր առիթ մը գտաւ, Թիֆլիզի Տինամոյին եւ Երեւանի Սպարտակին միջեւ տեղի ունեցած մրցումի մը ընթացքին: Այսօր արժանահաւատ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ մրցումը կանգ առած է միջադէպեր ծագած ըլլալով: Այդ միջադէպերուն բնոյթն ու տարողութիւնը յայտնի չեն Մոսկուայի մէջ: Հանդիպումը, որ տեղի կ'ունենար Պուբեվեցնիքի դաշտին վրայ, երկրորդ կիսախաղի 22րդ վայրկեանին կասեցուեցաւ սովետ հռչակաւոր իրաւարար Պ. Նիքոլա Լաթիշեւի կողմէ, որ ֆութպոլի խորհրդային ֆետերասիոնին կողմէ մասնաւոր կերպով ղրկուած էր Թիֆլիզ, իրաւարարութեան պատճառով ծագելիք միջադէպերու առաջքը առնելու համար:

Այս միջադէպերը կը հաստատուին կառավարութեան պաշտօնաթերթին՝ «Իզվեստիա»յի կողմէ, որ կ'աւելցնէ, թէ մրցումը կանգ առաւ, երբ Երեւանի Սպարտակը յաղթական էր 1 – 3 արդիւնքով:

Խորհրդային Միութեան ֆութպոլի ֆետերասիոնը, կը գրէ կառավարութեան օրգանը, յետագային պիտի ծանուցանէ իր որոշումը մրցումի արդիւնքի մասին, քննելէ յետոյ այն պայմանները, որոնք պատճառ դարձան մրցումի կենալուն:

ՀԱՅ-ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ
ԹՐՔԱԿԱՆ ԲՌՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Աշխարհի ուշադրութեան կեդրոններէն է Միջին Արեւելքը եւ յատկապէս արաբական աշխարհը: Զանազան լեզուներով հրատարակուած արաբական աշխարհի վերաբերեալ գիրքերու կարգին, վերջերս, Մոսկուայի մէջ ռուսերէնով լոյս տեսաւ Մ. Լազարեւի «Արաբական Արեւելքի վրայ Թրքական տիրապետութեան խորտակումը» խորագրով գիրք մը, ուր կը ներկայացուի չորս հարիւր տարի Թուրք բռնապետութեան լուծին տակ տուայտող արաբ ժողովուրդին ազգային-ազատագրական պայքարին պատմութիւնը :

Այդ պայքարը որոշ կողմերով կապ ունի նաեւ Թրքական տիրապետութեան դէմ Հայութեան մղած ազատագրական պայքարներու պատմութեան հետ :

Արդարեւ, 20րդ դարու սկիզբներուն օսմանեան բռնապետութեան լուծին տակ էին կարգ մը իրաւազուրկ ազգեր, որոնց շարքին նաեւ Արաբները: Թրքական գերիշխանութեան տակ գտնուող արաբական երկիրներու տարածութիւնը կը կազմէր 1.300.000 քառակուսի քիլոմեթր, 10 միլիոն բնակչութեամբ: Թրքական տիրապետութեան տակ տառապող Արեւմտեան Հայաստանի վիլայէթներուն մէջ կ'ապրէին մօտ երեք միլիոն Հայեր :

Այլ խօսքով, Թուրքիոյ սահմաններուն մէջ ապրող Հայերու եւ Արաբներու թիւն էր 13 միլիոն կամ Օսմանեան տիրապետութեան տակ գտնուող ընդհանուր բնակչութեան 65 տոկոսը: Թուրքիա բազմազգ միապետութիւն էր, որու կազմին մէջ մտնող Արաբները, Հայերը, Պուլկարները, Քիւրտերը եւ միւս իրաւազուրկ ազգերը կ'ենթարկուէին ազգային եւ ընկերային դաժան ճնշումի :

1875ին Պէյրութի մէջ արաբ ականաւոր գործիչ Իպրահիմ էլ Եազիճի գլխաւորութեամբ կը հիմնուի գաղտնի կազմակերպութիւն մը, որուն նպատակն էր նպաստել եւ սատարել Արաբներու ազգային ինքնագիտակցութեան զարթօնքին : Այդ կազմակերպութեան հիմնադրութիւնը կը զուգադիպի մեր ազգային պայքարի սկզբնաւորութեան: 1870ին Վանի մէջ կը գործէր «Միութիւն ի փրկութեան» կազմակերպութիւնը, իսկ 1881-83ին Կարինի մէջ՝ «Պաշտպան Հայրենեաց» Միութիւնը: Հայկական ազատագրական ընկերութիւններ եւ խմբակներ կը գործէին նաեւ Թուրքիոյ այլ քաղաքներուն մէջ:

Թուրք իշխանութիւնները անխնայ կը հետապնդէին Արաբներու, Հայերու եւ այլ ազգերու ազատագրական շարժումները: 1885ին Թուրք ոստիկանութիւնը կը յաջողի երեւան հանել Պէյրութի արաբ ազգասէրներու վերոյիշեալ կազմակերպութիւնը: Ղեկավարները կը փախին Եգիպտոս: Տարօրինակ զուգադիպութեամբ նոյն օրերուն երեւան կ'ելլէ Կարինի «Պաշտպան Հայրենեաց» կազմակերպութիւնը, որուն անդամները դաժան պատիժներու կ'ենթարկուին Թուրք դատարանին կողմէ :

1907 Մայիս 1ին Պէյրութի մէջ կազմակերպուեցաւ Արաբներու, Հայերու եւ ճնշուած այլ ժողովուրդներու ցոյցը Թրքական բռնապետութեան դէմ: Ցուցարարները կը պահանջէին վերջ դնել Թրքական իշխանութեան կամայականութիւններուն եւ այս առթիւ կոչ կ'ընէին ժողովուրդին՝ «զինուած ապստամբութեան դիմել»:

Թուրքիոյ ներքին տագնապներուն հետեւանքով 1908ին իշխանութեան գլուխ կուգան այսպէս կոչուած «Երիտասարդ Թուրքերը», ժողովրդավարական խոստումներով, սակայն, քիչ ժամանակ ետք մէջտեղ կը հանեն իրենց իսկական գոյնը՝ ատելութիւն փոքրամասնութիւններուն հանդէպ :

Թրքական բռնապետութեան դէմ Արաբներու եւ Հայերու պայքարը նոր ուժով ծաւալեցաւ առաջին համաշխարհային պատերազմին, երբ Թուրքիա դաշնակցելով Վիլհելմեան Գերմանիոյ հետ ձգտեցաւ ընդարձակել իր հողերը ու միեւնոյն ատեն ամրապնդել իր տիրապետութիւնը արաբական երկիրներու, ինչպէս նաեւ միւս ստրկացած ազգերու վրայ :

Սակայն այդ ժողովուրդները, մասնաւորաբար Արաբները եւ Հայերը, հերոսական դիմադրութիւն ցոյց տուին Թրքական իշխանութիւններուն դէմ: Պատերազմի առաջին օրերուն կազմուեցան արաբական քաղաքական կուսակցութիւններ՝ պայքարելու համար ի խնդիր Արաբներու ազատութեան: 1915ին, այսինքն այն օրերուն, երբ Հայերը կ'ենթարկուէին եղեռնական կոտորածներու, երբ Վանի Հայութիւնը լծուած էր ինքնապաշտպանութեան գոյամարտին, բռնկեցան Արաբներու խլրտումները Թուրք բռնակալներու դէմ : 1915ին արաբ հայրենասէրները կոչ մը հրատարակեցին՝ «Ամբողջ արաբ ժողովուրդին» վերնագրով: Կոչին հեղինակները կը հրաւիրէին իրենց ազգակիցները խմբուիլ ազգային միութեան շուրջ եւ ըմբոստութեան դրօշ պարզել Թուրքերու դէմ :

Դաշնակիցները կ'աշխատէին իրենց օգտին ծառայեցնել Արաբներու ազգային զգացումները եւ հակաթրքական ազատագրական շարժումները, իսկ Ռուսիա ամէն ինչ կ'ընէր, որպէսզի Հայերու ազատագրական շարժումները ծառայէր իր հետապնդած նպատակներուն :

1915 Օգոստոս 20ին Պէյրութի մէջ Թուրքերը կախաղան բարձրացուցին արաբական ազգային շարժման ղեկավարներէն 11 հոգի, իսկ ի բացակայութեան մահուան դատապարտեցին 45 հոգի : 1916ի գարնան Ճէմալ փաշայի հրամանով ձերբակալուեցան 250 արաբ ազգայնականներ: Պէյրութի մէջ, 1916 Մայիս 6ին կախաղան հանուեցան 14 արաբ ազգայնականներ, իսկ Դամասկոսի մէջ՝ եօթը գործիչներ, որոնց թուին, Ապտիւլ Համիտ Զահրաւի, Շուքրի պէյ ալ Ասալի, Սալիլ պէյ Հայտարի, Ռաֆիկ Րիզկ Սելումի, Մուհամմէտ Շիւաէին ալ Շանթի, Օմար Համադի եւ ուրիշներ: Գիրքին հեղինակը՝ Մ. Լազարեւ, յենլով Գահիրէի «Մուքատթամ» թերթին տուեալներուն վրայ, կը նշէ, որ մինչեւ 1916ի ամառը Սուրիոյ մէջ Թրքական իշխանութիւնները մահուան դատապարտած էին արաբական ազգային շարժումին մասնակցողներէն 816 հոգի :

Թրքական գազանութիւններուն չափն ու սահմանը չկար Հայաստանի մէջ: Ծանօթ են հայկական եղեռնի ժամանակ, 1915 Ապրիլին կատարուած ոճրագործութիւնները, որոնք, անգլիացի գիտնական Հերպըրտ Կիպընի արտայայտութեամբ, հանդիսացան «Նորագոյն պատմութեան ամենասեւ էջերը»: Պոլսի մէջ 1914ին կ'ապրէին եւ կ'աշխատէին 1300 հայ մտաւորականներ՝ գրագէտներ, երաժիշտներ, ճարտարապետներ, ուսուցիչներ, նկարիչներ, դերասաններ, որոնք բոլորն ալ կամ կախաղան բարձրացան, կամ գնդակահարուեցան եւ կամ բանտ ու աքսորի ղրկուեցան: Մարդկութիւնը չի կրնար մոռնալ հանճարեղ երգահան Կոմիտասի ողբերգական ճակատագիրը, ինչպէս նաեւ Պոլսոյ Պայազիտի հրապարակին վրայ 1915 Յունիս 15ին 20 ազատամարտիկներու մահապատիժը :

Թուրք բռնապետութեան դէմ արաբ եւ հայ ժողովուրդներու ազատագրական պայքարը նոր ուժով պոռթկաց 1916–1918 տարիներուն: Արաբները ապստամբութեան դրօշ պարզեցին 1916 Յունիս 5ին եւ Հիճազի մէջ հռչակեցին իրենց անկախութիւնը : Ապստամբութիւնը շարունակուեցաւ 1917ին եւ ընդգրկեց նորանոր վիլայէթներ :

Թուրքերը կը ճգնէին արեան մէջ խեղդել արաբական ապստամբութիւնները եւ Թրքահայերու ազատագրական շարժումները: 1917ի վերջերուն եւ 1918ի սկիզբներուն, Թրքական բանակները խուժեցին Թրքահայաստան եւ Անդրկովկաս: Թուրք զօրավար Ալի Իհսան փաշա կը յայտարարէր. «Եթէ չըլլային Հայերը, մենք կը գրաւէինք ամբողջ Կովկասը»: Ուստի, Թրքական բանակը հուրի եւ սուրի մատնելով Հայաստանը, կը շարժէր դէպի Պաքու: Հայերը հերոսական դիմադրութիւն ցոյց տուին Ալեքսանդրապոլի, Ղարաքիլիսէի, Բաշ Ապարանի եւ Սարդարապատի մէջ տեղի ունեցած արիւնահեղ կռիւներու ընթացքին :

Նոյն օրերուն արաբ հայրենասէրները հարուածելով Թրքական ուժերը՝ փաստօրէն կ'օգնէին Հայերուն :1917 Նոյեմբեր-Դեկտ.ին Հիճազի արաբ ապստամբները վճռական յարձակումի անցան Թրքական ուժերուն վրայ, ծանր կորուստներ պատճառելով անոնց: 1918ի սկիզբները արաբ ապստամբները իրենց ճակատին վրայ կաշկանդած էին Էնվէր-Թալէաթ-Ճէմալի ուժերը :

1918ին Օսմանեան միապետութիւնը ջախջախուեցաւ : Թուրքիոյ զինուորական պարտութիւնը նպաստեց Արաբներու ազգային պայքարի յաջողութեան :

Ա. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ

«Նոր Կեանք», Պուքրէշ

ԻՐԱՆԻ ՄԵԾ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ
(ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ)

(Ը. եւ վերջ)

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՍԽԱԼԸ

Ամերիկան կարծում է, որ այս թեւութիւններով օժտուած երկիրներում եթէ դեմոկրատական կարգեր հաստատուեն, վէրքերը կը բուժուեն եւ յառաջդիմութիւն տեղի կ'ունենայ: Սա հիմնովին սխալ մօտեցում է Արեւելեան յետամնաց երկրների նկատմամբ. դեմոկրատական կարգերը, ընդհակառակն, աւելի ազատ ու սանձարձակ կը դարձնեն անկիրթ ղեկավար դասին եւ զանգուածին: Դեմոկրասին կրթուած ժողովուրդներին պատշաճ է, որոնք հայրենիքին եւ հանրութեան օգտակար լինելու գիտակցութիւն ունեն: Ազատ եւ ղեկ[illegible] կալուածատէրն ու առեւտրականը ի չարը կը գործադրեն դեմոկրատիկ ազատութիւնները. Նման տարրերին կարելի է զսպել միայն որոշ չափի խստութեամբ, երբեմն նոյն իսկ՝ մտրակով: Դիտեցէք Միջին եւ Մերձաւոր Արեւելքի երկիրները, նրանք ինքնաբերաբար ըմբռնել են այս հոգեբանութիւնը եւ ստեղծել են զինուորական իշխանութիւններ, իրենց երկրի թէ ներքին եւ թէ արտաքին վտանգները կանխելու եւ զսպելու համար: Առանց խիստ իշխանութեան, հնարաւոր չէ լուծել նաեւ Իրանի հողային հարցը, կաշառակերութիւնը, գողութիւնները, կեանքի տարապայման սղութիւնը :

Ի հարկէ, այդ խստութիւնները պիտի լինեն ժամանակաւոր, անցողական մի շրջանի համար, երբ ուժ կը տրուի նաեւ դաստիարակութեան եւ կրթութեան, այնուհետեւ միայն, երբ հողը պատրաստ կը լինի, կը գործադրուեն տնտեսական, ընկերային եւ քաղաքական դեմոկրատական սկզբունքները:

Քանի դեռ գոյութիւն ունի կոմունիստական վտանգը, մեծ սխալ կը լինի, նոյնիսկ ճակատագրական, դեմոկրատական կարգեր պարտադրել Իրանի ժո-

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

—o—

2.— «Ալազները»

Իր մէջ երեւակայութիւնը ուժեղ է, բայց դէ իմ իրապաշտ ընկերոջը՝ Ռուբիկին կարո՞ղ ես գոհացնել այդպիսի հէքեաթներով: Չէ, աւելի իրապաշտ բացատրութիւն պիտի գտնել: Եւ ահա տեղանքը լաւ դիտելուց յետոյ, եկանք այն եզրակացութեան, որ սերունդ տուող ձկները իրենց ձուերի համար օրրան են ընտրել այնպիսի վայրեր, ուր կայ մանր կոպիճ (ջրի յղկուած քարերը, գետաքար): Ուշադիր դիտում ենք Փամպակի գետաբերանը, վարարած գետակը լճին չհասած ափին թողել է իր բեռի ամենածանր մասը՝ լեռներից բերած քարերը : Դրանից նա գետաբերան է կազմել, բաժանուել մանր բազուկների: Աւելի թեթեւ բեռը՝ խոշոր կոպիճը հասցրել է լիճ, մի քանի տասնեակ մեթր էլ դէնը տարել: Այնուհետեւ, որքան հեռանում ենք ափից՝ հեղեղի թողածը մանրանում է, իսկ աւելի խորը՝ արդէն աւազն է՝ տիղմի հետ խառն :

— Կախիր, Ռուբիկ, կարթդ կախիր, իշխանի ալազին (ձկան կերի եւ ձուադրման վայրերը) ենք հասել, յատակը ուսումնասիրելուց յետոյ մեր նաւակը կանգնեցնում եմ ես :

Նա տարակուսանքով թօթւում է ուսերը:

— Ինչո՞ւ ... ի՞նչ գիտես ...

— Այ տղայ, հօ քարէ յատակին ձուկը չի կարող բոյն քորել: Ախր ոչ գործիք ունի, ոչ ճանկեր, էդ խեղճ կենդանին :

Ընկերս հարցական նայում է ինձ, իսկ ես շարունակում եմ իմ ենթադրութիւնները:

— Ասում են տասնեւհինգից մինչեւ երեսուն սանթիմեթր խորութեամբ բոյն են փորում ձկները:

«Փչիր, փչիր...» ասում է ընկերոջս հայեացքը :

— Ամուսիններով գրկախառնուում են, դիք կանգնում ու պոչերով եռ տալիս մանր գետաքարը... Պոչերով դէս դէն են հրում, պտըտւում, գայլիկոնի նման ծակում քարերի շեղջը, եւ ահա բոյնը պատրաստ է:

— Վե՞րջը ...

— Վերջը մայր ձուկը փոսի մէջ թափում է իր ձուիկները, ամուսինն էլ իսկոյն իր «կաթը» շաղ է տալիս նրանց վրայ՝ բեղնաւորում: Յետոյ պոչով ծածկում են ձուերը, որ հասունանան, ձուտեր դուրս գան :

— Հա, պարզ է, ալազներում մանր գետաքար պիտի լինի, վերջապէս ըմբռնեց ընկերս: Եւ երկուսիս համար էլ պարզ դարձաւ, թէ ինչու ձկները երամ-երամ ձգտում են ոչ միայն դէպի գետաբերանները, այլեւ դէպի հեղեղատները : Չէ՞ որ յորդառատ անձրեւների ժամանակ հեղեղները ափից տիղմ եւ կոպիճ են բերել ու լցրել լճի մէջ: Այն կոպիճը, որի մէջ բոյն է փորելու մայր իշխանը եւ այն տիղմը, որի մէջ սնունդ կայ նրա համար :

3.— Հետախոյզները

Նոյեմբերի քսանեւութին մեր կարթերը կախեցինք Արտանիշի հեղեղատներից մէկի դիմաց, ափից ոչ հեռու խճուղու վարպետ Օրուջը մեզ ասել էր, որ սկսած աշնան վերջից իշխանները կուտակւում են այդտեղ «ձու դնելու»:

— Լաւ որս էք ունենալու երանի ձեզ, ասաց Օրուջը եւ գնաց, իր գործին : Օրը գարնան նման մեղմ էր ու դուրեկան, այնքան մեղմ, որ շուտով հանեցինք մեր պիջակները: Աննման է Սեւանը ուշ աշնան արեւոտ եւ անքամի օրերին, եւ մեր բաւականութիւնը մեծ պիտի լինէր, եթէ ձկները յաճախակի քաշէին մեր կարթերը: Ձանձրացանք, յոգնեցինք, որովհետեւ ձուկ չկար, եւ մենք եկանք այն եզրակացութեան, որ ժամկէտից շուտ ենք եկել. դեռ չի սկսուել ձմեռնային բախտակի ձուադրման շրջանը :

Յուսահատ վիճակում էինք, երբ ընկերս յանկարծ ալեկոծուեց, եւ նրա գունատուած դէմքից ու այրուող աչքերից հասկացայ, որ «եկողը» խոշոր ձուկ է: Քաշում է թելը լարուած, կենդրոնացած, սրտատրոփ ... Եւ երբ ձուկը նետեց նաւակի մէջ, թեթեւացած շունչ քաշեց ու ժպտաց երջանիկ, մի խոշոր իշխան էր նրա բռնածը, որի կողերի գունափոխութիւնից հասկացւում էր, որ ընկել է «բախտականալ», այսինքն՝ թեւակոխում է բեղնաւորման շրջանը :

Յաջորդ ձուկը նոյնպէս խոշոր դուրս եկաւ առաջինի նման եւ նոյնպէս զարգացած կաթնագեղձեր ունէր: Երրորդը ես հանեցի՝ առնուազն երկու քիլոկրամանոց մի արու: Շատ ձուկ չբռնեցինք այդ օրը՝ ընդամէնը ութ, թէ ինը հատ, բոլորն էլ արու, բոլորն էլ շատ խոշոր: Նրանց սեռական նշաններից հասկացւում էր, որ բեղմնաւորելու պատրաստ կը լինեն տաս-տասնեւհինգ օր յետոյ միայն:

Բայց ինչո՞ւ են ժամկէտից շուտ աւլողները եկել այդ ձկները հեռու վայրերից՝ Նորադուզից դէպի Մարտունի՝ երբեմն Սարի-Կայա կոչուող բլուրների դիմացից, ուր ամառը հանդիպում էինք նրանց :

ՎԱԽՏԱՆԳ ԱՆԱՆԵԱՆ

(5 Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

(ՀԱՅԿ ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻ ԱՆԴԱՄԸ)

ՊԱՏՄՎԱԾՔ

ՎԱՀԱԳՆԻ ԴՈՒՐԻ

— Մեզեկներն ... դուն միտքդ եղիայի, որ մենք հիշատակը եր ... բայց, որ մենք չենք կարող մոռանալ ...

Եվ ինքնաշարժը սլացավ առաջ, թողնելով ետևում ամպ մը փոշի։

Վահագնի դուրի հանդիպումը Հայկ Յարութեանի անդամին հետ ամենաանսպասելի բանն էր, որ կարող էր պատահել։ Ինչպես ամեն անգամ, երբ ուզում էր հանգստանալ, Վահագնը գնացել էր Ծաղկաձոր։ Ամառանոցում նա ոչ միայն հանգստանում էր, այլև աշխատում

Այրի Տիկին Յովհ. Նաճարեան եւ զաւակները՝ Տէր եւ Տիկին Վահէ Պալթայեան եւ զաւակները եւ Անտրէ Խոկարեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Նաճարեան եւ զաւակները (Պէյրութ), Այրի Տիկին Սիրանուշ Հիւսնեան եւ զաւակները (Լոս – Անճըլըս), ինչպէս նաեւ Սեննեքէրիմեան, Տէրտէրեան, Եօթնեղբայրեան, Թէլալեան, Պզտիկեան, Զէրչեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, տաքրոջ, հօրեղբօր եւ ազգականին՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՆԱՃԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 9-ին, 66 տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Ուրբաթ (Հոկտ. 13) ժամը 16ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ մարմինը կը փոխադրուի Իվրիի գերեզմանատունը:

ԾԱՆՕԹ.— Ցաւակցութիւն՝ տոմարով:

26, Rue d'Enghien, Paris (10e)

Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիկին Թամարա Բաբաջանոֆի բարեկամները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, այս Կիրակի, յաւարտ պատարագի, Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ մէջ՝ ՏԻԿԻՆ ԲԱԲԱՋԱՆՈՖԻ (Միքայէլ Բաբաջանոֆի այրին) մահուան առթիւ:

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՀԱՃՆՈՅ ԳՈՅԱՄԱՐՏԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ ՓԱՐԻԶ

Փարիզի Հաճնոյ Հայր. Միութեան նախաձեռնութեամբ Հաճնոյ հերոսամարտի 41րդ տարեդարձի առթիւ, ութ հազար դիւցազներու ննջեցելոց, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ մէջ: Այս Կիրակի առաւօտ: Կը հրաւիրուին հայրենակիցները եւ անոնց յիշատակը յարգողները, յետ պատարագի մատաղ եւ յուշահանդէս Մշակութային Տան մէջ, 17, Րիւ Պլէօ:

×

ՇԱՄԻ ՄԷՋ.— Հաճընի Հայր. Ընդհ. Միութիւնը «Արծուաբոյն»ի հերոսամարտին 41րդ տարեդարձը կը տօնէ այս Կիրակի: Տէսինի հոգեւոր հովիւ Տէր Վարագ քհնյ. Աւագեան հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ, ութ հազար նահատակներու յիշատակին եւ պիտի քարոզէ: Աւանդական հոգեճաշ նահատակներու հոգւոյն:

Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր հայրենակիցները եւ նահատակներուն յիշատակը յարգողները:

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝

17, Rue Bleue, Paris (9e)

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ իր հիմնած հայերէն լեզուի եւ հայրենագիտութեան դասընթացքը վերսկսած է Բարեգործականի սրահին մէջ, 19ա, Րիւ Վանթիւր, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը, ժամը 18–21, ուսուցչութեամբ Տիկին Ս. Թորոսեանի: Ծնողները կը հրաւիրուին օգտուիլ առիթէն, իրենց զաւակները զուրկ չձգելու համար մայրենի լեզուի ուսումէն: Արձանագրութիւն նոյն պահերուն:

ԾԱԽՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

58, Rue d'Aboukir, Paris (2e)

Tél. : GUT, 57-29

Հիւսուածեղէնի, հագուստի, ժիւփի եւ քօրսաժի գեղեցիկ աշխատանոց մը ծախու է:

Դիմել ամէն օր ժամը 15 – 18

BAKERD

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARJS (9e)

ՊԱՏԱՐԱԳ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս Կիրակի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետաց տօնին առթիւ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր քառաձայն պատարագ:

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Այս առթիւ պիտի կարդացուի Հայրապետական կոնդակ, Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի Ծննդեան 1600ամեակին առթիւ, եւ պիտի ոգեկոչուի յիշատակը մեր Թարգմանիչ վարդապետներուն եւ Հայ Մշակոյթի բոլոր ծառայողներուն:

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը:

ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կամ. եւ Ռազմիկներու Բարեկ. Միութիւնը կը պատրաստուի՝ մեծ շուքով տօնելու Արարայի ճակատամարտին եւ Կիլիկիոյ գրաւման 43րդ տարեդարձը՝ պատ. նախագահութեամբ՝ քաղաքապետ Պ. Կասթոն Տէֆէրի:

Այս Կիրակի առաւօտ, հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Փրատոյի եկեղեցւոյն մէջ՝ Արարայի եւ բոլոր ճակատներու ազատագրութեան զոհերուն համար:

Յաւարտ պատարագի, եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի պիտի ունենայ մասնաւոր հանդիսութիւն մը որուն ներկայ պիտի ըլլան՝ քաղաքային եւ զին. ներկայացուցիչներ: Պիտի խօսի Պ. Շ. Տ. ԹԷՔԷԵԱՆ:

Կէսօրէ վերջ, ժամը 1ին, կոչունք՝ Շաթօ տէ Ֆլէօրի մէջ: Կոչունքին հրաւիրուած են բոլոր տարեց ընկերները:

Փառատօնին մասնաւոր կերպով կը հրաւիրուին Փարիզի, Լիոնի եւ այլ շրջաններու քոյր ընկերակցութիւնները:

Միութիւնը վստահ է թէ Մարսիլիոյ հայ հասարակութիւնը, ինչպէս միշտ, պիտի բերէ՝ յարգանքի իր տուրքը՝ զոհերու նուիրական յիշատակին:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այս Կիրակի հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի Շաւիլի եկեղեցիին մէջ, երգեցողութիւնները երաժշտապետ Պ. Նշան Սերգոյեանի ղեկավարութեամբ: Յաւարտ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Մկրտիչ եւ Յովհաննէս Շահինեան եղբայրներու յիշատակին: Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Ֆ. Կ. Խաչի Պուլվ. Օտտոյի մասնաճիւղի եւ տեղւոյս Թաղական խորհուրդի դպրոցը կը վերաբացուի այս Հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Ս. Յակոբ եկեղեցին, ուսուցիչ Պ. Յակոբ Արթինեան: Ծնողներէն կը խնդրուի իրենց զաւակները արձանագրել տալ:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Իսրայէլէն Տիկին Նոյեմի Շատարեւեան, Հաճընցի կը փնտռէ իր հանգուցեալ եղբօր Շատարեւեան ընտանիքէն անդամներ որոնք Փարիզ կամ շրջանները կ'ապրին:

× Հայաստանէն կը փնտռեն Պ. Վարդան Վարդանեանը, ծնած 1918 Թուականին, ասպարէզով ուսուցիչ:

× Հայաստանէն կը փնտռեն Պ. Մկրտիչ Յարութիւն Արեւշատեանը, ասպարէզով բժիշկ, ունի մէկ մանչ, մէկ աղջիկ, կինը ամերիկուհի:

× Թիֆլիզէն Տիկին Հռիփսիմէ Ելամիրեան կը փնտռէ իր ամուսինը որ Բ. պատերազմին անյայտ կորսուած է: Ծնած 1912ին, ունի Օննիկ, Արշակ, Ռոպէր եւ Շուշան անունով զաւակներ եւ Երուանդ եւ Համօ անուն եղբայրներ:

Վերոյիշեալ անձերու մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեակ պահել Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ դիւանը, 15 Րիւ Ժան Կուժօն, Փարիզ (8), հեռ.ի թիւ ԷԼԻզէ 67·03:

×

Փարիզի եկեղեցւոյ դիւանը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները իր Կրթ. ձեռնարկներուն համար: Պ. Յարութիւն Տամլամեան 50 Ն. Ֆ., որդ. Եսթեր Տամլամեանի հոգեհանգստեան առթիւ: Այրի Տիկին Մօզեան տասը Ն. Ֆ., Այրի Տիկին Մաքրուհի Նարլըեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի:

Հ. ՂԵՒՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ 60ԱՄԵԱԿԸ

Կ'ոգեկոչուի Միլանոյի մէջ, նախաձեռնութեամբ Հայ Մշակութային Միութեան եւ Հայ Տան Վարչութեան:

Այս Կիրակի ժամը 17ին, Հայկ. Տան մէջ՝ Փիացցա Վելասքա 4:

Կը նախագահէ Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան Ընդհ. Աբբայ՝

ՍՐԱՊԻՈՆ ԱՐՔ. ՈՒԼՈՒՀՈՃԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ.— Բժ. Ե. Արզումանեան, Հոգեւոր Հովիւը, Հ. Վահան Յովհաննէսեան, Բժ. Մ. Խանպէկեան, Ե. Հիւսիսեան, Բժ. Բագրատ Եղիազարեան, Բժ. Ա. Սրապեան եւ Ուլուհօճեան արք.:

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին.— Տիկին Ա. Պօղապալեան, Ա. Եբաղենց, Օր. Ս. Մինասեան, Ն. Պօղապալեան, Երէցեան: Երգչախումբը կը ղեկավարէ Հրանդ Բամպակեան: Դաշնակով կ'ընկերանայ Տիկին Ա. Բամպակեան:

Հ. Յ. Դ.

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան Ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ ժամը 21ին: Ներկայ կ'ըլլան Կեդր. եւ Շրջ. կոմիտէներու ներկայացուցիչները: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՇԱՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Արցութեան խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ.—

ՔԵՌԻ (Էքս) խումբը, 15 Հոկտ., Կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին:

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻՒԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի:

2.— Պ. ՓԱՊԼԻԹՕՅԻ սպանական պարի կազմը

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը: ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան:

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս···

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՅԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.–COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY – SOUS - BOIS

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — Téléph. : PRO. 86-60

R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՈՒՐԲԱԹ 13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

VENDREDI 13 OCTOBRE

1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9228 — 37EME ANNÉE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5029

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ

ԻՆՉ Է ԽՐՈՒՇՉԷՒԻՆ ԴԻՐՔԸ

ՔԵՆԸՏԻԻ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պերլին միշտ կը մնայ Արեւելք – Արեւմուտք ճգնաժամին գլխաւոր պատճառը :

Վերջերս Կրեմլինի խօսակցութիւններ, Ուաշինկթըն, Նիւ Եորք եւ Պերլին որոշ տպաւորութիւն մը կը թողուն Խրուշչեւի դիրքին մասին :

Առաջին հաշուեկշիռ մը կարծել կու տայ թէ Խորհրդ. Միութիւնը միայն մէկ գլխում կրնայ ընել, ի հարկին, 1962ին յետաձգել Արեւելեան Գերմանիոյ հետ հաշտութեան դաշնագրի ստորագրութեան խնդիրը :

Այս եզրակացութեան յանգած են, ամերիկեան քաղաքական շրջանակները, հիմնուած հետեւեալ տուեալներուն վրայ .— Քենըտի, ՄԱԿի առջեւ խօսած, ճառին ընթացքին յայտարարած էր «յառաջիկայ տասը ամիսները որոնք կրնան որոշել յառաջիկայ տասը հազար տարիները» : Բանաձեւումը գրական էր իր ձեւին մէջ, բայց խորքին մէջ հրաւէր մըն էր, որպէս զի երկարաձգուի մտքերու փոխանակութեան եւ շփումներու ժամանակամիջոցը :

Այս յայտարարութեան առթիւ, կը յիշուի թէ Խրուշչեւ չէ անդրադարձած այդ հարցին եւ ոչ մէկ ակնարկութիւն ըրած է այդ «տասը ամիսներու պատմութեան» : Թէեւ պէտք չէ մոռնալ թէ Խրուշչեւ արձակուրդի էր եւ շատ լաւ կրնայ, յառաջիկայ Հոկտեմբեր 17ին, երբ համայնավար կուսակցութեան համագումարը բացուի, այդ մասին խօսիլ : Բայց, մինչ բայցեր կան այս հարցերուն մէջ, հաւանական է նաեւ որ Կրեմլինօ հարկ եղած հրահանգները ունէր այս մասին.— քանի որ ոչ մէկ առթիւ Թուականի մասին խօսած է, կարելի է համոզուիլ թէ Թուականի հարց պիտի չծագի : Այս պարագային եւ նկատի ունենալով որ միշտ յետին մտքեր կան Խրուշչեւի որեւէ ըրածին մէջ, պէտք է գիտնալ թէ ի՛նչ պատճառներով, Խրուշչեւ, յանկարծ, համբերատար դարձած է : Սպիտակ Տան շրջանակներու կարծիքով, պատճառն այն է որ Խորհ. Միութիւնը հասկցած է թէ Ամերիկա վճռած է տեղի չտալ սպառնալիքներու առջեւ եւ անկեղծ փափաքն ունի «լուրջ» բանակցութիւն մը վարելու Խորհրդ. Միութեան հետ, ոչ միայն Պերլինի այլեւ Գերմանիոյ վերաբերեալ բոլոր հարցերուն շուրջ : Ռուսերը կրնան կարծել նաեւ թէ քանի մը ամիսներու պայմանաժամը կրնայ օգտագործուիլ Ամերիկայի կողմէ որպէսզի ճնշում բանեցնէ իր դաշնակիցներուն վրայ եւ հաւնող որ աւելի «իրատես» լուծումներու համաձայն են :

Այս պայմաններու տակ յառաջիկայ ամիսներ պիտի ծառայեն գլխաւորաբար մտերմ բանակցութիւններու, Դաշնակից երկիրներուն միջեւ որոնց արդիւնքը պիտի ըլլայ հաւասարակշիռ մէկ ճակատ կազմել Խ. Միութեան դիմաց :

Այս եզրակացութեան կը յանգին նաեւ Ֆրանսայի կատարուած բոլոր խօսակցութիւններ եւ հրապարակային ելոյթները :

Քենըտի, մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, անդրադառնալով Պերլինի, յայտարարեց թէ հարցը պիտի կարգադրուի խաղաղական կերպով : Բայց, աւելցուցած է, Քենըտի, Կրեմլինի հետ խօսակցութիւնները եւ Արտաքին նախարարին ունեցած խօսակցութիւնները բանակցութիւններ չէին, այլ կը ձգտէին պարզապէս ճշդելու Խորհ. Միութեան դիրքը եւ հասկնալու թէ որո՞նք են հիմնական տարակարծութիւնները :

Քենըտի յայտնած է նաեւ թէ Մոսկուայի ամերիկեան դեսպանը պիտի շարունակէ շփումներ պահել Կրեմլինի շրջանակներուն հետ :

Միացեալ Նահանգներու Նախագահը աւելցուցած է թէ տակաւին խոր տարակարծութիւններ կան : Ցոյց յայտնած է որ Գերմանիոյ նոր կառավարութիւնը, որ շուտով պիտի կազմուի, պիտի կարենայ աւելի գործօն մասնակցութիւն բերել Ատլանտեան Ուխտի աշխատանքներուն :

Ինչպէս միշտ, Քենըտի խօսած է նաեւ Համայնավար Չինաստանի, հիւլէական փորձերու եւ թերաճ երկիրներու օժանդակութեան մասին :

Լոնտոնի մէջ, արտաքին նախարար Լորտ Հիւմ Պահպանողականներու համագումարին առջեւ, զեկուցում տուաւ Կրեմլինի հետ ունեցած խօսակցութեանց շուրջ : Լորտ Հիւմի այս բուռն ճառէն յայտնի է որ Կրեմլինօ լուրջ ազդարարութիւն մը տարած է հետը, Մաքմիլընի եւ արտաքին նախարարին հետ ունեցած խօսակցութիւններէն ետք :

Անգլիացիները բացատրած են Կրեմլինի որ եթէ Պերլինի մէջ իրենց (իմա՛ Խորհրդ. Միութիւն) ունեցած պատասխանատուութիւնները յանձնեն Փանքովի կառավարութեան, շատ ծանր կացութիւն մը կը ստեղծեն որուն անմիջական հետեւանքը կ'ըլլայ, կողմերու անխուսափելի բախումը :

Խորհրդային արտաքին նախարարը, Լոնտոնէն մեկնած պահուն, ժպտելով յայտարարած է թէ ամէն ջանք պէտք է թափուի որպէսզի խաղաղ լուծում մը գտնուի :

Չէ ուզած աւելի մանրամասնութիւններ տալ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՐԻՏԻՈՖ ՆԱՆՍԸՆԻ ծննդեան հարիւրամեակը ոգեկոչուեցաւ առջի օր, Օսլոյի մէջ : Օլաֆ Ե. Թագաւորը ծաղկեպսակ մը դրաւ մեծ գիտունին գերեզմանին վրայ : Ծաղկեպսակներ դրուեցան նաեւ յանուն Միացեալ Նահանգներու եւ Խ. Միութեան :

ԹՈՒՎԱՅԻ շրջանը որ արեւմտեան Սիպերիոյ հարաւը կը գտնուի ինքնավար հանրապետութիւն դարձաւ, Գերագոյն Խորհուրդի հրովարտակով : Այս ձեւով Խորհ. Միութիւնը ներկայիս 15 դաշնակցային հանրապետութիւն ունի որոնք քսան ինքնավար հանրապետութիւններէ կազմուած են, ութ ինքնավար շրջաններէ եւ տասը ազգային «գաւառներէ» (Տիւրքիկք) :

ԳԵՐԱԳՈՅՆ Խորհուրդի մէկ հրովարտակով երկրագործական նախարարութիւնը պէտք է հեռանայ Մոսկուայէն եւ տեղաւորուի սովխոզի *մը մէջ, մայրաքաղաքէն վաթսուն քիլոմեթր հեռու :*

ՖԻՆԼԱՆՏԻՈՅ նախագահը՝ Քեքքոնըն Օթթավա հասաւ, պաշտօնական այցելութեան :

ՂԱՆԱ որոշեց չորս հարիւր թեկնածու — սպաներ ղրկել Խ. Միութիւն, որպէսզի զինուորական դաստիարակութիւն ստանան :

« ՍԵՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿ բոլոր Քաթանկացիները պէտք է միանան պաշտպանելու համար մեր հայրենիքը թշնամիին դէմ : Ձեր զէնքերը վար մի դնէք, որովհետեւ թշնամին իր զէնքերը վար չի դներ» յայտարարեց Չոմպէ, խօսքն ուղղելով ժողովուրդին :

ՍՈՒՐԻՈՅ եւ Լիբանանի սահմանագլուխը բացուեցաւ, Չորեքշաբթի օր մարդոց եւ ապրանքներու ազատ երթեւեկին համար :

ՓԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ եւ Ֆարա Տիպա կարգ մը նուէրներ ստացան որ կոչէն .— Պարահանդէսի ոսկի պայուսակ մը, ադամանդներով զարդարուած, Լուտովիկոս ԺԶ. ֆոմոտ *մը, եւ կապոյտ* սեվր *սուրճի սպաս մը :*

«ԱՀԱԿ»Ը քարոզչութեան արշաւ մը սկսած է, պահանջելով որ Պեն Պելլա ազատ արձակուի եւ բանակցութիւններուն մասնակցի :

ԱԼԺԷՐԻ ձայնասփիւռի կայանին ալիքներուն վրայ կը շարունակուին լսուիլ «Կազմակերպութիւն գաղտնի բանակի» հաղորդումները : Ապահովութեան ուժեր Օրան հասած են ամրապնդելու համար կարգապահութիւնը : Ֆրանսական նաւատորմն ալ պատրաստ է Մերս էլ Քէպիրի բացերը :

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ – ՔԱԶԱՅԻ «Թագաւորը» Ալպեր Ա., բուն անունով Քալոնճի ան – ուանարկութեան դատ մը բացաւ ֆրանսական շաբաթաթերթի մը դէմ ճշդելով թէ «նախարարներ չէ կերած» ինչպէս գրած էր փարիզեան թերթը : Քալոնճի վնասուց հատուցում կը պահանջէ ապահովելով թէ մարդ ուտելու սովորութիւն չունի :

ԿՈՄՈՒԼՔԱ (համայնավար լեհ պարագլուխը) տեսակցութիւն մը տուած է Լը Մոնտի *տնօրէն՝ Պէօվ – Մերիի եւ յայտնած այս առթիւ թէ տը Կոլ քանիցս կրկնած է որ Գերմանիոյ վերամիացումը, ներկայիս անկարելի է :*

ՄԵՐ ՕՐԵՐ ՄԵՐ ՕՐԻՆ

ՄԵՐ ԳԻՏՑԱԾԸ ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

—o—

Այսպէս, ուրեմն :

Հայաստանի կոմունիստ կուսակցութեան Կեդր. Կոմիտէի քարտուղար Զարոբեան, աւետեց եւ թէ ներգաղթը պիտի վերսկսի գալ տարի, չի մոռնար բարեհիշ բաժնել Սփիւռքի հայկական կարգ մը կազմակերպութեանց՝ *գործակցութեան* չափանիշով, հայ ժողովուրդէն անջատելու համար Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը,— զայն դուրս ձգելու նպատակով հայրենանուէր աշխատանքներու, ինչպէս ներգաղթին օժանդակելու պարտականութենէն :

Զարոբեան ցոյց կուտայ Հնչակեանը եւ Ռամկավարը, իբրեւ «յառաջդիմական կազմակերպութիւններ», որոնք «հայրենասիրական օգտակար աշխատանք են կատարում արտասահմանում» : Իսկ «Դաշնակցական թափթփուկնե՛րը...» :

Ուրեմն, արտասահմանի մէջ՝ հայրենասիրական աշխատանք կատարող հնչակ – ռամկավար առանձնաշնորհեալներն են միայն, որ պիտի զբաղին ներգաղթով :

Ուրիշներու տեղ չկայ՝ զբաղելու համար... կոմունիստական ազարակին գործերով :

Այս ձեւով հայրենիքը հայրենիք չէ երբեք, այլ դարձած է ագարակ՝ յանուն Մարքսի, Լենինի եւ այլոց :

Տարբեր բացատրութեամբ մը, կոմունիստ վարդապետութեան համար՝ Հայաստան սիրելը արհեստ մըն է, որու մենաշնորհը իրենց տրուած է միայն :

Եւ սակայն կ'արժէ հարցնել .— Ո՞վ է հայրենատէրը :

Բացէք *Յառաջ*ի թիւերը, 1947 Օգոստոս 29էն սկսեալ : Թերթը ամբողջովին լեցուած է հայրենասիրական թրթիռներով, ներգաղթին ստեղծած խանդավառութեամբ եւ յուզումով,— ծանօթ գրողներ կը նկարագրեն շարժումը, կը բացատրեն ներգաղթին քաղաքական արժէքը, եւ պատմական նշանակութիւնը :

Բայց ի՞նչ կը պատահի :

Հայաստան գացողներուն կը պարտադրուի հայհոյել Հ. Յ. Դաշնակցութեան, զայն յայտարարելով Հայութեան եւ Հայաստանի թշնամի : Ի՛նչ խօսք որ Հայաստան գացող ընտիր այդ նմոյշներն են, որ կը փախչին ... Հայաստանէն : Այդ առթիւ՝ Ս. Վրացեան կը թելադրէ Հայութենէն արտաքսել նման տիպարները :Դաբեր սպասել, ողջակիզուիլ հայրենիքի համար, եւ երբ Հայաստան երթալու բախտը կը շնորհուի իրենց, կ'երթան եւ յետոյ ... կը փախչին Հայաստանէն :

Դաշնակցակա՞ն է փախչողը .— Ո՛չ :

Ահա մէկը : Ճէրէնեան անունով երիտասարդ մը կը փախչի Հայաստանէն, կ'ապաստանի Պէյրութ, իր ազգականներուն մօտ, Նոր Հաճըն թաղին մէջ :

Գայթակղութի՛ւն,— Պէյրութի «Բագրատեան» ակումբին մէջ՝ համայնավար հռետոր Ե. Էլլէզեան կը բարձրանայ բեմ եւ կը յայտարարէ .— «Հայաստանէն փախած Ճէրէնեանը Հաճընցի է, — ասիկա պատիւ չի բերեր Հաճընցիներուն : Հայաստանէն փախած Ճէրէնեանը հնչակեան է,— անպատուութի՛ւն Հնչակեան կուսակցութեան համար : Հայաստանէն փախած Ճէրէնեանը հնչակեան գործիչ Վահրիճ Ճէրէնեանի ազգականն է, — ասիկա նախատինք է Ճէրէնեան ընտանիքին ...» :

Հնչակեան օրկանը, *Արարատ*, կը պատասխանէ .— «Ճէրէնեան Հաճընցի չէ, Շարցի է, Հաճընէն քիչ մը հեռու գիւղէ մը : Ճէրէնեան կապ չունի Վահրիճի ընտանիքին հետ : Ճէրէնեան հնչակեան չէ, այլ Նոր Հաճըն թաղի համայնավար խմբակին քարտուղարին եղբայրն է, համայնավար օղլու համայնավար է : Էլլէզեանին կը վերադարձնենք իր փսխածները» :

Չեմ գիտեր թէ ի՛նչ կը մտածէ Զարոբեան, բայց մեր գիտցածն այն է թէ Հայաստանէն փախչողը եթէ Հնչակեան չէ՝ Համայնավար է, եթէ Համայնավար չէ՝ Ռամկավար է :

— Ռամկավարը Հայաստան կ'երթա՞յ միթէ, պիտի հարցնէր բարեմիտը :

— Ամէն պարագայի, այդ մէկը, որ կը փախչի Հայաստանէն, Դաշնակցական չէ եւ չի կրնար Դաշնակցական ըլլալ : Դաշնակցականը նախատագրուած է որ հայկական հողէն փրցուի եւ... Սիպերիա ղրկուի՝ եթէ քարի մը տակ չթաղուի :

ԱՐԱԶ

ՄԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐԸ

—o—

Մեր խմբագրատունը այցելեցին Տէր եւ Տիկին Աւետիս Արսլանեան – Յովհաննիսեան (Թեհրան), որ շրջապտոյտ մը կը կատարեն արեւմտեան Եւրոպա :

Պ. Յովհ. Պալէնեան (Քալիֆորնիա), որ այցելեց ետք Միջին Արեւելքի գաղութները՝ կը վերադառնայ իր բնակավայրը :

Ընկեր Կէօնճեան (Մոնրէալ), որ շրջապտոյտ մը կատարելէ ետք Եւրոպա՝ կը վերադառնայ իր բնակավայրը :

Տոքթ. Բ. Նազարեան (Աղեքսանդրիոյ ֆրանսական հիւանդանոցին բժշկապետը), որ արձակուրդը անցընելէ ետք Ֆրանսայի մէջ՝ կը վերադառնայ իր պաշտօնատեղին :

Ընկեր Տատեան (Գահիրէ), որ շրջապտոյտ մը կատարելէ ետք Եւրոպա՝ կը վերադառնայ իր բնակավայրը :

Պ. Վազգէն Վարուժան (Պէյրութ), որ եկած է հսկելու իր ֆրանսերէն մէկ գործին հրատարակութեան՝ Կալիմարի մօտ :

ՆԱՆՍԸՆԻ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

(10 Հոկտ. 1861 — 13 Մայիս 1930)

—o—

Բեւեռախոյզին , կենդանաբանին եւ հաւատաւոր մարդասէրին ծննդեան հարիւրամեակն է : Գերմանացիները մեծ յարգանքով կը յիշեն Նանսընի անունը , որովհետեւ գերման պատերազմական գերիներու Ռուսիայէն հայրենիք վերադարձին արդիւնաւորապէս աշխատած է 1918ին : Իսկ մենք Հայերս յաւէտ երախտապարտ ենք իրեն : Համեստութիւնը սիրող այս անկեղծ բարեկամին արձանը կը բարձրանայ Նորվեկիոյ իր հայրենիքին մէջ, բայց աւելի ամուր է այն երախտագիտական զգացումը որ քանդակուած է մեր սրտերուն մէջ, որովհետեւ Նանսըն ջանաց իր ամբողջ հեղինակութեամբ ամոքել հայ բեկորներու դժբախտութիւնը 1921 – 1922 թուականին եւ համարձակօրէն դիմակը վար առաւ այն ատենի «Ազգերու Դաշնակցութեան» , որ սակարկութեամբ միայն օգնութիւն կ'ուզէր ընել եւ ի վերջոյ լքեց Հայութիւնը անողոք ճակատագրին մէջ տուայտելու : Ասոր հետեւանք էր իր հոյակապ ուսումնասիրական գիրքը Հայոց մասին՝ «Խաբուած ժողովուրդ» վերնագրով :

Նանսընի կեանքն ու գործը այսօր ալ օրինակելի են, ինչպէս ասկէ քառասուն տարի առաջ, աւա՜ղ, քանի որ մարդկութիւնը երկրորդ աշխարհամարտէն ալ դաս չառաւ եւ մարդասիրութիւն կամ ընկերասիրութիւն բառերը մնացին վիճելի եւ անգործադրելի : Ո՞վ պիտի կրնայ յառաջ խաղալ եւ իր ձայնը լսելի դարձնել փրկելու համար մարդկութիւնը նորանոր աղէտներէ, որոնց ոտնաձայնը կը լսուի աշխարհի զանազան կողմերէն :

Նանսըն իբր սկզբունք ընդունած էր թէ «միշտ ճամբայ մը կը գտնուի» : *Նանսըն հետեւած էր իր հետախուզութեանց ատեն նոյն սկզբունքին եւ իր մտասեւեռումը կարելի է գտնել իր շինել տուած նաւին անունին մէջ իսկ,* «Ֆրամ» *որ կը նշանակէ «Յառաջ» : Պիտի ուզէի հաւատալ որ այս անգամ ալ «ելք մը կը գտնուի» եթէ չկասկածէի թէ մարդիկ մոռացկոտ են ըստ մեծի մասին : Այս յօդուածին ուսումնասիրութեանս ատեն տասնեակ մը Նանսէնեան հեղինակութեանց կարգին ձեռքս ինկաւ խիստ հետաքրքրական գրքոյկ մը, զոր հրատարակած է Նանսըն 1922 Փետրուարին , յառաջաբանով Կերհարդ Հաուփթմանի եւ վերջաբանով՝ Մաքսիմ Կորքիի : Այդտեղ Նանսըն կը նկարագրէ յետպատերազմեան թշուառութիւնը, որ կը տիրէ համատարած Ռուսիոյ մէջ եւ ընկերասիրութեան կոչ կ'ուղղէ ամբողջ մարդկութեան, հինգ միլիոն սթերլինկի կարիքը կը շեշտէ փրկելու համար Խորհ. Ռուսիոյ միլիոնաւոր սովահար եւ ցրտահար մարդկութիւնը : Յիշած է նաեւ Հայոց դժբախտ վիճակը սրտցաւ խօսքերով եւ յետոյ խարազանած է արեւմտեան ունեւոր պետութեանց անտարբերութիւնը եւ «իրատես» քաղաքականութեան պատրուակները : Նանսընի այս գրութեան վերնագիրը* «Վերածնունդ Ընկերսիրութեան» *է. նոյն նշանաբանը հարկ է յիշեցնել այսօր արեւելքին եւ արեւմուտքին առանց խտրութեան :*

X Նանսընի կենսագրութիւնը տիպար կրնայ ըլլալ քաջութեան, ստեղծագործական ջանադրութեան եւ մարդասիրութեան : Համառօտագրենք.— Ծնած է 1861 Հոկտեմբեր 10ին Օսլոյի մօտ, Ստորէ – Ֆրէօէն կալուածին մէջ : Բարձր ուսում առած է եւ համալսարան յաճախելով այն ատենի Քրիսթիանայի մէջ (մինչեւ 1924 Օսլօ քաղաքին անունը) ստացած է Տոքթորի տիտղոս 1882ին ; Եղած է տեսուչ Պերկընի կենդանաբանական թանգարանին եւ կատարած է ճանապարհորդութիւն Սառուցեալ Ովկէանոսին վրայ : Ըրած է ծովային ուսումնասիրութիւններ եւ այս նպատակով ղրկուած է քանի մը ամիս Նափոլի : 1888ին առաջին անգամ անցած է Կրէօնլանտի մէջէն Արեւելքէն Արեւմուտք կտրելով հարաւային եզերքէն : 1893 – 96 իր փրամով *ճանապարհորդած է դէպի բեւեռ եւ հասած է 86 երկայնութեան եւ չորս լայնութեան աստիճանները : 1906 – 1908 եղած է Նորվեկիոյ պետական ներկայացուցիչ Լոնտոնի մէջ : Մասնակցած է Նորվեկիոյ Տանիմարքայէն բաժնուելու եւ քաղաքական անկախութեան պայքարին : 1912 – 1914 դարձեալ հետախուզութիւններ հիւսիսային Ովկիանոսի վրայ : 1917 – 1918 արտակարգ ներկայացուցիչ Նորվեկիոյ Ուաշինկթընի մէջ : 1919 – 1920 գերման եւ աւստրիական գերիներու վերադարձը Ռուսիայէն եւ փոխանակութիւն ռազմագերիներու : 1921 – 1922 Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ պաշտօն ստացած է սովեալներուն օգնութեան գործը կազմակերպելու, հայ եւ յոյն գաղթականներուն օգնելու եւ տեղաւորելու : 1922ին ստացած է Նոպելեան խաղաղութեան մրցանակը : Հայկական օճախի վերաշինման հիմնական ուսումնասիրութեան նուիրուած է իր «Խաբուած ժողովուրդ» գիրքը, որ տպուած է 1927ին (գերմաներէնը) :*

X Նանսըն գրած է տասնէ աւելի գիրքեր իր խուզարկութեանց եւ ճանապարհորդութեանց վրայ, որոնք իրենց ատենին արտակարգ հետաքրքրութիւն յառաջացուցած են եւ ցոյց կուտան իր տոկուն եւ պայծառ նկարագիրը, այլեւ իր նուիրումը դէպի բնութեան հետախուզութիւն եւ ստեղծագործական աշխատանք :

Բեւեռախոյզ Ամունտսընի եղերական մահուան առթիւ Նանսըն ճառ մը կարդացած է, որուն աւիշը բնորոշիչ է իր ըմբռնումներուն համար .

« Ունեցա՞ծ ես երբեք ապրումը մեծութեան ,
Ունեցա՞ծ ես համարձակութիւնը Անծանօթը փնտռելու :
Կտրա՞ծ ես կեանքիդ մէջ անծանօթ ճամբաներ ,
Ունեցա՞ծ ես զրկումներ, ծարա՜ւ մնացած եւ յաղթած ,
Անչափա՞ծ ես տիեզերքի մեծութեան մէջ :
Տեսա՞ծ ես Աստուած իր անհուն մեծութեամբ ,
Լսա՞ծ ես բնութեան քարոզած ճառը ,
Լսէ, ուրեմն, լայնատարած բնութեան ձայնը ,
Որ քեզ ահա կը կանչէ » :

Նանսընի ծննդեան հարիւրամեակին նուիրուած այս տողերով ուզեցի պարտք մը կատարել եւ վեր հանել տիպար մարդու նկարագիրը, բայց հարկ կը համարիմ յիշեցնել որ իր դուստրը եւ որդին իրենց հօրենական ուղիով մարդասիրութեան նուիրեալ յաջորդներ են եւ հայկական կազմակերպութիւններ առիթ պէտք է գտնեն յայտնելու անոնց որ հայ ժողովուրդը անթառամ կը պահէ յիշատակը Ֆրիտիոֆ Նանսընի :

Պ. ՖՐՈՒՆՃԵԱՆ

ԽՄԲ.— Հայ ժողովուրդին պատմութեան նուիրուած արժէքաւոր հատորը ֆրանսերէնէ հայերէնի թարգմանեց եւ հրատարակեց Հ. Քաջարենց :

''ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆ'' ԹԻՒ 1

—o—

Գեղեցիկ է Հայաստանի բնութիւնը , մեծ ու անգնահատելի են անոր բնական հարստութիւնները, երկրին ընդերքը լի ըլլալով բազմապիսի օգտակար հանքերով, իսկ մակերեսը ծածկուած է փարթամ բուսականութեամբ : Այս իրողութեան կապակցութեամբ , Հայաստանի Բնութեան Պահպանութեան Ընկերութիւնը կատարած է գնահատելի, գիտական տեսակէտով լուրջ աշխատանք մը՝ ձեռնարկելով հրատարակութեանը «Հայաստանի բնութիւն» գիտա – ժողովրդական Պիւլըթէնին (Տեղեկատու) , նուիրուած հայրենի բնութեան պահպանութեան, հարստացման եւ իմաստուն կերպով օգտագործելու խնդիրներուն :

Այս հրատարակութեան առաջին էջերուն վրայ լոյս տեսած խմբագրական յօդուածին մէջ կ'ըսուի , թէ Հայաստանի լեռները եւ ձորերը, լայնածաւալ հովիտները ու լեռնային տափաստանները ծածկուած են հարուստ բուսականութեամբ, բերքատու հողերով, փարթամ այգիներով, ծաղկաւէտ ալպեան արօտատեղիներով եւ անտառներով : Գետերուն ու լիճերուն մէջ կը բազմանան շատ արժէքաւոր ձուկեր, անտառներուն ու դաշտերուն մէջ կ'ապրին օգտակար կենդանիներ եւ թռչուններ : Հայաստանի ընդերքն ալ չափազանց հարուստ է թանկարժէք հանքերով եւ բուժիչ ջուրերով :

Բնութեան պահպանութեան խնդիրին կարեւորութիւնը ընդգծելէ ետք, խմբագրական յօդուածը կը պարզէ «Հայաստանի բնութիւն» պարբերականին հիմնական նպատակը, այն է՝ «գիւղի ու քաղաքի ողջ աշխատաւորութեանը, երիտասարդութեան կանոնաւոր կերպով ծանօթացնել Հայաստանի բնական հարստութիւնները, նրանց մէջ գիտելիքներ տարածել բնութեան մասին, հետեւողականօրէն պարզաբանել բնութեան ազդեցութիւնը մարդու կեանքում, դաստիարակել ժողովրդական խաւերին բնութեան պահպանութեան ոգով, նրանց մէջ սէր ու հոգատար վերաբերմունք առաջացնել դէպի բնական հարստութիւնները» :

« Հարստացնենք Սեւանի գեղեցկութիւնը » խորագրով յօդուածին մէջ , Մ. Գասպարեան կ'անդրադառնայ Հայաստանի գեղատեսիլ լճի՝ Սեւանի ունեցած բարերար ազդեցութեան, զինք շրջապատող կենդանական ու բուսական աշխարհին վրայ : Սեւանի ջուրերը կ'ոռոգեն Արարատեան դաշտի բերքատու այգիները եւ պարտէզները : Լիճին շնորհիւ է, որ լուսաւորուած են քաղաքները ու գիւղերը, ելեկտրականութեամբ օժտուած են արդիւնաբերութիւնն ու գիւղատնտեսութիւնը : Հիմնուած պատմական եւ բնապատմական տուեալներու վրայ , յօդուածագիրը այն միտքը կը յայտնէ , որ հեռաւոր անցեալի մէջ Սեւանի աւազանը ծածկուած էր սաղարթախիտ անտառներով, որոնց հետքն անգամ մնացած չէ այսօր : Եւ ահա հայ մարդու շինարար ձեռքը նոր անտառներ կը տնկէ այստեղ :

Ինչպէս կը նշէ Մ. Գասպարեան իր յօդուածին մէջ, անտառակայանի մասնագէտները 1951էն ի վեր սկսած են ծառատնկումի եռուն աշխատանքները եւ մինչեւ այսօր Սեւանայ լճի ափերուն տնկած են չորս հազար հեկտարէն աւելի տունկեր : Այստեղ աճեցուած են մօտ քառասուն միլիոն բազմազան ծառեր ու թուփեր, որոնցմէ մօտ երկու միլիոնը տանձենի , խնձորենի, սալորենի եւ այլ պտղատու եւ հատապտուղ ծառեր : Տարուէ տարի կ'ընդարձակուի ու կը զարգանայ դալար անտառը Սեւանայ [illegible] լճի ափին, իսկ Սեւանի աւազանը իր գեղեցիկ բարձր լեռներով ու մեծ լճով, ծաղիկով ու անտառով, իր բիւրեղեայ մաքուր օդով կը դառնայ ամենասիրուն առողջարանը :

Իր «Պահպանենք վայրի պտղատու ծառերը» խորագրով հետաքրքրական յօդուածին մէջ, Վ. Անանեան գործնական հարց մը կ'արծարծէ իրողութիւններու հիման վրայ : Ցոյց տալէ ետք, թէ Հայաստանի հարաւային անտառները հարուստ են վայրի պտուղներով, ինչպէս են՝ վայրի թուզ, նուռ, տանձ, խնձոր, վայրի սալ, կեռաս, գիհի, յօդուածագիրը կ'ընդգծէ, թէ անհրաժեշտ է պատուաստումը այդ վայրի պտղատու ծառերուն, որոնցմէ, պատուաստումէ յետոյ պիտի ստացուի ոչ միայն պտուղներու առատութիւն, այլեւ կարճ ժամանակի մէջ անճանաչելի կերպով պիտի գեղեցկանայ Հայաստանի բնութիւնը :

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

—o—

Քանի որ այստեղ ձուադրող ոչ մի մայր իշխան չկայ, քանի որ իրենք էլ դեռ պատրաստ չեն բեղմնաւորելու, ինչո՞ւ են ժամկէտից շուտ ահագին ճամբայ կտրել եւ այս ափը եկել Նորադուզի իշխանները :

— Սրանք անպայման հետախոյզներ կը լինեն, ինձ նոր միտք տուեց իմ երիտասարդ ընկերը : Բոլորից շուտ եկել են աւազն ուսումնասիրելու :

— Ինչ ուսումնասիրելու բան կայ որ, թերահաւատօրէն հարցրի ես :

— Ինչպէս չկայ . լճին իջնելու հետեւանքով շատ աւազներ քանդւում – վերանում են : Եկել են տեսնել իրենց հերուան աւազները մնո՞ւմ են , թէ ոչ … Եկել են տեսնեն՝ բոյն փորելու համար ասածդ կոպիճից կա՞յ … եկել են հրապարակ բացեն ձու դնող մայրերի համար … եկել են …

— Լաւ, լաւ, համոզուեցի, կտրեցի ես : Աչքս լոյս, դու էլ ինձ նման երեւակայող դառար, հիմի լաւ կը հասկանանք իրար, ծիծաղեցի ես :

— Ինչ երեւակայութիւն, մաքուր ճըշմարտութիւն եմ ասում : Եթէ սրանք ճամբայ մաքրող դրագունները *չեն, դէ ասացէք, ինչո՞ւ անպայման բոլորն էլ հսկայ են ու բոլորն էլ արու …*

4.— Ազահութեան զոհերը

Ուրիշ որսորդներ էլ եկան «աւազները», ամէն օր եկան : Եւ ահա օրերի ընթացքում մենք նկատեցինք , որ մեր բռնած արու ձկները գնալով մանրանում են : Քսան օր անց այլեւս խոշոր ձուկ չէր ընկնում մեր կարթը : Այ քեզ բան : Ո՞ւր գնացին, ախր առաջին օրերը միայն խոշորներն էին գալիս, շատ խոշորները : Շօրժա գիւղացի մի մորդվին նոյնիսկ քսան քիլոկրամանոց մի իշխան բռնեց մեր աչքի առաջ : Ո՞ւր կորան անիրաւները :

Վերջին օրը, որպէս բացառութիւն , չորս – հինգ քիլոկրամանոց մի ձուկ ընկաւ ընկերոջս կարթը եւ իր արարքով տուեց մեր հարցի պատասխանը, նա կուլ էր տուել հարիւր կրամանոց պողպատէ փայլախայծը՝ երկու խոշոր կարթերի հետ միասին … :

— Մի ագահութեանը նայեցէք, զանգատուեց ընկերս՝ ձկան կոկորդից կարթերը հազիւ հանելով :

Ագահութի՞ւն : Իսկապէս որ … Միթէ առաջին օրերին իրենց ագահութեանը զոհ չգնացին բոլոր խոշոր, գիշատիչ ձկները … Մնացել էին պակաս ագահները, որովհետեւ խոշոր չէին եւ նրանց նման վստահ չէին իրենց բիրտ ուժին …

5.— Հերթեր ձկների « ծննդատան » առաջ

Էհ, տանջանք է սա, հօ գործ չի, ձմեռն ենք մտել, ցուրտը սաստկացել է, փչում ենք ձեռքներիս ու թափով վեր ու վար ենք անում մեր կարթերը : Արդի՞ւնքը : Գլուխդ ողջ լինի, առայժմ որ ամէն ձուկն ինձ վրայ հարիւր ռուբլուց պակաս չի նստում …

Որտե՞ղ են լճի հազարաւոր ձկները, ախր արեգունի ափին նրանք ընդամէնը չորս – հինգ տեղ են ձու դնում, ամէն տեղը մի փոքր տարածութիւն : Որքան էլ պակասած լինի լճի ձուկը, հիմա այս աւազներում այնպիսի կենտրոնացում պիտի լինի, որ կարթդ կախելուն պէս պիտի վրայ հասնեն : Ո՞ւր են ձուադրող մայրերը, ո՞ւր են նրանց շուրջը կռիւներ սարքող արուները : Ինչո՞ւ այսքան քիչ են :

— Ռենիկ, նաւակը քշիր լճի խորքը, հետաքրքիր է՝ այնտեղ ինչ կայ, առաջարկեցի ես :

Խորացանք լճի մէջ, հեռացանք աւազներից եւ, օհօ, քսան մեթր խորութեան մէջ մէկը սկսեց թափահարել կարթս : Դուրս հանեցի մի խոշոր իշխան, մի վիթխարի մայր, որի արծաթագոյն կողերի վրայ նոր միայն սկսել էին մուգ շերտեր երեւալ : Ինձ հասկանալի երեւոյթ է դա . մայր իշխանը նոր միայն ըսկսել է բախտակացման բնաշրջում ապրել . այսինքն, նոր միայն ձուերը սկսել են զարգանալ որովայնում : Սպասիր մի վիրահատեմ : Որովայնում հազարաւոր չէկ ձուեր երկու չէկ շերտ են կապել ողնաշարի երկարութեամբ : Ձուերը զարգանալու դեռ ժամանակ կայ :

— Հիմի հասկացա՞ր, թէ ինչու իրեն հեռու է պահում աւազից, հարցրի ես ընկերոջս :

– Կարելի՞ է ասել, որ հեռւում սպասում է իր հերթին, հարցրեց նա հեգնանքով :

— Այո , սպասում է իր հերթին, [illegible] պնդեցի ես : Առաջին խմբերը կը վերջացնեն իրենց գործերը աւազում ու ետ կը գնան : Մինչ այդ, այ սա, որ բռնել ենք, կը հասուննար ձուադրման համար ու կը գնար «ծննդատուն», աւազը փոխարինելու նրանց, ովքեր արդէն «ծնել» ու հեռացել են : Յետոյ կը գան ուրիշ խմբեր՝ սրանց փոխարինելու …

— [illegible], ծովի տակ ինչ կարիք կայ այդպիսի հերթեր ստեղծելու, հօ [illegible] չի, բողոքեց ընկերս :

— Կարիք կայ , առանց հերթի չի լինի… Դմբօ, ծովում հարիւր հազարներով ձկներ կան, իսկ աւազը մի [illegible] չափ է … եթէ բոլորը միասին ձու դնելու լինեն, գիտե՞ս ինչ կը ստեղծուի …

ՎԱԽՏԱՆԳ ԱՆԱՆԵԱՆ

(6 Շար.)

ՄԱՐՏԻՆ ԽՐՏՅՈՒՆ

(ՀԱՅ ՅԵՂԱՓԱԽՈՒՆ ԿԵՂԾԱԳԵՏ)

գրեց

ՍՏԵՓԱՆ ԶԱՀՈՒԼ

— Ինչո՞ւ ես այդպես ասում, Ալեքսան, ինչո՞ւ ես կարծում, որ ես ինձ համար ծանր բեռ եմ դարձել, որ ես ինձ համար ծանր բեռ եմ դարձել, որ ես ինձ համար ծանր բեռ եմ դարձել

Այրի Տիկին Աարինէ Սաղըզ, Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Խդուարդ Սաղըզ եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Վահրամ Ալեքսան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ասատուր Քիթապճը եւ զաւակները (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Կարօ Սաղըզեան եւ զաւակը (Պուլկարիա), Տէր եւ Տիկին Հերման Նանիք եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գեղամ Նանիք, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Նախնիքեան եւ զաւակները (Ա. Թէնք), ինչպէս նաեւ համայն Սաղըզեան եւ Տէր – Մելքոնեան ընտանիքները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, մօրեղբօր, հօրեղբօր, քեռայրին եւ ազգականին՝

ՏՈՔԹ. ՄԿՐՏԻՉ ՍԱԳԸԶԻ

մահը որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 11 – ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, իր բնակարանը :

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Շաբաթ (Հոկտ. 14) ժամը 15·30ին, Շաւիլի Հայոց Եկեղեցին, (Րիւ տէ Թրուա Շանթիէ), ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Վիրոֆլէյի գերեզմանատունը :

ԾԱՆՕԹ.— Ցաւակցութիւն՝ *տոմարով :*

26, Rue d'Enghien, Paris (10e)

Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Աարինէ Զիթունի, Տէր եւ Տիկին Վրոյր Զիթունի եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 22ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏԻԳՐԱՆ ԶԻԹՈՒՆԻԻ

մահուան տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Զիթունի պերդաստանի համօրէն ննջեցելոց հոգւոյն :

Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշատակը յարգողները :

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ
ՄԱՐՏ 18ԻՆ

ՓՈԽՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ
Զխաչաձեւելու համար Հ. Մ. Ը. Մ.ի Նոյեմբեր չորսի ձեռնարկը

Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Պօմոնի Ս. Սահակ – Մեսրոպ սրահին մէջ, Նոյեմբեր 11ին, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, մեծ պատրաստութեամբ եւ զեղարուեստական չատ խնամեալ բաժինով մը, տեղի պիտի ունենան բանախօսութիւն, նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ խըմբական պարեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին կողմէ :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՊԱՏԱՐԱԳ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկր – տիչ եկեղեցւոյ մէջ, Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետաց տօնին առթիւ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր քառաձայն պատարագ :

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Այս առթիւ պիտի կարդացուի Հայրապետական կոնդակ, Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի Ծննդեան 1600ամեակին առթիւ, եւ պիտի ողկոյզուի յիշատակը մեր թարգմանիչ վարդապետներուն եւ Հայ Մշակոյթի բոլոր ծառայողներուն :

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը :

ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կամ. եւ Ռազմիկներու Բարեկ. Միութիւնը կը պատրաստուի՝ մեծ չուքով տօնելու Արարայի ճակատամարտին եւ Կիլիկիոյ զրաւման 43րդ տարեդարձը՝ պատ. նախագահութեամբ՝ քաղաքապետ Պ. Կասթոն Տէֆէրի :

Այս կիրակի առաւօտ, հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Փրատոյի եկեղեցւոյն մէջ՝ Արարայի եւ բոլոր ճակատներու ազատագրութեան զոհերուն համար :

Ցաւարտ պատարագի, եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի պիտի ունենայ մասնաւոր հանդիսութիւն մը որուն ներկայ պիտի ըլլան՝ քաղաքային եւ զին. ներկայացուցիչներ : Պիտի խօսի Պ. Շ.Տ. Թէրէեան :

Կէսօրէ վերջ, ժամը 1ին, կոչունք՝ Շաթօ տէ Ֆլէօռի մէջ : Կոչունքին հրաւիրուած են բոլոր տարեց ընկերները :

Փառատօնին մասնաւոր կերպով կը հրաւիրուին Փարիզի, Լիոնի եւ այլ շրջանները քոյր ընկերակցութիւնները :

Միութիւնը վստահ է թէ Մարսիլիոյ հայ հասարակութիւնը, ինչպէս միշտ, պիտի բերէ՝ յարգանքի իր տուրքը՝ զոհերու նուիրական յիշատակին :

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այս կիրակի հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի Շաւիլի եկեղեցին մէջ, երգեցողութիւնները երաժշտապետ Պ. Նշան Սերգոյեանի ղեկավարութեամբ : Ցաւարտ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Մկրտիչ եւ Յովհաննէս Շալճեան եղբայրներու յիշատակին : Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը :

ՀՐԱՒԻՐ

Հայ Գրողներու Ընկերութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ, այս Շաբաթ օր, 32 Րիւ տը Թրէվիզ, Ապ. Տան մեծ սրահին մէջ, ժամը 17էն 19 :

Օրակարգ՝ Վարչութեան ընտրութիւն :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Իսթայէլէն Տիկին Նոյեմի Շատարեւեան, Հաճընցի կը փնտռէ իր հանդուցեալ եղբօր Շատարեւեան ընտանիքէն անդամներ որոնք Փարիզ կամ չրջանները կ'ապրին :

× *Հայաստանէն կը փնտռեն Պ. Վարդան Վարդանեանը, ծնած 1918 թուա – կանին, ասպարէզով ուսուցիչ :*

× *Հայաստանէն կը փնտռեն Պ. Մկրտիչ Յարութիւն Աբեւշատեանը, ասպա – րէզով բժիշկ, ունի մէկ մանչ, մէկ ազջիկ, կինը ամերիկուհի :*

× *Թիֆլիզէն Տիկին Հռիփսիմէ Ելա – միրեան կը փնտռէ իր ամուսինը որ Բ. պատերազմին անյայտ կորսուած է : Ծնած 1912ին, ունի Օննիկ, Արշակ, Ռուպէր եւ Շուշան անուններով զաւակներ եւ Երեւանդ եւ Համօ անուն եղբայրներ :*

Վերոյիշեալ անձերու մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեակ պահել Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ դիւանը, 15 Րիւ ժան Կուժօն, Փարիզ (8), հեռ.ի թիւ Էլիզէ 67·03 :

×

Փարիզի եկեղեցւոյ դիւանը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները իր կրթ. ձեռնարկներուն համար :

Պ. Յարութիւն Տամլամեան 50 Ն. Ֆ., որդ. Եսթեր Տամլամեանի հոգեհանգստեան առթիւ : Այրի Տիկին Մօղեան տասը Ն. Ֆ., Այրի Տիկին Մաքրուհի Նարլըեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի :

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան
վարժարանի թատերասրահին մէջ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ
պատրաստուած

ՀԱՅՏԵՐԻՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Յ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝
17, Rue Bleue, Paris (9e)

Հ. Յ. Դ.

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան Ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ ժամը 21ին : Ներկայ կ'ըլլան կեդր. եւ Շրջ. կոմիտէներու ներկայացուցիչները : կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՇԱՎԻԼ.— Հ. Յ.Դ. Արղութեան խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Պէվիլի «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ :—

Քեռի (էքս) խումբը, 15 Հոկտ., կիրակի, կէսօրէ ետք, ժամը ճիշդ 15ին :

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՒՆ ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՎԱՃԱՌՔԸ

Շաբաթ, Դեկտեմբեր 2էն, Կիրակի, իրիկուն Դեկտեմբեր 10

Այս տարի, յաւելեալ նոր բաժին մը՝

ԶՈՒՏ ՀԱՒԱԿԱԿԱՆ

Ուր պիտի ներկայացուին հայ արուեստագէտներու զանազան գործերը :

ԱԿԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ
ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	միջեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	միջեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի են նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան :

AU BEAU NOYER
A 50 mètres du Métro MARCEL SEMBAT
7 ETAGES D'EXPOSITION
D'AMEUBLEMENTS
CRÉDIT SANS FORMALITÉS
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
185, BD. JEAN JAURÈS --- 15, AV. ANDRÉ MORIZET - BOULOGNE — MOL. 06.03 et 60.38

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՒՏԱԴՐԻՉԸ
ՀԷԼՎԱ ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ
LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSÉE
ԹԱՀԻՆ ԵԱՐՈՑ (ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՀՐԷ-ԱՆՈՑՇ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՇԱԲԱԹ
14
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
14 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9229 37EME ANNEE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5030

ՕՐՈՒԱՆ ՄՕՏՔԸ

ԱՐԱՐԱ ԵՒ ԿԻԼԻԿԻԱ

Այն պահուն, երբ անտարբերութեան ալիք մը կը պաշարէ հոգիները, սպառնալով մոռացութեան գուբը նետել տալ մեր նուիրական աւանդութիւնները, յուզարիւ եւ սփոփարար երեւոյթ մըն է փառատօնը, զոր ամէն տարի այս եղանակին կը կազմակերպեն Մարսիլիոյ մեր հայրենակիցները, անսայթաք հաւատարմութեամբ եւ սրտառուչ երկիւղածութեամբ :

Վաղը՝ կիրակի՝ Կամաւորներու եւ Զոհերուն Բարեկամական Միութիւնը, որուն նախագահն է նախկին ծովակալ Շառլ – Տիրան Թէքէեան, անգամ մը եւս հանդիսաւորապէս կ'ոգեկոչէ «Արարատի» ճակատամարտին եւ կիլիկեան զրաման տարեդարձը :

Երեկոյինք անվերջ «ա'լս Հայաստան», առանց մոռնալու «Յանկամ տեսնել զիմ Ծիլիկիա»ն :

1915ի աննախընթաց եղեռնը փոթորկեց հայ երիտասարդներու հոգին : Անոնք գունդ գունդ դիմեցին կիլպրոս, հեռաւոր Ամերիկաներէն ու Եգիպտոսէն, կամաւոր արձանագրուելու հայկ. Լեգէոնին :

Երկու –պատակ կը հետապնդէին անոնք : Նախ՝ վրէժ լուծել անարդ թշնամիէն, որ անզէն ու անպաշտպան հայեր, կիներ ու մանուկներ, տմարդօրէն ջարդած էր : Երկրորդ «հայկական օջախ» մը ստեղծել ցանկալի կիլիկիոյ մէջ :

Արարատի անառիկ ղէրքին վրայ պրոշուող եւ իրենց կեանքը զոհող հայ կամաւորները աչքերնին յառած էին դէպի Կիլիկիա :

Ենան այդ երջանիկ օրը : Ֆրանսական դրօշին տակ դրաւեցին Կիլիկիան :

Կարծեցինք թէ վերջապէ՛ս իրականացած էր երազը :

Հիասթափութիւնը չուշացաւ :

Դաշնագրական խաղեր ջուրը ձգեցին հայկական կիլիկիոյ ծրագիրը :

Ցնծագաղարին մահուան գուռը հասած Գուրքը ոչընցաւ՝ Հնորհիւ Մորմրդոյին Միութեան եւ քանի մը մեծ պետութեանց ազդեցութեան :

Առաջին մեծ զոհն եղաւ Մարաշ, որ երկու չաբաթ հերոսաբար կռուելէ վերջ լքուեցաւ ճիշդ այն պահուն, երբ Թուրքերը պատուիրակ էին ղրկած՝ անձնատուութեան պայմանները իմանալու համար :

Բոլորովին իր բախտին ձգուեցաւ նաեւ Հաճընը, որ ութ ամսուան դիւցազնամարտ մը վերջ նահատակուեցաւ՝ հայ մարտիրոսագրութեան ղրքին վրայ փառաւոր էջ մը եւս աւելցնելով :

Փարիզի եւ Շասի մէջ Հաճընոյ հայրենակցական Միութիւնը վաղը կը տօնէ «Արծուեբոյնի հերոսամարտին» 41րդ տարեդարձը, ոգեկոչելու համար ութ հազար նահատակներու յիշատակը :

Զէյթուն, Հաճըն, Ֆընտընճաք, Մարաշ, Այնթապ, Ատանա, Տէօրթեօղ, Հայլեւ եւ կիլիկեան այլ քաղաքներ ու աւաններ ոռոգուած են հայկական արիւնով :

Յարգանքով կ'ոգեկոչենք մեր բիւրաւոր նահատակներու յիշատակը :

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱ ԻՐ ՀՈԳԵՐՈՎ

ԽԻՍՏ ՄԻԶՈՑՆԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷՋ

ՊՈՒՐԿԻՊԱ ՆՈՐԷՆ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ

Ալժէի մէջ, վեց թռաններ երկար չըր – ջապտյտներէ եաք, 14 յարկնոց չէնքի մը մէջ գտան «կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակի, ձայնասփիւռի կայանը : Կը կարծուի թէեւ թէ այդ կեդրոնը միակը չէր եւ կրնայ պատահիլ թէ Օ. Ա. Մ.ը կարենայ շարունակել իր հաղորդում – ները :

Գրաւումէն առաջ, կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակի խօսնակները կրցած էին, Գրզ անգամն ըլլալով խօսիլ ժողո – վուրդին եւ Նոր հրահանգներ տալ : Խօսնակը յայտնեց թէ կազմակերպութենէն քանի մը հոգի զոհուած էին եւ ձերբա – կալուած թողլ տալու համար որ աւելի կարեւոր անձնաւորութիւններ փախին : «Ալժէի իւրաքանչիւր հայրենասէր կրնայ ատիպուիլ որևէ ժամու նոյն բանը ընելու» աւելցուց խօսնակը : Այս կոչին յաջոր – դեց մահմետականներուն ուղղուած կոչ մը ուր կ'ըսուէր թէ 1958 Մայիս 13էն ի վեր ոչ մէկ բան փոխուած է, թէ Սալան երբեք չէ զաւաճան իր երկրին եւ Ալժ. Ազատ. Ճակատը ի մտոյ պիտի բոլորովին բնաջնջուի : Ուրիշ ձայն մը խօսե – ցաւ Արեւմտեաններուն, պլխաւորաբար Ամերիկացիներուն որոնց թելադրուեցաւ «Ալժերական հարցը» չշփոթել սովորա – կան ազատագրութեամբ մը հետ : Կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակի բանբերները չեշտեցին թէ Ֆրանսական դիմադրութեան ձայնը պիտի լսուի ՄԱԿի մէջ : «Ալժերիան Ֆրանսայի համար այն է ինչ որ է Ալասքան Միացեալ Նահանգներուն համար : Թող ազատ մարդիկը դէ – տեն աշխարհի քարտէսը եւ պիտի տես – նեն թէ համայնավարութեան կարմիր ա – րատը կրկնապատկուած է երկրագունդին վրայ» ըսաւ խօսնակը որ կեցցէ՛ Ֆրան – սական Ալժերիայով փակեց հինգշաբթի օրուան հաղորդումը :

Կարգ մը աղբիւրներու համաձայն կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակը, Ալժերիոյ մէջ տեղ մը, «Ֆրանսական Ալ – ժերիոյ» կառավարութիւն մը պիտի հռ – չակէ որ յետագային, ինքզինքը պիտի փորձէ պարտադրել միջազգային բեմին վրայ : Այս պայմաններու տակ աւելի հասկնալի կը դառնայ որ «Ա.Հ.Ա.Կ»ը ուզէ ժամ առաջ վերջացնել Ալժերիոյ խնդիրը

ՇՆՈՐՀՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Շնորհք Եպիսկոպոս Գալուստեան Պատրիարք ընտրուած է Զորեքշաբթի օր :

Երեք ամիս թափուր մնալէ եաք, Պոլսոյ Աթոռը կը զրաւէ Քալիֆորնիոյ թեմի նախկին Առաջնորդ Շնորհք Եպիսկոպոս : Ընտրելիոր պատրիարքը ծնած է Եոզկատ 1913ին : Աւարտելէ եաք երու – սաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը եւ ընծայարանը, 1935ին, Թորգոմ Պատր. Գուշակեանի ձեռամբ վարդապետ ձեռ – նադրուած է : Վարած է Հայֆայի հոգե – ւոր հովիւի պաշտօնը, ապա միջոց մըն ալ ուսուցչական եւ տեսչական պաշտօն – ներ վարած է, 1942 – 43, Անթիլիասի դպրեվանքը :

Լոնտոնի հոգեւոր հովիւ ըլլալէ եաք, անցած է Հիւսիսային Ամերիկա, ուր եւս Հոգեւոր Հովիւի պաշտօն վարած է զա – նազան քաղաքներու մէջ :

1955ին, Քալիֆորնիոյ թեմին առաջ – նորդ ընտրուած է եւ նոյն վիճակին վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուած է, 1955ին, Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի կողմէ :

1956ին անցած է Երուսաղէմ եւ Տիրան Արք. Ներսոյեանի վարչութեան շրջանին Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռին լու – սարարապետ ընտրուած է : Աւելի եաք, երբ կը լրանար Տիրան Արք.ի շրջանը, հեռացաւ Երուսաղէմէն, անցաւ Պոլիս ուր չատ օգտակար եղաւ եկեղեցական կեանքին : 1961ի սկիզբը, ժամանակ մըն ալ մնաց Միլանօ :

Շնորհք Եպիսկոպոսի ընտրութիւնը ա – նակնկալ մը չէ : Անցեալ Յունիսին ար – դէն, երբ Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ, Գարեգին Պատրիարք Շնորհք ե – պիսկոպոսին, Թարզմանչաց տօնին օրը ըլլալու չէր այս բանը : Կը տեսնես որ – քան հիանդ եմ, իսկ դուն վաղը հար – կադրուած ես մեկնելու : Շատ անհրա – ժեշտ էր քու այստեղ մնալդ, էմ չէ՞ չըլլար ի՞նչ կ'ըլլամ՝ յայտնի չըլլար » : Եւ խօսքը ուղղելով Պ. Կ. Աբրահամեա – նին կը շարունակէր «անդամ մըն ալ դնա՛ կուսակալին, հաղորդէ վիճակս, խնդրէ իմ անունովս՝ միջոց մը եւս այստեղ մը – նալը արտօնելու համար» :

Ու Շնորհք Եպիսկոպոս մնաց մինչեւ պատրիարքական Աթոռը բարձրանալը :

մեայն Փարիզն ունենալով իրրեւ խօսա – կից :

ԹՈՒՆՈՒԶ ԵՒ ՊԻԶԵՐԹ

Պուրկիպա նոր ծանուցագիր մը ղրկեց Ֆրանսայի, ուր անգամ մը եւս կը յիշե – ցընէ թէ Ֆրանսական ուժերուն պար – պումին վերաբերեալ խօսակցութիւնները պէտք է սկսին : Առանձին ճառով մըն ալ, զոր արտասանեց Մորհրդարանին առ – ջեւ, նոտաչըլճանի բացման առթիւ, Հա – պիպ Պուրկիպա չեշտեց թէ վերջին դէպ – քերը ցոյց տուին որ մղուած պայքարը աւելորդ չէ եղած :

Անդրադառնալով մշակութային եւ կր – թական հարցերուն, Պուրկիպա յայտնեց թէ հարկ եղած հրահանգները տուած է թերացումներուն առաջքն առնելու հա – մար : Ծանօթ է որ Ֆրանսա որոշ պայ – մաններ դրած է իր ուսուցիչները կրկին տրամադրելէ առաջ, բայց նախնական կրթութեան դպրոցներու մէջ, արդէն, Ֆրանսերէնի ուսուցումը զգալապէս զեղ – չուած է եւ Պուրկիպա պատրաստ է մը – չակութային կապերէն եաք խզել նաեւ տնտեսական կապերը : «Պատրաստ ենք որեւէ հաւանականութեան : Պարպումի պայքարը կը չարունակուի մինչեւ որ վերջին օտար զինուորը հեռանայ հողա – մասէն » :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՆ ալ ճանչցաւ Սուրիոյ կա – ռավարութիւնը, բայց միայն տէ ֆաք – թօ : Արդարեւ Ֆրանսայի պարագան քիչ մը փափուկ է որովհետեւ, Արաբ Միաց . Հանրապետութեան կազմութենէն առաջ ալ, դիւանագիտական յարաբերութիւն չունէր Սուրիոյ հետ, ինչ որ թոյլ չի տար որ Տէ Գոլլ ճանչցայ ներկայիս :

ԱՐԱԲ. Մ. Հանրապետութիւնը դիմում մը ներկայացուց Արաբական Լիկային, ո – րուն մէջ կը յայտնէ թէ իր ուժերը պէտք է քաշուին համաբարական այն զօրամա – սէն որ Քուվէյթի է, փոխարինելով անգ – լիական ուժերը : Արաբական Լիկան անա – կնկալի եկած է այս դիմումին առթիւ :

ԻՐԱՔԻ երախաները, եօթը տարե – կանէն սկսեալ իրաւունք պիտի ունենան իրենց կարծիքն ունենալու դպրոցական հարցերու նկատմամբ : Արդարեւ եթէ Արդարութեան նախարարին օրինագիծը ընդունուի, ծնողքները այլեւս պիտի չկարենան իրենց ուզած դպրոցը պար – տադրելու իրենց զաւակներուն եւ այն վերջինները պիտի կարենան նոյնիսկ զա – տի քաշել իրենց ծնողքը եթէ յամառին իրենց տեսակէտին մէջ :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ մէջ ցոյցեր կատարուե – ցան պաշտպանելու համար Թորունի զպ – ըեվանքը զոր ոտիկանութիւնը կը փոր – ձէր փակել : Ժողովուրդը եւ ապահովու – թեան ուժերը ծանր բախումներ ունե – ցան :

1108 ՖՐԱՆՍԱՑԻ սպաներ եւ ենթա – սպաներ «արձակուեցան» եւ մինչեւ Հոկ – տեմբեր 15 պիտի հեռանան բանակէն : Ա – նունները չեն տրուիր :

ԱՐԱԲ. Մ. Հանրապետութեան կառա – վարութիւնը կը մերժէ նկատի առնել Սուրիոյ «Արաբական Դաշնակցութեան » մը կազմութեան առաջարկը կը զրէ Դա – մասկոսի «Ալ Ահրամ»ը : Արաբական Լի – կան ալ դէմ է նման ծրագրի մը, չեշտե – լով թէ Արաբական Լիկան երբ զոյութիւն ունի, ուրիշ դաշնակցութեան հարկ չը – կայ :

ԻՐԱՔԻ կառավարութեան եւ ԱՁ ՓԻ ՍԻի (քարիւղի ընկերութիւն) բանակ – ցութիւնները ձախողած են, ընկերութիւ – նը մերժած ըլլալով Պաղտատի կառա – վարութեան պահանջները : Կառավարու – թիւնը հարկ կը տեսնէ ձեռք առնել պէտք եղած միջոցները «պաշտպանելու համար իրաքի ժողովուրդին շահերը » :

Լ.Ա. Հէի Մորհրդային դեսպանը յայտա – րարութիւն մը ըրաւ մամուլին ճշդելու համար թէ Ա.) Հոլանտական ոստիկանու – թիւնը փորձած է առեւանգել Տիկին Կո – լոլոը : Բ) թէ քիմիագէտ Կոլոլով ինք ալ առեւանգուած է եւ պահուած հակառակ իր կամքին : Գ) թէ Կոլոլով յայտարա – րութիւնները ալ բռնի առնուած են բեր – նէն, արդէն Կոլոլով մտային խանգա – րումներ ունի : Հոլանտացի ոստիկանա – պետը ըսաւ թէ այս մեկնութիւնը ծիծա – ղելի է :

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

Վերածնունդը, մեր ազգ. չարժման, մեր լեզուին եւ մեր արուեստի ըմբռնումին մէջ միաժամանակ սկսած է: Ինչպէս Եւրոպայի մէջ, նոյնպէս մեր մէջ կեանքն էր, որ թաղնուած ակի մը պէս ջուրը դուրս կը յորդէր պղտաբերելու այլինելը ու արտերը:

Վերածնութիւնը ինքնին առողջութիւն ու անկախութիւն է: Այդ անկախութեան մէջ է կեանքի արդասաւորութիւնը, ըլլայ անհատի թէ ազգի: Առողջութիւնը նախ՝ ժողովուրդն է եւ լեզուն:

Գրաբարը մեր մէջ, ինչպէս նաեւ լատիներէնը Եւրոպայի մէջ մտաւորական եւ եկեղեցական դասու աշտարակը եղած է ուրկէ տիրապետած են ժողովուրդի հոգիներուն: Տիրապետութեան նախնական քնապղը եղած է միշտ քարայրի օրերէն սկսեալ մինչեւ ապոմիէ ըղջանը:

Մեր մէջ եւս կատարուեցաւ այդ անհրաժեշտ յեղափոխութիւնը այնքան բնական կերպով, ինչպէս նիհար, ճղնաւոր բարձրացած նախնական Մատոնան տեղի տուաւ փարթամ կուրծքով, լեցուն կողերով ու Մոնալիզայի ժպիտով Աստուածամօր նկարներուն, որ այժմ եկեղեցիները կը զարդարեն: Դեռ երէկ էր մեր իրապաշտներու մուտքը, ըսել կ'ուզեմ Պարոնեանի, Արփիարեանի եւ Զօհրապի ըղջանը, որ գրաբարը տակաւին ի զօրու, կը դանդաղէր իր վրանը ծալել ու հեռանալ: Տակաւին պատուի էին քաջ գրաբարագէտները, Հիւրմիւզի եւ Բալըեան տունի ժառանգորդները, որոնք վանքէ կուգային՝ վանքային մտայնութիւն – ներով: Երեւակայել Զօհրապը, որ մեր աշխարհաբարը տարաւ կեանքին եւ իրական արուեստին, իր առաջին ոտանաւորները գրած է գրաբարախառն հայերէնով մը, հակառակ անոր, որ իրմէ առաջ շատ բան հարթուած էր ոչ միայն աշխարհաբարին՝ այլեւ, կեանքի իրական մօտեցումին մէջ: Կար Յ. Պարոնեանը, որ շատ կարեւոր ըղջան բացաւ մեր լեզուին, մեր արուեստի ըմբռնումին, մեր քննադատութեան մէջ:

Արեւմտահայ գրական վերածնունդը, շատ բան կը պարտի ամմահին Պարոնեանին: Ան մեծ յայտնութիւն եղաւ որպէս առաջին իրապաշտը եւ դեղարուեստական դրողը եւ մանաւանդ առաջինն էր, որ ուղեց բարենորոգումներ կիրարկել մեր ազգային կեանքին մէջ իր բարձր ու դժուարին արուեստով: Հակառակ իր քաջքշուած կեանքին՝ ան ուժեղ լաւատես մըն էր փրկելու համար լաւը, ինչպէս, իրմէ յետոյ եղաւ Զօհրապը:

Զարթօնքի այդ ըղջանը շատ բան կը պարտի նաեւ Արփիարեանին, որ գաղութային ըմբռնումին աւելի լայն հորիզոններ տուաւ ու կապեց մեր ազգային ձգտումներուն, հակառակ անոր, որ վէնեմիկի աշակերտներէն էր եւ Զօհրապի բառերով, ինքնին «գարտուղութիւն» մը: Արփիարեան ուղեղիծ տուաւ գալիք գրականութեան՝ իր լրագրական, քարոզչական եւ գրական աշխատանքներով: Իր Օրհնեալ Գերդաստանը, «Կարմիր Ժամուց»ին մէջ արդէն կը տեսնենք նկարագրեր տալու ուժեղ գծեր: Այդ գծերը տալու համար անհրաժեշտ էր ժողովրդական բարբառը, որովհետեւ բարբառն է որ առաւելապէս դուրս կը բերէ նկարագիրը, ինչպէս գծերն ու գոյներն են վարպետ նկարիչի մը: Արփիարեանին մէջ կը պակսէր ոճը: Այդ պակասը էր, որ լրացուց Գրիգոր Զօհրապ իր ինքնուրոյն ոճով եւ արուեստի նուրբ տաղանդով:

Զօհրապ եւս Արփիարեանի նման ազգը բարենորոգելու ծանր մտահոգութիւնով տարուեցաւ. Զօհրապ միշտ ալ Պոլսեցին մնաց իր բոլոր ձգտումներով: Պոլսեցի էր իր գործունէութեան դաշտը: Պոլիսը թանձր խեցիի մը ներքեւ ապաստան ըլլած, դաղութահայ ինքնուրոյն բարքերով: Հայկական ատանգութեան հետ խառնուած էր թրքական եւ եւրոպական: Հայ քրիստոնեայ համայնք մը, կարուած հողի ժողովուրդէն, Հայաստանէն, ու ստեղծած էր օտարոտի բարքեր: Իզմիրի եւ Պոլսոյ մէջ կային վեդանդ հայ մտաւորականութիւն մը, որ բոնք ֆրանսերէնով կը մտածէին եւ կամ կ'երազէին: Կար հայ կաթոլիկ լեհան – թենականութիւնը: Անոնք կ'ընդունէին, որ արդէն լատինացած էին: Ազնաուտած էր հայ լրագրութիւնը, վաճառականը, եկեղեցականը, մտաւորականը, ընտանեկան բարքերը, նոյնիսկ ազգասիրութիւնն ու բարեբարութիւնը: Կար էֆէնտին. միւսիւն, բանկալը եւ այդ ըմբռնումով կը կատարէին իրենց ազգային եկեղեցական պարտականութիւնները: Այդ էր Զօհրապին եւ Պարոնեանին Պոլիսը:

Մեր վերածնութեան մէջ իր կարեւոր դերը ունեցաւ Մրմեան, բարեկորոգումներու հարց եւ նաեւ Գ. Օտեան եւ Ռուսինեան եւ մասամբ արեւելահայ անուղղակի ազդեցութիւնը մեր ազգային չարժման: Ազատագրութիւն էր նաեւ Տէրոյենց պատուելիներու մտայնութենէն, որ յետոյ բարեշրջուեցաւ Ռ. Պէրպէրեանի բարիով ու զեղեցիկով:

Զօհրապ այդ ըղջանին էր որ կը կազմուէր որպէս բարենորոգիչ, որպէս ի – բաւունքի պաշտպան վաստաբան եւ մանաւանդ որպէս զեղարուեստական դրող եւ դարձաւ մեր իրապաշտ հոսանքի տանդաւոր առաջնորդներէն՝ Տիգրան Կամսարական, Հրանդ Կիւրճեանի եւ Բալեանի հետ: Վերջին երկուքի մէջ արդէն մտած էր դաւառը ու բարբառը:

Զօհրապ մեր դրականութեան մէջ բերաւ յանդգնութիւն, անկեղծութիւն եւ իրաւ աշխարհաբար: Ահա ինչ որ կ'ակնկալուի իրաւ արուեստագէտ մը:

Հեշտ բան չէ վիպապաշտութենէն ըղջուիլ իրապաշտութեան մէջ: Այլ խօսքով, արդէն ընդունուած ճեւէ եւ աւանդութիւններէ յետոյ արուեստը գտնել իրական կեանքի մէջ:

Զօհրապի խոյանքը ինչքան ալ յանդուգն ըլլայ դէպի իրապաշտութիւն, ան կրցած չէ ինքզինքը բոլորովին ձերբազատել romantisme ազդեցութենէն: Զօհրապ երբէք մօտեցած է մէկտեղ բերել Պոլսահայ աղճատուած բարքերը, ուզած է իր տուրքը տալ ըղջանին որպէս ազդային մարդ եւ որպէս բարենորոգիչ: Ան տարած է այդ պայքարը որպէս քրոնիկագիր, խմբագիր, փաստաբան, երեսփոխան եւ առաւելապէս որպէս զեղարուեստական դրող:

Romantisme իրապաշտութիւն անց – ման ըղջանին, նոյն աշխատանքները կատարած են եւրոպական, ռուսական դրողներ, բարելաւելու ազգը եւ կամ հասարակութիւնը, տալով՝ ժխտականին հետ նաեւ դրական գծեր:

Զօհրապ իր նորավէպերով հետապնդած է նպատակ մը՝ թէ մարդկային, թէ ազգային, եւ՝ Արփիարեանին գծով:

Զօհրապի «Ներսէսը», կը գրէ Ա. Փիրեան, «Ազգային Հիւանդանոցի Վարչութեան դէմ ճակատամարտներու առաջին հրացանաձգութիւնն էր»: Այդ ձգտումով, Զօհրապ ուզած է երեւան բերել պոլսահայ ընկերային յոռի բարքեր՝ արուեստի ճամբայով, որովհետեւ ամէն բանէ աւելի ան արուեստագէտ էր, երբ գրեց «Փոսթալ»ը, «Ցակոբիկը», (կեանքի մը պատմութիւնը), «Ժամուն բակը», «Փոթորիկը», «Լուսահոգին», «Թէֆթարիկը», «Արմէնիսան», մանաւանդ «Ռէհան»ը, «Կարծեմ թէ»ն եւ «կոտրեցէն վերջ»ը: Ցիշելու համար մի քանի հատներ միայն:

Զօհրապ իր քրոնիկներով յարձակած է փետանդ հայ մտաւորականներուն վը – րայ, նոյնիսկ խնայած չէ այդ ըղջանի շատ պատրաստուած, «Մեթոտ վրայ» կարեւոր դրքի հեղինակ Գալուստ Կոս – տանդեանին: «Արմէնիսա» սիրավիպակով, Զօհրապ երեւան բերած է Լէվան – թէն Հայը: Արմէնիսան կաթոլիկ հայ կինմըն է, զեղեցիկ, որ կ'արհամարհէ հայութիւնը, հայ լեզուն ու կը խոովի երբ յանկարծ կը տեսնէ, որ իր սիրած լուսաւորչական աղան խոթած է գինք՝ կաթոլիկ եմ ըսելով:

Զօհրապին մէջ Հայաստանը առաւելապէս զաղափար էր ու միայն հեռաւոր եղրայր իր աշխարհը սահմանափակուած էր Պոլսոյ հայ զաղութով, հայ քրիստոնեայ համայնքով, լեզուով, զպրոցներով եւ տեղական ազգային պայքարներով:

Անոր գիւղը Պոլսոյ մօտ՝ «Ժամուն բակը» նորավէպի վայրն է ուր ինքզինք ա – զատ ձգած է բնութիւնը նկարագրելու: Ուրուագծով մը տուած է «Փոթուլին», որ երկու եղ ունի եղեր: Արսլանպէկէն, Պարտիզակէն եկող ապաստուհիներուն մէջ անմեղ ու միամիտ նկարագիր մը զրած է: Պոլսէն զուրս, զաւառը նուիրական բան մը ունի Զօհրապի համար: Գաւառն է նոյնպէս «Այրին» համբերատար ու պարկեշտ կինը, որուն ամուսինը, Մարտիրոսը, «առոյտ, զեղեցիկ, կոպիտ», կը փճանայ Պոլսոյ բարքերուն մէջ ու կը դառնայ փիկօլօ Բերայի տարփաւոր հայ տիկիններուն: Առողջ չէ Զօհրապին Պոլիսը, իսկ իր ծանօթութիւնը զաւառի մասին՝ շատ է սահմանափակ:

ՀԱՄԱՍՏԵՂ

(1 Շար.)

ԺՐԱՆՍ. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՌԵԱԼ ՍԷՐԵՐԸ
Les Amours Mortes (1)

«Ա֊թլանթիա»ի եւ «Բէօնիկոմարք»ի պէս աշխարհահռչակ վէպերու ակադեմական հեղինակը Փիէռ Պընուա կը զարմացնէ զրական աշխարհը այս վերջին վէպով, որ չի պատկանիր իր նախորդ բազմաթիւ գործերու դասակարգին:

«Մեռեալ սէրերը»ին ընթերցողը զարմանքով կը հաստատէ որ տակաւին Փը – րանսայի մէջ կան զրողներ, որոնք կը չարունակեն զրել կէս զար առաջուան պուրժուական վէպեր, հակառակ անոր որ այսօր զրեթէ ոչ ոք կը փափաքի վերյիչել Փրանսական վէպին ամէնէն տկար այդ ըղջանը: Անտարակոյս հեղինակին անունը կը բաւէ գիրք մը հրատարակելու եւ տարածելու համար, բայց կ'ենթադրեմ որ ընթերցողներէն առաջ նոյնինքն Փիէռ Պընուա պէտք է խորհի մի քանի հատներ միայն:

Զօհրապ իր գրոնիկներով յարձակած է փետանդ հայ մտաւորականներուն վը – րայ, նոյնիսկ խնայած չէ այդ ըղջանի շատ պատրաստուած, «Մեթոտ վրայ» կարեւոր գրքի հեղինակ Գալուստ Կոստանդեանին: «Արմէնիսա» սիրավիպակով, Զօհրապ երեւան բերած է Լէվանթէն Հայը: Արմէնիսան կաթոլիկ հայ կինմըն է, զեղեցիկ, որ կ'արհամարհէ հայութիւնը, հայ լեզուն ու կը խոովի երբ յանկարծ կը տեսնէ, որ իր սիրած լուսաւորչական աղան խոթած է գինք՝ կաթոլիկ եմ ըսելով:

Զօհրապին մէջ Հայաստանը առաւելապէս զաղափար էր ու միայն հեռաւոր եղրայր. իր աշխարհը սահմանափակուած էր Պոլսոյ հայ զաղութով, հայ քրիստոնեայ համայնքով, լեզուով, զպրոցներով եւ տեղական ազգային պայքարներով:

Անոր գիւղը Պոլսոյ մօտ՝ «Ժամուն բակը» նորավէպի վայրն է ուր ինքզինք ազատ ձգած է բնութիւնը նկարագրելու: Ուրուագծով մը տուած է «Փոթուլին», որ երկու եղ ունի եղեր: Արսլանպէկէն, Պարտիզակէն եկող ապաստուհիներուն մէջ անմեղ ու միամիտ նկարագիր մը զրած է: Պոլսէն զուրս, զաւառը նուիրական բան մը ունի Զօհրապի համար: Գաւառն է նոյնպէս «Այրին» համբերատար ու պարկեշտ կինը, որուն ամուսինը, Մարտիրոսը, «առոյտ, զեղեցիկ, կոպիտ», կը փճանայ Պոլսոյ բարքերուն մէջ ու կը դառնայ փիկօլօ Բերայի տարփաւոր հայ տիկիններուն: Առողջ չէ Զօհրապին Պոլիսը, իսկ իր ծանօթութիւնը զաւառի մասին՝ շատ է սահմանափակ:

ՀԱՄԱՍՏԵՂ

(1 Շար.)

ՅԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՓԻՔԱՐԴԻԼԻԻ ՎՐԱՅ

Rendez-vons a Piccadilly (2)

Շատոնց է որ ոստիկանական վէպ կարդացած չունէի: Ձեմ արհամարհեր այս սեռը, որ հաճելի ժամանց կը հայթայթէ եւ երբեմն ալ տրամաբանութեան մարզանքի կը վերածուի:

Կ'երեւի թէ ոստիկանական վէպերու հեղինակները դեռ կը չարունակեն կէս զար առաջ ստեղծուած կաղապարներու մէջ թափել իրենց պիտութիւնը եւ զուարճանալ ինքնատպութենէ կամ նորութենէ:

Ռէյմօն Լաս Վէրնեայի այս վէպը չի – զեկատերու մէջ կարդացուած ոստիկանական վէպերու (Սէռլի Նուար, եւայլն) բաղդատմամբ շատ տկար է եւ հեռու է նաեւ զրական արժանիքներէ: Ընթերցողին հետաքրքրութիւնը սրելու կարողութիւնը չունի հեղինակը եւ իր երեւակայած պատմութիւնը ոչ չնորհ ունի եւ ոչ ալ չահեկան է:

Երբ ճամբորդութեան ելլեմ, պիտի նախընտրեմ նորէն Ակաթա Քրիսթի, Ռաւլաս Պէրի կամ նոյնիսկ Մօրիս Լըպլան տանիլ հետս:

Մ. ՀԱՅՆԵՍ

1) Pierre Benoit: Albin Michel, Paris 1961.
2) Raymond Las Vergnas: » » »

ՍՏԱՑԱՆՔ

LE LIVRE DE PRIÈRE, Grégoire de Narek.

Introduction, traduction et notes de Isaac Kéchichian, S. J., Préface de Jean Mecerian, S. J., Editions du Cerf. 29, Bd. de La Tour-Maubourg, Paris 1961.

16 ANNÉE DE L'ALLEMAGNE FÉDÉRALE, par Henri Thorossian, avec carte géographique hors texte, Préface par Albert Mousset.

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

— Իսկի էլ վատ չի լինի, ուռկանը կը ցցեն՝ բոլորին միասին ափ կը հանեն...

— Ապրիս, լաւ ես ղլխի: Կամ ափ կը հանեն, կամ բոլորին տեղ չի լինի բոյն փորելու, եւ ղրանից սերունդը կը առաժի: Դրա համար էր բնութիւնը հերթ է սահմանել ձկների մէջ. մի մասը Նոյեմբերին են ձու ղնում, մի մասը՝ Դեկտեմբերին, երրորդը՝ յունուարին, որոշ խմբեր՝ փետրուարին, նոյնիսկ մարտին ձու ղնող կայ: Զի՞ս հասատում, մի քանի մեթր էլ թիավարիր ղէպի խորքը: Փորձենք:

Իմ «ղիւտից» ես էլ զարմացայ. որքան ղէպի խորքը ղնացինք, այնքան մանրա – գոյ ձկնկիթը մեր բռնածմայրերիփորում եւ այնքան սեռական գործունէութեան քիչ նշաններ տեսանք արուէների մօտ: Որքան ղէպի խորքն էինք ղնում, այնքան թուլանում էին բախտականալու նշանները: Վերջապէս շատ խորքում արդէն բռնում էին բոլորովին մաքուր իշխաններ, որոնց փորում ոչ ձկնկիթ կար, ոչ կաթ:

Մենք չէինք տեսնում լճի յատակը, բայց մեզ համար լրիւ պարզ էր նրա պատկերը. ափից ոչ հեռու, տասը–տասնհինգ մեթր խորութեան վրայ արդէն ձու ղնող եւ սեռական գործունէութեան պայքարի մէջ եղած բախտակիներն են: Բայց ցրիւ եկած, փոքր խումբերով, որպէսզի ազատ տեղ լինի ձուադրման համար եւ շատ զոհ չդնան կարթերին, ուռկաններին ու ցանցերին: Աւելի խորը նրանք են, որ մէկ – երկու օրից պիտի մտնեն ալազ եւ փոխարինեն առաջիններին: Սրանք եւս փոքր խմբերով պիտի մտնեն ալազ: Միւս գոտիում կիսաբախտակներն են սպասում հասունացման, սպասում իրենց հերթին: Նրանցից խորը յաջորդ խմբերն են՝ նոր միայն բախտակցող վտառները: Աւելի ղէնը նրանք են, որոնց «արդանդներում» ձկնկիթը կորեկից էլ մանր է: Ցաջորդ՝ վերջին գոտիում տեսջներն են, որ կարիք չունեն ափին մօտենալու եւ իրենց կեանքը վտանգի ենթարկելու. այդ բանը թող մայրերն անեն՝ իրենց ապագայ ձագերի սիրոյն...

— Իմացա՞ր, Ռենիկ, եթէ պատմես այս մասին ուրիշ կենդանաբանի՝ փշով կը համարի: Բայց կաւ իմ եւ քո ենթադրած գօտիները, «հարուստները», կան իրենց հերթին ապատով խմբերը, կայ հերթա – կանութիւն, կարգ ու կանոն՝ առանց հսկիչի, առանց կարգադրողի: Եթէ այդպէս չլինէր, եթէ մայր ձկները միանգամից հասունանային ձուադրման համար՝ շատ զոհեր կը տային թէ իրենք, թէ նրանց չուրջը թափառող «առաքեալներ» արուները: Նրանց հետ կը տուժէր եւ իրենց սերունդը: Հասկացա՞ր, դէ գնիր դէպի ափ, բաւական է:

6.— « Գոնէ զաւակներս ազատուեն... »

— Այսպէս, Ռենիկ, այսպէս ձկները պահպանում են իրենց սերունդները...

— Ոչ միայն այդպէս, այլեւ այսպէս... մի դէպք նայեցէք...

Նայեցի եւ քար կտրեցի. կարթի հետ լճի խորքից եկող մայր ձուկը չատրուանի նման ձկնկիթի էր ժայթքում ու այդպէս արագ, որ մինչեւ նրան հասցրինք նաւակի կողին, փորում այլեւս ձկնկիթ չմնաց.

— Ափսոս, ափսոս, ախր երեխաները ձկնկիթ են ուզել ինձնից:

Ափսոսելն էր չօգնեց. մեր բռնած բոլոր մայր ձկները հասցնել կերպով իրի մէջ թափում էին իրենց հասունացած ձուերը եւ դերի էին ընկնում դատարկուած որովայններով: Այդ նոյնն է, թէ սանը՝ մայրը դերի էր ընկնում սանդի իր զաւակների: Վա՛հ, հեղգհեղգ հանք մի զարմանալի խորը եւ պղծամայր ձկան ուղեղում միայն մի «միաք» է չամփրում. «ես կորայ, զոնէ զաւակներս ապահով...»:

ՎԱՀԱՆ ԱՆԱՆԵԱՆ

(7 Շար.)

ՔԱՂԱՔԱՑԻ

(ԱՐՄ ՅԵՂՈՒՆԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱԳԻՐ)

ԳԻՐՔ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐԸ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅԵՐԵՆ

ՀԱՐՈՒՑԱԾ ՊԱՏՄԱԲԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆ ՎԱՀԱՆ ԹԱՓԱՐԱՆ

Ք.

— Ասաւած պահէ պատերազմ... Ժողովուրդը կը տառապի, տուն ու տեղ կը կորսնցնէ, ամէն բան կը կորսուի... Ինչո՞ւ համար... Ինչո՞ւ համար... Ինչո՞ւ համար ոչնչացնել այդ բոլոր գեղեցկութիւնները, որոնք մարդկութիւնը կը հարստացնեն... Ինչո՞ւ համար ոչնչացնել այդ բոլոր հրաշալի գործերը

Այրի Տիկին Ատրինէ Սագըզ, Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Էդուարդ Սագըզ եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Վահրամ Ալեքսանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Աստուր Քիթապճը եւ զաւակները (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Կարօ Սագըզեան եւ զաւակը (Պուլկարիա), Տէր եւ Տիկին Հերման Նանիք եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գեղամ Նանիք, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Նախնիքեան եւ զաւակները (Աթէնք), ինչպէս նաեւ համայն Սագըզեան եւ Տէր-Մելքոնեան ընտանիքները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, մօրեղբօր, հօրեղբօր, քեռայրին եւ ազգականին՝

ՏՈՔԹ. ՄԿՐՏԻՉ ՍԱԳԸԶԻ

մահը որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 11-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, իր բնակարանը:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Շաբաթ (Հոկտ. 14) ժամը 15·30ին, Շաւիլի Հայոց Եկեղեցին, (Րիւ տէ Թրուա Շանթիէ), ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Վիրոֆլէի գերեզմանատունը:

Մահազդ դրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Որբ. Օգն. մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Զարեհ Սաքայեանէ քսան Ն. Ֆ., Տիկին Մաքրուհի Նառլըեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Փարիզի շրջանի տարեկան ցերեկոյթը,
ԿԻՐԱԿԻ, 4 ՄԱՐՏ, 1962
կէսօրէ վերջ ժամը 14·30ին, Սալ տը լա Շիմի:

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ Է

ՍՕՆԱ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆԻ եւ ՎՌԱՄ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆԻ յիշատակին կատարուելիք հոգեհանգիստը (այս Կիրակի Առնուվիլի Վարդագայ Ս. Խաչ եկեղեցի) յետաձգուած է քահանայի չքոյութեան պատճառաւ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը տօնէ «Հ. Յ. Դ. Օր»ը Կիրակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Իսիի Խրիմեան դպրոցին մէջ, (Րիւ տը լա Տէփանս):

Աւանդական ճաշով:
Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ
Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով:

Ճաշագին 10 Ն. Ֆ.

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ
ՄԱՐՏ 18ԻՆ

JACQUES TORANIAN

Agent Immobilier
Assureur Conseil.

Ձեզի պիտի ընդունի ամէն օր իր գրասենեակը

RIVE GAUCHE IMMOBILIER

42, Bld. Arago — Tél. : POR. 03-94

կամ ձեզի կ'այցելէ ժամադրութեամբ ՓԱՎԻՅՈՆՆԵՐՈՒ, ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ՇԷՆՔԵՐՈՒ (ֆօ-փրոփրիէթէ) ՀՈՂԵՐՈՒ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ, ԱՌՈՒԾԱԽԻ ձեր բոլոր խնդիրներուն համար

Expertise Gratuite

Ձեր տրամադրութեան տակ է նաեւ բոլոր ապահովագրութեանց համար

Auto
Incendie
Dégâts des eaux
Vie

— PRIX ETUDIES —

Tous risques assurés

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի թատերասրահին մէջ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ պատրաստուած

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝

17, Rue Bleue, Paris (9e)

Հ. Յ. Դ.

ՇԱՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Արդութեան խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Վարդան Ենթակոմիտէի ժողովը այսօր, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շոփէն-Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Միջնադարեան գանձեր»:

ՁԵՐ ԲՈԼՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

→ ՄԷԿ ՀԱՍՑԷ ←

OFFICE INTERNATIONAL
DES VOYAGES

36, Galerie Monpensier, PARIS

(Jardin du Palais Royal)

RIC. 54-30 et 72-80

Միակ լիսանս ունեցող գործակալութիւնը որ հայ տնօրէն մը ունի.—
ՔՐԻՍԹԻԱՆ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ

ՕԴԱՆԱՒ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ՆԱՒ: ՎԻԶԱ ԵՒ ՏՈՄՍԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՁԵՒԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԶՐԻ, ԿԸ ԲԱՒԷ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ

Բոլոր տոմսերու գիները պաշտօնական գիներն են, ոչ մէկ յաւելում:

Licence d'Etat agrée par la Direction Générale du Tourisme Français sous le No 438
Agrée IATA-ATAF-Atlantique Nord et Sud-USAV.

ՀԱՅ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄԻԱԿ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Այս տարի կը կազմակերպէ ճամբորդութիւններ

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ամէնէն նպաստաւոր եւ հանգստաւէտ պայմաններով համաձայնութեամբ Խորհրդային եւ Ֆրանսական սպասարկութեանց

19 Դեկտեմբեր

ՓԱՐԻԶ – ՄՈՍԿՈՒԱ – ԵՐԵՒԱՆ

Օդային գիծով, տեւողութիւն 16 օր

Գին՝ 2420 Ն. Ֆ., որուն 242 Ն. Ֆ.ը կանխիկ եւ մնացեալը ամսականով:

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան:

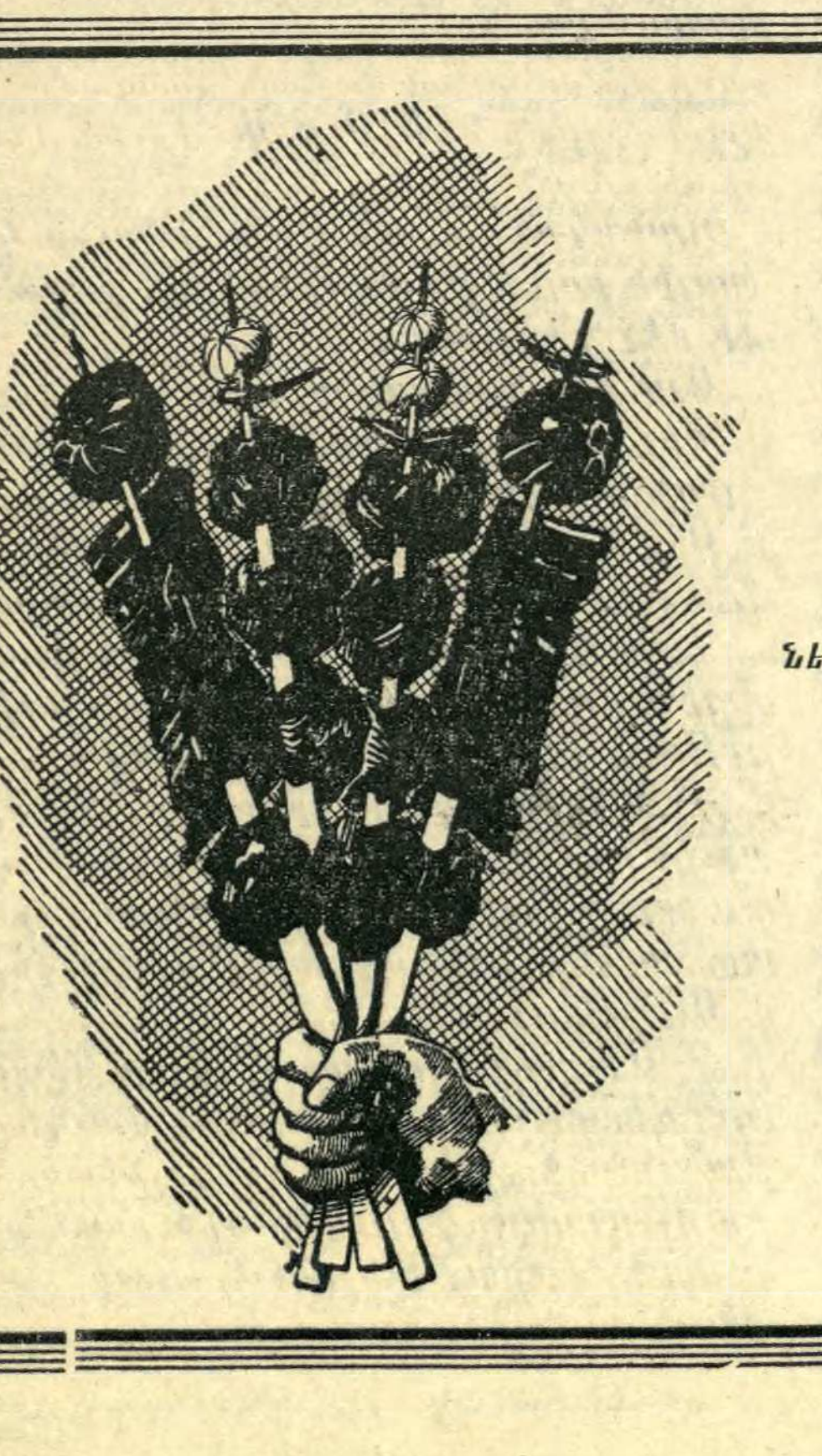

ՃԱՇԱՐԱՆ

ԵԱՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Եւրոպական, հայկական եւ կովկասեան ընտիր ճաշեր:

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, շաշլիք, քարսքի:

ՀԱՃԵԼԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

Bar Américain

AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES

4, RUE ROBERT-ETIENNE
(Rue Marbeuf) PARIS - 8e
Téléphone : BAL. 31-21
Métro : F. D. Roosevelt

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս...

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e
64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.-COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ԿԻՐԱԿԻ
15
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
15 OCTOBRE
1961

37ՈՒՐ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9230 37EME ANNEE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5031

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՆԵՐԳԱ՞ՂԹ ԹԷ...

Հրեաներու թիւը 1918ին 50·000ը էր անցեր ամբողջ Պաղեստինի մէջ, երբ Անգլիացիները Թուրքերու տիրապետու – թենէն ազատագրելով Ալէեոեայ Երկիրը, իրենց հովատարութեան ենթարկեցին զայն :

Տարիներու ընթացքին, յայտնի եւ ան– յայտ ձամբաներով ու միջոցներով, աչ – խարհի չորս կողմերէն Իսրայէլի զաւակ– ները հետզհետէ տեղաւորուեցան իրենց նախահայրերու պատմական հողերուն վրայ :

Ու երբ 1948 Մայիս 15ին Անգլիացինե– րը ընդմիշտ հեռացան Պաղեստինէն , Հր– հաներու թիւը երեսուն տարուան ընթաց– քին ա՛նքան աւելցած էր, որ անոնք կր– ցան ստեղծել Իսրայէլի անկախ պետու – թիւնը, 21·000 քառակուսի քիլոմեթր տարածութեամբ հողամասի մը վրայ :

Այսօր այդ նեղ սահմաններուն մէջ ապրին չուրջ երկու միլիոն Հրեաներ , իրենց հողին ունենալով արաբ փոքրա – մասնութիւն մը :

Հրեաները ներշաղթ կազմակերպեցին ինքզինք : Սփիւռքի սիոնական կամ ոչ – սիոնական Իսրայէլացիները անխտիր ներթափէն աշակցեցան դէպի Պաղես – տին ներշաղթող իրենց հայրենակիցնե – րուն : Արդիւնքը մէկտեղն է այսօր :

Հատասուն տարուան մէջ Պաղեստինի Հրեաներուն թիւը հատասուն անգամ ա – ւելցած է, 30·000էն բարձրանալով եր – կու միլիոնի : Երկիրը վերաշինուած է եւ բարգաւաճած, նախանձ չարժելու աս– տիճան :

Աորշրդային երկիրներու վարիչները , որոնք իրենց քարոզչութեան համար կը սիրեն օգտագործել վիճակագրական թիւ – ւանչաններ ամէն առթիւ, կրնա՞ն ըսել թէ ինչ համեմատութեամբ աւելցած է Հայաստանի բնակչութիւնը վերջին քա – սասուն տարիներու ընթացքին :

Հրեաները երբ ներշաղթ կը կազմա – կերպեն, խորութիւն չեն դներ իրենց հայրենակիցներուն միջեւ :

Իսկ մեր մինուճարի վարիչները հայ – րենադարձ կազմակերպած առեն , կը գտնեն «Հրեան ու հեթանոսը» :

Հրեան, ըստ Հայաստանի կոմկուսի կեդր· կոմիտէի քարտուղար Զարոբեա – նի, նախ կոմունիստներն են, յետոյ՝ հինգհարիւրերորդ պարտիան ,որ վարում է հոգ· Հայաստանին աշակցելու դիծ , պրոպագանդում է մեր ռեսպուպլիկայի նուաճումները, պայքար է մղում դաշնակ ներթափուկների դէմ, հանդէս է գալիս ֆաշիզմի դէմ, յանուն խաղաղու – թեան» : Երբորդ կարգի վրայ կուգայ «համակալարների պարտիան», որ մօտա – տրապէս նոյնպիսի դիրքերում է կանգ – նած» : (Սով· Հայաստան, 23 Մեպտ·) :

Իսկ «հեթանոս»ը Դաշնակցականներն են, որոնք ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ «հայ ժողովրդի սխերիմ թշնամի, հակառեւո– լուցիա, բուրժուա – նացիոնալիստա – կան...» եւ այլն : Մնացեալ ածականները ամէն մարդ գոց գիտէ արդէն քառասուն տարիէ ի վեր, Զարոբեաններէն սորվելու պէտք չունինք :

Ներշաղթի նոր ապրանքը տուած ա – պեն, Զարոբեան ամէն բանէ առաջ երկ– պառակութեան որոմ կը ցանէ սփիւռքի մարդին եւ «երկրեդկած» Հայութեան մէջ, որ խտտեռակցութիւններ ստեղծե – լու, տակավին պատրաստ քայքայելու զայն մատով : Ամօ՛թ :

Ներպա պէտ կը կազմակերպեն թէ պա – տահում կը սեպհականեն :

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎՐԻՊԱԿ.— Երկուան խմբագրականին մէջ «Մեծ Հայաստանի անկախութեան » խորհրդանիշը Թուականը՝ 1071՝ տպա – գրական սխալով մը եղած էր 1701: կը շտկենք :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՕՌԱՆ

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԻՋԱԴԷՊԵՐ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐ ԵՒ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ ԿԱՆ

Օռանի մթնոլորտը չատ լարուած է : Ուրբաթ օր, կանուխէն սկսան միջադէ – պեր Մահմետականներու եւ Եւրոպացի – ներու միջեւ : Աատուն վեցուկէսին Եւրո– պացի մը կը սպաննուէր մահմետականի մը կողմէ եւ ատով կը սկսէր համայնք– ներու արիւնալի բախումը : Առաջին հաշ– ուեկշիռի մը համաձայն, վեց մահմե – տականներ սպանուած էին եւ 11 հոգի վիրաւորուած , որոնց մէջ Եւրոպացի – ներ կան : Արդէն մթնոլորտը չատ լար – ուած էր եւ վախ կը տիրէր երբ մահմե – տական բանթողներու թափօր մը սկսած էր ցոյց մը ընել մանկապարտէզի մը մօտ : Այս խումբը կը յառաջանար պո – կաններ պոռալով եւ գրդռելով Եւրոպա – կան ամբոխը, թաղամասի մը մէջ ուր երկու համայնքները միասին կ'ապրին : Երբ ցոյցին լուրը տարածուեցաւ, խելա– դար մայրեր զպրոց վազեցին իրենց փոքրիկները առնելու, զրոյց մը չրջան կ'ընէր, նոյնիսկ, ըստ որուն զպրոցա – կաններ չարձակում կրած էին : Կարճ դադարէ մը ետք որ կը չոլորդէր բան – թողներու անցքին , միջադէպերը կը վերսկսէին, ապահովութեան ուժերը կը միջամտէին, չաճախ գէնք ալ գործածե – լով : Քիչ չատ ամէն կողմ բախումներ կային մահմետական զինեալ խումբերու եւ ապահովութեան ուժերու միջեւ :

Այս ծանրակչիռ դէպքերը պատճառ դարձան որ երկրորդական հանդամանք ստանայ Ընդհ· Պատուիրակ Մորչնի Օ – ռանի այցելութիւնը :

× Ուրբաթ օր ՕԱՀՍը չհրցաւ իր ձայ– նատուփուի հաղորդումները տալ, իրրեւ հետեւանք նախորդ օրուան դէպքերուն :

× Ֆրանսայի կարդինալներու եւ Արք– եպիսկոպոսներու ժողովը յայտարարու – թիւն մը ըրաւ ուր կ'ըսէ թէ՝ ստեղծել քաղաքացիական պատերազմի մթնոլորտ մը կը նշանակէ պատասխանատու ըլլալ քաղաքացիական պատերազմին :

× Պուֆարիքի չրջանը բախումներ տե– ղի ունեցած են որոնց հետեւանքով 105 ըմբոստներ ոազմատան եղած են :

× Ջուիցերացիները կը հերքեն թէ ի – րենց միջոցով չփումներ տեղի ունեցած ըլլան «ԱՀԱԿ»ի եւ Ֆրանսացիներուն մի– ջեւ :

× Սեպտեմբերին Հասլ – Մեսաուա 792·491 թոն քարիւղ արտադրած է :

× Սենեկալի նախագահը Լէոփոլտ Սենկոր Լոնտոն երթալէն առաջ ոը կոլի պիտի հանդիպի : Նախքան այս հանդի – պումը Պուրկիպայի հետ պիտի տեսնուի : կը յուսայ նաեւ Պեն Պեռուայի հետ տեսնուիլ :

× Փլասթիք ռումբերը կը չարունակեն պայթիլ աշ – ձախ : Չատ մը պայթեցում առջի օր ընդհ· պատուիրակ Մորչնի եւ Զօր· Այզրէյի նահանգապետարան այցե – լութեան առթիւ, չէնքին առջեւ, երկու անձնաւորութեանց հասնելէն, 15 վայր – կեան առաջ :

× Քապիլի մէջ վեց զինուորականներ սպանուած են Ալժ· Ազատ ձակատի կողմէ : Ասոնց դիակները գտնուեցան առջի օր, կոբսուած էին 1960 Մարտէն ի վեր :

«ԱՀԱԿ»Ը որոշած է « ազգային օր » հռչակել Նոյեմբեր մէկը (ալժերական ըմբոստութեան եօթներորդ տարեդար – ձը) : Միւս կողմէ «տեղեկատուութեան նախարարը»՝ եազիա յայտարարեց թէ պէն Պելլայի եւ ընկերներուն ազատ ար – ձակումը նախապայման չէ այլ բնական առաջարկ մը լուրջ բանակցութեանց հա – մար :

ՍՈՒՐԻՈՅ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ՎԱՐԱԳՈՅՐԻՆ ԵՏԻՆ

Ազդակի մէջ (9 Հոկտ·) կը կարդանք հետեւեալ տեղեկատուութիւնը, որ շատ բան կը բացատրէ այն դէպքերուն մա – սին, որոնք տեղի ունեցան Սուրիոյ մէջ, այս ամրան միջոցին·—

Դամասկոսի ձայնասփիւռը հաղորդեց տեսակցութիւն մը Պասթինէի հետ, ա – ւելի ծանօթ Ապու – Շաքէր անունով , տէրը լոմայատիսթութեան , կարեւոր տան մը : Ան ձերբակալուած էր Սարրա– ճի «Մասնաւոր Դրասենեակ»ին կողմէ , չարչարանքի ենթարկուած եւ 85·000 սուր· ոսկի տուգանքի ենթարկուած : Ա– պու Շաքէր ենթարկուած է տուշի չար – չարանքին, որ կը կայանայ գոհին վրայ սառն ջուրի զօրաւոր ցայտք մը մնայուն կերպով բանալուն մէջ, ինչպէս նաեւ ե– ղունդ քաչելու չարչարանքին : « Ինծի հանդէպ աւելի լաւ կը վարուէին քան միւս գոհերուն, որոնք աչքիս առջեւ կը չարչարուէին» ըսաւ :

Ցանձնախումբը, որ ներքին նախարար Ասման Քուաթլիի ղեկավարութեան ներ– քեւ քննութիւն կը կատարէ Սարրաճի Մասնաւոր Դրասենեակին կատարած չարչարանքներուն մասին, տոմարներու մէջ չգտաւ Ապու Շաքէրի կողմէ վճար – ուած 85·000 սուր· ոսկիին հետքը : Մինչ Ապու Շաքէր ստացագիր ունի ձեռքը : Փոխարէնը գտաւ լրիւ թղթածրարը, ի – րենց ինքնութեան թուղթերով, Դամաս – կոսցի 25 անձերու, որոնք անհետացած են : Քննութիւնները կը չարունակուին դիտնալու համար, թէ այդ անձերը արդեօք ֆիզիքապէ՞ս հաշուեյարդարի ենթարկուած են :

Միւս կողմէ, Դամասկոսի պատախա – նատուութիւնը ցարդ արձանագրեց դանգատ – ները երեք Դամասկոսցիներու, որոնք ձերբակալուած, չարչարուած եւ տու – դանքի ենթարկուած են Մասնաւոր Գրա– սենեակին կողմէ : Այդ գոհերէն մէկը ի մէջ այլոց ենթարկուած է լուծողականի տանջանքին, կարմիր պղպեղով, ազով եւ կիտրոնով : Այս գանգատները օրինական– օրէն պիտի քննուին պատկան դատարան– ներու կողմէ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ կառավարութիւնն ալ ճանչ– ցաւ Սուրիայ նոր դահլիճը, ինչպէս Անգ– լիա :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ առաջարկած Արաբական Դաշնակցութիւնը կարծել կուտայ թէ Արդասաւոր Մահիկի ծանօթ ծրագիրն է (Սուրիա – Իրաք – Յորդանան) որ մէջ – տեղ կը դրուի կրկին : Ասոր նպատակն էր կղզիացնել Եգիպտոսը արաբական չու – կայէն :

ՔԵՆԸՏԻ յանպատրաստից ճառ մը խո– սեցաւ Հիւսիսային Գարոլինի մէկ համա– լսարանին մէջ, 32000 հոգիի առջեւ յայ– տարարեց թէ ոչ համամիտաւոր պիտի ըլ– լան ոչ ալ պիտի մեռնին : Ասիկա իրրեւ պատասխան Միացեալ Նահանգները չը – ջան ընող կարգախօսքին Պեքըր Տէտ տաճ ռետ (աւելի լաւ է մեռնիլ քան կար– միր ըլլալ) :

ԵԱՆԻՈՍ ՔԱՏԱՐ խօսելով փեչտայի խորհրդարանին առջեւ յայտարարեց թէ Հունգարիան եւ Վարչաւայի ուխտին ան– դամ միւս երկիրները հաշուեթեան դաշ– նակիր պիտի ստորագրեն այս տարի , Արեւելեան Գերմանիոյ հետ :

ՆԱՓՈԼԻՈՆ թուենաւորուած մեռած է կ'ըսէ չուետացի առաջնաբոյժ մը, դրքի մը մէջ , զոր կը խորագրէ «Ո՞վ սպաննեց Նափոլէոնը»: Շուէտացին կը հիմնուի այն արսենիքին վրայ զոր գտած են կայսրին մազերուն մէջ, ինչպէս յայտ – նած է լազկոյի համալսարանին կատա – րած քննութիւնը :Այս թունաւորումը կա– տարուած է լեզի նուշով եւ կաթով 1815 Նոյեմբեր 23էն մինչեւ մահուան օրը ուր մեծ քանակութեամբ թոյն տրուած է մէկ անգամէն : Շուէտացի Շերլոք Հոլմսին կը մնայ գտնել ... ոճրագործը :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ոստիկանութիւնը խու – զարկութիւններ կատարեց սպանական չրջանակներուն մէջ : Մարդկային Իրա – ւանց Լիկան բողոքեց :

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ նոր ռումբ մը պայթե – ցաւ :

ՄՈՍԿՈՒԱՅի ձայնասփիւռը կը յայտա– րարէ թէ Ամերիկացիներուն զօրք ղրկե – լը, հարաւային Վիէթնամ «պիտի բար – դացնէ կացութիւնը » :

ՇԱՀԸՆՇԱՀԻՆ եւ կնոջ այցելութեան պաշտօնական մասը վերջացաւ Ուրբաթ իրիկուն : Պարսից արքայական ամոլը քանի մը օր ալ անպաշտօն հանդամանքով Փարիզ պիտի մնայ, ուրկէ Ժուան Լէֆէն պիտի անցնի, հանգստանալու համար :

ՋՈՐԻՆ յայտարարեց թէ կը հրաժարի բրօֆայի ձեւէն ՄԱԿի ընդհ· քարտու – ղարութեան համար եւ կ'ընդունի փո – խանձման չրջանի մը համար (մինչեւ 1963) ուրիշ եղբ մը դանել :

ՍՈՒՐԻԱ. ՄԱԿի 101րդ անդամը դար – ձաւ առանց դժուարութեան : Սուրիացի պատուիրակը՝ Ֆարիս Շահլաւի խօսք առաւ այս առթիւ եւ չեշտեց թէ իր եր– կիրը կ'ուզէ բարեհամակարգ յարաբերու – թիւններ ստեղծել բոլոր պետութիւննե – րուն հետ :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ընտրութիւնները տեղի կ'ունենան այսօր : Թերթերը կը դրեն թէ Մենտերէսի չուքը կը սիրէ տակաւին : 4 կուսակցութիւններ կան հրապարակին վրայ·— Հալք (Ինէօնիւ), Արդարութիւն (Կիւմիւչփաչա), Նոր Թուրքիա (Եէնի – քան) եւ գիւղացի (Գոլուքպաչը) :

ՔԱԹԱՆԿԱՅԻ եւ ՄԱԿի մէջեւ գինադուլ ստորագրուեցաւ Շաբաթ առաւ :

Սասունցիներու Պարը

Ամբողջ գիշերը խնջոյքում նստած ·
Գինի են խմել կաւէ գաւաքով ,
Սասնայ ծոերը պայքարում թրծուած,
Իրենց «ծափ–պարն» են հիւսել կրակոտ :

Ծնել են նրանք պարը «մարտական»,
Երբ պատերազմ են մեկնել առնացի,
Երբ տուն են դարձել կռուից յաղթական,
Արցունքին են սրբել մայրական լացի :

Պարել են նրանք վանքերի դրան ,
Կիրակի մի օր, մատաղ անելիս ,
Կամ մուր գիշերին, երբ սեւ թոնրատան
Մէկի մանչուկն էր լոյս աշխարհ գալիս :

Հովիւներն անեղ՝ Սասնայ սարերում
Հիւսել են «Մշոյ ղրոը» առնական ,
«Քոչարի» է միշտ պանդուխտը պարել,
Երբ ոտք է դրել հողին սեփական :

Լոյս աղջիկները Սասուն աշխարհի
Երկար ծամերը լայն ուսերից կախ ,
Լուկ հարսնատանն են բռնել «Փապուռի»,
Ամօթից շիկնած պարել «հարսնախաղ» :

Հնչում է կրկին փողը ծիրանի,
Հուր սէր է կաթում փողի շուրթերից ,
Ոսկէ լանջերին սեգ Արագածի
Ծոերի պարը թնդում է նորից :

— Պարիր, իմ սերունդ , լոյս նակատդ բաց ,
Խնդութեան հրով սրտերը լցրու ,
Տե՛ս, ոգու խոյանք՝ դարերից եկած,
Սասունցու պարով սրտերն են ցնծում :

ՍԱՄՈՒՆ ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

—o—

Զօհրապի կինները անպայման դեղեցիկ են, սպասուհիներէն սկսած մինչեւ ազնուական հանըմները: Ունին առատ վարսեր, լաւ հասակ, լեցուն կուրծք ու ցանկայարոյց :

« Պարարտ ու ընդհարմալի կազմը այս կնոջ՝ անպատկառ կերպով հոլանի կուրծքին, շարունակ վար սահող դուլպաները չափելու, տեղը բերելու յարատեւ չանքին կը յայտնուէր: Ինքն ալ ցանկայարոյց կեցուածքի մը հրապոյր – ները կ'աւելցնէր անոր վրայ պիտակից ու ջանադիր լրբութեամբ»: Եւ արդէն առած է վարպետ արուեստագէտի մը դծերով: Պէտք չէ մոռնալ, որ երկար շրջագրեսանութեամբ, լայն գլխարկներով, մինչեւ վեր քաշուած ձեռնոցներով կինեերուն շրջանն էր, որոնք մէկ ձեռքի չատ ընդհարմալի շարժումներով իրենց շրջագրեսանները կը ժողվեն քալած ատեն, իսկ միւս ձեռքով բռնած են կապոտուն կամ կարմրաւուն շուք ձգող հովանոցներ :

Առանձինն վերլուծում է մօտենալ Զօհրապին, թէ՝ կինները ինչքան ուժեղ դեր կատարած են անոր հոգիին, մարմնին, անոր աշխոյժ պայքարին ու խոյանքին, իր ոճին, լեզուին ու գրական աշխատանքներուն մէջ. կեանքն է որ կը ընէ : Արդէն կը զգաս, կը լսես բարախումբը սրահին: Նոյն շրջանի երկու տաղանդաւոր գրողները — Զօհրապ եւ Տէմիրճի – պաշեան: Տէմիրճիպաշեան եւս իր մաքի սնունդը կը ստանար Ֆրանսայէն :

Կար հոսանք մը, չտալու համար ա – նուններ, որ երկնքէն ինկած Լուսիթեր – ներու նման, կեանքի նոր իմաստ կը փնտռէին: Այդ ազդուն էր, որ Թուխս նըշ – ած էր նաեւ Տէմիրճիպաշեանի հոգիին մէջ:

Զօհրապ, Տէմիրճիպաշեանին դիմանը – կարին մէջ, կ'ընդունի անոր տաղանդը եւ սակայն չի բաժներ անոր յոռետեսու – թիւնը, ժխտումը կեանքին եւ կ'ուզէր որ որեւէ հետք չի ձգեր գալիք սերունդներուն վրայ :

« Եւ այն ատեն սրտերնիս չպիտի սեղ – մուէր տանելով այն յոռետես վարդապետութեանց ներգործութիւնները, որոնք եղեամի հասուցած երիտասարդ գրողներու վրայ առաջին օրէն կը նշմարուին : Տղաքներ՝ որ վերեմանները չուրջը կը դեղերին, փոխանակ կանանց չուրջը պտըտելու, որ չարագուշակ բուներու պէս կուլան, կը կոծեն, երբ պարտ էին դուարթութեան եւ ժպիտի կենդանութիւնը բերել մեզի ...», որ, «ոչ իրենց եւ ոչ մարդկութեան օգուտ ունին եւ որոնք քաղաքակրթութեան հաշիւներուն մէջ որեւէ թուանշան կամ քանակութիւն չեն ներկայացներ»: Ուզեցի մէջ բերել այս մասը, ցոյց տալու համար Զօհրապի ըմբռնումը կեանքին :

Տէմիրճիպաշեանի կիւրը նոյնպէս չատ նման էր իր հիւանդ աշխարհին եւ ունեցաւ հիւանդագին սէր մը: Կինը աւելի չատ անոր գլխին մէջ էր, քան թէ մարմնին, եւ գինք տարած էր մենամոլութեան : Զօհրապի համար որեւէ գոյութիւն իմաստ էր, իսկ Տէմիրճիպաշեանի մէջ իր գոյութիւնն իսկ իմաստ չէր : Զօհրապ տարածեց, ուզեց բաժնել այդ իմաստը բոլորին, ընդհարուին թէ անծանօթին, եւ այդ էր որ գինք դարձուց առաւելապէս մարդկային: Այդ առողջութիւնը անհրաժեշտ էր մեր գալիք գրականութեան համար :

Զօհրապ չատ արագ կորցուց շրջանի իր բանալիները: Փոխանակ ինք նպատակը գտնելու լեզուին, իշխանի մը պէս լեզուն իր արուեստի ըմբռնում – ներուն հպատակեցուց եւ բառերը առաւ նեթէն ու իր նկարագիրներէն: Այդ ե – զած է իր տաղանդի կարեւոր գաղտնիքը: Եւ այսօր իսկ ան կը մնայ ուժեղ եւ ողջ: Իսկ ո՞ճը: Ինքն է, իր մարմնէն եւ ոս – կորէն չինուած եւ այդ ինքնավստահութիւնով մտաւ մեր գրականութեան մէջ: Միշտ ալ ձախող եղած են անոնք, որոնք ինքնուրոյն ոճով մը եկած չեն, ինչքան ալ իմաստուն բաներ ըսած ըլլան: Առանց ոճի գրականութիւնը հետեւողութիւն է կարծես եւ արդէն գրող մը կը սահմա – նափակէ ինքզինք, երբ կ'ուզէ ոճի մը հետեւիլ :

Զօհրապի ոճին չնորհիւ էր, որ անոր մէջ գրականութիւն ընելու ճիգը չենք տեսներ: Ըսելիք ունէր եւ այդ ըսելիքին հետ է որ կը ստեղծուի ոճը: Անոր բառերը գոյն ունին, կը մտածեն, կը քա – լեն կերթի գինուորներու պէս առանց ա – ւելորդ եւ սխալ քայլերու: Երբ պատմըւածք մը կը սկսի արդէն բռնած, պաշարած է ընթերցողը: Վարպետ է, երբ նըկարագրի, դիմանկարի ուժեղ դծեր կու տայ. եւ նոյն կոկիկ ոճը կը տեսնենք խորհրդածութիւններուն մէջ եւ դժուար թէ կարելի է վերցնել բառ մը: Անոր ոճը աւելի կը դեղեցկանայ երբ կը նկարագրէ չատ ղուսպ դծերով եւ գոյներով, երբ կը նկարագրէ փոթորիկը ծովուն վրայ, «ժամուն բակ»ի բնութիւնը, երբ դիշերը չատ ուշ պարապարհէն դուրս կ'ելլեն ու դուրսը ձիւն կայ :

Զօհրապ, իր պատմուածքներէն յետոյ տուած է «Մանօթ դէմքեր»ու շարք մը նոյնքան յաջող՝ եթէ ոչ աւելի: Եղած է նոյնպէս անկեղծ, այս անգամ դերծ՝ ընդունուած աւանդութիւններէն: Անոր դիմանկարները կը քալեն, կը խօսին եւ արտաքին դծերն ու գոյները արդէն կ'արտայատեն ներքին աշխարհ մը: «Մանօթ դէմքեր»ուն մէջ ոչ միայն հոգեբանը կայ, այլև կայ հիւմորիստը, որ իր նորավէպերուն, մէջ թեթեւ մը զգալի է: Այստեղ նոյնպէս իր ոճին ու ճաշակին կը պարտինք քիչ տողերով չատ բան ըսել եւ այնքան պարզ ձեւով ըսել, որ մենք կը տեսնենք ոչ միայն վարպետ արուեստագէտը: այլ եւ նուրբ գրական քննադատը: Զի ժխտեր, ինչպէս իր կենսունակ լաւատեսութիւնն է: Առաւելապէս արժէքներ կը գտնէ, քան թէ կը քննադատէ, հակառակ իր արուեստի իրապաշտ ըմբռնումին: Ան արժէքները կը գտնէ Թումոս Թէրզեանին (որ իր ուսուցիչը եղած է), Յարութիւն Մ'մբռեանին, Ռէթէոս Պէրպէրեանին, Եղիա Տէմիրճիպաշեանին, նոյնպէս հակառակ անոր, որ կեանքը ըմբռնելու եւ ապրելու այլ ըմբռնումներ ունէին: Արժէք նաեւ Քէչեանի, Յակոբ Գուրկէնի, Աչատ Մ'մասքեանի մէջ, մանաւանդ այս վերջինը դժուար թէ կարելի է մոռնալ, երբ կամուրջին վրայէն կ'անցնի «զլխին վրայ բանալով ահագին հոլանոց մը, որ նահապատմական օդապարիկի մը տպաւորութիւնը կը թողուր տեսնողներուն վրայ. մինչահասակ, մարմնեղ, երեսը մազով, մօրուքով ու ակնոցներով ծած – կուած մարդ մը՝ հանդարտաքայլ կը յառաջանար: Իր դժբախտութիւնը եղած է՝ իրենը կարծել ինչ որ իրօք ամէնունն էր եւ ամէնունը պէտք է մնայ »:

Սիպիլին կը մօտենայ այնպէս, ինչպէս հարսի մը դէմքը ծածկած քողը պիտի վերցնէր: Արփիարեա՞ն: «Այս կիսաւարտ քահանան, այս զրչի մարդը տեսակ մը Ռինանի տպաւորութիւնը կը թողու իմ վրաս», եւ կ'ուզեմ ասելկնել. «իրմով սկսած է ու քաշուելուած է մինչա այն երիտասարդ գրողներու չարքը, որ մեր հրապարակագրութեան այժմու ռամիկ, թէ որ կ'ուզէք, բայց հասկնալի ու սրտի մօտիկ հանդամանքը տուած են»: Ինքը

ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԸ

"ՆՈՐ ԱՉՔԵՐ"

Հր. Ֆալեան, պատմուածքներու ժողո – վածու, Հատոր Ա. Թեհրան, 1961

—o—

Հր. Ֆալեան անունին հանդիպած ենք Թեհրանի գրական խմբակցութեան լոյս ընծայած «Նոր Լյ» հաւաքածոներուն մէջ, թիւով 12:

Այս անգամ, անկախ այդ խմբակցու – թեան հակակշռէն, լոյս կ'ընծայէ պատմուածքներու ժողովածու մը, «Նոր Աչ – քեր» անունով, որ մխիթարեան հատորին նման խորագրով առաջին պատմուածքն է :

« Նոր Աչքերը» 13 պատմուածքներէ կը բաղկանայ եւ առնուած են զանազան պիտակներ ներկայացնող վեց չարքերէ, այսպէս՝ «Մեր հայրը մեզ այսպիսի բաներ էր պատմում», «Թիկունք», « Անհետացող գարաչրջան», «Կեանքի հետ » , « Մարդու Օրէնքները » եւ «Քաղաքական գրութեան պատմութիւնը», որոնց յի – չատակութիւնը բան մը կ'ըսէ հեղինակին գրական թափառումներէն :

Հր. Ֆալեանի «Մայր հողը» պատմը – ւածքին առթիւ («Նոր Լյ» Թիւ 12) հե – ղինակին մասին կը գրէինք.— «Ինքնա – տիպ բովանդակութենէն անկախաբար , գրի առնուած է ժողովրդական, գաւառական բարբառով, որ հետզհետէ կորսուելու դատապարտուած է: Ահաւասիկ նորութիւն մը, որ եթէ հեղինակին կոլ–

մէկն էր այդ երիտասարդներէն :

Գաբրիէլ Սեւեան – իր սովորական կեցուածքին անփոփոխ ձեւովը՝ խանձարուրին մէջ մոռցուած ու հոն ծերացած երախայի մը նմանութիւնը կը բերէ :

Բայց ես կ'ուզեմ վերջացնել, մէջ բե – րելով քանի մը տողեր Հրանդ Ասատուրի մասին :

« Ամառ ձմեռ, առաւս իրիկուն, ահա – զին ծրարները, հսկայ դէմքեր հայերէն լրագիրներուն, հանդէսներուն, որոնք իր երկու դիի դրպաններէն դուրս կը սպըրդին, գլուխին կը հանեն, կարծես ընչաքաղց չքլլալու սարսափով ... Ահեղ անդին մնացածը՝ դիզեցիկ երիտասարդ մը, ուսեալ եւ պարկեշտ տղայ մը »:

Ազնուական հիմնաւոր եւ ոչ մէկ նախանձի վիճ ունէ մէկին հանդիպ, ոչ մէկ փոքրութիւն, որովհետեւ Զօհրապ, ինքն իր մէջ ամբողջական էր որպէս մարդ :

Հայ գրականութիւնը չատ բան չունէ – ար, երբ Զօհրապ կանուխէն դադրեցաւ ոտանաւորներ գրելէ : Մենք պիտի ունէինք մի՛լիակ բանաստեղծ մը, բայց ոչ մեր օրուան Զօհրապը :

Ան ապրեցաւ արագ՝ եւ չատ կանուխ ալ՝ դարձաւ գոհը իր նպատակին :

ՀԱՄԱՍՏԵՂ

(2 Շար.)

մէկ չարունակուի, մեծ նպաստ մը պիտի բերէ մեր բարբառագիտութեան» («Ծա – ռայ» ,21 Ապրիլ ,1961) :

Այս պատմուածքները, հակառակ էջ – եաթներու մշակումին եւ բովանդակու – թեան, մեծ մասով կը խորհրդանշեն ո – րոշ ժամանակաշրջանի մը իրականու – թիւնը, մարդկային ներկայացուցիչնե – րով, ըլլան անոնք քաղաքի թէ գիւղական տիպարներ ,նկարագրի բացատական յատկանիշերով աւելի, որոնց մէջ հեղինակը կը ջանայ հոգեբանական տարրին միջամտութեան դիմել, ինչպէս առնասարակ այդ կը փորձեն չատ մը արձակագիրները: Աւելցուցէք ասոր վրայ, բայց քիչ չափով, հոյն տիպարներուն արտաքին նը – կարագրութիւնը, որ պէտք է մեզի ներկայացնէ տրուած ժամանակի ժողովուրդին վարքն ու բարքը, ապրումներ, ըն – կերային կեանքը : Կը չեշտենք այս պարագան, որովհետեւ՝ մեր պատմուածք – ներ եւ նորավէպեր մշակողները, «անկաբեւոր» եւ ոչ գրական նկատելով, կ'անտեսեն այդ նկարագրութիւնը : Այս չ' եղած, աւելի հին շրջաններու մեր մասնագէտներուն պարագան ալ, երբ իրենց գործին մէջ քիչ բան կը պահենք այդ ուղղութեամբ, մեր գարաւոր ժողովուրդը, իր նիստ ու կացը, առօրեայ կեանքը եւ ապրումները յատկանշով :

Կարգալով հէքեաթներու, պատմուածքներու եւ նորավէպերու մեր արդի գրականութիւնը, կը տարուինք ըսելու, որ չափազանց հեռու ենք Գրիգոր Զօհրապի կամ Երուխանի այդ սեռի ստեղծագործութիւններէն :

Գրական բազդատութիւն մը ընել չ' մեր նպատակը: Արդէն մեր գրական գործունէութեան տեւողութեան երկար շրջանին, մէկ գաղափարական ուղղութեամբ, մեր գարաւոր ժողովուրդը, իր նիստ ու կացը, առօրեայ կեանքը եւ ապրումները յատկանշով :

Կարգալով հէքեաթներու, պատմուածքներու եւ նորավէպերու մեր արդի գրականութիւնը, կը տարուինք ըսելու, որ չափազանց հեռու ենք Գրիգոր Զօհրապի կամ Երուխանի այդ սեռի ստեղծագործութիւններէն :

Գրական բազդատութիւն մը ընել չ' մեր նպատակը: Արդէն մեր գրական գործունէութեան տեւողութեան երկար շրջանին, մէկ գաղափարական ուղղութեամբ, մեր գարաւոր ժողովուրդը, իր նիստ ու կացը, առօրեայ կեանքը եւ ապրումները յատկանշով :

×

«Կեանքի հետ» չարքէն է «Թոմասեան Զալ » պատմուածքը, որ գրուած է Փետրուարի ծննդեան հազարամեակին առթիւ, 1934ին: Քաղաքի գլխորդը նոր եկել լեռնցի մը տարեկան Սիրաքի պատմութիւնն է: Իր ունեցած բարձր հասակին պատճառով, ընկերներուն ծաղրանքին առարկայ կը դառնայ, անշուշտ առաջին քանի մը ամիսներու ընթացքին, մինչեւ որ վարժուի գպրոցական կարգապահութեան : Զինքը կ'անուանեն Աժդահակ, ինչպէս նաեւ Թոմասեան Զալ: Իր անօրինակ հասակը կուտար նաեւ անօրինակ ուժ, որուն չնորհիւ պաշտպան կը կանգնէր տկար աշակերտներուն: կենդանի պատմուածք մըն է, ուր պատանիներուն գպրոցական կեանքը կը պատմուի մանրամասնութեամբ, ինչպէս երբեմն այդ մարզին մէջ յաջողութիւններ ունեցաւ ծանան :

Ուրիշ է այստեղ, մարդու կառուցած աւազաններում : Այստեղ ծնուած ձկնիկները կը կերարկուեն, մարդու հսկայ ձեռքերով կ'ածեն , կ'ամբանան այնքան ,որ կարող կը լինեն գլուխպահել գոյութեան կռուում : Եւ այն ժամանակ մայր լիճը նորից իր գիրկը կ'առնի իր զաւակներին :

Երբ մտովին պատկերացրի այս բոլորը, իսկոյն մեղմացաւ գայրոյթս այն մարդկանց դէմ, ովքեր այնպէս անխղճաբար գերեվարում են պատուղ տուղ մարդերին: Այդ մայրերն արդէն զառապարտուած էին: Բայց չէ՞ որ նրանց մայրական բնազդը ամէն օր, ամէն ժամ թելադրում է թէկուզ գոհ գնալ՝ միայն թէ չերկուեն իրենց զաւակները, միայն թէ կուլ չգնան բնութեան մէջ տեղի ունեցող գոյութեան կռուին: Ուրեմն եւ երանի տակառների մէջ գերի գնացող այն մարդերին, նրանց մուրացը կատարուած է. ոչ մի տեղ նրանց սերունդն այնպէս ապահով չէ, ինչպէս մեր մարդու հոգատար ձեռքի տակ :

ՎԱՀՏԱՆԳ ԱՆԱՆԵԱՆ

(8 եւ վերջ)

ՄԱՆՐԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

—o—

7.— Գերի մայրեր

Այս ծովախորչի աւազաններում միայն մենք չենք. ահա նաւով ու նաւակներով տեղ են հասել Սեւանի ձկնաբուծարանի ներկայացուցիչները: Ցանցերով եւ ուռկաններով բռնոտում են թէ ձուադրող մայրերին, թէ հայրերին, բռնում են հարիւրներով, հազարներով ...

Թիավարեցի դէպի նաւն ու գայրացած պոչեցի .

— Խիղճ չունէ՞ք, տօ, ինչի՞ էք քան – դում աւազանները ...

Ձկնորսների պետը բերանը բացեց, որ կոպտի, բայց, ըստ երեւոյթին ճանա – չեց, որովհետեւ ներողամտօրէն ժպտաց ու հաչտարար պատասխանեց .

— Տանում ենք աւազաններում բայց թողնենք, հանդիստ կացէք :

Ցիշեցի ձկնկիթի չատրուանները եւ թափս իջաւ. իսկապէս, ախր ձկնաբուծարանին չատ ձկնկիթ է հարկաւոր, իսկ բռնուած մայրերը մինչեւ մարդու ձեռքն ընկնելը չուտափոյթ կերպով ջուրն են թափում – ազատում իրենց ապագայ ձագերին :

Է, ի՞նչ անի Զուկարեատը, որտեղի՞ց ձեռք բերի միլիոնաւոր ձկնկիթ: Եւ ահա բռնում են այն մայրերին, որոնց ձկնկիթը դեռ լրիւ հասունացած չէ, ուրեմն եւ բռնուելուն պէս թափել չեն կարող: Այդ մայրերին լցրին ջրով լիքը տակառների մէջ ու տարան Սեւան քաղաքը: Այնտեղ էլ այդ ձկները իրենց «ամուսինների» հետ կը պնան պրօսնելու արհեստական լճերում, սերունդ կը տան մարդու հպատար հսկողութեան տակ, ապահով վայրերում, ուր չկան ձկնկիթը խժռող պիշատիչներ, չկան թակարդներ եւ ուռկաններ, չկան ձկնորդների նենգ փայլատածները, որոնք եւ պրատում են իրենց ոսկեշող փայլով, եւ անխղճօրէն խրատում կոկորդը ... Կը ծնուին այդ աւազաններում միլիոնաւոր ձկնիկներ եւ ահ չեն ունենայ ձկնկուլներից, որորներից, չեն կրի այն սարսափները որին ենթակայ է իւրաքանչիւր վայրենի արարած բնութեան մէջ: Ո՞նց չսարսափին, իսկի հաշիւ կկա՞յ նրանց թշնամիներին, նոյնիսկ իրենք՝ ձկները կլանում են նրանց: Բա պորտերը, բա ջրառնետները, բա ընտանի ու վայրենի բազերը. բա... ո՞ր մէկը թուեմ, հասնողը խճճուում է այդ անճարակ արարածներին. ո՞ւմ ախորժելի չէ այդ ձրի ու թարմ «խաւիարը»:

Դրա համար էլ մայր ձուկը հազարներով ձկնկիթ է թափում, որպէսզի այդ քանից գոնէ մի քանիսը ազատուեն, մեռ –

ՔԱՂԱՔԱՑԻ

(ԱՀԱ ՅԵՂՈՒՓՈՒՆԸ ԿԵՍՐԵՎ)

ՊԱՏՄՎԱԾՔ

ԱՐԵՎԱՏՀԱՅ ԱՂՋԻԿԻ

ՄԱՐԻԱ ՇԱՏԱԽԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԿԻՑ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԶԳ. ՏՈՒՈՂՆԵՐՈՒ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Յառաջի վարչութիւնը ներմապէս կը խնդրէ իր յաճախորդներէն որ հետաձայնով ազդ չտան :

Թուրիմացութեանց եւ ժամավաճառութեանց առաջքն առնելու համար, վարչութիւնը միայն ԳՐԱՒՈՐ ազդեր կ'ընդունի :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Լիոն — «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Րիւ տը Նուառի սրահը :

×

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ
ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎԻՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին :

×

ՄԱՐՍԷՑԼԻ մէջ Հ. Յ. Դ. Օրը կը տօնուի Հոկտեմբեր 28ին, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, «Ալհամպրա»ի սրահներուն մէջ, աննախընթաց պատրաստութեամբ :

×

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝
ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ
Լիւթէսիայի մէջ :

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ժամը 16էն 22
Սամուէլ Մուրատեան
վարժարանի թատերասրահին մէջ
ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՒԻ
Հանդէս
Ծնողաց Միութեան կողմէ պատրաստուած

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինդշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինդշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝
17, Rue Bleue, Paris (9e)

ԾԱԽՈՒ Է

Փավիյօն մը, երեք սենեակ, մեծ խոհանոց, ամէն յարմարութիւն, բակին մէջ հանկառոյց : Դիմել կէս օրէ վերջերը :—
MORISI
18, Rue des Bleuets, Alfortville

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը տօնէ «Հ. Յ. Դ. Օր»ը կիրակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Իսիի Արիմեան պլրոցին մէջ, (Րիւ տը լա Տէֆանս) :

Ասանդական ճաշով :
Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ
Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով :
Ճաշադին 10 Ն. Ֆ.

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ

ՄԱՐՏ 18ԻՆ

ՀԱՅԱՆ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՒԱԶԻՆ

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՁՐՈՑՑ

ՍԷն – Ճոն Փերսի (Նոպելեան մրցանակ)
Հրայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ ղրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գինն՝ թղթակազմ 5 Ն. Ֆ.,
Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ. :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԻԼԻԱ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Ցաջորդով՝ մանրամասնութիւններ :

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ
ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ
GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆԻ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻՒՐՃԻԼԵԱՆԻ եւ առ աջնորդութեամբ ՏԻՏԻՃԵԱՆ նուագախումբի :

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZ *ի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հետաձայնելով Միութեան գրասենեակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆ

ՍԱԿԱՒԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԴԵՀԱՆԴԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՈՒՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմանագրութեան համար դիմել վարչութեան :

MORY et Cie

ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ : Գնեցէք զանուիճ ձեր ուզած տեղը եւ առաքումը մեզի վստահեցէք : Նուազագոյն ծախսերով կը ղրկենք խորհրդ. Միութիւն :

Դիմեցէք մեր նոր գիները գիտնալու համար :—

10, Rue St. Vincent de Paul, Paris 10e
(PRÈS DE LA GARE DU NORD)
Téléphone : TRU. 27-70

FOURRURES
ROGER YOPIAN

84, Boulevard de Stalingrad
CHOISY-LE-ROI (Seine)

Neuf et Réparation **Prix Intéressants**

Autobus
183 de la Porte de Choisy, descendre 3 Communes ou Rue du Dr. Roux

ԷՒՐՈՊԱՅԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ

ՀԷԼՎԱ ԼՈԳՈՒՄ
ՍՈՒՍԱՄ – ՀԷԼՎԱ
ԹԱՀԻՆ ՇԱՐՈՑ (ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ

LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSEE

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
17
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
17 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9231 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5032

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԺԲ. ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԲԱՑՈՒԵՑԱՒ

—o—

Բացման նիստէն առաջ, որ տեղի կ'ունենայ երեքշաբթի առաւօտ, Արեւմտեան պատուիրակները դուրս կը ձգուին համագումարէն եւ ներսը կը մնան քանի մը հատ պատգամաւորներ եւ խորհրդային ու արտասահմանեան համակիրներ։

Համագումարը որ կուսակցութեան պատմութեան ժողովն է պէտք է հաւաքուի ամէն չորս տարին, ըստ կանոնադրի։ Իրականին մէջ, 16 տարուան ընթացքին (1939էն 1956) երեք անգամ հաւաքուած է միայն եւ մէկ անգամ արտակարգ նիստ՝ Ընդհանրական ծրագրին նուիրուած։

Աճալինեան շրջանին կուսակցութիւնը տնօրինող կարեւորութիւն մը ունէր պատուհաս կարգ մը մաքրագործումներով փարթեց նեմացնել, ամէնէն առաջ չէզոքացնելով «հակակուսակցական» խմբակները։

Պատգամաւորները կ'ընտրուին պաշտօնի բուֆարիութեամբ, երկու հազար քուէ արձակ մէկ պատգամաւոր կրնայ ընտրել, նախորդ համագումարը 1400 պատգամաւոր ունէր (1956), այս համագումարին պատգամաւորներու թիւը մօտաւորապէս 1450 կրնայ ըլլալ, առանց հաշուելու հրաւիրեալները եւ խորհրդակցական ձայնով ներկայ եղողները։

Վերջին համագումարին, 1956, 1400 պատգամաւորներու վրայ, Ռուսիոյ կուսակցային հանրապետութիւնը 900 պատգամաւորներով կը ներկայանար, Ուքրայինա՝ 192, Ղազախստան՝ 50, Վրաստան՝ 38, Բելոռուսիա՝ 33, Ուզբեքստան՝ 30, Ազրբէյճան՝ 26, Պալթեան հանրապետութիւններ՝ 27։

Այս համագումարին ընթացքին Խրուշչեւ երկու ճառ պիտի արտասանէ։ Առաջինը կուսակցութեան գործունէութեան տեղեկագիրը պիտի կարդայ, զոր Գերագոյն Կոմիտէն վաւերացուց առաջին օր։ Հաւանական է նաեւ որ այս առիթով Խրուշչեւ խօսի միջազգային հարցերու մասին։ Բայց հետաքրքրական չի նկատուիր որ այդ ընկ, համագումարին վերջը։ Խրուշչեւի տեղեկագրին պիտի հաջորդէ Կորքինի տեղեկագիրը որ մեծ հետաքրքրութիւն չունի միջազգային կարգերուն համար։

Յաջորդ շաբաթը, պատգամաւորները պիտի լսեն կուսակցութեան ծրագիրը որ պիտի հաստատուի Յուլիս 30ին եւ որուն վերջաբանը իր առենիէ։ Ոսկեզօծ Գերագոյն խորհրդային քաղաքականայ խորհրդային քաղաքականութեան, յետպատերազմեան տարիներու ընթացքին։ Այս ծրագիրը կը նախատեսէ, քսան տարիներու ընթացքին, ընկերվարութենէ ընդհանրական իրագործուած) համայնավարութեան անցնիլ։

Երջորդ անգամն է որ համայնավարութիւնը մէջ տեղ կը նետուի։ 1903ին, առաջին ծրագիրը ցարականութեան տապալումը կը նախատեսէր, 1919ին Լենինի ծրագիրը ընկերվարութեան ճամբան կը բանար, 1952ին է որ նոր ծրագիրը պատրաստող յանձնախումբ մը նշանակուեցաւ։

Այս համագումարին, ինչպէս նաեւ 81 համագումարին, հիմնական սկզբունքը պիտի ըլայ, անտարակոյս, խաղաղ համակեցութիւնը։ Կը չեզոտուի «խաղաղ հակեցութեան առարկայական անհրաժեշտութիւնը», ըրամատէր բոլոր երկիրներու հետ յարաբերութեանց ամրապնդումը, խաղաղութիւնը ապահովելու համար, բայց նոյն ատեն, կը զգուշացնէ յարձակողներու եւ պատերազմասէրներու դէմ»։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՆՈՐԷՆ ՓԱԽՃԻ՞Լ ԿԸ ՓՈՐՁԵՆ

—o—

Ֆրանսական ձայնասփիւռը եւ մամուլը արձագանգ կը հանդիսանան լուրի մը զոր հրատարակած է Կոմսոմոլսկայա Փրաւտան, անցեալ Շաբաթ օր եւ որ կը պատմէ օդանաւային «առեւանգումի» մը եղերական ողիսականը։ Խորհրդային թերթը կը գրէ թէ երեք Հայեր որոնք Սեպտեմբեր 10ին, օդանաւ նստած էին Երեւանէն դէպի Եղբնաձոր (Թրքական սահմանին մօտ) յարձակեցան օդանաւուղղին վրայ, 27 տարեկան Խոտի Պաքլի – չինեան (?) եւ դաշոյնի քանի մը հար – ուածներ կուտան ուսին, կռնակին, կուրծքին։ Օդանաւուղղը անմիջապէս կը հասկնայ, կը գրէ Կոմսոմոլսկայա Փրաւտա որ աւազակներ են, որոնք կ'ուզեն սահմանը անցնիլ։ Պաշլիքինեան, վիրաւորուած, յուսահատութեամբ կը նկատէ թէ անոնցմէ մէկը օդանաւը վարել դիտէ բայց «աւազակը» չի կրնար տէր կենալ զործիքին, մահուան սպառնալիքի տակ, դեկը կը դրկին բուն օդանաւուղղին կը յանձնէ՝ «Եթէ խաղ մը խաղաս, մեռած ես»։ Օդաչուուղղը սակայն, ցաւը մոռցած, դէպի երկիր կը խոյանայ։ Օդանաւուղղին վերջին մտածումը կ'ըլլայ «չեն կրնար խոյս տալ»։ «Աւազակները որ լաւ հաշուած էին իրենց ընելիքը մէկ բան մոռցած էին, կը գրէ խորհրդային թերթը՝ խորհրդային քաղաքացիի մը համար, կոմսոմոլի մը համար (երիտասարդ համայնավար) պարտականութիւնը եւ հայրենիքի սէրը աւելի կ'արժէն քան կեանքը»։ «Աւազակներէն» մէկը մեռած է, միւս երկուքը ձերբակալուած են, օդանաւուղղը ինք վէրքեր ունի, ապաած է եւ չքանչան ստացած իր հերոսութեան համար։

Այսպէս կը գրէ խորհրդային թերթը։ «Ֆրանս – Սուար» կը կարծէ թէ այս երեք Հայերը (օդանաւը փոքր օդանաւ մըն է եւ միայն այդ երեք հոգին ունէր իբրեւ ճամբորդ), փորձած են փախչիլ Հայաստանէն եւ կը յիշէ, այդ առթիւ 1947ի ներդաղթը բացատրելով թէ բազմաթիւ «Ռուսահայեր որոնք մեծ մասով Ֆրանսայի հարաւ – արեւմուտքը կ'ապրէին, Խորհրդ. Միութիւնն վերադարձած էին եւ անկէ ի վեր քանիցս փորձած Ֆրանսա վերադառնալու»։

«Ֆրանս – Սուար» չի ճշդեր թէ «հարաւ – արեւմուտքի» ո՞ր քաղաքները կ'ապրէին այդ քանի մը հազար «Ռուսա – հայերը» որոնք հայրենիք վերադարձան։

ԱՆԳԱՐԱ

ՀԱԼՔԸ ԶԻ ՑԱՂԹԱԿԱՆԸ

—o—

Թուրքիոյ վերջնական արդիւնքները ցարդ յայտնի չեն, բայց առաջին տպաւորութիւնն այն է թէ օրուան յաղթականը՝ Հալքը չէ (Իսմէթ Ինէօնիւ) այլ կիւնը՝ Հալքը չէ (Իսմէթ Ինէօնիւ) այլ կիւնը՝ միւշփալայի «արդարութեան կուսակցութիւնը»։ Այս կուսակցութիւնը ընտրութեանց ներկայացաւ իբրեւ Ատաթիւրքի դեմոկրատ կուսակցութեան յաջորդը։ «Ֆիկառօ» կը գրէ թէ մոռնալով 1955ի հակա – յոյն եղերական դէպքերը, փոքրամասնութիւնները (յոյն, հայ եւ հրեայ) «արդարութեան կուսակցութեան» համար քուէարկած են մեծ թիւով իրենց ձայնը տալ Իսմէթ Ինէօնիւի։

ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—o—

ԸՆՏՐՈՒԱԾ 88 ՁԱՅՆԻ ՎՐԱՅ 87 ՔՈՒԷՐՈՎ

Ինչպէս գրած էինք, ըստ հրահանգին՝ պոլսոյ հրատարակեցինք, Զօրեքշաբթի առաւօտ Մայր Եկեղեցւոյ պատգամաւորները։ Բացումը կատարեց Ժամը 10·30ին Արամ Քհնյ. Պասմաճեան, որ պատրիարքական փոխանորդ կը մնայ երկար տարիներէ ի վեր։

Արամ քահանայ յայտնեց թէ ուզած են տեղապահ մը ընտրել վախճանեալ պատրիարքին մահուան քառասունքին, բայց պատրիարքական ընտրութեան յանձնախումբը յարմար դատած է փութացնել օրինական ձեւակերպութիւնները եւ ուղղակի ընտրել նոր պատրիարքը։ Այդ առթիւ ընտրուած է եօթը հոգիանոց նախաձեռնարկ մարմին մը, որ եօթը կրօնաւորներու հետ միասնաբար կատարեց պաշտօնական դիմումները։

Ցետոյ ճշդուեցան պատգամաւորները, 88 հոգի աշխարհական եւ եկեղեցական։ Կազմուեցաւ քուէհամարի յանձնախումբ մը։

Կէս – օրէն ետքը ժողովը անցաւ օրա – կարգին առաջին խնդրոյն, կրօնական ժողովի ընտրութեան։

Պատրիարքական փոխանորդը յայտնեց թէ Պոլսոյ քահանաներուն թիւն է 32։ Երեքը, Էմմանուէլ, Պարզեւ եւ Յուսիկ քահանաները հանդստեան կոչուած են, իսկ Յակոբոս եւ Մամիկոն քահանաները դեռ երկու տարի առաջ ձեռնադրուած ըլլալով չեն կրնար ընտրելի համարուիլ։ Հետեւաբար ընտրելի կը մնան մնացեալ 27 քահանաները։

Կրօն. ժողովի ընտրութիւնը տալու հետեւեալ արդիւնքը.— Անդամ են Սահակ Ծ. վրդ. Փափազեան, Շահան Ծ. վրդ. Սվաճեան, Դաւիթ քհնյ. Երէց – եան, Անանիա քհնյ. Պալեան, Թէոդորոս քհնյ. Ֆըչըճեան, Իսահակ քհնյ. Մկր – տչեանեան, Մովսէս քհնյ. Գալէնտէրեան, Գառնիկ քհնյ. Գամչեան, Յարութիւն քհնյ. Հալաճեան։

Ցետոյ տեղի ունեցաւ վիճաբանութիւն մը, կրօն. ժողովին պաշտօնավարութեան չրջանը երկուքէն չորսի բարձրացնելու համար, բայց որոշուեցաւ պահել առանդութիւնը։

Ժամը 4·30ին, անցան օրակարգին երկրորդ խնդրոյն, — պատրիարքին ընտրութեան։ Հնգամեայ ցանկէն հեռագրով հրաժարած էին Մամբրէ Արք. (Գահիրէ) եւ Տիրան Արք. (Ամերիկա)։

Ձեռնարկուելով ընտրութեան, ներկայ 88 ժողովականներէն 87 հոգի իրենց քուէն տուին Շնորհք Եպ. Գալուստեանի, — մէկ քուէ առած Սիոն Արք. (Ամերիկա)։

Ժողովին կղմէ, Պատր. փոխանորդ Արամ քհնյ., Պատգմ. Ժողովի երիցագոյն անդամ Կ. Աբրահամեան, Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհուրդը եւ մէկ քանի պատգամաւորներ բարձրացան պատրիարքարան, ընտրութեան արդիւնքը հաղորդելու համար Շնորհք Եպիսկոպոսին։

Շնորհք Եպիսկոպոս Մայր Տաճար ի – ջաւ ընկերակցութեամբ Շահան Ծ. վրդ. Սվաճեանի, Արամ քհնյ. Պասմաճեանի եւ պատգամաւորներու՝ մինչ կը ղօղանջէին եկեղեցիին զանգակները։

Տաճարին դուռը Շնորհք Եպ. դիմաւորուեցաւ Ուրախ Լերի երգեցողութեամբ։ Նորընտիր պատրիարքը բարձրացաւ եպիսկոպոսական աթոռ։ Պատգմ. Ժողովի առենապետ Կ. Ղազարեան արտասանեց ուղերձ մը, ի մէջ այլոց յայտնելով որ վախճանեալ պատրիարքին փափաքն էր իրեն յաջորդ ընտրել Շնորհք Եպիսկոպոսը, — այսօր Թուրքիոյ Հայ Ժողովուրդը կը նուիրագործէ Գարեգին Պատրիարքի փափաքը։

Նորընտիր պատրիարքը շնորհակալու – թիւն յայտնեց եւ ըսաւ թէ «Պատրիարքական Աթոռին թափուր մնացած քառամսեայ չրջանը անցաւ խիստ բնականոն պայմաններու մէջ, առիթ կը պարտինք կառավարութեան, նախագահ Կիւրսէլի, Հայ մամուլին, բայց մեծագոյն պատիւը կ'իյնայ ժողովուրդին, որ թոյլ չտուաւ որ ջուրերը պղտորին։ (ՀՄՐ.— Ի՞նչ կը նշանակեն այս վերջին խօսքերը, չենք հասկնար)։

Ցետոյ նորընտիր պատրիարքը փափաք յայտնեց որ «մեծ եւ փառաւոր երկրին հայրենակիցը դառնայ ինք» (Հպատակութեան խնդիր)։ «Ի հօրէ եւ ի ծնունդէ իրաւունքս է այդ, եւ եթէ կամքէ անկախ պատճառներով հեռացած եմ ասկէ՝ իմ սիրտը մէյ մըն մնացած է իմ ղիւղիս եւ ժողովուրդիս հետ»։

Ընտրութիւնը հեռագրուեցաւ Էջմիածին եւ Անդարա։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓՕԼ ՌԱՄԱՏԻԷ, նախկին նախարար, նախկին վարչապետ, մեռաւ առջի օր բուժարանի մը մէջ, ուր փոխադրուած էր վերջերս։ Ծնած 1888ին, Ռամատիէ երեսփոխան ընտրուած էր 1928ին, մաս կը կազմէր այն 80 երեսփոխաններուն, որոնք մերժեցին բացարձակ իրաւասութիւններ տալ մառեշալ Փեթէնի, 1940ին։ Հին ընկերվարական, Ռամատիէի մահը սուգի կը մատնէ իր կուսակցութիւնը ինչպէս յայտնեց կի Մոլէ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ 24 ժամ «կեղծ» յարձակման ենթարկուեցան Թըշնամի օդանաւներու կողմէ։ Այս փորձին անունն էր՝ «երկնքի վահան»։ Օդանաւերը «յաջողեցան» հիւլէական կարգ մը ռումբեր նետել։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ դերմանացի լրագրող մը սպաննուեցաւ Պերլինները սահմանին վրայ, Ֆռանսներու կողմէ (ժողովրդական ոստիկանութիւն)։ 1947էն 50 հազմանաւոր երեսփոխան եղած էր։

1962ի ՊԻՒՏՃԷՆ 27·000 նոր պետական պաշտօնեայ կը նախատեսէ։

ՍՈՒՏԱՆԻ նախագահը մառեշալ Ապդուլա վեթոյի չնչումը առաջարկեց Ազգային ժողովին։

ԴԵՄՈԿՐԱՏ ծերակուտական՝ Հըմֆրէյ կը չարունակէ իր եւրոպական ճամբորդութիւնը։ Վարշաւայէն ետք, Թունուզ, Եգիպտոս, Թուրքիա եւ Իսրայէլ պիտի երթայ։ Պելկրատի կառավարութիւնը, սակայն մերժեց Եուկոսլաւիա երթալու արտօնութիւնը, որովհետեւ Հըմֆրէյ յայտարարած էր մեկնումէն առաջ թէ իր կարծիքով «Եուկոսլաւիա ազատ երկիր մը չէ»։

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ կառավարութիւնը յայտարարեց թէ խորհրդային դեսպանը՝ Փոնմարչնքօ ամբաղձալի անձնաւորութիւն մըն է (Փերսոնա կոն կրաթա)։ Մոսկուա արդէն ետ կանչած էր իր դեսպանը Կոլուպ զոյգին ծանօթ միջադէպին առթիւ։

ԱՖՆԻԿԻ մէջ ծանր միջադէպ մը պատահած է ընտր. ժողովի մը ընթացքին։ Քարամանլիսի կուսակցութեան 300 կողմնակիցներ եւ ծայրայեղ ձախ խմբակցութեան անդամները բախումներ ունեցան։

ԳՐԿԱԻՈՐ ՀՈՂՎԱԾ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՇԵՐՏ

Գրիգոր Հոխորտ ծննդեան հարիւրամեակին (14 – 26 Յունիս, 1861) եպտիճի արքեպ. Գրիգոր Զորայեանի վարդապետական կոչումը ստացած տեղը կրճատ տալ իրաւունք չէին իրենց վրայ առնելու։ Ուստի ստիպուեցանք ամբողջութեամբ հրատարակել։

Խ.

Փոստալը ծրարակոծուած ստացաք ի Տիգրանակերտ, ի ձեռն Ս. Ա. Ա. Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(ԱՀԱ ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆ)

ԳԻՐՔ

ԱՄՐԵՎ ՂԱՆԴԻԼՅԱՆ

ՄԱՐԴԸ ԵՒ ՀՈԳԻՆ

«Ես Տիկինն եմ ։

«Սառած մարդկութիւնը դիշեր ու ցերեկ –

«Ես ընդունեմ եմ ...։

«Մի կին ... Մի որ ես ամուսին, ամուսին ես ։

«Ես ես ես ։

«Ես ես ։

«Ես ես ։

«

Այրի Տիկին Տիգրան Խարբութլեան, Տէր եւ Տիկին Ժան Խարբութլեան, Պ. Կի Խարբութլեան, Տէր եւ Տիկին Փօլ Թորիկեան, Միշէլ եւ Ֆիլիփ Խարբութլեան, Օր. Անիթա Թորիկեան, Այրի Տիկին Է. Խարբութլեան, Այրի Տիկին Կիւլիզար Խարբութլեան, ինչպէս նաեւ Թորիկեան, Յարութիւն, Օգսէն, Քրիսթոֆ, Հանրի, Յակոբոս Խարբութլեան ընտանիքները, Սինանեան, Մանուկեան, Զարդարեան, Լըպրըթոն, Պահատուրեան, Յարութիւնեան, Սահակ Խարբութլեան, Էրքէլէկեան ընտանիքները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, տաքրոջ, հօրեղբօր եւ ազգականին՝

ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՐԲՈՒԹԼԵԱՆԻ

կսկծալի մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 13ին, 85 տարեկանին, իր բնակարանը, 81 Րիւ տը լա Փոմփ (12 Վիլլա Հերան):

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս Չորեքշաբթի, ժամը 14ին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Պաթինեոլի գերեզմանատունը:

Մասնաւոր մահազդ չստացողներէն, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

Այրի Տիկին Աշոտ Արթինեան եւ զաւակները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ԱՇՈՏ ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 14ին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր, Երեքշաբթի ժամը 14.30ին, Քոնփիէնեի Սէնթ-Անթուան եկեղեցին:

Հաւաքուիլ բնակարանը՝ ժամը 14.15ին, 2պիս, Րիւ Քառնօ, Քոփիէնեը:

ՅԱՌԱՋ.— Մեր ցաւակցութիւնները:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլ – Սէն Ժերոմի Հ. Յ. Դ. Հայաստան ենթակոմիտէն ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկեր Վ. Աւիկեանի, իր քրոջ որդւոյն միամեայ փոքրիկն Արմէն Կիւլկիկեանի վաղաժամ մահուան առթիւ:

×

Կ. Խաչի Իթալիի մասնաճիւղը ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկերուհի Ազամի Թորոսեանին եւ զաւկին եւ ընտանեկան պարագաներուն, իրենց ամուսնոյն, հօր, Խաչիկ Թորոսեանի կսկծալի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի տասը Ն. Ֆ. Կապոյտ Խաչի կայանին եւ տասը Ն. Ֆ. Մշակութային Տան: (Ստանալ «Յառաջ»էն):

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Փարիզի եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Ժանթիյիի միօրեայ հայերէնի դասընթացքները պիտի սկսին այս Հինգշաբթի:

Ծնողքները կը հրաւիրուին իրենց զաւակները առաջնորդել 22 Րիւ Վիքթոր Հիւկօ, Ժանթիյիի դպրոցի սրահը:

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝

17, Rue Bleue, Paris (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը տօնէ «Հ. Յ. Դ. Օր»ը Կիրակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Իսիի Խրիմեան դպրոցին մէջ, (Րիւ տը լա Տէֆանս):

Աւանդական ճաշով:

Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ

Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով:

Ճաշագին 10 Ն. Ֆ.

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՄԱՐՏ 11ԻՆ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԿՈՉ ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅՔԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Լիոնի եւ Ռօն նահանգի, ինչպէս նաեւ Սէն Մոռիս, Քրէփիէօ, Լա Փանի եւ Միոիպէլ բնակող բոլոր Հայերը, որոնք 21 տարին թեւակոխած են, կը հրաւիրուին արձանագրուիլ ներկայացնելով իրենց ինքնութեան թուղթը, (Քարթ տ'Իտան-թիթէ) իրաւունք ունենալու համար մասնակցելու հաշուեքննիչ եւ ընտրողական յանձնախումբերու կազմութեան եւ, յետագային՝ Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ վարչութեան ընտրութեան:

Արձանագրութիւնները տեղի պիտի ունենան 21 Հոկտեմբեր, Շաբաթ օր ժամը 3էն 7 եւ 22 Հոկտ. Կիրակի առաւօտ ժամը 10էն մինչեւ 17, Հայոց եկեղեցին, 295 Րիւ Պուալօ, Լիոն (3):

Հաշուեքննիչ եւ ընտրողական յանձնախումբերու ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ 29 Հոկտեմբեր, Կիրակի ժամը 10էն 17: Միեւնոյն վայրը:

Ի դիմաց Սեպտ. 24ի ընդհ. ժողովի դիւանին նախագահ՝ Գ. ՖԵԼԼԱԳԵԱՆ

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ԶՐՈՅՑ

Սէն – Ճոն Փերսի (Նոպելեան մրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով:

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7.50 Ն. Ֆ.:

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

Կը ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին: Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը:

Յաջորդով՝ մանրամասնութիւններ:

Super Boom !!!

Պարանցիկ ցերեկոյթ, կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ:

22 Հոկտեմբեր 1961, ժամը 17էն – 23 ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ մէջ:

17, Rue Bleue, Paris 9e

Ambiance **Bar** **Buffet**

Disques Sélectionnés

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ
ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ
GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻԻԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի:

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փալլիթոյի եւ իր ընկերներուն:

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը: ՓՐՕվանս 77-73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս...

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող և ամէնէն արդիական ճաշակով հնարուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինիլիք պատրաստութիւններու: Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէոմ եւ փլասթիք:

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e — 64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
166, AV. ARISTIDE BRIAND — PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
4 bis, RUE P. V.-COUTURIER, ARGENTEUIL — S. et O.
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER — ALFORTVILLE
48 bis, RUE DALAYRAC — FONTENAY - SOUS - BOIS

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 Téléph. : PRO. 86 - 60
R. C. Seine 57 A 2731 C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

MERCREDI 18 OCTOBRE 1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9232 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5033

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՊՈԼՍՈՅ ՆՈՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երկար ատենէ ի վեր դրեթէ անընդհատ էր դարձած տեղապահներով կառավարել մեր նուիրապետական չորս աթոռները, ամէն անգամ որ Կաթողիկոս մը կամ Պատրիարք մը վախճանէր։

1960ին է միայն, որ չորսն ալ ունեցան իրենց գահակալները, — վերջինը՝ Երուսաղէմինը։

Գարեգին Պատրիարքի վախճանումով, անցեալ 22 Յունիսին Թափուր մնաց Պոլսոյ աթոռը։

Մրցանիշ մը արձանագրեցին Թուրքիոյ մեր հայրենակիցները, ամենակարճ ժամանակի մէջ սեւ քօղը վերցնելով Գումգափուի Մայր Եկեղեցւոյ պատրիարքական աթոռին վրայէն։

Հոկտեմբեր 11ին պատրիարք ընտրուեցաւ Ս. Յակոբեանց նախկին միաբաններէն Շնորհք Եպիսկ. Գալուստեան, որ Երուսաղէմէն հեռացուելէ վերջ ապաստանած էր Պոլիս, իբրեւ հիւր լուսահոգի պատրիարքին։

Հետեւելով նախորդ կառավարութեանց օրինակին, 1960 Մայիս 27ի յեղափոխութենէն ծնունդ առած Ազգ. Միասնականութեան Կոմիտէն շարունակեց սահմանափակումներ ընել փոքրամասնութեանց իրաւունքներուն վրայ, որոնք հանդիսաւորապէս վաւերացուած էին 24 Յուլիս 1923ի Լօզանի դաշնագրով։

Պոլսոյ կուսակալ Թուրքիոյ ծանօթ հրամանատարը նոյնիսկ միջամուխ կ՚ըլլար հայոց կրօնական – եկեղեցական գործերուն, զանազան սեղմումներ պարտադրելով։

Ոչ միայն նոր օրէնքներ կը սահմանէր Թաղական խորհուրդներու ընտրութեան, եկեղեցական կալուածներու եւ դպրոցներու մատակարարման համար, այլ հիւրաբար Պոլիս գտնուող օտարահպատակ հայ եկեղեցականներուն կ՚արգիլէր պատարագել ու քարոզել։ Այս վերջիններուն Թուրքիա բնակութեան պայմանաժամն ալ սահմանափակուած էր։

Այդ պատճառով ալ Շնորհք Եպս. քանիցս պարտաւորուեցաւ Պոլսէն հեռանալ եւ նոր վիզայով մը վերադառնալ։ Գարեգին պատրիարքի վախճանած օրը բընակութեան պայմանաժամը կը լրանար եւ յաջորդ օրը ստիպուած էր Թուրքիայէն մեկնիլ։

Բացառիկ կարգադրութիւն մը եղաւ իր մասին, յարգելու համար պատրիարքին վերջին խնդրանքը, այն է՝ երկարաձգել Շնորհք Եպս.ի արտօնագիրը։

Անգարայի գործավարներու խորհուրդին Սեպտ. 18ի հրովարտակին հիման վրայ, Պոլսոյ կուսակալը Սեպտ. 29ին հրատարակեց հրահանգ մը, անոր հիման վրայ կատարելու համար նոր պատրիարքի ընտրութիւնը։ Ամբողջութեամբ հրատարակեցինք զայն, իբրեւ նիւթ՝ պատմութեան համար (Յառաջ 13, 14, 17 եւ 19 Հոկտ.):

Թուրքերը այլեւս բոլորովին ջնջած են Ազգային Սահմանադրութիւնը, որուն հարիւրամեակն էր անցեալ տարի։ Օրուան կառավարութիւնները իրենց ուզած ձեւով կը տնօրինեն հայ փոքրամասնութեան գործերը։ Ոչ ոք իրաւունք — մանաւանդ համարձակութիւն — ունի բողոքի ձայն բարձրացնելու։ Լօզանի դաշնագրի փոքրամասնութեանց վերաբերեալ յօդուածներու գործադրութեան երաշխաւոր պետութիւններն ալ բոլորովին անտարբեր են, ուրիշ կարեւոր գործեր ունին։ Ցետոյ նաեւ չեն ուզեր վշտացնել Թուրքերը, ծանօթ նկատումներով։

Նորընտիր պատրիարքը շատ խօսեցնել տուած է իր վրայ՝ Քալիֆոռնիայէն մինչեւ Երուսաղէմ։

Կը յուսանք որ իր նոր բարձր պաշտօնին մէջ մոռցնել պիտի տայ անցեալը եւ անկողմնակալօրէն պիտի նուիրուի իր խնամքին յանձնուած հարիւր հազար Հայերու շահերու պաշտպանութեան։ Ու մանաւանդ իր մասնաւոր հոգածութեան առարկայ պիտի դարձնէ Սկիւտարի Ս. Խաչ Դպրեվանքը, յաւերժացնելու համար յիշատակը իր մեծանուն նախորդին։

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Ի ՎԵՐՋՈՅ ԻՆՕՆԻՒԻՆ ՇԱՀԵՑԱՒ

ՎԵՐՋԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՏԿԵՐԸ ՓՈԽԵՑԻՆ

Երկուշաբթի օր, Թրքական ընտրութեանց առաջին արդիւնքները ցոյց կուտային թէ Մենտերէս կը յաղթէ, յետ մահու, քանի որ իր գաղափարական ժառանգորդը հանդիսացող Ատալէթ (արդարութիւն) կուսակցութիւնը շահած էր հանգիստ մեծամասնութիւն մը Ծերակոյտին եւ Ազգային Ժողովին մէջ։ Արդարեւ երկուշաբթի իրիկուան միջազգային մամուլին տուած արդիւնքներն էին. — Ատալէթ՝ 230 աթոռ (450ի վրայ) մինչ Հալքը (Ինէօնիւ) 140 հատ միայն կրնար ապահովել։ Ծերակոյտի 150 աթոռներու վրայ Ատալէթը կը ստանար 78 տեղ, մինչ Հալքը 35 հատով կը գոհանար։ Այս կը նշանակէր թէ Դեմոկրատ կուսակցութիւնը կը շարունակէ ապրիլ Թուրքիոյ մէջ հակառակ բոլոր կախաղաններուն կամ ընդհակառակն՝ շնորհիւ կախաղաններու։

Թրքական իշխանութիւնները նախ յայտարարած էին թէ քանի մը օրէն միայն յայտնի պիտի ըլլան ընտրութեանց վերջնական արդիւնքները նկատի առնելով որ հեռաւոր վայրերու քուէհամարը պիտի ուշանայ։ Իրիկունը սակայն ամէն բան կը փոխուէր եւ Իսմէթ Ինէօնիւ յաղթական կ՚ելլէր։

Ցիշենք թէ կիսապաշտօնական առաջին արդիւնքներէն ետք, Իշխանութիւնները որոշեցին, յանկարծ, դադրեցնել արդիւնքներու հաղորդումը եւ յայտնել թէ պաշտօնական զեկոյցով իրենք պիտի տան վերջնական արդիւնքները։

Կը մնար սպասել։ Իրիկունը հրապարակուեցաւ պաշտօնական զեկոյցը։ Ըստ Եունայթըտ Փրէս Ինֆորմէշըրնի հեռուեալ արդիւնքները կուտայ։

ԾԵՐԱԿՈՅՏ 150 աթոռ։

ՀԱԼՔ (Ինէօնիւ) 55։

ԱՏԱԼԷԹ (Կիւմիւշփալա) 69։

ԳԻՒՂԱՑԻ 10։

ՆՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱ 16։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ 450 աթոռ։

Հալք՝ 200։

Ատալէթ՝ 166։

Գիւղացի՝ 40։

Նոր Թուրքիա՝ 44։

Այս արդիւնքներու համաձայն Հալքը կը յաղթէ Ժողովին մէջ թէեւ, Մենտերէսի ժառանգորդները Ծերակոյտին մէջ, ցանկին գլուխն են։ Երբ այս արդիւնքները հաղորդուեցան, աւելցուեցաւ նաեւ թէ «երկու կուսակցութիւնները հաւասարած են այս թիւերը»։

Այս «ընտրեալներուն» վրայ պիտի աւելնան Ազգ. Միասնականութեան Կոմիտէին 22 անդամները, որոնք իրաւունքով ծերակուտական են, ապա Հանրապետութեան Նախագահը 15 ուրիշ ծերակուտականներ կը նշանակէ ինչ որ բոլորովին կը փոխէ պատկերը եւ Կիւմիւշփալայի Ատալէթը կը դադրի Ծերակոյտին մէջ, առաջին տեղը գրաւելէ։

Պէտք չէ անտեսել սակայն թէ ոչ Հալքը, ոչ ալ Ատալէթը բացարձակ մեծամասնութիւն մը ունին որ Թոյլ պիտի տար առանձին կառավարութիւն մը կազմել։ Մէկը չի կրնար բան մը ընել առանց միւսին։ Արդարեւ Ներկայացուցչական ժողովին բացարձակ մեծամասնութիւնն է՝ 225։ Կը մնայ խառն դահլիճ մը կազմել որուն մէջ մէկը պիտի փորձէ իր կամքը պարտադրել միւսին։

Զօր. Կիւմիւշփալա որ խանդավառ ընդունելութեան մը արժանացաւ երբ Անգարա հասաւ, արդիւնքներէն ետք, տեսակցութեան մը մենաշնորհը տուաւ Ֆրանս – Փրէս գործակալութեան որուն ընթացքին չեշտեց թէ իր կուսակցութիւնը Մենտերէսի յաջորդը չէ։ Իր կանոնագիրը եւ ծրագիրը ոչ մէկ նմանութիւն ունին։ «Մեր թշնամիները զրպարտեցին մեզի որ յետադիմական կուսակցութիւն ենք։ Սխալ է։ «Արդարութեան կուսակցութիւնը» ղեկավար մը ունի բայց այս վերջինը՝ տնօրէն կոմիտէի մը ենթակայ է։ Այս կազմակերպութիւնը իր կարգին, իր գործունէութեան տեղեկագիրը կը ներկայացնէ պատգամաւորական ժողովին առջեւ։ Բռնատիրութիւն չենք ուզեր» ճչած է Ատալէթի պարագլուխը։ Պէտք չէ մոռնալ սակայն թէ ընտրապայքարի ժամանակ, Ատալէթը իբրեւ մարտիրոս ներկայացուց կախաղանի «զոհերը» եւ Կիւմիւշփալա կախաղանի մը տակ է որ վարեց ընտրապայքարի իր վերջին հաւաքոյթը։

Ֆրանսական կարգ մը թերթեր որոնց մէջ «Օռոր» հիմնուած առաջին արդիւնքներուն վրայ յաղթական կը հռչակէն Ատալէթը եւ Պենտէ կը յիշէ որ նախատեսած էր «կախաղաններու վրէժը»։ «Օռոր»ի քրոնիկագիրը կ՚եզրակացնէ թէ օրինական ճամբուն մէջ մտած Թուրքիոյ կը մնայ նախ վերաքննել Եասը Ատայի անարդար վճիռները։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ հրաւիրուած չեն համայնավար կուսակցութեան ԻԲ. համագումարին։ Ժողովը բացուեցաւ Խրուշչեւի ճառով որ ոգեկոչեց «աշխարհականներու զոհը»՝ Փաթրիս Լումումպա։

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ակադեմական մը՝ ըՍ – Թրոկովիչ Կոմունիստ թերթին մէջ, խստօրէն կը քննադատէ Խորհ. Միութեան իրաւական դրութիւնը։ Նոր ծրագիրը, կը գրէ փրոֆէսէօրը, չապահովեր անհատին արդար իրաւունքները։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ հիւլէական բնագէտ մը յայտարարեց թէ Խորհ. Միութեան եւ Միացեալ Նահանգներու հիւլէական պատերազմը կրնայ մէկ կամ երկու վիճեր տեւել եւ ոչ մէկ յաղթական պիտի ըլլայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ եւ բնակչութեան նախարարը յայտարարեց թէ ընտանեկան նպաստները յաւելում պիտի կրեն։ Զգալի բարձրացում մը պիտի արձանագրէ «միակ ամսաթոշակի» (սալէր իւնիք) նպաստը։ Այս գումարները ապահովելու համար, գործատէրին ընկերային տուրքերու փլաֆոնը (այժմ՝ 700 Ն. Ֆ.) պիտի ջնջուի։

ԳԱՐՁՈՒ չահեցաւ դատը զոր բացած էր Ֆլորան Ֆելսի դէմ։ Այս վերջինը իր գործերէն մէկուն մէջ (Կենդանի Արուեստին Վէպը) Գարզուի բերանը դրած էր աննպաստ արտայայտութիւններ Անտրէ Մալրոյի հասցէին։ Բոլոր հատորները գրաւուեցան մինչեւ որ խնդրոյ առարկայ հատուածը ջնջուի։

ՍՈՒՐԻՈՅ ներքին նախարարը յայտարարեց թէ յատուկ Ատեան մը պիտի կազմուի դատելու համար բոլոր անոնք որոնք նախկին վարչակարգին տակ վնաս հասցուցած են ժողովուրդին։

ՍՈՒՐԻՈՅ կառավարութեան նոր որոշումը՝ Եփրատի վրայ ամբարտակ մը շինել եւ Արեւմտեան Գերմանիոյ համաձայնութիւնը ծախքերը ստանձնելու «վախ եւ մտահոգութիւն» կը պատճառէ Իրաքցիներուն կը գրէ «Ս. Միսթաքիւպալ»։

ՓԱՐԻԶԻ յառաջդիմական օրաթերթ՝ Լիպերասիոն դրաւուեցաւ Երկուշաբթի օր։ Երկրորդ հրատարակութիւն մը հանեց, ճերմակ սիւնակներով։ Նախայլս թերթը լայնօրէն արձագանգ կը հանդիսանար իրաւագէտներու միջազգային յանձնախումբին տեղեկագրին ըստ որուն ֆրանսացի վայրաչուներ վայրագութիւններ ըրած էին Պիզերթի մէջ։ Ֆրանսա հերքեց այս լուրերը, իսկ Տէյլի Մէյլ թղթակիցը որ Պիզերթ գտնուած է դէպքերուն առթիւ կը գրէ թէ ոչ մէկ վայրագութեան ականատես եղած է։ Նոյնը կ՚ըսեն ուրիշ ճեռնհաս անձնաւորութիւններ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հաղորդեն թէ տնտեսական աւելի ազատական դրութիւն մը պիտի կիրարկուի։ Այս որոշումը տրուեցաւ Քուզպարիի կողմէ տնտեսական խմբակցութեանց եւ կեդրոնական դրամատան տնօրէնին ճնշումին տակ։ Անոնք կը պահանջեն նաեւ որ կառավարութիւնը դատապարտէ ճարտարարուեստի ազգայնացումը։ Միւս կողմէ, Պէյրութէն կը հաղորդեն թէ Լիբանան ալ ճանչցաւ Սուրիոյ կառավարութիւնը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ անկանոնութիւններ կը նախատեսուին, մասնակի գործադուլի հրահանգներու իբրեւ հետեւանք։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ եւ Խորհ. Միութիւնը համաձայնած են Պիրման պատուիրակ՝ Ու Թանի թեկնածութիւնը պաշտպանելու իբրեւ ընդհ. քարտուղար ՄԱԿի։ Ու. Թան, 52 տարեկան ուսուցիչ մըն է եւ 1957էն ի վեր Ալժերիոյ համար կազմուած ափրեւասիական մշտական խմբակցութեան Նախագահն է։ Մէկ [illegible] րութիւն՝ Ֆրանսերէն չի խօսիր։ Այս առթիւ Ափրիկէի Ֆրանսախօս պետութիւնները ցաւ յայտնեցին։

ՀԱՅ ԵՒ ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՎԷՃԸ ԹԻՖԼԻԶԻ ՈՏՆԱԳՆԴԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

Խորհդ. Միութեան ֆութպոլի «ֆետե – րասիոնին» քննութեան արդիւնքը՝ Երեւանի Սպարտակը յաղթական։

Գրած էինք, թէ բուռն միջադէպեր պատահեցան Երեւանի «Սպարտակ» եւ Թիֆլիզի «Տինամօ» խումբերու մրցումին ընթացքին, Թիֆլիզ, երբ Երեւանցիները 1–3ով կը շահէին մրցումը։ (Յառաջ, 12 Հոկտեմբեր)։

Այս մրցումի եւ պատահած միջադէպերուն մանրամասնութեան եւ տարօրութեան մասին լուռ կը մնան Երեւանի թերթերը, որոնք կը գոհանան տպելով Թաս գործակալութեան պաշտօնական հաղորդագրութիւնը, ըստ Խորհ. Միութեան Ֆութպոլի ֆետերասիոնի որոշումին՝ Երեւանի «Սպարտակ»ը նկատելով յաղթական։

«Սովետական Հայաստան» իր Հոկտեմբեր վեցի թիւով կուտայ «Թաս»ի հետեւեալ հաղորդագրութիւնը.—

«ՍՍՌՄ ֆութպոլի ֆետերացիայի նախագահութիւնը քննարկեց Թբիլիսի «Դինամօ» եւ Երեւանի «Սպարտակ» թիմերի երկրի առաջնութեան մրցախաղի հարցը։ Մրցախաղը Հոկտեմբեր մէկին տեղի էր ունենում «Բուրեվեստնիկ» մարզադաշտում եւ իրաւարար Ն. Գ. Լատիշեւի կողմից դադարեցուեց երկրորդ խաղակէսի 22րդ րոպէին, ընդ որում, հաշիւն էր 1 – 3 յօգուտ «Սպարտակ» խմբի։ Ֆետերացիայի նախագահութիւնը որոշեց փուտպոլի համամիութենական մրցումների կանոնագրութեանը՝ համապատասխան Թբիլիսիի «Դինամօ» խմբին պարտութիւն գրանցել եւ առաջարկեց Վրաստանի փուտպոլի ֆետերացիային՝ պատշաճ միջոցներ ձեռնարկել փուտպոլի մրցումների անցկացման ժամանակ «Բուրեվեստնիկ» մարզադաշտում պատշաճ կարգ ու կանոն ապահովելու համար»։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՕՓԵՐԱՆ

—o—

ՊԵՐԼԻՆ.— Շարլոթենպուրկի Պիսմարքյոթրասէի լայն պողոտային վրայ նախկին Տոյչէս Օփերնհաուզը այրած էր 1943ի օդային յարձակման հետեւանքով: Արեւմտեան Պերլինի քաղաքային վար-չութիւնը 1949ին ի վեր չկրնար թափէր այրած մասերը մաքրել եւ ամուր մնացեալ վրայ վերակառուցանել նոր օփերա մը, որուն համար 14 միլիոն մարք նախատեսուած էր: Հիմա 27,5 միլիոն նախքով արդիական չէնք մը կանգնած է նոյն տեղը թատերական ա-մէն յարմարութիւններով: Ճարտարա-պետ Ֆրից Պոռնեման, որուն յանձնուած էր վերաշինութիւնը, յայտարարեց թէ հինին վրայ նորը չինելու կարգ մը զըժ-ուարութիւնները չեն կրցած եւ կեցնել զինքը թէ ներքին եւ թէ արտաքին զար-դարանքը նպատակայարմարութեան հետ հաշտեցնելէ, որով չէնքին ճակատը ա-ռաջուան խոժոռ կերպարանքը չունի, այլ արդիական լայնուղեր լուսամուտներ, եւ ներքին յարդարանքը հանդիսականու-թիւն եւ չքեղութիւն մը կուտայ: Նկատի առնուած են հանդստաւէտութիւնը եւ ախուստիքը ամէն մէկ աթոռի հանդի-սականին համար: Գետնայարկին տակ կայ չորս հարիւր ինքնաշարժի տեղ, ո-րուն դռները կը բացուին ներկայացու-մէն կէս ժամ առաջ: Կան վերջապէս քո-վիներ յարմարութիւններ փորձերու, չպարի, հանդերձանքի, դործածարարական պիտոյքի, չէնքի եւ բեմի լուսաւորու-թեան: Ցիսուն տարի առաջ ալ, երբ այս օփերան կառուցուեցաւ Հայնրիխ Զեվեկ ճարտարապետին կողմէ, լոյսի ողողման եւ գոյնի ճոխութեան կարեւորութիւն արուած էր, քանի որ պետական հին օ-փերային հետ մրցելու համար լրացուցիչ նորութիւններ կը բերէր քաղաքին արեւ-մուտքին եւ Շարլոթենպուրկի մէջ բնա-կութիւն հաստատած յառաջադէմ դա-սին:

Ուրեմն վերման նորագոյն օփերան է որ այս օրերուն ջանադիր աշխատանքով չինուեցաւ եւ ի հեճուկս քաղաքական արտաքին ճնշումի ունեցաւ իր փայլուն բացման հանդէսը ի ներկայութեան վեր-ման Դաշն. Հանրապետութեան Նախա-գահ Հայրիխ Լիւպքէի եւ կնոջ, Ամե-րիկայի Միացեալ Նահանգներու նախա-գահին ներկայացուցիչ Զօր. Քլէյի, Պերլինի քաղաքապետ Վիլի Պրանտի եւ բազմաթիւ քաղաքական մշակութային եւ այլ դիրքի անձնաւորութեանց: Ոսկի բա-նալին յանձնուեցաւ նորընտիր տնօրէն Ռուտոլֆ Զեվերթի, Տարմշթատի օփերա-յի վաստակաւոր բեմադրիչին, որ նոր պաշտօնը առանձնաց նաեւ իր նախորդէն Փրոֆ. Քարլ Էպէրթին: Այս չատ սիրե-ուած արուեստագէտն ալ ընդունեցաւ պատուանշաններ եւ յարդալիր վերա-բերմունք:

Նախագահ Լիւպքը իր ճառին մէջ չե-ղաւ Պերլինի օփերային կրթիչ պարտա-կանութիւնը, ըստ որու մարդը պէտք է դիտակցութեան առաջնորդուի՝ ճանչնալու իր պատասխանատուութիւնը եւ պարտքը հմայնքին հանդէպ, ձերբա-զատել ապականիչ ինքնասիրութենէն ա-նոնք որ ուրիշներուն կարիքով չեն հե-տաքրքրուիր: Ցիշեց այն մեծ ազդեցու-թիւնը, զոր Պերլին ունեցած է անցեալ դարուն՝ վերման ժողովուրդին մտաւոր զարգացման վրայ, իբր կեդրոն գերման գաղափարականութեան: «Այսօր ալ ա-զատութեան համարդկային արժանապատ-ուութեան զաղափարներուն պայքարին մէջ զարձեալ նոյն դերը վիճակուած է Պերլինի, ըսաւ նախագահը եւ յայտնեց որ բացման հանդէսի ուրախութեան կը խառնուի խոր տխրութիւն մը, որովհե-տեւ ներկայ կացութեան հետեւանքով արեւելեան Գերմանացիները չեն կրնար վայելել այս օփերան, ինչպէս ծրագրը-ուած էր եւ կը յուսացուէր մինչեւ 13 Օ-գոստոս 1961 Թուականը:

Վիլի Պրանտ ի մէջ այլոց ըսաւ. «Պեր-լինի մէջ պիտի որոշուի գերմանական ճակատագիրը: Գերման այս նոր օփերան պէտք է ներկայացնէ «Ամբողջը», այսին-քըն ամէն բան որ արեւմտեան աշխարհի ազատութիւնը ունի իբր պարունակու-թիւն»:

Սեպտեմբեր 24ի կիրակի առաւօտեան այս հանդէսէն եաք երեկոյին առաջին ներ-կայացումը եղաւ Մոցարտի Տոն Ճիովա-նին: Պերլինի քաղաքային վարչութիւնը «գեղարուեստական չարաթներ»ու տօնա-կանութեան համար ամէն չանք թափած է, որով միւս տասը քաղաքային թատ-րոններուն եւ քանիէ աւելի սրահներուն եւ բեմերուն վրայ ալ երաժշտական եւ թատերական ներկայացումներ կը տրը-ուին տեղացի եւ հրաւիրեալ արուեստա-գէտներու կողմէ: Ցիշատակենք միայն նորաբաց գերման օփերային յայտնի ներ-կայացումներէն «Այտա»ն, որուն համար հրաւիրուած է Վինֆրիտ Վակնէր եւ «Սանթա Ցէ» որ պիտի գեկավարուի նոյնինքն Իգոր Սթրավինսքիէ: Աչխոյժ, թէեւ 79ամեայ Սթրավինսքի պիտի տայ նաեւ «Իգիպտոս թագաւոր» եւ «Պերսէ-փոնէ» ներկայացումները «Թէատր ան Վեսթինս»ի մէջ, որ մինչեւ օփերայի բա-ցումը 15 տարի արեւմտեան Պերլինի ներկայանալի օփերայի չէնքն էր եւ հի-մա պիտի յատկացուի օփերէթի եւ այլ թատերական ներկայացումներու:

Նոր օփերան արեւմտեան Պերլինի մէջ, որ 1900 հանդիսատեսի աթոռ ունի, այս օրերուն բացուելով կ'ուզէ արտայայտել այն միտքը թէ արեւմտեան Պերլին ան-յողդողդ կը մնայ եւ ամբողջ արեւմտեան Գերմանացիները հաւատք ունին ազա-տութեան յաղթանակին վրայ, որով եր-դելով կը դիմագրաւեն արտաքին ճնշ-ման:

Պ. ՓՐՈՒՆՃԵԱՆ

"ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑՆԵՐԸ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՄԱՍԻՆ"

—o—

Յօդուածները, ակնարկները, վերլու-ծումները, յուշերը Կոմիտասի մասին՝ գրուած իր ժամանակակիցներուն եւ ա-չակերտներուն կողմէ — ահա նիւթը Գ. Գասպարեանի կազմած հատոր-ածոյին, որ, ըստ հրատարակչին, գործած է ինքնատիպ ուսումնասիրութիւն մը հանճարեղ ար-ուեստագէտին եւ հայրենասէրին մասին:

Զանազան մարդոց կողմէ գրուած յօդ-ուածները, վերլուծութիւնները, յուշե-րը, հասկնալի է, որ չեն կրնար կազմա-տորուիլ առանցքի մը չուրջ, հատուածր չափով արժէքաւոր ըլլալ, բայց այն, ինչ որ գեռեզուած է գիրքին մէջ, բաւական կ'ընդգրկէ մինչեւ այսօր Կոմիտասի մա-սին եղած տեղեկութիւնները, փաստերը:

Կոմիտասի գործունէութիւնը եւ ժա-ռանգութիւնը գնահատելու տեսակէտէն շատ արժէքաւոր են իր աշակերտներէն Շահան Պէրպէրեանի եւ Վարդան Սար-գսեանի յօդուածները:

Շ. Պէրպէրեան նուրբ զգացողութեամբ եւ ամփոփ կը ներկայացնէ Կոմիտասի ե-րաժշտական, տեսական գործունէութիւ-նը, ժողովրդական երգերը գեղափոխա-կան ակնոցով մօտենալու եւ մշակելու իր աշխատանքները ու կ'եզրակացնէ. «Կո-միտաս բերած է իր գաչնաւորումներուն մէջ երաժշտական թափանցման այնպի-սի նորութիւն մը, ոճի ինքնատպութիւն մը, որ անունք սովորական գաչնաւորում-ներու սահմանին անչափօրէն անդին կ'անցնին իսկական ու մեծարժէք ստեղ-ծագործութիւններու կարգին տեղ առնե-լու համար»:

Հետաքրքրական են Վ. Սարգսեանի դիտողութիւնները Կոմիտասի ստեղծա-գործութեան մասին, ուր կ'աչխատի ցոյց տալ իր ուսուցչին գերը՝ հայ երաժշտու-թեան ներդաչնակումին մէջ օգտագործել միջազգային երաժշտական մշակոյթին արտայայտութեան միջոցները, անշուշտ հմուտ ձեւով: Իսկ ինչ որ կարեւորն է, շատ ճիշդ կերպով կը բացատրէ Կոմիտա-սի աշխատանքին բուն նպատակը «...Ա-նոր հիմնական նպատակը եւ յաջողու-թիւնը եղաւ գտնել կամ ի վեր հանել գե-րապանցպէս տոհմիկ արուեստի մը զար-գացման նախապայմանները ու միջոցնե-րը, ամբօրէն դնել հիմունքները երաժշ-տական ինքնուրոյն դպրոցի մը, որուն վերնաչէնքը պիտի դային հետզհետէ կա-ռուցանել նորահաս տաղանդներ, իրենց հոգիին գարերուն տուրքը բերելով տոհ-միկ արուեստի մը բազինին իբր ընծայ»:

Հրաչեայ Ադառեանի շատ հետաքրքրա-կան յուշերը կը խորացնեն եւ կը հաս-տատեն Կոմիտասի իսկապէս «մարդկա-յին բացառիկ առաքինութիւններու ծով» ըլլալը: Նորութիւն են Կոմիտասի կողմէ Նաչատուր Աբովեանի գործունէութիւնը քնութագրելու եւ արժէքաւորելու մասին բերուած տեղեկութիւնները: Կոմիտաս Աբովեանի «Վէրք Հայաստանին» կ'ան-ուադիր իր մասունքը:

Շատ արժէքաւոր են Մ. Բաբայեանի յուչերը, ուր Բաբայեան լոյսին կը հա-նէ Կոմիտասի ցարդ անծանօթ մնացած նամակները, որոնք անդամ մը եւս ցոյց կուտան մեծ երաժիչտին սկզբունքները եւ համոզումները երկարաւոսի մասին: Այս յօդուածին մէջ խօսք կ'ըլլայ այն պա-գեցութեան մասին, զոր կրած է Կոմի-տաս Ֆրանսական եւ գերմանական երա-ժչտական գպրոցներէն: Վերջապէս, յօդ-ուածագիրը կը յիչատակէ Կոմիտասի մանկավարժական գործունէութիւնը, ո-րու ընթացքին, ինչպէս ծանօթ է, գրած է մանուկներու համար երգեր:

Մ. Քոթելեի յուչերուն ամէնէն հետա-քրքրականը Կոմիտասի եւ Թոմէն Թորլաք բարեկամութեան փաստն է: Ֆրանսայի բանաստեղծը եւ Կոմիտաս պատուոյ անդամներ եղած են Փարիզի մէջ, 1905-1906ին կազմակերպուած «Կովկասի չքա-ւոր ուսանողներուն օգնող ընկերու-թեան»:

Շատ արժէքաւոր յօդուածներու չար-քին կրնայ դասուիլ Ցարութիւնեանի «Կոմիտասի ստեղծագործութիւնը»: Դժբախտաբար մեզի ծանօթ այդ չատ լուրջ աչխատութեան միայն մէկ փոքր, այն ալ չատ ալճատուած հատուածն է, որ հրատարակուած է հաւաքածոյին մէջ:

Ա. Մեսրոպեանի հետաքրքրական յու-չերը առանձնապէս կ'ընդգրկեն Կոմի-տասի գործունէութեան գրուագները, անձնական յատկանիչներու ասպարէզը, բայց ասոնցմէ ամանք, կը թուի թէ այն-քան ալ ճիշդ չեն եւ կը կարօտին փաստե-րու:

Հանճարեղ Կոմիտասի կեանքին նուիր-ուած այս գիրքին մասին ունինք եւ լուրջ սկզբունքի դիտողութիւններ:

Գիրքին մէջ կը հանդիպինք Ստ. Մե-լիքեանի «Կոմիտասը» պատմական ակ-նարկին: Մեր կարծիքով, Ստ. Մելիքեան չէ հասկցած իր հանճարեղ ուսուցիչը: Կոմիտասի մէջ տեսնել երաժչտութեան գիւղացիները միայն, ուր երգը «մնում է նոյնը թէ իր իդէոլոգիայով եւ թէ ար-տաքին ձեւաւորմամբ», թէ «հիմնական ձայների հնչառմամբ Կոմիտասը համա-ձայնութիւնների համար մինչ այժմ էլ պահպանողական է», թէ անոր «մշակումները մնացել են նոյն էթ-նոգրաֆիայի սահմաններում», իսկական ապիտութեան արդիւնք է:

Պէտք չէր վերահրատարակուեր նաեւ Ստ. Դեմուրեանի յուչերը, որոնք լեցուն են Կոմիտասի գործը թերագնահատող արտայայտութիւններով: Նոյնպէս Գ. Գասպարեանի յօդուածը:

Այսպէս. տասնեակ տարիներ առաջ կո-միտասի մասին եղած անկատար տե-ղեկութիւններուն պատճառով եւ արուեստի հարցերը սխալ ըմբռնուելուն հետեւան-քով ճիշդ չեն բացատրուած եւ գնահա-ուած Կոմիտասի կարգ մը գեղագիտական ըմբռնումները: Եւ այսօր, երբ բազմա-թիւ նոր փաստաթուղթեր Կոմիտասի մասին եւ նոր տեսակէտներ կը յայտնուին, ինչպէս նաեւ Կոմիտասի գործերուն նոր կատարումներ կը լսենք, ժամանակն է որ գրուի Կոմիտասի մասին նոր ուսումնասիրութիւն մը, որ ամբողջական պատկերը տայ մեծ երաժչտին ստեղծագործական ուղիին, գեղագիտական հայեացքներուն եւ հայրենասիրական գործունէութեան:

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊԻ ՆՈՐԱՎԷՊԵՐԸ

—o—

ՁԷՅՐԱՆ.— Երկու Տաղտանդիներու, Քրանտինքի եւ Նիւշի պատմութիւնն է, ասանապատի մը եւ աւազակի մը, «ատեն մը եղբօր չափ սիրով, հիմա մահու ա-տելութեամբ զինուած», աղջկան մը, ՁԷյրանի սիրոյն պատճառով:

ՁԷյրան կինն է Նիւշի, որ Քրանտինքի դնդակէն դիտապաստ դեռին կը փռուի: Քրանտինք կը բանտարկուի եւ իր դատա-վարութեան համար Պոլսէն փաստաբան մը կը հրաւիրուի: Այդ փաստաբանը Զօհրապ ինքն է որ Իզմիտ կուգայ: Դա-տավարութեան պահուն փաստաբանը տեղի ունեցած հակասութիւններէն ու չփոթութիւններէն օգտուելով, ընկերու-թեան համար աւազակի մը կորուստը ար-դարացնելով, եւ անձնապաշտպանութեան տեսակէտին վրայ յենուելով, կը պաշտ-պանէ ամբաստանեալ Քրանտինքը: Դա-տը չահուած է:

Իրավէպին բովանդակութեան մէջ, տեղ մը միայն կը հանդիպինք ՁԷյրան անունին, եւ ուր կը հասկնանք, որ անի-կա սպաննուած աւազակին, Նիւշի կինն է: Այս աղջիկը երկու երիտասարդներուն իբարու դէմ մէկ մէկ ոսոխ դառնալուն պատճառ կը ներկայացուի: Սովորական պատմութիւն մըն է, ուր հանդէս չի գար բնաւ ՁԷյրանը, եւ մենք հազիւ կրնանք բացատրել վերնագիրը՝ պատմուածքի բո-վանդակութեան հետ:

Այս պատմուածքին մէջ փաստաբանին հոգեկան վրդովումները լաւ բացատրը-ուած են, երբ չատ անդամ ճշմարիտ ոճ-բագործ – յանցաւորը ազատելու համար, անոնք ամէն կերպով կը ջանան, ի հարկէ միշտ իրենց խիղճին ձայնէն թե-լադրուելով:

ԹԷՖԱՐԻԿ.— Արըշանպէկէն Պոլիս ե-կող ու սպասուհութիւն ընող, գիւղացի Աչխէնի միամիտ սիրոյ պատմութիւնն է: Փօսթալի հերոսուհին ալ Պարտիզակցի Տիլբանուհին էր: Սակայն սպասուհնե-րու այս գոյդ մը պատմութիւնները իրա-րու հակոտնեայ կառուցուածք մը ունին: Ընթերցողները տեսան, թէ փօսթալի հո-գեբանական հանդոյցը ինչ բանի մէջ կը կայանար եւ թէ Տիլբանուհիին դիմագի-ծը ի՞նչ չափով յաջողած էր:

ԹԷՖԱՐԻԿի մէջ, Աչխէնը կը ներկայա-նայ մէկը այն կին դէմքերէն, որոնք ա-ռարկայօրէն եւ առանց սիրոյ արկածա-խնդրութիւններ փնտռելու, մաքուր ու անկեղծ կը սիրեն իրենց մէկ հաճելի ե-րեւոյթ անձը: Կը սիրեն ու կը դուրգու-րան հոգեւին, անձնուրացութեան երթա-լու աստիճան:

Աչխէն սպասուհութեան կը մտնէ, ու իր աչխատանքին մէջ ցոյց կուտայ խը-նամք, հոգածութիւն եւ անարատութիւն: Սակայն ընտանիքի երիտասարդին եւ ա-նոր միջեւ մրցում մը կը սկսի, առաջի-նին անկարգութեան եւ երկրորդին հո-գածութեան միջեւ, հետզհետէ մօտիկու-թիւն մը կը զգան տարասեռ այդ երկու անծանօթները: Իրարմով կը հետաքրք-րուին, մանաւանդ երիտասարդը:

Սպասուհին երիտասարդին սենեակին մաքրութեան համար աւելի խնամք կը ցուցնէ, նոյնիսկ կը զգուչացնէ զինքը, երբ գիչերները կը լուացնէ ճերմակ թուղ-թերը մրոտելով ու սեւցնելով:

Սպասուհին իր շալվարէն կը մերկանայ ու չրջազգեստ հագնիլ կը սկսի, աւելի չնորհալի կը դառնայ, ու այդ նոր ար-դուարդին մէկ կը կերտուի գիւղացիի իր կոյս զգեցկութիւնը: Կամաց կամաց հոտեր կը քսուի ու Պոլսոյ տիկիններուն արդուզարդով կը յայտնուի: Աչխէնի մէջ զաղանի եւ ծածուկ զգացում մը կը ծլի, որ սակայն կ'ամչնայ, կը պահուր-ծի: «Բան մը չէր պահանջեր իր սիրոյն փոխարէն, ոչ իսկ իմ սէրս. իր բոլոր ուզածը թոյլտուութիւն մըն էր յաւիտ-եան գիս չրջապատելու իր սահուն խան-դավառանքովը, հսկելու վրաս, թոյլ չտալով որ հիւանդանամ, իր խնամքնե-րէն չինուած տեսակ մըխանձարուրի մէջ ամփոփելով իմ բոլոր կեանքս ու չար-ժումներս, որպէսզի ցաւ մը կամ վիչտ մը չունենամ երբեք»: Կը խորհրդածէր երիտասարդը:

Բայց քանի տարեկան երիտասարդ մը, այս անկեղծ սիրոյ յարէզը չի պիտներ, ու կը ձանձրանայ այս հովուերգութե-նէն: Եւ երբ օր մը երիտասարդին համար մտերմութեան կապերը չփզելու համար Թէֆարիկ ուժգին հոտով մը օծուելով, կը մտնէ սենեակ եւ հեղձուցիչ բուրմունքը կը տարածուի մթնոլորտին մէջ, այս բա-ւական կ'ըլլայ, որ երիտասարդը պոռայ անոր երեսին.

— Ի՞նչ հոտ է սա վրադ. պնա լուաց-ուէ չուտով:

Կրնաք դուչակել ազդեցութիւնը, որ ե-րեւ այդ նախադասութիւնը սպասուհին վրայ:

Ամբողջ մարմինով կը լուացուի, ու հետեւեալ օրը կ'ըլլայ, որ ցոյտառու-թեան պատճառով, հիւանդ կը պառկի, բժիչկ կուգայ, դինքը իր գիւղը օդափո-խութեան կը դրկեն ու հոն ալ կը մեռնի:

Մէկէ աւելի խորհրդածութիւններ առա-կուտան այն քանի մը էջերը, որոնց մէջ խտացած կը գտնենք կոյս հոգիի մը ան-կեղծ սիրոյ արտայայտութիւնը, որ ա-կայն փոխադարձ չըլլալուն համար, «խղճի տառապանքներով լեցուն չէ-տակներ կը թողու մեզի»:

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

(2 Շար.)

ՄԱՐԴԸ ՀԱՅՏՆԵՑԱՎ

(ԱՀԱ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԵՆՔԻՆ)

գիրք 3

ՄՈՐԵՂԲՕՐ ԴԱՒԹԸ

— Ծաոաոտրսկօն հոր մր ա. մր – ասա ոտրս ա մ. մր ։

— Ա՛հ, ինչպէ՞ս կրնամ ես մոռնալ զայն ։ Ան ինծի համար ամէն ինչէն աւելի թանկագին է ։

— Ա՛յդ ալ ինծի համար ամէն ինչէն աւելի թանկագին է ։ Ան ինծի համար ամէն ինչէն աւելի թանկագին է ։

— Ա՛հ, ինչպէ՞ս կրնամ ես մոռնալ զայն ։

— Ես ալ ։

— Ձիւանը ։

— Ես ալ ։

— Ա՛յդ ալ ինծի համար ամէն ինչէն աւելի թանկագին է ։

— Ա՛հ, ինչպէ՞ս կրնամ ես մոռնալ զայն ։

— Ես ալ ։

— Ձիւանը

Այրի Տիկին Տիգրան Խարբութլեան, Տէր եւ Տիկին Ժան Խարբութլեան, Պ. կի Խարբութլեան, Տէր եւ Տիկին Փօլ Թորիկեան, Միչէլ եւ Ֆիլիփ Խարբութ – լեան, Օր. Անիթա Թորիկեան, Այրի Տի– կին Է. Խարբութլեան, Այրի Տիկին Կիւ – լիզար Խարբութլեան, ինչպէս նաեւ Թո– րիկեան, Ճարութիւն, Օզսէն, Քրիսթոֆ, Հանրի, Ցակոբոս Խարբութլեան ընտա– նիքները, Սինանեան, Մանուկեան, Զար– դարեան, Լըպրըթոն, Պահատուրեան, Ճարութիւնեան, Սահակ Խարբութլեան, Էրքէլէկեան ընտանիքները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, տաքրոջ, հօրեղբօր եւ աղգականին՝

ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՐԲՈՒԹԼԵԱՆԻ

կսկծալի մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկ – տեմբեր 13ին, 85 տարեկանին, իր բնա– կարանը, 81 Րիւ տը լա Փոնի (12 Վիլլա Հերան):

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս Շորեքշաբթի, ժամը 14ին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Պա – թինեոլի գերեզմանատունը:

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Ընկեր Միսաք Սարգիսեան իր ապա – քինման առթիւ քսան Ն. Ֆ. կը նուիրէ Մշակոյթի Տան: (Ստանալ «Ցառաջ»էն):

×

Աչոտ Աբթինեանի կսկծալի մահուան առթիւ, Տակառեան եւ Շիրինեան ընտա– նիքները յիսուն Ն. Ֆ. Մշակոյթի Տան կը նուիրեն: (Ստանալ «Ցառաջ»էն):

×

Ոպր. Արշակ Պօղիկեանի մահուան առ– թիւ, Պօղիկեան ու Փիլիկեան ընտանիք– ները տարիւր Ն. Ֆ. կը նուիրեն Հայ Մշ– ակոյթի Տան:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի վարչութիւնը իր սրտագին շնորհակալու– թիւնները կը յայտնէ Պէլֆօռարնակ, Պ. Երուանդ Տէր Եղիազանի որ բարեհաճե– ցաւ 250 մեթր ծաղկաւոր կերպաս տրա – մադրել անկողինի ծածկոցներու համար: Պ. Տէր Եղիազան առանձնաց նոյնպէս վը– ճարել սանուհիի մը ամբողջական տարե– թոշակը:

×

Լիոնի Եկեղեցասէր Տիկնանց Մխիթա– նը շնորհակալութեամբ ստացաւ հետե – եալ գումարները ի նպաստ Լիոնի եկե – ղեցւոյ չինութեան.— Փարիզէն Պ. Գրի– գոր Տէր – Անդրէասեանէ քսան Ն. Ֆ., Տիկին Հայկանոյշ Սիմոնեանէ 10 Ն. Ֆ., Եղիազեան եւ Սիրանոսեան ընտանիքէ հանգուցեալ Աբթիւր Գազոյեանի մահ – ուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 30:

ՑԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Վասպուրականի Հայր. Մի– ութեան վարչութիւնը ցաւակցութիւններ կը յայտնէ հայրենակիցներ՝ Պ. Պ. Վարդգէս Աւիկեանի, Տէր եւ Տիկին Գիւրկիկեանի ընտանեկան պարագաներու եւ ազգականներու իրենց փոքրիկն Արմէն Գիւրկիկեանի անսպասելի ու դառնա – կսկիծ մահուան առթիւ:

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը ոգնէ «Հ. Ց. Դ. Օր»ը կերակրի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Ի– սիի Սրբոյեան դպրոցին մէջ, (Րիւ տը լա Տէֆանս):

Աւանդական ճաշով:

Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ

Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով:

Ճաշագին 10 Ն. Ֆ.

×

ՊՈՐՏՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դաշնակ – ցութեան Պորտոյի Մուրատ խումբի:

Այս կերակրի ժամը 15·30ին Սընօնի քա– ղաքապետարանի սրահը:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

×

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը ոգնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Րիւ տիւ Նուառի սրահը:

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին:
ՎԻՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Իսիի Ման – սոր խումբի զբաղարանը բաց է երեք – շաբթի օրերը, ժամը 9ին սկսեալ, Սրխմ– եան վարժարանը, 2 Րիւ տը լա Տէֆանս: Հայերէն եւ Ֆրանսերէն ընթրուած պէր– քեր:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւքէսիայի մէջ:

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շո – փէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Մէջ – նադարեան զանձեր»:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Տիկին Լուսաբեր Աթէշեանի թաղման առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուէրները եղած են.—

Պ. Պ. Հայկ Սալըրեան Պօմոնի եկեղե– ցիին 50 Ն. Ֆ., Կիւլէսէրեան Պօմոնի և – կեղեցիին 40 Ն. Ֆ., Ասատուր Մար – պուճեան 15 Ն. Ֆ., Բարունակ Սի – միթեան, Գէորգ Քիւրտօղլուեան, Վահ– րամ Թորոմանեան տասնական Ն. Ֆ. Պօմոնի եկեղեցիին:

Տիկին Լուսին Պալթայեանի թաղման առթիւ փոխան ծաղկեպսակի՝ Պ. Պ. Մես– րոպ Գասպասեան Կապոյտ Խաչին 10 Ն. Ֆ., Յովհ. Հայապօրծեան քսան: Նշան Դարբինեան Պօմոնի եկեղեցիին 10, Յովհ. Տէր Վարդանեան եկեղեցիին 10, Պալ – թայեան ընտանիք՝ Պօմոնի աղքատնե – րուն՝ յիսուն Ն. Ֆ.:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Փարիզի եկեղեցւոյ Հովանաւորութեան տակ բացուած ժանթիյիի միօրեայ հա – յերէնի դասընթացքները պիտի սկսին այս Հինգշաբթի:

Ծնողքները կը հրաւիրուին իրենց պա – հակները առաջնորդել 22 Րիւ Վիէքթար Հիւկօ, ժանթիյիի դպրոցի սրահը:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին: Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը:

Ցաջորդով՝ մանրամասնութիւններ:

Super Boom !!!

Պարանցիկ ցերեկոյթ, կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ:

22 Հոկտեմբեր 1961, ժամը 17էն – 23 ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ ՄԷՋ:

17, Rue Bleue, Paris 9e

Ambiance Bar Buffet

Disques Sélectionnés

Հ. Ց. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. Վարանդեան կոմի– տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե– րը այս Ուրբաթ, ժամը 20·30ին, 101, Ավընիւ տը Սաֆսի սրճարանի ներքնա – սրահը:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթներքայր– եան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լանահի, Րընաժի Կրընոպլի բո– լոր ընկերները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի
ՄԱՐՍԷՅԼԻ

Պարահանդէսը 4 Նոյեմբեր
Շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ
լոյս ԱԼՀԱՄՊՐԱՅԻ ՄԷՋ

Նուագախումբ ՌՕԺԻ ԿՕՄԷՋ

Եւ զանազան անակնկալներ
Մուտք զոյն զգեստը պարտաւորիչ է
կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղան–
ները: Հեռաձայն 20·71·10

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝

17, Rue Bleue, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդ– հանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ այս Շաբաթ, ժամը 4ին, 17 Րիւ Պլէօ, Մշա – կոյթի Տունը:

Մեր յարգելի յաճախորդներուն կը հաղորդենք թէ, 35 տարի է Լիոն հաստատուած

ԱՐԱՓՍ ՏՊԱՐԱՆԸ
(Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ)

Փոխադրուած է.—
60, Rue d'Anvers, LYON 7e
Tél: 72-89-03

Եւ ընկերութեան վերածուած լիա– լոյս այսուհետեւ կը կոչուի՝

Imprimerie d'Anvers

S. A. R. L. au Capital de 30.000 N. F.

Ինչպէս առաջ, ներկայիս ալ կը ստանձնենք տպագրական հայերէն գործեր, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն, ամէն տեսակ, վաճառական, առեւտու– րական եւ ճարտարարուեստի վերա– բերեալ գործեր:

ԴԻՒՐԱՄԱՏԶԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԷՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ
ՀԷԼՎԱ ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ
ԹԱՀԻՆ ՇԱՐՈՑ (ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՑՇ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԴԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՑՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՑՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազ – դերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել վարչութեան:

ՀԱՅԱԾ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
19
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
19 OCTOBRE
1961

37րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9233 37EME ANNEE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5034

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՎԵՐՋ

Հոկտեմբեր 15ի ընտրութիւնները նոր դրուագ մը կը կազմեն հանրապետա – կան Թուրքիոյ պատմութեան մէջ :

Զօրավար Ճէմալ Կիւրսէլի յեղափոխա – կան - զինուորական կառավարութիւնը կան - զինուորական կառավարութիւնը նբոլոր տաւտանումներէ վերջ, տեղի տա – ւավ հանրային կարծիքի ճնշումին, վեր – ջապէս որոշեց, 17 ամիս վերջ կատարել խորհրդարանական ընտրութիւնները , ո – րոնք ըստ հանդիսաւոր խոստումներու տեղի պիտի ունենային 1960ի աշնան :

Կառավարութեան պետը ամէն անգամ վերը կը դնէր «ժողովրդավարութեան» եւ «ազատ» ընտրութեանց վրայ :

Սակայն տեսանք թէ ի՛նչպէս տեղի ու – նեցան անոնք :

Ընտրութեանց նախօրեակին ամբողջ երկրին վրայ տարածուեցաւ պաշարման վիճակը, որ ի զօրու էր միայն Անդարա – յի, Զոլոսոյ եւ Իզմիրի մէջ : Բանակը ա – ռաջուընջ կը հսկէր՝ տեղի չտալու համար իշխումներու, որոնք կրնային առաջ ել երկրին մէջ՝ Եասը Ատայի վճիռնե – րուն առթիւ :

Միւս կողմէ զօրավարը Զանքայայի իր պալատին մէջ «կլոր սեղան»ի մը հրաւիրեց ընդդիմադիր բոլոր կուսակցութեանց պետե – րը, խոստում առնելով անոնցմէ, որ ընտրապայքարի տաքիւ վէճի առարկայ պիտի չդարձնեն 1960 Մայիս 27ի յեղա – փոխութիւնը, Եասը Ատայի վճիռները , Կարշճեւը, Ադնանէսըքի բարեներս – գումները, եւայլն :

«Ժողովրդավարական» , «ազատ» ըն – տրութիւնները տեղի ունեցան հանգա – ստի այս մթնոլորտին մէջ, սուիններու հակողութեան տակ :

Զօրավար Կիւրսէլ հակառակ իր հան – դարտաբարոյ նկարագրին, յաճախ ըս – պառնական արտայայտութիւններ ունե – ցաւ «Առալէթ», «Մէլլէթ» եւ «Եէնի Թիւրքիյէ» կուսակցութեանց դէմ, որոնք անկեալ Դեմոկրատ կուսակցութեան հանդէպ համակրանք կը տածուցանէին : Ա – նոնք մէացեալ ճակատ կազմած էին «Ձիւմհուրիյէթ Հալք» կուսակցութեան դէմ, որ կը վայելէր կառավարութեան պաշտպանութիւնը : Իսկէ ինչպիսի վերջ – նաւորը խորհրդականն էր Կիւրսէլի :Սահ – մանադիր ժողովի 275 անդամներէն 225ը կը պատկանէին «Հալք»ի :

Ցեղափոխական կառավարութիւնը կը յուսար , որ ընտրութեանց մէջ յաղթա – կան պիտի ըլլար Ինէօնիւի կուսակցու – թիւնը, ամէնէն ուժեղ կազմակերպու – թիւնը :

Ազգային Միաբանականութեան կոմի – տէն, որ բուն չէրն է Կիւրսէլի կառավա – րութեան, չատ տրամադիր չերեւար ձե – ռնարկի ըլլալու ընտրութիւններէն վերջ : Իր կազմը ուժեղացնելու համար Ազգրա վերադառնալու կոչ ուղղած է նաև առանձին «ծայրայեղեան» ան – դամներուն, որոնք անցեալ Նոյեմբերին «Քոռուած» էին, զանազան դեսպանա – տանց մէջ զինուորական կցորդի կամ խորհրդականի պաշտօնին կոչուելով :

Կիրակի օրուան ընտրութեանց ար – դիւնքը կարելի չեղաւ ստուգել ցարդ : Երկուշաբթի իրիկուան լուրերը յաղթա – կը կուսային Առալէթ կուսակցու – թեան, որուն նախագահը՝ Զօրավար Կիւմիւշփալա՝ վոլով ու թմբուկով յայ – տնած մուտք կը գործէր Անդարա :

Սակայն վիճելը կացութիւնը կը յեղա – շրջուէր : «Հալք»ը աւելի աթոռներ «Կլ – ուխ»էր Ազգ· ժողովին մէջ: Ի՞նչ կրնար պատահած :

Կ'ըսուի թէ բանակը մտահոգ էր «Ա – ռալէթ»ի յաղթանակէն : Անգարայի ամ – պասիւռը յանկարծ զգաստացաւ իր հա – շուարումները ընտրութեանց արդիւնքին մասին :

ՍՐՈՒԱՆ ԻԷՊՔՈՒԼԸ

ԽՐՈՒՇՉեԻ ՏՐԱՄԱԴԻՐ Է ՍՊԱՍԵԼՈՒԻ

Կուսակցութեան Ի·Բ· համագումարը բացուեցաւ Մոսկուայի երկար ճառով : Խորհրդային վարչապետը նախ անդրա – դարձաւ միջազգային կացութեան ցնոյա – նեց թէ որմամադիր է յետաձգելու Գեր – մանիոյ հետ հաշտութեան դաշնագրի ստորագրութիւնը եթէ պարզուի թէ Ա – րեւմուտքը կ'ուզէ բանակցութիւններ սկսիլ Գերմանիոյ չուրջ : Մոսկուայէն չեզ – ուց թէ արդէն 1958էն ի վեր կը սպասէ եւ տակաւին ալ կը սպասէ : Արեւմտեան չրջանակները կը կարծեն թէ այս յայ – տարարութեամբ Մոսկուայէն կարեւոր պի – չում մը կ'ընէ : Ծանօթ է որ Մոսկուա վերջ· առանձին դաշնագիր պիտի ստո – րագրէ Արեւելեան Գերմանիոյ կառավա – րութեան հետ :

Մէկուկէս ժամ տեւեց Մոսկուայի տէ – դեկատուութիւնը միջազգային կացու – թեան չուրջ : Ծանրօրէն ձաղկեց արեւ – մուտքը չեշտելով թէ «կոյր, խաթերիճ եւ յիմար» Մորշ· Միութեան թշնամիները ամէն բան կ'ընեն արդելք հանդիսանալու համար ընկերվարութեան յառաջացման : Աւելորդ է անչուշտ աւելցնել թէ այդ չանքերը (արեւմուտքի) ապարդիւն են : Մորշ· Միութիւնը եւ իր դինակիցները իրենց համերաչխութեամբ, իրենց ձեռք բերած յաղողութիւններով, անհեասկան, պիտական եւ թեթնիճ մարդերուն մէջ կը բաւեն եւս մղելու համար, որեւէ յարձա – կում :

5000 «համաղուած» համայնավարները կը լսէին այս դեկուցումը, որոնց համար անհրաժեշտ է ներկայացնել մարքսիզմ – լենինիզմի այս յաղողութիւնները :

Դրամատիրութեան վախճանը կասկած չի վերցներ Մոսկուայի համար, պատճ է եւ ժողովուրդները կը փախեն այդ վար – վածեւը որ նաեւ անիծուած է : Ա.յս հաս – տատութենէն եաք, Մոսկուա կը յիշէ ծա – նօթ յանկերգը խաղաղ համակեցութեան չուրջ : Եւ այս խաղաղ համակեցութեան համար անհրաժեշտ է հաչուութեան դաշ – նագիր ստորագրել նուիրագործելով Գերմանիաներու ներկայ սահմանները :

Նման բան մը արդելք պիտի հանդիսա – նար Պոնի մարդոց «հողային յաւակնու – թեանց» : Մոսկուայի համար Արեւմուտքը այլեւս չի կրնար սպառնալ «այդ ժամա – նակները անցած են երբ ան(Արեւմուտքը) կը կարծէր թէ աշխարհի իրաւարարն է» :

Մոսկուայէ ծանրօրէն յարձակեցաւ նաեւ Ալպանիոյ վրայ որ «անհատի պաշտա – մունքին» ենթակայ է եւ խզած է իր կա – պերը ռուսական համայնավարութեան հետ : Այս տաղնապը, յայտնեց Մոսկ – չէ, 1960 Յուլիսէն ի վեր կը տեւէ եւ այսօր միայն հրապարակ կը դրուի : Ալ – պանացի ժողովուրդը օր մը չէ օր մը պիտի վճարէ այն սխալները զորս կը գործեն իր ղեկավարները :

Մոսկուայէ յիշեց նաեւ հակակուսակցա – կան խմբակը եւ դատապարտեց գլխաւոր պատասխանատուն՝ Վորոշիլով, որ խոստովանած էր 1957ին թէ « Սատանան գինքը կը խռովէ», «ոչ ոք կրնայ խռովել համայնավարը» չեշտեց խորհրդային վարչապետը հինգ հազար համայնավար – ներու ծափահարութեանց արժանանա – լով :

Ի՞նչպէս պիտի կազմուի նոր կառավա – րութիւնը :

Ազգային Միաբանականութեան կոմիտէն պիտի քաչուի՞, հրապարակէն :

Սպասե՛նք եւ տեսնենք :

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

ՍՐԲ ՍՐԲԻՆ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Կը զօղանջեն « սալվ ու չիւար» էջ – միածնի զանգակները : Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին գահակալութեան վեցե – րորդ տարելիցն է, որ կը տօնուի (Յա – ռաջ, 17 Հոկտ·) :

Չեմ գիտեր թէ գահակալութեան տա – րելից տօնելու այս եռանդը բանի՞ տարի պիտի շարունակուի : Գիտեմ թէ, Փարի – զի մէջ, ծնողքներ կան որ իրենց զաւակ – ներուն ծննդեան տարեդարձը կը տօնեն մինչեւ չափահասութիւն, յետոյ կը մոռ – նան գիտակցաբար՝ հասկնալի պատճառ – ներով :

Բայց ինծի զարմանք կը պատճառէ թէ գահակալութեան տարեդարձ տօնողները ինչո՞ւ կը մոռնան տօնել Ապրիլեան նա – հատակներուն յիշատակի տարեդարձը :

Ողջերուն ալէրուն պատճա՞ռ մըն է մեր մեծ մեռելները մոռնալուն :

Այս չէր ըսելիքս :

Վէճէ մը ետք, որ ստեղծուած էր նիւթ հայթայթելու համար··· մամուլին եւ հրապարակ նետելու համար փառասէր մէկ բանի հարուստներ՝ իբր թէ հաշտե – ցնելու նպատակով երկու կաթողիկոս – ներ, ահաւասիկ լռութիւն կը տիրէ ար – դէն :

Առաջ ալ կար էջմիածնի կաթողիկոս , Անթիլիասի կաթողիկոս : Փոքորիկ մը ելաւ յանկարծ՝ երբ հով մը փչեց հիւ – սիսէն: Եւ մէկ կաթողիկոսութիւնը ու – րացաւ միւսը: Այժմ խաղաղութիւն : Մեծի՝ Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւ – նը կ'աշխատի լռիկ մնչիկ, ոչ ճառ կը խօսի, ոչ ալ բար կը նետէ դրացիին ար – տին մէջ: Բայց էջմիածնի կաթողիկոսը միշտ ճառ կը խօսի եւ ի՛նչ ճառ,— միշտ բար մը ուրի ձեռքին մէջ՝ նետելու հա – մար Անթիլիասի կաթողիկոսութեան դէմ: Միայն ի՛նչ բլլար ձեռքին մէջ,— ի՛նչ բառեր, ի՛նչ բառեր բերնին մէջ :

Անթիլիասի իր կրօնակիցները կ'ան – ուանէ *ուղեկորոյս*, որոնք ճամբայ ելած են *ինքնակոչ*, գաղութներու մէջ կատա – րելու համար *տխուր դեր* մը, ջանալով հայ ժողովուրդը ոչ միայն *հեռացնել* «հաւատքի կեդրոն Ս· Էջմիածինէն», այլ եւ *առելութիւն* ներշնչել էջմիածնի դէմ՝ *հերձուածողական ընթացքով* :

Ահաւասիկ ամբաստանութիւններ , ո – րոնք բաւական էին, ժամանակին, ոչ մի – այն բանադրելու (չըրի՞ն միթէ), այլ եւ կախելու ամբաստանեալները :

Թէ ատելութիւնը ո՞ր կողմէն կը փչէ, գիտէ ամէն բանիմաց մարդ : Բայց, սի – րելի ընթերցողներ մեր, չէ՞ք կարծեր որ չարաչար կը գործածուի հայկական *տին – ելիչն*, մշակոյթի եւ պատմութեան տէր ժողովուրդի մը ժառանգութիւնը: Եկե – ղեցականի կոխւներով եւ աղմուկով պի – տի լեցնե՞ն դեռ այս դարը, մե՛ր դարը: Զբսի կրօնաւորի, վանզի կը կասկածիմ շատերուն կրօնականի պատրաստութեան վրայ : Մեր մէջ, ամէնէն պատրաստուա – ծը եւրոպացի աբբայի մը չափ անգամ բան չի գիտեր կրօնքի մասին: Ուստի զարմանալի չէ՝ եթէ Օրմանեանն անգամ չկրցաւ բացատրել երրորդութիւնը, եւ Արմաշի «դպրոցին» հետեւորդներէն Նա – րոյեան ու Գարեգին պատրիարքները, մեր շարականներէն առնուած բառով մը, բրիստոնէութիւնը վերածեցին «լոյսի» մեկնութեան՝ բառին սխալ թարգմանու – թեամբ (Բիւզանդական ազդեցութիւն՝ կիլիկեան շառաւիղով): Եւ ահա կաթո – ղիկոս մը, ուշացած կրօնաւոր, որ էր – բիստոնէութեան կուտայ էջմիածնական – ներութեան իմաստ ու կշիռ, ոչ միայն ե – րեւանի հակադրելով էջմիածինը, այլ եւ *ֆէթէչիսմի* հասցնելով բրիստոնէական վարդապետութիւնը «Իջման Սեղանի » մը վրայ :

Կ'առաջարկեմ հիմնել աստուածաբա – նական համալսարան մը, կրօնքներու պատմութիւնը և բրիստոնէութեան վար – դապետութիւնը ուսուցանելու համար մերոնց :

Վստահ եմ, այն ատեն, կը դադրին վէճերը եւ աղմուկները :

Ա.ՐԱԶ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՕՏ 20·000 մահմետականներ *ցոյցեր* կատարեցին Փարիզի մէջ, երէքշաբթի օր, բողոքելու համար իրենց դէմ ձեռք առնուած միջոցներուն դէմ: Կարգ մը աղբիւրներու համաձայն քանի մեռեալ – ներ կան, քանի մը տասնեակ վիրաւոր – ներ որոնց մէջ կարգապահութեան ու – ժերու անդամներ : Հինգ հազար մահմե – տականներ ձերբակալուած են : Շան գ'է – լիզէ, Նէօյի, Տեֆոնս, Օփերա եւ Ռե – փիւպլիք ծանր բախումներ տեղի ունե – ցած են: Ոստիկանութիւնը կը փորձէ պիտնալ թէ ո՞ւրկէ եկած է ցոյցերու կարգախօսքը: Փիչերուան ժամը 23ին միայն կարելի եղած է հանդարտութիւնը վերահաստատել :

ԵՐԿԱԹՈՒՂիի, մեթրոյի , ելեկտրա – կանութեան եւ հանրային սպասարկու – թեանց գործադուլը մեծապէս խանգարեց Փարիզի կեանքը Զորեքշաբթի օր :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ քաղաքական վիճակը չատ չփոթ է ընտրութեանց վաղորդայնին : «Գայլը, այծը եւ ատբվիչը դէմ դիմաց են» կ'ըսէ Թուրք ժողովուրդը: Գայլը՝ Աթաթիւրքի խորհրդանիշն է, այծը՝ երկ – րագործութեան վէրքը, կենդանի մը զոր Աթաթիւրք կ'ատէր եւ նոյնիսկ արգիլած էր, կը խորհրդանչէ տգէտ գիւղացիու – թիւնը (Թուրքիոյ 75 առ հարիւրը), իսկ ատբվիչը՝ որ երեսուն տարի հալածուած էր Աթաթիւրքի եւ Ինէօնիւի կողմէ եւ որ Մենտերէսի մէկ պատճ էր իր վրէժը լու – ծողը կը խորհրդանչէ պահպանողական կրօնական ուժերը: Կիւրսէլի կը մնայ մինչեւ ճամբայ մը գտնել եւ համերաչխ դաշինք մը կազմել :

ՍՏԸՆՈՒՈՒԼՐ, իր քաղաքական բարե – կամներու ճնշումին տակ յայտարարեց թէ իշխանութեան գլուխ չի մնար, չորս տարի: Պատրաստ է 1965էն առաջ քաչ – ուելու :

ԽՐՈՒՇՉեի յայտարարեց թէ Հոկտեմ – բերի վերջ պիտի դադրեցնէ հիւլէական ռումբերու պայթումը բայց Հոկտեմբեր 31ին յիսուն մեգաթոննոց ռումբ մը պի – տի պայթեցնէ : Ամերիկա դիմում ըրաւ Մորշ· Միութեան որ հրաժարի այդ դա – դափարէն, նման ռումբի մը պայթումը չատ վնասակար է աշխարհի առողջու – թեան համար եւ ծանր հետեւանքներ կր – նայ ունենալ: Ցիսուն մեգաթոն (մի – լիոն թոն) ուժ ունեցող ռումբը 3500 ան – գամ աւելի զօրաւոր է Հիրոչիմայի վրայ նետուածէն :

ՓԵՔԻՆ անդրադառնալով Մոս – կուայի 22րդ համագումարին չի յիշա – տակեր Ալպանացիներու բացակայութի – նը: Ընդհակառակն «Նոր Չինաստան» գործակալութիւնը լայնօրէն կը գովաբա – նէ ալպանացի համայնավար պարագլուխ՝ Ենվէր Հոճան :

ՕՒԱՆի մէջ չատ ծանր դէպքեր պա – տած են, առջի օր: Համայնքներու բա – խումները սարսափելի բնոյթ ստացած են եւ ամէն ձեւի վայրագութիւններ կա – տարուած են: Զորս մեռեալներ եւ 27 վիրաւորներ կան եւ ապահովութեան ու – ժերը խիստ միջոցներ ձեռք առած են :

ՀՈԿՏ· 1էն 15, 415 ահաբեկչական ա – րարքներ կատարուած են աֆթիվիսթներու կողմէ, Ալժերիոյ մէջ :

—o—

Գիրքը ոչ միայն մեզ է սովորեցնում ապրել, այլև մեզ համար է դառնում ապրելու պատճառ։ Գրքի մասին է ասված հետևյալ հրաշալի խոսքը. «Գիրքը ոչ թե ուրիշ մի բան է, այլ ինքը կյանքն է»։ Գրքի մասին է ասված նաև այն, որ գիրքը մարդկության ամենամեծ հարստությունն է։ Գրքի մասին է ասված նաև այն, որ գիրքը մարդկության ամենամեծ հարստությունն է։ Գրքի մասին է ասված նաև այն, որ գիրքը մարդկության ամենամեծ հարստությունն է։

Հիմնադրված է 1861 թ. մարտի 1-ին

Ամսաթերթ է հրատարակվում Վենետիկի Ս. Ղազար կղզում

Խմբագրության հասցեն՝ Venezia, Isola di San Lazzaro, Armeno

Հեռագրական հասցե՝ Mechitar, Venezia

Հեռախոս՝ 10-57

Բաժանորդագինը՝ տարեկան 10 ֆր., կիսամյակը՝ 5 ֆր.

Առանձին համարի գինը՝ 50 սանտիմ

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(ԱՀԱ ՅԵՂՈՒՓՈՒՆԱՑ ԿԵՆՔԻՑ)

ԳՐՔԻ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՊԱՐՈՆԵՆԻ

(70)

«ՇԱՐԱԺ»ի ԹՂԹԱԿԸ

ՊՈՂՈՍ ԵՒԿԻՈՆԵԱՆ

— Չե՛մ գիտեր... պիտի խորհիմ... Ցնցեցի՛ր զիս... Ամէն ինչ ամօթալուր է ինծի համար: Ես որ դուն կը կարծէիր, ամէն ինչ պիտի ըսէի քեզի, ամէն ինչ պիտի խոստովանէի քեզի, ամէն ինչ պիտի ապաւինէի քեզի, ամէն ինչ պիտի ուզէի քեզմէ... Ես որ դուն կը կարծէիր, ամէն ինչ պիտի ուզէի քեզմէ, ամէն ինչ պիտի ընդունէի քեզմէ, ամէն ինչ պիտի ներէի քեզի, ամէն ինչ պիտի մոռնայի քեզի... Ես որ դուն կը կարծէիր

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Խաչի Սէն Ժերոմի մասնա – ճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերուհի Տիկին Աշխէ Աւիկ – եանին եւ իր ընտանեկան պարագաներուն փոքրիկն Արմէն Կիւրկէկեանի մահուան առթիւ :

Այս տխուր առթիւ Կապոյտ Խաչի Սէն Ժերոմի վարչութիւնը չնորհակալու – թեամբ ստացած է տասը Ն. Ֆ. Պ. Ս. Աւտոյեանէն փոխառ ծաղկեպսակի :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Ասրինէ Զիթունի, Տէր եւ Տիկին Վրոյր Զիթունի եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 22ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, հո – գեհանգստեան պաշտօն պիտի կատար – ուի, իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏԻԳՐԱՆ ԶԻԹՈՒՆԻԻ

մահուան տարեդիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Զիթունի զերդաստանի համօրէն ննջեցելոց հոգւոյն :

Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշա – տակը յարդողները :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՏԻՍԻՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին, Ս. պատարագին պիտի կարդացուի Ն.Ս. Օծութեան կողմէ ղրկուած կոնդակը նը – ւիրուած Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600 – ամեակին :

Այս առթիւ պիտի պատարագէ եւ քա – րոզէ՝ ՎԱՐԱԳ ՔՀՆԾ. ԱԻԱԳԵԱՆ եւ պա – տարագը պիտի երգուի Կոմիտասեան միաձայն եկեղեցւոյ երգչախումբին կող – մէ, Ս. Մեսրոպի նուիրուած մասնաւոր չարականով :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւքէսիայի մէջ :

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շո – փէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը Հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Մէջ – նադարեան դանձեր» :

ԾԱԽՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

58, Rue d'Aboukir, Paris (2e)

Tél. : GUT, 57-29

Հիւսուածեղէնի, հագուստի, ժիւլիի եւ քօրսաժի գեղեցիկ աշխատանոց մը ծա – խու է :

Դիմել ամէն օր ժամը 15 – 18

BAKERD

ՀԱՅՏԵՐՆԻ ԴԱՄԲՆԹԱՅՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի Հինգշաբթի օրուան դասընթացքը տեղի կ'ունենայ ամէն Հինգշաբթի ժամը 14էն 16, Մշակոյթի տունը՝

17, Rue Bleue, Paris (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը ստնէ «Հ. Ց. Դ. Օր»ը կիրակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Ի – սիի Սրբոց Թարգմեան դպրոցին մէջ, (Բիւ տը լա Տէֆանս) :

Աւանդական ճաշով :

Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ

Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով :

Ճաշագին 10 Ն. Ֆ.

×

ՊՈՐՏՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դաշնակ – ցութեան Պորտոյի Մուրատ խումբի :

Այս կիրակի ժամը 15·30ին Սընօնի քա – ղաքապետարանի սրահը :

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

×

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Բիւ տիւ Նուառի սրահը :

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :

ՎԻՆԻի ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին :

Հ. Ց. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. Վարանդեան կոմի – տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե – րը այս Ուրբաթ, ժամը 20·30ին, 101, Ավընիւ տը Սաֆսի սրճարանի ներքնա – սրահը :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայր – եան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լանսէի, Բընաժի կրընոպլի բո – լոր ընկերները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Սէն Ժերոմի Հ. Ց. Դ. Հայաստան ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս Շա – բաթ իրիկուն ժամը 21ին, նախագէս ո – րոշուած ժողովասեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայու – թիւնը պարտաւորիչ է :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդ – հանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ այս Շաբաթ, ժամը 4ին, 17 Բիւ Պլէօ, Մշա – կոյթի Տունը :

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան
վարժարանի թատերասրահին մէջ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ
պատրաստուած

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Ցաջորդով՝ մանրամասնութիւնները :

Super Boom !!!

Պարասցիկ ցերեկոյթ, կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ :

22 Հոկտեմբեր 1961, ժամը 17էն – 23 ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ մէջ :

17, Rue Bleue, Paris 9e

Ambiance Bar Buffet

Disques Sélectionnés

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1.— *ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարու – թեամբ ՏԻԿ. Ց. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԻՏԻՃԵԱՆ նուագա – խումբի :*

2.— *Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի* LYTUS-DE-LUZ Ի *պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEA ; CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղան ները հեռաձայնելով Միութեան գրասեն – եակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ, ՅԱՏԿԱՊԷՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Տպարան Սեհիանը կը սահնձնէ տպագրութիւնը այն գիրքերուն, որոնց հե – ղինակները կամ հրատարակիչները հեռու են հայկական տպարաններէ եւ մի – ջոց չունին իրենց գործերը անձամբ սրբադրելու :

Հայ հեղինակները իրենց գործերուն տպագրութիւնը վստահելով Տպ. Սե – հիանին, կը տիրանան հետեւեալ առաւելութիւններու :

1.— ԱՆԹԵՐԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
2.— ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
3.— ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՏԱՂՏՈՒԿՆԵՐԷ ՁԵՐԲԱԿԱԶԱՏՈՒՄ
4.— ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇԱՀ
5.— ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱՐԱԳ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արտասահմանի հայ հեղինակները ի նկատի ունենալու են որ Լիբանանի մէջ գիրքի մը տպագրութիւնը առնուազն կրկնապատիկ ժամ է քան այլուր տպագ – րուածը :

Ցեղոյ տպարան Սեհիանը ունի — Սեհիան Հրատարակչական Տան Տէր եւ Տնօրէն Պ. Սիմոն Սիմոնեանի հսկողութեան տակ — մասնագէտ սրբագրիչ – ներու խումբ մը, որ կրնայ բաւարարութիւն տալ ամէնէն բծախնդիր եւ գիւ – ուրահաս հեղինակներուն :

Բազմաթիւ հեղինակներ իրենց գիրքերուն տպագրութիւնը արդէն վստա – հած են Տպ. Սեհիանի :

Հայրենակցական Միութիւնները իրենց գաւառներուն պատմութեանց տպա – գրութիւնը յանձնած են Տպ. Սեհիանի, ուր տպուած են եւ կը տպուին ՏԱ – ՐՕՆԻ, ԹՈՄԱՐԶԱՑԻ և ՄԱԼԱԹԻՈՑ մեծահատոր պատմութիւնները : Հայա – յագիտական եւ գրական մեծարժէք գործեր տպագրուած են եւ կը տպագըր – ուին Տպ. Սեհիանի մէջ :

Տպ. Սեհիանի մէջ տպագրուած իւրաքանչիւր գիրք գերծ կը մնայ գրաչա – րական եւ նոյնիսկ հեղինակային բազմաթիւ սխալներէ :

Տպ. Սեհիանի մէջ տպուած իւրաքանչիւր գիրք կրկնապէս արագ կը գառնայ :

Հասցէ՝

S. SIMONIAN, B.P. 2669, Beyrouth, Liban. Tél. 37433

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազ – դերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել վարչութեան :

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ՈՒՐԲԱԹ
20
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
20 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9234 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5035

ՓՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՄՈՒԹ Է ԱՊԱԳԱՆ

—o—

Մէջազգային մամուլն ու ճայնասփիւռ – ը օրերով զրաղեցան Թուրքիոյ ընտրա – կան խնդիրներով :

Արեւմուտքի մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն Թուրքիոյ, զայն նկատելով Ատլանտեան Ուխտի արժէքաւոր մէկ անդամը, որ կոչուած է թումբ կանգնել – լու բոլշեւիկներու դէմ՝ արեւելեան եր – կիրները ծառայութեան դէմ :

Ուշադրաւ երեւոյթ է , որ եւրոպական թերթերը կասկածներ կը յայտնեն ընտ – րութեանց արդիւնքին մասին :

Թուրքերէն թերթերու ընթերցումէն ալ բացորոշ կերպով կարելի է հետեւցնել թէ ընտրական պայքարը անկողմնակալ չէ ե – ղած :

Օրէնսդիր իշխանութիւնը նպաստաւորած է իսկէ ինչօրինակ կուսակցութեան քա – րոզչական ձեռնարկները, իսկ մեծ կու – սակցութեանց դործունէութեան դէմ խոչընդոտներ կիրարկած է :

Հակառակ պաշարման վիճակին եւ պետական հսկողութեան , բազմաթիւ քաղաքներու մէջ արիւնալի կռիւներ տե – ղի ունեցան : Իրարու մեռ կերան :

Հալէի դէմ մեռցնել ճակատ կազմող մեծ երեք կուսակցութիւնները ալ իրենց բոլոր ուժերը չարժման մէջ էին դրած :

Արդիւնքն էր խնդրոյ առարկայ դար – ձընել Եոսը Ատալի վճիռները : Սակայն դժուարացան ճառախօսները, որոնք յան – դգիցան դատափետել զանոնք : Իզ – միրի մէջ զօրավար մը — Մէհմէտ Ալի Այթաչ — «նահատակ եւ սուրբ» որակեց Ատնան Մենտերէսը, աւելցնելով որ Դե – մոկրատ կուսակցութիւնը տասը տար – ուան մէջ աւելի մեծ գործ կատարած է , քան նախորդ կառավարութիւնները ... Հինդ հազար տարուան ընթացքին :

Մեծախօսկութիւնը ա՛յնքան առաջ տա – րած է մարդը, որ հինդ հազար տարուան անցեալ կը վերագրէ Թուրքերուն, չմո – ռնալով ծիծաղելի դառնալէ :

Հոկտեմբեր 15ի ընտրութիւնները ան – դամ մը եւս հաստատեցին թէ Ազգային միաբանականութեան Կոմիտէի յեղափո – խութիւնն ու անոր հաստատած վարչա – ձեւը՝ ոչ մէկ համակրութիւն կը վայե – լեն ժողովուրդին մէջ :

Նոր Սահմանադրութեան վաւերացման համար կատարուած հանրաքուէն քանի մը ամիս առաջ ազդարարութիւն մըն էր արդէն : Զայնի իրաւունք ունեցողներու հարիւրին վաթսունը միայն մասնակցած էին քուէարկութեան : Ճետոյ հարիւրին քառասունը հակառակ քուէ էին տուած :

Իթթալիէի կախազանները աւելի սաստ – կացուցին ժժդհոութիւնը օրուան իշխա – նութեան դէմ :

«Նահատակ եւ սուրբ» դարձած Մեն – գերէսի կոմպակիցները ուղեցին վրէժ լուծել օրաւար կիւրսէլի կառավարու – թենէն :

Ու յաջողեցան :

Ակիմիւշիալի, Պէօլիւքպաչըի եւ Ա. – ֆիոնի կուսակցութիւնները, որոնք անց – եալ ընտրութեան ատեն ինկած էին, իրենց չուրջ համախմբեցին բոլոր դժգոհ տարրերը եւ կրցան թումբ կանգնել իշխանաւորներէ Հալէ կուսակցու – թեան առջեւ, որ կ'ներկայէր վերահաստա – տուած , բայց օրերու մեռնաիրական ուժը :

Սանձուած է անստոյգ կացութիւն մը : Ինչ պիտի ընէ բանակը :

Ինչ կը ծրագրէ Ազգ· Միաբանականու. – թեան կոմիտէն :

Մութ է ապագան :

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԽՐՈՒՇՉԵՒ
ՎԵՑ ԺԱՄ ԵՒՍ ԽՕՍԵՑԱՒ

—o—

ԸՆԿԵՐՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԱՆ – ԽՈՒՍԱՓԵԼԻ Է ԽՈՐՀ· ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՀԱՄԱՐ

—o—

Մարդը որ յոգնիլ չի դիտեր, երկրորդ ճառ մը խօսեցաւ, վեց ժամ եւ փառքը հիւսեց ընկերվարութեան որուն յաղթա – նակը եւ աշխարհակալութեան տապալու – մը անխուսափելի նկատեց, տիեզերական չափանիշով :

Երկարօրէն պարզեց կուսակցութեան նոր ծրագիրը : Թերթերը 10 էջի վրայ լոյս տեսան (սովորականը միջա 4 էջ է) եւ յիսուն մեկաթոռ հիւլէական ռումբին պատմութիւնը կորսուած էր : Քաղքենի ընկերութիւնը պիտի կործանի անկաս – կած : Կեդրոնական կոմիտէի իմաստուն եւ պիտականօրէն պատրաստուած ծրա – գիրը Սորհ· Միութիւնը պիտի առաջնոր – դէ համայնավար վարդապետութեան յաղթանակին : Սորհ· վարչապետը նա – խատեսելով «քաղքենի աշխարհին» հա – կազդեցութիւնը, չեշտեց ։— «Արեւմտ – եաններդ թիւեր պիտի մէջտեղ դնեն հեղ – նելով Խրուշչեւի պատրանքները : Ես ալ կ'ըսեմ, խօսողը ես չեմ, կեդրոնական կոմիտէն է, մեր բովանդակ կուսակցու – թիւնն է, մեր ծրագիրը պիտի իրագործուի, կը վստահեցնեմ ձեզի » :

Խրուշչեւ քաջիպս վերյիշեց «կեղտոտ բուրժուաներէն» աշխարհին ապրուստները բայց ամէն ապահովութիւն տուաւ որ ա – պագան պիտի ջնջէ այդ ընկերութեան «ախտերը» եւ պիտի յաղթանակէ համայ – նավար կուսակցութեանց յեղափոխական ուժը այն երկիրներուն մէջ որ ցարդ կ'ապրին «յետադիմութեան սեւ դրօշի տակ » :

Ներքին ճակատի վրայ , Խրուշչեւ ա – ւելի մեղմ էր թէեւ թիւերը միշտ մեծ են քանի երկիրը մեծ է : Խրուշչեւ խուեց նաեւ քաղքենի մամուլը, նոյնիսկ «Ֆի – կարօ »ն յիշելով անոնց հրատա – րակած քննադատութիւնները կուսակցու – թեան ծրագրին մասին :

Իւմանիթէ հետեւեալ տայճեսթը կու – տայ այդ ծրագրին որ քան տարուան մէջ խորհրդային ընտանիքը դէպի եր – ջանկութիւն պիտի առաջնորդէ : «Մեր ծրագիրը երեք յարկով հրթիռ մըն է : Առաջին յարկը լալեց մեր երկիրը դրա – մատէր աշխարհէն, երկրորդը զայն բար – ձրացուց ընկերվարութեան, երրորդը զայն պիտի վեռեղէ համայնավարութեան ծիրին վրայ : Բանն տարիին, համայնա – վարութեան կենսակերը պիտի կիլար – կուի Սորհ· Միութեան մէջ : Ճարտա – րարուեստի մեր արտադրութիւնը երկու անդամ աւելի մեծ պիտի ըլլայ քան բո – լոր ոչ – ընկերվարական երկիրներու ներկայ արտադրութիւնը : Իւրաքանչիւր ընտանիք ձրի եւ հանդստաւէտ բնակա – րան մը պիտի ունենայ : Խորհրդային քաղաքացիները որեւէ ուրիչ երկրի կեանքի աւելի բարձր մակարդակ մը պի – տի ունենան : Աչխատանքի ամէնէն կարճ օրը պիտի ունենան աշխարհի վրայ, վեց կամ հինդ ժամ օրական : Համայնավար ընկերութեան կառուցումը անհրաժեշտ չի դարձներ պրոլետարիատի մենատի – րութիւնը : Սորհ· Միութեան արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր նպատակն է՝ մերժել պատերազմը : Պատրաստ ենք մեր բանակը լուծելու եւ մեր հիւլէա – կան ռումբերը և հրթիռները ծովը նետե – լու : Համայնավարութիւնը մեր զարուն ամէնէն մեծ ուժն է : Համայնավար կու – սակցութիւններ կան 87 երկիրներու մէջ :

ԺՈՔՍԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

ՍԻ ՍԱԼԱՀԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՐԶՈՒԻ

Ծերակուտականներու առջեւ եւ լ պա – տասխան անկախ – հանրապետական Մ·Ս – փէուի հարցումին, ալժեբական հարցե – րու նախաբար՝ Լուի Ժոքս պատմեց Սի Սալահի խնդիրը :

Ծանօթ է որ ընդդիմադիրները քանիցս յիշած էին, պլիաւորաբար «պատնէշ – ներու դատավարութեան» ընթացքին թէ տը կոլ մերժած էր «քաջերու հաշտու – թիւնը» զոր ինք իսկ առաջարկած էր եւ ընդունելէ եռք ըմբոստներու պատուի – րակութիւն մը պլիաւորութեամբ Սի Սա – լահի, ընթացք չէր տուած անոնց առա – ջարկին եւ անոնք այլեւս դատաման նը – կատուած էին Ալժ· Ազատ· ճակատին կողմէ : Այս առթիւ Ժոքս հետեւեալը կը պատմէ ։— «1960, Մարտ 22ին, մահմե – տական բաձադնաց մը կը տեղեկացնէր կառավարութեան թէ վիլլայա 4ի, երեք ըմբոստ պարագլուխներ, ղղուած պատե – րազմէն եւ նկատի առնելով թէ Զօր· տը կոլ հաշտարար լուծում մը առաջարկած էր, երեք պետերը իրենց բանագնացին արտօնագիր մը տուած էին ուր կ'ըսէին թէ փափաքն ունէր հատկացուղութեան դեմին մը դանելու Ֆրանսայի հետ եւ կեդրոնական իշխանութեան բուն ներկա – յացուցիչները տեսնել : Հանրապետու – թեան նախագահը, ըսաւ Ժոքս, որոշեց ընթացք տալ այդ դիմումին եւ երկու ներկայացուցիչներ նշանակուեցան, մէկ՝ պետական պաշտօնեայ Հանրապետու – թեան դիւանէն, մէկ սպայ, վարչապե – տին պինուորական դրասենեակէն : Ալժե – րիոյ Ընդհ· պատուիրակը եւ ընդհ· հրա – մանատարը տեղեակ պահուեցան : Շը – փումները տեղի ունեցան Ալժերիա, Մար – սէյ : Մեր ընդդիմախօսները պատ թէ իրենց նպատակին հասած էին· եւ իրենք պիրենք պատրաստ յայտարարեցին, բաժ – նուելու Թուհուղի պետերէն : Հա – մաձայնութիւն մը կարելի նկատուեցաւ, բայց ըմբոստ պետերը չէին ուղեր պատգիրը նկատուիլ եւ մեծ հանդամանք կ'ուղէին տալ իրենց չարժումին : Կ'ըսէին թէ 10·000 հոգի կայ իրենց եռին, թիւ մը որ շատ աւելի բարձր էր քան ինչ որ պիտէյնք վիլլայա 4ի մասին : Կը կար – ձէին թէ իրենց չարժումին պիտի մաս – նակցին վիլլայա 6ը, երեքը եւ հինգը (Քապիլի, Օռան) : Բայց յստակ չէր թէ իրապէս ի վիճակի՞ են հնազանդեցնելու այդ բոլորը : Կասկած կար, մանաւանդ այդ վիլլայաիին պետին՝ Սալահի եւ ի մասնաւորի ըմբոստ այդ խմբակցութեան պինուորական պետ՝ Մոհամէտին համար որ ծանօթ էր իր վայրագութիւններով » :

Ժոքս կը չարունակէ յայտնելով թէ ըմբոստ պետերը երկու խնդրանք ներկա – յացուցած են : Մին՝ ժամանակ ունե – նալ չիման մէջ մտնելու համար միւս ըմբոստներուն հետ, ինչ որ ընդունուե – ցաւ : Միւսը որ մերժուած է՝ տեսակցիլ պէն Պելլայի հետ (այն ատեն՝ էքս) :

Մայիսի վերջ, խօսակցութիւնները վերսկսած են բայց պարծի անցնիլէ ա – ռաջ, Սալահ ուղած է զործել Քապիլիոյ հետ միասնաբար :

Այն ատեն որ կոլ կ'ընդունի պիրենք տեսնել եւ Յունիս 10ին, էլիզէ կ'առաջ – նորդուին : Տը կոլ կը յիշեցնէ անոնց թէ ի՞նչ ըսած է 1959 Սեպտեմբեր 16ին եւ կը վերյիշէ իր ըսածները եւ իր տեսակէտը : Սալահ եւ Մոհամէտ կը յայտարարեն թէ «պատ են» այս տեսակցութենէն : Նոր տե – սակցութիւն մը տեղի կ'ունենայ Յունիս 18ին, Ալժերիա : Սալահ Քապիլի կ'ներ – թայ, լաւ ընդունելութիւն մը դտնէ բայց կը լսուի թէ Մոհամէտ յանկարծ փոխած է իր տրամադրութիւնը եւ սպանած այն բոլոր դեկավարները որոնք մասնակցած են խօսակցութեանց : Կառավարութիւնը փորձած է լուր տալ Սի Սալահի բայց կարելի չէ եղած կապ ստեղծել եւ վերա – դարձին ան ալ Սի Մոհամէտի ձեռքը ին – կած է : Իվերջոյ երկուքն ալ պիտի մեռ – նին ծանօթ պայմաններու մէջ :

Մօիէու, որ հարցը բացած էր աւել – յուց թէ Մըլէօնի պատրաստութիւնները արդեօք հանդիսացած էին Վիլլայէ չորսի երեք պետերու ծրագիրներուն, բայց Ժոքս հերքեց այս մեկնութիւնը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼՈՆՏՈՆԻ Միրրըր օրաթերթը յոռետես է Ֆրանսայի նկատմամբ : Կը դտնէ թէ երկիրը քաղաքացիական պատերազմի ըս – պառնալիքի տակն է միշտ : Անոնք որ տը կոլը կը քննադատեն, կը դրէ անգլիական թերթը նկատողութեան կը յանձնեն թէ իր կառավարութիւնը կրնայ կայուն ըլ – լալ, բայց իր քաղաքականութիւնը կա – յուն չէ :

«ՄՀՍԿ»ը պաշտօնապէս յայտարարեց թէ ինք Փարիզի ցոյցերուն կազմակեր – պիչը : Ցիչեց թէ այս «խաղաղ» ցոյցե – րուն Ֆրանսական ոստիկանութիւնը «նա – ցիական ոճով» պատասխանած էր : Նոր ցոյցեր տեղի ունեցան Զորեքշաբթի դի – չեր : Ցարդ 11·538 Մահմետականներ ձերբակալուած են որոնց 1500ը արդէն Ալժերիա փոխադրուեցան : Յուցարարնե – րու վրայ դնուած թռուցիկ – կարգա – խօսքերը չեն համապատասխաններ եղած – ներուն : Արդարեւ «ՄՀՍԿ»ը Հոկտեմբեր 18ի համար բան մը չէր նախատեսեր, 19ի համար՝ զործադուլ, իսկ քանի համար կիներու եւ երախաներու ցոյցեր : Ներ – քին նախաբար Ֆրէ յայտարարութիւն մը ըրաւ ճշդելով թէ Մահմետականներու դէմ ձեռք առնուած միջոցները պիտի չա – բունակուին (լուսարձակ) , որովհետեւ անոնց հետեւանքով ահաբեկչական ա – բարքները պակսած են :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ մէջ կացութիւնը միշտ ա – նորոշ է : Ոչ մէկը մեծամասնութիւն ունի որպէսզի տէր կենայ կացութեան եւ կա – ռավարութիւն կազմելու յանձնութիւնը կարենայ ունենալ : Մարդ մը կը փըն – տռուի եւ ինչօրինակ այդ մարդը չեղաւ , քանի որ հարկ եղած մեծամասնութիւնը ձեռք չձգեց : Կիւրսէլ յայտարարեց թէ պատրաստ է իր թեկնածութիւնը դնելու Հանրապետութեան Նախագահի պաշտօ – նին :

ՔԱԹԱՆԿԱՅԻ ոստիկաններու եւ Պա – լուպաններու միջեւ ծանր բախումներ տե – ղի ունեցած են : Պալուպաները սպան – նած , տպա կտոր կտոր կտրած են 10 քաթանկայի ոստիկանները :

ՎԻԼԹ – ՆԱՄԻ մէջ պատերազմական վիճակ յայտարարուեցաւ : Քենըտի Սայ – կօն զրկեց Զօր· Թէյլըրը : Համայնավար սպառնալիքը կը սաստկանայ :

ՍՈՒՐԻՈՅ նոր վարիչները «արաբական ընկերվարութեան» ծրագիր մը առած են իրրեւ հիմ, ինչպէս կը յայտարարուի Քուղպարիի եւ հրամանատարութեան կողմէ հրատարակուած դեկոյցով մը :

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ տեղի կ'ունենայ արաբական քարիւղներու երրորդ ժողո – վը : Ներկայ են հինդ հարիւր պատգամա – ւորներ :

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

(Ի. Ե. ՎԵՐՋԻՆ ԱՍՈՒՆ)

Իրենցից է «ամօթալի նվաճում» համարվել 1934 թվականի մեր հիշատակելի ամառը, երբ Ռուսաստանի մի շարք շրջաններում, հատկապես Ուկրաինայում, Հյուսիսային Կովկասում, Վոլգայի շրջանում, Արևմտյան Սիբիրում, Ուրալում և Ղազախստանում հացահատիկի բերքահավաքը ձախողվեց։ Ցանքատարածությունները մեծ էին, բայց հացահատիկի բերքատվությունը ցածր էր։ Ցորենի միջին բերքատվությունը հեկտարից 6 ցենտներ էր։ Ամենուր հացահատիկի պակասություն էր զգացվում։ Ամենուր հացի ռացիոնալ բաշխում էր մտցված։ Ամենուր հացի հետ կապված հարցերը ամենաարդիական հարցերն էին։

Ինչպես և «ամօթալի նվաճում» հասկացությունը, այնպես էլ «հացի ճգնաժամ» հասկացությունը ստեղծվել էր թշնամական դասակարգերի կողմից։ Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

ՎԱՇՈՂՈՋ ԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

—o—

Ինչպես և «ամօթալի նվաճում» հասկացությունը, այնպես էլ «հացի ճգնաժամ» հասկացությունը ստեղծվել էր թշնամական դասակարգերի կողմից։ Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԴԱՍԱՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ

ՀԱՏՎԱԾ ԳԼՈՒԽ

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

Ինչպես հայտնի է, 1933 թվականին, երբ մեր երկրի գյուղատնտեսության մեջ ավարտվում էր սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական շրջանը, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների ցանքատարածությունները զգալիորեն ընդարձակվեցին, երբ մեքենայացված գյուղատնտեսությունը հաղթական քայլերով առաջ էր գնում, երբ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների հացահատիկի համախառն բերքը 1933 թվականին հասավ 1 միլիարդ 200 միլիոն պուդի, այդ ժամանակ կուլակները, որոնք ոչնչացման էին ենթարկվել, ինչպես նաև նրանց գաղափարական գործակալները, որոնք մեր շարքերում էին մնացել, ամեն կերպ փորձում էին խանգարել մեր առաջխաղացումը։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։ Նրանք ամեն կերպ փորձում էին ցույց տալ, թե մեր հացի ճգնաժամը ոչ թե հացահատիկի պակասության, այլ հացի ռացիոնալ բաշխման հետևանք է։

ՔԱՂԱՔԱՑԻ

(ԱՌԱՋ ՅԵՂՆԱՓԱՍԱՆ ԿԵՆՑԱՂԻՑ)

—

ԳԼՈՒԽ ՀԻՍՆԵՐԴ

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Ընթերցողները հիշում են, որ Ռուսաստանում հեղափոխության սկսվելուց հետո Ստեփան Տիրուրը, որ մինչև այդ ապրում էր Ռուսաստանի մայրաքաղաքում, վերադարձել էր իր հայրենի գյուղը՝ Ալաշկերտ, որտեղ նա ծնվել էր և մանկությունն անցկացրել էր հոր՝ Տիրուրի հետ։ Ստեփանը ամուսնացել էր Ռուսաստանում և իր հետ բերել էր կնոջը՝ Ռուսուդանին, որ վրացի էր։ Ալաշկերտում Ստեփանը հանդիպում է իր մանկության ընկերներին, որոնցից մեկը՝ Գրիգոր Ղազարյանը, ընտրվում է գյուղի ժողովրդական կոմիտեի նախագահ։ Ստեփանը ևս ընտրվում է կոմիտեի անդամ։ Գրիգորը Ստեփանին հրավիրում է իր տունը, ուր Ստեփանը ծանոթանում է Գրիգորի կնոջ՝ Մարիամի և նրանց դստեր՝ Նվարդի հետ։ Ստեփանը հիանում է Նվարդի գեղեցկությամբ։ Գրիգորը Ստեփանին ներկայացնում է գյուղի մյուս երեսփոխանների հետ։ Ստեփանը նկատում է, որ նրանցից ոչ մեկը չի կարողանում կարդալ և գրել։ Ստեփանը որոշում է գյուղում դպրոց բացել։ Գրիգորը նրան խորհուրդ է տալիս դիմել գյուղի հարուստ Ղուկաս Ղուկասյանին, որ ունի մեծ տուն և կարող է դպրոցի համար տրամադրել։ Ստեփանը գնում է Ղուկասի մոտ, որ նրան ընդունում է ջերմությամբ։ Ղուկասը խոստանում է իր տունը տալ դպրոցի համար, եթե Ստեփանը ինքը դառնա դպրոցի տնօրենը։ Ստեփանը համաձայնում է։ Ղուկասը հրավիրում է նրան ճաշի։ Ճաշի ժամանակ Ղուկասը Ստեփանին հարցնում է, թե ինչ է մտադիր անել հողի հարցում։ Ստեփանը պատասխանում է, որ հողը պետք է բաժանել գյուղացիներին։ Ղուկասը ասում է, որ հողը պետք է մնա հարուստների ձեռքում, որովհետև նրանք գիտեն, թե ինչպես պետք է հողը մշակել։ Ստեփանը պատասխանում է, որ հողը պետք է մնա նրանց, ովքեր աշխատում են հողի վրա։ Ղուկասը զայրանում է և ասում, որ Ստեփանը ոչ մի բան չի հասկանում։ Ստեփանը պատասխանում է, որ ինքը հասկանում է ավելին, քան Ղուկասը։ Ղուկասը ասում է, որ Ստեփանը ոչ մի բան չի հասկանում, քանի որ նա ինքը հողագործ է։ Ստեփանը պատասխանում է, որ ինքը հողագործ է, քանի որ ինքն էլ է հողագործի որդի։ Ղուկասը զայրանում է և ասում, որ Ստեփանը հիմար է։ Ստեփանը պատասխանում է, որ ինքը հիմար է, քանի որ ինքն էլ է հիմարի որդի։ Ղուկասը ասում է, որ Ստեփանը հիմար է, քանի որ նա հիմարի որդի

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հոկտեմբեր 21, Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը չորսին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի երէ – կոյեան ժամերգութիւն որմէ յետոյ տեղի պիտի ունենայ

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԿՈՉՄԱՆ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

×

Կիրակի, Հոկտեմբեր 22, հանդիսաւոր Ս. պատարագ պիտի մատուցուի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, պիտի պատարագէ Կաթողիկոսական պատուի – րակ Սեբովբէ Եպիս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ : Պի– տի կատարուի քահանայութեան ձեռնա – դրութիւն եւ Օծում Տիրացու Մանուէլ Թիւֆէնճեանի :

Սկիզբ Ս. պատարագի ժամը 10ին :

Սկիզբ ձեռնադրութեան ժամը 10·30ին :

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը ներկայ ըլլալու այս բացառիկ եւ հոգե – դմայլ արարողութեան :

ՆՈՒԷՐ

Պ. Փետրօ Կարապետեան 15 Ն. Ֆ. կը նուիրէ հանգստեան տուներուն : (Ստա – նալ «Ցառաջ»էն) :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ողբ. Օգն. Մարմինը չնորհակալու – թեամբ ստացած է Տիկին Ֆօսդինէ Մու– րատեանէ 10·000 ֆր. Պ. Արտաշէս Մու– րատեանի եւ Տիկին Վիքթորիա Ստե – փանեանի յիշատակին, նոյնպէս Ստե – փանեան եւ Քէմհաճեան ընտանիքներուն հոգւոյն համար :

Տիկին Զէվէհեանէ երկու հազար ֆր. Ողջացեալ Տիկին Ազարեանի մահուան առթիւ :

×

Փարիզի եկեղեցւոյ Դիւանը չնորհակա– լութեամբ ստացած է՝ հետեւեալ նուէր – ները իր կրթ. ձեռնարկներուն համար :

Այրի Տիկին Մօղեան 10 Ն. Ֆ., Տիկին Նարլըեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի, Տիկին Տէօքմէճեան քսան Ն. Ֆ., Պ. Ժիրայր Զիլինկիրեան 50 :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Աւրինէ Զէթունի, Տէր եւ Տիկին Վրոյր Զէթունի եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 22ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, հո– գեհանդստեան պաշտօն պիտի կատար – ուի, իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏԻԳՐԱՆ ԶԻԹՈՒՆԻԻ

մահուան տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Զէթունի գերդաստանի համօրէն ննջեցեալց հոգւոյն :

Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշա – տակը յարգողները :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՏՕՍԻՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին, Ս. պատարագին պիտի կարգացուի Ն.Ս. Օծութեան կողմէ զրկուած կոնդակը նը– ւիրուած Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600 – ամեակին :

Այս առթիւ պիտի պատարագէ եւ քա– րոզէ՝ ՎԱՐԱԴ ՔՀՆՑ. ԱԻԱԳԵԱՆ եւ պա– տարագը պիտի երգուի Կոմիտասեան միաձայն եկեղեցւոյ երգչախումբին կող– մէ, Ս. Մեսրոպի նուիրուած մասնաւոր շարականով :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը ծանէ «Հ. Յ. Դ. Օր»ը կիրակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Ի– սիի Սրբիմեան զպրոցին մէջ, (Րիւ տը լա Տէֆաճս) :

Աւանդական ճաշով :

Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ
Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով :

Ճաշագին 10 Ն. Ֆ.

×

ՊՈՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դաշնակ – ցութեան Պորտոյի Մուրատ խումբի :

Այս կիրակի ժամը 15·30ին Սընօնի քա– պաքապետարանի սրահը :

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

×

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Րիւ տիւ Նուառի սրահը :

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎԻՆԻ ՄԷՋ՝ Հոկտեմբեր 22ին :

Հ. Յ. Դ.
ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԴ

—o—

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմի– տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե– րը այս Ուրբաթ, ժամը 20·30ին, 101, Ավընիւ տը Սաֆսի սրճարանի ներքնա – սրահը :

ԿՐԸՆՈՒԼ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայր– եան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լանսէի, Րընաժի կրընոպլի բո– լոր ընկերները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, զպրոցի սրահին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Սէն Ժերոմի Հ. Յ. Դ. Հայաստան ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս Շա – բաթ իրիկուն ժամը 21ին, նախապէս ո – րոշուած ժողովատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայու – թիւնը պարտաւորիչ է :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդ– հանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ այս Շաբաթ, ժամը 4ին, 17 Րիւ Պլէօ, Մշա – կոյթի Տունը :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝
ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ
Լիւքէսիայի մէջ :

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շո – փէն – Փլէյէլ, Սարկիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթնեղբօրդ պատկեր հայ զրականութեան պարտէզին մէջ. «Մէջ – նադարեան դանճեր» :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն միւնչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎՒԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Ցաջորդով՝ մանրամասնութիւններ :

Super Boom !!!

Պարահանդէս գերեկոյթ, կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ :

22 Հոկտեմբեր 1961, ժամը 17էն – 23 ՄԵՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ ՄԷՋ :

17, Rue Bleue, Paris 9e

Ambiance Bar Buffet

Disques Sélectionnés

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1.— *ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարու – թեամբ Տիկ. Յ. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ Տ.Տ.ՃԵԱՆ նուագա – խումբի :*

2.— *Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի* LYTUS-DE-LUZ'Ի *պարախումբը, մասնակցութեամբ Փասլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres Attractions Tombola

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասեն – եակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

AU BEAU NOYER

A 50 mètres du Métro MARCEL SEMBAT

7 ETAGES D'EXPOSITION
D'AMEUBLEMENTS

CRÉDIT SANS FORMALITÉS
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

185, BD. JEAN JAURÈS --- 15, AV. ANDRÉ MORIZET - BOULOGNE — MOL. 06.03 et 60.38

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՒՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԷԼՎԱ ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ

ԹԱՀԻՆ ՇԱՐՈՑ (ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	միւնչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	միւնչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազ – դերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել վարչութեան :

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ՇԱԲԱԹ
21
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
21 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9235 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5036

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Համայնավար կուսակցութեան համագումարները պատմական նշանակութիւն ունին: Այնտեղ է, որ կը բանաձեւուին ապագայ զարգացումներուն սկզբունքները, քաղաքական, տնտեսական, ընկերային եւ այլ մարզերու մէջ:

Մեկ համագումարէն միւսը անցնող ժամանակամիջոցը կ'օգտագործուի՝ յառնորներն ու պլուպացիները մշելու, որ պիակատարին իրենց բաժին ինկած աշխատանքները, պարզերես ներկայանալու համար յաջորդին:

Երկուքուկէս տարի առաջ Խրուշչեւ հրապարակ հանեց «եօթնամեայ ծրագիր», որ, Սորվրդային Միութեան անդամ իւրաքանչիւր հաներապետութեան «անելի բան չդնելով:

Այս տարի անձամբ այցելեց կարգ մը յարաքաղաքներ՝ տեղւոյն համար թէ յատուկ նշանակութիւն ներ:

Մոռցած չեն իր խիստ քննադատու թիւնները մասնաւորապէս Ուկրայինոյ կուսակցութեան ղէմ, որուն պլխաւորները պատժուեցան:

Խրուշչեւ անցեալ Մայիսին դնաց նաեւ Հայաստան, խորհրդայնացման քառասնամեակին առթիւ եւ հոն ալ մատնանշեց որոշ թերութիւններ՝ արտադրութեան մէջ:

Հայաստանի կոմկուսը ընդ առաջ եր թալով կրնայինի մեծաքանակ աշղարա թութեանց, «համաժողովրդական սոցիալիստական մրցութեան» հրաւէր ուղղեց Ռուսպուբլիկա»յի աշխատաւորներուն, պարտիայի ԻԲ. համագումարի պատուին:

Արդիւնքն է եղած այն, որ «եօթնամեայ»ի առաջին երկու եւ կէս տարուայ պլանը դպլիօրէն կերակատարուած է: Այդ ժամանակաշրջանում երկրում 15 միլիառ ռուբլով աւելի արդիւնաբերա թիւն արտադրանք է թողարկուել, քան նախատեսուած էր»: (Սով. Հայաստան, 23 Սեպտ., Զեկուցում Ա. քարտուղար Ջորբեանի):

Մոսկուայի համագումարին մէջ, երբ օրուան ընթացքին, վեց հազար հոգիի ներկայութեան, Խրուշչեւ տասնեակ մը ժամ խօսեցաւ, մանրամասնօրէն պարզելով իր ծրագիրը՝ օրուան քաղաքական տրատապ հարցերուն, Պերլինի, նաղաղ համակեցութեան, զրամատիրութեան, դպլթատիրութեան, ընկերվարութեան ու համայնավարութեան, տն տեսական եւ այլ զանազան հարցերու մասին:

Անցեալ Յուլիսի վերջը կոմկուսի պաշտօնաթերթը Պրաւդա ամբողջութեամբ տրատարակեց Խորհ. Միութեան համայնավար կուսակցութեան նոր ծրագիրը, որ պիտի ներկայացուէր ԻԲ. համագումարին: Ժամանակին արտայայտուե ցանք այդ մասին: (Յառաջ, 4 եւ 5 Օգոստոս):

Այս անգամ իր ներկայապատում զեկուցման մէջ — որ կը զրաւէ Պրաւդայի տասը էջերը — Խրուշչեւ աւելի ընդլայնեց այդ ծրագրին մէջ չօշափուած մասերը, մասնաւորապէս ամբողջական «կոմունիզմ»ի հասնելու միջոցները:

Պերլինի խնդրին մէջ որոշ զիջումի ըրաւ անգամ մը եւս, իր դէմ տեսնելով դաշնակիցներու միացեալ ճակատը:

Ու ինչպէս Յուլիսեան ծրագրին մէջ պարզուած էր, խոստացաւ յատկիկայ տարիներու ընթացքին խորհրդային քաղաքացիներուն չնորհել երկրային ըլլալը:

Նպատ աշխարհը մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի Մոսկուայի համագումարին:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ - ՓԵՔԻՆ

« ԴԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆ »

ԶԻՆԱՑԻՆԵՐԸ ԱԼՊԱՆԻԱՆ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՆ

Աոջի օրուան նիստին վըստեքն էր Շու էն Լայ որ առանց քաշուելու քննադատեց Խրս. Միութիւնը եւ պաշտպանեց Ալ պանիան:

Տպաւորութիւնն այն է թէ Շու էն Լայ կը փորձէ Խրուշչեւի դիրքը դրաւել եւ ցոյց տալ թէ ինք ալ կրնայ դրաւել հա մայնավարութեան պարագլուխի դիրքը:

«Այս կամ այն համայնավար կուսակ ցութեան եղած մեղադրանքները, ոչ մէկ ձեւով կ'օժանդակեն համայնավարու թեան դատին: Հրապարակաւ վիճիլ տարակարծութիւններու շուրջ մարքսիստ կեցուածք մըն չէ եւ միայն թշնամու թիւններ կը հրահրէ»:

Շու էն Լայի ճառին բնագիրը չկայ ան չուշ եւ «Թաս» գործակալութեան տե ղեկատուութիւնն ալ զանց կ'առնէ այն մասերը որոնք Ալպանիոյ կը վերաբերին կամ Խրս. Միութեան եւ Զինաստանի տարակարծութեանց: կը մնայ կարդալ տողերու մէջէն կամ սպասել չենք մոռա ւի զրածին եւ մանաւանդ չգրածին: Արդարեւ երբ փեքինի մամուլը տասը տող կը նուիրէ միայն 5րդ էջին վրայ Խրուշչեւի զծած այն փառաւոր պատկերին 1980ի Խրս. Միութեան համար, պարզ է թէ «հարս ու կեսուրի» վէճը սուր հանդամանք ստացած է Զինաստանի եւ Մոսկուայի միջեւ:

Ինչ կը վերաբերի Ալպանիոյ, կը մնայ անցեալը յիշել: 1960 Յունիսին, Ռումա նիոյ համայնավար կուսակցութեան համագումարին, ալպանական կուսակցութեան պարագլուխը՝ Էնվէր Հոճա երկար ներբողը հիւսած էր Մաօ Ցէ Թունկի եւ չին պետականներուն որոնք ժամանակէ մը ի վեր խորհրդային վարիչներուն քննադատութեանց կ'արժանանային:

Տարի մը ետք, Զինացիները «չնորհա կալութիւն» կը յայտնեն Ալպանացիներու ղեկավարներուն համար եւ յապաղումով բայց «անկեղծօրէն» կը դատապարտեն Մոսկուան: Շու էն Լայ մասերուն ծայրով միայն ծափահարած է Խրուշչեւի 6 ժամուան ճառը, իսկ չին մամուլը ոչ մէկ արձագանգ կը հանդիսանայ Խրուշչեւի քննադատութեանց Ալպանացիներուն նը կատմամբ:

Շու էն Լայի յաջորդեցին Մօրիս Թո րէզ (Ֆրանսա) եւ Կոմուլքա (Լեհաս տան): Երկուքն ալ հաւատարիմ են Մոսկուայի վիճին, արդէն «իմանիթէզ»ն ո րուն թղթակիցը իրաւունք ունի համա րուն թղթակիցը իրաւունք ունի համարիլ զայն Ներկայ ըլլալու չի զրեր Շու էն Լայի ճառին այն մասը որ քննադատական բնոյթ ունեցած է Մոսկուայի հասցէին:

Թորէզ զոված է Խրս. Միութիւնը եւ դատապարտած Ֆրանսան, յիշած է թէ Ալժերիոյ պատերազմը «Ֆաշիզմը կը անուցանէ»: Բանուորներու վիճակը տոհանգիստ է, երիտասարդութիւնը եւ Սըկալի զէշ է, երիտասարդութիւնը եւ Սըչակոյթը զոհուած են, եւ զժգոհութեան ալիքը կը բարձրանայ: Թորէզ զատա պարտած է նաեւ իր երկրին գինակցու թիւնը Պոնի կառավարութեան հետ եւ եղրակացուցած թէ Ֆրանսայի համայնավարները եւ աշխատաւորները ամէն բան կ'ընեն. փրկելու համար երկիրը եւ մարդկութիւնը, որովհետեւ համայնավարութեան յաղթանակը կասկած չի վերջներ «կեցցէ Խրս. Միութեան համայնավար կուսակցութիւնը՝ մեր ժամանակաշրջանին՝ իմաստութիւնը, պատիւը եւ խիղճը»: Այս խօսքերէն ետք Ֆրանսացի պատուիրակը լռած է եւ խօսք առած է Կոմուլքա որ իր կարգին ապահովութեան տուած է թէ համախոհ են Խրս. Միութեան:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Իմմէթ Ինէօնիի տրամադիր է նոր կառավարութիւնը կազմելու: Այս առթիւ ճչդեց թէ նման պարագայի մը չըլլման մէջ պիտի մտնէ միւս կուսակցութիւններուն հետ խառն դաշինք մը կազմելու համար:

Գաւիրէյէն կը հաղորդեն թէ նախարարական փոփոխութիւններ կատարուած են, Արաբ. Մ. Հանրապետութեան խզու մէն ետք, դաշինքը 28 հոգիէ կազմուած է, բոլորն ալ եղիպտացի: Հինգ փոխ նախագահներ կան, քսան նախարարներ եւ երեք օդնական նախարարներ:

ՖՐԱՆՍԱՑԻ Մեծ – Օրիանը կոչ մը կ'ընէ ուր յիշելէ ետք Ազատ – Որմնադրութեան առաքելութիւնը կը չեշտէ թէ մեծ վտանգներ կը սպառնան այսօր Ֆրանսայի: Անդրծովեան վայրերու մէջ չարունակուած պատերազմները, քաղաքական սխալները եւ անհամակցողութիւնները տուին 1958ին, 4րդ հանրապետութեան տապալումին: Անկէ ի վեր, Ֆրանսական քաղաքական եւ բարոյական մթնոլորտը օրէ օր կ'իյնայ...: «Աշխարհ զարմացած կը դիտէ Ֆրանսան որ ինկած է թշուառ պետութեան մը տիճանին, ամէն օր փոռնուսիամէնտի քաղաքականութեան մը մարդասպանութիւն ռումբին սպառնալիքին ենթակայ: Ինչ որ Հայրենիքի մեծութիւնն էր այսօր վտանգուած է, աշխարհի ինչպէս իր ժողովուրդին չափանիշով, կը թուի թէ Ֆրանսա ինքզինքը լքած է», կ'ըսեն ազատ որմնադիրները հանդիսաւոր կոչ մը ընելով Ֆրանսացի ժողովուրդին:

ՊՈՆԻ մէջ կառավարութիւն կազմելու դժուարութիւնները կը չարունակուին: Ազատականները կը յամառին նուաստացուցիչ պայմաններ դնել Աջընտուրքի իրենց մասնակցութիւնը բերելու համար: Կը թելադրեն որ ծերունազարդ վարչապետը երդում ընէ, Հանրապետութեան նախագահին առջեւ որ 1963ին, պիտի քաշուի:

«ԿՈԼԵԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ» մը կազմելու ծրագիրը մարմին կը ստանայ: Հաւանական է որ իր էն էին, եւ կոլեան վա նագան հոսանքները միանան:

«Ա.ՀԱԿ»ի բանբերը յայտարարեց թէ իր ղեկավարը՝ Պէն Պեռատա յայտարարութիւն մը պիտի ընէ՝ երեքշաբթի օր:

ՍԵՆԱԿԱԼԻ նախագահը Թունուզէն Լոնտոն անցնելէ առաջ Փարիզ պիտի հանդիպի եւ տը Կոլի հետ տեսնուի: Առջի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պէն Պեռատայի հետ: կը հերքուի թէ Լէոփոլտ Սենկոր մինչեւ դեր կատարէ Պուրկի պայի եւ Ֆրանսայի կամ «Ա.ՀԱԿ»ի եւ Ֆրանսայի միջեւ:

ՍՈՒՐԻԱ կը յիշեցնէ Արաբական Լիկային թէ հիմնադիր անդամներէն եղած է եւ կ'ուզէ կրկին իր տեղը գրաւել:

ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԻ ծագումով ամերիկացի բժիշկ մը՝ Կէօրկ Ֆոն Պեքեսի Նոպելի բժշկական մրցանակին արժանացաւ: Բժիշկը ականջի աշխարհի մեծագոյն մասնագէտներէն մէկն է:

ՊԱՂՏԱՏԻ կառավարութիւնը կը փոր ձէ կրճատել քարիւղի ընկերութեանց գործունէութիւնը եւ անոնց ձեռքէն առնել այն չրջանները ուր չնորհուած հո ղեր ունին:

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻ «կարմիր գրօչը» կը կրկնէ թէ Պերլինի քաղաքապետը Վիլլի Պրանտ նացի լրտես էր անցեալ պատերազմին եւ խիղճը»: Այս խօսքերէն ետք Ֆրանսացի պատուիրակը լռած է եւ խօսք առած է Կոմուլքա որ իր կարգին ապահովութիւն տուած է թէ համախոհ են Խրս. Միութեան:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հոկտեմբեր 14ին Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600ամեակին Վազգէն Ա. Վեհափառ Հայրապետը պատարագեց եւ քարոզեց Օշականում:

Կիրակի Հոկտեմբեր 15ին կայացաւ Մայր Աթոռի տպարանի բացումը Վեհափառ Հայրապետի նախագահութեամբ: Հանդիսութեան ներկայ էին պաշտօնեայք աէնինք, Ամերիկահայոց Առաջնորդ Սիոն Արք.ը, Գերապատիւ Հոգեւոր Խոր հուրդը, Մայր Աթոռի Միաբանութիւնը բազմաթիւ ուխտաւորներ արտասահմանից եւ ներքին թեմերից:

ԴԻՒՄԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

բազմին, ապա մաս կազմած է ամերիկեանց սպասարկութեանց:

ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ բանբերը յայտարարեց թէ Ամերիկա դէմ է Զինաստանի անդամակցութեան ՄԱԿի մէջ:

ՄԱԿի քաղաքական յանձնախումբը որոչեց ազգաժողովին օրակարգի վրայ դնել ալժերական հարցը: Նախքան այս հարցը, օրակարգի վրայ են.— Ա) Հիւլէական զէնքերու խնդիրը (հնդկական առաջարկ): Բ) Նոյն հարցը (անգլեամերիկեան առաջարկ): Գ) Ընդհանուր եւ ամբողջական սպազէնման հարց (խորհրդային առաջարկ): Դ) Հիւլէական զէնքեր (իրլանտական առաջարկ):

ԱՇԽԱՐՀԻ ամէն կողմէ բողոքները կը տեղան Խորհրդային Միութեան պայթեցնելիք յիսուն մեգաթոննոց ռումբին առթիւ: Մինչեւ Ընկերվարական կուսակցութիւնը (փէ էմ ի, Տէվրէօ – Մենդէս Ֆրանս) զեկոյց մը հրատարակեց, ուր իր վրդովմունքը կը յայտնէ այս առթիւ եւ անդամ մը եւս մէջտեղ կը դնէ մահացու վտանգը զոր այդ փորձերը կը ստեղծեն: Կոչ կ'ընէ բոլոր մարդոց խղճին որ վերջ դրուի:

ՍԹԻՎԸՆՍԸՆ յայտարարեց թէ Ամերիկան ալ հիւլէական փորձերը պիտի վերսկսի եթէ Խրս. Միութիւնը յամառի չարունակել իր փորձերը:

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ մէջ ընտրութիւններ տեղի ունեցան առջի օր: Վեց հարիւր հազար այրեր, վաթսուն երեսփոխաններ ընտրեցին: Թագաւորին յանձնարարած թեկնածուները ընտրուեցան:

ԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒ նախարարը՝ Մեսմէր յայտարարեց թէ Ֆրանսայի ներկայութիւնը՝ Պիզերթ ցարդ անհրաժեշտ է:

Ա.ՋԳ. ԺՈՂՈՎԸ սկսաւ քննել 1962ի պիւտճէն: Պոմկարթիէր վստահեցուց թէ վերջին երկու տարիներու քաղաքական նուաթիւնը, ապագայի լաւագոյն պաշտպանութիւնն է: Բազմաթիւ երեսփոխաններ որոնց մէջ Լէնար (ընկերվարական) համաձայն չեն կառավարութեան տեսակէտին ըստ որուն Ֆրանսա Եւրոպայի գլուխը կը պտնուի:

ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆ ցոյցերը կը չարունակուին Փարիզի մէջ, ուր 421 հոգի եւս ձերբակալուեցան: Ոստիկանութիւնը կոչ կ'ընէ մահմետական աշխատաւորներուն որ զոհ վերթան ահաբեկիչներու դրդռութեանց: Համայնավարները կը պահանջեն որ պատժուին այն ոստիկանները որ կրակի բացած են մահմետական ցուցարարներուն վրայ:

Ալժիրի եւ Օռանի մէջ, օրէ օր կը պակսին երիտասարդները: Կը կարծուի թէ պատասխանած են «կազմակերպութիւն Գաղտնի Բանակի» զօրակոչի հրաւէրին: Իշխանութիւնները մտահոգ են: Օռանի համայնական բախումները կը չարունակուին:

ՓԱՐԻԶԻ «Առեւտուրի Սենեակը» կը բողոքէ կառավարութեան որոչումին դէմ գործատէրերուն ընկերային տուրքերու փլափոնը չնչելու համար: Ընկերային ապահովութեան բարեփոխում մը կ'ուտա չարկէ:

—o—

Տալիս ես ճաշը ամեն օր քո հյուրերին, ասում էիր հոգի բարի մարդ ես դու, ես էլ եկել եմ քեզ մոտ ուրախ լուրեր բերել քեզ համար։ — «Էհ, ախր դեռ մի ամիս կա մինչև Նոր տարին» ասացիր դու ինձ։ Բայց ես գիտեի, որ ձմռան ցրտերին ես ուզում եմ ուրախացնել քեզ։

Ես գիտեի, որ ձմռան ցրտերին դու ուզում էիր, որ քո տունը ջերմ լինի, որ ամեն օր ուտելիք ունենաս, որ ամեն օր ուրախ լինես։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո երեխաները ամեն օր ուրախ լինեն։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո կինը ամեն օր ուրախ լինի։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո հարևանները ամեն օր ուրախ լինեն։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո ընկերները ամեն օր ուրախ լինեն։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո ծանոթները ամեն օր ուրախ լինեն։ Ես գիտեի, որ դու ուզում էիր, որ քո ամբողջ գյուղը ամեն օր ուրախ լինի։

Ահա թե ինչու ես եկել եմ քեզ մոտ

ՔԱՂԱՔԱՑԻ

(ՀԵՌ ՅԵՂՈՒՓՈՒՆԻ ԿԵՍԱՐԻ)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՂՈՒԶՈՏԻՒՆ ԴԵՒՈՒՆ

— Մեր, ախոյ, մեկո՞ւս ա – ղեղ տասնեակ մը ան։

— Ես ալ։

— Հապա ատոնց ի՞նչ ըլլալնին գիտես։

— Ո՛չ, մեր ախոյ, ես ալ քեզի պէս կը մտածեմ։ Ինչո՞ւ ատոնք ալ հոս չեն գար։ Ինչո՞ւ ատոնք ալ մեզի պէս չեն տառապիր։ Ինչո՞ւ ատոնք ալ մեզի պէս չեն ուզեր ազատիլ։

— Հապա ինչո՞ւ կ՚ուզես որ գան։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս տառապին։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս ազատիլ ուզեն։

— Ո՛չ, ախոյ, մեզի պէս որ ատոնք ալ տառապին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատիլ ուզեն, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատելու միջոցներ գտնեն։

— Հապա ի՞նչ կ՚ուզես որ ընեն։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս ազատելու միջոցներ գտնեն։

— Ո՛չ, ախոյ, մեզի պէս որ ատոնք ալ տառապին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատիլ ուզեն, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատելու միջոցներ գտնեն։

— Հապա ի՞նչ կ՚ուզես որ ընեն։

— Ես, ախոյ, մեզի պէս որ ատոնք ալ տառապին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատիլ ուզեն, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատին, ատոնք ալ մեզի պէս որ ազատելու միջոցներ գտնեն։

— Հապա ի՞նչ կ՚ուզես որ ընեն։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս տառապին։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս ազատիլ ուզեն։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս ազատին։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես որ ատոնք ալ մեզի պէս ազատելու միջոցներ գտն

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հոկտեմբեր 21, Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը չորսին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի երե – կոյեան ժամերգութիւն որմէ յետոյ տեղի պիտի ունենայ

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԿՈՉՄԱՆ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

×

Կիրակի, Հոկտեմբեր 22, հանդիսաւոր Ս. պատարագ պիտի մատուցուի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, պիտի պատարագէ Կաթողիկոսական պատուի – րակ Սերովբէ Եպիս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ : Պի– տի կատարուի քահանայութեան ձեռնա – դրութիւն եւ Օծում Տիրացու Մաւուէլ Թիւֆէնճեանի :

Սկիզբ Ս. պատարագի ժամը 10ին :

Սկիզբ ձեռնադրութեան ժամը 10·30ին :

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը ներկայ ըլլալու այս բացառիկ եւ հոգե – շմայլ արարողութեան :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Աբրինէ Մ. Սալըճ եւ զա– ւակները չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով մասնակից եղան ի – րենց սուգին, իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏՈՔԹ. ՄԿՐՏԻՉ ՍԱԳԸԼՃԻ

մահուան առթիւ :

ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Ֆ. կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի կողմէ, կիրակի 29 Հոկտեմբեր, կէսօրէ վերջ, ժամը 4–10 :

17, Բիւ Պլէօ, Մչակոյթի Տան Ս. Թէո– ւիրեան սրահին մէջ :

Ճոխ պիւֆէ :

Մասնչելի պին : Մուտք 2 Ն·Ֆ·

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

« Զուարթնոց»ի խմբակիրը Հր. Բալու– եան, մեզմէ կը խնդրէ յայտարարել թէ՝ տկարացած ըլլալով հիւանդանոց մտած է : Թերթին ե. տարուան թիւ 9–10ը մեծ մասամբ տպագրուած, աւարտելու մօտ էր, բայց տեսիպուած է դադրեցնել ամէն աշխատանք :

Այս առթիւ կը խնդրէ իր բաժանորդ – ներէն ներողամտութիւն այս կարճ դա – դարին համար :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւքէսիայի մէջ :

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շո – փէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պատյոր հայ դրականութեան պարէզին մէջ. «Միջ – նադարեան դանճեր» :

ԵԹԷ 4000 ՀՈԳԻԷՆ ԱԻԵԼԻ ՎԱՅՐԻ ՄԸ ՄԷՋ : ՊԱՏԻԿ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՄԸ ՈՒՆԻՔ ԵՒ ԼԱՒ ՏԵՂ ՄԸ՝ ԽՍ– ՆՈՒԹ ՄԸ.

ՏԵՂԱԽՕՐԵՑԷ՛Ք

Pressing Automatique

ՄԸ

Եւրոպական առաջնակարգ *մաքր – րիչով* : Մեծ եկամուտ : Ոչ մէկ *սթոք* : Հաճելի աշխատանք : Վճա – րումի մեծ դիւրութիւններ : Մեր միջոցաւ բացատրութիւններ եւ լու– սաբանութիւններ :

Տեղեկութեանց եւ Տրվիի համար գրել ՝–

Aïvazian

93, Rue Masséna,
LYON 6e

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ
ԻՍԻի ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի «Զաւարեան» կոմիտէն կը ստնէ «Հ. Յ. Դ. Օր»ը կերակի, 22 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Իսիի Սրբիհեան դպրոցին մէջ, (Բիւ տը լա Տէֆաւս) :

Աւանդական ճաշով :

Կը նախագահէ՝ Ընկ. Հ. ՀԱՆՏԱԼԵԱՆ
Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, զանազան անակնկալներով :

Ճաշպղին 10 Ն. Ֆ.

×

ՊՈՐՏՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դաշնակ – ցութեան Պորտոյի Մուրատ խումբի :

Այս կերակի ժամը 15·30ին Սընօնի քա– ղաքապետարանի սրահը :

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

×

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Բիւ տիւ Նուառի սրահը :

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎիՆԻի ՄԷՋ՝ Նոյեմբեր ֆին :

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է վաւիլեօն մը, հինգ սենեակ եւ առանձին աշխատանոց մը, երկու յար– կի վրայ, կառուցուն երկու կառքի հա – մար, ամէն յարմարութիւն, հեռաձայն, եւայլն :

Դիմել՝ ՏԱԼԵԱՆ,
72, Ave. Victor Hugo, Clamart (Seine) MIC. 40-46

Տրամադրելի է նաեւ մեծ քանակու – թեամբ քոնֆէքսիոնի դերձան, ամէն գոյն եւ պութոնիէռի Սինկէր մեքենայ մը, (Սան fուսի – ֆիլ) :

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբին ժողովը այս Հինգշաբթի, ժամը 21ին, Մչակոյթի Տան մէջ, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմի– տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե– րը այս Ուրբաթ, ժամը 20·30ին, 101, Ավընիւ տը Սաֆսի սրճարանի ներքնա – սրահը :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայր– եան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լանսէլ, Բընաժի կրընոպլի բո– լոր ընկերները այս Շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Սէն Ժերոմի Հ. Յ. Դ. Հայասատան ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս Շա – բաթ իրիկուն ժամը 21ին, նախապէս ո – րոշուած ժողովատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայու – թիւնը պարտաւորիչ է :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի ընդ– հանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ այս Շաբաթ, ժամը 4ին, 17 Բիւ Պլէօ, Մչա – կոյթի Տունը :

Մեր յարգելի յաճախորդներուն կը հաղորդենք թէ, 35 տարի է Լիոն հաստատուած

ԱՐԱՓՍ ՏՊԱՐԱՆԸ

(Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ)

Փոխադրուած է՝—

60, Rue d'Anvers, LYON 7e
Tél: 72-89-03

եւ ընկերութեան վերածուած ըլլա– լով այսուհետեւ կը կոչուի՝

Imprimerie d'Anvers

S. A. R. L. au Capital de 30.000 N. F.

Ինչպէս առաջ, ներկայիս ալ կը առանձնենք տպագրական հայերէն գործեր, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն, ամէն տեսակ, վարչական, առեւտը– րական եւ ճարտարարուեստի վերա– բերեալ գործեր :

ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Ճաշօրդով՝ մանրամասնութիւններ :

Super Boom !!!

Պարահրճիկ ցերեկոյթ, կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ :

22 Հոկտեմբեր 1961, ժամը 17էն – 23 ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ մէջ :

17, Rue Bleue, Paris 9e

Ambiance Bar Buffet
Disques Sélectionnés

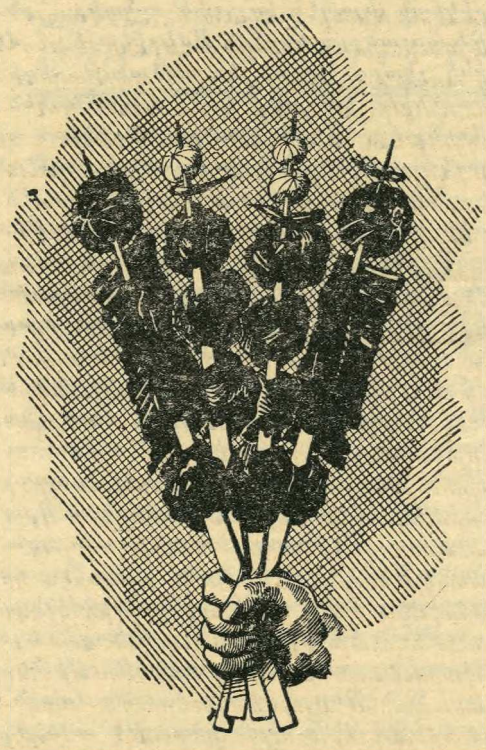

ՃԱՇԱՐԱՆ
ԵԱՐ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Եւրոպական, հայկական եւ կովկասեան ընտիր ճաշեր :

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված – ներ, շաշլիք, խարսխի :

ՀԱՃԵԼԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

Bar Américain

AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES

4, RUE ROBERT-ETIENNE
(Rue Marbeuf) PARIS - 8e
Téléphone : BAL. 31-21
Métro : F. D. Roosevelt

ԱՐԵՒԸ բնութեան կուտայ կապոյտ երկինք, կանաչ սար ու ձոր, գոյնզգոյն ծաղիկներ եւ զուարթ լոյս···

ԱՐԵՒԸ կրնայ ձեր տունն ալ ողողել իր զուարթ լոյսով ու գոյներով եթէ ձեր բնակարանը ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԷՔ, ԶԱՐԴԱՐԷՔ եւ ՆԵՐԿԷՔ

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ, ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ

PEINTURES THOMLAC

16 bis, Bd. Sébastopol, Paris 4e

Tél. ARC 26-61 – Métro : Halles et Chatelet

136, Rue des Bourguignons, Asnières-Bois Colombes

Tél. : GRE. 09-47

11, Bd. de la République, La Garenne

Tél. : STA. 19-06

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մեր սեփական արտադրութիւնը եղող եւ ամէնէն արդիական ճաշակով հնար– ուած առաջնակարգ ներկեր, գոյներու մեծ ընտրութիւն սէնթէթիք եւ վինի– լիք պատրաստութիւններու : Նորոյթ իւղաներկեր, պատի սիրուն թուղթեր, ամէն տեսակ լինոլէում եւ փլաստիք :

Ձեր բնակարաններուն արտաքին եւ ներքին խնամքներուն համար անհրաժեշտ բոլոր նիւթերը :

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

52, RUE CHALON, PARIS 12e
166, AV. ARISTIDE BRIAND
4 bis, RUE P. V.-COUTURIER,
24, RUE PAUL VAILLANT-COUTURIER
48 bis, RUE DALAYRAC
64, BLD. DE BELLEVILLE, PARIS 20e
PAVILLON - SOUS - BOIS (SEINE)
ARGENTEUIL — S. et O.
ALFORTVILLE
FONTENAY - SOUS - BOIS

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ԿԻՐԱԿԻ
22
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
22 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9236 — 37EME ANNÉE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5037

ՓՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

"ԱՆՀԱՇՏ ՊԱՅՔԱՐ"

«Ներդա՞շք կը կազմակերպեն թէ պահում կը սեթմանեն» կը հարցնէինք անցեալ օր (Յառաջ, 15 Հոկտ.)։

Հայաստանի Կոմկուսի Ա. քարտուղար Ջարոբեան իր ծանօթ Զեկուցման մէջ անդրադարձաւ նաեւ «որոշուած է 1962 թը – տեսնել վերջ թէ «որոշուած է 1962 թը – տեսնել վերջ թէ «որոշուած է 1962 թը – տեսնել վերջ թէ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԲՈՒԺԱՐԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԸ

Ե.

—ո—

Տոքթ. Գրօ մեկ ուրիշ.—

« Կիրնդի (ռուսական աստիճան) Ս.Պետերբուրգի Նատաշա Վեղրէ տիկնոջ (Ֆ. Օր. Իվ. 28), որ ինամքի չէր հանձնուած իր պատճառած հիւանդութեան, մեռաւ Ս.Պետերբուրգի մէջ, ուր գնացած էր բուժուելու համար :

Մեքլին,— նոյն բաները չեն պատահիր Ս.Պետերբուրգ, որքան որ մշակոյթ չունենան մեր հիւանդանոցները, որոնց մէջ ամէն տեսակ հիւանդներ կ՚ընդունուին, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, որոնք ոչ միայն ամէն տեսակ ազգերու, այլ նաեւ ամէն տեսակ կրօնքներու պատկանող հիւանդներ կ՚ընդունին, առանց որեւէ խտրութեան :

Իրաւ, — ասիկա ամէն տեղ չէ պատահիր, ասիկա Ս.Պետերբուրգի մէջ է : Եւ ինչո՞ւ Ս.Պետերբուրգի մէջ, որովհետեւ Ս.Պետերբուրգ մայրաքաղաք է, ուր կ՚ապրին ամէն տեսակ ազգերու եւ կրօնքներու մարդիկ, որոնք իրենց հետ կը բերեն իրենց սովորութիւնները, իրենց հիւանդութիւնները, իրենց ախտերը, որոնք ամէն տեղ ալ կան, ինչպէս նաեւ Ս.Պետերբուրգի մէջ : Ուրեմն, ինչո՞ւ Ս.Պետերբուրգի հիւանդանոցները չպիտի ընդունին ամէն տեսակ հիւանդներ, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ :

Մեքլին.— Նոյն բաները չեն պատահիր Ս.Պետերբուրգ, որքան որ մշակոյթ չունենան մեր հիւանդանոցները, որոնց մէջ ամէն տեսակ հիւանդներ կ՚ընդունուին, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ :

Ամէն տեղ ալ կան հիւանդներ, որոնք ամէն տեսակ հիւանդութիւններ ունին, եւ ամէն տեղ ալ կան հիւանդանոցներ, որոնք ամէն տեսակ հիւանդներ կ՚ընդունին, ամէն տեսակ հիւանդութիւններ ունեցող, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ կրօնքներու պատկանող հիւանդներ :

Մեքլին.— Ուրեմն ինչո՞ւ Ս.Պետերբուրգ, որ մշակոյթ չունի,

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՈՒԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾ

ՄԻԱՑՅԱԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻ

(ՀԵՌ ՅԵՂՈՒՄՆԱՅԻՆ ԿԵՆԴԱՆԻ)

ՎԱՀԱԳՆ ԴՈՒՍԸ

— Ինչո՞ւ համա... արդեօք հան... ամօթ չէ՞ր ձեզ համար ... այդ ... Ի՞նչ մարքիզուհի ես դուն

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի Կրօն. Ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ:

Կը հրաւիրուի Տէսինի եւ շրջակայքի Հայութիւնը տօնակատարութեան հանդէսին, նուիրուած Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600ամեակին :

Կը խօսի տեղւոյն հոգեւոր հովիւը՝
ՎԱՐԱԳ ՔՀՆՅ. ԱԻԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ. ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՅԱՆՏՐԵԱՆի :

Յայտագրին մաս կը կազմեն կենդանի պատկեր մը նուիրուած Ս. Մեսրոպի, ուսուցիչ Թրագօշի կողմէ պատրաստուած : Ինչպէս նաեւ երգչային խմբերգներ, արտասանութիւններ եւ մեներգներ, Եկեղեցւոյ երգչախումբին կողմէ :

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբեր, Կիրակի երեկոյ, ժամը 8·30ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ:

Ծանօթ.— Հանդէսը կը սկսի ճիշդ որոշեալ ժամուն :

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՄԱՐՏ 11ԻՆ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Րիւ տիւ Նուառի սրահը :

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Նոյեմբեր 5ին:

×

Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝
ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ
Լիւթէսիայի մէջ :

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Տոփէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Միջնադարեան գանձեր»:

ՍԵՆԵԱԿ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հայ ուսանողուհի մը սենեակ մը կը փնտռէ, քոնֆորով հայ պարկեշտ ընտանիքի մը մօտ: Նախընտրաբար Քառթիէ Լաթէն: Դիմել Յառաջի վարչութեան :

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի
ՄԱՐՍԷՅԼԻ

Պարահանդէսը 4 Նոյեմբեր
Շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս ԱԼՀԱՄՊՐԱՅԻ ՄԷՋ

Նուագախումբ ՌՕԺԷ ԿՕՄԷԶ
եւ զանազան անակնկալներ

Մութ գոյն զգեստը պարտաւորիչ է
Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները : Հեռաձայն 20·71·10

ԵԹԷ 4000 ՀՈԳԻԷՆ ԱՒԵԼԻ ՎԱՅՐԻ ՄԸ ՄԷՋ: ՊԶՏԻԿ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՄԸ ՈՒՆԻՔ ԵՒ ԼԱՒ ՏԵՂ ՄԸ՝ ԽԱՆՈՒԹ ՄԸ.

ՏԵՂԱՒՈՐԵՑԷ՛Ք

Pressing Automatique

ՄԸ

Եւրոպական առաջնակարգ մաթերիէլով: Մեծ եկամուտ: Ոչ մէկ սթոք: Հաճելի աշխատանք: վճարումի մեծ դիւրութիւններ : Մեր միջոցաւ բացատրութիւններ եւ լուսաբանութիւններ :

Տեղեկութեանց եւ Տրվիի համար գրել :—

Aïvazian
93, Rue Massena,
LYON 6e

ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Ֆ. Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի կողմէ, Կիրակի 29 Հոկտեմբեր, կէսօրէ վերջ, ժամը 4–10:

17, Րիւ Պլէօ, Մշակոյթի Տան Ս. Թէհլիրեան սրահին մէջ :

Ծոխ պիւֆէ :
Մատչելի գին : Մուտք 2 Ն.Ֆ.

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է փավիյօն մը, հինգ սենեակ եւ առանձին աշխատանոց մը, երկու յարկի վրայ, կառատուն երկու կառքի համար, ամէն յարմարութիւն, հեռաձայն, եւայլն :

Դիմել՝ ՏԱԼԵԱՆ,
72, Ave. Victor Hugo, Clamart (Seine) MIC. 40-46

Տրամադրելի է նաեւ մեծ քանակութեամբ քոնֆէքսիոնի դերձան, ամէն գոյն եւ պութոնիէռի Սինկէռ մեքենայ մը, (Սան բուփ – ֆիլ) :

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբին ժողովը այս Հինգշաբթի, ժամը 21ին, Մշակոյթի Տան մէջ, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆ
(Centre d'Édud s Arménien)
ԽՄԲԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսայի ամենահին եկեղեցւոյ
St. Cermigny des Près
(Օրլէանի մօտ)

Որուն ճարտարապետը Հայ մը եղած է: Որ շինարարն է նաեւ Էքս լա Շափէլի հռչակաւոր գմբէթին :

Հանրակառքով երթուղարձ 10 Ն. Ֆ.

ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐ. — Ազգային Տուն՝ 32 Րիւ տը Թրէվիզ, մէթրօ Քատէ Կիրակի, Նոյեմբեր 5, ժամը ճիշդ 8ին Կանխաւ ապահովել տեղերը մինչեւ Հոկտեմբեր 28ը:

ԴԻՄԵԼ.— Պ. Ադամեան,
53, Rue de Châteaudun TRI. 57-74
Պ. Դանիէլեան,
38, Rue des Châlons NAT. 42-50
Centre d'Études Arménien
Ուրբաթ օրերը 18էն 21

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՔՐՈՅՑ

Սէն – ժոն Փերսի (Նոպելեան մրցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գին՝ թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ.:

FOURRURES
Roger YOPIAN
PRIX INTERESSANTS
NEUF et REPARATION
84, Boulevard de Stalingrad, 84
— CHOISY-LE-ROI (Seine) —
Autobus : de la Porte de Choisy, descendre 3 Communes ou Rue du Docteur-Roux.

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝
GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille
Կը ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝
ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻՆ
Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին: Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը:

Յաջորդով՝ մանրամասնութիւններ :

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ
ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ
GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS
Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ Մ ԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻԻԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի :

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փայլի Թոյի եւ իր ընկերներուն :

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

MORY et Cie

ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ :

Գնեցէք զանոնք ձեր ուզած տեղը եւ առաքումը մեզի վստահեցէք : Նուազագոյն ծախքերով կը ղրկենք խորհրդ. Միութիւն :

Դիմեցէք մեր նոր գիները գիտնալու համար.—

10, Rue St. Vincent de Paul, Paris 10e
(PRÈS DE LA GARE DU NORD)
Téléphone : TRU. 27-70

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ, ՅԱՏԿԱՊԷՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Տպարան ՍԵՒԱՆը կը ստանձնէ տպագրութիւնը այն գիրքերուն, որոնց հեղինակները կամ հրատարակիչները հեռու են հայկական տպարաններէ եւ միջոց չունին իրենց գործերը անձամբ սրբագրելու :

Հայ հեղինակները իրենց գործերուն տպագրութիւնը վստահելով Տպ. ՍԵՒԱՆԻՆ, կը տիրանան հետեւեալ առաւելութիւններու .

1.— ԱՆԹԵՐԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
2.— ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
3.— ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՏԱՂՏՈՒԿՆԵՐԷ ԶԵՐԾԱԿԱԶԱՏՈՒՄ
4.— ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇԱՀ
5.— ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱՐԱԳ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արտասահմանի հայ հեղինակները ի նկատի ունենալու են որ Լիբանանի մէջ գիրքի մը տպագրութիւնը առնուազն կրկնապատիկ աժան է քան այլուր տպագրուածը :

Ցետոյ տպարան ՍԵՒԱՆը ունի — ՍԵՒԱՆ Հրատարակչական Տան Տէր եւ Տնօրէն Պ. Սիմոն Սիմոնեանի հսկողութեան տակ — մասնագէտ սրբագրիչներու խումբ մը, որ կրնայ բաւարարութիւն տալ ամէնէն բծախնդիր եւ դժուարահաճ հեղինակներուն :

Բազմաթիւ հեղինակներ իրենց գիրքերուն տպագրութիւնը արդէն վստահած են Տպ. ՍԵՒԱՆԻ :

Հայրենակցական Միութիւններ իրենց գաւառներուն պատմութեանց տպագրութիւնը յանձնած են Տպ. ՍԵՒԱՆԻ, ուր տպուած են եւ կը տպուին ՏԱՐՕՆԻ, ԹՈՄԱՐԶԱՅԻ և ՄԱԼԱԹԻՈՅ մեծահատոր պատմութիւնները: Հայագիտական եւ գրական մեծարժէք գործեր տպագրուած են եւ կը տպագրուին Տպ. ՍԵՒԱՆԻ մէջ:

Տպ. ՍԵՒԱՆԻ մէջ տպագրուած իւրաքանչիւր գիրք գերծ կը մնայ գրաշարական եւ նոյնիսկ հեղինակային բազմաթիւ սխալներէ :

Տպ. ՍԵՒԱՆԻ մէջ տպուած իւրաքանչիւր գիրք կրկնապէս օրակաւոր կը դառնայ :

Հասցէ՝
S. SIMONIAN, B. P. 2669, Beyrouth, Liban, Tél. 37433

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
24
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
24 OCTOBRE
1961

37րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9237 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5038

ՕՐՒԱՆ ԻԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ

ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՆ

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Քանի մը օր մտածելէ ետք, Ալպանիոյ Աշխատանքի Կուսակցութիւնը պատաս – խանեց խորհրդային վարչապետին եւ իր ընկերներուն յարձակումներուն, Ալպա – նիոյ «չեղումներուն» առթիւ, յիշեցնք պահով «չեղումներուն» առթիւ, յիշենք թէ Միկոյեան այնքան հեռու գացած էր իր յարձակումներուն մէջ որ մինչեւ իսկ ի – մասած էր, ակնարկելով Ալպանացի ղե – կավար Ենվեր Հոձային, թէ «Անոնք որ համաձայն կ'ըլլան մեղի հետ, յաւտակ մը պիտի ուտեն ի – րենց երեսին, հարուած մը՝ բերնին եւ ե – թէ անհրաժեշտ է դնդակ մը՝ գլխուն »:

Ալպանացիները շատ յուզուած չեն, ուստի են թէ իրենք պիտի յաղթեն ո – րովհետեւ «մինակ չեն»: Իրենց յայտա – րարութեան մէջ, կ'ըսեն.— «Ն. Խրուշչեւ – ի՛ւի հակամարքսեան ամբաստանութիւն – ները եւ գրպարտութիւնները միայն հա – մաձայնութեան եւ Ալպանիոյ ժողո – վրական հանրապետութեան թշնամի – ներուն կը ծառայեն: Թշնամիներուն յայտնի տարակարծութիւնները ո – րոնք գոյութիւն ունին Խորհ. Միութեան համաշխարհ կուսակցութեան եւ Ալպա – նիոյ Աշխատանքի կուսակցութեան մի – ջեւ, Ն. Խրուշչեւ բռնաբարեց 1960ի Մոսկուայի յայտարարութիւնը »:

Ալպանացիները նկատողութեան կը յանձնեն որ Խրուշչեւ ճնշումներու եւ ըս – պառնալիքներու ճամբան ընտրած է: Ր – նոց դիմոյին մէջ, Ալպանացիները կը յայտնեն սակայն թէ «համակրանքով ըն – դունած են չին համաշխարհ կուսակցու – թեան դիմակալ՝ ընկեր Շու էն Լայի յայտարարութիւնը »:

« Բայց, կը շարունակէ ալպանական յայտարարութիւնը: Չին պատուիրակու – թեան այս դիրքորոշումէն ետք, կատաղի յարձակումները եւ գրպարտութիւնները կը շարունակուին: Այս յարձակումները հասան խորհրդային կարգ մը դեկավար – ներէ եւ ուրիշ երկիրներու համաշխարհ պարագլուխներէ : Այս պայմաններու տակ, Աշխատանքի ալպանական կուսակ – ցութիւնը չի կրնար լուռ մնալ : Դէպքե – րով եւ փաստաթուղթերով, պիտի յայտ – նի համաշխարհ եւ բանուորական բոլոր կուսակցութիւններուն ինչպէս նաեւ մի – ջազգային համաշխարհ կարծիքին, Աշ – խատանքի ալպանական կուսակցութեան եւ Խորհ. Միութեան համաշխարհ կու – սակցութեան յարաբերութեանց իրական – ութիւնը: Ն. Խրուշչեւի եւ իր խմբակին հակամարքսեան եւ հակալպանական ա – շարքները որոնք լրջօրէն կը վտանգեն բոլոր երկիրներու համաշխարհ պատերազմական պատճառներու – թիւնը պիտի մէջտեղ դրուին: Այն պայ – մանները որոնք կրնան պարտադրել մեր կուսակ – ցութեան եւ մեր ժողովուրդին երկար եւ դժուար պիտի ըլլայ: Բայց, կը շարու – նակէ ալպանական յայտարարութիւնը, մեր կուսակցութիւնը եւ մեր ժողովուրդը յարգուած են աշխարհականներու եւ նու – ազանները յարձակումներուն, դաւե – րուն եւ գրպարտութեանց դէմ պայքարե – լու համար: Պիտի չնկրկինք Խրուշչեւ եւ անոր հետեւողներուն ճնշումներուն եւ ոչ մէկ պայմանների տակ: Պիտի յաղթենք որովհետեւ մինակ չենք »: Այսպէս կը վերջանայ ալպանական յայտարարու – թիւնը, մինչ Մոսկուայի մէջ համապու – ժողը կը շարունակուի :

Ներ եչ Լայ կը շարունակէ ասպարէզ կարգալ Խրուշչեւի եւ ընկերներուն ի – նոց քին տակն իսկ: Արդարեւ առջի ծաղկեպսակ մը դրաւ Սթալինի չի – րին վրայ հետեւեալ վերտառու – թեամբ.— «Ժողէֆ Վիսարիոնովիչ Սթա – լինի՝ մեծ Մարքսիստ – Լենինիստը »: Ուրիշ ծաղկեպսակ մը ղրաւ «Վլատիմիր Ուրիչ Լենինի, պրոլետարական յեղափո – խիչ Լենինի, պրոլետարական յեղափո – խութեան մեծ առաջնորդ եւ վարպետ »:

Այս ձեւով աւելի բացայայտ բնոյթ կը առնայ չինա – խորհրդային տարակար – ծութիւնը, թէեւ Իմանիթէ կը դրէ թէ արեւմտեան թղթակիցները պէտք չէ որ ուրախանան այս տարակարծութիւննե – րէն (Չին – Խորհրդային, Խորհրդային – Ալպանական) եւ օգտագործեն համա – դումարին բեմէն եղած յայտնութիւննե – րը հակակուսակցական խմբակին դէմ, որ հակակուսակցական պատճառներու – այլ աւելի լաւ կ'ընեն փարիզի փողոցնե – րէն բրացանաձգութիւններով զբաղիլ եւ իրենք իրենց հարց տալ թէ ինչո՞ւ հա – մայնավար չարքայիններու թիւը բարձ – րացած է 1956ի համագումարէն ի վեր··:

Վերջին նիստերուն ծանօթ յանկերգը (Ալպանացիներու եւ հակակուսակցական խմբակին դէմ) արտասանեցին Սուսլով, Կոսիգին, Կիթալով եւ բազմաթիւ ար – տասահմանեան պատգամաւորները :

Աւելի քան երբեք, այն հաստատ ոը – կաքանովիչ, Մալենքով, եւն. դատի պիտի քաշուին :

Կը թուի թէ Խրուշչեւ կ'ուզէ այս հրա – պարակային դատապարտութիւններով իր պարակային գործողութիւնները ամբաստնել, տեսակ մը փլեպի – դիրքը ամրապնդել, տեսակ մը փլեպի – սիք ընել իր շուրջը, ինչ որ աւելի կա – րեւոր կը նկատէ քան կուսակցական նոր ծրագրին վաւերացումը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱՄԸ պատերազմ յայտարարեց միլիո – նատէրերուն: Կարգ մը մեծահարուստնե – րու ինչքերը ամբողջ գրաւուեցան: Միւս կողմէ կը հաղորդեն թէ Սուրիացիները, որոնց մէջ Շիւքրիւ էլ Քուաթլիի փեսան, ձերբակալուեցան:

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ որոշեցին դադ – րեցնել Միացած Ընկերվարական կու – սակցութեան (Տէվրէօ – Մենաէս) հետ իրենց տեսակցութիւնները: Ծանօթ է որ ձախ հոսանքները, վերջերս, տեսակցու – թիւններ եւ խորհրդակցութիւններ կը կատարէին ձախերու ֆառթել մը կազմե – լու նպատակաւ, ի հարկին դէմ դնելու համար երկրին «սպառնացող ֆաշիսմին»: Ընկերվարականները պաշտօնական գե – կոյցով մը եւ Փոփիւլէրի մէջ խմբագրա – կանով մը կը բացատրեն իրենց որոշու – մին պատճառները: Մ. Ը. Կ.ը (Միա – ցած Ընկերվարական Կուսակցութիւն = Փէ Էս Իւ) չփումները ունեցած էր նաեւ համայնավարներու հետ, ապա Էֆափրէս չարաթաթերթի անօրէնը՝ Ժան Ժաղ Սերվան Շրէյպէր առաջին տեսակցու – թեան առթիւ գրած էր թէ ընկերվարա – կան «պատգաւորներէն» մէկը յայտարա – րած էր թէ ընկերվարականները կը դոր – ծակցին համայնավարներուն հետ եթէ Իւլթրաները իշխանութիւնը ձեռք առնեն: Ընկերվարականները կը յայտարարեն թէ «Էքսփրէս» պէտք է յայտնէ այդ չինծու լուրին ապրիւրը եւ կ'ուզէ լոութեամբ անցնիլ Սերվան – Շրէյպէրի Փօլ Ռամա – տիէի նուիրած յօդուածին վրայէն « որ կը դասաւորէ իր հեղինակը »: Փոփիւլէռ կ'ամբաստանէ նաեւ Մ. Ը.Կ.ը որ ամէն ճակատի վրայ կը խաղայ :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ վերջին արդիւնքները դրա – հրատարակած էինք կիրակի, ինչպէս կը նախատեսէինք վերջնական չէին: Անդա – բայի հաղորդած պաշտօնական արդիւնք – ները հետեւեալ թիւերը կուտան : Ապր. Ժողովի մէջ.— Հալֆ՝ 173, Ատալէք՝ 158, Նոր Թուրքիա՝ 65, Գիւղացի՝ 36 : Ծերակոյտին մէջ.— Հալֆ՝ 36, Ատալէք՝ 70, Նոր Թուրքիա՝ 28, Գիւղացի՝ 16:

ՓԼԱՄԻԻ ռումբեր կը շարունակեն պայթիլ Փարիզի զանազան մասերը : «Անտրէ» կօշիկի վաճառատան երկու մասնաճիւղերու առջեւ ռումբեր պայթե – ցան առջի օր, ինչպէս նաեւ փաստաբան – ներ Վերժէսի եւ Քուրժէյի (ընդհանրա – պէս Ալժերացի ազգայնականներ կը պաշտպանեն), բնակարանին, Ուսանողա – կան Միութեան կեդրոնատեղիին, Լա Ֆոնթէն լիսէի առջեւ:

ԼԻԲԱՆԱՆի մէջ կառավարական տագ – նապ մը անխուսափելի կը նկատուի : Լուսաւորութեան Նախարարը՝ Մոհամէտ Սաֆիէտտին հրաժարած է եւ իր կուսա – կիցները (հարաւ – Լիբանան) ընդդիմա – դիր դարձած, իսկ Տիւրզիներու պարա – զլուխը՝ Ճումպլաթ որ Հանրային Շինու – թեանց նախարարն է խիստ յարձակում սկսած է վարչապետ Սայէպ Սալամի մէջ:

« ԿԵՑՑԷ՛ ՖՐԱՆՍԱՆ» որ Կ. Գ. Բ.ի (Օ. Ա. ԷՍ) Մայր Հայրենիքի պայքարի չարժումը կը կոչէ ինքզինքը «Մերձաւոր եւ կարեւոր որոշումներ» կը նախատեսէ եւ «գործօն չաբաթ մը» Հոկտեմբեր 22էն 29:

ՍՈՒՍԹԵԼ կը հերքէ թէ քաղաքական որեւէ գործունէութիւն ունեցած ըլլայ Իտալիոյ մէջ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրուընէ ի վեր Ֆրան – սայի երկաթուղին 6·25 առ հարիւր յա – ւելում մը արձանագրեց, ինչ որ կը նշա – նակէ թէ քիլոմեթրը կ'արժէ՝ 8·50 Բ. կարգի համար (նախապէս 8) եւ 12·75 Ա. կարգ (նախապէս 12): Այս յաւելման ցարդ ենթակայ չեն արուարձանի գիները որովհետեւ ատոնց յաւելումը տեղի պի – տի ունենայ, ինչպէս միշտ, մեթրոյի եւ օթօպիւսի գիներուն հետ միասին , 1962ի սկիզբը: Հակառակ այս կացութեան եւ ի պատասխան նախարար Պիւրոնի ազդա – րարութեան (նախարարը սպառնաց մի – ջոցներ ձեռք առնել ուղեվարներուն դէմ, գործադուլի պարագային), երկաթուղիի պաշտօնեաները որոշեցին գործադուլ ը – նել այս Հինգշաբթի ժամը չորսէն մին – չեւ Ուրբաթ առաւօտ ժամը չորս, ցոյց տալու համար թէ գործադուլի իրաւունք կայ Ֆրանսայի մէջ :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Գրոլներու Ընկերութիւնը դատ բացած է չարժանկարի բեմադիր՝ Վաթիմի դէմ զոր կ'ամբաստանէ իբրեւ խեղաղիւրող մը Լաքլոյի նշանաւոր «Վը – տանդաւոր Ցարաբերութիւնները» վէ – պին: Ծանօթ է որ Վաթիմ «նորոգած» էր այդ վէպը որուն Ի. գարու անմոռանալի հերոսները եղան՝ Ժանն Մուռօ եւ տա – բաբախ՝ Ժերար Ֆիլիփ : Գրոլները որոնք մեթր Աուկլին ընտրած են , իրենց պաշտպան կ'ըսեն թէ դէպի գործոց մը առեւտրական նպատակներու համար այ – լափոխուած է եւ այդ՝ ոճիր մըն է զոր – ծուած մարքին հանդէպ: Փաստաբանը ա – ւելցուցած է որ Վաթիմ ծանօթ է մէկ կողմէ իր տաղանդին համար, միւս կող – մէ իր յատկանշական ճաշակին համար իր կիները հանուելնելու հարնութեան առջեւ (Վաթիմի առաջին կինն է՝ Պրի – ժիթ Պառռօ): Ֆ. Միթերան կը պաշ – պանէ չարժարուեստի հեղինակը չէ տես – լով թէ չնորհիւ Վաթիմի Լաքլոյի վէպը մոռացութենէն դուրս եկած է եւ 190·000

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆԸ ԵՒ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերվարական Միջազգայինի եօթնե – րորդ համագումարը տեղի կ'ունենայ Հռո – մի մէջ, Հոկտեմբեր 23 – 27: Վերջինը տեղի ունեցած էր Համպուրկի մէջ, 1959 Յուլիս 14 – 17:

Ինչպէս միշտ, այս անգամ եւս Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը կը մասնակցի Միջազ – գայինի համագումարին:

Այս առթիւ երկուշաբթի առաւօտ Հռոմ մեկնեցաւ Ընկեր Հրանտ – Սամուէլ, իբ – րեւ Ներկայացուցիչ Հ. Յ. Դաշնակցու – թեան :

մասնաճիւղերու առջեւ ռումբեր պայթե – ցան առջի օր, ինչպէս նաեւ փաստաբան – ներ Վերժէսի եւ Քուրժէյի (ընդհանրա – պէս Ալժերացի ազգայնականներ կը պաշտպանեն), բնակարանին, Ուսանողա – կան Միութեան կեդրոնատեղիին, Լա Ֆոնթէն լիսէի առջեւ:

ԼԻԲԱՆԱՆի մէջ կառավարական տագ – նապ մը անխուսափելի կը նկատուի : Լուսաւորութեան Նախարարը՝ Մոհամէտ Սաֆիէտտին հրաժարած է եւ իր կուսա – կիցները (հարաւ – Լիբանան) ընդդիմա – դիր դարձած, իսկ Տիւրզիներու պարա – զլուխը՝ Ճումպլաթ որ Հանրային Շինու – թեանց նախարարն է խիստ յարձակում սկսած է վարչապետ Սայէպ Սալամի մէջ:

« ԿԵՑՑԷ՛ ՖՐԱՆՍԱՆ» որ Կ. Գ. Բ.ի (Օ. Ա. ԷՍ) Մայր Հայրենիքի պայքարի չարժումը կը կոչէ ինքզինքը «Մերձաւոր եւ կարեւոր որոշումներ» կը նախատեսէ եւ «գործօն չաբաթ մը» Հոկտեմբեր 22էն 29:

ՍՈՒՍԹԵԼ կը հերքէ թէ քաղաքական որեւէ գործունէութիւն ունեցած ըլլայ Իտալիոյ մէջ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրուընէ ի վեր Ֆրան – սայի երկաթուղին 6·25 առ հարիւր յա – ւելում մը արձանագրեց, ինչ որ կը նշա – նակէ թէ քիլոմեթրը կ'արժէ՝ 8·50 Բ. կարգի համար (նախապէս 8) եւ 12·75 Ա. կարգ (նախապէս 12): Այս յաւելման ցարդ ենթակայ չեն արուարձանի գիները որովհետեւ ատոնց յաւելումը տեղի պի – տի ունենայ, ինչպէս միշտ, մեթրոյի եւ օթօպիւսի գիներուն հետ միասին , 1962ի սկիզբը: Հակառակ այս կացութեան եւ ի պատասխան նախարար Պիւրոնի ազդա – րարութեան (նախարարը սպառնաց մի – ջոցներ ձեռք առնել ուղեվարներուն դէմ, գործադուլի պարագային), երկաթուղիի պաշտօնեաները որոշեցին գործադուլ ը – նել այս Հինգշաբթի ժամը չորսէն մին – չեւ Ուրբաթ առաւօտ ժամը չորս, ցոյց տալու համար թէ գործադուլի իրաւունք կայ Ֆրանսայի մէջ :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Գրոլներու Ընկերութիւնը դատ բացած է չարժանկարի բեմադիր՝ Վաթիմի դէմ զոր կ'ամբաստանէ իբրեւ խեղաղիւրող մը Լաքլոյի նշանաւոր «Վը – տանդաւոր Ցարաբերութիւնները» վէ – պին: Ծանօթ է որ Վաթիմ «նորոգած» էր այդ վէպը որուն Ի. գարու անմոռանալի հերոսները եղան՝ Ժանն Մուռօ եւ տա – բաբախ՝ Ժերար Ֆիլիփ : Գրոլները որոնք մեթր Աուկլին ընտրած են , իրենց պաշտպան կ'ըսեն թէ դէպի գործոց մը առեւտրական նպատակներու համար այ – լափոխուած է եւ այդ՝ ոճիր մըն է զոր – ծուած մարքին հանդէպ: Փաստաբանը ա – ւելցուցած է որ Վաթիմ ծանօթ է մէկ կողմէ իր տաղանդին համար, միւս կող – մէ իր յատկանշական ճաշակին համար իր կիները հանուելնելու հարնութեան առջեւ (Վաթիմի առաջին կինն է՝ Պրի – ժիթ Պառռօ): Ֆ. Միթերան կը պաշ – պանէ չարժարուեստի հեղինակը չէ տես – լով թէ չնորհիւ Վաթիմի Լաքլոյի վէպը մոռացութենէն դուրս եկած է եւ 190·000

ԶԱՐԵՀ Ա. ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՑ ՍՈՒՐԻՈՅ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

ՅԱՆՈՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԽՈՐԷՆ ԵՒ ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔ. ԵՐԸ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՔՈՒԶՊԱՐԻ

Ձորեքշաբթի , 18 Հոկտեմբերը, Լիբանանի թեմի առաջնորդ Խորէն Արք. Բարոյեան, ընկերակցութեամբ Ազգային Ընդհ. Ժողովի առենապետ Պ. Վահէ Սէթեանի եւ Ազգային կեդր. Վարչու – թեան առենապետ Պ. Գառնիկ Մինաս – եանի մեկնեցաւ Դամասկոս, ուր ժա – մադրուած էր Բերիոյ թեմի առաջնորդ Ղեւոնդ Արք. Զէպէեանի հետ, միասին այցելելու համար Սուրիոյ վարչապետ Պ. Մաամուն Քուզպարիի :

Կէսօրէ առաջ ժամը 11·30ին, Լիբանա – նի եւ Բերիոյ առաջնորդները, ընկերակ – ցութեամբ Պ. Պ. Վ. Սէթեանի, Գ. Մի – նասեանի, մեթր Ֆ. Արսլանեանի ու Պ. Գ. Խալիլպեթեանի, այցելեցին վարչապե – տին ու յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կա – թողիկոս Զարեհ Ա.ի չնորհաւորեցին Սուրիոյ նոր կառավարութիւնը, յայտ – նութեան ջերմ մաղթանքներով: Վեհա – փառն ներկայացուցիչները արժանացան ջերմ ընդունելութեան ու սիրալիր խո – սակցութիւններ ունեցան :

Այնուհետեւ, այցելեցին Ելմտ. նախա – րար Պ. Լէոն Զամարիայի, իսկ կէսօրէ վերջ, Սուրիոյ նախկին նախագահ Պ. Շիւքրի Քուաթլիի :

×

Ֆրանսական գործակալութիւնը այս առթիւ կը հեռագրէ Դամասկոսէն .—

Զարեհ Ա. Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը ներ – կայացնող պատուիրակութիւն մը, նա – խագահութեամբ Պէյրութի առաջնորդ Գերչ. Խորէն Բարոյեանի, Ձորեքշաբթի օր ժամանեց Դամասկոս եւ այցելեց Պ. Մաամուն Քուզպարիի եւ յետագոյնս – թեան վարիչներուն՝ զանոնք չնորհաւո – րելու համար նոր վարչակարգի հաս – տատման եւ սուրիական արաբ հանրա – պետութեան հիմնադրութեան առթիւ :

«ԱԶԴԱԿ»

հատորներ ալ ծախուած : Վճիռը՝ 3 չա – բաթէն :

ՏՐՊՐԻ ճչղեց թէ ոչ մէկ տարակար – ծութիւն ունի որ կոլի հետ, Սահարայի չուրջ: «Իմ դիրքս նոյն է, չեշտեց վար – չապետը, չի տարբերիր որ կոլի դիր – քէն»:

ՊԵՆ ՊԷԼԱՅի արգելափակման պայ – մանները սեղմումներ կրեցին մեծ դժգո – հութիւններ պատճառելով «ԱՀԱԿ»ին : Այս սեղմումները այցելութեան ժամեր կը ճշդեն, մինչ ցարդ Պեն Պելլա Թիւր – քանի պալատին մէջ բազմաթիւ այցելու – ներ կ'ընդունէր ամբողջ օրը եւ հեռա – ձայնի օրէ օր չատցող կապեր կը սեղ – ծէր Գահիրէի եւ այլ մայրաքաղաքնե – րու հետ: Աւելի խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են Շալի եւ Զէլլերի դէմ որոնք Թիւլի բանտը կը պահուին եւ որոնք չա – բաթը միայն երկու անգամ ընտանիքի անդամներ կրնան ընդունիլ (ժամը 14էն 16) եւ միայն մէկ անգամ բարեկամներ հասարակաց սրահին մէջ:

«ԱԼՕ, ԱԼՕ, Նիքիթեան կանչեցէք» կ'ը – սէ անգլիացի խաղաղասէր պանդոկապետ մը որ ուրիշ մէկոյց չէր գտած պատերազ – մին առաջքն առնելու համար: Անգլիացին 5 ժամ սպասած է որպէսզի չարաբերու – թեան մէջ մտնէ Կրեմլինի հետ եւ չէ կր – ցած Խրուշչեւի հետ խօսիլ: «Անգլերէն չի խօսիր, ըսած է խօսակիցը, ես իր անձնական թարգմանն եմ»: «Ուրեմն ը – սէք իրեն որ չիմար բաներ չընէ»: Թոմ (Անգլիացին) կ'ակնարկէ 50 մեգաթոննոց ռումբին զոր Խրուշչեւ, ի մտոյ, պիտի պայթեցնէ :

ՍՊՆՁԵՐԼԱՆ

«ՊԵՆԱՍՆԱՏԻ, ՍԻՐ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹ»

Այս ձեռնարկին կցուած պատկերները ներկայացնում են մեր ժողովրդի ընտանեկան կեանքի մի քանի կողմերը, որոնք ամրապնդում են ընտանեկան սէրն ու հարգանքը, ինչպէս նաև ամուսնական հաւատարմութիւնը։ Ընտանիքի հանդէպ ունեցած պարտականութիւնների կատարումը ամէն մի հայ մարդու համար սրբազան պարտք է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԿՈՄԻՏԵ ՂՈՂԱՐԿՄԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ

Կոմիտեն հրատարակում է Հայկական Սովետական Հանրապետության տարածքում լույս տեսնող բոլոր պարբերական հրատարակությունները։ Կոմիտեն իրավունք ունի ամսագրերի և թերթերի խմբագրություններից պահանջելու ներկայացնել իրենց հրատարակությունները։ Կոմիտեն իրավունք ունի ամսագրերի և թերթերի խմբագրություններից պահանջելու ներկայացնել իրենց հրատարակությունները։ Կոմիտեն իրավունք ունի ամսագրերի և թերթերի խմբագրություններից պահանջելու ներկայացնել իրենց հրատարակությունները։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

(ԱՀԿ ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ)

ՂՈՂԱՐԿՄԱՆ ՀԱՏՈՒԿ

ՏԱՐԵՑ

ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ

ՂՈՒԿԱՍ ԲՐՈՒՏՅԱՆ

Կոմիտեի վերնախավը հրաժարվում է ընդունել ոչ մի առաջարկություն։ Ամեն ինչ կատարվում է ըստ Մոսկվայի ցանկության։ Ամեն ինչ կատարվում է ըստ Մոսկվայի ցանկության։ Ամեն ինչ կատարվում է ըստ Մոսկվայի ցանկության։

ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐՏԻՆՅԱՆ

Ես ինձ համար ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՀԱԿՈԲ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՎԱՀԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՀՐԱՉ ՀՐԱՉՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՄԱՆՈՒԿ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՍԱՄՎԵԼ ՍԱՄՎԵԼՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՏԻԳՐԱՆ ՏԻԳՐԱՆՅԱՆ

Ես ոչ մի հարց չունեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։

ՎԱՀԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

Ես

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԵՍՏՈՒՀԻ ՏԸՐԻԿԵԱՆ

եւ

ՍՏԵՓԱՆ ԲԻՐԼԵԱՆ

Ամուսնացած

Մարսէյլի Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, 1961 Հոկտեմբեր 8ին :

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի Կրօն. Ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ :

Կը հրաւիրուի Տէսինի եւ շրջակայքի Հայութիւնը տօնակատարութեան հանդէսին, նուիրուած Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600ամեակին :

Կը խօսի տեղւոյն հոգեւոր հովիւը՝

ՎԱՐԱԳ ՔՀՆՑ. ԱԻԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ. ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՅԱՆՏՐԵԱՆի :

Յայտագրին մաս կը կազմեն կենդանի պատկեր մը նուիրուած Ս. Մեսրոպի, ուսուցիչ Թրազօչի կողմէ պատրաստուած : Ինչպէս նաեւ երկձայն խմբերգներ, արտասանութիւններ եւ մեներգներ, Եկեղեցւոյ երգչախումբին կողմէ :

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբեր, Կիրակի իրիկուն, ժամը 8·30ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ :

Ծանօթ.— Հանդէսը կը սկսի ճիշդ որոշեալ ժամուն :

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի թատերասրահին մէջ

ՆԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ պատրաստուած

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ

Այս Կիրակի, Գիւտ Խաչի տօնին առթիւ ըստ սովորութեան հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի պիտի ունենայ Պօմոնի Ս. Գ. Լուս. եկեղեցւոյ մէջ ի յիշատակ Հար. Ֆրանսայի շինարար Առաջնորդ հանգուցեալ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱԳԵԱՆԻ

անոր մահուան 27րդ տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Բիւթանիոյ հանգուցեալ Առաջնորդ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՔ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆԻ

եւ նորոգ հանգուցեալ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք՝

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

եւ Մարսիլիոյ հանգուցեալ եօթը քահանայ հայրերու հոգւոյն ի յիշատակ : Յաւարտ հանդիսութեանց, կէս օրէ յետոյ ժամը երեքին, Սէն Փիէրի գերեզմանատան մէջ նորակերտ շիրմին վրայ պիտի կատարուի հոգեհանգիստ, հոն հանգչող Սրբազանին եւ եօթը քահանայից համար : Կը հրաւիրուի Մարսիլիոյ Հայութիւնը ներկայ ըլլալ յիշատակի այս կրկնակ արարողութեանց :

ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Ֆ. Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի կողմէ, Կիրակի 29 Հոկտեմբեր, կէսօրէ վերջ, ժամը 4–10 :

17, Րիւ Պլէօ, *Մշակոյթի Տան Ս. Թէհլիրեան սրահին մէջ :*

Ծոխ պիւֆէ :

Մատչելի գին : Մուտք 2 Ն. Ֆ.

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբին ժողովը այս Հինգշաբթի, ժամը 21ին, Մշակոյթի Տան մէջ, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Իսիի Խանասոր խումբի գրադարանը բաց է Երեքշաբթի օրերը, ժամը 9էն սկսեալ, Խրիմեան վարժարանը, 2 Րիւ տը լա Տէֆանս : *Հայերէն եւ ֆրանսերէն ընտրուած գիրքեր :*

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

Նահանջը Առանց Երգի

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՌԱՋին

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՁԻՐՈՅՑ

Սէն – Ժօն Փերսի (Նոպելեան մըրցանակ)

Հայր Ներսէս Ակինեանի

Անտրէ Ռուսոյի

Կոստան Զարեանի

Սիմոն Վրացեանի *հետ*

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի Հայ գրավաճառներուն կամ ուղղակի հեղինակին՝

G. POLADIAN

53, Avenue de St-Julien

Marseille - 12e

Գին՝ Թղթակազմ 5 Ն. Ֆ., Լաթակազմ 7·50 Ն. Ֆ. :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՅԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

Կը ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երիտասարդ Դաշնակցականներուն կողմէ կը խօսի՝

ԸՆԿ. Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Մ. Տէրոյեան, Ա. Չէօրէքճեան (*երգ*), *Ա. Յարութիւնեան, Ս. Մասոյեան (արտասանութիւն)*, փոքրիկն Ճօշկունեան (*ձեռնադաշնակ*) :

Կը ներկայացուի Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆի

« ԷԼ ՄԻ ԱՂՕԹԻՐ »Ը

Պիտի ցուցադրուի «Անմահներու ՏՕՂԱՆՑՔԸ» (Լուսապատկեր) :

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ.—

Hazy Siegel

Օրուան խօսնակ.— ԸՆԿ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր Եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ողբ. Օր. Փրլանթի Սահակեանի յուղարկաւորութեան առիթով փոխան ծաղկեպսակի շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.

— Յ. Գափամաճեան 20 Ն. Ֆ., Ոմն 10, Հ. Սալըրեան 20, Պ. Թէրզեան 10 : Իսկ Մարսէյլի Ազքատախնամին Տօրմիօ ընտանիք 10, Տիկին Պիպէռեան 10, Տիկին Հէլվաճեան 10 :

×

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը խնդրէ հասարակութենէն նկատի ունենալ որ՝ իր հեռախօսի թիւը առժամապէս փոխուած է 20·63·43ի :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԼԻՈՆ.— «Դաշնակցութեան Օր»ը կը տօնուի Լիոնի մէջ, 4 Նոյեմբեր Շաբաթ իրիկուն, Րիւ տիւ Նուառի սրահը :

×

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին :

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Նոյեմբեր 5ին :

×

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ :

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շոփէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Միջնադարեան գանձեր» :

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ Մ ԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— *ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻԻԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի :*

2.— *Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի* LYTUS-DE-LUZի *պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը : ՓՐՕվանս 77–73

ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ

ՀԷԼՎԱ
ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ

ԹԱՀԻՆ
ՇԱՐՈՑ
(ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ

LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSEE

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA · CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925 — R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86-60 — C. C. P. Paris 15069-82

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. — Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.

Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. — Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — MERCREDI 25 OCTOBRE 1961

37րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9238 — 37EME ANNÉE — Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5039

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԸՆԿԵՐՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ

Տասը տարի առաջ, 1951ի ամառը, Ֆրանքֆուրթի մէջ վերակազմուեցաւ Ընկերվարական Միջազգայինը, որ կազմալուծուած էր 1940ի գարնան, երբ Գերմանները գրաւեցին Պելժիքան։

Միջազգայինի վարիչ մարմնի կեդրոնը կը գտնուէր Պրիւսէլ։ Նացիները հաւաքած իրենց «Ազգային Ընկերվարական» անունին, մեծ հակառակութիւն ունէին Ընկերվարական Միջազգայինին դէմ, զոր կը նկատէին ազատ որմնադիրներու եւ Հրեաներու բոյն։ Պելժիքոյ մայրաքաղաքին մէջ առաջին առթիւ գրաւեցին Միջազգայինի կեդրոնը, իր բոլոր դիւանաթղթերով։

Պատերազմէն վերջ բազմաթիւ հանդիպումներ ունեցան Եւրոպայի ընկերվարական կուսակցութեանց ներկայացուցիչները՝ Պելժիքոյ, Զուիցերիոյ եւ Անգլիոյ մէջ, նախ քան վերակազմութիւնը։

Յաջորդ վեց համագումարներ ունեցաւ վերակազմեալ Ընկերվարական Միջազգայինը,— Ֆրանքֆուրթ, Միլանօ, Սթոքհոլմ, Լոնտոն, Վիէննա եւ Համպուրկ։

Այս բոլորին մասնակցեցաւ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը իր ներկայացուցիչներով։

Եօթներորդը այս շաբթու տեղի կ'ունենայ Հռոմի մէջ, Հոկտ. 23 – 27։ Այնտեղ ալ նոյնպէս ներկայացուած է Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը։

Դաշնակցութեան վարիչները շատ հինէն հետաքրքրուած են ընկերվարական շարժումով։

Վաթսունեւհինգ տարի առաջ, Համիտեան ջարդերու վաղորդայնին, 1896 Յուլիս 25ին տպագիր կոչով մը կուսակցութեան եւ Դրօշակի խմբագրութեան անունով դիմած են Ընկերվարական Միջազգայինի Լոնտոնի համագումարին, Հայկական Դատին համար անոր աջակցութիւնը խնդրելով։

1907ին է, որ Դաշնակցութիւնը, միակն ըլլալով հայ կուսակցութեանց մէջ, Շթութկարտի համագումարին միաձայն որոշումով ընդունուեցաւ իբրեւ անդամ Ընկերվարական Միջազգայինի։

Անկէ ի վեր երբեք չէ բաժնուած ընկերվարական ընտանիքէն, որուն հետ միշտ սերտ կապեր պահած է, հակառակ քաղաքական վերիվայրումներուն։

Ընկերվարական շարժումը ժԹ. դարու կիսէն սկսեալ հետզհետէ ծաւալեցաւ ամբողջ աշխարհի մէջ։

Երէկ արեւմուտքի ճարտարարուեստական կեդրոններուն մէջ է միայն որ սահմանափակուած էր անիկա։

Այսօր ծաւալուն շարժում մըն է դարձած, Ամերիկայէն ու Եւրոպայէն վերջ տարածուելով մինչեւ Ասիա — Հնդկաստան, Ճափոն, եւայլն — եւ Հարաւային Ամերիկա, աստիճանաբար, վերջին տարիներու ընթացքին, թափանցելով նաեւ Ափրիկեան երկիրներուն մէջ։

Միջազգայինի քարտուղարին կողմէ Համբի համագումարին ներկայացուած տեղեկագրին համաձայն, ներկայիս քառասուն անդամ եւ դիտող կուսակցութիւններէ բաղկացած է Ընկերվարական Միջազգայինը։ Անդամներու ընդհանուր թիւն է 10.810.771։ 1959ին 39 կուսակցութիւններ կ'անդամակցէին Միջազգայինին։ Անդամներու թիւն էր 10.702.476 հոգի։ Ուրեմն երկու տարուան ընթացքին աւելցած են 108.295 անդամներ եւ մէկ կուսակցութիւն։

Բացի անդամ կուսակցութիւններէ, Միջազգայինը կապեր ունի զանազան ընկերվարական կազմակերպութեանց հետ։ Առանցմէ ամէնէն կարեւորն է «Ասիա – կան Ընկերվարական Կոնֆերանս»ը, տեսակ մը Միջազգային, որուն կ'անդամակցին Պիրմանիոյ, Հնդկաստանի, Ինտոնեզիոյ, Մալեզիոյ, Փաքիստանի, Սէյլանի, Նեփալի, Հար. Վիէթնամի, Ճափոնի, Իսրայէլի եւ Լիբանանի ընկերվարական կուսակցութիւնները։

Ասիական այս միջազգայինին քով կը կազմակերպուին նաեւ Սուրիոյ եւ Յորդանանի արաբ. վերածնունդի ընկերվարական կուսակցութիւնները, Իրաքի դեմոկրատ – ազգայնական կուսակցութիւնը, ընկերվարական երիտասարդներու միջազգային միութիւնը, եւն.։

Ընկերվարական գաղափարները գործի են վերածուած արդէն բազմաթիւ երկիրներու մէջ։ Առաջին կարգին վրայ կուգայ Ֆրանսա։

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՌՈՒՄԲ ՄԸ ՊԱՅԹԵՑԱՒ

—o—

ՄԱԼԻՆՈՎՍԿԻ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ

Երկուշաբթի օր ռումբ մը պայթեցաւ, սովորականէն շատ աւելի զօրաւոր, բայց կարելի չէ եղած ճշդել թէ Խրուշչեւի ըսած յիսուն մեկաթոննոց ռումբն է՞ր թէ քիչ մը պակաս էր։ Ամէն պարագայի մէջ արտասահմանեան բոլոր կեդրոնները համաձայն են ընդունելու համար թէ հսկայ փորձ մըն էր կատարուածը։ Այս պայթումը 22րդ է եւ աշխարհը կը բողոքէ բայց ինչպէս կը յայտնուի Խրուշչեւ շատ կարեւորութիւն տուած չունի այդ բողոքներուն։

Ըսուեցաւ նաեւ թէ մարէշալ Մալինովսկի հաստատած է 22րդ համագումարին առջեւ թէ 22րդ ռումբը, յիսուն մեկաթոն, պայթած է բայց այս լուրը կարելի չեղաւ ճշդել։

Մալինովսկի իր ճառը սկսաւ ինչպէս բոլոր միւսները, այլ խօսքով դատապարտեց Ալպանիան եւ հակակուսակցական խմբակը։ Վորոշիլով փորձած է, կ'ըսէ միջազգային մամուլը, երկու խօսք տեղաւորել բայց խօսք չէ տրուած իրեն եւ լուռ, շարունակած է մտիկ ընել ամբաստանութիւնները։ Վորոշիլով 80 տարեկան է եւ բանուորի զաւակ։ «Խորհ. Միութեան հերոս» է եւ լենինեան շքանշանի հինգ կարգերուն արժանացած է, զինուորական հինգ մետալներ ունի եւ մինչեւ վերջերը ամէն ոք իր փառքը կը հիւսէր, մինչեւ իսկ Անտրէ Վիւրմսէր, «Իւմանիթէ»ի մէջ։ Հրաժարած էր 1960 Մայիսին, երբ կնոջ հիւանդութեան առթիւ, այդ առթիւ եւ քանի մը շաբաթ առաջ իր 80ամեակին առեն անգամ մը եւս կ'արժանանար «Հայրենիքի երախտագիտութեան»։ Անցեալ երկուշաբթի, միաձայնութեամբ համագումարի դիւանին անդամ ընտրուած էր, յաջորդ օրը ամբաստանեալ մըն էր եւ կը շարունակէ ըլլալ։ Հաւանական է նաեւ որ համագումարի վերջը «խոստովանութիւններ» ընէ եւ Մէա Քուլփան արտասանէ։ 80 տարեկան է, ի վերջոյ եւ կորսնցնելիք շատ բան չէ մնացած իրեն։

Այս ծանօթ յանկերգէն ետք, զոր «երգեց» նաեւ Ռուսիոյ հանրապետութեան նախագահ՝ Փոլեանսքի, Մարէշալ Մալինովսկի ծանրացաւ, Խորհրդային Միութեան զինուորական ուժին վրայ։ Այս առթիւ երկու յայտնութիւն՝ մէկը այն է որ Խորհ. Միութիւնը հակահրթիռ հրթիռ մը ունի, ինչ որ կը նշանակէ թէ լուծած է թշնամի հրթիռները փճացնելու հարցը։ Երկրորդը ճշդուած չէ։ Ոմանց կարծիքով Մալինովսկի ըսած է թէ «մեր մասնագէտները քննած են յիսուն մեկաթոննոց ռումբի մը պայթիլին հետեւանքները»։ Եթէ այսպէս ըսած է, կը նշանակէ թէ այն ռումբը որ պայթեցաւ յիսուն մեկաթոն ուժ ունէր։ Ճափոն արդէն բողոքեց, յայտնելով թէ պայթած երկու գեր-ռումբերը 2500 անգամ աւելի զօրաւոր էին քան Հիրոշիմայի ռումբը։ Հաւանական է նաեւ որ Նորվեկիա բողոքէ նկատի առնելով որ ռումբը իր սահմանին մօտ պայթած է (Արթիք)։

Մալինովսկիի այս յայտարարութեան առթիւ կրնաք յիշել նաեւ «Իւմանիթէն», որուն թղթակիցը մաս կը կազմէ այն առանձնաշնորհեալներուն որոնք իրաւունք ունին ներկայ ըլլալու համագումարին նիստերուն։ Թղթակիցը յիշատակելով Մալինովսկիի ճառը կը գրէ թէ մարէշալը խօսած է ամերիկեան փաստաթուղթի մը մասին ուր կ'ըսուէր թէ հինգ մեկաթոննոց ութ ռումբեր կը բաւեն ոչնչացնելու համար Արեւմտեան Գերմանիան եւ այս առթիւ յայտնած.— «Խորհ. Միութիւնը հարկ եղածէն աւելի միջոցներ ունի դէմ դնելու համար ոեւէ յարձակողի։ Ամերիկեան փաստաթուղթը հինգ մեկաթոնի մասին կը խօսի, յիսուն եւ նոյնիսկ հարիւր մեկաթոննոց ունինք»։ Եւ այս ձեւով խորհրդային մարէշալը պատմած է թէ ուրիշ ինչե՛ր ունին, եզրակացնելու համար թէ «խաղաղասէր մարդիկ ենք եւ ոչ ոքի կը սպառնանք բայց չենք մոռնար վերջին պատերազմին ողբերգութիւնը որ սոսափելի տառապանքներ պատճառեց մեզի»։

× Չու էն Լայ Փեքին վերադարձաւ ուր չորս օր մնալէ ետք, կրկին Մոսկուա պիտի երթայ,

× Ընկերվարական ձգտում ունեցող կարգ մը անձնաւորութիւններ հեռագիր մը ղրկեցին ԻԲ. համագումարին լուսաբանութիւններ ուզելով 1936 – 38ի մաքրագործումներուն շուրջ։ Հեռագրին մէջ կ'ըսուի թէ մարէշալ Զուխաչեվսքիի ըսպանութեան խոստովանութենէն յայտնի է թէ Սթալինի շրջանին կատարուած ոճիրներու ցանկը սպառած չէ։ Համագումարը պէտք է մինչեւ ծայրը երթայ, քննութեան բանայ 1936 – 38ի կեղծ դատերուն եւ վճիռներուն շուրջ։ «Լուսաբանութիւններ կ'ուզենք Խորհ. Միութեան եւ արտասահմանի մէջ գործուած ոճիրներուն մասին Զինովիէւի, Կամենովի, Պիաթաքովի, Բուխարինի, Թրոցքիի եւ ուրիշներու դէմ» կ'ըսուի հեռագրին մէջ զոր ստորագրած են, ի մէջ այլոց, Ժեբար Ռոզընթալ, Տաւիտ Ռուսէ, Կորքին, Մօրիս Նատօ եւն.։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ կուսակցութիւնները համաձայնեցան խառն դաչլիճ մը կազմելու համար։

ԵԹՈՎՊԻԱՆ Տէ Եուլէ ճանչցաւ Իսրայէլը։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ կը հաղորդեն թէ, ինչպէս կը նախատեսուէր, կառավարութիւնը հրաժարեցաւ։ Տագնապը ծնած էր ներքին հարցերու առթիւ, Ճումպլաթի հետ (հանրային շինութեանց նախարար)։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ գործադուլին կը միանայ նաեւ օթոպիւսը այս Հինգշաբթի։ Ինչպէս ծանօթ է այս գործադուլը աշխատավարձքի հետ կապ չունի այլ պարզ պատասխան մըն է նախարար Պիւրոնի որ ըսած էր եթէ գործադուլը կրկնուի «միջոցներ ձեռք պիտի առնէ»։ Բանուորները կը պատասխանեն այս «սպառնալիքին» յայտնելով թէ գործադուլի իրաւունք կայ։ Մեթրոյին համար դեռ որոշում չէ տրուած, միայն Սէ Ժէ Թէն (համայնավար) կ'ուզէ գործադուլ ընել, բայց միւս ընկերակցութիւնները չեն ուզեր միանալ։ Նախարարը յայտարարեց թէ որեւէ միջոց ձեռք պիտի չառնէ։

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ապստամբութեան 5րդ տարեդարձը ոգեկոչուեցաւ Փարիզի մէջ, տարագիր Հունգարներու կողմէ։ Հաւաքոյթ մը տեղի ունեցաւ Լիւթեսիայի մէջ եւ երկուշաբթի օր Հունգար ծագում ունեցող ռազմիկներ ծաղկեպսակ մը դրին Անծանօթ Զինուորին գերեզմանին վրայ։

ԽՐՈՒՇՉԵՒ յայտարարեց թէ 1961 Հոկտեմբեր մէկին, Խորհրդային Միութեան համայնավար կուսակցութիւնը 9 միլիոն 716.005 անդամ եւ թեկնածու ունի, մինչեւ 7 միլիոն 215.505 ունէր 1956ի համագումարին։

ԼԱՏԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ մէջ մթնոլորտը ծանր է։ Պատերազմական վիճակ յայտարարուած է Լա Փազ (Պոլիվի), դրամատան պաշտօնեաները գործադուլ հռչակած են Պրազիլի մէջ եւ ծանր միջադէպեր պատահած են Քիւտատ Թրուխոյի մէջ։

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱՅԻ շրջանը 139 բանուորներ ձերբակալուեցան։ Սպանական իշխանութիւններուն ամբաստանութիւնն այն է թէ համայնավար քարոզչութիւն ըրած են եւ Սպանիա մտցուցած արտասահման տպուած համայնավար թռուցիկներ։

ՌԱՊԱԹԻ մէջ ցոյցեր տեղի ունեցան Պէն Պելլայի ազատ արձակման համար։

ՊՐԻՒՍԷԼԻ մէջ Ֆլամանները հսկայ ցոյց մը ըրին։ 50.000 հոգի տողանցեցին։ Լեզուական «սահմանային» ճշդում կը պահանջեն, Ֆլամանները դէմ են որ ֆրանսերէնի նախապատուութիւն տրուի Պելժիոյ մէջ, մանաւանդ Ֆլաման մասը։

ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՆ ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Շնորհք Եպիսկոպոսի Կ. Պոլսոյ Պատրիարք ընտրուելուն առթիւ բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ հասած են պատրիարքութեան։ Ստորեւ կը յիշենք գլխաւորները.—

Էջմիածինէն (ի պատասխան Պատրիարքութեան Բ. հեռագրին, Հոկտեմբեր 17–ին ղրկուած մտածելով որ Հոկտ. 11ի հեռագիրը չէ ստացուած)։

« Վեհափառ Հայրապետը գոհունակութեամբ ստացաւ ձեր հեռագիրը, Շնորհք Եպիսկոպոսի Պատրիարք ընտրուելու մասին։ Հաճեցէք յայտնել Պետական հաստատման մասին։ Պիտի յաջորդէ Վեհափառի շնորհաւորական կոնդակը »։

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

×

Անթիլիասէն.— Ուղղուած Պատր. փոխանորդ Արամ Ա. քհնյ.ի։

« Ստացանք Շնորհք Եպիսկոպոսի Պատրիարք ընտրութիւնը ծանուցանող հեռագիրը։ Շնորհաւորութիւններ։

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

×

Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռէն.— (ուղղուած Պատր. փոխանորդ Արամ քահանայի)։

« Կը ներկայացնենք անկեղծ շնորհաւորութիւններ »։

ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

×

Հեռագրած են նաեւ Սուրէն Արք. (Երուսաղէմ), Խադ Արք. (Պէյրութ), Մամբրէ Արք. (Գահիրէ), Ասողիկ Եպս. (Ծ. Արեւելք), Պսակ Եպս. (Լոնտոն), Սերովբէ Եպս. (Փարիզ)։

Քենթըրպըրիի Արքեպիսկոպոսը, Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան ընդհ. Աբբայ՝ Ուլուհոճեան Արք. Անգարայի Պապական Նուիրակ՝ Գերապայծառ Լարտոն, Վիէննայի Մխիթարեան ընդհ. Աբբայ՝ Հապոզեան Արք.։

Հեռագրած են նաեւ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը, Բարեգործականի նախագահը, Եօզկատի Հայր. Միութիւնը (Պէյրութ) եւ բազմաթիւ անհատներ։

—o—

ՍԵՐԵՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Ս. Հարությունեան

ՎԱՂՈՒՑԻՔ ՀՈՍԱՆՔԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

—o—

Ա

Ամառ, տասնեակ մը տարիներ առաջ, Ջմրուկ ծովեզրեայ ամրոցը կը հանգստանար: Ջմրուկ ծովեզրեայ ամրոց մըն էր, որ կը գտնուէր Ջմրուկ գետակի գետաբերանին, ուր գետակը կը թափէր ծովը: Ամրոցը ունէր երկու աշտարակ, մէկ մեծ սրահ, ուր կը գտնուէին ճաշասենեակ, գրադարան, հիւրասենեակ, ննջասենեակներ, ծառայասենեակներ, խոհանոց, մառան եւ այլն: Ամրոցը ունէր նաեւ ընդարձակ պարտէզ մը, որ կը տարածուէր ամրոցին հարաւային կողմը, ծովեզրին: Պարտէզին մէջ կային ծաղկանոցներ, ծառուղիներ, ծառեր, թուփեր, ինչպէս նաեւ ջրվէժ մը, որ կը թափէր ժայռերէ վար, ծովը:

Ամրոցը կը պատկանէր Ջմրուկ քաղաքի քաղաքապետարանին, որ զայն կը վարձատրէր ամառնային հանգստեան տուներու համար: Ամրոցը կը գտնուէր Ջմրուկ քաղաքէն 15 քիլոմեթր հեռու, ծովեզրեայ ճամբայ մը կը կապէր զայն քաղաքին հետ:

Ամրոցը կը գտնուէր ծովեզրեայ ճամբայ մը կը կապէր զայն քաղաքին հետ:

ՄԱՐԴԱՏԱՐ

(ԱՂՄ ՅԵՂՈՒԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻ)

ԳՐԵՑ

ԼՄՊԵԼ ՂԵՒՈՆԵՆ

ՊՈՒՆԴ ԵՐԿՈՐԴ

Լուսադէմին Գեղուհի մարգարէն արթնցաւ, որ ամբողջ գիշեր չէր կրցած աչքերը իրարու փակել։ Ան ամբողջ գիշեր մտածեց իր ապագային մասին։ Ինչպէ՞ս պիտի ազատէր իր ժողովուրդը Ասորեստանի լուծէն։ Ինչպէ՞ս պիտի կարենար ան ազատել իր ժողովուրդը։ Ինչպէ՞ս պիտի կարենար ան ազատել իր ժողովուրդը։

Ան ոտքի ելաւ, ինքզինքը ուղղեց, ձեռքերը վեր տարաւ դէպի երկինք եւ աղօթեց։

Ան աղօթեց երկար ատեն։ Ան աղօթեց Աստուծոյ, որ ինքը ազատէ իր ժողովուրդը։ Ան աղօթեց Աստուծոյ, որ ինքը ազատէ իր ժողովուրդը։

Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Օրեր եւ Ժամեր

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի Կրօն. Ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ :

Կը հրաւիրուի Տէսինի եւ շրջակայքի Հայութիւնը տօնակատարութեան հանդէսին, նուիրուած Ս. Մեսրոպի ծննդեան 1600ամեակին :

Կը խօսի տեղւոյն հոգեւոր հովիւը՝
ՎԱՐԱԳ ՔՀՆԱ. ԱԻԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ. ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՃԱՆՏՐԵԱՆի :

Ցայտագրին մաս կը կազմեն կենդանի պատկեր մը նուիրուած Ս. Մեսրոպի, ուսուցիչ Թրագօչի կողմէ պատրաստուած : Ինչպէս նաեւ երկձայն խմբերգներ, արտասանութիւններ եւ մեներգներ, եկեղեցւոյ երգչախումբին կողմէ :

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբեր, կիրակի իրիկուն, ժամը 8·30ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ :

Ծանօթ.— Հանդէսը կը սկսի ճիշդ ո՛ր ըսչեալ ժամուն :

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Փարիզի Օփերայի նուագը պաս ժիրայր Սերոբեան, կը մասնակցի «Թաղաւոր»ի դերով, Ռուա Տիսի ձայնասփռումին, որ տեղի պիտի ունենայ այս Ուրբաթ իրի՛ւ ժամը 20ին, Ֆրանս 3ի վրայ :

«ՅԱՌԱՋ »Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վիէննէն ընկեր Աւագ Լուսարեւեան 20 Ն. Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին իր այցելութեան առթիւ :

ՆՈՒԻԷՐ

Տէր եւ Տիկին Մինասօղլու 10 Ն. Ֆ., կը նուիրեն Աղքատախնամին, Այրի Տիկին Մարտիկեանի յիշատակին : (Ստանալ «Յառաջ»էն) :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Լեւոն Փափազեան եւ իր զաւակները կը յայտնեն թէ հոգեհանգիստ տեղի պիտի ունենայ պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի (29 Հոկտ.) առաւօտ ,

ԼԵՒՈՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ : Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Պանեէօ – Քաչանի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս Ուրբաթ ժամը 20·30ին, ընկերուհի Հանէչէրեանի բնակարանը, 9, Րիւ տէ Փրէ, (Պանեէօ) : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը խնդրէ հաստարակութենէն նկատի ունենալ որ՝ իր հեռախօսի թիւը առժամապէս փոխուած է 20·63·43ի :

Մեր յարգելի յաճախորդներուն կը հաղորդենք թէ, 35 տարի է Լիոն հաստատուած

ԱՐԱՓՍ ՏՊԱՐԱՆԸ

(Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ)

Փոխադրուած է :—

60, Rue d'Anvers, LYON 7e

Tél: 72-89-03

եւ ընկերութեան վերածուած ըլլալով այսուհետեւ կը կոչուի՝

Imprimerie d'Anvers

S. A. R. L. au Capital de 30.000 N. F.

Ինչպէս առաջ, ներկայիս ալ կը ստանձնենք տպագրական հայերէն գործեր, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն, ամէն տեսակ, վարչական, առեւտրական եւ ճարտարարուեստի վերաբերեալ գործեր :

ԴԻՒՐԱՄԱՏԶԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ԵՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԱՅՑ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, (8 Րիւ տէ Պրոշէ) : Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի, Ալֆորվիլի շրջանի մահացեալ բոլոր ընկերներուն յիշատակին.— Ահարոն Պէրպէրեան, Յով. Պէրպէրեան, Լեւոն Նէտիլեան, Բիւզանդ Գամեան, Նազար Բապուճեան, Աւագ Պաղտասարեան, Դադէս Զապունեան, Օննիկ Գուրեան, Յովհ. Աբգարեան, Մըկրտիչ Կարապետեան, Պօղոս Պօղոսեան, Վաղարշակ Ուրքաթեան, Հմայեակ Ուզունեան, Տօքթ. Յ. Կիլիկեցի, Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէնէքէճեան, Ահարոն Աբրահամեան, Աշոտ Նշանեան, Շաւարշ Տէր Պարսամեան (Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդէն) :

Պատարագէն յետոյ չիրիմներու այց եւ ծաղիկներու զետեղում :

Կը հրաւիրուին ընտանեկան պարագաները, բարեկամներն ու ընկերները :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Գիւտ Խաչի տօնին առթիւ ըստ սովորութեան հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի պիտի ունենայ Պօմոնի Ս. Գ. Լուս. եկեղեցւոյ մէջ ի յիշատակ Հար. Ֆրանսայի չինարար Առաջնորդ հանգուցեալ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱԳԵԱՆի

անոր մահուան 27րդ տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Բիւթանիոյ հանգուցեալ Առաջնորդ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՔ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆի

եւ նորոգ հանգուցեալ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք՝

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆի

եւ Մարսիլիոյ հանգուցեալ եօթը քահանայ հայրերու հոգւոց ի յիշատակ : Յաւարտ հանդիսութեանց, կէս օրէ յետոյ ժամը երեքին Սէն Փիէրի գերեզմանատան մէջ նորակերտ չիրմին վրայ պիտի կատարուի հոգեհանգիստ, հոն հանգչող Սրբազանին եւ եօթը քահանայից համար : Կը հրաւիրուի Մարսիլիոյ Հայութիւնը ներկայ ըլլալ յիշատակի այս կրկնակ արարողութեանց :

JACQUES TORANIAN

Agent Immobilier
Assureur Conseil.

Ձեզի պիտի ընդունի ամէն օր իր գրասենեակը

RIVE GAUCHE IMMOBILIER

42, *Bld. Arago — Tél.: POR.* 03–94

կամ ձեզի կ'այցելէ ժամադրութեամբ ՓԱՎԻՅՈՆՆԵՐՈՒ, ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ՇԷՆՔԵՐՈՒ (*Co-Propriété*) ՀՈՂԵՐՈՒ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ, ԱՌՈՒԾԱԽԻ ձեր բոլոր խնդիրներուն համար

Expertise Gratuite

Ձեր տրամադրութեան տակ է նաեւ բոլոր ապահովագրութեանց համար

Auto
Incendie
Dégâts des eaux
Vie

— PRIX ETUDIES —

Tous risques assurés

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Բաֆֆի խումբին ժողովը այս Հինգշաբթի, ժամը 21ին, Մշակոյթի Տան մէջ, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Ֆ. կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի կողմէ, կիրակի 29 Հոկտեմբեր, կէսօրէ վերջ, ժամը 4–10 :

Ցետաձգուած է չխաչաձեւելու համար Աղքատախնամի պարահանդէսը :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երիտասարդ Դաշնակցականներուն կողմէ կը խօսի՝
ԸՆԿ. Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Մ. Տէրոյեան, Ա. Զէօրէֆճեան (Երգ), Ա. Յարութիւնեան, Ս. Մասոյեան (արտասանութիւն), փոքրիկն Ձօշկունեան (Ձեռնադաշնակ) :

Կը ներկայացուի Ա. Ա.ՀԱՐՈՆԵԱՆի « Էլ Մի Աղօթիր »Ը

Պիտի ցուցադրուի «Անմահներու ՏՈՂԱ. ՆՅԱՐԸ» (Լուսապատկեր) :

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ.—

Hazy Siegel

Օրուան խօսնակ.— ԸՆԿ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆի

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆի եւ առաջնորդութեամբ ՏԻՏԻՃԵԱՆ նուագախումբի :

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZ *ի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փասլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Մխուճեան գրասենեակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	միւնչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	միւնչեւ 1/8 սիւնակ
ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը :

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմանագրեր համար դիմել Վարչութեան :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
26
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
26 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9239 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5040

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՔՈՅՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—o—

Ընկերվարական Միջազգայինի կեդրո – նը կը գտնուի Լոնտոն տասը տարիէ ի վեր :

Կը հրատարակէ անգլերէն լեզուով մե – քենագիր տեղեկատու չաբաթաթերթ մը՝ Սոշըլիսթ Ինթըրնէշընըլ Ինֆորմէյշըն անունով :

Հոմի մէջ քարտուղար Ալպերթ Քար – թի երկուշաբթի օր համագումարին ներ – կայացուց իր տեղեկագիրը, որ կ'ընդգր – կէ 1959 Յունիս 1էն 1961 Սեպտեմբեր 5ի շրջանը :

Միջազգայինը ընդարձակած է իր գոր – ծունէութեան շրջանակը :

Բացի զուտ ընկերվարական կուսակ – ցութիւններէ, անոր ամբողջացուցիչ մաս կը կազմեն Սոցիալ – Դեմոկրատ Կանանց Միջազգային խորհուրդն ու Ընկերվարա – կան Միջազգայինի Լատին Ամերիկայի բարեկամական բիւրոն :

Ս. Դ. կանանց միջազգային խորհուր – դին մաս կը կազմեն ընկերվարական կու – սակցութեանց կանանց կազմակերպու – թիւնները : Անդամներու ընդհանուր թի – ւին է շուրջ երկու միլիոն : Վերջին ան – գամ խորհրդաժողով գումարեցին Համ – պուրկի մէջ, 11 – 12 Յուլիս 1959, մաս – նակցութեամբ 25 երկիրներու 56 պատ – գամաւորներուն : Այդէն տարի Մարտին կը տօնեն կանանց Միջազգային Օրը : Կապ կը պահեն ՄԱԿի եւ Իւնեսքոյի հետ :

Լատին Ամերիկայի քարտուղարութեան մաս կը կազմեն Արժանթինէ, Շիլիի, Ուրուկուէյի, Էքուատորի, Քոլոմպիոյ եւ Պրազիլ ընկերվարական կուսակցու – թիւնները : Քարտուղարութիւնը կապ կը պահէ Վենեզուէլայի, Քոսթա Ռիքայի, Պերուի, Փարակուէյի, Պոլիվիոյ եւ Սէն Տոմինիքի յեղափոխական կուսակցու – թեանց հետ :

Միջազգայինը կապեր ունի հետեւեալ միջազգային կազմակերպութեանց հետ : Ասիական ընկերվարական կոնֆերան – սը, կեդրոնական եւ Արեւելեան Եւրոպա – յի Ընկերվարական Միութիւնը, Ընկեր – վարական Երիտասարդութեան Միջազ – գային Միութիւնը, Եւրոպական Խորհր – դարանեաներու Ընկերվարական Խմբակցու – թիւնները, Ընկերվար եւ Ժողովրդավար Համալսարանականներու Միջազգային Միութիւնը եւ Ընկերվար եւ Ժողովրդա – վար մամուլի Միջազգային Դաշնակցու – թիւնը :

Ընկերվարական Միջազգայինը պաշտօ – նապէս կը ճանչնայ կարգ մը «տարածքի» ընկերվարական կուսակցութիւններ եւ կապ կը պահէ անոնց հետ : Անոնք են . Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւ – նը, Վրաստանի Սոցիալ – Դեմոկրատ կու – սակցութիւնը, Ռուսական Սոցիալ – Դե – մոկրատ եւ աշխատաւորական կուսակ – ցութիւնը (Մենչեւիկ) եւ Ուկրայնական ընկերվարական կուսակցութիւնը :

Եգիպտոսի եւ Արեւելեան Եւրոպայի ընկերվարական Միութեան մաս կը կազ – մեն Գուլկարիոյ, Չեխոսլովաքիոյ, Լե – հաստանի, Ուկրայինայի, Եուկոսլաւիոյ, Քիւպայի, Լաւվիոյ, Լիթուանիոյ, Հունգարիոյ եւ Ռումանիոյ տարագիր ըն – կերվարական կուսակցութիւնները : Ա – նոնք Լոնտոնի մէջ կը հրատարակեն անգ – լերէն տեղեկատու թերթիկ մը : Բացի ի – րենց տարբերական ժողովներէն, կը մաս – նակցին Միջազգայինի համագումարնե – րուն, որոնց մէջ բոլորին կողմէ մէկ հո – գի միայն «խորհրդակցական» ձայն կը տրուի :

Ընկերվարական Երիտասարդութեան Միջազգ. Միութեան կ'անդամակցին յի – սուն երկիրներու 81 կազմակերպութիւն – ներ, շուրջ մէկ միլիոն անդամներով :

Եւրոպայի Խորհրդարանական Միջազ – գային Դաշնակցութեան մէջ ընկերվարական Միջազգայինը կը ներկայացուի Պիեռ Ռոսի, Ֆրանսուա Միթերանի, Ալֆրետ Նէնիի, Ռոպէր Լաթանիէի, Ռոպէր Վերտրոտի, Ժան Ռիվիէրէզի, Ժան Ռէյի, Ժան Մինէի, Ժան Պիրոյի, Ժան Պիրի, Ժան Ֆրանսուա Տեֆերի, Ժան Ֆրանսուա Տեֆերի, Ժան Ֆրանսուա Տեֆեր

ՎԱՍՈՅՇՈՅ ՀՍԿԱՅԻ

—o—

ԼՈՒՍԱՆՑԱՓ ԱՂՈՒՑ

—o—

ՀԱՅԿԱՅԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

—o—

ՀԱՅԿԱԿ

ՄԱՐԴԸ ՉԻ ՄԵՌՆՈՒ

(ԱՆՀԱՅՏ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ)

ԳԼՈՒԽ ՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

ՊԱՏՄԵՑ Ղ. ՊՈՍՏՈՒՄՅԱՆԸ

— Ցտեսո՞ւթիւն, տիկին։ Մնաք բարով։ Ես ալ պիտի երթամ։ Ուրիշ անգամ ալ կրնամ գամ։ Ձեր ամուսինը տունը չէ՞։

— Ո՛չ, պարո՛ն Ֆրանսուա։ Ան ալ ձեզի պէս գնաց։ Ինչո՞ւ եկաք։ Ի՞նչ պատահեցաւ։ Ձեզ ալ ոստիկանները կը հալածե՞ն։

— Ես... ես... ոչինչ։ Ուզեցի տեսնել ձեզ։ Ուզեցի տեսնել ձեր ամուսինը։ Ուզեցի տեսնել ձեր տունը։ Ուզեցի տեսնել ձեր սենեակը։ Ուզեցի տեսնել ձեր անկողինը։ Ուզեցի տեսնել ձեր ամուսնական անկողինը։ Ուզեցի տեսնել ձեր ամուսնական անկողնին վրայ ձեր ամուսնոյն հետ պառկած տեղը։ Ուզեցի տեսնել ձեր ամուսնոյն հետ պառկած տեղը, ուր ես ալ պիտի պառկիմ ձեր ամուսնոյն հետ։ Ուզեցի տեսնել ձեր ամուսնոյն հետ պառկած տեղը, ուր ես ալ պիտի պառկիմ ձեր ամուսնոյն հետ

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի կրօն. Ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ:

Կը խօսի տեղւոյն հովւեր հովիւը՝

ՎԱՐԱԳ ՔՀՆՅ. ԱՒԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ. ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՅԱՆՏՐԵԱՆի:

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբեր, կիրակի երեկուն, ժամը 8·30ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ վարչութիւնը եւ Հոգաբարձութիւնը հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարեն, Փարիզի եկեղեցւոյն մէջ, այս Կիրակի առաւօտ, վախճանեալ ՏԷՐ ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԱՐՔ. ՍԻՒՐՄԷԵԱՆԻ, Տ. ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԱՐՔ. ՔԻՊԱՐԵԱՆԻ, ՏԷՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ՎՐԴ. ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԻ, Ս. եկեղեցւոյս ծառայող հանգուցեալ դպիրներու եւ սարկաւագներու եւ բարերար

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ – ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

հոգւոց հանգստեան համար:

Կը մատուցէ քառաձայն Ս. պատարագ, արարողութիւններուն կը նախագահէ Հայր. Պատուիրակ ՏԷՐ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ:

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը, ներկայ ըլլալ եւ յարգել անոնց յիշատակը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է յիսուն Ն. Ֆ. Պ. Ժիրայր Զիլինկիրեանէ:

×

Որբերու Օգն. մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Ա. Կիւլպէկեանէ քսան Ն. Ֆ. իրենց զաւկին կընունքին առթիւ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ
N. D. DE LA GARDE

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Հայ Կաթոլիկէ ժողովրդապետութեան ուխտագնացութիւն Նոթր տամ տը լա Կառտի սրբավայրը, այս Կիրակի առաւօտ:

Հանդիսաւոր պատարագ, ժամը 9·30-ին, զոր կը մատուցանէ Ֆրանսայի էկզարք՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊԻՍԿ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Գերապայծառին քարոզէն եւ արարողութենէն ետք, ճաշ ժամը 13ին, Օթէլ Թէրմինիւսի մէջ: Նախապէս արձանագրուիլ մինչեւ Հոկտեմբեր 26), Հայ կաթողիկէ եկեղեցին, 92 Րիւ տ'Օպանեը, կամ Պ. Պ. Աբակեանի, Ֆերայի, Շեխիկեանի, Էքսէրճեանի մօտ:

Ճաշագին 25 Ն. Ֆ.:

Ժամը 17ին Ամատունի Եպիսկ. Օթէլ Թէրմինիւսի հիւրանոցը պիտի ընդունի գաղութին անդամները:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը խնդրէ հասարակութենէն նկատի ունենալ որ՝ իր հեռախօսի թիւը առժամապէս փոխուած է 20·63·43ի:

× Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ողբացեալ Միհրան Պատիկեանի յուղարկաւորութեան առիթով փոխան ծաղկեպսակի շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, Յ. Պալաեկկիտեան 10, Ս. Աւետեան, Կ. Սարգիսեան, Տ. Խաչիկեան տասնական Ն. Ֆ.: Իսկ Մարսէյլի Ազգատախնամին՝ Վ. Թորամանեան 10, Ոմն 10:

ԾԱԽՈՒ Է

Նպարավաճառի խանութ մը (ալիմանթասիոն ժենեռալ), պատերով, Իսիի բանուկ պողոտայի մը վրայ: Ազատ է ծախուելու համար առեւտրական փոնով: 5 սենեակ, խոհանոց, բաղնիք, բակ, շէնքով միասին որ երեք յարկաբաժին ունի, իւրաքանչիւրը՝ մէկ սենեակ, խոհանոց, յաւելեալ ուրիշ մը, երեք սենեակ, խոհանոց, արտաքնոց:

Մանրամանութիւններու համար դիմել՝ ՍԱՄՈՒՐ ԺԱԳ

104, Rue Pte. de Trivaux, CLAMART

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

Հ. Յ. Դ. ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ եկեղեցւոյ կից խորհրդարանի սրահին մէջ, ժամը 21ին:

Կը նախագահէ Ընկ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Կը խօսի Ընկ. Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցի Թառիստ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ:

Տախքերու մասնակցութիւն 5 Ն. Ֆ.:

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ԵՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԱՅՑ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս Կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, (8 Րիւ տէ Պրոշէ): Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի, Ալֆորվիլի շրջանի մահացեալ բոլոր ընկերներուն յիշատակին.— Ահարոն Պէրպէրեան, Յով. Պէրպէրեան, Լեւոն Նէտիլեան, Բիւզանդ Գամեան, Նազար Բապուճեան, Աւագ Պաղտասարեան, Դաւիթ Զապունեան, Օննիկ Գուրեան, Յովհ. Աբգարեան, Մըկրտիչ Կարապետեան, Պօղոս Պօղոսեան, Վաղարշակ Ուրբաթեան, Հմայեակ Ուզունեան, Տօքթ. Յ. Կիլիկեցի, Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէնէքէճեան, Ահարոն Աբրահամեան, Աշոտ Նշանեան, Շաւարշ Տէր Պարսամեան (Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդէն):

Պատարագէն յետոյ շիրիմներու այց եւ ծաղիկներու զետեղում:

Կը հրաւիրուին ընտանեկան պարագաներ, բարեկամներն ու ընկերները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ

Այս Կիրակի, Գիւտ Խաչի տօնին առթիւ ըստ սովորութեան հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի պիտի ունենայ Պօմոնի Ս. Գ. Լուս. եկեղեցւոյս մէջ ի յիշատակ Հայր. Ֆրանսայի շինարար Առաջնորդ հանգուցեալ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱԳԵԱՆԻ

անոր մահուան 27րդ տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Բիւթանիոյ հանգուցեալ Առաջնորդ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՔ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆԻ

եւ նորոգ հանգուցեալ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք՝

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

եւ Մարսիլիոյ հանգուցեալ եօթը քահանայ հայրերու հոգւոց ի յիշատակ: Յաւարտ հանդիսութեանց, կէս օրէ յետոյ ժամը երեքին Սէն Փիէրի գերեզմանատան մէջ նորակերտ շիրմին վրայ պիտի կատարուի հոգեհանգիստ, հոն հանգչող Սրբազանին եւ եօթը քահանայից համար: Կը հրաւիրուի Մարսիլիոյ Հայութիւնը ներկայ ըլլալ յիշատակի այս կրկնակ արարողութեանց:

IMPORTANTE SOCIÉTÉ

Engage pour son service VENTE, Paris et Banlieue Sud. Mrs. 23 à 35 ans libre de suite. Nat. Fr. b. présentation. Après sélection, format. par nos soins. Ts. avant. sociaux salaire suivant qualification de 1000 à 1600 N.F. Ecrire avec Réf.+Photo à MARIAN, 90, Rue Damrémont, Paris 18e.

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆ
ԽՄԲԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի ամենահին եկեղեցւոյ

St. Germigny des Près

(Օրլէանի մօտ)

Որուն ճարտարապետը Հայ մը եղած է:

Որ շինարարն է նաեւ էքս լա Շափէլի հռչակաւոր դմբէթին:

Հանրակառքով երթուդարձ 10 Ն. Ֆ.

ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐ.— Ազգ. Տուն՝ 32 Րիւ տը Թրէվիզ, մէթրօ Քատէ Կիրակի, Նոյեմբեր 5, ժամը ճիշդ 8ին:

Կանխաւ ապահովել տեղերը մինչեւ Հոկտեմբեր 28ը:

ԴԻՄԵԼ.— Պ. Ադամեան,
53, Rue de Châteaudun TRI. 57-74

Պ. Դանիէլեան,
38, Rue des Châlons NAT. 42-50
Métro : Gare de Lyon

Centre d'Etudes Arméniennes
32 Rue de Trévise, Métro : Cadet

Ուրբաթ օրերը 18էն 21

Excursion en autocar à Germigny-des-Prés où se trouve la plus vieille Eglise de France dont l'architecte fut un Arménien.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Պանթէօ – Քաշանի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս Ուրբաթ ժամը 20·30ին, ընկերուհի Հանչէրեանի բնակարանը, 9, Րիւ տէ Փրէ, (Պանթէօ): Խիստ կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը միջ-մասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ, Փարիզի շրջանի մասնաճիւղերու ներկայացուցիչները, այս Երկուշաբթի, ժամը 15ին, Մշակոյթի Տան սրահին մէջ: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

Հ. Յ. Դ.
ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբին ժողովը այս Հինգշաբթի, ժամը 21ին, Մշակոյթի Տան մէջ, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ ժամը 20·30-ին Ահարոնեան ակումբի մէջ: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

Կը ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երիտասարդ-Դաշնակցականներուն կողմէ կը խօսի՝ ԸՆԿ. Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին: Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը:

Մ. Տէրոյեան, Ա. Չէօրէքճեան (երգ), Ա. Յարութիւնեան, Ս. Մասոյեան (արտասանութիւն), փոքրիկն Ճօշկունեան (ձեռնադաշնակ):

Կը ներկայացուի Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ « ԷԼ ՄԻ ԱՂՕԹԻՐ »Ը

Պիտի ցուցադրուի «Անմահներու ՏՈՂԱ ՆՑՔԸ» (Լուսապատկեր):

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ.—

Hazy Siegel

Օրուան խօսնակ.— ԸՆԿ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարութեամբ ՏԻԿ. Յ. ՔԻՒԹՆԷՐԵԱՆԻ եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագախումբի:

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլիթոյի եւ իր ընկերներուն:

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ JEAN CANTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղաններ հեռաձայնելով Միութեան գրասենեակը: ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՖՐԱՆՔ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉ
ՀԷԼՎԱ ԹԱՀԻՆ
ԼՈԳՈՒՄ ՇԱՐՈՑ
Սուսամ – (ՌՈՃԻԿ)
ՀԷԼՎԱ ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ
LE BOSPHORE MARQUE DEPOSEE
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
Ste le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin / Marseille (2ème)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0.25 Ն. Ֆ.

ՈՒՐԲԱԹ
27
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
27 OCTOBRE
1961

37րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9240 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5041

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԱՌ. ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

—o—

ՇՎԵՐՆԻՒԻ ԱՄԲԱՍՏԱՆԱԳԻՐԸ

Մինչ ռումբերը կը չարունակեն պայթիլ (ուրիշ մը յայնօրէց յիսուն մեկա-թոննոց ռումբին) ԻՒ. Համագումարը իր դարձին կը չարունակէ ուրիշ տեսակ ռումբեր տեղացնել Մալենկովի, Մոլոթովի, Կաքանովիչի եւ Վորոշիլովի վրայուն:

Առաջին անգամ ըլլալով խօսուեցաւ նաեւ Հայաստանի 1936 – 38ի մաքրագործումներուն մասին: Շվերնիքն է որ ամէնէն ծանր ամբաստանագիրը կարդաց հակահասկացական խմբակին դէմ: Ինք է որ կը նախագահէ այն յանձնախումբին որուն պաշտօնն է վերաքաւութիւն տալ զոհերէն զատ ապրողներուն համայնապարտ վարքերը:

Շվերնիք պնդեց թէ Մոլոթով եւ Մալենկով, եթովպի եւ Իւրիայի մեղսակից նկատի էին եւ թէ «Մալենկով անձնապէս կը հարցապնդէր Բելոռուսիոյ եւ Հայաստանի իրենց թէ զաւակիրները, անոնց գտնելի մեթոտներով»: Շվերնիք ամբաստանեց նաեւ կաքանովիչը որ ապօրինի դատավարութիւններ ստեղծած է եւ իր բոլոր գործակիցները ձերբակալել տըւած է:

Կը թուի թէ Խրուշչեւէն ետք ամէն խօսող բան մը կ'ուզեցնէ հակահասկացական խմբակին դէմ եւ չեչոը օրէ օր եւ ծարէ մարդ կը բարձրանայ: Այսօր բոլորը կը պահանջեն որ Մալենկով, Մոլոթով, կաքանովիչ արտաքսուին կուսակցութենէն մինչեւ իսկ Հայաստանի կոմ. քարտուղարը՝ Զարոբեան:

Աղբազանալով Շվերնիքի յայտարարութենէն, Լը Մոնտ կը գրէ թէ առաջին անգամն է որ հրապարակաւ կը խօսուի Հայաստանի զանգուածային մաքրագործումներուն մասին:

Շվերնիք մանաւորապէս ծանրացած է Մոլոթովի մեղքերուն վրայ, 1934էն անբարեացակամութիւններ յիշելով: Մոլոթովի կարգը օր մը գարնուած է ուրիշ կարգի մը որուն մէջ գանուողները ամբաստանած են իբրեւ անձեր որոնք մահափորձ կատարած են Մոլոթովի դէմ:

Շվերնիքէն առաջ խօսած էր գրապէտ Շոլոխով, ան ալ ամբաստանած էր ուրացողները գորս պէտք է խստօրէն պատժել: Ըստ, չէշտած է խորհրդային գրականը, քաղքենի մամուլը պիտի պոռայ անմիջապէս՝ տեսէք համայնավար գրականները փոխանակ մարդասիրու-թիւն ցոյց տալու ինչպէս կը պահանջէ իրենց արհեստը, վրէժ կ'ուզեն: Ասոր, ի յառաջադունէ կը պատասխանեմ ,ծախած ոյոց բրոցներու հասցէին կ'ըսեմ՝ որ պարոնայք, ոչ ոք վրէժ կ'ուզէ, ոչ ոք Յունուարուան ապրիլն կ'ուզէ ,բայց ան-պէտք է ժողովուրդին եւ կուսակ-ցութեան դէմ իրենց գործած ոճիրներուն դատաստանը կրեն:

Շոլոխով խնդացուցած է նաեւ հանդիսականները երբ յայտնած է թէ կնոջ հետ իջնելը պիտի ունենայ տունը որովհետեւ յայտարարած է թէ «կուսակցութեան շարքայիններէն մէացնող կապերը աւելի ամուր են, քան անոնք որ մեզ կը մէացնեն ուրիշ կիներուն»: Խրուշչեւ իր տեղէն մի-ջամտած է թէ «եթէ կինը համաձայն է, պատրաստ է օդնելու իրեն »···:

Շոլոխով չատ ծանր բառեր գործածած է նաեւ ղրամատիրութեան մասին զոր «ստալինական» անուանուած է: Վերջապէս խօսելով գրագէտին ստեղծագործ – ծելու ձեւին մասին, Խրուշչեւի հաւանութեան արժանացած է երբ ըսած է ·— «Երբ գրագէտը գրէ կ'ուզեմ որ իր արիւնը եռայ, որ դէմքը ժպտուն թշնամիին հանդէպ տածած ատելութենէն եւ կ'ուզեմ որ խնդայ եւ լայ իր հերոսին հետ միասին:

Կեդր. Կոմիտէի քարտղչութեան ճիւղի պետը՝ Իլիչեւ երկարօրէն դատապարտած է սթալինեան դարաշրջանը: Յօսած է նաեւ Մուխիթտինով, Գերազոյն Խորհուրդի, անգամ որ չէշտած է նաեւ թէ հակահասկացական խմբակը պաշտպան եղած է ճաֆար Բախիրովի նման մարդիկ:— Այս վերջինը Ադրբէյճանի վարչապետ եւ կոմկուսի Ա. քարտուղար էր մինչեւ 1953: 1956ին հրացանի բռնուեցաւ իբրեւ Բերիայի մեղսակից:—

ՋԱՐՈԲԵԱՆԻ ԵԼՈՑԹ

22րդ համագումարին առջեւ խօսք առնելով, Հայաստանի համայնավար կուսակցութեան առաջին քարտուղար Զարոբեան, պահանջելով Մալենկովի արտաքսումը կուսակցութենէն, յայտարարեց·

« Մալենկով պատասխանատու է կուսակցութեան չարքերը հալածած ըլլալու համար ոչ միայն Լենինկրատի ու Բիլեռուսիոյ մէջ, այլ նաեւ Հայաստանի :

« Իրականութեան մէջ· հակակուսակցական խմբակին դէմ պայքարը եղաւ պայքար մը ի խնդիր մարքսիզմ – լենին – նիզմի մաքրութեան» ըսաւ Զարոբեան :

Ճառախօսը յայտնեց, թէ աւելի քան մէկ միլիոն Հայեր, որոնք արտասահման կ'ապրին, «հարկադրուած էին դաւթել յեղափոխութենէն առաջ»:

« Մեր երկրին զարգացումը կը քաշէ այն Հայերը, որոնք կ'ուզեն վերադառնալ իրենց հայրենիքը, 1962էն սկսեալ , պիտի կազմակերպենք վերադարձը ա – նոնց, որոնք կ'ուզեն դալ: Ամէն մէկուն պիտի դիմենք, որպէսզի հայրենադարձները վայելեն երջանիկ կեանքի մը պայմանները» աւելցուց Զարոբեան :

ԿՐՈՄԻԲՕ Կ'ՈՒԶԷ ԲԱՆԱԿՑԻԼ

Անարէյ Կրոմիքօ յայտարարեց թէ Խ· Միութիւնը պատրաստ է բանակցելու Միացեալ – Նահանգներու հետ պակասեցնելու համար միջազգային մթնոլորտին լարուած վիճակը : Խորհրդային Արտաքին նախարարը չմոռցաւ անշուշտ չեշտելու թէ «զերմանացի վրիժառուները եւ բոլոր անոնք որոնք կ'ուզեն Խորհրդային Միութեան ապահովութեան վնասել պէտք է զիտնան որ պիտի ճգմուին յարձակումին առեն: Կրոմիքօ կացութիւնը ծանր կը դտնէ որովհետեւ զերմանացի ռազմապաշտները երբորդ պատերազմը կը պատրաստեն :

Արտաքին նախարարին յայտարարեց Փը – րաւտայի խմբագրապետը Սաթիւկով որ յայտարարեց թէ համայնավար կուսակ – ցութեան ծրագիրը նոր հանգրուան մըն է մարքս – լենինիզմի ստեղծագործ զարգացման մէջ:

Սաթիւկով յայտնեց թէ Մոլոթով դէմ եղած է կուսակցութեան նոր ծրագրին : Միջազգային դէտերու կարծիքով հոս է հակակուսակցական խմբակին դէմ տարուած պայքարին դլխաւոր պատճառը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Լիբանանի հանրապետութեան նախագահը՝ Ֆուատ Շեհապ կառավարութեան կազմութիւնը յանձնեց՝ նախկին վարչապետ Ռաշիտ Քարամէի (սիւննի), Տրի – պոլիսի երեսփոխան որ Սաէպ Սալամի ընդդիմադիր խմբակցութեանց ժողովները – րուն կը նախագահէր վերջերս :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ Նորընծաի խորհրդարանը առաջին անդամ ըլլալով հաւաքուեցաւ առջի օր : Հինդշաբթի օր կ'իրսկէ հան – րապետութեան նախագահ պիտի ընտր – ուէր : Արդէն միակ թեկնածուն կր :

ՄԱԼԹԱ պետութիւն կը դառնայ Նո – յեմբեր մէկէն սկսեալ : Մեծն Բրիտանիա առջի օրը հրաժարակեց կղզիին նոր սահմանադրութիւնը :

ԹԻԹՕ յայտարարեց թէ Խորհ· Միու – թեան եւ Եուկոսլաւիոյ տարաձայնու – թիւնները այնքան մեծ չեն :

Կի ՄՈՒԼԷ յայտարարեց Հռոմի Ընկերը – վարական Միջազգայինին առջեւ թէ խորհրդային վարիչներու նպատակը, որ ըստ իրենց ղրամատիրութեան տապա – լուն է իրականին մէջ կը ձգտի աշխարհի ժողովուրդները ստրկացնելու : «Ինչ որ մեզի ամէնէն աւելի կը վրդովէ այն լրբութիւնն է որով խորհրդային վարիչ – ները չահագործած են ժողովուրդներու խաղաղասէր զգացումները » չէշտեց Ֆրանսական Ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ· քարտուղարը :

ՏԱՀՈՄԻի նախագահը՝ Մակա Պրի Սիւր Մարնի կայարանը հասաւ իր կնոջ հետ եւ յայտարարեց թէ Տահոմէի եւ Ֆրանսայի սիրտերը նոյն կերպով կը զարնեն: Տը Կոլ իր կարգին չէշտեց թէ աւելի քան հարիւր տարի է Տահոմէն լաւ ընկեր մըն է Ֆրանսայի :

ԱՖՐԻՒ – ԱՖՈՒՈՆ կը զրէ թէ Խորհ· Միութիւնը պիտի ճանչնայ «Ա.Հ.Ա.Կ»ը Տէ Եուէ:

ՀԻՆԳՇԱԲԹի օրուան գործադուլը զբեթէ ամբողջական էր: Ոչ մէկ կառա – խումբ արուարձանի դիծերուն վրայ : Քանի մը կառախումբեր միայն բանեցան Ֆրանսայի Մեծ – Գիծերուն վրայ: Ոչ մէկ օթօպիւս Փարիզի մէջ, մեթրօն կը բանէր հարիւրէն երեսունէն չիսուն կարգ մը գիծերու վրայ, չէր հանդիպեր բոլոր կայարանները եւ ձրի էր :

ՖԻԿԱՌՈՅի անօրէնին տան առջեւ երկրորդ անդամ ըլլալով փլապիհ ռումբ մը պայթեցաւ :

ԼԻԶԻԷի մէկ պատին վրայ «մահ ալ կոլի» գրուած էր, հեղինակը մէկ ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ : Ճշդուեցաւ որ քաղաքական ոչ մէկ հանգի կը պատկանի ոչ ալ Կ.Գ.Բ.ին :

ՓԻՔԱՍՈՅի 80ամեակը տօնուեցաւ Մոսկուայի մէջ բայց մեծահամբաւ նախրիչը չկրցաւ նոյնը ընել իր տան մէջ , անհանգիստ ըլլալով :

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Խորհուրդը յանձնարարեց Ազգաժողովին որ Արտաքին Մոնկոլիոյ եւ Մաւրիտանիոյ թեկնածութիւնները ընդունուին :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ չարժարուեստի ծանօթ դերասան Սաթիւրնէն Ֆայր մեռաւ առջի օր: Իր կնոջ մահէն ի վեր (1957) ինքզինքը չէր գտած :

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ Ուխտի նախկին Ընդհ· քարտուղար եւ Պելժիոյ արտաքին նախարար Անրի Սփաք յայտարարեց թէ Հռոմի դաշինքը (Հասարակաց Շուկայ) պէտք է դէպի քաղաքական Եւրոպա ա – ռաջնորդէ :

ՕՌԱՆԻ 15 օրուան միջազգերու հաշուեվէրջը՝ 28 մեռեալ եւ 93 վիրաւոր :

ԱԼՃԻ չրջող թռուցիկի մը համաձայն Սուսթել յայտարարած է թէ իշխանութիւնը պէտք է գաղտնի բանակի կազմակերպութեան հետ բանակցի :

ՍԵՆԵԿԱԼի նախագահը՝ Սենկոր Լոն – տան հասաւ եւ յայտարարեց·— Համայնավար չենք: Հակահամայնավարութիւն ալ չենք ուզեր ընել : Ոչ չէզոք ենք ոչ ալ ոչ – դաշնակից: Ներեցէք մեղի »:

ԶՈՄՊԻ (Քաթանգայի վարչապետը) ապատ արձակեց ՄԱԿի զինուորները զորս դերի բռնած էր վերջին դէպքերուն ընթացքին :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ
ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

—o—

«ՄԵՐ ԻՏԷԱԼՆ Է ՏԵՍՆԵԼ ԲՈԼՈՐ ԺՈ – ՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ ՄԻԱՁՈՒԼՈՒԱԾ ՄԷԿ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱ – ՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ, ԱՒԱՆՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՄ ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԵԱՆ » (Ն· ԶԱՐԵԱՆ):

Համայնավար կուսակցութեան նոր ծրագիրը, որ ինչպէս կը սպասուէր, « փառաբանութիւններու ալիք ստեղծեց» Խորհրդ· Միութեան բոլոր «հանրապետութիւններու» կարդին՝ նաեւ Հայաստանի մէջ, առիթ տալով, որ ամէն կրող փորձէ վերապանցել իսքզինք եւ ուրիշները չզոմ բառերու պաչարով, քննութեան առնուեցաւ Հայաստանի համայնավար կուսակցութեան 22րդ համագումարին մէջ, ուր, ի մէջ այլոց, խօսք առաւ կը – րադէտ Նայիրի Զարեան, նոր ծրագրով սահմանուած ազգային լեզուներու հարցին չուրջ : (Գրական թերթ Սեպտ·29):

Նախ ի՞նչ կ'ըսէ նոր ծրագիրը այս հարցին մասին· «Սոցիալիզմի պայման – ներում տեղի է ունենում ազգերի ծաղ – կում, ամրպնդում է նրանց գերիշխա – նութիւնը» եւ, այնուհետեւ «կոմունիս – տական ծաւալուն շինարարութիւնը ՍՍ – Ռ·Մում ազգային յարաբերութիւնների զարգացման նոր հանգրուան է նշանաւո – րում, որ բնութագրւում է ազգերի յե – տագայ մերձեցմամբ եւ նրանց լիակա – տար միասնութեան իրագործմամբ » , (Նոր Ծրագիր, 4րդ գլուխ):

Նայիրի Զարեան նախ իր հիացումը կը յայտնէ այս ծրագրին համար: «Հիանալի բան կը լինէր, եթէ մի առաւօտ քնից արթնանալով տեսնէինք, որ աշխարհում պետութիւն չունի որեւէ ազգային կամ լեզուական տարբերութիւն եւ բոլոր ժողովուրդները միաձուլուած են մէկ ընդ – հանուր կոմունիստական հասարակու – թեան մէջ: Դա մեր իտէալն է »:

Սակայն, գրագէտը դժգոհ է, որ չա – տեր՝ «անյապաղ միաձուլման որոշ կողմ – նակիցներ չտապում են մերկանալ դեռ ծովին չհասած» ու կ'առաջարկէ, որ ծրագրին մէջ մտցուի լեզուներու պահպանութեան եւ զարգացման անհրաժեշտու – թիւնը չեչտող պարբերութիւն մը: «Սո – վետական ազգային լեզուները ազգային կուլտուրաների հիմնական ձեւերն են , սոցիալիստական բովանդակութեան տարբեր ձեւեր եւ ինչպէս ասուած է ծրագրում, պէտք է ապատ կերպով զար – գանան, մինչեւ այն հեռաւոր երջանիկ ապագան , երբ նրանց բազմակողմանի ծաղկումը կը տայ այնպիսի հասունացած պտուղներ, որոնք հեռդհեռէ, ան – նկատելի կերպով կ'անէանան մի նոր համամարդկային կոմունիստական լեզուի պայմաններում »:

Թերթը չըսեր սակայն, թէ ի՞նչ ընդունելութիւն գտած է Նայիրի Զարեանի այս առաջարկը, որ խորքին մէջ անդօր փորձ մըն է ծախահարելով մէկտեղ ար – դիլելու հայ լեզուին ի սպառ «անէացումը »:

ՄՄԲ.— Պիտի արտայայտուինք այս հարցին մասին:

ԱԼԻՇԱՆ ՖԱՆԱՍՏԵՂԸ

—o—

ՄՈՒՖ.—Նտրել ու հրատարակել մեր հայտնի բանաստեղծ, արտասահման ապրած Ալիշան Ղազարի ստեղծագործությունները։ Ահա այս ծրագրի իրագործման առաջին քայլերից մեկը։

Ալիշանի հանճարեղ գործերից մեկն է «Ֆանտազիա»-ն, որ ստեղծվել է 1857 թվականին։ Ալիշանը այդ ժամանակ ապրում էր Վենետիկում, Մխիթարյան միաբանության մեջ։ Նա ուսումնասիրում էր հայ հին պատմությունը, կարդում էր հին հայ հեղինակների գրքերը, ինքն էլ գրում էր։ Նրա ստեղծագործությունների մեջ մեծ տեղ էին գրավում հայրենիքի հիշատակները։ Ալիշանը սիրում էր հայրենիքը, ուզում էր, որ հայերը ազատ ապրեն, ուզում էր, որ հայերը ուրիշների ստրուկները չլինեն։

Ալիշանի ժամանակ Հայաստանը ստրկության մեջ էր գտնվում։ Հայերը ենթարկվում էին թուրքերի, պարսիկների, ռուսների բռնություններին։ Ալիշանը ատում էր այդ բռնակալներին, ատում էր նրանց, որոնք հայերի վրա էին հարձակվում։ Ալիշանը ատում էր նաև այն հայերին, որոնք ուրիշների ստրուկներ էին դառնում։

Ալիշանը ուզում էր, որ հայերը ազատ ապրեն, ուզում էր, որ հայերը ազատ լինեն։ Ալիշանը

ՎԱՀԱԳՆ ԴՈՒՐՅԱՆ

ԱՐՇԱԿ ՉՈՍՈՒՐԸ

(ԱՀԱ ՅԱՂՈՒՓԱՆԱԿԸ ԿԵՍՈՒԲԻ)

ՊԱՏՄՎԱԾՔ

ՈՒ ՀԱՄԱՐՈՒՏՅՈՒՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

Հրատարակության է պատրաստում Արշակ Չոպանյանի «Ահա յաղուփանակը (Կեսուբի)» վիպակը, որ գրվել է 1930 թվականին։ Ներկայացնելով հեղինակի ստեղծագործական ուղու վերջին շրջանը, այն ուշագրավ է նաև նրանով, որ ընդգրկում է հեղինակի կյանքի ամենաողբերգական տարիները։ Ձերբակալվելով 1937 թ. հունիսի 14-ին, Չոպանյանը մեղադրվում էր հակահեղափոխական գործունեության մեջ։ Նրան մեղսակից էին համարում նաև իր ընտանիքի անդամներին։ Ձերբակալվեցին նրա կինը՝ Ալիսը, և 15 տարեկան դուստրը՝ Ռուզանը։ Ալիսը 8 տարի անցկացրեց Կարագանդայի ճամբարներում, Ռուզանը՝ 5 տարի։ Ալիսը վերադարձավ Հայաստան 1945 թ., Ռուզանը՝ 1946 թ.։ Հետաքրքրական է, որ Ռուզանը ինքնուրույն ուսումնասիրություն է կատարել հոր ստեղծագործության մասին։ Նրա ձեռագրերի մեջ կան հոր գրքերի մասին գրված ուշագրավ նոթեր։

Ռուզանը Չոպանյանը հրատարակության է պատրաստում նաև հոր հուշերը։ Ներկայացնելով հոր ստեղծագործական ուղին, նա գրում է. «Հայրս ծնվել է 1885 թ. Ծննդավայրը Ալաշկերտի գավառի Ավետարանոց գյուղն է։ Ավարտելով գյուղի ծխական դպրոցը, նա ընդունվում է Ալաշկերտի ուսուցչական ճեմարանը, որտեղ սովորում է 1903–1907 թթ.։ Ճեմարանում հայրս ուսանում է Ռուբեն Սևակի հետ։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո հայրս ուսուցչություն է անում Ալաշկերտի գավառի գյուղերում։ Այդ ժամանակ նա սկսում է գրել իր առաջին պատմվածքները։ Առաջին տպագրված գործը «Ծաղկած սիրտ» պատմվածքն է, որը լույս է տեսել 1910 թ. «Մշակ» թերթում։ Հետագայում հայրս տեղափոխվում է Կարս, որտեղ աշխատում է որպես ուսուցիչ։ Կարսում նա ծանոթանում է Ավետիք Իսահակյանի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է նրա վաղ շրջանի գործերում։ Կարսում հայրս ամուսնանում է մորս՝ Ալիսի հետ։ Կարսում նա գրում է «Ծաղկած սիրտ» պատմվածքի շարունակությունը՝ «Ծաղկած սիրտ» վիպակը։ Այդ ժամանակ հայրս ծանոթանում է Ալեքսանդր Շիրվանզադեի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է «Ծաղկած սիրտ» վիպակի շարունակության մեջ։ Հայրս Կարսում ապրում է մինչև 1918 թ.։ Այդ տարի նա տեղափոխվում է Ալաշկերտ, որտեղ աշխատում է որպես ուսուցիչ։ Ալաշկերտում հայրս գրում է «Ծաղկած սիրտ» վիպակի շարունակությունը՝ «Ահա յաղուփանակը (Կեսուբի)» վիպակը։ Այդ ժամանակ հայրս ծանոթանում է Ալեքսանդր Շիրվանզադեի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է նրա վաղ շրջանի գործերում։ Ալաշկերտում հայրս գրում է «Ծաղկած սիրտ» վիպակի շարունակությունը՝ «Ահա յաղուփանակը (Կեսուբի)» վիպակը։ Այդ ժամանակ հայրս ծանոթանում է Ալեքսանդր Շիրվանզադեի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է նրա վաղ շրջանի գործերում։

Ալաշկերտում հայրս գրում է «Ծաղկած սիրտ» վիպակի շարունակությունը՝ «Ահա յաղուփանակը (Կեսուբի)» վիպակը։ Այդ ժամանակ հայրս ծանոթանում է Ալեքսանդր Շիրվանզադեի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է նրա վաղ շրջանի գործերում։ Ալաշկերտում հայրս գրում է «Ծաղկած սիրտ» վիպակի շարունակությունը՝ «Ահա յաղուփանակը (Կեսուբի)» վիպակը։ Այդ ժամանակ հայրս ծանոթանում է Ալեքսանդր Շիրվանզադեի հետ, որի ազդեցությունը զգալի է նրա վաղ շրջանի գործերում։

«ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԱՄՍԱԳԻՐ, ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՏՈՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՊՈԵԶԻԱ

ՀԱՏՈՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԵՐԵՎԱՆ

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

1963

Հրատարակության է պատրաստում «Հայկական սովետական գրականություն» հատորների շարքը։ Հատորներից յուրաքանչյուրը կներկայացնի հայ գրականության զարգացման որևէ կարևոր շրջան։ Հատորները կկազմեն գրականագետներ Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ասատրյանը, Ա. Աստվածատրյանը, Ա. Գրիգորյանը, Ա. Դանիելյանը, Ա. Զաքարյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Մարտիրոսյանը, Ա. Մելիքյանը, Ա. Մուրադյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Պետրոսյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարգսյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Սուքիասյանը, Ա. Ֆարսադանյանը։

Հրատարակության է պատրաստում «Հայկական սովետական գրականություն» հատորների շարքը։ Հատորներից յուրաքանչյուրը կներկայացնի հայ գրականության զարգացման որևէ կարևոր շրջան։ Հատորները կկազմեն գրականագետներ Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ասատրյանը, Ա. Աստվածատրյանը, Ա. Գրիգորյանը, Ա. Դանիելյանը, Ա. Զաքարյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Մարտիրոսյանը, Ա. Մելիքյանը, Ա. Մուրադյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Պետրոսյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարգսյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Սուքիասյանը, Ա. Ֆարսադանյանը։

Հրատարակության է պատրաստում «Հայկական սովետական գրականություն» հատորների շարքը։ Հատորներից յուրաքանչյուրը կներկայացնի հայ գրականության զարգացման որևէ կարևոր շրջան։ Հատորները կկազմեն գրականագետներ Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ասատրյանը, Ա. Աստվածատրյանը, Ա. Գրիգորյանը, Ա. Դանիելյանը, Ա. Զաքարյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Մարտիրոսյանը, Ա. Մելիքյանը, Ա. Մուրադյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Պետրոսյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարգսյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Սուքիասյանը, Ա. Ֆարսադանյանը։

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Լոնտոնի հայ գաղութի նուիրատուներ – ուն ցանկ :

Պ. Պ. Խաչիկ Մխիթարեան 11·10 անգլ· ոսկի, Նիկողոս Թարայեան 10·00 անգլ· ոսկի , Աւագ Գասպարեան 8·00, Կարօ Վանեան 7·10, Գրիգոր Շխրամեան 6·00, Անդրանիկ Կէօքչաչեան 3·00, Տիկին Լօրէթ Շխրամեան 2·00, Պ. Պ. Կայտառ Աշճեան 2·00, Վահէ Աշճեան 2·00 , Պետրոս Խօճաւրեան 2·00, Վարդ Շահ – պազեան, Մկրտիչ Գասապեան մէկական, Լեւոն Լեւոնեան 1·10, Վարդան Հար – մանեան 1·00 ,Յակոբ Բալըմեան 0·10 :

Դուռմար 60·00 անգլ· ոսկի :

ՆՈՒԷՐ

Տիքրոյթէն Յովհան Մուրատեան (Քէ– մախցի) խմբագրատուէ իր այցելութեան առթիւ քսան Ն· Ֆ· կը նուիրէ «Յառաջ»ի բարգաւաճման :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Փարիզի Ս· Յովհաննէս Մկրտիչ եկե – ղեցւոյ վարչութիւնը եւ Հոգաբարձու – թիւնը հոգեհանգստեան պաշտօն կը կա – տարեն, Փարիզի եկեղեցւոյն մէջ, այս Կիրակի առաւօտ, վախճանեալ ՏԷՐ ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԱՐՔ· ՍԻՒՄՊԷԱՆԻ, Տ· ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԱՐՔ· ՔԻՊԱՐԵԱՆԻ, ՏԷՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ՎՐԴ· ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԻ, *Ս· ե– ղեցւոյս ծառայող հանդուցեալ զոյր – ներու եւ սարկաւագներու եւ բարերար*

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ – ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

հոգւոյ հանգստեան համար :

Կը մատուցուի քառաձայն Ս· պատա – րագ , արարողութիւններուն կը նախա – գահէ Հայր· Պատուիրակ ՏԷՐ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ· ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ :

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը , ներկայ ըլլալ եւ յարգել անոնց յիշատա – կը :

×

Պ· Համբարձում Վէլէտեան, Տէր եւ Տիկին Զարեհ Պէրպէրեան եւ Պ· Սարգիս Աբգուժանեան կը ծանուցանեն թէ այս Կիրակի , Փարիզի Ս· Յովհ· Մկրտիչ ե– ղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց հնոջ եւ քրոջ՝

ՏԻԿԻՆ ԻՍԿՈՒՀԻ ՎԷԼԷՏԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ, ինչպէս նաեւ Սվաճեան, Վէլէտեան, Պէրպէր – եան, Նաճարեան գերդաստանի համօրէն ննջեցեալ յիշատակին :

Կը հրաւիրուին հանդուցեալներուն յի – շատակը յարգողները :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծա– նուցանէ թէ՝ այս Կիրակի Գիւտ Խաչի տօնը պիտի կատարուի օրուան յատուկ հանդիսաւոր արարողութիւնով :

Ամենայն Հայոց Կաթ· Վազգէն Ա·ի կողմէ Սրբոց Թարգմանչաց տօնի օրը Թուական նշանակուած ըլլալով Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետի յիշատակը պան – ծացնելու, հայ տուները պիտին 1600 – ամեակին առթիւ պիտի կատարուի նա– եւ մասնաւոր արարողութիւն եւ պիտի կարգացուի Ընդհանրական Հայրապետին սրբատառ կոնդակը, յատկացուած յար – գանքի տօնակատարութեան : Հայ հասա– րակութիւնը կը հրաւիրուի ներկայ պա– տուիլ :

ԾԱԽՈՒ Է

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ

Սէն Ժերմի (Մարսէյլ) մէջ ծախու է վիլլա մը, չորս սենեակ, 225 քառակուսի մեթր պարտէզ, ազատ : Գին 33·000 Ն· Ֆ· : Դիմել՝

Mme LAMBERT, 119 La Canebière

ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՒԽՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

N. D. DE LA GARDE

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութեան ուխ – տադնացութիւն նոքր տամ տը լա կառտի սրբավայրը, այս Կիրակի առաւօտ :

Հանդիսաւոր պատարագ , ժամը 9·30– ին, զոր կը մատուցանէ Ֆրանսայի Էկ – զարխ՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊԻՍԿ· ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Գերապայծառին քարոզէն եւ արարո – ղութենէն ետք, ճաշ ժամը 13ին, Օթէլ Թէրմիւիսի մէջ :

Ժամը 17ին Ամատունի Եպիսկ· Օթէլ Թէրմիւիսի հիւրանոցը պիտի ընդունի զպուութին անդամները :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ եկեղեցւոյ կից խորհրդարանի սրահին մէջ, ժամը 21ին :

Կը նախագահէ Ընկ· Խ· Մկրտիչեան

Կը խօսի Ընկ· Ժ· Միրիճեան

Գեղարուեստական բաժինին կը մաս – նակցի Թատիա՝ ԳԱՐԵԳԻՆ :

Ծախքերու մասնակցութիւն 5 Ն· Ֆ· :

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ԵՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԱՑՑ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, Ս· Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, (8 Բիւ տէ Պրուէ) : Նախաձեռնութեամբ Հ· Յ· Դ· Ս· Մինասեան ենթակոմիտէի, Ալֆորվի– լի չրջանի մահացեալ բոլոր ընկերներուն յիշատակին.— Ահարոն Պէրպէրեան, Յով· Պէրպէրեան, Լեւոն Նէտիլեան, Բիւզանդ Գամեան, Նազար Բապուճեան , Աւագ Պաղտասարեան, Դաղէս Զաքունեան , Օննիկ Գուրեան, Յովհ· Աբգարեան, Մը– կրտիչ Կարապետեան, Պօղոս Պօղոսեան , Վաղարշակ Ուրքաթեան, Համայեակ Ու – զունեան, Տօքթ· Յ· Կիլիկեան, Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէնէքէճեան, Ահարոն Աբ– րահամեան, Աչոտ Նշանեան , Շաւարշ Տէր Պարսամեան (Հ· Յ· Դ· Նոր Սե – րունդէն) :

Պատարագէն յետոյ չերմներու այց եւ ծաղիկներու զետեղում :

Կը հրաւիրուին ընտանեկան պարագա– ներ, բարեկամներն ու ընկերները :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Գիւտ Խաչի տօնին առ – թիւ ըստ սովորութեան հանդիսաւոր պա– տարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի պիտի ու– նենայ Պօմոնի Ս· Գ· Լուս· եկեղեցւոյ մէջ ի յիշատակ Հար· Ֆրանսայի չինա – բար Առաջնորդ հանդուցեալ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ· ՊԱԼԱԳԵԱՆԻ

տնօր մահուան 27րդ տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ Բիւթանիոյ հանդուցեալ Ա– ռաջնորդ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՔ· ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆԻ

եւ նորոդ հանդուցեալ Կ· Պոլսոյ Պատ – րիարք՝

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ· ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

Եւ Մարսիլիոյ հանդուցեալ եօթը քահա – նայ հայրերու հոգւոյ ի յիշատակ : Յա– ւարտ հանդիսութեանց, կէս օրէ յետոյ ժամը երեքին Սէն Փիէռի գերեզմանա – տան մէջ նորակերտ չիրմին վրայ պիտի կատարուի հոգեհանգիստ, հոն հանգչող Սրբազանին եւ եօթը քահանայից համար : Կը հրաւիրուի Մարսիլիոյ Հայութիւնը ներկայ ըլլալ յիշատակի այս կրկնակ ա– րարողութեանց :

Ա Զ Դ

Ընկեր Արմենակ Յակոբեան կը խնդրէ մեզմէ հաղորդել իր ընկերներուն թէ հի– ւանդանոցէն առնն փոխադրուած է (17 Բիւ տը Փարի, ժանթիլլի) :

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆ ԽՄԲԱԿԱՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի ամենահին եկեղեցւոյ

St. Germigny des Près

(Օրլէանի մօտ)

Որուն ճարտարապետը Հայ մը է – պած է :

Որ չինարարն է նաեւ էքս լա Շա – փէլի հռչակաւոր դմբէթին :

Հանրակառքով երթուղարձ 10 Ն· Ֆ·

ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐ.— Ապ· Տուն՝ 32 Բիւ տը Թրէվիզ, մէթրօ Փատէ Կիրակի, Նոյեմբեր 5, ժամը ճիշդ 8ին :

Կանխաւ ապահովել տեղերը մին– չեւ Հոկտեմբեր 28ը :

Դիմել.— Պ· Ադամեան,
53, Rue de Châteaudun TRI. 57-74

Պ· Դանիէլեան,
38, Rue des Châlons NAT. 42–50
Métro : Gare de Lyon

Centre d'Etudes Arméniennes
32 Rue de Trévise, Métro : Cadet

Ուրբաթ օրերը 18էն 21

Excursion en autocar à Germigny–des–Prés où se trouve la plus vieille Eglise de France dont l'architecte fut un Arménien.

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՅՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս· ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի կրօն· Ընկերակցութեան նա – խաձեռնութեամբ :

Կը խօսի տեղւոյն հոգեւոր հովիւը՝

ՎԱՐԱԳ ՔՀՆԾ· ԱՒԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ· ՄԵՍՐՈՊ ՊԱ – ՅԱՆՏՐԵԱՆի :

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբերը, կիրա– կի իրիկուն, ժամը 8·30ին, Հ· Յ· Դ· Տան մէջ :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱԻԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Տօն Գիւտ Խաչի Ս· պա – տարագ պիտի մատուցուի Շաւիլի եկե – ղեցիին մէջ :

Յաւարտ պատարագի մասնաւոր հոգե– հանգստեան պաշտօն կը կատարուի , և– կեղեցւոյս հիմնադիրներէն, հանգուցեալ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՖԼՋՃԵԱՆի յիշատակին որ երկար տարիներ ծառայեց Ս· եկե – ղեցւոյս պայծառութեան համար :

Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուր– դը իր ներկայութեամբ յարգելու հան – դուցեալին յիշատակը :

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՎԱՀԱՆՍ.— Հ· Յ· Դ· Շրջ· կոմիտէի ընդհ· ժողովը այս Շաբաթ ժամը 20·30– ին Ահարոնեան սրահի մէջ : Ընկերնե – րու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ· ԽԱՉԻ Պանէօ – Քաչանի մասնա– ճիւղի վարչութիւնը ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս Ուրբաթ ժամը 20·30ին, ընկերուհի Հան– էէրեանի բնակարանը, 9, Բիւ տէ Փրէ, (Պանէօ) : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ :

ԿԱՊ· ԽԱՉԻ Շրջ· վարչութիւնը միջ – մասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ, Փարիզի չրջանի մասնաճիւղերու ներկա – յացուցիչները, այս երկուշաբթի, ժամը 15ին, Մշակոյթի Տան սրահին մէջ : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն մինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿՂ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երիտասարդ Դաշնակցականներուն կողմէ կը խօսի՝
ԸՆԿ· Յ· ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին : Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը :

Մ· Տէրոյեան, Ա· Զէօրէէճեան (երգ), Ա· Յարութիւնեան, Ս· Մասոյեան (արտասանութիւն), փոքրիկն Ձօշկունեան (ձեռնադաշնակ) :

Կը ներկայացուի Ա· Աշարոնեանի
« Էլ Մի Աղօթիր »Ը

Պիտի ցուցադրուի «Անմահներու ՏՈՂԱ ՆՅԱՐԸ» (Լուսապատկեր) :

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ.—

Hazy Siegel

Օրուան խօսնակ.— ԸՆԿ· Կ· ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

Եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան ասկենկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1·— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարու – թեամբ ՏԻԿ· Յ· ՔԻՒՆՔԻՐԵԱՆի եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագա – խումբի :

2·— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZ *ի պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլիթոյի եւ իր ընկերներուն :*

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ **JEAN CANTEL**

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Մխիթեան գրասեն– եակը : ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն· ՖՐԱՆՔ

AU BEAU NOYER
A 50 mètres du Métro MARCEL SEMBAT
7 ETAGES D'EXPOSITION
D'AMEUBLEMENTS
CRÉDIT SANS FORMALITÉS
ՀԱՑԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

185, BD. JEAN JAURÈS --- 15, AV. ANDRÉ MORIZET - BOULOGNE — MOL. 06.03 et 60.38

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար· 50 Ն· Ֆ· Վեցամսեայ՝ 27 Ն· Ֆ·
Արտասահման՝ Տար· 60 Ն· Ֆ· Հատը՝ 0·25 Ն· Ֆ·

ՇԱԲԱԹ
28
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
28 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9241 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5042

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՔԵՆԸՏԻ ԳՈՀ ՉԷ ՏԸ ԿՈԼԷՆ

—o—

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ
ՁՈՒԶԵՐ ԲԱՆԱԿՑԻԼ

Նախագահ Քենըտի գոհ չէ տը կոլէն, այս վերջնդ գրած նամակին առթիւ : Թանօթ է որ Ֆրանսայի նախագահը բա – նակցութիւնը տկարութիւն կը նկատէ եւ այն համոզումն ունի թէ Խրուշչեւ Զի – նասանի հետ ունեցած տարակարծու – թենց պատճառաւ, չի կրնար շատ Պեր – լինով զբաղիլ եւ արեւմուտք մտահոգ – ուելու պատճառ չունի, ժամանակ ունի եւ կրնայ ձեռքերը ազատ չարժել :

Տը Կոլ գրած է Քենըտիի թէ փորձել պիտի պահել այս մէջոցին Խրուշչեւի հետ կը նշանակէ տկարութիւն ցոյց տալ : Նման վերաբերում մը, ըստ տը Կոլի, պիտի աւելցնէ նոյնիսկ պատերազ – մի վտանգը : Պերլինի տագնապը ստեղ – ծուած է Մոսկուայ կողմէ, ու – րկին անոր կը մնայ առաջարկներ ընել եթէ կը փափաքի բարեփոխել Արեւմտեան Սպաթու Քուօն :

Անկէ պարագայի մէջ, պէտք չէ ըս – պասելիքի տակ բանակցիլ : Ֆրանսա գիտէ չէ որ Մոսկուայի ամերիկեան դէս – պանը՝ Թոմսըն խորհրդային մարքերը ղրկած է բայց կը ճգդէ միեւնոյն ժամա – նակ թէ եթէ խօսակցութիւնները տեղի ունենան միայն ամերիկեան չահերը կը – տան ինդրոյ առարկայ ըլլալ, Ֆրանսա պիտի պնդէ որ ինք ալ ներկայ ըլլայ որովհետեւ եթէ Պերլին կը վերաբերի միայն :

ՔՆԸՏԻ ՄԱՐԴԸ ԿԸ ՄԱՍՏՂ

Քենըտի մարդը կը բանէին միայն եւ ոչ ոք հասկ վրայ մէկ ռամ կար : Մը – նակնայ ընտրողներուն մէկ երրորդ մասը կը բանային միայն պէտք եղած ատեն : Քենըտի կ'ուզէ ստիպել Ռուսերը որ իրենց խաղաթուղթերը մէկդի դնեն : Անկէ ինչ ընել որպէսզի անոնց վրայ ձգ – ուի պատասխանատուութիւնները :

Քենըտի չի հասկնար նաեւ թէ զրպար – տուի իրրեւ տկար քանի որ զործի պլուխ կ'անցնի ի վեր պինուորական վարկերը ըզ – նուազած են, դասական զէնքե – րու արտադրութիւնը կրկնապատկուած է եւ 150·000 պահեստի պինուորականներ կանչուած են :

Անհանգիստ չէ նաեւ Քենըտի – որ նոյ տեսակցութիւն մը :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Գնահատ զրեթէ զազրած էր Հինդշար – թի օր Ֆրանսայի եւ զլխաւորաբար Փա – րիզի մէջ ուր հաղորդակցութեան բոլոր միջոցները զադրած էին :

ԵՐԿԱԹՈՒԶի

Կաս Սէն – Լազառ , Կառ տիւ Նորտ , Օռլէանի , Էնվալիտ , Պասթիյ , Մոն – փառնաս , Լիոն աէյրարժութեան զատա – պարտուած էին, միայն Էսթի կայարանն էր որ երթեւեկ կար : Մեծ – Գիծերու կայարանները կրցան աւելորդական երթեւեկին 25 առ հա – րիւրը կարմիայն :

ՄԵԹՐՕ

Քանի մը ռամեր կը բանէին միայն եւ ոչ ոք հասկ վրայ մէկ ռամ կար : Մը – նակնայ ընտրողներուն մէկ երրորդ մասը կը բանային միայն պլլաւոր կայա – նները բաց էին եւ ժամը անգամ մը կարող կար կարդ մը պիծերու վը – րայ : Զրի էր եւ զրեթէ պարապ որով – հետեւ քիչեր միայն հասարակ ունէին թէ երթալու մեթրօ գտնել եւ անոնք որ ստիպ – ուած չէին նախընտրեցին տունը մնալ – կարգ մը հաստատութիւններ եւ գործատուներ գոց մնացին եւ Շաբաթ օր աշխատելով պիտի փոխարինեն կորսը – ւած օրը :

ՕԹՕՊԻՒՍ

Ոչ մէկ օթօպիւս կը բանէր բովանդակ մայրաքաղաքին մէջ :

Եւ վերջապէս թղթատարը մասամբ չկրցաւ աշխատիլ որովհետեւ շատեր չէին կրցած աշխատանքի վայրը երթալ, ջու – րին ճնշումը պակասած էր, աղբերը չէին հասաքուած եւ օդանաւերու հարիւրէն տասը մէյն կ'աշխատէր : Ուրբաթ ա – ռաւօտ ժամը 8էն 12 էլեկտրականութիւ – նը եւ կազը իրենց կարգին կ'ընդհատէ – ին իրենց աշխատանքը , ապահովելով սակայն մեթրոյին երթեւեկը որ անցեալ չարաթ էլեկտրականութեան դործադու – լին պատճառաւ, անակնկալօրէն դադրե – ցաւ եւ խուճապ ստեղծուեցաւ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԻԱՐԱՑ խորհուրդէն եաք, Թեո – նուար յայտարարեց թէ Ալժերական Հար – ցերու նախարարը՝ Ժոքս պիտի պատաս – խանէ Պեն Խեատայի ճառին : Յայտնի չէ սակայն թէ Ժոքս Փարիզի մէջ պիտի խօսի թէ ոչ Ալժէրիայէ ինչպէս կ'ըսուի կարգ մը աղբիւրներու համաձայն :

ՌԱՊԱԹի մէջ կը յայտարարեն թէ Մա – րոք միշտ իր հողամասին ամբողջակա – նութեան մասնիկը կը նկատէ Մաւրի – տանեան :

ՍՈՖԻԱՅի մէջ ձերբակալուեցաւ Պուլ – կարիոյ ռաբբունապետը : Թէլ Ավիվի թերթի մը համաձայն իր դէմ եղած ամ – բաստանութիւնն այն է թէ տարադրամի առեւտուրով կը զբաղէր :

ՊՈՆԱՒԻ մէկ պատառը յիսուն միլիո – նի ծախուեցաւ Նիւ Եորքի մէջ , ինչ որ մրցանիշ մը կը նկատուի : Վաճառքին ընդհանուր հասոյթին էր՝ հինդուկէս մի – լիոն Նոր Ֆրանք :

ՊԱՂՏԱՏԻՆ կը հաղորդեն թէ ապրա – ամբած Քիւրտերը պիտի պատուին պինուրական առեաններու կողմէ : Մինչ այդ կառավարութիւնը զրաւած է 36 «յանցաւոր» Քիւրտերու ունեցուածները :

ՍԻՆԹ – ԷԼԷՆ կղզին, մեռնելու վրայ է կ'ըսէ տեղւոյն անկլիքան եպիսկոպոսը , որ Լոնտոն հասաւ առջի օր : Անգործու – թիւն կը տիրէ 4800 բնակիչներուն մօտ և Նափոլէոնի յիշատակարաններն ալ այցե – լու պիտի չունենան զալ տարի , երբ չորեքաւերը այլեւս չկիեան : Եպիսկոպո – սը կ'ուզէ որ ճարտարարուեստ մը ըս – տեղծուի, Հարաւ. Ատլանտեանի մէջ կորսուած այս պատմական կղզին փրկե – լու համար :

ՆՈՊԵԼԻ զրական մրցանակին արժա – նացաւ Եուկոսլաւ զրադէտ մը՝ Իվօ Անդ – րիչ : Ծնած է 1892ին, Պոսնիոյ չրջանը : Իր զլխաւոր վէպն է՝ կամուրջ մը կայ Տրինայի վրայ» Դիւանագիտական աս – պարէզ մը ունեցած է Եուկոսլաւիան ներկայացնելով զանազան քաղաքներու մէջ ինչպէս՝ Հռոմ, Պուքրէշ, Մատրիտ, Թրիէսթէ, Ժընեւ, Պրիւսէլ եւ Պերլին : Առաջին զործը՝ «Էքս Փոնթօ» հրատարա – կած է 1919ին :

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ եւ Իտալիոյ մէջեւ կնքուած համաձայնութեամբ մը Իտալա – կան Անատոլու ընկերութիւնը 48·000 Թոն – նոց վեց քարիւղատար նաւեր պիտի չինէ Խորհ. Միութեան համար : Արժէք՝ 24 միլիառ հին Ֆրանք :

ԱՐԱԲԱԿԱՆ Լիկայի ընդհ. քարտուղա – րը՝ Ապտել Խալէք Հասունա յայտարա – րեց թէ Սուրիայէն դիմում մը ստացած է կրկին իր տեղը զրաւելու համար Լի – կային մէջ : Անդամները նիստի հրաւի – րած է Հոկտեմբեր 28ին :

ԿԻՒՐՄԻԼ Թուրքիոյ հանրապետու – թեան նախագահ ընտրուեցաւ 434 ձայնով 607ի քուէի վրայ : 173 ձերմակ քուէ կար : Սահմանադրական մեծամասնու – թիւնը 405 է :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻՆ կը հաղորդեն թէ Քուվ – պարի նախագահական բոլոր իրաւասու – թիւնները պիտի ստանձնէ Սուրիոյ մէջ , փոխանակման չրջանի մը համար :

ՄԱԿը զատապարտեց խորհրդային հիւ – լէական փորձերը եւ քաղաքական յանձ – նախումբը բահանեւ մը քուէարկեց ուր կոչ կ'ընէ Խորհ. Միութեան որ հրաժարի յիսուն մեգաթոննոց ռումբը պայթեցնելէ (ճշդուեցաւ թէ առջի օրուան ռումբը 50 մեգաթոննոցը չէր) : Խրուշչեւ « ցաւ յայտնած է» ձախրնի վարչապետին այս մտրձներուն առթիւ զրոս ստիպուած եղած է վերսկսիլ ատլանտեան հրկիրներու պատերազմական ճիպերուն դէմ դնելու համար :

ԹՈՒՒՈՑի մէջ զանգուածային ցոյցեր կատարուեցան ձախ տարրերու կողմէ , Խորհրդարանին մէջ ծեծուող օրէնքի մը առթիւ որ քաղաքական բռնատիրութեան կը վերաբերի :

ԼԱԿԱՅԱՌՏ եւ ընկերները զրս ապա – հական իշխանութիւնները հակոդութեան տակ առին վերջերս , Քանարեան կղզի – ները աքսորուեցան :

ՄՈԼՈԹՈՎի արտաքսումը կատակցու – թենէն օրէ օր աւելի հատանական կը թուի : Միւս կողմէ կարգ մը պղբիւրնե – րու համաձայն, Շու էն Լայ Մոսկուա պիտի չվերադառնայ, հակառակ նախա – պէս ըսուածին :

ԹՕՓ ՎԱՍՆ ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ

Գրեց՝ ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ–ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄՄԲ.— Այսօր, իր մահէն տարի մը ետք իր յիշատակին նուիրուած հոգե – հանգիստի մը նախօրեակին, լոյս կը տեսնէ նաեւ այն հատորը զոր հրատա – րակուած չտեսաւ :

Յակոմ Տէր – Յակոբեան տարիներ նը – միրուած էր այս գործին, այս գրուին պատմութեան, Պարտիզակի , որուն մի – միրը եղած է մօտ հինգ տարի :

Յաւերժացնելու համար իր յիշատակը, իր այրին եւ զաւակները այս գրքին բո – վանդակ հատոյքը կը աուիրեն Փարիզի Նկեղեցւոյ կրթական մարմնին :

Ստորեւ էջ մը «ՊԱՐՏԻԶԱԿԸ ԽԱՏՈՒ – ՏԻԿ» հատորէն, իբրեւ՝ նախաճաշակ :

×

Պարտիզակ իր հրապոյրը կը պարտի ոչ միայն իր աչխարհաքաղաքական զրաւիչ զիրքին այլեւ բնակչութեան տաքարիւն ու հիւրընկալ բնութեան : Պարտիզակցին համակրելի է, անուչեղու, ժպտաչուրթն ու զուարթ : Կատակաբան : Իր ժպիտին արմատը սակայն կը կրէ երկիւծական ու արհամարհ թեւերը, բայց չես զլար : Իր անվերապահ ծիծաղը կը վարագուրէ զայն : Անձնուիրական չարժումներ ունի, ահաճնուէր է, բայց փոխադարձութեան մըն ալ կը սպասէ, բնական է այս : Կը սիրէ չաղակրատել, քիչ մըն ալ մեծա – բանել : Առատաձեռն չէ, ոչ ալ կծծի : Փիլզը աղքատ է՝ հաչիւը պէտք է պետ – նալ : Երբ ճամբան հանդիպիս, անվերա – պահ քեղ կը մեծարէ· կը հիւրընկալէ ու կը ծառայէ : Ուսումնասէր է, իր զիւղին ժողովուրդին մտաւորականութեամբ կը պարծի երբեմն : Բանաստեղծական ու հովուերդական խառնուածք ունի :

Պարտիզակցին չուկայի սրճարանները լեցնող ծոյլերը, ժամուն պատին տակ ա – րեւին զիմաց մրափողները կամ ծառե – րուն տակ երազողները չեն· ասոնք երեան են, ասոնց թիկունքը կայ· անոնք որ օրն ի բուն անբերրի հողերուն հետ կը տը – ւայտին, թթաստաններու խորը իրենց օ – րը կը սկսին եւ կը լրացնեն արեւին հետ, հեռաւոր անտառներու մութին մէջ ածուխ կը պատրաստեն, ծխախոտի բեռ – ները մաքսանենգելով իշխանութեանց դէմ կը կռուին , ձմրան վառելիքի հա – մար չոր փայտի խուրձեր կ'որոնեն դա – բաանդէ զարաւանդ :

Հապա թիկունքի ամենամեծ ո՞ւժը : Կինե՞րը :

Պարտիզակ իր համբաւը ոչ իր զիրքին եւ ոչ ալ հրիկմարդոց անուշ լեզուին կը պարտի : Պարտիզակի ոգին իր կինն է , չարքաշ· աշխատասէր, բանիբուն, փու – թաջան, անձնուէր եւ ոչ միայն տնական հողերը, այլեւ զործի եւ աշխատանքի հո – զերն ալ անոր ուսերուն վրայ են բեռ – ցուած : Եւ ան կը տանի զանոնք հրեշտա – կային համբերութեամբ : Աւիկա քիչ մը մեր բոլոր հայ զիւղերուն համար կըը – նանք ըսել :

Իր հիւրասիրութիւնն ու զրկաթոց ըն – դունելութիւնը անմոռանալի հրապոյր մը կը թողուն բոլոր այցելուներուն վրայ որոնք այսպէս սրտանց կը կապուին զիւղին ու զիւղացիներուն :

Պարտիզակցի կինը քաղցրաժպիտ , անկեղծ ու անձնուէր է : Իր զաւակնե – րուն սիրոյն չիվարանիր զաղթելագիւղ իր կուրծքն ու ձիրքերը տրամադրելու «ա – լոյ » լակոտներուն, որպէսզի ապագայ մը ապահովէ իրենններուն, քանի որ հայ – րը անկարող է այդ բանին :

Ես ալ Ա· Ա· Պետիկեանի պէս պէտք է դոչեմ— «Եթէ կնիկ – մարդիկը չըլա – յին, ի՞նչ կ'արժէին Պարտիզակի էրիկ – մարդիկը »:

Ոչ մէկ զիւղի համբաւ այսքան տարա – ծուն է :

Բայց ի՞նչ է այն միսթիֆը որ բոլոր ի – րեն մօտեցողները կը զիւթէ այս պարզ զիւղը : Ոչ մէկ զիւղ իրեն չափ զրակա – նութիւն ունեցած է, ոչ մէկ զիւղի հա – մար այնքան զրիչ է չարժած : Ի՞նչ է պատճառը : Իր զուարճալեզ զի՞րքը· իր զրկաթոց հիւրընկալութի՞ւնը · իր ման – րանկար հայաստանութի՞ւնը· իր ծոցէն արձակած մտաւորականներու ճոխ հո՞յլը զոր ոչ մէկ հայ զիւղ տուած է (պատ – րիարք, եպիսկոպոս, վարդապետ, վար – ժապետ , ուսուցչապետ՝ բոլորն ալ զրի ու զիրքի մարդիկ), իր վարդերանգ աղ – ջիկներուն ճերմակաթոյր մեր – նուկներուն քաղցրաչէշտ կանչե՞րը, իր վաստակաբեկ մշակներուն զրիչն ուսին լուռ ա՞նցքը, իր պառաւներուն խնկա – բոյր մաղթանքնե՞րը, արեւին մէջ իրենց մեռած ըլլիները կաղդուրող պապուկ – նե՞րը, յոխորտանքով չրջող իր էֆէնե՞ – րը, իր քաջ տղոց հէքեաթնե՞րը, իր ե – րիտասարդութի՞ւնը որ կենդանի է , չարժուն եւ·· երկաեւ, իր կիներուն մին – չեւ ոտքերը ծածկող անհուն չալվար – նե՞րը, իր մխակնի մուներա՞կը, իր պակասամիտներուն տեսարա՞նը, ալ ի՞նչ ըսեմ, ըսեմ նաեւ թէ զիւղերային ժիժի – ներուն զրպինին խառնուած իր ջաքթո – րին հոտե՞րը ...

Ո՞րը, չեմ պիտեր :

Ուրիչ բացատրութիւն չեմ կրնար պա – տնել :

Բոլոր տեսանելին ու անտեսը : Բոլոր տուեալները եւ ոչ – տուեալները ի մի բերելով, համադրելով, խտացնելով կ'ը – սեմ թէ Պարտիզակ Սէր մըն է :

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ – ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԳՐԱԾՆԵՐ ԱԼ

ԽԵՂՃԵՑԻՐ ԵՐ...

—o—

Ես ոչ մի անգամ չեմ ուզեցել ծաղրել մեր գյուղացիներին, ոչ էլ ինձ համար զվարճանք եմ գտել նրանց տգիտության վրա խնդալով։ Ես միշտ ուզեցել եմ նրանց մեջ տեսնել մարդկային էակներ, որոնք ունեն իրենց ուրախությունները, իրենց վշտերը, իրենց հոգսերը, իրենց ցանկությունները, ինչպես ամեն մի ուրիշ մարդ

ԱՐՇԱԿ ՉՈՒԿԱՍՅԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ՇԱՏԱԽԸ

(ՎԵՊ ՅԱՂԱՓԱԿԱԿԱՆ ԿԵՍԱՐԻԱ)

ՎԻՊԱԿ

ՈՒՐԱԽ ՀԱՅՈՑ

— Հաւատքե՞ն իրեր։

— Ես, որքան ալ ուզեմ, չեմ կրնար չհաւատալ, որովհետեւ ինքս եղած եմ հոն։ Հոն ինծի համար ալ տեղ մը պատրաստուած էր։ Ես կրնայի հոն ըլլալ, եթէ ուզէի։ Բայց ես չուզեցի։ Ես կ՚ուզեմ ապրիլ հոս, ձեզի հետ։

— Ան, իրեք գնեցէք, ինչ որ կ՚ուզէք։ Ես ձեզի չեմ ծախեր։

— Ես ձեզի կ՚ինկնիմ։ Ինծի համար ալ հոս տեղ մը կայ։

Ու ինկաւ։

Ասոնք ամէնքն ալ ինկան։ Ամէնքն ալ ինկան, որովհետեւ չկրցան ուրանալ իրենց հաւատքը։ Ամէնքն ալ ինկան, որովհետեւ չուզեցին ուրանալ իրենց հաւատքը։ Ամէնքն ալ ինկան, որովհետեւ ուզեցին ապրիլ հոն, ուր ապրելու համար պէտք էր ուրանալ։

Այրի Տիկին Վահրամ Վարդանոֆ, Այրի Տիկին Մաքրուհի Նարդանեան եւ զա – ւակները (Պոլիս), Պ. Արամ Վարդանեան եւ զաւակները (Նիւ Եորք), Պ. Օչին Քիւչիւքեան (Եղիպտոս) սրտի խոր կըս– կիծով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն՝ եւ ազգականին՝

ՎԱՀՐԱՄ ՎԱՐԴԱՆՈՖԻ

յանկարծական մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 25ին։

Կրօնական արարողութիւնը եւ թաղու– մը տեղի պիտի ունենան այս երկուշաբ– թի (Հոկտեմբեր 30) ժամը 14·15ին Փան– թէն – Փարիզիէնի դերեզմանատունը։

Հաւաքուիլ դիակատար մուտքին առջեւ։

Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել։

ԾԱՌԱՋ.— Մեր ցաւակցութիւնները Այրի Տիկին Վարդանոֆի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Զարուհի Ց. Տէր – Ցա – կոբեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կա – տարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ ի – րենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

յիշատակին։

×

Այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յով– հաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ հոգե – հանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի

ՄԱՆՈՒԿ ՊԻՐՊԻՐԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին, ինչպէս նաեւ Ռեթէոս, Օննիկ եւ Շահան Պէրպէրեանի յիշատակին։

Կը հրաւիրուին Պէրպէրեանցիները եւ Պէրպէրեան զերդաստանի յիշատակը յարգող բարեկամները։

×

Զահրէճեան եւ Մանուկեան ընտանիք – ները կը ծանուցանեն թէ, այս կիրակի,

ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ԵՒՓԻՄԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

եւ ՏԻԿ. ՎԻՒԹՈՐԻԱ ԶԱՀՐԷՃԵԱՆԻ

ու իր Թոռնիկին՝ փոքրիկն Վահէ Զահ – րէճեանի եւ համայն զերդաստանի նըն – ջեցելոց համար Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

Հանդուցեալներուն յիշատակը յարգող ազգականները եւ ծանօթները կը հրաւիր– ուին ներկայ ըլլալ։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը ծա– նուցանէ թէ՝ այս կիրակի Գիւտ Խաչի տօնը պիտի կատարուի օրուան յատուկ հանդիսաւոր արարողութիւնով։

Ամենայն Հայոց Կաթ. Վազգէն Ա.ի կողմէ Սրբոց Թարգմանչաց տօնի օրը Թուական նշանակուած ըլլալով Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետի յիշատակը պան – ծացնելու, հայ տառերու գիւտին 1600 – ամեակին առիթով պիտի կատարուի նա– եւ մասնաւոր արարողութիւն եւ պիտի կարգացուի Ընդհանրական Հայրապետին սրբատառ կոնդակը, յատկացուած յար – գանքի տօնակատարութեան։ Հայ հաղա– րակութիւնը կը հրաւիրուի ներկայ գտ– նուիլ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը մէջ – մասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ, Փարիզի շրջանի մասնաճիւղերու ներկա – յացուցիչները, այս երկուշաբթի, ժամը 15ին, Մշակոյթի Տան սրահին մէջ։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ԾԱԽՈՒԻ Է

Նպարավաճառի խանութ մը (պիմաղ– թասիոն ժեներալ), պատերով, իսիի բանուկ պողոտայի մը վրայ։ Ազատ է ծախուելու համար առեւտրական փոնով։ 5 սենեակ, խոհանոց, բաղնիք, բակ, չէնքով միասին որ երեք յարկաբաժին ունի, իւրաքանչիւրը՝ մէկ սենեակ, խո– հանոց, յատկեալ ուրիշ մը, երեք սեն – եակ, խոհանոց, արտաքնոց։

Մանրամասնութիւններու համար դի – մել՝

ՍԱՄՈՒՐ ԺԱԳ

104, Rue Pte. de Trivaux, CLAMART

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ ԾՆՆԴԵԱՆ

1600ԱՄԵԱԿԻՆ

Տէսինի կրօն. Ընկերակցութեան նա – խաձեռնութեամբ։

Կը խօսի տեղւոյն հոգեւոր հովիւը՝

ՎԱՐԱԳ ՔՀՆԳ. ԱԽԱԳԵԱՆ

Նախագահութեամբ Պ. ՄԵՍՐՈՊ ՊԱ – ՅԱՆՏՐԵԱՆի։

Տեղի կ'ունենայ 28 Հոկտեմբեր, կիրա– րակի իրիկուն, ժամը 8·30ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստա – ցած է Սէմէրճեան ընտանիքէ 15 Ն. Ֆ. Ողբացեալ Տիկին Եսթէր Տամլամեանի հոգեհանգիստին առթիւ։

×

Մուրատ Ռափայէլեան Նախկին Աչա – կերտաց Միութիւնը (Մարսէյլ) շնորհա – կալութեամբ ստացած է, Պ. Յովհաննէս Հրաչեանէ քահանայ Ն. Ֆ., փոխան ծաղկեպսակի Պ. Լոռէնեանի (Տրակին – եան) եւ Այրի Տիկին Փափազեանի մահ – ուան առթիւ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Բ. Ը. Մ. Հայուհեաց մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը՝

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16ԻՆ, ՇԱԲԱԹ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ
ԵՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԱՅՑ
ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, (8 Բիւ տէ Պրոշէ)։ Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի, Ալֆորվի– լի շրջանի մահացեալ բոլոր ընկերներուն յիշատակին.— Ահարոն Պէրպէրեան, Յով. Պէրպէրեան, Լեւոն Նէտիլեան, Բիւզանդ Գամեան, Նազար Բապուճեան, Աւագ Պաղտասարեան, Դաղէս Զապունեան, Օննիկ Գուրեան, Յով. Աբգարեան, Մը– կրտիչ Կարապետեան, Պօղոս Պօղոսեան, Վաղարշակ Ուրքաթեան, Հմայեակ Ու – դունեան, Տօքթ. Ց. Կիլիկեան, Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէնէքէճեան, Ահարոն Աբ– րահամեան, Աչոտ Նշանեան, Շաւարշ Տէր Պարսամեան (Հ. Ց. Դ. Նոր Սե – րունդէն), Յով. Եղիշեան։

Պատարագէն յետոյ չիրիմներու այց եւ ծաղիկներու զետեղում։

Կը հրաւիրուին ընտանեկան պարագա– ներ, բարեկամներն ու ընկերները։

ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱԻԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Տօն Գիւտ Խաչի Ս. պա – տարագ պիտի մատուցուի Շաւիլի եկե – ղեցիին մէջ։

Ցաւարտ պատարագի մասնաւոր հոգե– հանգստեան պաչտօն կը կատարուի, ե– կեղեցւոյս հիմնադիրներէն, հանդուցեալ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՖԼԶԼՃԵԱՆի յիշատակին որ երկար տարիներ ծառայեց Ս. եկե – ղեցւոյս պայծառութեան համար։

Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուր– դը իր ներկայութեամբ յարգելու հան – դուցեալին յիշատակը։

Մեր յարգելի յաճախորդներուն կը հաղորդենք թէ, 35 տարի է Լիոն հաստատուած

ԱՐԱՓՕ ՏՊԱՐԱՆԸ

(Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ)

Փոխադրուած է.—

60, Rue d'Anvers, LYON 7e

Tél: 72-89-03

եւ ընկերութեան վերածուած ըլլա– լով այսուհետեւ կը կոչուի՝

Imprimerie d'Anvers

S. A. R. L. au Capital de 30.000 N. F.

Ինչպէս առաջ, ներկայիս ալ կը առանձնենք տպագրական հայերէն գործեր, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն, ամէն տեսակ, վարչական, առեւտրական եւ ճարտարարուեստի վերա– բերեալ գործեր։

ԴԻՒՐԱՄԱՏԶԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՒԽՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

N. D. DE LA GARDE

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Հայ կաթողիկէ ժողովրդապետութեան ուխ – տագնացութիւն նպատ տամ տը լա Կառտի սրբավայրը, այս կիրակի առաւօտ։

Հանդիսաւոր պատարագ, ժամը 9·30– ին, զոր կը մատուցանէ Ֆրանսայի էկ – զարխ՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊԻՍԿ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Գերապայծառին քարոզէն եւ արարո – ղութենէն ետք, ճաշ ժամը 13ին, Օթէլ Թէրմինուսի մէջ։

Ժամը 17ին Ամատունի Եպիսկ. Օթէլ Թէրմինուսի հիւրանոցը պիտի ընդունի զաղութին անդամները։

Հ. Յ. Դ.

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ ժամը 20·30– ին Ահարոնեան սրահին մէջ։ Ընկերնե – րու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

Հ. Ց. Դ. ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ եկեղեցւոյ կից խորհրդարանի սրահին մէջ, ժամը 21ին։

Կը նախագահէ Ընկ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մաս – նակցի Թատրոն՝ ԳԱՐԵԳԻՆ։

Ծախքերու մասնակցութիւն 5 Ն. Ֆ.։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 28, ժամը 21էն միինչեւ լոյս

ALHAMBRA, 340, Bd. Chave

ԿԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԷ՝

GASTON DEFERRE, Sénateur-Maire de Marseille

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ՝

ԸՆԿ Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երիտասարդ Դաշնակցականներուն կողմէ կը խօսի՝

ԸՆԿ. Ց. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին։ Կը մասնակցին Նոր Սերունդի երգչախումբը եւ պարախումբը։

Մ. Տէրոյեան, Ա. Զէօրէֆճեան (երգ), Ա. Ցարութիւնեան, Մ. Մասոյեան (արտասանութիւն), փոքրիկն Ճօշկունեան (ձեռնադաշնակ)։

Կը ներկայացուի Ա. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆի « Էվ Մի Ազօթիր »ը

Պիտի ցուցադրուի «Անմահներու ՏՈՂԱ. ՆՅԱՐԸ» (Լուսապատկեր)։

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ ՆՈՒԱԳԱՅՈՒՄԲ.—

Hazy Siegel

Օրուան խօսնակ.— ԸՆԿ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29ԻՆ

ԺԱՄԸ 16ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

GEORGE V, 31, Ave, George V, PARIS

եղանակին առաջին պարահանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Մ. ՃԻԷՐՃԵԱՆԻ

Զանազան անակնկալներ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ՝

1.— ՍՕՍԻ պարախումբը, հայկական եւ ռուսական պարերով, ղեկավարու – թեամբ ՏԻԿ. Ց. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆի եւ առաջնորդութեամբ ՏԷՏԷՃԵԱՆ նուագա – խումբի։

2.— Տաղանդաւոր սպանացի պարուհի LYTUS-DE-LUZի *պարախումբը, մասնակցութեամբ Փապլէթոյի եւ իր ընկերներուն։*

ՆՈՒԱԳԱՅՈՒՄԲ՝ JEAN C NTEL

Deux Orchestres **Attractions** **Tombola**

Կը խնդրուի կանխաւ ապահովել սեղանները հեռաձայնելով Միութեան գրասեն– եակը։ ՓՐՕվանս 77–73 ՄՈՒՏՔ 6 Ն. ՓՐԱՆՔ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՒՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԷԼՎԱ
ԼՈԳՈՒՄ
Սուսամ – ՀԷԼՎԱ
LE BOSPHORE
MARQUE DEPOSÉE
ԹԱՀԻՆ
ՇԱՐՈՑ
(ՌՈՃԻԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ԿԻՐԱԿԻ
29
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
29 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9242 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5043

ՕՐՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ

ԱԼԺԷ

ԺՈՔԻ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

ՖՐԱՆՍԱ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԿԸ ՄՆԱՅ ԻՆՔՈՐՈՇՄԱՆ

Ալժէ հանելէն քանի մը ժամ առաջ, Ֆրանսա հաստատութեանց Ալժ. նուագախումբ մը Ալժիրի նոր Նահանգապետ Ժոքսի պատուոյն համերգ մը տուաւ Ալժիրի մեծ պատերազմական յուշարձանին առջեւ։ Ներկայ էին Ալժիրի Գերագոյն Հրամանատար Գանրոպէր, Ալժիրի Գերագոյն Դատարանի նախագահ Պիէռ Մեյեր, Ալժիրի Գերագոյն Դատարանի դատախազ Ռոպէր Լինդոն, Ալժիրի Գերագոյն Դատարանի դատաւոր Ժան Պիէռ Պուշարլա

ԴԱՀԱԿԱՊԻ ԲԱՌԵՐՈՎ ԱՆՀԱՆԳԻՍՏ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔ

—o—

Հ.

Տաքդ գրօ ալ պէտ ։—
«Մինտեկտա» (առտնին առած)
Մինտեկտա, լրագրեա՛ն» ։

Ամէն մարդ իր կարգին, ամէն մէկ իր գործին ։
(Հ 44) ։

Ամէն մարդ իր գործին ։ Ամէն մէկ իր գործին ։ Ամէն մէկ իր գործին ։ Ամէն մէկ

ՔԱՂԱՔԱՑԻ

(ԱՐԱՄ ՅԱՐՈՒՆԱԿԱՆ ԿԱՆԳՆԵՖ)

ԳՐՔԵՑ

ՆՈՒԻՐՎԱԾ ՀԱՅՐԻՍ

ՊՈԼՈՒՅՐ ՀԱՅԿԱԶՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ Ա. ՅՈՒՍՏՈՒՆԻ

Գին մեկ Սուրբ Ղուրուշ

— Իրաւունք ունիս, հօրքոյր, ես անհոգ եմ ինձ համար, քանի որ ամուսնացած չեմ, բայց Նիկոն ալ ինձ պէս ազատ չէ, որովհետեւ ան ալ ամուսնացած է ու կ՚ապրի հարիւրաւոր մղոններ հեռու ինձմէ։ Ես ալ ինձ համար ապրելու ուրիշ նպատակ չունիմ, բայց Նիկոն ունի, ան ունի իր ընտանիքը, որուն համար պէտք է աշխատի ու ապրի։ Ես ալ ունիմ իմ ընտանիքս, որուն համար պէտք է աշխատիմ ու ապրիմ։ Ես ալ ունիմ իմ պարտականութիւնս, որ ինձ կը թելադրէ, որ ես ալ ինձ համար չապրիմ։ Ես ալ ունիմ իմ ընտանիք

Տէր եւ Տիկին Վասիլ Յ. Տէր – Դաւթեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ռուբէն Տէր – Դաւթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Պարթիզպանեան եւ զաւակները (Երեւան), Օր. Աննա Տէր – Դաւթեան (Թիֆլիզ), Տէր եւ Տիկին Արմէն Բար – սեղեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Տէր – Դաւթեան, Պարթիզպանեան, Համամճեան, Մահլեան ընտանիքները յա – ւուով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հարսին եւ մօրա – քրոջ աղջկան՝

ՍԱԹԵՆԻԿ ՏԷՐ – ԴԱՒԹԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 26–ին, իր բնակարանը :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս երեքշաբթի, ժամը 15·45ին, Շաւիլի եկեղեցին մէջ: Հանգուցեալը թնակարանը ժամը 15·30ին: 13 Րիւ Ալֆրետ Ֆուրնիէ (Շաւիլ) :

Ըստ հանգուցեալին վերջին ոչ ծա – ղիկ, ոչ ծաղկեպսակ :

×

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ· վարչութիւնը խոր կսկիծով կը տեղեկացնէ իր շրջանի բո – լոր ընկերուհիներուն թէ իր հիմնադիր – ներէն՝

ՍԱԹԵՆԻԿ ՏԷՐ – ԴԱՒԹԵԱՆ

իր մահկանացուն կնքած է Շաւիլի իր բնակարանին մէջ, Հոկտեմբեր 26ին :

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս երեքշաբթի (Հոկտ· 31) ժամը 15·45 Շաւիլի եկեղեցին :

×

Այս տխուր առթիւ կսկ· Խաչի Շրջ· վարչութիւնը երկու հարիւր Ն· Ֆ· կը նուիրէ Մշակոյթի Տան, փոխան ծաղկե – պսակի :

×

Տիկին Սաթենիկ Տէր–Դաւթեանի մահ – ուան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Հայկ Սէ – րէնկիւլեան հարիւր Ն·Ֆ· կը նուիրեն Մշակոյթի Տան :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ· Բ· Ը· Մ· Հայուհեայ մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը՝ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16ԻՆ, ՇԱԲԱԹ :

×

Շաւիլի դպրոցին ի նպաստ տրուելիք պարահանդէսը Դեկտեմբեր 3ին, ման – րամասնութիւնները յայտրդաբար :

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական փառատօնը

Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ : Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին :

×

Հայ կարմիր Խաչի Տարեկան Ցերեկոյթ պարահանդէսը, Կիրակի, Յունուար 28, ժամը 16 – 24, Ամպասատէորի սրահին մէջ :

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է վաւիլիոն մը, հինգ սենեակ եւ առանձին աշխատանոց մը, երկու յար – կի վրայ, կառատուն երկու կառքի հա – մար, ամէն յարմարութիւն, հեռաձայն, կեդրոնական ջերմացում, խոհանոց, բաղնիք, եւն· :

Դիմել՝ ՏԱԼԵԱՆ,

72, Ave. Victor Hugo, Clamart (Seine) MIC. 40-46

Տրամադրելի է նաեւ մեծ քանակու – թեամբ քոնֆէքսիոնի զերծան, ամէն գոյն եւ պութոնիէռի Սինկէռ մեքենայ մը, (Սան Ֆուփ – Փիլ) :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Էքսիւզեան Եդուարդ Յարութիւնի ծնած Սոխում : 1923ին : Մօրը անունը՝ Սիբանուշ (ուսուցչուհի), հայրը՝ Ծխա – խոտի գործ կ'ընէր : Ընտանիքը լուր չու – նի 1942էն ի վեր :

Սէմէրճեան Լեւոն Գրիգորի, ծնած 1918ին, Սոխում, մայրը՝ Մարանիկ, հայրը՝ Գրիգոր, լուր չկայ 1941էն ի վեր : Գրել Յառաջի վարչութեան :

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

Օր· ՄԱՐԿՐԻԹ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
եւ
CLAUDE FORESTIER
Ամուսնացած

Փարիզ, 28 Հոկտեմբեր 1961

կնքահայրութեամբ Պ· ԱՆՏՐԻ ՓԱՆՈՍ – ԵԱՆԻ :

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ· Յ· Դ· Փոթորիկ խում – բի ժողովը այս Հինգշաբթի իրիկուն ժա – մը 21ին Մշակոյթի Տան մէջ: կարեւոր օրակարգ :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊ· ԽԱՉԻ Շրջ· վարչութիւնը միջ – մասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ, Փարիզի շրջանի մասնաճիւղերու ներկա – յացուցիչները, այս երկուշաբթի, ժամը 15ին, Մշակոյթի Տան սրահին մէջ : կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄՕՏ ՕՐԵՆ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

ԱԼՊՈՄ ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ՏԱՐՕՆ ԱՇԽԱՐՀԻ

Բ· ՄԱՍԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Է ՀԱՑԱՍ – ՏԱՆԻ ՔԱՌԱՄՆԱՄԵԱՑ ՇԻՆԱՐԱ – ՐԱԿԱՆ ՎԵՐԵԼՔԻՆ :

Տարօն Աշխարհ, Լիոն, 1962

Դիմել հեղինակին՝
Ք· ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ (Տարօն)
20, Avenue des Cottages
CALUIRE (Rhône)

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՄԱՐՏ 11ԻՆ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

ՋՐՈՑՑ

ՍԷն – Ճոն Փերսի (Նոպելեան մրր – ցանակ)
Հայր Ներսէս Ակինեանի
Անտրէ Ռուսոյի
Կոստան Զարեհանի
Սիմոն Վրացեանի հետ

Շատ հետաքրքրական հատոր մը զոր պիտի կարդաք հաճոյքով :

Ստանալու համար դիմել Փարիզի հայ գրավաճառներուն կամ ուղղա – կի հեղինակին՝

G. POLADIAN
53, Avenue de St-Julien
Marseille - 12e

Գինն՝ թղթակազմ 5 Ն· Ֆ·,
Լաթակազմ 7·50 Ն· Ֆ· :

FOURRURES
Roger YOPIAN
PRIX INTERESSANTS
NEUF et REPARATION
84, Boulevard de Stalingrad, 84
— CHOISY-LE-ROI (Seine) —
Autobus : de la Porte de Choisy, descendre 3 Communes ou Rue du Docteur-Roux.

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ Լ. ԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ· Յ· Դ· Լիոնի Վարանդեան կոմիտէին եւ մասնակցու – թեամբ Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբին :

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին, Րիւ տիւ Նուառի սրահին մէջ :

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ Տ. ՋԷԳԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, որուն կը մասնակցին.—

Օր· ԱՆԺԷԼ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ եւ Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած ՊՈՂՈՍԵԱՆ (երգ), դաշնակի ընկերակցութեամբ ծանօթ խմբավար ԿԱԱՊԻՍ ԱՓ – ՐԻԿԵԱՆԻ :

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ, ՅԱՏԿԱՊԷՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Տպարան ՍԵԻՄԸ կը ստանձնէ տպագրութիւնը այն գիրքերուն, որոնց հե – ղինակները կամ հրատարակիչները հեռու են հայկական տպարաններէ եւ մի – ջոց չունին իրենց գործերը անձամբ սրբադրելու :

Հայ հեղինակները իրենց գործերուն տպագրութիւնը վստահելով Տպ· ՍԵ – ԻՄԱՆԻՆ, կը տիրանան հետեւեալ առաւելութիւններուն .

1·— ԱՆԹԵՐԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻԻՆ
2·— ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻԻՆ
3·— ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՏԱՂՏՈՒԿՆԵՐԷ ՁԵՐԲԱԿԱԶԱՏՈՒՄ
4·— ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇԱՀ
5·— ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱՐԱԳ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Արտասահմանի հայ հեղինակները ի նկատի ունենալու են որ Լիբանանի մէջ գիրքի մը տպագրութիւնը առնուազն կրկնապատիկ աժան է քան այլուր տպագ – րուածը :

Ցեւոյ տպարան ՍԵԻՄԸ ունի — ՍԵԻՄ Հրատարակչական Տան Տէր եւ Տնօրէն Պ· Սիմոն Սիմոնեանի հսկողութեան տակ — մասնագէտ սրբագրիչ – ներու խումբ մը, որ կրնայ բաւարարութիւն տալ ամէնէն բծախնդիր եւ գրժ – ուարահաճ հեղինակներուն :

Բազմաթիւ հեղինակներ իրենց գիրքերուն տպագրութիւնը արդէն վստա – հած են Տպ· ՍԵԻՄԱՆԻ :

Հայրենակցական Մխիթարեանները իրենց դաւառներուն պատմութեանց տպա – գրութիւնը յանձնած են Տպ· ՍԵԻՄԱՆԻ, ուր տպուած են եւ կը տպուին ՏԱ – ՐՕՆԻ, ԹՈՄԱՐԶԱՑԻ և ՄԱԼԱԹԻՈՅ մեծահատոր պատմութիւնները: Հայա – յագիտական եւ գրական մեծարժէք գործեր տպագրուած են եւ կը տպագր – ուին Տպ· ՍԵԻՄԱՆԻ մէջ:

Տպ· ՍԵԻՄԱՆԻ մէջ տպագրուած իւրաքանչիւր գիրք գերծ կը մնայ գրաչա – րական եւ նոյնիսկ հեղինակային բազմաթիւ սխալներէ :

Տպ· ՍԵԻՄԱՆԻ մէջ տպուած իւրաքանչիւր գիրք կրկնապէս որակաւոր կը դառնայ :

Հասցէ՝

S. SIMONIAN, B.P. 2669, Beyrouth, Liban. Tél. 37433

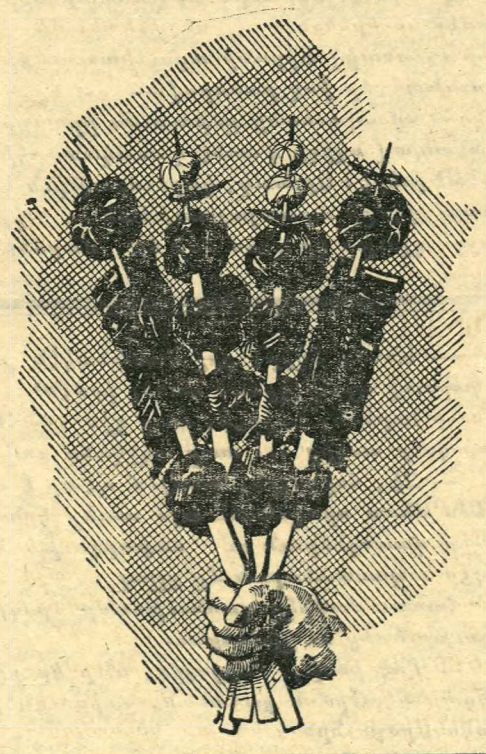

ՃԱՇԱՐԱՆ

ԵԱՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Եւրոպական, հայկական եւ կովկասեան ընտիր ճաշեր :

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված – ներ, շաւլիֆ, բարսիի :

ՀԱՃԵԼԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

Bar Américain

AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES

4, RUE ROBERT-ETIENNE
(Rue Marbeuf) PARIS - 8e
Téléphone : BAL. 31 - 21
Métro : F. D. Roosevelt

MORY et Cie

ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴ· ՄԻՈՒԹԻՒՆ :
Գնեցէք զանազան ձեր ուզած տեղը եւ առաքումը մեզի վստահեցէք : Նուազա – գոյն ծախքերով կը ղրկենք խորհրդ· Միութիւն :

Դիմեցէք մեր նոր գինները գիտնալու համար.—

10, Rue St. Vincent de Paul, Paris 10e
(PRÈS DE LA GARE DU NORD)
Téléphone : TRU. 27-70

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PRO. 86 - 60
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա՝ Տար. 50 Ն. Ֆ. Վեցամսեայ՝ 27 Ն. Ֆ.
Արտասահման՝ Տար. 60 Ն. Ֆ. Հատը՝ 0·25 Ն. Ֆ.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
31
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
//
MARDI
31 OCTOBRE
1961

37ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 9243 37EME ANNÉE Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 17ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5044

ՕՐՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ

ԱՐՁԱՆ ՄԸ՝ ՍԹԱԼԻՆԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ

—o—

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԽՐՈՒՇՉԵՒԻ ՃԱՌԻՆ ՄԷՋ

Խրուշչեւի ճառին բնապրկին հրատարակութենէն եաք կը թուի թէ խորհրդային վարչապետը կարզ մը նորութիւններ ը – ած է, հակառակ առաջին տպաւորու – քեան: Պէտք չէ մոռնալ թէ արեւմտեան մամուլը նախ պէտք է զոհանայ Թաս գործակալութեան տուած հաղորդումէն, ապա կրնայ աւելի ամբողջական դաղա – փար մը ունենալ երբ Փրաւտա ճառին բնագիրը կը հրատարակէ: Ծանօթ է որ միայն համայնավար մամուլի ներկայա – ցուցիչները կրնան ներկայ ըլլալ համա – դումարին: Ասոր հետեւանքն այն է որ բոլոր ըսուածները յապաղումով կ'ար – ձանագրուին արեւմտեան չրջանակներու մէջ:

Իր վերջին ելոյթին մէջ, Խրուշչեւ ա – ւելի բացայայտ կերպով դատապարտած է Սթալինի ոճիրները եւ խոստացած իր քաղաքացիներուն որ առանց սարսափի վարչակարգի մը ներքեւ պիտի ապրին: Խրուշչեւի առաջին ամբաստանադիրը Սթալինի դէմ զոր կարդացած էր ի. հա – մագումարին, ցարդ դաղտնի մնացած է ուրման կարելի է ըսել թէ առաջին հրա – պարակային ելոյթն է:

Խրուշչեւ պատմած է թէ ինչ սարսափ կը տիրէր եւ թէ որքան ոճիրներ եւ ըս – պանութիւններ ծածկուած են անձնաս – պանութեան քօղին տակ: Խրուշչեւ «հաս – կցուցած է» թէ Լենինկրատի Ա. քար – տուղարի սպանութիւնը որ դուռ բացաւ զանգուածային մաքրագործումներու Սթալինի կողմէ ներչնչուած էր: Նկատի առնելով այդ «մահուան» հետեւանքները կարելի է ըսել թէ Խրուշչեւի ըսածը ի – րական յայտնութիւն մըն է: Խրուշչեւ Կաւելցնէ թէ Գերմալի կեանքի ապահո – վութեան պատասխանատուն մեռաւ կատ – ղի արիածի մը ընթացքին որ տեղի ունե – ցաւ երբ կ'երթար հարցաքննուելու Սթա – լինի, Մոլոթովի եւ Վորոշիլովի կողմէ: Իրականին մէջ, կ'ըսէ Խրուշչեւ, մարդը սպանուեցաւ եւ քանի մը ամիս եաք պինքը սպանողներն ալ մաքրուեցան ի – րենց կարգին: Մառեչալ Ժուկովի, որուն յանձնուեցաւ Գերմալի թաղումը, ստիպուեցաւ ստորագրել փաստաթուղթ մը որ կը հաստատէր թէ Գերմալ ինքնասպան եղած է: Ժուկով ստորագրեց, բայց ետքը ըսաւ թէ ինքն ալ գիտէր որ ստորագրածը ճիշդ չէ:

Խրուշչեւ ըսաւ թէ Սթալին ինքզինքը կը համարէր միակ անձը որ կրնայ ղեկավարել Խորհրդային Միութիւնը եւ ոչ ոք կրնայ զինքը փոխարինել: Ան կը հաւատար թէ ինքը անհրաժեշտ է

Ի՞ՆՉ ԵՆ ԱՍՈՒՄ ՂԱՖՖԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՂԱՖՖԱՐԻ - ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԸ

Մեզ համար մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածը, նրա հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության հանդեպ ունեցած վերաբերմունքը, նրա կարծիքը հայ գրականության մասին։ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածը ուսումնասիրելիս մենք հանդիպում ենք մի շարք դժվարությունների։ Նախ՝ Ղաֆֆարի ասածները ցրված են նրա տարբեր գործերում, ինչպես նաև նրա նամակներում, որոնք դեռևս հրատարակված չեն։ Երկրորդ՝ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները հաճախ հակասական են։ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները ուսումնասիրելիս մենք հանդիպում ենք մի շարք դժվարությունների։ Նախ՝ Ղաֆֆարի ասածները ցրված են նրա տարբեր գործերում, ինչպես նաև նրա նամակներում, որոնք դեռևս հրատարակված չեն։ Երկրորդ՝ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները հաճախ հակասական են։

Ղաֆֆարին հայ ժողովրդի պատմության մեջ հետաքրքրում էին հատկապես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարցերը։ Նա ուսումնասիրում էր հայ ժողովրդի պատմությունը, հետաքրքրվում էր հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ձևերով, հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ձևերով։ Ղաֆֆարին հայ ժողովրդի պատմության մեջ հետաքրքրում էին հատկապես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ձևերով, հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ձևերով։

Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները ուսումնասիրելիս մենք հանդիպում ենք մի շարք դժվարությունների։ Նախ՝ Ղաֆֆարի ասածները ցրված են նրա տարբեր գործերում, ինչպես նաև նրա նամակներում, որոնք դեռևս հրատարակված չեն։ Երկրորդ՝ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները հաճախ հակասական են։ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները ուսումնասիրելիս մենք հանդիպում ենք մի շարք դժվարությունների։ Նախ՝ Ղաֆֆարի ասածները ցրված են նրա տարբեր գործերում, ինչպես նաև նրա նամակներում, որոնք դեռևս հրատարակված չեն։ Երկրորդ՝ Ղաֆֆարի հայկական հարցերի մասին ասածները հաճախ հակասական են։

Ղաֆֆարին հայ ժողովրդի պատմության մեջ հետաքրքրում էին հատկապես

ՄԻՆԱՍԻ ՎԵՊԸ

(ԱՆՄԱՀ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՐԵՒԸ ՀԱՏԱԾ ՊԱՏԱՆԵԱՒ

ՊԱՅԱՅԱՑ ՊԱՆՊՈՒՏ

— Ասանկ ալ ըսեր չեմ։ Ես ալ ինծի համար կ՚ապրիմ։ Բայց ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ։

— Ոչինչ, պարզապէս հետաքրքրութենէ։

— Ուրեմն ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ։

— Ոչինչ։

— Ոչինչ։

— Ես։

— Ուրեմն ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ։

— Ինչո՞ւ չեմ գիտեր։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես գիտնալ

Տէր եւ Տիկին Վասիկ Յ. Տէր – Դաւթեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ռուբէն Տէր – Դաւթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Պարտիզպանեան եւ զաւակները (Երեւան), Օր. Աննա Տէր – Դաւթեան (Թիֆլիզ), Տէր եւ Տիկին Արմէն Բար – սեղեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Տէր – Դաւթեան, Պարտիզպանեան, Համամճեան, Մահիլեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հարսին եւ մօրաքրոջ աղջկան՝

ՍԱԹԵՆԻԿ ՏԷՐ – ԴԱՒԹԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 26–ին, իր բնակարանը:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս Երեքշաբթի, ժամը 15·45ին, Շաւիլի եկեղեցիին մէջ: Արարողութեան կը նախագահէ Կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ: Հաւաքուիլ բնակարանը ժամը 15·30ին: 13 Րիւ Ալֆրէտ Ֆուրնիէ (Շաւիլ):

Ըստ հանգուցեալին փափաքին ոչ ծաղիկ, ոչ ծաղկեպսակ:

21, Bd. Montparnasse, Paris 6.

×

Հ. Յ. Դ. Շաւիլի «Արցունեան» խումբի ընկերները կ'ողբան «Արցունեան»ի հիմնադիր ընկերուհի՝

ՍԱԹԵՆԻԿ ՏԷՐ ԴԱՒԹԵԱՆԻ

մահը:

×

Ֆ. Կապ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղի ընկերուհիները կ'ողբան մահը, մասնաճիւղի հիմնադիր եւ նախագահուհի՝

ՍԱԹԵՆԻԿ ՏԷՐ ԴԱՒԹԵԱՆԻ

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Վահրամ Վարդանոֆի մահուան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Նիքոթեան փոխան ծաղկեպսակի երեսուն Ն. Ֆ. կը նուիրեն Ազգատախնամին: (Ստանալ Յառաջէն):

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Փարիզի եկեղեցւոյ դիւանը ստացած է շնորհակալութեամբ իր կրթական ձեռնարկներուն համար հետեւեալ նուէրը, Պ. Կարապետ Գարակէօզեան յիսուն Ն. Ֆ. իր աղջկան Օր. Լիւսիի ամուսնութեան առթիւ:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի

ՄԱՐՍԷՅԼԻ

Պարահանդէսը 4 Նոյեմբեր

Շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս ԱԼՀԱՄՊՐԱՅԻ ՄԷՋ

Նուագախումբ ՌՕԺԷ ԿՕՄԷՋ

եւ զանազան անակնկալներ

Մութ գոյն զգեստը պարտաւորիչ է

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները: Հեռաձայն 20·71·10

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Քառասնամեայ Յոբելենական Փառատօնը Սորպոնի Մեծ Ամփիթատրոնին մէջ: Կիրակի, 6 Մայիս 1962, ժամը 14ին:

×

Հայ Կարմիր Խաչի Տարեկան Ցերեկոյթպարահանդէսը, Կիրակի, Յունուար 28, ժամը 16 – 24, Ամպասատէօրի սրահին մէջ:

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է փավիյօն մը, հինգ սենեակ եւ առանձին աշխատանոց մը, երկու յարկի վրայ, կառատուն երկու կառքի համար, ամէն յարմարութիւն, հեռաձայն, կեդրոնական ջերուցում, խոհանոց, բաղնիք, եւն.:

Դիմել՝ ՏԱԼԵԱՆ,

72, Ave. Victor Hugo, Clamart (Seine) MIC. 40-46

Տրամադրելի է նաեւ մեծ քանակութեամբ քոնֆէքսիոնի դերձան, ամէն գոյն եւ պուլթոնիէռի Սինկէռ մեքենայ մը, (Սան բուփ – փիլ):

Imprimerie Spéciale du journal « Haratch »
32, Rue de Trévise. PARIS (9e)

ԿԻՐԱԿԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ժամը 16էն 22

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի թատերասրահին մէջ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԻ

Հանդէս

Ծնողաց Միութեան կողմէ պատրաստուած

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Ա. Տպագրութիւն, 1929

Գին 7 Ն. Ֆր.

Դիմել ՅԱՌԱՋԻՆ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ, Նոյեմբեր 4ին:
ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ՝ Նոյեմբեր 5ին:

×

Կապոյտ խաչի Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը՝

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Լիւթէսիայի մէջ:

×

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր, Սալ Շոփէն – Փլէյէլ, Սարգիս Պօղոսեան կը ներկայացնէ իր եօթներորդ պտոյտը հայ գրականութեան պարտէզին մէջ. «Միջ – նադարեան գանձեր»:

×

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ

ՄԱՐՏ 18ԻՆ

ԱԶԳ. ՏՈՒՆԵՆԵՐՈՒ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Իսիի Խանասոր խումբի գրադարանը բաց է Երեքշաբթի օրերը, ժամը 9էն սկսեալ, Խրիմեան վարժարանը, 2 Րիւ տը լա Տէֆանս: Հայերէն եւ Ֆրանսերէն ընտրուած գիրքեր:

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆ
ԽՄԲԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի ամենահին եկեղեցւոյ

St. Germigny des Près

(Օրլէանի մօտ)

Որուն ճարտարապետը Հայ մը եղած է:

Որ շինարարն է նաեւ Էէս լա Շափէլի հռչակաւոր վմբէթին:

Հանրակառքով երթուդարձ 10 Ն. Ֆ.

ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐ.— Ազգ. Տուն՝ 32 Րիւ տը Թրէվիզ, մէթրօ Քատէ Կիրակի, Նոյեմբեր 5, ժամը ճիշդ 8ին:

Կանխաւ ապահովել տեղերը մինչեւ Հոկտեմբեր 28ը:

ԴԻՄԵԼ.— Պ. Ադամեան,
53, Rue de Châteaudun TRI. 57-74

Պ. Դանիէլեան,
38, Rue des Châlons NAT. 42–50
Métro : Gare de Lyon

Centre d'Etudes Arméniennes
32 Rue de Trévise, Métro : Cadet

Ուրբաթ օրերը 18էն 21

Excursion en autocar à Germigny–des-Prés où se trouve la plus vieille Eglise de France dont l'architecte fut un Arménien.

ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԱՅՑ

Նոր Սերունդի Իսիի Խանասոր խումբը այց մը պիտի կատարէ այս Զորեքշաբթի առաւօտ ժամը 10ին, իրենց ընկերներէն ՓԻԷՐ ԵՍԱՅԵԱՆԻ

շիրիմին (մեռած Ալժերիոյ ճակատը):

Ժամադրավայր՝ 10ին, Խրիմեան դպրոցին առջեւ:

Ա Զ Դ

Շաւիլի հոգաբարձութիւնը կը տեղեկացնէ թէ եկեղեցւոյ մնայուն երաժշտապետի պաշտօն տրուած է Պ. Նշան Սերգոյեանի:

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Փոթորիկ խումբի ժողովը այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 21ին Մշակոյթի Տան մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Բ. Ը. Մ. Հայուհեաց մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը՝ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16ԻՆ, ՇԱԲԱԹ:

×

Շաւիլի դպրոցին ի նպաստ տրուելիք պարահանդէսը Դեկտեմբեր 3ին, մանրամասնութիւնները յաջորդաբար:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Լիոնի Վարանդեան կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբին:

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին, Րիւ տիւ Նուառի սրահին մէջ:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ Տ. ՉԷՔԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, որուն կը մասնակցին.—

Օր. ԱՆԺԷԼ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ եւ Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍԵԱՆ (երգ), դաշնակի ընկերակցութեամբ ծանօթ խմբավար ԿԱԱՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ:

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՎԱՃԱՌՔԸ

Շաբաթ, Դեկտեմբեր 2էն, Կիրակի, իրիկուն Դեկտեմբեր 10

Այս տարի, յաւելեալ նոր բաժին մը՝

ՋՈՒՏ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ուր պիտի ներկայացուին հայ արուեստագէտներու զանազան գործերը:

ՍԱԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱԶԴ	30 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ	15 Ն. Ֆ.	մինչեւ 1/8 սիւնակ
ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ	20 Ն. Ֆ.	» » »
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ»	10 Ն. Ֆ.	» » »
«ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ»	5 Ն. Ֆ.	» » »
ԾԱԽՈՒ Է	20 Ն. Ֆ.	» » »

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ նշանակուած ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջը:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական կամ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններուն համար դիմել Վարչութեան:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԸ
ՀԵԼՎԱ ԹԱՀԻՆ
ԼՈԳՈՒՄ ՇԱՐՈՑ
ՍՈՒՍԱՄ – (ՌՈՃԻԿ)
ՀԵԼՎԱ ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՇ
LE BOSPHORE MARQUE DEPOSÉE
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA · CHOCO-LOC
Sté le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin /Marseille (2ème)